

une
rgne

cca
a

C.

ANA 5 18 A
GIL 18 1871
ABOCHOO

Cum suadere doces et psuadere misellos
Quo pacto valeant fundere verba deor
Tu facis ut sceleris fiat Sullerme creator
Mition: atq; reis te duce dex veniam.
Pos non dicendi das Quintiliane colores:
Non hos eloqui gloria Marce dabas.
Pos nō ille dedit quem mirabamur Athenae:
Sed perit eloquio rhetor uterq; suo.
Perdita: vana fuit: fallax sapientia vestra:
Iudicis humani corda mouere docens.
Nostra quidem scibus iustam mollisier iram
Ars veneranda docet iudicis atq; diel.
Ah quāto melius verbis placare potentem
Eternamq; patrem: q̄ dare verba iuris.
Nec modo supplicibus culpam penamq; remittis
Insup et donat premia larga deus.
Clive igitur felix per secula longa magister
Tam bona qui nobis dogmata scripta dabas.
Cum patribus magnisq; deis: requiesce sub umbras
Eternumq; vale: vir venerande vale:

Comendatio prestantissimi et incompabilis doctoris magistri Guillelmi parisiensis. actoris sequentis libri: qui Rhetorica diuina pretitulatur.

Prologus

Guillelmus episcopus Parisiensis. natio

ne aliuernus doctor p̄fundus et vinctus: et cui⁹ schola velut ex vberimio fonte sapientie innumcrabiles p̄clarissimi viri emerere: p̄ter ceteros laborem suorum fructus bibliothecę ecclesiastice plurimos et p̄ciosos librorum thesauros adiecit. Exposuit nempe luculenter et singulari more p̄salerisii. Proverbia Salomonis. Ecclesiasten. Cantica canticor. et Mattheum euangelistam. Edidit opus magnū et insigne de vniuerso: cuius sex partes sunt. Quarū tres prime de vniuerso corporeo. Reliquo vero de vniuerso incorporeo: seu spirituali latissime tractant. Composuit et Rhetoricam de vniuerso: opus singulariter deuotū: in cuius p̄scriptione calami in corde tinxit: cui⁹ lectioni sedule se quibus ecclesiasticis: cui⁹ peculiare officium orare ē dare deberet. Quis enim mechanicus sue vacationis et artis: industriam nō concupiscit habere. Tractatum etiā de primo principio: quod deus est. Tractatū de trinitate et notionib⁹ ac p̄dicamentis in diuinis. Tractatum cur deus homo. Libri de sacramentis magnū: cui nō est similis alter. Tractatum de animab⁹ humanis comendatissimū. Tractatum de bono et malo. Librum de fide et legibus. Summā de virtutib⁹ et moribus: de vitiis et peccatis: ac meritis et retributionib⁹. Tractatū de operib⁹ ac mirabilibus virtutib⁹. Tractatum de laudib⁹ patientie. Tractatum de dono scientie. Tractatum de xxx. remedijs temptationū. Tractatum de vocatione ad beneficia ecclesiastica: et pluralitate beneficiorū in vnitatem p̄sonę: quo diuini honoris zelosis vnum se fuisse declarat. Tractatū de claustro anime: opus multa breui sinu continens. Declamatorios sermones exhortationū popularis: et alios libros et tractat⁹ cōp̄lures: qui totales ac tanti sunt: et sanctos doctores Thomā et Bonauenturā in sapientie eminentia a p̄teritis doctissimis viris: vel equare et antecellere iudicent. Dum hic vir eleuare intelligentie et p̄funde speculationis: sanctimoniam moris singulariter cōsp̄ciū: ante pontificatū parisiens theologiā fructu multo publice legeret: et amicus su⁹ magnus ab ep̄o quodam accepisset mandatū litteris ep̄issimū: et p̄bendam in ecclesia ep̄i vacante: conferret alicui viro bono sibi eē obtulit. Cui statim respondit. Nō habes o amice potestatem conferendi p̄bendam nisi viro bono: nec fines ipsius mandati excedere potes: nō igit̄ mihi eam dare vales: qui nō sum vir bonus: et hac via se euasisse magnopere gloriabatur. O virum singularem et ipso fenice rariorem magnis vtiq⁹ p̄conijs extollendum. Illo etiā tempore diuini verbi p̄dicatione abunde fructificaras plures cōmunes mulierculas a peccatis retrahit: quib⁹ parisiens nouam domū filiarum dei inchoauit. Anno dñi. M. cc. xxv. et hanc exemplo cepit hic ordo in alijs etiā ciuitatibus dilatari. Demū biennio elapso: anno videlicet dñi. M. cc. xxvi. mortuo ep̄o Bartholomeo parisiensi. ecclesie cathedre pontificali dignissime p̄fectus est: cui multo fructu deferuit tempore longo: semper lingua calamoq⁹ deuotissimi doctoris officium adimplens.

Tabula

Canticū peccatricis ante quid sit et quomodo fiat. ca. xxix. B
 Qui sunt ibi fons Ibidem. D
 Cithara spiritualis: peccatricis ante quid sit et qualiter resonat. ca. xxxi. E et F
 Clamor adiunat ofonē. ca. xxxv. S.
 Clamare debet hō p̄ra p̄radictores suos et alios invocare qui p̄ eo clament et qui sunt isti. ca. xxxvi. E
 Clerus propter quid sit p̄stitutus in ecclesia. ca. xxxvii. Y
 Clerici debēt discere et scire et debite implere officii sui p̄cipue orādi. ca. liij. J
 Clerici sunt p̄pugnatores pro p̄p̄o dei. ca. liij. h
 Clerici aliq̄ ruditer et saniter cōsūt p̄s. et alia. ca. xxxix. J. Et ca. xl. R. et S
 Cogitationes inuides assimilant musc et tempe ofonis debēt expelli a corde. ca. xlv. Z
 Cogitationes vane sūt fugande: q̄ expellunt spiritūs sancti: et bone sunt suscipiende quia faciunt christi esse p̄sentē. ca. xlv. E. per totum
 Concupiscibilia sunt gladij igni. ca. li. Be.
 Cōfessio p̄cōrū impetrat a deo misericordiam et veniam. ca. vj. S
 Contritio cordis quōd fiat. ca. xli. U
 Cōpunctio cordis p̄ p̄c̄is quōd causetur. ca. xli. E. et f
 Cōpunctiōis ḡsa h̄d op̄e i hōie. ca. xli. J
 Conuiuium celeste: spirituale: nuptiale et trisp̄ale sit in p̄uersione penitentie li peccatoris. ca. xli. E.
 Conuersio peccatoris infra peccator et iustificatio.
 Cor humanū rapiē tempore oratiōis p̄ inuitiles cogitationes. ca. xlv. Z
 Cor humanū qualiter debet calefieri ex beneficijs dei. ca. l. U
 Cordis p̄ritio quomodo fiat: supra Contritio: nota bene
 Corporis dispositio siue situs adiunat orationē et qualis. ca. xlv. S
 Creature simul et om̄es ordinate sunt a deo ut nobis seruiant. ca. l. S
 Creature quōd possint inflāmare cor h̄sianum. ibidem. U. et E
 Creaturarū obsequia considerata accendunt hominem ad amorem dei. ca. liij. S. et ca. l. R.
 Creaturarū obsequia nō cognoscere et ex

inde in amorē dei non accēdi: est magna in gratitudo. Ibidem. S.
 Creatura pugnabit aduersus peccatores. ca. li. O

Amna proueniē

tia de peccatis. ca. xlv. B
 Datus ē nobis christus ad utilitatem n̄re salutis: et ad multiplices et secus salutare. ca. xlv. U
 Dedit nobis se deus: quomō et ad quid ca. xlv. J.
 Data sunt ei in cēsa multa quomodo intelligitur. ca. xlv. S
 Debitum humani generis soluit christus et p̄ eo satisfecit. ca. xv. E
 Delectari in domino adiunat orationē. ca. xxxv. Q
 Demones sunt cōtradictores nostri. ca. xxxvi. Z
 Demones sunt derisores nostri: propter p̄c̄a nostra. ca. xlv. B. et C
 Demonibus assimilatur et associat peccator. ca. xxxv. J.
 Denegatio peccatorum. ca. xlv. Q
 Deus expectat p̄cōres: et eos miris modis reuocat. ca. liij. R
 Deus quōdō taz misericorditer se tenet ad nos. ca. liij. U
 De quō sustinet p̄cōres. ca. vj. B.
 De rogandū ē p̄ iusticia p̄fecta et p̄niali iustificatiōe p̄cōris. ca. viij. M
 Deus debet misereri peccatori penitēti et seipsum iudicant: nec debet ei obfiscere iusticia eius. ca. viij. N
 Deus multum gloriatur ex vera conuersione et iustificatiōe peccatoris. ca. ix. R.
 Deus vult saluari multos quādoq̄ nolēres: rebelles ac incredulos: ergo multo plus peccatores iad ipsum p̄ueros. ca. xli. J et R
 Deus p̄ueniens peccatores sua miseri cordia: merito debet eos assumere. ca. capitulo. xli. J.
 Deus vult p̄cōris reuersionē siue conuersionem et penitentialem satisfactiōnem. ca. xliij. E. Y et Z
 Deus vult oēs homines saluos fieri: q̄d ostendit in multis. ca. xliij. B
 Deus accepit p̄pter nos officium medicationis sanctificationis et sanationis. ca. Ibidem. Be.

Tabula

Dei decet sanare peccatores infirmos.
ca. xv. B
Quo sanauit peccatores. Ibidem. B.
Deus nō debet tardare ad sanandū pec-
catorem. Ibidem. C et D
Deus debet misereri peccatorib⁹: ad ip-
sum se cōuertentibus: propter multas
causas. ca. xxi. B
Deus iure multiplici possidet hominem
ca. xxiij. A
Dei filius scilicet christus satisfecit pro
peccis humani generis: et sic eius debi-
ta soluit. ca. xv. E
De⁹ nō solum satisfecit p peccō origina-
lesed etia p peccis nris actualib⁹ et re-
ciduis: et hmoi. ca. xv. f
De⁹ honorat in sanctis. ca. xvij. A
De⁹ dat oīa liberaliter et ppter hoc cre-
auit rationales creaturas vt eis seipm
daret et. ca. xxxj. B
Deus quō sit accusator nr. ca. xxxvij. A
Deus dedit se nobis: et quomodo: et ad
quid. ca. xliij. J
Dei beneficia: supra beneficium
Dei amor: supra amor et infra. Ignis dī
uini amoris
Deus omēs creaturas ordinauit vt nō
bis seruiat. ca. l. K et p̄cipue. S. ibi no-
ta similitudinem
Deus dedit nobis quedā beneficia spū
alis que p̄t accendere cor nrm in ei⁹
amorem et. ca. l. Z
Deum diligere: monet vnīuersus mun-
dus: et ipsius dei beneficia et dona. et.
ca. l. A et Y
Deum nō diligere aliquo amore: nullo
mō pōt hō excusari Ibidem. Z
Deus p suos amorem: incitauit nos ad
diligendū ipm. Ibidem Bb
Deus beneficio sue incarnationis: passio-
nis et mortis: maxime incitat ad suaz
dilectionē si rememorē Ibidem Bc
Deus quomodo et ppter quid discedit
ab homine et. ca. li. f
Deus quandoq; deserit aliquos: ppter
hoc q; dona ipsis data: sibi appropriat
ca. li. J
Quā malū sit q; deus sic deserit hōem
Ibidem. K. per totum
Deus vincitur in oratione quasi per lu-
ctam. ca. liij. Q
Deo oīno p̄fidere debemus et nō meritis
nostris et. Ibidem. K et Y

Deo debet ascribi victoria: que videtur
obtineri in oratione. ca. liij. Z
Deus in oratione vincit: capif: et ligaf:
et quomodo. ca. liij. A
Dei ira quō frangat Ibidem Ar G
Dei iusticia qualiter viciat et. Ibidem. B
Dei iudiciū quō vincitur per iudiciū
qđ homo facit sibiip̄s Ibidem C
Dei equitas et arcus ei⁹: quomodo vin-
citur. Ibidem D
Dei arc⁹ et pharetra qualiter frangit et
superatur Ibidem E
Dei adiutorū perit in ceptionibus ho-
rarum sine officiorum diuinorū: et qua-
re. ca. liij. V
Deus in adiutorium meū intende qua-
re dicatur in in ceptionibus horarū ca-
nonicarum. Ibidem V
Deus quomodo ligatur vinculis chari-
tatis. et. ca. liij. K
Deus agnitus non potest amari. Ibidem
K in fine
Deus ligat⁹ quō debet teneri. Ibidem L
Qualiter forti⁹ p̄stringi. Ibidem M
Deus non debet reculare: hōiem ligare
vinculis charitatis et penitentie: q; se-
ci offert voluntarie. ca. liij. A
Deuotio requirit ad ofonē. ca. liij. A.
Dilectionis et charitatis vinculis liga-
tur deus. ca. liij. S
Diuitie sunt fallaces. ca. vi. D
Dolor penitentialis petendus est a deo
ca. xxxj. K
Dolor pro peccis: per quid possit causari
ca. xxxj. D et E
Dolor talis sanat animam: et qualis dolor
sufficiat penitēti. Ibidem K. et. ca. xj C
Donū homini datū a deo debet cōmu-
nicari alijs et nō appropriari. ca. li. V
Dona sapientie quandoq; subtrahunt
et quare. Ibidem J

Remosyna va-

let ad multa. ca. xxxij. Z
Et. ca. xij. M. ppe finem
Etulatus et clamor adiunat
orationem. ca. xxxij. S
Erubescencia h̄re. i. verecundia
Eucharistia. infra Sacramenti altaris
et infra Iesus
Excratio p et de peccatis. ca. xxxij. P
Exordium orationis: a quo debet inci-
pi. ca. iij. A.

Exordinum potest incipi a gratiarum actione. ca. liij. D

Fides adiuuat orationem: cuius fidei articuli aliqui in oratione rememorandi sunt. ca. xxxij. D

Fides assimilatur chorde in cithara siue in cantico anime peccatricis. capi. xxxix. D

Fides quam virtutem habeat sociam et conneram in cithara spiritali. capi. xxxix. S

Fides in oratione: spargit boni odorem: et insurgit aduersus scias que sunt contra deum etc. ca. xli. Z et B

Fides multum deseruit in sacramento altaris paradico sensibus exterioribus etc. ca. xli. B

Fortitudines orationis multe sunt. ca. xli. D

Fortitudo contra tedium prolixitatis. Ibidem D

Fortitudo contra dilationem boni quod petitur Ibidem. H

Fortitudo contra iram et impacientiam. Ibidem D

Fortitudo gratitatis contra leuitates quandam cordis. Ibidem P

Albanū qd my-

Sstice designat. capitulo. xliij. L. Et ibidem. D

Semiter adiuuat orationem ca. xxxvij. X

Gloria magna fit deo ex vera conuersione et iustificacione peccatoris. captiu. ix. R

Gladius spiritualis quo debet anima penetrari in oratione vel meditatione etc. ca. li. B

Gladius ille qualiter fugat mortem spirituale anime etc. Ibidem. D

Gladius dei vibratus: debet terrere peccatorem inducendo ad penitentiam: et sic fugiendo mortem spiritalem. ca. li. H.

Gladius dei contra peccatores: aufertur et per gladium penitentie et discipline etc. liij. f

Gratiarum actio de beneficijs acceptis est agenda. ca. liij. D et P

Eretici dicuntur

animalia venenata. capi. xliij. D

Homo faciat quod in se est licet modicum possit. ca. xliij. R

Deus est ipse dei: multiplici iure. ca. xliij. U

Domines damnati ad aliquod supplicium sustinendum: docent peccatores patere a deo veniam et gratiam lachrymarum. ca. xlvj. f. et S

Domines per quid et quomodo debet accendi ad amorem dei. capi. xlix. et. L. per totum.

Homo non potest effugere in aliquo amore debeat deum diligere. ca. L. Z

Homo aliquo modo coartatur ad amandum deum. Ibidem Z.

Homo incitatur ad amandum deum. Ibidem. Bb et Bc

Homo mortificat seipsum spiritualiter. ca. li. B et B

Deus mors spiritualis etc. Infra Mors anime.

Homo per quid decipiat et cadat in mortem spiritalem. ca. li. S

Homo bonum sibi a deo datum non debet appropriare sed etiam alijs communicare. ca. li. D

Homo debet petere a deo ut est captiuus et vinculet etc. liij. H

Homo quandoque derelinquitur a deo et quare. ca. li. 3

Domini: e valde nociva talis derelictio Ibidem. R

Humilitas in oratione placet deo et est inducit ad exaudiendum etc. capitulo xxxj. C

Humilitas seruanda in oratione: intelligitur per species aromaticam onces ca. xliij. R

Humilitate videtur deus in oratione et sit obediens nobis. ca. liij. S

Ieiunium adiuuat

orationem. ca. xxxvij. R

Ieiunium est magne efficacie et virtutis. ca. xxxj. S

Ignis infernalis a penite bene pmeditatos: per dei gratiam multa facit miracula in eo. ca. xxxj. S

Ignis inferni est timendus. ca. li. D. p. p. principium et etiam finem

Ignis spissalis. scire p peccatis: debet offerri in ofone rē. ca. xlvij. **Z B r C.**
Ignem diuini amoris accendit quidam amor sparatō: qui etiā a deo petendus est. ca. xlvij. **D.**
Ignem diuini amoris accendit sacra scriptura: et quomodo aliqui nō accenduntur ab ea rē. ca. xlvij. **E.**
Ignis diuini amoris accenditur beneficis dei pmeditationis et pgnitis. ca. xlix. **f et B.**
Iesus quomodo sit placandus rē. ca. xxv. **viij. A C.**
Iesus rogandus ē in missa p multis nobis necessarijs. ca. xxvij. **S r D.**
Iesus est saluandus in missa cū magna gratumactione. ca. xxvij. **f.**
Iesus quatuor officia pfacit et implet in missa. ca. xxvij. **E.**
Iesus misericordia et pietas eius excellit misericordias oim sanctorū qd ostendit in eius passione. ca. xix. **Z.**
Incarnationis quisti bificium cum gratitudine est pmeditandū. ca. iij. **Z.**
Indignatio de r p peccatis: et quāta inficitur penitenti. ca. xlvij. **D. r ca. xj. C.**
Infirmas peccatoris quō curari est p christum. ca. xv. **B.**
Ira pro peccato liberat a iudicio dei rē. ca. xxij. **K.**
Ira fraci debem⁹ p peccatis tanq̃ inimicis nostris pestimis rē. ca. xlvij. **Z B r C.**
Ira dei quomodo vincitur et mingatur ca. liij. **A r G. eodem ca.**
Ira penitentijs. ca. xj. **C.**
Ire dei quomodo resistitur. **Ibidem D.**
In medio.
Iudicium extremum est timendum rē. ca. ij. **D r P.**
Iudicium dei quō vincit p iudicium quō homo facit sibi ipsi. ca. liij. **C.**
Iure debito et multiplici sumus ipsius dei. ca. xij. **U.**
Iusticia duplex scz perfecta et imperfecta que est quedam dispositio ad iusticias. ca. vij. **J.**
Iusticia perfecta petēda est a deo. cap. vij. **U.**
Iusticia dei nō est separata ab eius misericordia erga peccatores. ca. vij. **f.**
Iusticia dei nō debet esse pira misericordiam ei⁹ quo ad peccatores se puerientē et penitentiē rē. c. vij. **U. r c. ix. D r E.**

Iusticia dei non debet petere vinctam pira peccatores seipsum vindicantem et iustificantem rē. ca. ix. **D r U.**
Iusticia dei nō debet multa et magna exigere a peccatoresq̃ modici habent: infirmus est et pauper. ca. xij. **K r S.**
Iusticie dei magis debent placere pene penales q̃ infirmas rē. ca. xij. **Z.**
Iusticia dei quō supat. ca. xij. **B.**
Iustificatio iustificat seipsum peccatores q̃ se coram deo accusat: reum cōstet: et iudicando pdeinat. c. vij. **D.**
Iustificatio penitentijs et a peccatis pfecta liberatio ē petēda a deo. c. vij. **D.**
Iustificatio multa bona facit in ore penitēte: et deo magnē offert gratias. c. ix. **R.**
Iustificare impium magis est q̃ creare celum et terram rē. **Ibidem S r Z.**
Iustificatio qualem facit victoriā et q̃ta mirabilia rē. **Ibidem S r Z.**
De iustificatione impij sit deo magna gratiarum actio. **Ibidem Z.**

Lachryme petende

sunt deorū precipue in oratione. ca. xxvj. **Y.**

Lachryme vnde sunt nominate et vnde pronocantur et quid efficiant in anima ca. xxvj. **C.**
Lachrymas deus potest educere de corde hominis exemplo moysi: et hoc est petendum a deo rē. xxvj. **D.**
Lachrymarū petitiō ppter eaz utilitatē **Ibidem E r J.**
Lachrymarū petitiō rōne cuiusdam similitudinis. **Ibidem f.**
Lachrymarū petitiō a deo ppter eius pmissiones rē. **Ibidem J r K.**
Lachrymarum gratia potest impetrari intercessionibus quorundam sanctorū ca. xxvj. **U.**
Lachrymarum fons est tanq̃ lanatorij in claustro: ergo ppter eius necessitates debet postulari a deo. ca. xxvj. **U.**
Lectio adiunat orationem et conuerso. ca. xxvj. **Y.**
Ligna qualiter nobis seruit. c. l. **R.**

Mariam debemus

inuocare vt pro nobis intercedat ad filiū suū rē. ca. xlvij. **D.**

Maria nunq̃ denegauit alicui suā misericordiā in patrocinando. **Ibidem D.**

Maria ex sua miseria debet nos iuuare pro peccata nostra. ca. xviij. R.
 Maria debet assimilari filio suo in misericordia et per eam nos iuuare. ibidem S.
 Maria tenet nos adiuvare ut reconciliemur filio suo. Ibidem O.
 Marie est gaudium et filio eius gloria: subuenire miseris. Ibidem P.
 Maria debet reconciliare peccatorem filio suo: quia ipsa est mediatrix inter deum et hominem. Ibidem Q.
 Mariam blasphemantes non erunt impuniti. ca. xxviij. S.
 Mariam honorantes honorabuntur: et eius inhonorantes punientur. ca. xxviij. S. in fine.
 Mariam habere propitiam et non aduersariam est nobis multum necessarium. ca. xxviij. B. B.
 Myrrha quid onet et quid mystice designat. ca. xliij. J.
 Missa non debet nimis prolongari a sacerdotibus. ca. xliij. O et P.
 Quid iestas in missa perficiat: quomodo sit salutandus et rogandus. quere supra Iesus.
 Misericordia dei et eius iusticia simul sunt erga peccatorem. ca. viij. f.
 Contra misericordiam dei non debet esse eius iusticia: quo ad peccatorem penitentem et se punientem. ca. viij. H.
 Misericordia dei ita potens est ad miserendum: sicut iusticia eius auidia ad puniendum. ca. xij. S.
 Misericordia dei opera erga peccatores. ca. xij. M.
 Misericordia dei in quos et quod abunda uir. ca. xij. O.
 Misericordia dei qualiter manifestat et precipue penitentibus seipsum iudicantibus. ca. xij. P.
 Misericordia dei respondebit et stabit pro nobis peccatoribus. ca. xv. S.
 Misereri uult deus peccatoribus eius misericordiam desiderantibus. ca. xv. A.
 Misereri debet deus peccatoribus ad ipsos se peruenientibus. ca. xxi. B et C.
 Mors spiritualis anime que fit: et quod mala: et quod homo eis sibi infert. ca. l. A et B.
 Mors anime deterior est morte corporis: ergo magis lugenda. ca. xxvj. L.
 Mors anime fugat per verbum dei et incipit uita per oculum cordis. ca. l. B.

Mors anime unde quandoque pueniat. ca. l. E et B.
 Mors anime est nocua et amara. Ibidem R et L.
 Mors anime quomodo fugat. Ibidem M. per totum.
 Mortuos corporales solemus lugere: ergo magis spirituales. scilicet nosmetipsos in peccatis. ca. xxvj. A.
 Mundus uniuersus quomodo seruit nobis et per hoc nos accendit ad amorem dei. ca. l. U.

Arratio in rhetorica

Arratio diuina. ca. vj. A.
 Narrare debet homo in oratione culpas suas et humiliter perireri et non abscondere. Ibidem.
 Narranda sunt etiam beneficia a deo accepta et bonitas ipsius dei peccatoribus ostensa. Ibidem scilicet. ca. vj. B.
 Negocia per orationem expedienda que et qualia sunt. ca. xxviij. D.
 Nuncius fidelis ad deum missus est oratio. ca. xxviij. A.
 Nuncius agilis et non piger debet esse oratio. Ibidem B.
 Nuncius spoliatus uel occisus dicitur oratio in qua non fit attentio. ca. Ibidem D.
 Nuncio vagabundo assimilatur oratio. Ibidem R.
 Nuncio qui moritur in via: oratio equiparatur. Ibidem L.
 Nuncio excommunicato etiam assimilatur oratio. Ibidem M.
 Nuncio stulto assimilatur et quis sit. Ibidem N.
 Nuncio rauco et muto assimilatur: et quod. ca. xxviij. A. f.

Deum peccati qua

liter oritur et quod sufficit in penitente. ca. xliij. L.
 Orationis recommendatio: dignitas et precellentia necessitas et fructuositas. c. j. A.
 Orationis quid sit: et quod sit petitio quedam. ca. j. f.
 Orationis principaliter dirigatur ad deum. ca. j. f. et D.
 Orationis genus est rogatio. ca. j. J.
 Orationis descriptiones ab ipso sancto doctoribus quomodo sunt intelligende et quod sint laudes et declarationes ipsius

Tabula

orationis. ca. f. K.
 Orationis pfectiones & ptes. ca. ij. L.
 Orazio spiritualis & secularis quò differe-
 runt. Ibidem M.
 Oratio est subiectum rhetorice diuine.
 ca. j. E.
 Oratio est donum dei & gr̃e eius. c. j. D.
 Oratio adiuuat predicatoris iudices et
 alios multos &c. ca. j. B.
 Orationis mirificentia. c. vltimo.
 Orandi ars & doctrina vtiliter traditur.
 ca. j. C.
 Oratio fit etiam p tgalibus. c. j. S.
 Orationis exordium. ca. ij. N.
 Oras debet narrare culpas suas eas ag-
 noscendo & pfitendo &c. et nò occultan-
 do. ca. vj. B.
 Orationes magis approbare & laudare &
 efficaces que sint & in quib⁹ libris con-
 tineant. c. xvj. D.
 Orationes lucidissime comprehendentes
 omnia que sunt necessaria peti & deside-
 rari a deo. ca. xvj. J.
 Orationes peccatoris etiam valent apud
 deum. ca. xvij. K.
 Orationes sanctorum in celo existentis
 pro nobis sunt multum efficaces. capi.
 xvj. L. M. & N.
 Oratio sanctorum quib⁹ impedit ne a deo
 exaudiat. ca. xvij. N.
 Orationem adiuuant multa. c. xxv. S.
 Orationem adiuuat corporis dispositio
 & qualis. ca. xxv. S.
 Oratio est vngētum valens cordi huma-
 no ad multa. c. xxv. U.
 Orationis tpe excludende sunt cogita-
 tiones vane et inutiles assimilare mu-
 scis &c. c. xxv. T & U.
 Orationem adiuuant lachryme profuse
 ca. xxvj. Y.
 Orationem adiuuant afflictio corpora-
 lis & tribulatio p qua clamat ad deum.
 ca. xxvij. O.
 Orationem adiuuat ieiunium &c. Ibi-
 dem R.
 Oratio debet habere duas alas &c. Ibi-
 dem R.
 Orationis vox est desiderij impetratōis.
 Ibidem O.
 Oratio adiuuat assiduitate. ca. xxx. U.
 Oratio quomodo sit assidua & cōtinua
 Ibidem. X & Z.
 Orare semp quomodo fiat & fieri possit.

Ibidem X.
 Oratio et lectio se mutuo adiuuant. Ibi-
 dem Y.
 Orandi importunitas quid sit & quò ad-
 iuuat ofonem. ca. xxxj. A.
 Orandi importunitas quare fuit lauda-
 ta a christo. Et qd in ipso nò habet locū
 talis importunitas. c. xxxv. P.
 Orationis exauditiōe inducit humili-
 tas &c. ca. xxxj. C.
 Ofonem adiuuat fides cui⁹ articuli ali-
 qui rememorandi sunt. ca. xxxij. D.
 Oratio omni tpe & hora pōt fieri ad deū.
 ca. xxxv. P.
 Oratione adiuuant delectari in dño &
 ei esse subditum. c. xxxvj. Q.
 Ofonem adiuuat septē alia. c. xxxvj. S.
 Oratio assimilat nuncio fideli q mittit
 ad deum. ca. xxxvij. A.
 Orantes parum vel modicū assimilant
 nuncio pigro. Ibidem B.
 Orantes modicum pñt assuescere paula-
 tim vñ multis orant. Ibidem B.
 Orandi tarditas & pigrina vnde pueni-
 at. Ibidem C.
 Oratio vbi nò sit attentio: dicit nūcius
 spoliatus vel occisus. ca. xxxvij. D.
 Ofonis negocia pipsam expedita que
 & qualia sunt. Ibidem D.
 Oratio quasi nunci⁹ psonaliter apparet
 in pñtorio dei defendens ibi cum qui
 milit est adiutorio filij dei ptra accusa-
 tores. ca. xxxvij. E.
 Oratio quò adiuuat a patre misericordi-
 arum. Ibidem f.
 Oratio ex quo est donū dei debet ab ipso
 postulari. Ibidem f.
 Oratio quò debeat sollicitare assistētes
 p negocio sibi cōmisso & qles sint tales
 assistētes. ca. xxxvij. G.
 Orationi assistentes & eam adiuuantes
 in curia celesti vt valent exaudiri. Ibi-
 dem h.
 Oratio negligens innocare & sollicitare
 assistētes. Ibidem J.
 Ecclesia docet nos innocare tales ass-
 sistentes scz sanctos. Ibidem J.
 Oratio debet esse sollicita p negocio &c.
 Ibidem K.
 Oratio aliqua assimilat nuncio vagabū-
 do &c. Ibidem K.
 Oratio assimilat nuncio q moris in via
 Ibidem L.

Tabula

Orans debet petere orationē suā dirigī
in viā et in cōspectu dei. Ibidem L.
Oratio assimilatur nuncio ex cōmunicā
to et. ca. xxxviij. M.
Item nuncio stultus: scilicet qui petit nō pe-
tenda. Ibidem Ll. et O.
Oratio debet volare in celsū: id est: pete-
re celestia et spiritualia. Ibidem P.
Oratio habet multos cōtradictores et
aduersarios. Ibidem Q.
Oratio quomodo debet cōtradicere cō-
tradictoribus et aduersariis suis: et quo
modo eos mortificet et quantus debet
clamare et. ca. xxxviij. L.
Orationē nō aduertentes fatue agunt.
Ibidem Bb.
Oratio nō intellecta nec attentā nō est
contēnenda: Ibidem Bb.
Orationi attendere cōueniens est et.
Ibidem Bb.
Orationē non attendere quādoq; ridi-
culosum est. Ibidem Bb.
Oratio muta sive rauca que sit: et quō
noceat. ca. xxxviij. Bf.
Oratio quomodo sit canticum et. ca.
xxxij. B.
Oratio dicitur vitulus labiorum: et quo
modo. ca. xl. L.
Ad quid orandus est deus. Ibidem L.
Orationi intendendū est. Ibidem L.
Orationis fortitudines multe quibz in-
stentatur. ca. xl. M.
Ab oratione quidam leuiter et facilliter
desistunt: in quo stultie agunt. Ibidem
P. et Q.
Orationē facilliter relinquētes: in mul-
tis laborant stulticijs. ca. xl. P. et Q.
Orant multi in deuote et negligenter et
precipue clerici non attente psallentes
Ibidem R. et S.
Oratio assimilatur thuri: virgule: fami-
liarum: aromatis: pulueri: pigmentarij: et si-
milibus. ca. xli. L.
In oratione sentiunt virtutes: vitia: fa-
cta eloquia. et. ca. xli. Y.
Oratio deuota est odoramentū sanāti-
tis et pcedit ex operatione et presentia
sancti spiritus. Ibidem Y.
Oratio sanctorum: magni est odoris su-
auitatis: et flagrantie. et. capto. xliij.
Q. et R.
Oratio deuota qualiter placeat deo et
sanctis suis tanq; odor suauissim⁹. et.

ca. xli. C. Et ibidem f.
Oratio est deo patri grata p christi me-
diatorem. ca. xliij. S. et Y.
Oratio erit imperatoria per christum.
Ibidem Y.
Oratione honorat tota trinitas et chri-
stus. Ibidem Y.
Oratio aromatizans intelligit per the-
miam. et. Ibidem J.
Ad orationem requiritur deuotio. ca.
xliij. N.
Oratio debet esse breuis: quomō et qua-
re. ca. xliij. O.
Oratione mens humana cōfigit deo.
et. Ibidem P.
Oratio est vnguentū spirituale: sanans et
sanctificans animas: et. ca. xliij. Q. R.
Oratio decorat animam et alia mira fa-
cit. Ibidem R.
Oratiois meritū duplex est. ca. xliij. T.
In oratione quandoq; viri sancti mino-
rem gratiā deuotionis habent q; pec-
catores. et. ca. xli. U.
Oratio in qua nō actualiter cogitatur
de deo quō sit meritoria. ca. xlvj. X.
Oratio est sacrificiū et oblatio deo accep-
ta sacrificans etiam ipsum offerentē.
et. ca. xlvj. Y.
Orationis sacrificiū offerre volens: de-
bet habere ignē et gladiū. Ibidem Z.
Quis sit ille ignis et qualiter incendat.
Ibidem Z.
Oratio est lucra cū deo. et. ca. li. Q.
Oratio requirit quietem et solitudines.
Ibidem Q.
In oratione colligende sunt vires. et.
Ibidem Q.
Orando aliqui statim desiciunt: et qua-
re hoc. ca. li. R.
Oratiois prima luctatio qua vincit de-
us est humiliatio. Ibidem S.
Oratiois alie due lucte siue astutie. Ibidem
T. et U.
Oratio continuata quodāmodo vincit
deum. Ibidem U.
Oratione deus vincitur: capif: ligatur:
et ira eius frangitur. ca. li. B.
Orans volens cum deo pugnare in ora-
tione debet ab eo adiutorij petere: si-
cut sit in diuinis officijs. ca. li. Y.
Orationis misericordia siue effectus mi-
rabilis et precipue in sacramentis. et.
ca. liij. siue xli. O.

Tabula

p **Auli cōuersio. ca**
 pitulo. xx. A.
 Par non est habenda cū pec-
 catis. ca. xlvij. B.
 Pectoris tūssio vnde pueniat: et quid
 efficiat. ca. xxxvij. Z.
 Peccatorum multa mala infert peccatori
 ca. vj. E.
 Peccatorū feditas et inuidicia: debet co-
 gnosci ab oratore. ca. iij. H.
 Peccatorum cōfessio impetrat a deo ve-
 niam. ca. vij. S.
 Peccata sunt inimici dei et hominis: ergo
 contra illa debet homo esse adiutorio
 dei pugnare. ca. vij. D.
 Peccatorū compunctionē et penitentiā
 possunt facere multa in isto libro pos-
 ta. ca. xxi. D. et E.
 Peccatorū recogitatio facit cōpunctio-
 nem cordis et fugat sic illa peccata. ca.
 xxi. f. et j.
 Peccata fugantur per eorundē cogi-
 tationē. Ibidem. f.
 Peccata quō sanantur. Ibidem. S. et D.
 Peccata: quia nō bene videntur placent
 amaroribus suis: que si bene recogita-
 rent displicerent. Ibidem. j.
 Peccatorū feditas quā abominabilis est.
 Ibidem. j.
 Peccata ut sanentur quid sit faciendus
 et. Ibidem. K.
 Que sint sanantia peccatū. Ibidem. K.
 Peccatū quomodo abscondit et dereg-
 tur. ca. xxiij. M.
 Peccatorū odium verecūdia abomina-
 tio. et. ca. xxiij. L. et ca. xj. C.
 Peccata sanant fugantur et expellunt
 p quasdā dispositōes nominatas aro-
 mata. ca. xxiij. R. per totum.
 Peccata aduersant orationib⁹ nostris.
 ca. xxvij. Q.
 Propter peccata multos habemus ad-
 uersarios. Ibidem. R.
 Peccatorū contritio et pulueris eorum
 aspersio. ca. xij. U. et E.
 Peccatis debem⁹ irasci: qz sunt inimici
 nri seuissimi. et. ca. xlvj. Z. B. et C.
 Peccata nutriuntur. et. Ibidem. A. p-
 pe finem.
 Peccata amantes: odiunt ea psequētes
 Ibidem. B. in principio.
 Peccata debemus odire ppter damna

ab eis illata. Ibidem. B.
 Peccatores exaudiunt quando p seip-
 sis orant. ca. ij. M.
 Peccatores deus expectat et miris mo-
 dis reuocat. ca. iij. R.
 Ad peccatores se deus misericorditer te-
 net. ca. iij. U.
 Peccōres de⁹ benigne sustinet. ca. vj. B.
 Peccatores peccant: non solum contra
 deū sed etiam contra totā curiam cele-
 stem. ca. vj. C.
 Peccatores decipiunt et excecant p bo-
 na temporalia. ca. vj. D. et E.
 Peccatoris decepti per petā et bona tē-
 poralia querela. Ibidem. E.
 Peccator debet se accusare et petā pste-
 ri: et veniā cōsequatur. ca. vj. S.
 Peccator cōfiteor: et se accusando: et cō-
 demnando coram deo: iustificat seip-
 sum. ca. vj. D.
 Arma contra peccatores. ca. xij. H.
 Peccator quia infirmus est: modicum
 potest: quod tamē deus respicere nō de-
 bet. ca. xij. R.
 Peccatoris accusatio: qz nō multa debe-
 at iusticie dei: ppter infirmitatē et pau-
 peratē. Ibidem. S.
 Peccō est dei multiplici iure. ca. xij. U.
 Peccatoris cōuersiō et penitentiales
 satisfactiōes vult deus. ca. xij. X.
 Peccator quibus bona a deo sibi commis-
 sa dissipauit: tamen potest p hac satis-
 facere per penitentialē cōuersiōnem.
 ca. xij. X.
 Peccator non nisi cum auxilio dei po-
 test reuerti et conuerti ad ipsū deum:
 quia per peccatum se indignum fecit.
 et. ca. xij. Y.
 Peccōis vult de⁹ reuerti ad se. Ibidem. Z.
 Peccator quomodo sanatus est per de-
 um. ca. xv. B.
 Peccatorū orationes etiam valent apud
 deū: et quare deus debeat eas accepta-
 re. et. ca. xvij. K.
 Peccatori se ad deū cōuertenti debet ip-
 se deus esse misericors et ppius ppter
 multa. ca. xxi. B. et C.
 Peccator p multa verba huius libri po-
 test deuenire ad verā penitentiā et cor-
 dis cōpunctiōē. ca. xxi. D. et E.
 Peccator nō debet desperare ppter ma-
 gnitudinē peccatorū: qz si vult pōt faci-
 liter sanari. et. ca. xxi. D.

Tabula

Peccator debet p̄meditari supplicia inferni ⁊ petere a deo vt possit ea videre ⁊ cognoscere. rē. ca. xxvj. S. ⁊ D.
 Peccator debet petere a deo cognitionē malorū que sibi pueniunt ex abusiōe b^o malorū opum: ⁊ de peccatj. ca. xxvj. L.
 Peccator quō assimilatur ⁊ associat deimonibus. Ibidem. L.
 Peccator debet se plāgere tanq̄ mortuum. ca. xxvj. U.
 Peccator quō debeat clamare in orationibus ⁊ cōfessionibus. Et qui clamare debent p eo. ca. xxvj. X.
 Peccator quomodo debeat cantare lamentando p peccatis ⁊ se humiliādo. rē. ca. xxvj. B.
 Petō dat deo iusticiā. Ibidem. C.
 Peccatores quādoq̄ habent maiorem gratiā deuotionis in orationib^{us}: q̄ vi-ri sancti ⁊ quare hoc. ca. xlv. U.
 Peccatores debent irasci peccatis suis. ca. xlv. Z.
 Nō debent ea fouere nutrire nec pacem habere cū eis. rē. Ibidem. A.
 Peccatores debent odire pctā propter damna eorum. Ibidem. B.
 Peccator debet timere gladiū dei super eū vibratū ⁊ p hoc inducitur ad cōpunctionē. ca. li. N.
 Peccator debet timere penas inferni ⁊ iudiciū extremū. Ibidem. O. ⁊ P.
 Peccatoris gressio. ca. xxxvj. Z. in fine.
 Pena infernalis nō est satisfactoria pro peccatis nec p se placet deo sed diabolo: isti iuste infigit dñaris. ca. xj. B.
 Pena in infernalib^{us} apparet dei iusticia. Ibidem.
 A pena infernalibus nō est liberatio. ca. xij. D.
 Pene penitēciales sunt meliores ⁊ deo magis placite q̄ pene infernales. ca. xij. f.
 Pene penitēciales ⁊ non infernales debent placere iusticie dei: q̄ per eas satis fit ei. ca. xij. T.
 Penitētia peccatoris vera multa bona facit. ca. ix. R.
 In cōsuetu penitentie: petēda est victoria a deo ⁊ ab eius iusticia. ca. ix. P.
 Penitētia opera placent deo ⁊ multa bona faciunt. ca. xij. D.
 In penitēciali conuersione fit celeste ⁊ spirituale cōiunctū in cogitabiliter gau-

diosum. ca. xij. E.
 Penitentie dolor petendus est a deo. ca. xxvj. R.
 Penitētia iusticia vincit iusticiā dei. rē. ca. liij. B.
 Penitere est duplex: scilicet pfectū ⁊ imperfectum. ca. viij. J.
 Penitens vere: iustificat seipsum: ⁊ satis facit diuine iusticie: ⁊ euadat iudiciū dei. ca. viij. L.
 Penitens vere: id faciat. ca. ix. Y.
 Penitens nō debeat tantū puniri quātum demeruit. ca. x. Z.
 A penitente deus nō requirit tantā penam quāta demeruit scz infernalem ⁊ perpetuā. ca. xj. A. ⁊ B.
 Penitens: quāto debet habere dolorem timorē ⁊ erubescentiā: itā ⁊ adominationē de pctō. ca. xj. C. Et ca. xij. R.
 Penitēs p dispositiōes aliquas: que nominant aromata: pōt ad hoc induci vt recedat a peccatis. rē. ca. xliij. R.
 In penitente: vita gratie: potest p̄fici auxilio dei. ca. xxvj. B.
 Penitens debet diligenter p̄meditari supplicia inferni: per hoc enim de^o per suam gratiam faciet mirabilia in eo. ca. xxvj. S.
 Penitens debet dolorem petere a deo. Ibidem. R.
 Penitio est faciēda: qualiter ⁊ quō ⁊ id ad eā requiratur: in quib^{us} orationib^{us} contineatur. ca. xvj. D.
 Petitionis cōfirmatio. ca. xvj. K.
 Quedam nō sunt petenda a deo in oratione. ca. xxviij. N.
 Pietas quō valeat ad omnia: ⁊ q̄ per eas quādoq̄ cultus diuinus notetur. ca. xxix. T. Itē ca. xlij. M.
 Placatus adiunat orationē: ⁊ quomodo peccator se tanq̄ mortuū plangere debet. ca. xxvj. U.
 Prelatus nō debet petere a deo prelacionē nec desiderare eā. ca. xxviij. O.
 Prelatus debet peti a deo. Ibidem. D.
 Prelati p̄mittunt a deo p̄selle in penas ipsorū. rē. Ibidem. O.
 Prelatorū oratio debet esse breuis. ca. xliij. P.
 Psalmodia: quomodo est oratio: ⁊ quater fieri debeat. ca. xxx. Y.
 Psalmodia diligenter cantata vel audita: debet in homine incutere morē spi-

rituales. ca. xxxij. D.

Psalmodia aliquos parū mouet ad spi-
ritualē armoniā: q̄ nō intelligunt vel
ruditer canunt. rē. Ibidē. J.

Psalmodie pietas: et quare in eccle-
sia canēdo et legendo frequētur. rē.
Ibidem K.

Pudor de peccis. ca. xliij. M.

Puluis pigmentarius quid sit. ca. xliij.
U. et X.

Puluis peccatorum qualiter sit spargē-
dus. Ibidem. X.

Querela miserabilis: peccatoris decepti
p̄ peccā et bona tēporalia. ca. vi. E.

Religiosi debēt in

sistere dei laudibus: orationi-
bus et sacrificijs. c. xxx. Y.

Rhetorica diuina et spiritalis: est neces-
saria. c. j. B.

Subiectū eius est oratio. c. j. E.

Multa verba i ista rhetorica posita: pos-
sunt hominē inducere ad gratiā deuo-
tionis: gratitudinis: cōpunctionis. rē.
ca. xliij. D. et E.

Rugitus quid sit: et quō adiunat oratio-
nem. ca. xxxviij. Z.

Sacramētū alta-

ris. In eo ineffabiliter dei
beneficia in nos perfunditur.

rē. ca. xxxij. D.

In sacramento altaris: in missa scz perfic-
it christus quatuor officia ineffabi-
lis pietatis. Ibidem. E.

Qualiter salutandus et rogandus est ie-
sus in isto sacramento tempore missa-
rum. ca. xxxij. f.

Qualiter iesus ē in isto sacramēto apud
nos et qualiter in celo apud angelos il-
los ibi: et nos hic reficiēs. ca. xxxij. J.

Quid iesus est in isto sacramēto: et quid
nobis facere debeat. ca. xxxij. K.

Sacramētū altaris suauitātē quare nō
gustando percipimus. rē. ca. xxxij. L.

Qualiter vitia hoc impediunt. rē. Ibidem M.

Sacramētū altaris Quis ibi sit sub spe-
cie panis et vini tanq̄ signis: nō min⁹
tamen reficit spiritaliter animas no-
stras. Ibidem. N.

Sacramētū altaris aliqua miracula be-
ne noranda. ca. xxxij. O.

Ad sacramētū altaris multum defertur
fides. ca. xli. A.

Sancti quō seruiunt nobis. ca. l. Z.

Sanctorum in celo existentium: oratio
pro nobis multum est efficax. ca. xlvj.
L. M. et N.

Sanctorū oratio q̄q̄ impedit ne exai-
dis a deo et quare hoc. Ibidē. N.

Sanctorū veneratio cedit ad laudes et
honore dei. Ibidem. N.

Sacra sunt venerāda. ca. xlix. T. in fine

Sancti in celo quō et ppter quid sūt ad-
uersarij et inimici nri. ca. xxxviij. S.

Sancti inuocandi sunt vt clamet p no-
bis intercedendo. rē. ca. xxxviij. Y.

Sancti cōtra nos clamantes: quō sine
placandi. Ibidem. Z.

Sanctis est oratio deuota: odor suauis
rē. ca. xli. C. Et ibidem. f.

Sanctorum oratio est odorifera. rē. ca.
xliij. S.

Sancti viri quādoq̄ minore gratiā deu-
otionis habent in oratione q̄ pecca-
tores. rē. ca. xlv. U.

Sapientia quādoq̄ subtrahitur a sapi-
entibus: q̄ eam nō cōmunicant alijs.
rē. ca. li. J.

Scriptura sacra pōt accēdere ignem di-
uini amoris quia tamē aliqui non sic
accendant p eam. rē. ca. xlvij. E.

Seruiturē vitiosū vilissimū: debemus
abscere: et seruituti dei nobilissime nos
subscere. rē. ca. xxxvj. R.

Singulus quid sit: et q̄ adiunet oratio-
nem. ca. xxxviij. Z.

Sol et stelle qualiter nobis seruisit. ca.
l. M.

Sulcie multe hominū desistentiū facti-
liter ab orationib⁹ suis. ca. xl. P. et Q.

Subditum esse domino adiunat oratio-
nem. ca. xxxvi. R.

Superbia est mors spiritalis a deo se-
parans ergo detestanda. ca. li. Y.

Suspensus quid sit: et quomodo adiunat
orationē. ca. xxxviij. Y.

Erra qualiter ser-

uiat nobis multipliciter p ea
que ex illa pueniunt. ca. l. P.

Timor gehennalis supplicij facit reco-
dere a peccato. ca. xliij. K.

Timere debet peccator ingem inferni: et
iudicium extremum. ca. li. Q. in princ

Tabula

plō & fine.

Timere debet homo penas inferni & ex-
tremum iudicii. Ibidem. p.

De timore penitentis. ca. xj. C.

Tribulatio & eius clamor adiuvat ofo-
nem. ca. xviij. O.

Tribularis subuenit deo. Ibidem p. & O.

¶ Enti qualiter ser-

uiunt nobis. ca. l. N.

Clerecidia de peccatis. c. xliij.

M. & ca. xj. C.

Uita aduersant nobis in orationibus.
ca. xviij. O.

Ueneranda sunt sacra. c. xij. L. in fine
Propter vitia multos habemus iulmi-
cos. Ibidem. R.

Uitia aliqua qualiter dicunt nocua et
venenata. ca. xij. L.

Uitius trahi debemus: qz sunt inimici no-
stri. ca. xivj. Z. B. & C.

Uitiorum seruitutem abigere & supra
seruitus.

Victoria in officio penitentis est peten-
da a deo. ca. ix. p.

Victoria que obtinetur in oratione ptra
deum debet ascribi ipsi deo & nō homi-
ni. ca. liij. Z.

Vinculum charitatis quō liget & teneat
deum & artius eum possit cōstringere.
ca. liij. R. L. & M.

Vinculari a deo debet homo petere. Ibi-
dem. N.

Virtutes sentiunt & operant in ofone.
ca. xij. Y. Item ibidem B.

Vngento assimilaf ofo. c. xliij. O. & R.

Virtutes cōnectunt binatim ad inuicē
in cythara spūali anime. c. xxiij. f.

Uita gracie est aliqualliter in penitenter
et pōt adiutorio dei gñci. ca. xviij. B.

Uita gracie quomodo amittitur & extin-
guitur. ca. li. A. & B.

Et scipue adulatoria laudantia et alia
vitia. Ibidem D.

Uita talis quō recuperat p verbum dei
et p oculum cordis. Ibidem C.

Vitulis labioy assimilaf ofo. ca. xl. L.

Que sunt ossa carnes pellis & istius vi-
tuli. Ibidem R.

Voluptas ducit hominem in mortē spī-
ritualem. ca. li. S.

¶ Ihuist⁹ supra Iesus

Epūs datus est nobis ppter mul-
tiplices effectus salutare. ca. xij. U.

Epūs quia aduocat⁹ noster est debet al-
legare p causa nostra patri scz reconci-
liando. Ibidem X.

Epūs interpellare debet p peccatis no-
stris. Ibidem X.

Epūs suscepit p nobis officium interpel-
landi patrem ptra peccata nra qd offi-
cium debemus petere vt p nobis exerceat
et. Ibidem Y.

Epūs mortuus p peccatis nostris osten-
dit qm odit peccata nra. Ibidem Z.

Epūs p crucifixionib⁹ suis rogauit ergo
et p nobis debet rogare patrem et. Ibi-
dem Z.

Epūs pro nobis interpellatio efficax ē ad
nos spūaliter viuificandū ppter suam
passionem. ca. ix. Z.

Epūs rogandus est vt pro nobis alleget
& officium interpellandi exerceat et. c.
ix. X.

Epūs vult misereri inuisis & peccatori-
bus eius misericordiam desiderantib⁹.
ca. xx. B.

Epūs debet peccatozibus se ad ipsum cō-
uerientibus misereri ppter multa. ca.
xxj. B. & C.

Epūs dicitur angelus magni cōsij quē
fletit iuxta altare habens thuribulum
in manu sua: qui etiam dicit templū &
pontifex et. ca. xij. D.

Epūs existens pontifex efficaciter p no-
bis interpellat apud patrem misericor-
diaz impetrando nobis necessaria. Ibi-
dem. E.

Per christum omnia sunt patri grata et
placita et. ca. xij. S.

Per christum tanq^m mediatorem omnia
impetran^t a patre & spūsancto et a se-
ipso. Ibidem D.

Epūs cum tota trinitate honorat p ofo-
nem. Ibidem D.

Capitula huius libri.

**Incipiunt capitula sequē
tis videlicet Rhetorice diui
ne: de oratione peculiariter
tractantis.**

Orationis recommendatio. Et quid sit
oratio. **Capitulum. j.**
De pfectionibus ofonis diuine. **ca. ij.**
De exordio ofonis diuine. **ca. iij.**
Quod exordium potest incipi a gratiarum
actione. **ca. iij.**
Conclusio pcedentium. **ca. v.**
De narratione in ofone diuina. **ca. vi.**
Allegatio clementie dei. **ca. vii.**
De iusticia pfecta et impfecta. **ca. viij.**
Petitio victorie in pfectu pnie. **ca. ix.**
Excusatio penitentis q nō debet tñ pu
niri qm meruit. **ca. x.**
Obiectio ptra pdicta. **ca. xi.**
Quod deo placeat opa penitentis. **ca. xij.**
Quod faciat homo quod in se ē licet modū
cum possit. **ca. xij.**
Quod deus vult ad eum reuersionem peni
tentialem satisfactions. **ca. xij.**
Quod deus sanat pfecte egrotum vel mise
rentē peccatori. **ca. xv.**
De forma petitionis in ofone. **ca. xvi.**
Confirmatio petitionis. **ca. xvij.**
Petitio intercessionis beate marie vir
ginis. **ca. xvij.**
Conuertat se iterum peccator ad patroci
nium iesu christi supplicēs vt allegor p
tyso. **ca. xix.**
Cōclusio petitionis et pfirmatiōis. **ca. xx.**
Excusatio pprie infirmitatis. **ca. xxi.**
Ad quid valeant pdicta. **ca. xxij.**
Quid faciat recognitiō pctōz. **ca. xxij.**
De pudore et erubescencia ex peccato. **ca.
xxij.**
De indignatione a peccatis. **ca. xxij.**
Quedam dispositiones corpis iuuantes
orare volentem. **ca. xxv.**
Petitio lacrymarum ex peccatorum re
cordatione vel spūalis mens. **ca. xxvj.**
Requirende sunt intercessionēs sanctoz
ad impetrationē lacrymar. **ca. xxvij.**

Quod afflictio corporalis valet ad impetra
tionem lacrymar. **ca. xxvij.**
Quare ieiunio tanta efficacia tribuatur
ca. xxix.
Assiduitas orationum adiuvat notabi
liter. **ca. xxx.**
De importunitate orandi. **ca. xxxj.**
Quod fides adiuvat ofonem. **ca. xxxij.**
Cum qtra gfarumactione est salutadus
dñs iesus in missa. **ca. xxxij.**
Quedā ptinentis ad pdicta. **ca. xxxij.**
Quare deus laudauit importunitatem
orantis in euāgelio luce. **ca. xxxv.**
Quod in deo delectari et ei esse subditus ad
iuuat orationem. **ca. xxxvj.**
De alijs septem adiutorijs orationis.
capitulum. xxxvij.
Quod oratio sit quasi nuncius ad deū mis
sus. **ca. xxxvij.**
De cantico peccatricis ale. **ca. xxxix.**
Quid intelligatur per vitulos labiorum
Capitulum. xl.
Quare p sumum thuris signat oratio et
quid p puluerem pigmentarij. **ca. xli.**
Quid signat p altare aureum. **ca. xli.**
De deuotione que requiritur in ofone.
capitulum. xliij.
De breuitate orationis. **ca. xliij.**
Quare viri sancti difficile habent gra
tiam deuotionis. **ca. xli.**
De merito illius ofonis in qua actu nō
cogitat quis de deo. **ca. xlvj.**
De igne et gladio qui debet esse in sacrifi
cio orationis. **ca. xlvij.**
De igne sacrificij orationis. **ca. xlvij.**
Que valeant ad accēdendum vel nutri
endum ignem ofonis pdicti. **ca. xlix.**
De memoria bñficiōz diuinor. **ca. l.**
De gladio spūali quo debet mactari aīa
in ofone vel meditatione. **ca. li.**
De lacramine in ofone. **ca. li.**
Quomodo deus p lacram orationis vin
citur. **ca. liij.**
De misericordia et virtutibus orationis.
capitulum. liij.

Rhetorica diuina siue ars
oratoria eloquentie diuine edi-
ta per venerandū patrē ma-
gistrū Guilermū parisiensem.

De oratione Caplm I

In sacris ac sacri-

ficatiuis exercitationib⁹: que
et quāta sit dignitas et excellen-
tia poti⁹ ofonis: multis liqde
apparere pōt volētib⁹ videre atq; valēri-
b⁹. Et primū exeo qd ois sacrificatio: ois
bñdictio: ois factum: et oino quicqd in
cultu diuino honorifice agit: aut ofo ē
aut ofone pagitur siue pficiat. Deinde qd
ois ecclia sanctoꝝ: celestis ac diuino ma-
gisterio erudita ac instituta: tam multi-
plici celebritate frequētat ofonem: vt ei
die noctuq; insistant: et inuigilet: et eide-
m vite pñtis tps: tanq; illi psecrata et debi-
ta: pciat. Cui⁹ rei nulla alia cā vel ratio
enimari vel cogitari pōt: nisi oratiōis
tanta necessitas: tantaq; fructuositas: q
tantā frequētatōis et instantie prinui-
tatem erigat et reqrat. Qd si dixerit quis
auctoritas aplica: pcepto suo quo dicit
est: Sine intermissione orate: ad hoc artat
et cogit: nō solum ecclia: s; etiā ipa lex euan-
gelicā: qua expresse legē mandatum de
ofone: ipso ore veritatē edidit: quo dicitur
est: Quia optet sp orare: et nūq; deficere.
Rūdo in hoc qd in ipsa cause sunt et rō-
nes rōnabilissime atq; iustissime: ppter
quas mādara hñdi et oia alia q de ofo-
ne data sunt merito data fuerit. Tercio
et virtuositate ipsi⁹ ofonis: mirificētijs
et numerositate mirabili atq; pstantia
vtilitatū: quas te scire faciū in sequētib⁹.

Et hūc qd trib⁹ manifestū esse tibi debet
et necessariam esse et oino debere esse cele-
stem ac diuinā et rhetoricā: siue spūalem
ac saluberrimā orationē: que in causis
alijs atq; negocijs allegare doceat eos
q cause hñdi patrociniū suscepērūt. Et
spūales oratores pstituti sunt: vt in dei
altissimi cōsistorio: causas allegat hñdi
ppter qd supēdia bñficioꝝ ecclasticoz
eis pstituta sunt et magna pre. Hoc autē
dico ppter officia docēdi et pdicandi: in
quib⁹ pstituti residuū miline clericalis: de
quib⁹ nullaten⁹ tibi dubiū dū est: q nec

recte nec laudabiliter exerceri pñt: nisi do-
ctores: pdicatores atq; iudices ecclastici
eos de⁹ ofonis adiunxerit et dirigat inces-
santer. Qd si rēta volumina studio et
labore rhetoz de ofoe rhetorica scripta
sunt: qto forti⁹ de ista sacra et sacratissi-
ma ofone dignum et iustum est vt scribas
ars et doctrina. Nec autē ratiocinatio a p-
portionabilitate causay et orationis vir-
tutem h; atq; vigoz: si tñ nō est compa-
tio ofonis ad ofonem in structu vel vtili-
tate: nō erit comparatio debiti et labori p-
arte et doctrina isti⁹ ad debiti studij et
laborem illi⁹. Quid dicā de ofone lfaria
cui tota grāmarica inuigilet? Quid de
ofone logica: cui tā studiose: tanq; pfe-
cte Aristotel ingeniositas insudauit? Aristote.
et de ofone vtiq; logica: que ois vel pposi-
tio: vel syllogism⁹ est: oēs libros logica-
les titulant: Ut de syllogismo libri pñ
orum vel analiticoꝝ: De demonstratōne
libri posterioroz: Et de elencis libri elen-
coꝝ: Et de syllogismo dyalectico libri
topicoꝝ: De interpretatōe do siue ppo-
sitione libri perihēmentias? Qualiter
autē possibile erit istā sacrā ac sacrificati-
uam: et modis oib⁹ omni generi aliarū
ofonū incomparabiliter pcellentes ofonem
esse omni arte et doctrina et artificio de-
struat? Quia igit nec imēditat diuine
pgruit hoc: neq; pfectionis: quā nō solum
debet s; etiā necesse ē esse in ecclia dei al-
tissimi: q schola ipsi⁹ ē: et cui⁹ sola doctri-
na in ea bñfici et doceat: assidue esse artes
atq; artificij orādi necesse est. Ampli⁹:
qd op⁹ cuiuslibet vtilitat⁹ inueniri pōt:
qd arte et doctrina ac artificio careat: et
doctores atq; artifices sui non habeat?
Que q cā reddi pōt vt op⁹ tā nobili: tan-
q pciare vtilitat⁹ hucusq; neglecti ar-
q; deserti sit: nisi qd vti⁹ vtilitas igno-
rata ē: vel ipsi facti doctores desides aut
alijs occupati: ofonē pterierūt? Creden-
dū ē est multos de ea multa scripsisse: et
cū exēplaria orationū scripserūt: hoc sub-
ficere oratorib⁹ repurasse. Vel fortis q
poti⁹ orādo q philosophādo orare disci-
mus: nō artē vel artificij orādi eos sed
ofones scriptas autēnticas oratorib⁹ tra-
didisse: sicut euidenter apparer in libro
psalmoz q exāntissimis ofonib⁹ referri-
sim⁹ est. Si qd autē dixerit qd ofo boni
vñ dei est: ppter hoc nō ab arte et do-

Thoma. 5. d

Luc. 18. a

C

D

Capitulum

eterna: si magis a beatore querenda sit: vix
vix dicit. Si quis vero dixerit quod homo
omnino non solum potissimum fuit: etiam plurimum
habet divini muneris: et gratia: et propter hoc nihil
ad eam de arte et doctrina habet. Rideo: quod
iusticia quod virtus est veri nominis: non solum
proprium sui aut plurimum: etiam totum quod est
vel habet divini muneris est gratia. Nihilomi-
nus est gratia iuris: (quod scia legum et canonum
est) sicut et cognoscere diversarum consuetudinum
etque exercitatione eorum et negotiorum: illu-
strat atque dirigat. Sic se habet et de oratione.
Arte namque et doctrina: quia si scribere in-
tendimus: et multipliciter adiuvas. Nec
oblitus mihi hoc sermo Aristoteles. quo
dixit in primo ethicorum: quod scire vel parum
vel nihil operatur ad beatitudinem: quod non de omni scire
vel falso intelligere potuit: cum ipsemet di-
cat in libro eodem: quod deus est omnis arte cer-
tior et melior. Tibi vero declaratus est per me
et in tractatu de actibus humanis: Et in tra-
ctatu de moribus et moribus: quasdam scias
beates esse: sicut prudentia et quidam alias.
Insurgit enim virtutes sapientiam esse: quod est
dicere sapientiam siue saporis sciam: et rationem
intima ac profundata cognitione. Scias
vero iuxta eodem intentionem quasi eodem
intentione. Inferior. Res enim omnes non so-
lum lucet virtuti intellective ad illumi-
nandam eam lumine seculi: sed etiam sapientia ad sa-
ciendam vel insaciendam virtutis moriam: et
quasi imprimendam eam saporibus sapientie.
De quibus ibi satis fecit tibi. De ipsa sapientia
quoque tibi certissimum est: quod ipsa est bonus.
vel altissimus: et ab ipso studiosissime expe-
tenda et speranda: non tamen propter hoc schola-
stice doctrine et disputationes aut librorum
sacrorum expositiones inutiles vel superua-
cuae habende sunt. Et si de singulis creatorum
bonis et de singulis virtutibus aut gratiis
consideratione in hoc fecerit: invenies indu-
bitanter unumquemque eorum doctrinis adiu-
vari multipliciter. Licet enim gressus qui
pedes est: ex virtute gressibilis sit: visu tamen
tactu adiuvas et regis: interdum et auditu.
Srepitus namque pedum deprehendit gradus
et ceteros virtutis signum vel lapides gra-
dus: ex hoc etiam pendit discrimina vel
ambulationis vel ceterationis sue. His
itaque determinatis incipiam ipso actore du-
ce et luce: quod omni salutaris sibi accepta-
rum omnium et inspirator et exauditor est.
Et dicam quod huius sacre et divinalis rhetori-

ce: sine oratore seculi subiecti est oratorum.
de ipsa illa agit: eiusque perfectiones: et
presens necesse mirifice dotes et ineffima-
biles fructus: sine utilitates: adiumenta
atque impedimenta: quibus vel adiuvas
et impedis exauditor illi docent in eadem
et declarant. Conveniens autem et olmo ne-
cessarium est: ad istam sciam accidentibus: ve
in primis eis determinemus: quod est quod dicitur
tunc orator quod sua habet intendit et perit: de
certissimum est quod orator non est nisi petitor
in genere. quod dicitur: quod non omnis petitor est orator
sed ea sola que dirigat ad deum vel ad personam
aliquam: seu personas propter ipsam. Orare
namque ipsos sanctos siue angelos tunc dicimus.
cum preces ad eos dirigimus. Alie autem peti-
tiones que ad homines diriguntur: orationes mi-
nime habende sunt siue dicende. Nec enim ad
regem aliquem dicimus: oro te domine: sed neque
ad familiares ipsorum regum dicere consue-
mus: orate pro nobis regem vel pontificem.
Quia propter manifestum est: quod orationes proprie
et habent et dicuntur: que ad deum vel ad sanctos
eius propter ipsum diriguntur. Et inde est quod
apud sedem apostolicam vel curiam romanam: non
diximus orationes deferre vel offerre: sed peti-
tiones potius. Nec ipse etiam summus ponti-
fex dicere consuevit petitionarum: orationes
orationes suas. Manifestum est et ex his quod
omnino omnis petitor est: et non e converso: quod peti-
tor tanquam genus et oratione se habet: orator vero
tanquam species ad ipsas. Quod si dixerit quis
quod orator pro bonis solis spiritualibus aut eter-
nis obtinendis est et offert deo: non recte di-
cit: quod etiam temporalia bona ab ipso sanctissi-
me atque iustissime petantur. Sicut et libera-
tio a malis temporalibus. Et manifestum est mul-
tis exemplis veteris legis seu testamenti: tem-
poralia bona petita sepe fuisse a patribus et or-
ationibus obtenta. Sicut et liberationes a malis
temporalibus: tanquam a gladio inimicorum et pesti-
bus. Quis enim ignorat sanctum Moysen: mul-
tatiens ut cessaret plaga ab egypto: suis
orationibus obtinuisse a deo altissimum: Sicut
et de plagis quas deus mittebat populo he-
breorum: ut plaga ignis: et plaga serpentium
ignitorum. De quibus notissimum est quod orationi-
bus eiusdem prophetice cessavit vitraque. No-
tissimum etiam est quod prophete alteri orationibus
multiplicati est oleum vidue cuiusdam in le-
chitis: et farina in hydnis: pluvia data super
terram est: data seminitas: sicut orationibus pro
prophete illi: de quibus duo bona mere temporalia esse

Bristote.

E

nemo ignorare potest. In nono hō testis ē
sanitates corporū facte sūt p̄bō sancto-
rum ap̄tōū et martīrū: et p̄ vñs et ap̄lis
et vīrgis aux̄ factū est: et et lapidib⁹ gem-
mā: et ita de alijs bonis sp̄alib⁹: q̄ ofoni-
bus sanctoꝝ impetrata sūt et obtenta: et
iugiter impetrant ofoni⁹ sanctoꝝ i no-
uo testamēto: q̄b⁹ enarrādis et enumerā-
dis vix vira hōis vñs sufficeret? Quia
īp̄s ex ip̄lis auditionib⁹ et petitoꝝ impe-
trationib⁹ manifestū est scōs talia siue p̄-
talib⁹ nō inspiciēter orasse vel orare. Nō
relinquit ex illa dubitatione: q̄n sancti
deoꝝ acceptabīlī orare possint hoīes p̄
bonis sp̄alib⁹ obtinēdis: et malis sp̄ali-
bus remouēdis. Q̄ si dixerit q̄ p̄ rō-
cinatio ista ad hoc nos inducit: vt ofo-
eniā ad hoīes dirigat: et in bonis sp̄ali-
bus p̄stādis: malisq̄ sibi remouēdis
p̄stēm hēant hoīes: sicut dixit p̄larus
Nescis: q̄ p̄stēm habeo crucifigere te: et
p̄stēm habeo dimittere te. Cui et rñdit
ipsa x̄tras: nō haberes inq̄ens p̄stēs in-
me vllā nisi dāsi cēt tibi desup. Rñdeo
q̄ in hocq̄ ofo addit sup petitionē ali-
quid veneratiōis: p̄ q̄b orando petis bo-
num: siue mali liberatio ab aliq̄ tēq̄ bo-
natoꝝ: et principalitatē p̄stia in eo q̄b
petis habēre: q̄ principalitas tēq̄ ad cre-
ationē deū solū p̄tinet sicut creatio p̄ se
et p̄prie fieri nō pōt nisi ad ipsum. Et p̄-
pter cām hęc ecclia parīfēs orat: vt fru-
ctus terre dare et p̄uare digner: te roga-
mus audi nos. Diuitib⁹ autē ministris
vt inde i bonis sp̄alib⁹ dāsi vñ pot⁹ cō-
missum est: nō autē principalitas p̄stis.
Igit ofo p̄s est diuini cultus et honorificē-
tie: et p̄ter veneratiōē ad deū recte
ac p̄prie dirigi nō possit. Attestat enim
huc rei fluctudo eccliasitica: que ad nul-
lum sanctoꝝ dicit: roga p̄ nobis: sed ora
tantum: intelligēs euidenter ofones ad
deū solū posse fieri et debere p̄prie. Q̄
si ecclia ad ipsum deū loquēs et crebro
dicit: te rogam⁹ audi nos: pueniēter et p̄-
prie dicit hoc: q̄ rogatio ip̄s gen⁹ est ad
ofos: sicut et petitiō. Et ē petitiō ofo vñ
locutiō: nō vt q̄busdā videt optatiua: s̄
aliquā inclinatiua. Nō est qui optat et
desiderat aliquid ab ip̄o petiti. Illud tñ
multi optant siue desiderāt: q̄b oīno ha-
bere nōlūt: sicut viri et sapientes: q̄ mul-
ta p̄cupiscit et desiderāt a q̄bus tñ se ab-

stinens vīlīter et auertit. Qui autē petiti
indubitanter ostendit se velle obtinere q̄b
petit. Sicut q̄ hoc vñs opto siue optant
dī: significat intelligentiā siue affectuē
que vocat optatiua mod⁹: et p̄ quā siue
siue bī ofo siue locutiō optatiua. Sic
verbū peto siue petēdi inclinatiōē si-
ue affectionē significat: p̄ quā et fit et dī
locutiō petitiō siue petitiua. Solīter
autē cōsiderādi tibi sunt et amēdendi ser-
mōes sacroꝝ doctoꝝ: qui nō recte in-
telligētib⁹: videntur eē diffinitiones
ofos de qua hic agit: sicut est iste sermo
Augl. Ofō ē p̄ius affectus animi ad ve-
um aliqd ab eo obtinere intēdenti. Cū
enī p̄iū desiderit: p̄iū affectus sit animi
nō tñ ofo ē. Sicut et sermo ioh̄is damasce-
ni quo dicit q̄ ofo est ascensus intellē-
ctus ad deū: nō diffinitio ofonis est: sed
laus aliqua ip̄ius. Reuera tñ q̄ orat in-
tellectu. I. intellectualiter siue sp̄aliter
ascēdit in deū: et applicat se illi atq̄ cō-
iungit applicatiōe familiarissima: dum
oīa infirma sua: omēs defect⁹: et omnem
paup̄tātē suā eidē reuelat. Juxta symo-
nē p̄phētā qui dicit. Effunde cor tuū si-
cut aquā in cōspectu dñi. Et alius itē
p̄phētā. Effundo in cōspectu ei⁹ ofonē
meā et tribulationē meā ad ip̄m p̄nunc-
cio. Eodē mō sentiendū est ubi des̄mo-
ne beati hīero. quo dicit: q̄ haciter ora-
re: est amarus in cōpunctiōe gemit⁹: nō
dīa cōposita resonare. Manifestū ē enī
ofonē nō eē gemit⁹ vel resonantiā ge-
mitū: sed reuera adiumenta magna et
pulcherrima ornamēta sunt ofos hui⁹
modi: gemit⁹ et amantudo eoꝝ. Et hoc
euidētē in sequētib⁹ videbis. Nec autē
de sermonib⁹ scōꝝ et sapientib⁹: quibus
inspiciētes et idocri credit eos diffinisse
ofonē: q̄m d̄ his i scholis theologicis va-
rissime corrīpant vel pot⁹ cornīcant tñ
bī p̄posui. Q̄ si dixit sc̄lis iste et sa-
pientib⁹: veraciter orare est circa vīra-
tē x̄itatē vñ ofos: intimatē seu af-
fectuōsare ip̄s intellēti: quā p̄pter ei⁹
intentio fuit: q̄ veraciter orare. et q̄b
est dicere intīme siue affectuōse: siue et
cordis cōpunctione et amare atq̄ gēmi-
tuose orare est. Que ergo ad notifica-
tiōē siue cognitiōē ofonis dixerunt
viri sancti et sapientes: laudes ofos sūt
et p̄culares quedā declaratiōes ip̄ius

H

Augustin⁹.

Joh. damasc.

308.19.b.

Thom. 2. 6.

Ps. 41

Hieronym⁹

3

potius q̄ veri nois diffinitiones. Obsecratio vero nō est aliud q̄ oſo vel petitio. Sed inde dicit̄ petitio ista obsecratio: q̄ adiuratio ei adiuncta est: Quia ppter obsecratio nō ē nisi adiuratio peccatoris: quodamodū q̄ d̄: Obsecro te p̄ misericordiā dei: vel p̄ effusionē sanguis redemptionis. Inter oſoem aut̄ et deprecationē distinguūt interdū sacri doctores dicētes: q̄ oſo est p̄ obſcūdiōis bonis: de precatio vero p̄ malis remouēdis siue arcendis.

De perfectionibus orōnis diuine. La. II

2

Is autē ita po-

b sitis: aggrediar declarare et numerare pfectiōes orōnis et differētiās. Deinde m-

ificētias d̄tū ip̄. Deinde querelas et cōfabulatiōes sanctorū cū aliis suis. Cōsequēter disputatiōes ip̄orū cū ip̄o deo altissimo: ppter q̄s dicit̄ ē a p̄pheta: Suauis erit ei disputatio mea. Notissime vero curabo aggregare verba potentia ad deprecandū cōposita: De quibus ab ip̄o d̄no deo dicit̄ ē ip̄ent. Job. Nō p̄cā ei. s. behemoth v̄bis potētib⁹ et ad deprecandū cōpositis. Scito igit̄ q̄ oſo de qua hīc intēdo: sepe habet pfectiōes seu differētiās. Et q̄ prima est velut oſo rhetorica et intentio: habens similitudinē et oſo is rhetorice secularis: et ad similitudinē et p̄portionē illi⁹ p̄tes: videlicet exordii: narratiōis: petitiōis: cōfirmatiōis: et informatiōis. Notissimo vero cōclusionē. Differt autē ista oſo sp̄ialis ad illa intentiōe. Orator enī secularis intēdit sua oſo mouere iudicē et inclinare in p̄tem suam: videlicet vt p̄ p̄te sua iudicet aut sententiet. Orator vero sp̄ialis: oſonē quā corā deo altissimo fīdit: nō intēdit ip̄m mouere: quē scit indubitatē inuitima te stabilitatis immobilissimū: sed potius semetip̄m vel a malo in quo ē in bonū: vel a bono in meli⁹: q̄s ē dicere: q̄ intēdit semetip̄m facere idoneū p̄ oſonē: vt ei cōcedat̄ q̄s impetrare intēdit: quia si oſo eius ē p̄ remediū a malis: tūc intentio ei⁹ necesse habet se facere vel exhibere adeo miserabilē: vt pater miscōiāz miscōiāz quā petitiōi vel nō velit vel

nō valeat denegari. Et intelligo hoc: si p̄ seip̄o orat. Si autē p̄ alios: auferre debet in primis ea a semetip̄o q̄ irā dei iustissimā puocāt: ne v̄s inimic⁹ dei exis et placare sibi ip̄s illi negligit aut p̄tēnit: magis est ad iram puocet q̄ leniat. Iuxta significatiōē beati gregori⁹ dicēti. Si is qui displicet ad interpellandū mittit irati iudicis anim⁹ ad deteriora puocat. Propter q̄s mēoriter tenere debet q̄ p̄ alios impetrare diuina b̄nficia volūt: verbū q̄s legit̄ Job. ix. Precatores de⁹ nō exardit. In quo subintelligendū ē p̄ alios: p̄ se enī ip̄s nō est dubiū q̄n eos sepiissime exardiat: et etiā iustificet. Sicut euidenter apparuit in beatissima illa peccatrice maria scy magdalena: sicut legit̄ Lu. vii. Siste: et publicano: et iudicē. xviij. Ip̄sa etiā tota ecclesia clamat ad dei: P̄ctōres: se rogamus audi nos. Ampit⁹: q̄ sū q̄ dicit̄ ad eū ex ip̄o magisterio et p̄cepto: Et mitte nobis debita n̄ra: sicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ n̄ris: nisi q̄ debitorēs se esse cōfiteat̄. Aut aut sūt debitorēs nisi p̄cōrēt. Siste Mat̄. xviij. Serue nequaq̄ omē debitorū dimissi tibi qm̄ rogasti me. Et q̄ nō ē necesse vt sup̄ hoc p̄batiōes ampliores adducā p̄ eodē: p̄ sequeat̄ oſoem iuxta p̄missam similitudinē et ei⁹ p̄tes. In primis ip̄m exordii.

De exordio. Capi. III

Exordii liquidē

e rhetorici ad hoc in oſone rhetorica sp̄s p̄ponit: vt p̄ter ip̄m capiet̄ beniuolētia iudicis: et fauor assentiū siue audientis. Propter q̄s oratores illi in exordii suis premittere solēt famā et iusticiā iudicis et exempla de eodē: de quib⁹ eos laudari afferūt: et alia q̄ acriores et doctores artis illius studiosissime ac discretissime docuerūt. Mihi aut̄ videt̄ q̄ nulla via fauorabili⁹ aut in cōspectu dei altissimi gratiosius ordiri possit orator sp̄ialis oſonē suā: q̄ si a stupore: cōfusiōe: timore et dolore iniusticie sue siue insipieacie sue incipiat: et dicat sic. Deus p̄he et p̄f miscōiāz: laude ne apparere in aspectu sancte ac venerāde tremēdoq̄ semp̄ maiestatis tue. Aut p̄nt ferre oculi sancti tui horribilē abominādo: et mōstrificas

Job. 41. a.

m

Grego

Job. 91

Luc. 7.

Luc. 11.

Luc. 11.

Mat̄.

feditates meas: abſolus in iudiciis meis
rur: et qđ est detriti inenſitate in grati-
tudinis mearū damnaabiliſſimā: et inen-
ſitate iniquitatis et in iuſticiarū mearū
nequiſſimā: Specioſa nāq; eſt babilon
illa terrifica comparatio: moſtruoſitatis
mee: pulcherrim⁹ infernus comparatio
deformationis: paupertatis et inordinatio-
nis mee. Mūdiſſima eſt cloaca omnis cō-
parationis ſenſibile meritoriorū virtuoſi
ac peccatorū: quib⁹ diuerſus ac ſepul⁹ ſū:
S; ſi reſpicere deſignat: qđ faciē? quo
ſugiliſch pter te nō ſu reſugiū peccatorū?
Quāliter audiat: qui etiā audiri indig-
niſſim⁹ ſum? Cui⁹ aſpectū omēs ſcī ac
mūdi oculi phoroſcūtū? ſerorē et for-
des omēs pure et incorrupte nareſ reſu-
giū: ſeq; ab eis cū abominatioe et indig-
natioe auertit. Sed et ſi dignariſ: qua
fronte: qua audacia: qua temeritate p-
ſum? aliqđ petere a te: cui⁹ irā inenſis
et inſurabilis malis meis tortis et taz-
dū horribiliter tāq; multipliciter pro-
uocare non expaui? Noſti dñe (qđ nūq;
ignoras: quē nūq; latere pōt) qđ nec co-
gitare: neq; loq; qđq; qđ tibi placere de-
beat corā te valeo: niſi puenieris me in
bñdictionib⁹ dulcedinis tue. Da dñe mi-
ſericordie mihi miſeritimo peccāto viliſſi-
mo: mihi omī bono indigniſſimo: omni
bñdictione et morte digniſſimo: oſois tibi
accepte exordium. Da et ceteras preſe: qđ
nō ſi nec oſonē nec ptem ipſius nobis
eſſe poſſi: niſi de multitudine miſericō-
die tue. Et ne differas bari: donec illud bi-
gnis ſupplicatib⁹ meruerim: Alioqñ
qđ me in pre iſta reſpiceret: qđ donum
iſtud taz neceſſariū mihi bonares deus
gñe et dñe miſericōdie et in hoc ipſo qđ hoc
in cōſpectu tuo cogito: qđ bonū iſtud de
ſidero: qđ ipſm licet aride: frigide: tenebro-
ſe et tam exiliiter peccō: puenies me in bñ
dictionib⁹ dulcedinis tue. Bñq; enī roga-
rē te hoc mihi pdonariſ: arram ſcī eror
dñi pte denote et tibi placite oſois. Cui
nō ſolū mīſtorū et humiliū ſemp pla-
cuit deſcario: ſed etiā peccatores p ſcriptis
ſupplicatōes multitudine miſericōdie nō ſo-
lū nō expellit: ſed etiā reuocat: et ante
qđ ab ipſis innoceris: pdonas vt te in-
uocent

De exordiū pōt incipi a gra-
tiarū actione. La. III

Mod si exordiri

volueris oſcem tuū a grā
actionib⁹ et laudib⁹ (qđ indu-
bitatē pueniētiſſimū ē) nō
ſolū ppter qđ ſcriptū ē: Laudāſ inuoca-
bo dñm: ſed etiā qđ oino indig⁹ ē alia
bona vel bona recipere a deo vel obſer-
uare: qđ rā de collatiſ atq; receptiſ grāſ a-
gere nō curat. Hoc enī eſt tanq; ſpēale
ſeruitiū: et qđā cenſus ſue cenſi caput
qđ in cognitōe domini reſuat a dñis et
retinet. Quēadmodū igit in ſcīſ ſi
ſeudarari⁹ abſcōdit et nō reuelat atq; re-
cognoscit dñō ſcīſ toti ſcīſ: iure et
cōſuetudine etiā illud amittit ſiue pte
illū: illū vīz quā dñō recognoscere nō
luit ſed abſcōdit atq; celauit. Sic de⁹
et dñs oīm ſeculoꝝ in omib⁹ bonis ac va-
tis ſuis hūc recognitionē ſibi retinuit.
Alio qñ de rectitudine iuſticie ſue meri-
to auferre pōt omib⁹ illis qđ ei bona ſua
nō pſitent. Iuxta quā materiā hic non
ſolū aliqua denegare pōt: ſed etiā aufer-
re iā dāta. Imōi qđ pſentis ſeu reco-
gnitōis hic erit mod⁹: qñq; mihi dñs
occurrit ad pſor. De⁹ gñe et dñe miſericō-
die vniūſolus et verus de⁹ et dñs oīm ſecu-
loꝝ: tua ſunt et tibi ſolū debent oīa: ſua
nō et grā: omis collaudatio et magnifi-
catio: grāpactio et bñdictione: qđ op⁹ tuū:
bonū tuū: bñſi cū tuū: et oē bonū qđcū-
q; qđcūq; et qđcūq; ipm ſit: Et nos
dñe nō ſum⁹ niſi fabricatōis tue ſacta-
re mirabiles: a te vñco creator: actor
et fabricator: ex ſolis donis: bñſicōis et
ogib⁹ tuis: a te vñco ſolo deo et vñco
mirabiliter cōdite et pſtructe. Et te acco-
pi de⁹ gñe et dñe miſericōdie et ſcī: vñco
qđ ſentio: qđ intelligo. Et te acco-
pi aliam et corp⁹: et oīa bona que in aīa mea ſūt. Et
te acco-
pi pietatis tue bona: ſingulariter
corpis mei mēbra: ſinguloꝝ mēbroꝝ p-
tes: qñ tu ſol⁹ et nūq; et ppoſtēdes et col-
ligatōes vireſq; oīm noſtri. Sic et vires
ipſi aīe mee naſcales: nec vñ pñ? Eñ
toto corp⁹ meo: cui⁹ tu ſol⁹ nō ſis fabri-
cator et dator et actor. Acco-
pi et grāſ qđ
xpianiū me eē voluisti atq; ſcīſ. Acco-
pi et ſcīſcartonē baptiſmalē cū tota nu-
meroſitate mētrū et donoꝝ tuorū qđ nōcē
ſūt vñcūq; ad recte vñcūq; tibiſq; pla-
cite bñdīdū et ad pmerēdū eterne ſcīſci-
a tū

p. 16.

Oratio

Judith. 9. d

Capitulum

erat gl'ia: p'p' quā t' ad quā nos creasti
 t' dōa hec oīa nobis tribuisti: scio te dñe
 illuminante atq' fuelite q' magna sint dōa
 spalia que a te accipi. Et q' nō de meri-
 tis meis sed de plarga bonitate tua illa
 accipi. Scio incomparabil' p'fatiōra esse
 bona q' de sup'abundantissima miscēia
 tua mihi sup' hec appōita sūt. Scio bo-
 na gl'ie ad quā me creasti: t' donis tuis
 naturalibus sic instituiti. Et deinde do-
 nis tuis gratiis: q' sunt v'utes t' g'e: q'
 bus in sacro baptis'mi me informasti: et
 ad illa p'parasti: etiā incogitabiliter no-
 biliora atq' sublimiora eē alia q'busq':
 Pro his oib' et possum: et v' p'mittit' te-
 nebrofitas: ariditas t' frigiditas: oīmo-
 das paugas cordis mei: q'stū tu das
 t' q's das de mltitudine miscēie tue: gra-
 tias ago tibi: b'ndico te: collaudo: mag-
 nifico atq' glorifico. Licet longe imperi-
 ter ab imensa largitate b'nficior' tuor':
 longe incomparabil' a debita deuotione:
 Oē est estimatiōe mē: oēm admira-
 tiōe: oēm q' cogitasti mē incogitabiliter
 excedit imenitas largitat' t' beneficētie
 tue in me: t' in alios infatigabili p'nu-
 tione semper p'susissima. Confiteor et
 abyssum ingratiitudin' mearum erga te
 dñm abissimū: quib' nec debitas grati-
 actiōes p' tanta imenitate b'nficior' tuo-
 rum tibi vnq' retuli: s' neq' etiā illa vn-
 q' tibi nō solū deuota recognitione con-
 fessus sus: imo etiā neq' arida t' nuda re-
 memoratiōe illa recogitauit. Confiteor
 sup' dñe mē: q' tot trās' ingratiitudin' b'
 meis: intorſiones nefarias: t' abusiones
 execrabiles: donox' b'nficior' tuor': que
 oīa cū in honorē gl'oriā tuā obsequiaq'
 tibi placita puerere debuissem: i mores
 meā t' in iniuriā t' p'tumeliā tuā: t' in ar-
 ma etiā ipugnatiōis tue puerere nō ex-
 p'auit: in more quidē meaz dum bona
 ora tua q' mihi v'ra esse debuērāt: t' cui
 q' erat v'ra ip'us mei: v'it'is meis t' pec-
 cati i memetipso gratuita tua extirpi.
 Naturalia x'o dona tua grauius lesi et
 vulneraui: t' in iniuriā tuā t' p'tumeliā:
 dum q'cunq' illorū vel tibi nō attribuit
 vel mihi mer falsissime atq' vanissime ar-
 rogavi: in q' fursi et rapinā in gehēnali
 suspēdō dignissimā me cōmisi: p'steor
 pluries x'o donis tuis ac dāt' i supbia
 innumescēs: t' in elationem eleuā: odi-

bilem atq' abominabilē me tibi et ho-
 minib' effecti. In arma x'o impugnatio-
 nis tue multa ex donis t' dāt' tuis mal-
 toniens intorſi. Pulchritudinē nāq' cor-
 poralē quā dedisti mihi in gladiū flam-
 meū ad exarēdas aias p' amorē turpitu-
 dinis illā cōuerri: t' ea diaboli armauit
 dāns eā in manu. i. in volūtatē t' p'ate
 illius: vt in q'scunq' p'mitteret transfige-
 ret t' exureret. Adici etiā vt gladiū illū
 exq'it'is omarib' elimare t' exacueret: vt
 in ipso pugnās aduersum me diabolum
 maiorē tuaz stragē faceret alay. Inge-
 niti q' dedisti mihi nō solū i vanis t' in-
 utilib' atq' sup'aculis: imo etiā inotis
 t' p'niciosis illud tota studioſitate exer-
 cui. Dñe miscēie quā p' studioz' meo-
 rū sibi vendicauerūt scie vanissime cu-
 litat': t' secl' falsi noīe: Quāta vigilantiā
 studēdā interdū vel mala mea vel mala
 alior' pcurare: Quonīs totū ingenium
 meū tibi sibi vēdicauerūt t' occupauerūt
 ea: que tibi displicere t' displicuisse: nunc
 te illuminare cognosco t' eloquētis quā
 dedisti mihi: quā totā expēdit' in laudi-
 bus tuis t' magnificationib' debuēram
 impugnāde iurati t' iusticiā: ad omāde
 falsitati t' defendēde iudicati v' potius
 armāde totam dedi. Quis enarrat vel
 enūciat vicia t' p'ctā labioz' meorū: Quis
 cogitare sufficiat adulationē: detractionē
 t' mendacia t' vaniloq'as quib' labia
 mea tu solus vides esse polluta: Sed in
 ipsa sacra p'dicatione in q' oīa h'mōi emē-
 dare debuērāt: quis nouit vel noscere p'
 p'ter te qui oīa ad nudū t' liquidū intue-
 ris q'ntis t' q' modis peccauerim in ea:
 vel irreuerēter: vel negligēter: vel h'ciloq'
 alto modo nō recte tractauerim x'būm
 veritat' tue: Si canēdi vel cantādi g'fay
 aliquā mihi prulisti: scis q' tibi v' mi-
 hi cātauerim: q' ad laudē gl'oriā tuā: t'
 q' ad laudē t' g'fay meā: q' alit' p'cti q'
 feci? idolatriē cōmitedi: q' si sacras can-
 tionē honori t' gl'ie tue p'scratay: mē
 g'fay itorquēdā: p'pter hoc cultū tuū q'
 creator: solus es: mihi creature tue sce-
 lissime impendebā? Quis scrutari suffi-
 ciat abyſſos delictor' t' peccator' meorū
 p'ter te: q' solus intueri abyſſos? Nō suffi-
 ceret totū temp' vite mee ad p'ssionem
 v' enarratiōē singulor' malor' meorū.
 Nec suppetit mihi memoria oīm illorū:

Nec recogitare valeo innumerabile numero sitate ipsorum. Cum aliis aut omnibus donis et datis tuis: quos cogitare sufficiat diuitias partem et longanimitatem tuam: quibus tu ingratum et malum in tot et tam multis malis tamdiu tam benignus et tam misericorditer: tam dulciter sustines et expectas. Sed et modo et eas miras et ineffabiles tibi quod li notissimas tribuis: quibus inestimatas bonitatem tue ad misericordiam tuam me reuocare et reducere non cessat. Continuis enim allocutionibus tuis ceteris: per scripturas tuas: per predicationes et doctores tuos: super et interioribus oculis inspirationibus et rememorationibus tuis me reuocare ad misericordiam tuam et gratiam si desis. Cominationibus tuis ab iniquis vitiis et peccatorum me incessanter auocas et auertis. Magnificis promissionibus tuis me ad spem misericordie tue continue erigis et confortas. Continuis beneficiis tuis ad amorem tuum me puocas. Quam in te est et inestimabile. Quid enim aliud sunt beneficia: de fonte bonitatis tue incessanter et me redemptoria: et in fornace sanctissimi amoris tui absque ulla interpellatione semper erumpentia: nisi ignes et flammis quibus me obruis et ex omni parte circumdas et obfides ad hoc ut amore tuo rectissimo tor et ardeas et consumas. Quid vero aliud sunt creature tue nobis tam officiose tam sedule: incessanterque nobis ex impiofissimo displicito tuo fuites? Quid in eis sunt nisi innumerabilis multitudo ministrorum: obsequia sua tam multarum magnarum: tam variarum salubrarum necessaria tam iuchanda: non solum vltro nobis offerunt: sed etiam impetrant in gerentium et plerumque violenter offerunt? Quid aliud sunt creaturarum tuarum tor et tanta obsequia nisi ingentia pietosissimaque dona quod de in deficientibus thesauris plange bonitatem tue nobis offerunt et presentant ex parte tua. Et propter hoc iudicabit non solum nisi flammis et ignibus: quibus nos ex omni parte circumdas et obruis ad hoc ut amore tuo sanctissimo atque viuifico ardeamus. Et quod ad modum dicit sacratissima scriptura tua: quod in his omnibus infensatum est cor meum. Ita verissime dici poterit omnibus his flammis et ignibus: pignus est misericordie cor meum: et hoc horifico diabolicoque miraculo. Et quod est incompabile magis stupendum cum ego ipse non sum nisi perieris et aceruus ingentis magnificorumque beneficiorum tuorum frigidus et gelidus a calore viuifico amoris tui sanctorum simi. Quid est sum ego nisi perieris aggregata ex omnibus membris meis corporibus et viribus ex alacritate et corpe et omnibus virtutibus utriusque obsequio donis tuis quibus utriusque psecuti et ornasti? Hinc ipsi manifestum incompabilem me esse fornacem maiorem habundantia illa fornace: cuius flamma decem cubitis super illam ascendebat. Hanc fornacem me semper misericordiam et tu psecutis et ego sentio frigidissimum et gelidissimum esse. Quis ad hoc diabolicum terrificumque miraculum si obstupescat? Quis et audiuit et cogitauit ignes et pignus esse? Ecce digne misericordie et inestimabile beneficiorum tuorum apparet euidenter inestimatas ingratitudinis meae obsequia. Quis etiam amirari vel cogitare sufficiat magnitudinem et multitudinem donorum: crepitorum tuorum: quod officiosissima creaturarum tuarum ministeria nobis tamque per nuncios fidelissimos incessanter transmittis atque largis? Et propter hoc primum deberet esse ad te deuotissime gratiarum actiones. Tu autem vides misericordiam et misericordiam digne que recte plerumque nulle sunt. Quod si interdicti atque sit adeo exigui: exiles adeo arides: adeoque tenebrosae sunt et fere penitus indemonstrabiles: nec gratiarum actiones debeant computari. Ad vltimum autem in speciem dominatissime maiestatis tue tamque cumulat in cogitabilis largitatem et beneficentiam tue comemoro illud a seculis inauditis: omnes cogitatu maiorem carissimum ac beatissimum vigenitium tui dei ac digne nisi Iesu Christi incarnationis ac passionis beneficiis: cuius nulle laudes: nulle gratiarum actiones potest ergo cogitari potest. Ad quod quod nec mihi reputo quotidianum: vix ac iuge sacrificium sacrificium altaris tui ob honorem et venerandis dignissimum mysterium non sunt mihi enumerabiles: non sunt mihi verbis et litteris explicabiles: non sunt mihi etiam cogitatu comprehensibiles ingratitudines meae: quibus ineffabile illud beneficium incarnationis vix et passionis carissimum ac benedictum vigenitium tuum: quod redemptum ac benedictum sumus et regnum: ac ad gratiam tuam reformatam: ad nobilitatem gratiae opus et altitudo tue et alae et etne felicitatis fignus hereditas tam graui offendi. Digne mic quod ad tanta magnalia pietatis et

Ecc. 16. c

I

a. iij

ceditis tunc ne dicam indignis vel saltem
pugnatis? gharidationis? ridere suffi-
ciat? Quis cor indignabilissimas ingra-
titudines atque indignitates circa vene-
rabilissimam altarem sui sacramenti mysteri-
um nec enarrare nec enunciare nec desse-
re nec dolere nec formidare sufficere? Quis
me tibi adominabilem? execrabilem et
ol' xute? et gsa tñ sacri mysterij indignis-
simū me feci? Et hoc sine offerendo il-
lud sine suscipiendo sine protractando sine
celebrando illud? idemque iteressendo sine
quā sacraria ipse? existendo? et ministrando? vel
transendo? sine ipse circumferri ad iherosolymam
videndo. Hec oia mala mea in prospectu
clementie tue commemo? et exaggero? licet
arido? frigido? tenebroso corde pauperri-
moque p oia? ut attendere et intedere mise-
ris nris tibi oibusque asseris? celare ma-
lestiam tue militiarum exercitibus libeat

Cui? misericordia non solum miseris non
suis nūq̄ se denegar? imposit? i bndicti-
onibus? dulcedis tue nos puenis pulumi-
nas nos ut mala nra videamus? et pñipri-
ras ut nobis displiceat? pñonāque ut ad
tribunal clementie tue cū fiducia venia-
mus. Et ad imēse pietatis tue unicū-
tissimūque oim nroque refugij cū spe in-
dubitata susceptio? liberatio? et pre-
cisiōis tue suscipio? nō enī ē quo fugia-
mus a te nisi ad teipm. Ab ira tua. I ad
misericordiam tuā. Cū tu dñe refugij fac-
es nobis qui fugientes ad te sp̄ suscipis.
Tu sol? es dñe in quo tunc ee possum?;
nō solum a malis nris sed etiā ab uni-
uersis hostibus nris et etiā a teipso. Quis
enī alij saluare vel liberare? ruere et pre-
gere nos pōt ab hostibus? nris? et a nobis-
ipsis? q̄ pestilētiōes sunt? hostes nobis
oib? alij? et a teipso cuius ire nemo re-
sistere pōt nisi tu sol? cui? misericordie
sue? patētissimū? et cui? misericordie
supabū dñissime diuine sunt oib? adēntibus? at-
que perēntibus exposuissimē?

Conclusio pcedentiū. La. V

Ex his igitur et

his? vobis? conuenientissi-
mū et mihi vidēte assumere
pōte. exordis. Nulla enī ex-
pte reor? et peror? inueniri pōt materia
q̄ magis attētos? idēntulos? ppiolosque
et fauorabiles efficere valeat auditores

q̄ miseriā hūil deuotāque accusatrix co-
fessio et q̄rulosā eraggeratio. Causa autē
in hoc ē imēntas misericordie clementis
sini iudicis dei? sūt et pietas senat? illi?
totiusque curie celestis? quā p̄stet oī? de-
li et erudito in oēs miseros qui ad deū
pueri et reueri desiderant? et ut eis deū
enitunt? pñissimā ee et affluētissimā.
Quē admodū enī gaudiū ē iusto facere
iudicij? sicut legij? Proh. x. sic et multo
amplius gaudiū est misericordie misereri
seu facere misericordiam.

Proh. 10.

De narratione. La. VI

Uoniā vero iu

q̄ rra arē et doctrinā rhetori-
cā? de ipsa narratione assumē-
da ē sp̄ pñmario pris ipsi?
qui narraret iherosolymam? aduersus? q̄
erit de eisdē materijs terenda narratio?
ex quibus audiuitis sumēdū ee exordium.
Et facto nūq̄ qd narrat? oīs ius? et in-
de sumēdi sunt oēs loci suasionis et ar-
gumētationis rhetorice. Quia igit? de
pñis ē pñmario cāe oīs oīs? Hec autē
est? sicut legij? i libri? arx illi? et vidisse
debetis? in qua re? culpā suā agnoscat et
cōfiteat? nihiliq̄ defensionis afferat? sibi
solum? postulat ignoia. Phariseus enī
ille euāgelicus qui iusticias suas alle-
gabatur coram deo? postposit? est publica-
no pñis sua hūiliter pñerit? sicut legij?
Lu. xxiij. Descēdit iusticia? publica-
n? ab illo. Et Dañ. ix. Nō enī i iustifica-
tiōib? nris pñernim? pñes autē faciē tu-
am? sed in miserationib? tuis multito.
Cā autē in hoc ē qd oīs oīs rite et recte
et vere donari sibi petre qd orat? et ppter
hoc cōfiteat? sibi nō ee debitiū illudatio-
nē nō orans ē? sed magis prendēs et al-
legas iusticia? cause suae? parat? vel ap-
pellare a deo tanq̄ ab iniusto iudice? si
eēt ei superior? vel pñicare ipm? iustū. Nō
lōge autē ē hō hūil? ab homie q̄ vult ar-
mis et viribus? pñra deū contēdere? et iniu-
riā quib? pñerit modis oib? pñulare.
Sitis ē etiā hō hūil? mēdico et demo-
lynas perēntiq̄ nō iopia sua et pauprē
osidit et prendit? sed pot? diuitias si q̄s
habet? q̄ ppter nō mēdicū aut egenū se
querit? sed osēntatōrē diuitiarum suarum.
Que autē iusticia maior et intolerabili-
or cogitari pōt? q̄ mēdicantē elemosy-

Lu. 7. 13. 3
Dañ. 9. c.

Job. 4. 1.

Matth. 13. c

toribus suis habita et obreta ingesta: qz
eni sicut in hinc ore sacrosissimo dixisti.
Qui didici ex hac aqua sitiet iteq: et po
ruisses verissime dixisse: finit amplius et
ardent. Tu ore tuo benedictio vocasti sal
lades diuitias: sciebas est qz miserabili
ter fallant credentes eis: et pñdentes i ipis
Sciebas qzto errore amator suoy diui
tie nominen: fici nō solū diuites nō faci
ant: qz potz pauperimos et egenos eos q
possidentes eap se credūt efficiūt: Sicut
ait dñs ex pñis latinoy: qz diuitie cogit
esurire: Et poeta. Inopes me copia fecit.
Et iteq. Crescit amor nūmi qz ipsa pec
unia crescit. Qz infelix: qz insipiens:
imo qz isan? negotiator: fati: qz tā pñcio
so tāqz dispēditio cōmērtio. Ha illa soli
dissima: et eterna: pñciosissima: iucundissi
ma: p tam vilibz: tam falsis: tā vanis
tanqz fugacibz: ne dicā bonis: sed poti?
bonoy fantasmatis: deservit. Quanta
fuit cecitas mea: qzta tenebrositas oca
loy cordis mei: qz me videre tā excreabi
les illusiones: taz dñabiles deceptiones
nō sinebat: que tāta tāqz dolēda sempz
ludenda mihi detrimēta mea absconde
bat. Qz ceca nox: qz opaca: quāqz densa
nubes vitiy: et peccatoy meoy: couisqz
operuerat oculos cordis mei: vt nec me
metipsum: nec tāta vicina: imo adhe
ria mihi mala aliquaten? agnoscerem.
Dñe misericōie qzta obducat aia mea
qz tonitrua sermonū tuoy: et tubas tuas
scōs vicz pñdicatores: et doctores tuos au
dire me non sinebat. Qz pfunda erat le
thargia spñalis mea: que me voce tua: qz
vox tube est: et vox tonitruū magnū: exci
tare me et euigilare prohibebat. Quanta
erat et qz dura iniquas et impietas mea:
que cor meū circūdederat et operat: qn
poti? armauerat couisqz vt gladio an
cipiti penetrabilior: penetrare nō poterat
Quā longe eram a te ois de? me? et qz in
pfunda abyssu maloy meoy: qz tenebro
sum chaos inter te et me firmatum: qz lu
men charitatis tue saluberrimū et calores
viuificū bonitatis tue vspz ad me veni
re nō pmittebat. Vere nescieba vbi eras
et erā mihi ipsi absconditus: imo pñditus
eram. Vere in regione vmbre mori habi
tabas. Ne sedeba in tenebris et in vmbra
mortis: in pelusione horifica vitiy et
peccatoy meoy vinctus et miserabili ca

pnitate cōstrict: seruitute nequissima
ac turpissima deffusus: et qz est sūma oim
maloy meoy: placebat mihi tanta misē
ria mea: imo tantari miseriatz meorum
abyssu vocēda. Placebat mihi habita
tio ista terribilior: et nobilitate aie taz in
digna: esse sub sentibz istz delicias cōpu
tabam. Frigebat: vrebatur occupantiaz
meoy ardoribz: pñorabar vndiqz dolo
bus: lacerabatur et dilaniabatur sollicitudi
nem et passionū aliaz distractibz. Et mi
serimus atqz insanissim? ego tot et tāta
tormenta aie mee: esse gaudia somniabā:
et pacem appellabā: tot et tāta mala mea
in inferno isto erā in tenebris et i vmbra
mortis sepals? pñrecescebā: imo sordēbā.
Isti vermes erāt opimentū meum: et ista
tinea assiduaz corrosio: erat culcitra
mea siue stramentū meū. Juxta simonē
tuū quē g. Eisa. pphēta tuū locutus es.

Dñe de? meus nō sufficio recogitare
imēditatē maloy meoy. Et qz ad hoc
sufficere posset? Tu est scis qz multo na
mero annoz peccare nō cessau: vñ mala
cōmittendo: vel bona amittendo: vel in
vitiisqz scz omissionibz? et cōmissionibz?
pñaciter vel desidiōse commorandores
puerit siue reuerit ad te tardādo. Dñe
de? meus qz est inani cui? ego reus non
sum: vel ppetrādo illud ope: vel volendo
illud ppetrare? Et hoc in memetipso: vñ
g memetipsum: vel in alio volēdo scz et
pñtēdo vt illud ipse committeret: vel
laudādo ipsum mali: vel adulando ipis
qz illud cōmisisset: vel nō arguēdo illum
cū hoc ad me ex officio pñtneret: vel nō
cōpariēdo ipis peccanti: vel qz detritus
est gaudēdo de peccato alterius qz erat
mors spñalis ipis? vel oino nō curando
qz erat infidelitas erga te grauissima.
Nō est licere mihi poterat videre vnam
ex oibz? tuis genit: et a lupis inferna
libus deuorari: et nō erige eam de fauci
bus eoy: vel saltem quō potuissem deu
rationi hmoi resistere. In simili quoqz
dñatione me esse cognosco de bonis ois
bus. Qz est est bonū qz in me nō extitit
vel in alio pñfectus nō sum: impediēdo
ne fieret: vel detrahēdo iam factor: lodi
endo ipsam pñtēdo extingui: vel gau
dendo cū si pñbat: hoc est si extingueba
tur in ipso. Dñe misericōdie qz bona
gierunt: vel me pñcūre vt nō essent: vel

Esa. 14.

D

me nō iuuante vt esset: vel nō nutriende
eas: aut abstrahente eis auxilium meum.

Peccauit etiā p̄ra ea dñe deus me⁹ vt
nō p̄grediendo eis vt tibi: quo actore sic
bar: gr̄a: nō agendo p̄ eis. Et vt vnum

ps. 18. dicit: delicta mea q̄s intelligim⁹ nisi tu cui⁹
ocul solis oia nuda t̄ aḡra sunt. Corā q̄
null⁹ est infer⁹: t̄ null⁹ est opimentum
p̄ditioni. Nō est sunt tenebr̄e neq; um-
bra mortis vbi se abscondit q̄ opantur
iniūratē. Abscondit inq; ab aspectu lu-
cidissimo oculorū tuorū. Si me siquidem
abscondita sūt mala mea p̄pter inēstiatē
t̄ innumeratē suā q̄ cor meū obceca-
uerit t̄ mei p̄m mlti absconderūt vt p̄d-
xi. **ps. 71.** Dñe em̄ erā impietate t̄ iniquitate mea:
p̄pter hoc ignot⁹ sū t̄ abiect⁹ mlti p̄p̄i.

Allegatio clementie dei. Capitulum. VII

Is ita propositis

t̄ narratis: t̄ ordinata sic atq;

cōpleta tanq; narratione facti

q̄m reuera narratio est factio: q̄lia facta
peccata t̄ vitia vel esse vel dici p̄nt. Alie
gabo cām meā aī tribunal misericordis
sui iudicis: t̄ quā allegāda sit t̄ iustifi-

Eccl. 43. d. canda iuxta mandati ip̄i q̄d p̄ Estas
edidit dicēs. Narra si qd habes vt iusti-
ficeris. Q̄ si q̄s dixerit: q̄ reo p̄fesso de

maleficio vel maleficio: null⁹ est vltra
loc⁹ eidē aliqd dicēdi ad iustificationes
cū iurimo sola sn̄a p̄dēnationis h̄i ex-

pectanda est: vt id iura testant. Rñdeo
in hoc q̄ etiā in iudicijs secularib⁹: reis
p̄fessis loc⁹ ē clementie: q̄a lentunt pe-

ner etiā venis sine misericō p̄ quā iterdū
oīno ignoscit. Nō est possibile ē verā cē
misericōiam que iusticiā oīmodo euacuat.

Nec verā iusticiā: q̄ misericōia totaliter ex-
cludit. Misericōia namq; x̄tus est iusticia:
t̄ iusticie lumē misericōia: sicut dicit **Bug⁹**

Bugl. Quia p̄pter in firma est mīa: quā iusticie
x̄tus nō firmat. Et tenebrosa mis-
ericōdia: quā iusticia non illustrat.

ps. 140. Prop̄ hoc dicit p̄p̄a. Corripit me iust⁹
in misericōia: t̄ iuste merēdū ē: t̄ iuste
ricorditer iudicandū. Sicut em̄ culpabi-

le est iniuste misereri: sic t̄ dñabile imi-
sericorditer iudicare: p̄stern cū ipsa ve-
ritas in euāgelio dicat. Ego re misericor-
des sicut t̄ p̄ vt celestis misericors ē. Et
vnuq; p̄tineat in ira sua misericordias

suas: sicut in p̄o scriptū est. Vñs autem
Gregori⁹ illud lucid⁹ affirmat: dicens.

q̄ sibi scilicet districtio de misericōia x̄tus ne
cesse est vt ardeat ac clarescat: sicut cōte-

stat⁹ est Cōstantin⁹ ille romanorū impa-
tor ingens. Q̄m romanū imperij digni-
tas d̄ fonte nascit pietas: p̄pter q̄d t̄ re-

ges inuagunt cū in regni honore t̄ offi-
cium sublimant: vt sciat esse sibi regale
officiū impositū: vt diuine bonitatis mi-

seratione: p̄pter defendēdos iniuste op-
p̄s: misericōia cē mīstros t̄ etiā debito-
res. Sciendū autē tibi est q̄ p̄fessio rea-

tum in secularibus iudicijs reis obesse
p̄uenit ad penam. Bñ tribunal x̄o dei
misericordis oīm: nō solū nō obest ad pe-

nam: imo etiā p̄dest ad ventias. Dicat
iḡr p̄fideēt corā iudice deosine p̄re mi-
sericordiaz: sicut ipsi deo ac dño nō icū

q̄ facit ē nobis a deo misericōia t̄ iusticia.
Quia confessio oīum malorū meorum que
feci t̄ facio: facit mihi ius obtinēdi mise-

ricordiā apud te dñe mīe. Nec est lex
t̄ statutū curie tue quā p̄mulgasti p̄ os
Salomonis dicēs. Qui absconderit scelera

sua nō diriget. qui x̄o reliquit t̄ p̄fessus
ea fuerit mīam p̄sequet. Per hāc legem
obtinuit in p̄sōio tuo rex dauid mīas

imo q̄d plus ē t̄ longe mai⁹: p̄ solū p̄fessi-
onis p̄positū: sicut ip̄emet testat dicēs
Dixi p̄stebor aduersus me iusticiā meā

dñor: t̄ tu remisisti impietate peccati mei
Si iḡr hoc potuit apud mīam tuā p̄po-

situm p̄fessionis: vt remissionē impetra-
ret tāto peccatori: q̄to fort⁹ hoc efficiat
mihi ipsa p̄fessio: quā corā te aduersum

meipsum facio. Ampli⁹ qd aliud cōfi-
tendo t̄ me accusando corā te facio: q̄
ius tuū t̄ p̄ra meipsum p̄sequor t̄ iusti-

ficia meā exequor. Accusatio est t̄ testi-
ficatio p̄tes iudicij sunt due: t̄ tertia est
p̄dēnatio: quā t̄ ego p̄ra meipsum nō p̄

tereor dū memetipsum reū mort⁹ eterne
corā te p̄nicio. Et hec oīa indubitatē
iuste facio: in hoc q̄ iust⁹ sum. Quia p̄pter

cū ita p̄stetor iudiciū iustū facio de me-
ipso: t̄ iusticiā tuā p̄ra memetipsum exequi
t̄ iuste ius tuum hoc modo p̄sequor. Iu-

stus iḡr efficior: t̄ p̄pter hoc iustificor:
cor sic corā te. Iusto autē nō p̄dēnatio s;̄
absolutio pot⁹: t̄ remuneratio debet in
p̄sōio tuo. Sinas s;̄ absolutio: a re
iustissimo: misericordissimoq; iudice: nō
imero mihi deberi dico. Ampli⁹ nō

5

Procl. 25. b

ps. 11.

p

Capitulum

ps. 69.

ne ista tua est quæ ore aploco promulgasti
sua: q: si nosmetipsos diiudicarem: nō
vixq: iudicaremur? Tu autē vides: q: me
metipm diiudico: nō igit a te diiudica-
bor. i. pōdenabon. Ampli⁹ quatr verus
erit pmo ille pphetic: Iudiciū t iusticia
correctio sedis tue: nisi hoc intellexeris
de iusticia hac t iudicio qd ptra me exe-
quor: t qd de meipso corā te facio: accu-
sando meipm: testificādo ptra me crimi-
na mea: pñficiādo ptra memetipsum
capitali sua me esse dignissimū. Am-
plius: si aliq: ali⁹ ptra me sic pcederet:
t hoc intentiōe pia: nunqd nō iuste age-
ret? Nisi quid nō illi iustū iudicaret i gre-
at? Quāto igit forti⁹ me iustū iudicare
debes: q ptra meipm tāto iustū ago: tan-
toq: maiori zelo iusticie mala mea i me-
ipsum psequi: qto t natura t cōsuetudo
hūane miserie ē etiā in malo subisipi p-
piciat esse: subisipi ignoscere: quādamodū
dixit poeta Nemi⁹. Mihi inq: ignosco:
Nemi⁹ siquidē peccata t vitia qd ipse
mei laborabat: in aliq: psequeretur: non
autē i seipso. Interrogatusq: quā ob cāz
in seipso mala hmoi non psequeretur: rēdit:
mihi ignosco. Nec ē hūane miserie p sue
tudor: in gre ista nō solum in altos iusti
s etiā ferui sum⁹. In nosipos autē iux-
ta modū quē dixi ppiū t misericordes:
cū cōtrario nos hie debeam⁹. Propriū
enī pccis nemo peccare debet: s poti⁹ abs-
q: vlla miseratione illa psequi: t exterminare
a se. Aliena dō cū miscōia nō qua
miserat pccis: s peccatib⁹. Nec autē est
quā requirit infirmitas p quā t ipsa reum
correctio adiunat: nō q peccati amplius
pbeat in cōsciū. Tāto igit laudabilior ē
iusticia qua qd ppiā mala in semetipso
psequi: ea iusticia s illa in altero impu-
gnat: quāto difficilior est armari t pugna-
re ptra seipsum q ptra aliū: quātoq: vir
tuosū est psecutionē sustinere in seipso:
q aliū irrogare. Multo q maioris iusti-
cie habendus sum: multoq: acceptioris
tibi dñe misericordie: meipm sic iustifi-
cās t psequens corā te: q si aliū isto mō
psequer. Ampli⁹ qd petebat sapien-
tissim⁹ ille corā te cū dicebat: In tua ius-
ticia libera meē An si ē iusticia tua illa
in qua se petebat liberari: illa quā ego fa-
cio in memetipso: Illa nōq: indubitan-
ter donū tuū est: illa tu oparis in me.

ps. 39.

Ut enī eousq: iniusticia mea mihi dispō-
ceat: vt eā eousq: oderim: vt eā tā studio
se psequar: q: ignorat donū esse miscōie
tuē? In hac igitur iusticia tua libera me
ab iniusticiis meis: faciēs eā inualefce-
re: quosq: iusticie mee qd p ipsam pugno
et p quā illas psequor stare nō valēant
aut illas: s fugiāt a facie ipsi⁹. Ampli⁹
p ipsam iusticiā tuā pugno ptra oēs in-
iusticias meas: t p eā psequor illas sicut
tu ipse pspicias t ego ipse te illumināre vi-
deo. Cōtraria est q oib⁹ iniusticiis meis.
Nō pnt igit in me simul esse cū illa: pre-
sertim si te pfortiare t fortificante illa vt
debet t decet inualuerit. Cōfidēt igit
sur a misericordia tua peto: vt oēs ini-
usticias meas p istā scs iusticiā a me remo-
ueas t extermines. Ad hoc enī illā pnti-
stū mihi: vt p eā ptra eas pugnem t illas
expugnē. Illa si adhuc eousq: pgnia ē et
virib⁹ inualida vt ad exterminatiōem earum
nō sufficiat: rursū dñe est adaugere illas et
pfortare. Nō enī min⁹ placeat tibi pscire
re qd inchoasti: qd qd placuit inchoare:
qd poti⁹ tanto ampli⁹ placeat tibi pscire
re qd incepisti: quāto melior ē ipsa perfe-
ctio opy tuoy: qd inchoatio eorundem.
Ampli⁹ nunqd nō ipsa iusticia ptra-
ria est oib⁹ iniusticiis meis: hoc ē vtrūq:
peccat: alioqn qñ addūfaret ill⁹: qua-
liter pugnare p illā ptra eas nisi ipsa re-
pugnaret eisde. Cum igit pteraria simul
in eodē esse nō pnt: hec aut manifeste in
me est. Jā igit abierūt te extermināre at-
q: delente vitia mea t pccā. A te iaz igitur
iustificat⁹ sū p miscōiā tuā: dono ius-
ticie ipsi⁹. Iure igit t merito petere pos-
sum a te dñe miscōie suam absolutiōis.

De iusticia perfecta et im-
perfecta. Capitulum. VIII

Quod si dixerit qd 3

q q: reuera bona quedā dispositio
est ex qua temetipsum ita vñdis
cas atq: psequeris: nō ē iusticia nec ius-
ticie notie digna. Videt ipse quā hoc
dicat: cū manifestū sit ex ipsa dispositiōe
esse vel pcedere iudiciū illud: et iudiciū
p modū quo ē iudiciū nō posse esse vt p-
cedere nisi a veri nōis iusticia Ampli⁹
cū q se atq: directe repugnat t aduerset
omni iniusticie atq: pccō: quō nō erit ius-

stida vere rōnis et nois. Ampli⁹ odiū
ois iniusticie: nūquid nō iusticia qdā ē?
Sitr amor et utriū oim: nūquid nō etrus
aliqua ē? Ueq qm pter rem atqz pposi-
tum ē disputare de his: nullaten⁹ dubi-
tandū est hmoi dispositionē quandā in-
ficiā esse. Sicut pnia p modū quo est pe-
nitentia: nō est dubitandū esse qdā ius-
ficiā. Sitr et penitente oēm manifestus
est esse iustificante seipm: et ipsam penite-
re nemo ignorat qm sit qdā iustificare
se. S; reuera differt penitere a penite-
re: et dicunt p m magi et min⁹. Inuenit⁹ qz
penitere inchoatū diminutū. Inuenitur
qz pfectū penitere atqz cōpleti. Tūc alit
est pfectū atqz cōpleti ipm penitere: cuj
ex toto auertit hōiem a vitijs et peccatis
et ex toto puerit ipm ad correctionē: qd
est dicere ad declinandū ad ipsam et sa-
tisfaciendū p illis iuxta arbitriū ecclesie:
cui de⁹ dedit libertatē: auctoritatē et po-
testatē iudiciū pñiale. Interdū autē vidē
bis alijs aliquantulū dolere de suis vi-
cijs et peccatis: et ea interdū ipsis displicere:
veruntū nō quousqz vicijs quousqz illa
deserāt. Biq nō instanti volēt qz incita-
ti in morte ad extermīniū eoz et ad pu-
gmandū: pera ea arma pnie et discipline
ofonis et alioz pñidiorū qv⁹ pera illa pu-
gnā assumāt. De pñidib⁹ nō et imple-
cte penitentib⁹ atqz ad grām vnde cōqz
conātib⁹ intelligēdus videt pmo beati
Gregorij qd dicit. Interim fac qd boni
potest: et de⁹ illustret eoz tuū ad pñiam.
Manifestū enī indubitātē est oēm illuz
q penitere desiderat: et querit hoc ipsum
lachrymis: oratib⁹ et alienis suffragiis
aut qbuscūqz alijs modis q aliter⁹ pos-
sit dici dolere atqz penitere de vicijs suis
aut peccatis. Tūc nō vera atqz pfecta
pnia est: quē admodū qui dicebat: Cōcu-
piscit ala mea desiderare iustificationes
suas i oi tpe. Proculdubio desiderabat
iustificationes deūcū desideraret desidera-
re eas. Cur enī desiderabat desiderare
I. eas: nisi ppter ipsas? Et ppter hoc mul-
tomagis desiderabat ipsas q desiderat si
ne desiderare eaz: verū nō erat ei desi-
derat eaz: qm et ille cōcupiscēbat illud
hfe. Ita ē de qbuscūqz penitētib⁹: qz pnia
eoz nō est nisi conat⁹ quidā vel ppara-
tio ad verā pfectāqz pñiam. Et ē indubi-
tante iusticia vere pnie atqz complete

status ille eoz. Et ppter hoc cū pfecta
pnia: pfecta sit iusticia siue iustificatio:
q et penitēs semetipsam iustificat: et
diuine iusticie districtiōē siue districtā
vitiōē effugiat et euadat. Sequo quod est
deo accepti⁹: ut iusticie diuine satisfiat
et hoc placeat deo: vera pfecta qz pnia
de pfecte iustificatione: nihil diuio iudicō
vel vindicte in penitēte relinquēs. Non
enī de⁹ iudicat bis in idipsum: sicut di-
cit ppheta. Neqz retractat vñqz pñiale
iudiciū: cum vix atqz pfectū cōpleti⁹
fuerit. Et hoc insinuant Bp̄s in pmo
ne suo qd dicit: q si nosmetipsos diuindica-
rem⁹: si vñqz diuindicarem⁹. Facit etiā
ad hoc ipm pmo quē audisti in pcedē-
tibus: videlicet iusticia et iudiciū corre-
ctio sedis tue: ppter hoc iudiciū dixit
ille scriba et sapiēs Job. Nunqz qui non
amar iudiciū sanari pōt: qd absqz dubio
de iudicio isto pñiali rectissime intelli-
gitur. Correc⁹ enī vere pfecte iudiciū
ab alio iudicio indubitatē nūc est: nec
aliud iudiciū oportet et timeat: pñitū
cū diuine misericōdie iudiciū pñiale placeat
Sicut ipsemet p Ezech. reificat⁹ est di-
cēs. Nolo morte petōrī s; magi et pñit
et vinat. Quia igit qui bene correctus
est: perfecte iustificatus est. Et ppter
hoc iam iust⁹ et plene liberatus ab ini-
sticijs suis oibus: et absolut⁹ a vinculis
eaz: et debitis penarū infernalib⁹ si hoc
ei innoeuerit: nō habet necessario petere
aliqd hōz cum iam oia illa recepit: sed
potius grās agere largitori: itoz bono-
rum. Exemplū alit rei isti⁹ est in eo qd pie
ne dealbat⁹ est: pfecte albus effectus est.
Nō enī sufficit ei inq̄re albedinē vt pñt
aliquā albedinis. Augmentū vñqz et ob-
seruationē atqz pfirmationem incessan-
ter petere debet ppter immensitatē peri-
culoz quib⁹ interior et exterior: et vt ad
vñū dicā et omni pte patet iusticia. S;
ne ipsa iusticia in ipso vacet a pfecta et
in cremētō: cū ociositas et infructuositas
omni pte et virtuti inimica sit: sicut doc-
cet bñs Grego. dicens: q dilectio vera
ociosa esse nō pōt: et etrus semp aut desi-
cit aut pñit. Quia igit veritas et pfe-
ctio iusticie sue vix inotēsit: aliquid nullū
expedit cessare ab ofonib⁹ hmoi videli-
cēt qbus et in iusticia ab iniusticijs et libe-
ratio petat. Tūc qm de inspectione pe-

I. Cor. II. g.

Job. 34. b

Ezech. 18. g

Gregorius

Gregorius

ID

Capitulum

nitentie sue plene pstat: et liquet plerūq;
vnicuiq; nostrū: Manifestū est in eo sta-
tu neminē nfm deficere debere ab ofo-
nibus aſſidictis. In eo enī statu indubi-
tanteſarim⁹ et ſitimus iuſticiā: licet et
eſurie et ſiti debilibus et impbecis. Li q;
pmitit nobis ſatietas pſararia iſo oſe
ſacraſſime veritatis: petēda eſt inceſ-
ſanteſta ſatietas inſtituta ac deuotiōe
qua poſſum⁹: qua vici nobis dāz et eā
petam⁹. Dicēdū ē qd eſt miſeratioi largi-
ſimo: Adiuua conar⁹ nſos: dñe miſcōie
quib⁹ conamur ad terq; ſcis eos nūq; eſ-
ſine te ſicut conſitebaſ tibi: ſapiens et
ſanctus tu⁹ Aug⁹. dicēs. Scio dñe q; ſi-
ne te nūq; ſunt omēs conatus mei: ope-
ri manuū tuarū porrigē dextera tuam:
qua me trahas ad te: et extrahas de ab-
yſſo miſericiā meam. Cōcēte me dñe. I.
ex toto verte ad te. Jacens enī in lecto
tot agitudinū et languorū: vertere me
ex toto: ſine toto nō poſſum ad te. Diſe-
rere mei dñe qñ inſirm⁹ ſi: ſi miſerēdi
ſunt inſirmi corpe: qto magis miſeren-
di ſunt inſirmi mente. Dñe miſcōie: qd
obſiſit mihi vel aduerſaſ quo minus
miſerearis mihi? Scio dñe te illumi-
nare: quia nō obſiſit mihi ad hoc mi-
ſericordia tua. Tū enī obſistere pōt: vel
cōtraria eſſe ſubſiſti. Hoc aſte indubitan-
ter eſſet: ſi opationē ſuā que eſt miſera-
tio tua impediret. Abſit aſte hoc a miſe-
ricordia tua qd nec in vllō genere reſū-
ſcendi potēſt: videlicet vt res aliqua
ſubſiſti aduerſetur: et operationem ſuā
naturalē atq; debita impediat. Aut ob-
ſiſte igitur mihi in hoc iuſticia tua: aut
vitia mea ſine peccata: vel forte vtrūq;
qd ſi iuſticia tua obſiſte: i mihi et miſe-
ricordie tue in pte iſta: quod igit⁹ nō por-
tus obſiſte: quo min⁹ dāes mihi donū
pſellionis iſt⁹? Nō enī ē ei aduanta vir-
tus in pte iſta pira me ex cōfeſſione iſta:
quin por⁹ multomin⁹ iuris habet con-
tra me p illā. Quāto enī magis meipſe
corā te iuſtificor: rāto min⁹ iuris et iuſte
pſiſte relinquit iuſticie tue ad vindi-
candū in me. Si enī ex toto atq; pſecte
meipſe iuſtificor: nulle eſſent ptes iuſti-
cie tue ad iuſtificandū me: vel ad obſi-
ſtendū mihi quocūq; mō. Et iſta igitur
cōfeſſione min⁹ pōt vt ita dicā: et cōtra
me et pira miſcōiam tuā iuſticia tua

Amplius qualiter obſiſte mihi iuſti-
cia tua: cū ego ipſam adiunē p iſtā con-
feſſionē meā: imo por⁹ manifeſtū ē: vt
iſta parat eris pparatis in me miſcōie
tue vias: dum me dignū et idoneū aliq-
tenus efficiet miſeratio poſſibile tue.

Amplius nec decet nec poſſibile ē inſe-
ricordia tuā ocioſam eſſe: quia ppter
neceſſe ē eam opari opationes ſuas et ma-
xime in eos qd ad eā ſe pparant: qd ad eā
fugiūt: et qui illā quaſi qd a te iſtis da-
tum ē querūt. Et nōne ego dñe miſe-
ricordie vñ ex illis ſuis? Quid enī intēdo
vel quero gomeſ iſtas accuſationes: reſti-
ficationes et pſelliones contra me: niſi
vt miſerearis mihi? Quid intēdo reue-
latione atq; offenſione vulnēz: niſi vt
medearis illis p miſcōiam tuā? Simi-
liter p offenſionē paupſum meorū atq;
deſectū: quid intēdo vel quero: niſi
miſerationū tuarū ſubuentiones et diſti-
cia? Amplius: qd pōt intendere con-
tra me iuſticia tua niſi vindictā iuſtiſſi-
mā? Perditionē enī et deſtructionē ope-
ris tui: qd ego ſum: nullo modoq; intē-
dit iuſticia tua. Alioq; cōtra teipſm in-
tenderet et pugnaret. Nō intēdit igitur
deſtruere in me: qd tu feciſti in me. Hoc
enī tu adhuc dāligis i me: qd nūq; corā
odit que feciſti. Qd tu aſte dāligis i me
iuſticia tua odire nō pōt: qd ppter nec gſed
nec deſtructionē illi? intēdere vllō mō
pōt. Odit igit⁹ ſolū illud in me qd et tu
odis in me: vici feditates: deformitates
depravationes ac turpitudines: quib⁹
ego deprauaui et deturpaui quod tu do-
nū et pulchrū feciſti i me. Dñe miſcōie
hec ipſemet odit: pſequor in me: et pug-
no pira ea qñeſtu tu das et adiuuas. Nō
dum ſiquidem pſecor odio odi illa: nec
vt fortis et implacabilis inimicus toris
virib⁹ et ſtuduſ pugno pira illa: qñ nō
conſeq; fortis ſum adhuc vt poſſus hoc
et pira ipſa pugno: licet debilitet et ad-
huc inſirmet me iuſticia tua et non
pira eā. Intuſe igit⁹ mecum agit ſi pira
me eſt mihiq; obſiſte. Impoſſibile ē aſte
iuſticiā tuā inique agere vel inuſte: q;
impoſſibile eſt vt in ſtatu iſto in q me
poſuit gſa tua: pira me ſit iuſticia tua:
neq; igitur iuſticia tua: neq; miſericor-
dia tua pira me ē. Sola igit⁹ vitia mea
et pira pira me ſunt. Quia igit⁹ contra

Aug⁹.

ps. 9.

teipsam sunt: Illa eni inimici tui sunt:
 Et implacabiliter semp odia. Adhuc q
 me pira me pugnat: et an tribunal mie
 tue cora ipsa litigare. Belli eni istud
 linguu tui: pira inimicos tuos et adu
 rios tuos. Adde etiā q: ppter te ē. Pro
 pter hoc pugno cora ea et litigo: q tu
 odisti eam: quia displaceti tui ē impu
 gnatio. Sed et ppter hoc dñe misericō
 dia in me psequor: qm illa sola pphibent
 et impediunt ne tibi placeā: et ppter hoc
 exterminare illa a meipso enitor: vt vi
 des quib⁹ adhuc possum conatib⁹ et ex
 terminem a meipso quocūq: tibi displi
 cent in me: vt ipis pioris abrasis et ex
 tirpatis a membris placitus efficiar et ac
 ceptus: et sic me recupes et possideas so
 lus totaliter: cui⁹ me eē recognosco su
 per plenissimo tureq: singulari. Belli
 ergo istud tui est: qm victoria tua est: q
 scis me non nisi xute tua victorē esse
 posse illoy: Cū ista tua ē: qm de iure tuo
 et de illo vici vt illud obtineas in iudi
 cio isto: cōtendit. Scio eni dñe q in ius
 sumā usurpationē et pniatiosam voluta
 tem meā: vicia mea: pccā intrare pos
 sessionē meā: ipi⁹ q tui ius sum totali
 ter absq: pncipe vilo et pfore. Ne susti
 neas vlti⁹ istos tā odibiles mihi et ti
 bi inimicos possidere ius tuū: qd ego ip
 se sum. Scio dñe q iustissima ē ista pe
 na mea dure vici seruatur: et crudeli
 sime tyrannidit: quibus me incessanter
 premunt et affligunt dñi isti: vici vicia
 mea et pccā: quibus me turpissime et in
 famissime subdidit. Et si placere tibi me
 rito pōt ista tanta pena mea: q iustissi
 ma: displicere tibi nō debet iniuria et
 cōtuncta tua: quā tibi facit in me tā
 nequiter abutentes me dñi isti. Et per
 istos etiā demones ipi qui p ipsos i om
 nē iniuriā et prometiā tuā abutit me.
 An tibi debet placere plus ista rāra pe
 na mea iustissima: q tibi displicere in
 iustissima viciatio dñoy vtrorūq: istorū:
 qua nulla iniustior: nulla nequior: nul
 la bonitati tue intolerabilior.

**¶ Petitio victorie in consli
 ctu penitentie. Ca. IX**

**¶ Omibus istis
 igif colligo aggr: gata ratio**

cionatione: q nec misericordia tua con
 tra me ē: nec iusticia tua in isto bello vt
 iudicio. Peccata vero mea que pculda
 bio contra me sunt: et etiā contra te: nō
 debent preualere: ne dicam cora te: sed
 etiam nec contra me: in isto iudicio vel
 piori: de q euidenter ostēdit pōt: q vtrumq:
 tui ē vici et pñis q iudicis. Tūce igif
 in isto iudicio pñerit pñio: q vides vici
 riā hic puenire nō posse nisi virtute tua
 Ne pariarj me succumbere et vinci pro
 pter infirmitatē et defectū virtutis pro
 prie: sed da virtutē pot⁹ ad vincendos
 tā odibiles inimicos tuos: q das lassō
 xutē et his q nō hnt fortitudinē et ro
 bur multiplicas. An denegasti vnquā
 virtutē et fortitudinē certantib⁹ p testi
 ne in iudicijs sine alijs viciq: et Ne in
 cipias igif a me siue in me: qd nulli et
 quā hoim te fecisse nemo fidelis igno
 rat. Amplius ridere mihi o iusticia
 creatoris si eousq: tibi placeat vindicta
 de me: adeoq: quida es cruciatuū et tor
 mentoy meoy: Dic obsecro ppter quid
 placeat tibi ista vindicta et Scio q non
 poteris ridere: vel assignare nisi alterā
 ex istis duab⁹ causis: vici iusticiā vindi
 ctę et gloriā creatoris. Quia igif vbi ma
 ior argueria vtriusq: istay cāp euident
 ter ē ibi vbi tibi maior: eē iste amor et au
 ditas vindictę et cruciatuum meoy. Ne
 cesse ē igif vt magj sibi placeat vindicta
 quā ego ipse creatori facere parar⁹ sum.
 Jam autē dixi: q iustificatio qua vere
 ac pfecte penitens semetipm iustificat
 maioris ē ei glie ea que iustificat aliū.
 Adiecti etiā q laudabilior et ipi creato
 ri acceptior. Magis igif placet tibi pe
 nitētiā vindicta quā de meipso face
 re cupio: q illa q p torrores demōes: et
 p quēcūq: tormenta inferri possit. Ad
 hāc igif necesse habes intendere et non
 alijs me torrorib⁹ tradere. Amplius
 nōne maioris ē glie creatori: vt ipse facit
 et sibi mistros deuotissimos: quos habu
 it hostes et aduēarios? Totū aut ei hoc
 p pniā efficit. Qui eni p pccā et vicia
 inimici dei sūt: pueri p pniā euadē de
 uotissimi serui efficiunt. Et qd ē mira
 bilius: sup̄psoy hostes et aduēarij pro
 pter ipm suunt: sūt etiā vindictę et torro
 res: dñm in semetipso qd pira crea
 torē egerūt: districe vindictā: et seuerē

puniat. Illos etiā diabolus sentit puer
 for: hostes atrocissimos: eiq; rebellatiss-
 mos: et ad oēm volūtatē dei p virib⁹
 promptissimos: quos pū? dū essent i vi-
 rīs et pēis habuit subditissimos. Et hec
 est iuratio dextere excelsi: qua diabolus
 nō sine graui pfusioe auersos a se sentit
 et cōspicit: et ptra se rebellatissimos amo-
 re creatoris. In quo magis tanto glori-
 ficat⁹ deus: q̄to magis et mirabilis⁹ bo-
 nū ē iustificare impiū q̄ torquere: et sa-
 scitare mortuū in virgīs et pēis: sancti-
 q; ac deuotissimū dei seruū efficere: q̄to
 melior est ip̄a scitatio ḡa: q̄ pētoz
 vindicta. Nunq̄d nō ex te dixit sc̄as et
 sapiēs. Aug⁹: q̄z maius fuit paulū susci-
 rare mēte: q̄ lazarū corpore. Quis autē du-
 bitat: q̄ntū glorificat⁹ fuerat ex eo q̄
 q̄ lazarū corpore suscitauit? Quāto igitur
 magis glorificatus fuerit ex suscitatioe
 pauli: que est de morte virgōz et pētoz
 suscitauit. Tanto nāq; ex mirabiliori-
 bus opib⁹ suis est ei maior honor et
 maior gl̄ia: q̄ ex minoribus: q̄nto illa et
 mirificētia et magnitudine pcellit mi-
 norib⁹. Ampli⁹ nōne et illud sicut di-
 cit idem sc̄as et sapiēs Aug⁹: q̄z mai⁹ ē
 deo iustificare impiū: q̄ creare celum et
 terrā. Maior enī ē ei gl̄ia ex iustificatio-
 ne vni⁹ impij: q̄ ex creatioe cell et terre
 Et hoc indubitatē apud intelligentes
 et cognoscētes mirificētiā magnalūz
 ip̄i⁹. In iustificatioe autē vni⁹ impij: est
 nobilissima victoria. Vincti⁹ diabolus:
 vincti⁹ et pētoz sine impi⁹ a fementi⁹ et
 bello q̄ iudicio vt p̄dicit. Tanta ēz tū-
 q; magnifica largitio venie est et ḡe: vt
 human⁹ intellect⁹ eas non sufficiat ad
 mirari: fit ibi innovatio et reformatio
 imaginis et similitudinis creatoris in
 aia humana. Nec minus mirifica ē si
 de trūco arido et putrefacto olīua speci-
 osa et vernās subito efficere: vel d pot
 co spurcissimo aut buffone speciosissi-
 mus aspectus: desiderabilissimus iune-
 nis efficere. Vt si ibi et ira tua: cui res-
 sere nemo p̄t ad ip̄a misericōdia tua. Et si
 magnificētia miserationū pmissionū tua-
 rū et largitio muney ḡay tuay: vt de
 alijs taceā ip̄a hereditas felicitatē etne
 maior ē q̄ celli et terra. Tot igit et tan-
 ta tanq; magnifica opa tua cōcurrunt
 simul in vna vni⁹ pūiti peccatoris iusti-

ficatioe: vt minora merito reputent⁹ ce-
 lū et terrā: q̄ illa sint. Quis autē cogi-
 tare sufficiat ḡfariactōes que tibi p il-
 la reddant⁹: et collaudatiōes que tibi pla-
 cuere: q̄ et sup oēm admirationē nostrā
 sunt: pulcherrimaz sublimi⁹z militiā
 rū tuarū: exercitiū videlicet oīm angeli-
 coy: festināterq; tibi in cellis inde agi⁹
 gaudiū. Tu enī dixisti: et facta sunt celli
 et terra: tu mandasti et creata sunt. Nū-
 bil verbo tuo omipotēti: nihil mādato
 b̄placiti tui se opposuit et perdidit: ni-
 hil ibi quicq; difficultatē adhibuit. Et
 ip̄a etiā celli et terra: siq; difficultatē et
 resistentē opponere potuissent creatio-
 ni et formationi sue: nullaten⁹ hec fecis-
 sent: q̄n pot⁹ siquid inuasis ad hoc ad-
 hibere potuissent: toto gaudio et auidi-
 tate illud ad hoc adhibuissent. Non
 habes igit o pulcherrima: o sp et omīno
 laudāda dei iusticia ppter qd te vlti-
 mi opponas: vel mihi aliquaten⁹ aduer-
 sarj: siue i vindictā de me fumendā: si-
 ue in ḡham creatoris intendēs. An nō
 ego et ppugnator tu⁹ sum in filio isto et
 aduocat⁹ i iudicio isto? Quid enī aliud
 intendo vel q̄ro: nisi vt totū me recupe-
 res: totūq; possideas? Nō enī pugno vt
 lreigo: nisi ptra capitales inimicos tu-
 os: vtz iniusticiā meam: nō pōt nō ēē
 tuū. Adiuua igit ppugnatōrē tuum: et
 aduocati i bello tuo iustissimo atq; iu-
 dicio. Nūquid nō solū mihi: sed etiam
 tibi ip̄i deesse merito reputandus es.

Loquar ampli⁹ vnum verbum tibi dñe
 misericōdie: et dicam: q̄ oportet te misereri
 mihi: salua p omia iusticia tua: sicut et
 iuste agere meū salua p oia misericō-
 dia tua. Nō enī est possibile vt alterum
 iustū pmitrat bonitas tua: vtz vel le-
 di iusticiā tuā: vt ledi misericōdiā tuā.
 Utraq; enī bonitas ē: neq; enī cōtraria
 sunt vltio modoy: nec altera alteri vlla
 tenus aduersat⁹: imo si phas est dicere:
 muneo se p oia adiuuant. Absit enī vt
 sic vindictā iusticia exproat: vt miseri-
 cordiā oluo euacuet. Absit sc̄ter vt mi-
 sericōdia tua sic ignoscere intendat: vt
 iusticiā tuam p̄xios excludat. Tu igit
 plargus miserator es: et nihilominus in-
 miserādo seruās iusticiā. Et sicut seue-
 rus vindicator: in vindicādo tū m̄sam
 p oia seruās misericōdiam. Quia igit si me

Augustin⁹

Augustin⁹

p̄d. 1.

u

z

penam iustificat: salua est q oia iusti-
cia tua: et salua q oia misericordia tua:
confidenter dico q necesse habere: no ne
cessitate coactionis: s; supbandicta liber-
tate bonitatis tue me iustificare. In
omni eni vere et pfecte penitente salua e
p omnia iusticia tua: dn nihil in eo im-
punitu relinquit. Omnis eni vere ac p-
fecte penitens p oibus commissis et omnis
seipsum punit p oib; nq; dolor et erube-
scit: et sibiipsum irascit: et sicut tuipsum na-
du spicij: etia cogitationes malas i seipso
punit no negigit. Quis eni vere peni-
tens est qui no doleat p eo q quicq; qd
tibi displiceret cogitauit: Et intendo dne
misericordie q salte in vniuersali p om-
nib; quib; te offendit debet salte dole-
re vniuersaliter: q nulla ex offensis tuis
excipit vel pserit. De singulari eni singu-
lariter dolere vs penitere: interdum forsan
no est possibile alicui: sicut neq; singula-
riter recolere aut memoriter tenere. De-
licia enim quis intelligit?

Excusatio penitentis q no
debet tantu puniri quantum
meruit. Caplin X

¶ Quid si dixerit qs

q quoadmodu in singulis com-
missis et omissis singulariter pec-
cat qd; peccat: sic et singulariter eme-
dare singla et p singulis satisfacere sin-
gulariter debet. Rndeo hmoi homini: q
hoc no solu iusticie tue no est: s; etia nec
humane. Quotq; nqm latrocinia qd;
comiserit: no pot et suspedita vel mores
elle irrogant qn pot? hec vno suspedito
humana iusticia reputat in eo oia vindi-
cata: Et hoc qd; ad ipsam humanam ius-
ticia pnterque post vna mores corpis
no habet amplius qd faciat i peccata.
Siquis aut se habet inuersissima p oia
semp laudada iusticia tua: qua vna mor-
te veteri hoi omnia vitia et pcti in aia
humana mortificat et extinguit: vnica
infusione iusticie seu gfe tue ois foides
spuales emittas et abluas: Quoadmodu
infusione fortissime medicinet oem infir-
mitate curat: et quoadmodu vnica infu-
sione thyriace etuosisime venena oim
peccatoru et vitionum exterminas pro-
fus et diffugas.

Obiectio contra predicta.

Capitulum XI

¶ Quid si dixerit Do

mine misericordie: q no qd; ius-
ticia requirit seipsum punit:
etia penitens quatinusq; vere ac pfecte
qd; pene etiales sine generalis debent
vnicuiq; peccanti mortaliter. Pene no
pniales quatinusq; sint: nulle sunt co-
paratide illar: Quia ppter null? ex vere
et pfecte penitentib; punit se tant? peni-
tialiter: quatinus dign? est de dei iudicio
et iusticia. Rndeo tibi in hoc dñe miseri-
cordie: q iusticia tua no requirit hoc a
peccatorib;: viz vt tantis ac talib; pe-
nis seipsum puniat. Infernales naq; pe-
ne quos tenet no emendat aut corrigunt
No est est in inferno qui confiteat tibi.

Amplius: pene ille no sunt pparie vi-
tios et peccat;: est ea nec extirminet nec
minuat: nec eis vllaten? aduerfent? seu
repugnet eisdem: qn potius ppetuo con-
sortio coheret eisdem. Amplius: pene
hmoi nihil aliud pnt in eis in ob? sunt:
nisi q eos torquent et excruciant: hoc esse
bonitatis tue nunq; p se placet dne miseri-
cordie. Non est delectari in pditione
viventiu. Diabolice namq; malignitatis
est illud ppositi: amare penas et tormenta
holm. Scio naq; te docere: q pene ma-
loz tam angeloz q; hoim placent tibi:
no q pene illoz sunt: sed q iuste et ideo
bone. Et q a teipso sunt. Diligis igitur
in hmoi penis ordinē et pulchritudines
iusticie: Diligis in eis et gloria tua. No
en parū te glorificat pena maloz iustis-
sima: que eis te actore simul et iudice ir-
rogat. Claret etia inuicissima omni po-
tentia tua qua punitis picipes tenebrarū
ceterosq; reproborū: q bonitate tua et pie-
clara beneficētia tua in iniuriam tuā et
ptumētia abutunt? tuisipso bñficiis cō-
tra te se supbia eluantes: oī q eam sub-
ciunt et arrant suppticijs: adeo impo-
tes effecti vt nihil vltius pnt nisi bole-
re qui in reb; pessimis exultant: nihil
amplius q phandi opprobrio semper
no et ignominia q finem no hnt: q tam
male gloriabant in seculo isto aliis
possunt q; egere et pmi eternaliter pangi-
tare arduissima: que est oim bonoz irrede-
b

ab illis inopia qua diuitias spirituales sapientie vici et virtutum vel reiecerunt vel premerunt: et fallaces, cogales seu rapales diuitias in ordinatissime eripuerunt vel administrauerunt. Nemo enim quod pene ille eternalis perpetuo auertit a te deus misericordie. Non enim tradidit in illis nisi quos in eternum precisti a facie tua: et sine ulla spe miserationis et liberationis dereliquisti. Quia propter a penitentibus iusticia tua penas hominum non rediit: alioquin citra esset et misericordie tue et subitissi. Misericordie si quidem: dum non solum miseros pettores in miseris vitiis suis et peccatoribus non desere renitens eisdem etiam miseris incompabiliter adangeret: rediret eos ad tuam misericordiam phiberet. Si vero ipsi aduersare: quasi peccatorum iustificatione peuladibus impediret: permissis eos in eo statim in iustificari sum: redire ad iusticiam non est eis possibile villo modo. Penas igitur illas solas iusticia tua requirit a peccatoribus: que ad illam reducere eosdem: et ab iniusticiis vitiis et peccatorum illorum liberent et emendent. Nec asserunt sole penales. Dico igitur coram te deus misericordie: quod ille volo: iusticie tue sufficit in peccatoribus: quod eos faciat et agere medicinam misericordie tue: et subigere se eos cure medicina li tue. Sicut et iste timor iusticie tue sufficit in eisdem peccatoribus: qui eos faciat surgere ad misericordiam tuam: que sola est refugium vnicuique miserorum. Sic et erubescencia illa et confusio que eos faciat abscondere et turpitudines et seditiones vitiis suis et peccatorum a facie tua: et ab aspectu sanctorum oculorum tuorum que faciat eos velare siue opere omnia illa pudenda. Operimentum autem istud et velamen vnicuique est ipsa eorundem reuelatio: et hoc non est nisi sincera confessio illorum: sicut mos est confessionis fieri in ecclesia tua: ubi confessionem hominum non solum facit: sed etiam factum mirae ac virtuosae sanctificationis fecisti. Sic dico exultatione tua et magisterio: quod satis est iusticie tue tanta ira per vicia sua et peccata in peccatoribus: que eos faciat armari et accingere se ad expugnanda eam: in mortem ex terminis eorum eos accendat: quousque vivere de cetero patiantur: et hoc vitiis proposito et voluitur. Et est propria intentio sancte ire istius: ut in vindictam tuam et suam hoc faciat. In vindictam quidem tuam in in-

riarum et humilitatem tuam quas in seipso tibi domino deo irrogauerat. In sua vero vindictam hoc est propria mortis vitionem: quam per vicia sua et peccata sibi ipsis intulerit. Sic deus misericordie dico de indignatione: quod sufficit tue iusticie ut tanta sit in peccatoribus que eos eousque erigat et eleuat: ut eis de cetero subesse vel serui re dedigne. Sicut a seipso tanquam viliissima excutere omnes: poulcare despiceret: quod illa proponat. Sic dico et de odio: quia sufficit iusticie tue ut impacabiliter perponant peccatores filiarum ac decernat per vicia et peccata: ut neque sedus nec amicitiam de cetero cum eis habere proponat: neque fines suos intrare aut intra fines suos illa habitare villo pacto permittat: sed tanquam gladio et igne illa fugare atque exterminare: vbi quod et vndeque poterit studiose ac viriliter intendat. De abominacione quod quid aliud mihi dicendum est coram tuis: quod iusticie tue satis est: ut in peccatoribus tanta sit vitiis et peccatorum suorum abominacio: ut nauseam eis puocet et vomitum eorum. Abominacio namque vultu dicitur quasi nauseam vel vomitum aspicientibus aut aliter illud sentientibus faciat. Et intendo vomitum spiritalem: quod est sincera et integra confessio peccatorum: qua tanquam humeros nostrorum et ferulencie seu spurcie intolerabiles ore per confessionem efficiunt seu vomant. De his autem hominum affectio nibus ad penalem iustificationem pertinentibus: mitto te ad tractatum de penite in qua qui legis hec: qui tractatus est per libri de sacramentis.

De deo placeat opera penite.

Capitulum XII

Encaut reuertar

ad loquendum iuxta quod inceperam domino deo nostro qui est deus misericordie: et repetam etiam: acerbis et vehementer passionem in penis penialibus deus meus merito tibi placeat: eisdem causis quibus et in penis infernalibus. Multa autem habet alia bona vicia illa magnifica opera tua que dixi: videlicet refuscitationem a morte spirituali: reformationem a deformitate monstrifica: quod vicia et peccata deturpant aias humanas. Deinde viciorum misericordiam et triumphum nobilissimam.

qua p̄sires infernales vincunt & diffu-
gant a peccatoribus. Ereptioq; p̄de de
faucib; & dentib; leonib; infernalib;. Mi-
sericordia h̄ reedificatiois templi dei in
animab; peccatorū: cui; p̄ferositas atq;
structura ex lapidib; p̄ciosis seu gēmis
bonorū: virtutū & gratiarū: verbis huma-
nis explicari nō pot. H̄c & recuperatiōe
imaginis & s̄situdinis tue in alabus hu-
manis: cui; p̄alchritudinē cogitat; hu-
manus nō attingit. H̄abent & resuscita-
tiōe possessiōis tue: qua & tu recupe-
rans peccatores t̄ipsi teq; largitate mā-
gnificētie tue que p̄t esse p̄clarior: dum
& veniā immensorū tormētū: & dona in-
estimabilia virtutū & gr̄arū: ius in here-
ditate celesti que ē eterna felicitas: & te-
ip̄s redonss penitentib;? Dñe mise-
ricordie q̄s admirari sufficiat: vel etiam
cogitare audere aut valeat illud celeste
& sp̄iale cōsiliū: q̄s in auras in vnus-
cuiusq; p̄ctōis p̄iali puerione: in quo
ois exercit; pulcherrimarū sublimitūq;
militiarū tuarū: nō solum sp̄edidissime sed
etiā beatissime cōstuant; gaudiūq; inco-
gitabili iucundant; atq; reficiunt: sicut
tuip̄e ore tuo sacratissimo in euangelio
dixat; tuis d̄ictis: Quia gaudiū ē angel
dei sup vno peccatore p̄niam agēte. Dñe
misericordie illud ē indubitatē nuptia-
le ac triūphale cōtinū. Nuptiale: quia
niam peccatricē que cū diabolo meretri-
cata fuerat: virginizati sp̄iali restituit &
reformas. Et cum nuptiali b̄dictione &
sanctificatiōe denuo recupas: p̄pter q̄s
viri festiū cōtinū illis nuptiale. Triū-
phale vero p̄pter victoriam gloriosam &
triūphū nobilit̄ antedicti. Quare mā-
nifestū est ex oib; istis: penas peniten-
tiales ēē incomparabiliter meliores: &
incomparabiliter magis tibi placitas & ac-
ceptas: q̄ infernales sine gehēnales: sed
& maiors esse veriorisq; iusticie q̄ illas:
cū iste iustificat penitētes: ille de iniusti-
cia nec tollant nec minuat; nec villo mō
leuant. Certū est etiā almas que hinc
ad infernalē supplicia trāseunt: suppli-
ces illis nullaten; meliorari. Alioquin
p̄ctū t̄ipsi in inferno & innocēs & do-
ne fierent: si supplicia illa iniusticias vi-
tiorum & peccatorū minuerēt. Nemo autē
ad modicū intelligēs ignorat verā iusti-
ciam verā iniusticiā adeo p̄rariā esse:

ac repugnantē: vt cū illis in eodem sub-
lecto nullaten; esse possit. Cōsideret igit;
peto a te dñe misericordie q̄s dignum et
iustum est: vics vt pene p̄iales plus tibi
placeat in me q̄ infernales. H̄c est & to-
tam tollent q̄s tibi displicet in me: & me
tibi faciant placitū & acceptū. De placita-
bunt iustis iras tuās: qua scy iustissime ira-
sceris p̄ctōib; penitere nō curantib;: et
satisfaciens iusticiā: & restituens tibi ius
tuū integre & plene. Ius ā illud ego ip̄se
sum & omne seruisti: omnisq; seruū: qui-
bus d̄ilationi tue seruire debeo. In infer-
no nō tu scis: q̄ nemo tibi seruit. Di-
cam & amplē dñe misericordie si eas au-
da est iusticia tua penarū mearū: qd igit;
faciet mihi misericordia tua? Tūq; nō
ēque potēs est & larga atq; p̄pensa ad mi-
serendū: vt iusticia tua seruēs ad puniē-
dum? Et hoc ē dicere ad tollendā vel ad
leuandā miseriam: vt illa vics iusticia ad
ipsam in fligendā vel ad augendam: aut
sufficiat misericordie tue i eis q̄ conant;
ad te: quicq; q̄tas das & adiuuas reuerēt;
cupit & enitunt; ad te: p̄tem meritarū
penarū eiusdem remittere: & t̄m de penis
eis referuare: nō p̄peruo incogitabiliter
crucient; Dñe misericordie hocip̄m fa-
cis p̄macib; & rebellib;: ipsamq; iusti-
ciam tuā nō timentib;: dulcissimā mise-
ricordiā tuā nec querētib;: nec etiam cu-
rantib;. An dignū & iustum est añ ter-
re nō melloris p̄ditionis sint qui q̄iam tu
adiuuas enitunt; redire ad te: & placere
tibi q̄ illi qui oīno se auerterit a te: reo
usq; p̄tendant te vt nec querāt nec curēt
te. Multo magis igit; & absq; vlla cōpara-
tione p̄pensionē decet esse: q̄n pot; opor-
tet contrarē tuā in illos q̄ in istos: in q̄
aut erit p̄p̄sitor nisi ipsos ex toto saluos
trahas ad te atq; recupes. Amplius:
dulcissime miseraror nūquid nō infern;
locus v̄nationis ē: atq; p̄ditionis eter-
nē? Manifestū est igit; oib; illis: quos
flāmis cererisq; tormētis infernalibus
tradis: nihil esse saluti aut liberationis:
sicut nec demonib;. Nisi forte q̄s dicat;
q̄ meritorū ad debitū suppliciorū: alijs
plus: alijs min; detrahāt atq; remittāt.
Sed hoc q̄ parū est ad inueniendā mise-
ricordie: & q̄ longe distans ab illo. Hoc
est etiā dñe p quo nemo vnq; inuocauit
te: & q̄ nemo vnq; a plaga misericordia

Capitulum

sua petisse credis. Quis enim unquam cogita-
uit orare te: ut preem damnationis eterne
eidem remitteres: et dimidiā ei salutem da-
res: vel gemi eius quingens salutis? An
non verū dicit ille sanctus et sapientis veritas?
tue pro Ambrosio, dicens: Neptas esse a te
qui summe misericors es: dimidiā sperare
veniā. Multo fortius et dimidiā petere glo-
riam. Quod etiam inde manifestū est: quod oēs
quicūque ab initio mandī misericordiam
tuā exorauerūt: tanquam nefarium hominū pe-
titionē declinauerūt. Amplius: dñe mi-
sericordie te docente ac reuelante ius no-
uim? te: tinnuerabiles saluare: et saluari
omnino nō volunt nec curāt. Sicut manife-
stum est de puillis quos sacro vel vniuerso
fonte baptisimas regeneras. Nonnullos
etiā incredulos et rebelles i ipsa rebello-
ne et incredulitate visitas et fuscitas de
tāto profundo montis et tenebaris. Sicut
ipsum sanctissimū apostolum tuū paulum: et
roris studijs et viribus pugnavis cōtra te:
tantaque malignitate persequebar te: sicut
tu ore tuo sacratissimo ad eū locutus es
dicēs. O saule saule quid me persequeris.
Quāto igit maior largitate dignum est
ac decentissimū misericordiā tuā in eos
effundi qui pacē tuā qui veniā qui grā
tuā ut pñt et tu adiuvās atque das a te ob-
tinere nitunt. Nō dico dñe misericordie
quod meritis eorū debeant veniā et grā tua
de suorū iusticiā vel iure meritorū. Sed
dico hoc decere imensitatē misericordie
tuē: ut te invocantes illiter pñt et a pueni-
entibus grā tua recipiant: nō pfundant
sicut docuisti eos per prophetam tuū loquē-
te ad te dicente. Nō pfundar quā inuoca-
ui te. Et per alium dixisti: quis inuocauit
dñm et desperit ei? Confundant autem pro-
culdubio qui quod petunt nō obtinēt: et de-
spiciant: quorū pces non audiunt: dñe
misericordie. Illi simones quos loquor
cotam te: nō ex me vel mei sunt: sed ex te
et tui sunt: si nō placent tibi: quod mei sunt
sed dono tuo placere tibi dñi: quod et dona
tua et tui sunt. Quāto enim sermones hominū
loquerent: nisi tu ponerēs in ore meo: nisi
tu dāres eos: et digito tuo. Id ē spū sancto
scriberes eos i corde meo? Propter hoc
igit debent tibi esse placiti et accepti: quod
et dñi tui sunt: ex dono tuo sunt. Neque
enim mercurius ille: qui nō tam falsissime
et etiam impissime: deus eloquēte

apud perditissimos et deceptissimos ho-
mines: et dicitur et habitus est: omni arti-
ficio rhetorico hos sermones cogitare
potuisset. Dico pfidēter dñe misericor-
dier: quod sicut dignū et iustū est: nec vacuū
nec ociosam ēē iusticiā tuā: quin potius
necesse est ut exeat in largissimas ac pro-
fundissimas miserationes: pferam i eos
quos puenit ipsa tuā magnis tanquam salu-
taribus donis: ut iam cupiāt et ut pñt que-
rans. Neque est ut pñt. possibile est: sic
dimidiare miserationes tuas: aut inimi-
cari in eos potissimū qui nō ptes misera-
tionum querūt aut petunt a te: si plenā
pfectamque veniā et grām tuā: ut sepe dixi
ipsum das et adiuvās a te petunt. Illud
autem denegare nullus potest: nisi saltem sal-
tem iusticiā tuā per oīa saluorū iure tuo in-
cidis) et pñt pfectā plenamque grām
et veniā: que sunt in vita ista miserationi-
bus tue plenitudo. Et quidē in domib⁹
religiosis te acrore pstituit et ordinarū: ut
qui inde abierūt vel exeunt recipiant: ut
saltem usque ad te saltem illi ordinis disciplina.
Quia igit misericordie tue nec num-
merus nec mēsurā eū ab ordine sanctis-
simo tuo: et regula sanctissima christia-
nitatis toties aberrauerim: et exierim
pōtē denegari mihi: quin ad illā reuer-
sus ficiat: saluo illi ordinis christiana
disciplina. Hoc autem est nisi pñt tua et i
ecclesia tua et in iungū et agi consuevit.

Amplius qui nō deseruisti me deum et
aberrantem: quomodo nō assumes refer-
tentem atque correptum? Non deseruisti
inquā quē nec renouare cessasti: nec ad-
huc cessas. Tū enim mihi sunt desideria
ista quib⁹ tibi recōciliari desidero: quib⁹
ad pacē et grām redire cupio. Tū iste ac-
cusatiōes quib⁹ cōtra memetipsum propter
injusticias meas litigo: nisi a te et quod donis
istis tanquam hūdicriōibus dulcedinis tue
puenis me: nec in aliquo lesa est iusti-
cia tua per hanc tā pñt tūq; indebitā pre-
uentionē miserie tue. Quia iste ergo fortis
nō ledest: nisi ista dona mihi cōpleneris
atque pfereris. Magis enim indignū eram
ista puentiōe miserie tue anteq; ea me
puenires: nūc si iustitiam puenit? pferas
iustificatiōis et sanctificatiōis tue. Et
longe minus indignus nūc sum: ut ista
tua dona mihi cōpleas atque pferas: quā
erā donis istis anteq; illis me puenires.

Ambrosio

3

Act. 9.4

P. 30.
Ecl. 1.2

Aliquotiens enim me sperant ad iustificacionem et gratie tue plenitudinem. Neque dubitandum est illo modo quin in ista loquias sint a misericordia tua qui ea nec querat nec curat quod qui ea cupiunt atque desiderant licet existant et minime quod deberent hoc faciant.

20 Amplius quoque sunt opera magnificencie misericordie tue propter ac beneficia. Certum est mihi esse quia lenire misericordiam tollere est: agnoscere liberare: saluare et provocare: etiam non valens venire ad te in benedictionibus dulcedinis tue quod aliquid rem cognoscere te: beneficia tua quod receperis a te: deinde mala sua et quod reddiderunt beneficencie tue: et mala in quibus sunt: atque ea quod meruerunt: et a quibus non est et refugium: et liberatio sine saluatio nisi per pulam suam. Et cum his preonas eis etiam et displicent subimemur in omnibus semper dupliciter tibi cupiantque et desiderant et emant licet infirmis exire de malis suis et redire ad te qui es salus et vita eorum. Si dico et de timore tuo qui est et in initium sapientie et expellit peccatum: quoniam qui sine timore est non potest iustificari: quoniam de peccatis et propter operibus misericordie et plerumque in peccatis qui illos puenit: et fugere facit quasi a facie colubini peccati: fugere inquam ad te: qui sic fugientes benignissime semper suscipis et etiam cum gaudio et gratulatione incedissimum et applausum. Si ergo non obstitit iusticia tua: quin ista operatur misericordia tua in peccatis: non obstitit eo inquit tunc quod ut ira dicat fortior est magis armata contra peccatores. Quia minus igitur obstitit postquam arma sua fortiores allegaciones suas validiores contra eos amiserit. Arma siquidem fortissima iusticie tue et allegaciones validissime contra peccatores sunt: superbia eorum: prumacia: barba: iniuria salus eorum: et impugnatione ipsorum: gratie istis erat in paulo apostolo cum Christus dominum preceperat. Qualis est et illis qui etiam verbum dei repellunt a se: et auerunt aures suas ne legem tuam audiant propter quod coram oratio execrabilis est coram te. Arma ista omnia amittit iam iusticia contra me. Nichil enim hostis est in me: immo te actore et datore contrariarum quoniam si phas est dicere: fortior est effecta et tanquam armata misericordia tua ad puniendum pro me: et ad resistendum tunc tui opera opitulatione illi resistit. Sicut dixit

sapientissimum et sanctissimum et a tempore hoc edocet. Ergo dicet. Ire dei tunc resistit: cum ipse qui irascitur opitulatur. Et quod istam puenitionem misericordie tue sic opitulante mihi: ire tue adeo fortiter resistit: ut super abundantiam misericordie tue vel auferre vel minuire vel retardare de cetero mihi non debeat. Amplius: quis laudat aut ingratum dare dicat misericordiam tuam in eos: quos eterne mortis et damnationis supplicium perpetuo deputas? Amplius: propheta a te solo edocet: et ecclesia tua tota magisterio tuo solo instituta et eruditura te petit incessanter: Auerte iram tuam ab eis: tu solus es huius presentis. Non est igitur ab eis hoc requirendum. Resti enim natura impossibilium nulla est obligatio apud eos quibus impossibiles sunt. Absida igitur cuiusque misericordie eorum: qui auertis iram tuam: sicut te docent et dicente dixit propheta tuus David dicens. Et abundavit ut auerteret iram suam. Abundavit utique misericordia qua puidit toti generi humani: sacrificium irrecupabilis placationis: ipsum vicem dei ac dominum nostrum Iesum Christum: qui est propter totum mundi peccatum sufficiens. Sic et abundantia in me eorum: et tanta largitate tue misericordie: et vares cor perit mihi: quod nunquam despicit et ipsum tribulante qui est tibi sacrificium sufficiens et gratissime placationis. Abundavit itaque misericordia propter misericordiam: tuus ipse sibi puidit charissimum ac benedictum vniuersum suum vicimam holocaustis: cui obligacionis placate mudo placare. Abundavit et ipse vniuersum et benedicta misericordia: quod de ipso hoc fecit seque vicimam holocaustis: offerens seipsum tanquam agnum imolatum in odore suavitatis in ara crucis: Quo sacrificio et placat est propter misericordiam diuini mudo: et mudo ei reconciliat est: sicut apostolus scriptum est: illud quod non mouerat peccatum pro nobis fecerat peccatum: quod est dicere: hostiam pro peccatis. Et iterum. Deus erat in Christo mundum sibi reconcilians. De vtroque igitur propter misericordiam: vicem et benedictio vniuersum et: rectissime intelligo quod est dictum pro prophetis. Abundavit igitur te decet misericordia super iusticiam: quia misericordia tua super peccatores iudicis. Tu decet pro largam bonitatem tuam ut ira tua superabundet misericordie tue: Si enim hoc esset ira tua prime

Sergius

D

Ps. 34.

Ps. 77.

Ps. 50.

2. Cor. 5.

b 19

Ecd. 11. 3

71

res miscōias tuas. Amplius: nōne o-
 potentia tua pendo maxie et miserādo
 manifestas? Quia autē ē manifestatio o-
 potentie et bonitatis tue: nisi glorificatio
 tua: maxie igitur glorificatur pēdo et mise-
 rando. Hoc autē te decet maxie misereri et
 pēre. Maxie autē digni sunt qđ pēis et
 miserarieris. qđ ppter te sibi nec pēant nec
 miserent: s; poti⁹ seuerē seip̄os iudicāre.
 Illis igitur nullo modo denegēda ē miscōia
 tua. Vmōi hoies qđ aliud agunt dñi in se-
 metip̄os iusticiā p̄nalē exercēt: nisi qđ
 vices iusticie tue possit et executores eius-
 dē se gerūt: itaq; qđi tormentos et satellites
 tuos: si igitur cū illis pacē non h; iusticia
 tua qđ militi eiusdē sit officiosissimi atq;
 fidelissimi: s; in illos p̄denationē et mor-
 tem intendit iusticia tua: qđ sibi sperare
 pōt pacē ab illa? Amplius: bellū qđ cō-
 tra iniusticias meas suscepi: bellū cōmū
 ne ē mihi et iusticie tue: et bellū vltiq; ius-
 tissimū. Impossibile igitur est vt iusticia
 tua p̄ra me sit in bello isto. Alioqñ cū
 inimicis meis erit: et hoc ī bello iniustissi-
 mo. Bello enī iusto nūq; pugnat iniusti-
 cia. Iustissimū siquē bellū meū p̄ra ius-
 ticias meas. Ip̄as et p̄ra meū nō pōt
 eē bellū nisi iniustum. Quēadmodū bellū
 spūs adūs carnis: ip̄m iustissimū eē ne-
 cesse ē. Bellū et carnis aduersus spūm
 nūq; possibile est eē nisi iniustissimū. Da-
 mnestū autē ē bellū illud p̄ra iniusticias
 meas: bellū eē spūs aduersus carnē et ad-
 uersus oēs alias iniusticias: qđ iustissimū
 esse illud necesse ē. Et ppter hoc iusticie
 bellū nō potes qđ opponere te O dei ius-
 ticia mihi in hoc bello: alioquin staret
 p̄ iniusticijs meis et p̄ra te: qđ mani-
 festum est esse nō posse.

Qđ faciat hō quod ī se est lū-
 cet modicū possit. Ca. XIII.

Quod si dixeris

mihi: quia infirmus pug-
 nas p̄mer: inualide sūt al-
 legas p me. Rñdeo tibi in
 hoc: qđ nō est mirū si infirmus infirmi-
 ter seruit tibi: nec si inualidus allego p
 te inualide. Ad infirmo autē seruiente
 quis ingratis habeat vel modicū infir-
 mū seruitiū. Sicut et se habet de filio
 egrotante: qđ parū nō est min⁹ gratum
 infirmario filij seruitiū: et interdū magis
 gratū qđto ip̄i filio ppter infirmitatem

magis onerosum et laboriosum p̄sertim
 cū dixeris Ambro. veritatis tue doctor
 et p̄co. Quia de⁹ nō respicit vel attēdit
 qđ sed ex qđto: quid mirū si modicū ē
 qđ impēdo tibi ex tā modico qđ adhuc
 habeo. Gratū igitur tibi eē illud modicū
 infirmū et inualidū debet qđ ex eo modi-
 co me infirmo et inualido tibi impēdo
 p̄sertim cū p qualitate vel quantitate do-
 norū reddēda sunt seruitiū p̄cis: et me-
 rito p̄portionabilia sūt bona et seruitiū
 que p eis debent. Quis enī ex modico
 feudo: magnū velis habere seruitiū. Nō
 debes igitur ex istis modicis que adhuc
 sola habeo a me exigere magnū: quā-
 ppter cōtēnta debes esse et modicis istis
 qđ ex modicis donis tibi offero vt ip̄do.
 Modicū enī lumē adhuc ī me salutaris
 scie: modic⁹ timor dei: modic⁹ amor: mo-
 dic⁹ morboꝝ vultus: modic⁹ dolor: ita
 de alijs donis dei. Ex modicis autē nō est
 nullū o iusticiā vt magna requiras a me
 Cōtēnta igitur debes eē de modicis istis.

Qđ si dixeris mihi: qđ culpa mea ē: qđ
 tam modica sunt mihi donata: ppter
 hoc modicitas eorū nō debet mihi pec-
 care nec excusare ius quo min⁹ magna
 debes. Rñdeo tibi in hoc: qđ si qđ debi-
 tor alieni census ad omni modū paup̄a
 tē aduenerit: ita videlicet vt solvere il-
 lum non possit: nemo requirit ab eo vt
 tempe tante paup̄eris debitis hmoi sol-
 uat. A nemine nāq; requirit qđ ei impos-
 sibile esse scitur: p̄sertim si impossibilitas
 eiusdem voluntaria nō sit et placita. Tu
 autē vides qđ mihi nō placet ista modi-
 citas vel paup̄eas: que me nō finit tāta
 ac talia facere in p̄e ista que merito ef-
 sent placita tibi et accepta. Ad hoc enī
 intēdo et vt possim emitor vt augeat mi-
 hi miserator largissim⁹ de⁹ bona sua qđ
 bus ad ip̄m redeā: itaq; placēda. Si qđ
 enī in egritudine vel infirmitate licet
 p̄ptia culpa incidet in illas: nemo tñ
 ab eo requirit vt agat fortia et p̄ferat da-
 ra. Nemo requirit ab eo actus pugilum
 vel agonistarū. Nō debes igitur exigere a
 me tam magna et fortia tempe infirmi-
 tatis: qđto merito et iure posses tpe sani-
 tatis et fortitudinis. Qđ si tāta a me in-
 dicas requirēda quantoq; debitor essem
 tpe sanitatis: Non debes igitur impedire
 vel obsistere mihi: quo minus saner vel
 fortificer. Nemo enī qui solutionē credi-
 ditoris querit et habere vult: impedire debet

toris sui & min^{us} soluendo potes efficiar:
nisi forte qui magis vult penā debitoris
q̄ solutionē debitorū suoz. Hoc autē est
malignitas diabolica que pculdubio
nō vult pccōres dignos fieri: ne soluant
debita pctōz suoz: quoz solutio pnia-
lis satisfactio vel emendatio ē. Et simi-
liter nequitia hec ē in quibūdā rabe-
narq̄ vel potius cauponib^{us}: qui malitē
p malignitate volūtatis sue verberare
tribaldos: q̄ solui sibi cōpōti suū. Non
debes igit mihi obistere quo minus vi-
ues efficiar ad soluenda debita in qui-
bus teneor tibi. Hoc autē sunt pniales e-
mendē. Jās tū obistētia in pūdiciū
mū est & detrimētū. Amplius p hāc
vis impedis: ne ego iust^{us} efficiar. Jū^{stus}
autē ē sol^{us} ille quē plena possidet iusticia
Impedis q̄ remittē p hanc viā: tū obis-
tis quo min^{us} tu mensa recapes atq̄ pos-
sideas. Et qd̄ viderē dicerē? rueris & pfer-
uas limitos tuos capitales: impossessio-
ne iuris tui: qd̄ egolpe sū. Ampli^{us} rīde
mihi obsecro o pulcherrima dei iusticia
nū placēt tibi sole pene infernales & p-
petuē: aut placēt tibi alie. Qz si ille sole
placēt tibi: nō placet igit tibi de pctōi
bus nisi mors ipoz ppetua atq̄ dāna-
tio. Hoc autē est in quo euidenter cōcor-
das cū demonib^{us}. Hoc enī ipi semp sup
ola volūt de pctōib^{us}. Preterea placitū
illud nō est bonitatis: sed malignitatis
Tu autē bonitas verissima & purissima
es. Si vero alie pene placēt tibi cū nū-
le alie sint: nisi que faciūt ad emendat-
onē & correctionē peccatoz. Illis enim
satis sit de vindicta glōria: de exterminio
et de pugnandō inimicōz tuoz: qd̄ ma-
xime. Isti: vicz iniusticiarij que sūt vi-
tia & pctā. Eisdem etiā satisfiūt tibi de iu-
re tuo: q̄ tibi p illas plene & melioranti-
us restituit: vel saltem ad restituendū p-
parat: dum ad expulsiōē iniustoz de-
tentoz & eas lingat piter & pugnatur.
Abis ergo ad te vt opprimas me opus
tūū & cōsiliū impioz adiuues. Placent
igit tibi nō iūmerito. pene pniales quas
et ego mihi ppter te amore tuo irrogō:
et ad hoc vt possim intendō: vt tante et
tales sint p quas de vindicta tibi p tuo
duplatoz satisfiat. Sola ergo pctā mea
cum ipis demōib^{us} cōsistit: mīdiz ad h-
laui: & q̄s exēdicata sunt atq̄ a cōione
creatoris & oim sanctorz anathematiza-

ta: hoc ē segara. Propter hoc ego entros
euitare ea: & fugere ab eis. Quāto igit
forti^{us} tua sanctissima sempq̄ bñdicēda
iusticia nō cōcas: eis qui oim penarū
atq̄ tormentorū instrumentis impu-
nas ea: et de templo sancto tuo tanq̄
exēdicata edicere nō cessas. In hoc enim
ofationi tue oim tormentorū & pena ge-
nera deseruiunt. Ut vel timore tuo vel
etiam punitiōe illa vel debilitatē vel cō-
pescat vel pccōs expellant. Et hec at-
tendēs dñe misēdole: memorabor iusticie
tue sol^{us}. In his que dicur^{us} suz in pfen-
tia tua coram te: allegabo iusticiā tuā
solā p meriti pnia meā iusticiā & de-
bitā cōspici nō habere. Vides q̄ qz ius-
tū i oib^{us} & p ola ego sū: hoc iure et de-
bito creatiōis tue. Tu. n. creasti me dñe
iesu christe: de me: & dñs me: vn^{us} ver^{us}
ac sol^{us}. Ius tuū ego sū hereditariū: te. n.
pstituit de^{us} p herede vnuerſoz: p quē
fecit & secula. Sic ut tuī p os apli tui
testificat^{us} es in epla eisdem: ad Hebrē.
Tuus sum iure amicitie amoris eius q̄
te diligit deus pater. Perhanc enī tan-
tam rāq̄ sincerā & pfectā amicitia: ne-
cessē ē ola que patris tui sūt tua eē. Om-
niū enī amicorū vere pfectoz se amicitia
necessē ē esse cōmūta. Tuus etiā sū iu-
re & titulo emptiōis: sicut p cōdē Hpm
testificat^{us} es dicentē. Empti estis pcio
magno. Et iterū. Qui dedit seipm redē-
ptionem pro nobis. Tuus etiam sum
iure mercedis & retributionis: pro mag-
nifico acceptissimoz obsequio: qd̄ deo
patri in sacratissima passiōe tua impēdi-
st: tibi ab eodem pmissio sicut ipm et re-
status est per Esaiā dicentem. Pro eo q̄
tradidit in mortē alim suū: & cū impis
deputat^{us} ē: videbit semē longuū & for-
tū diuidit spolia. Tuus etiā sum bel-
lo iustissimo tibi acquisit^{us}: illo vicz pre-
lio de quo ipse testat^{us} es dicēs ad patrē:
vel ecclesia tua loquens ad eundem.
Obumbraſti sup caput meū in die belli.
Et tibi nāq̄ et eccleie tue rectissime con-
gruit intellect^{us} sūmōis ist^{ius}. Sup caput tu-
um: & etiā sup totū corpus tuū: obum-
brauit deus p in die belli: qui fuit dies
victoriosissime passionis: qua pater ac-
reas debellasti: palā triūphans picipa-
tus & pater in teipso. Hoc fuit pñi mo-
gnū & in ver^{us} michael pñat^{us} es: tū cum
dracone scz antiquo serpēte: quo bello

C

Debe. 1.

1. Cor. 6. b

Esa. 55. b
Mar. 1. 5. c
Luc. 22. b

p̄. 15. 9.

305.12.e

plectus ē de celo ecclesie tue. Tu^o etiā
sum iure sanctissime adiudicatoris: qua
tibi adiudicā^o sum in iudicio illo: in q̄
tu ipse ore tuo sacratissimo dixisti. Nunc
iudiciū est mūdi: In ip̄a nāq; sacratissi
ma inuicioriosissima passione tua: cām
tuā imo meā scz et aliorū credentis alle
gabas: et orādo et temetipm offerēdo: p
nobis: ppter qđ iudicio sanctissimo dei
p̄is adiudicati sum⁹ diabolo. Et ideo
adiectus est foras de possessione qua nos
possidebat: adiudicari sum⁹ tibi: qua p
pter intrasti poss⁹ monē n̄rī p sacm⁹ re
generationis plene obtinēs possessionem
n̄rī. Jus tuū etiā sum iure donatoris: qđ
donat⁹ dono tibi sum ad ip̄am penitē
tiā tuā qua dixisti ad p̄sem orās: non p
mando rogo sed p his qui credituri sūt
p verbis eorū in me. De his ego sum per
gram tuā vn̄ rogo enī credo in te qđ si
de tendo in te: et puenire entor: vt pos
sim ad te et in te: vtz vt totus sim in te:
sicut palmes in vine: sicut arbor planta
ta in terra bñdicta: vt totus vinū ex te:
duabus scilicet radicibus cordis mei ra
dicatus infusus in te: vbi ex toto infusū
vitale nutrimentū ale me ex quo et vi
uam et tibi fructificē: qđ dicere fructus
ferā tibi delectabiles et placitos: et qđ nō
peant sed maneā: qua ppter qđ tuū est
et ad te iure et ex debito p̄nemiā multi
plici iure plenissimeq; liberare de mani
bus inimicorū tuorū: saluare atq; de se
dere et rueri ab eis debes. Si enī aliena
iura eis quib⁹ auferant iustissime resti
tuis eis quorū iure sunt: q̄to fort⁹ hoc
tibī ip̄i debes. Te nāq; plurimi qui in
iuriā patiunt⁹ cōfidenter requirūt: vt in
sticiā facias eis de inimicis suis iniuste
quiq; iniuste ab eis sunt ablata restitu
ens spoliatis. Hoc inq; p̄stis a te tanq̄
iuris debitorū petentib⁹. Q̄to fort⁹ igit
hoc tibi ip̄i debes vtz eē tibi i iure tuo
pp̄ri⁹: qualiter enī aliū sperare poterūt
a te: qđ tibi ip̄i facere nolueris.

Q̄ de⁹ vult ad eū reuersio
nez et penitētiālē satisfactio
nem.

La. XIII.

¶ Quid si dixeris

mibi qđ indignissimū me fē
i dominatione tua ac seru

tute nobilissima: et ipsam possessionem
quam custodiendam: mihi excolendā
modisq; omnibus meliorandam commi
seras ego dissipauit: teousq; deteriorauit:
vt pene inuitū eā tibi reddiderim: imo
qđ verissimū est: nonā atq; p̄nitiosā: cū
de illa et p illā bellū tibi faciunt vt se
cerint tibi inimici tui: et mei vsq; modo.
Uerū vtz vtz vtz dñe deus et caritatē. Ego
enī rīdeolice tibi non possum rīdere
vn̄ p mille: nisi dñatiois tue dignatō
fuerit scupare me. Hoc enī facto: quēq;
qđ dissipata sunt a me: in meip̄o plene
restituent⁹ et integre salua erūt tibi: pro
bñplacito etiā tuo erit tibi satisfacti et
emendari quicqđ p̄tra te peccauit. Non
debes igit causare dissipationē bonorū
que mihi cōmīsisti: neq; alia quōsten
debas aduersum me. Nichil enī a me tu
re poteris petere: nisi plenā restitutionē
et gratā satisfactionē. Nec alit duo ple
ne indubitanter tibi sicut i p̄nalē ius
tificationē mihi p̄stiteris. Nec enī p̄
ner indubitatē p̄nalīs cōuersio sine re
uersio ad te. Amplius mi domine te
su chris̄te: neminē possibile ē venire ad
te: et nemini possibile est moueri ad te:
nisi a te. Quicq; enī mouet ad te: ne
cesse est vt hoc ei def a te. Quia igit ti
bi soli hoc possibile est: et a nullo alio de
bet⁹. Si igit ab aliq; debet⁹ a te solo de
bet⁹: ppter hoc a te solo requirendū ē.

Qđ si dixeris: qđ ip̄i p̄dices auertunt
se a te rumpētes funiculos caritatis q̄
bus a te trahēbant. Uerū vtz vtz vtz
veritas es. Retentio tñ p̄dōrū in te et re
uocatio eorū a te nō ēt possibilis nisi ti
bi. Et sicut p̄p̄ti est illis infirmitas et
corruptio atq; malignitas quib⁹ rece
dunt a te. Sic incogitat aliter ampli⁹ es
est tua fortitudo et benignitas: quibus
eos retineas in te et reuocēs ad te. Quid
to igit fort⁹ decet fortitudinē tuā et be
nignitatē tuā retentio eorū et reuoca
tio: qđ infirmitatē et malignitatē eorū
recessio a te. Ampli⁹ dñe miscēle qđ
moueor licz exili et infirmiter ad te: nō
moueor sic nisi a te vtz tractus a te.
Uis qđ vtunq; me redire ad te: volo et
egorvel vt verū loquar vellē. Infirmit
enī est velle meū et imperfectū et tanq̄
cens. sed tuū velle quō vis me venire
ad te: vtz quaq; forte atq; completū.

z

q

Voluntati enim tue quis resistit? Velle
meū dñe misericordie tale est de redendo ad
te: quale ē et velle tuū de reuersiōe mea
ad te. Si igit vīs pfectū esse velle meū: i
hoc pñce et tuū in eodē. Ego nāq; velle
meū in pre istā nec pñcere: nec adauge
re possum: Tu ibi aūt pñce est pfectū atq;
imperiōssimū velle tuū. A te igit scipe
pfectionē hūmōrū: tūc erit mihi velle p
fectū et cōpleta iustificatio. Nec loquar
sic de velle tuo dñe deus veritatis: tan
q; loq; apud te habear aliqd pfectionis et
vltio modorū: de hoc enī p gñam tuā ple
ne edocui sum a te. Velle nāq; qđ i me
est: et qđ tu es: nihīl possibile est habere
defectus vel imperfectiōis. Tu aūt no
sti qualiter dixisti velle: et petōr puerra
tur et risat. Et qualiter dixit paul⁹: qz
tu, vīs oēs hoīes saluos fieri: Proculdu
bio admodū volentis: hoc ē in multis
signis et opatiōib⁹ te hñs et nobis exhi
bens. Dñe iesu chris̃e nōne tu venisti
saluos facere pctōres? Nōne tu venisti
querere et saluū facere qđ perierat? Que
ris igit me: et ego quero te. Vis igit in
uenire me: et inueniri a me. Occurrere
igit debes mihi: qui scis vīā qua veni
as ad me: et qua eundē ē mihi ad te: vt
inueniā te. Dñe iesu chris̃e: nōne tu
medicus es et sanitatis atq; salutis au
ctor et largitor largissim⁹? Vīdeār oculi
sancti tui: vrp istorū decem⁹ sitre vide
licet venire atq; descendere ad me egrū
et adeo infirmū vt nec ambulare pos
sim ad te: nec etiam vertere me. An me
ascēdere ad te. Ineffabili largitate pie
tatis et dulcedinis tue suscepisti istud sa
luterū officiū scy sanationis: qua p
pter debitorū euiderē sanatiōis: potis
simū in illos qui sanari cupiūt et queūt
Nōne ppter hoc cōstitēr petebat a te
dauid: Misere mei dñe qm̃ infirmus
sum: sana me dñe. Et alibi. Sana aīam
meā qz peccauit tibi. Sūter hieremias
Sana me dñe et sanabor. Quis enī ē a q
nō iure et tanq; ex debito peti nō possit
vt exequat et impleat susceptū officiū: qz
debitor in hoc ipso scificationis et pñcia
tionis effectus es omib⁹: qui scificationi
vel cōsecrari cupiūt et querūt.

Et dñs pfecte sanat egrotū
vlt miseretur pctōri. La. XV.

Uod si respōde

ris mihi qz exiliter et infirmi
ter et p oēm modū indigne
cupio et quero scificationi et sa
crari a te. Rñdeo tibi qz non esñisti
ex grauitate infirmitatis qđ qto maior
est: pculdubio tanto maior ē indigētia
atq; necessitas mihi medicinalis auxi
liū: ppter hoc magis accelerandū reme
diū: nō igit ppter hoc est mihi denegā
dū. Ampli⁹ quis ex medicis corpali
bus audeat obicere egro perētī medi
cinalē auxiliū: indigētiā vel necessita
tē illi⁹? Quis denegaret: vntq; audeat p
pter hoc infirmū cuiq; medicinalē
auxiliū: qđ vlt ad corrip egritudinē?
Qto igit ampli⁹ debet esse a te: imo et
est vt nō ppter maiorē necessitatē et in
digētiā salutaris auxiij deneges mihi
vel retardes salutis auxiliū. Quis enī
ex medicis corpali⁹ sitem opam dedit
hūanis corpibus curādis: qđ tu impen
disti curādis alabos nris: qui pñciosi
mī sanguinē tuū sypuppi fecisti ad curā
das febres vitiōr et pctōis: rad extigū
dos ardores pñpiscētiaz et aliaz pesti
lentū passionū. Ipam hz carnē vltissi
cā tuā: thyriacā nobis efficere digna
es: ad effugāda venena mortifera viti
rū. Et vt ad vnū dicā: ipa vulnera tua
medicamenta saluberrima fecisti vulne
rū nrorū: et ipam mortē tuā curationes
esse salutarē oīm egritudinū spūaliū no
strarū. Manifestū aūt est qz null⁹ ex me
dicis corpali⁹ adeo habet cordis parū
vt cū sanitatē vel salutē suscepit curā
dū: quā magnitudo morbi retardat ab
impēdēdo medicamentū: qđ requirit in
firmis patiētiis. Cū igit apud omipo
tentissimā hūritē tuā nō referat vt disce
rat qđ grāuis et leuis sit morb⁹ meus
spūalis: qm̃ eadē facilitatē sanas et ma
ximas mediocres et minuas. Tul
lo ergo mō vel necessariū vel decens est
te differre sanationē et meā pferri cum
manifestū sit te suscepisse curā sanatio
nis et mei et aliorū qui a te cupiūt et que
runt sanari. Tu enī es qui sanas conu
tos cōder: et alligas pñciosos eorū. Et p
pter hoc per os pphē tui Esaiē dixisti:
Precipitabit dñs in mōte isto faciē vin
culi colligati: sup omēs pñcios: et tiam

Ps. 146.

Esai. 25. 6

ps. 6.

ps. 40.

ps. 17. b

Capitulum

quā ordit̃ es sup̃ vñuersas nationes:
p̃trabit mortē i sempiternū. Et ierū:
In die qua alligabit̃ oīs vultū populi
sui: & gressurū plāge et̃ sanauit. Quā
si dixeris. Quia si me totū tibi traderē:
et itē me cure tue cōmiseris: statim me
saluū faceres. Rādeo tibi dñe mīscōie:
q̃ si hoc expectaueris nūq̃ me sana-
bis. Hoc enī quādiū infirmus sum pro
culdubio facere non possum: si tñ hoc fa-
ceres q̃s dubiter qñ sanatus eēme? Ma-
nifestū est igit̃ te non debere expectare
hoc me: q̃d mihi scis nō eē possibile: to-
tū me trahē ad te: et eripe me mīhīpsī:
totū quidē suscipe si totū me sanare est
pietatis tue dñi placitū. Si enī meipsum
mihi dimiseris: cadō: totusq̃ deficio.

Ampli⁹ nōne sicut gaudū ē iusto fa-
cere iudiciū: sic & multo ampli⁹ gaudū
est misericordiā facere mīscōiam? Quia
igit̃ iustissim⁹ sūt & iustissim⁹ es: nō mi-
nus: imo multo ampli⁹ placet bonitati
tue facere mīscōiam: q̃ facere iudiciū.
Sicut igit̃ nō decet iustū differre iudi-
ciū in grauiorē aut p̃iudiciū petēris il-
lud. Sic multo minus decet te differre
mīscōiam petenti illi: maxime in detri-
mentū & dispēditū meū. Tu autē vides
quātoia ad nudū & liquidū intueris: q̃
īp̃a dilatio p̃ quā viuificand⁹ & sanan-
dus sū prelatio ē mihi & plangatio e-
gritudinis & mortis mee. Tādiū enim
mortu⁹ & sepult⁹ in vīssis meis & peris
iaceo: q̃dū viuificationē meā differis
dñe misericordie: q̃ iure petebat datū:
Accelera vt eruas mee. Et itē: Ad ad-
iuuandū me festina. Et alibi: Velociter
eranda me. Et q̃ tuipe mandatū dedi-
sti p̃ salomonē dicēs. Ne p̃trabas vāq̃
agnosari. Et itē. Ne dicas amico tuo
curs dabo: q̃ statim possis. Debes ser-
uare legē quā ip̃e statuit. Sicut & ip̃e
dauit petebat a te dicens. Exurge dñe
deus me⁹ in p̃cepto q̃d mandasti: q̃d in
dubitante est p̃ceptū de dilectiōe. Et p̃
pter hoc idē ē: ac si diceret. Dilectionē
p̃cor: impende & ostēditur tibi fecisti. Nō
enī nos p̃iores dilexim⁹: testē tu p̃ior
dilexisti nosq̃m nemo maiore habere no-
bis exhibuisti & ostēdisti: mortē crucis p̃
ferēs amore nri. Dñe mīscōie magna
et multa hēs p̃tra me: & mīsa & magna
potes exēge p̃tra me: & obijcere mihi q̃

min⁹ debeas magnificare & mīficare
mīsericordiā tuam meū. Et in primis
grauissimas & pene innumerabiles offen-
sas quib⁹ tuā maiestate offendi. Ego
autē replico cōtra offensas p̃cor meorū
sacrificiū q̃d obtulisti in ara crucis pro
p̃coris nris & aliorū: ubi fuisse p̃p̃tiano
sufficiens p̃ totū mūdū p̃coris. Quia p̃pter
sicut p̃p̃tiano illa incogitabilis grā-
ositate euacuatur p̃cor & offensas meas
& aliorū sic replicatio illi⁹ et̃idit sufficiē-
ter ac validissime exceptionē: quā p̃tra
me p̃ponis de ip̃is. Quā si excipis cōtra
me de grauissimis & innumerabilib⁹ debi-
tis meis. Replico p̃tra hoc exceptionē
& pagamentūq̃d in ip̃a victoriosissima
passiōe tua fecisti p̃ me & alijs debitorib⁹
bus. De hoc pagamento tuipe dixisti.
Quē nō rapui tunc exoludā. Propter
hoc cantat de te om̃s eccl̃ia sanctorū.
Qui p̃ nobis eterno patri ade debitum
soluit. Et q̃ nō p̃ adā solū p̃ssime mor-
tis illi⁹ supplicij p̃tulisti: imo etiā pro
om̃ib⁹: qui sibi illud p̃desse voluerint:
atq̃ curauerint: neciō p̃ p̃unlis om̃i-
bus qui sacramēto regenerationis et̃ re-
nouatiōis sufficiēti decesserunt ṽl dece-
dēt in posterū in erare illa. Tu autē
dñe misericordie scis q̃ ego vn⁹ sum de
numero illoꝝ p̃ passiōē tuā & mortem
tuā p̃desse sibi cupiūt & querūt. Ibi igit̃
tar debita mea tu soluisti: Clatida igit̃
est & sufficiens replicatio ista solutionis
& pagamenti q̃d in cruce fecisti p̃tra ex-
ceptionē debitorū p̃positā. Quā si dixe-
ris p̃tra me: quia mortē merui: nō solū
egalem s̃ etiā eternalē: & hoc mō iustici-
andus sum. Replico p̃tra hocq̃d iustici-
andus sū supplicio mortis: q̃d p̃ me & a-
lijs p̃corib⁹ p̃tulisti: & mortē morte il-
la: sicut testat⁹ ē Ap̃stas tuus dicēs. Si
vnus p̃ om̃ib⁹ mortu⁹ ē: q̃s oēs mortui
sunt: & si vn⁹ iustificat⁹ p̃ om̃ib⁹: oēs in
illo iustificati sūt. Quia p̃pter & de iusti-
ficatione & de morte: quāq̃ debitorū eram
sanis fecisti tuipe morte ip̃a tua & iustici-
atiōe quas dixi. Nō potes igit̃ de cete-
ro mihi obijcere illa: cū illi mortu⁹ & ius-
tificat⁹ sim in te. Quēadmodū in vno
p̃ pugnatoꝝ vincit totus vn⁹ exercitus
aut vnicūq̃ est p̃ illo pugnare i exercitu.
Sic in te christe dñe te vincētē p̃ nobis
te reuera pugnatoꝝ nro om̃es & iustici-

ps. 11.

E

2 Cor. 54

ps. 30.
ps. 69.
ps. 53.
Ecc. 4. 8
prod. 3. 0

ps. 7.

terisipham. Adde qđ in te fidelissore
 et ipsoiore p omibz nobis: et omibz debi
 tis nris qđ ad omnia in quibz teneba
 mur ultra oēm sufficientiā satisfacti ē
 incōpabiliter sup omnē estimatiōē et
 cogitatu plus es tu qđ oīa illa qđ peti seu
 eragi poterat a nobis omibz. Tu autē
 dedisti temerisim redemptionē p nobis
 et omibus debitis nris: et ppetrationē
 p omibz peccatis nris. Tradisti etiam
 temerisim iustificandū p nobis omibz
 et iustificā nris: atq; suspendendū pro
 oibz latrociniis nris. Tibi igit restat
 de omibz quoy debitor es eramus: vel qđ
 a nobis de iure peti poterat. Qđ si for
 te dicere volueris qđ de his solis qbus
 obligati eram: an satisfactiōē baptis
 malē possum hoc dicere: qđ p his solis
 satisficisti vel satisfacti est p te. Rñdeo
 in hoc qđ incōpabiliter et incogitabi
 liter maiora exoluiti: qđ eēt oīa illa qđ
 bus an baptismalē satisfactiōē tene
 bamur: et qđ omnia recidua incōpabi
 liter et incogitabiliter: qđ etiā p omibz
 illis satisficisti ē p te et a te. De illis qđ nō
 hū de cetero petere potes a me neq; pro
 illis. Sed si forte illud obicere volue
 ris: qđ adhuc reus sum oīm illorū et debi
 tor. Cū enī sanctitatē baptismalē habēā
 nec vere ac pfecte puiam. Ulex vtiq; vi
 cisisset hoc nō debet mihi obesse: cū nō
 sit prāis ac virtutis mee vere atq; pfe
 cte penitere: manifestū enī ē: qđ hoc op
 est omipotentissime virtutis tue: et ppter
 hoc a te mō mihi petendū ē: nō autē tibi
 a me requirendū. Eū enī nō est requi
 rendū vilo modoy qđ nō possum pfer
 rim cū hoc ipm qđ puiam verā atq; pfe
 ctā mihi salutare ac necessariam eē re
 cognoscā: qđ tam cupio et tam peto a
 te qđ ad eam vtiq; entor donū mife
 ricordie tue magne sit. Quod si et il
 lud mihi obicere volueris: videlicet qđ
 solutiones sine pagamenta et satisfacti
 ones omēs quas pro me et alijs peccato
 ribus fecisti ego irritari et inutilē mihi
 penitus: imo occasionaliter noxias
 reddidi. Ulex vtiq; dicis: sed p hac ipā
 irritari et p alijs omibus si lōge plu
 res essent: ista pagamenta et satisfactio
 nes sufficere: quē admodū dixi et de reci
 diant peccatis. Ut autē ad vniū viciū
 ad omnia antedicta et ad oīa omnia qđ

mihi obicere potes per iusticiā: dico qđ
 pro me debet respondere misericordia
 tua. Uoce enī misericordie tue dixisti:
 Eum qui venit ad me non eētiā for
 ras. Et tu domine misericordie scis in
 dubitanter: quia ego venio ad te per ea
 quattuor que psonamini tibi: quoniā
 si vere ac pfecte penitens essem: pcul
 dubio iam puenissem ad te: non solus
 tecum: sed etiā in te essem. Nec sufficit
 hoc dicere imenitanti misericordie tue:
 imo decet eam facere atq; pficere: vt ad
 te perueniam: et ad te intrer quicunq; ve
 nit ad te: etiam trahi in funiculis ad
 et in vinculis charitatis: sicut dixisti et
 pmisisti p pphetā tuoy Osee. xj. Am
 plius cū tot et tanta pponat iusticiā
 tua cōtra me: et cōtra alios peccatores:
 nūquid tacebit misericordia tua: vt nō
 loquat p peccatores? p me scz et alijs?
 Ipsa vtiq; misericordia respōdebit pro me et
 alijs: que hoc sola facere sciret potest.
 Uoce nanq; illius dixisti. Ego sum qđ
 deleo iniquitates tuas propter me. Et
 alibi. Deleui vt nubē peccata tua et qđ
 nebula iniquitates tuas. Et ppter hoc
 de te dixit alius ppheta. Deponet omē
 nes iniquitates nras: ppetit et pphndū
 maris oīa pccā nra. Quia igit nec mī
 noris sapie: nec minoris eloq̄ntie: nec
 min⁹ armata rōnibz et allegationibz: est
 misericordia tua: que sola est spes pccāy: qđ
 iusticia tua. Ipsa quoy est sola que sem
 per stat p pccāy in illo sublimi diui
 noy pñtorio: nō est mihi dubitandum
 quin ipā illic stet et alleget p pccāy:
 et quin semp obtineat p quibuscunq;
 allegare voluerit: pferam cum omēs al
 legationes eius irrefragabiliter valide
 sunt apud misericordissimū iudicem.
 Manifestū nanq; est misericordissimū
 iudicē a misericordia sua nanq; dissidere vō
 discordare posse. Cū etiā adeo in prāte
 sua est habere et soli p his p quibz al
 legandū vel interveniendū duxerit in
 dicare. Incōpabiliter nāq; min⁹ ē: et in
 cogitabiliter absolutorē ab eis obti
 nere: quā vt ipse iudex misericordissim⁹
 nō soti parocinū eorū eē iudiciū piter
 qđ supplicū debiti eis suscipiat: etiā
 absoluat: qđ oīno est fecisse interpellatōe
 misericordie tue soli? null⁹ fidelis ignorat.

Joē. 6. d.

Osee. 11. b

Esa. 43. d

Ibidē. 44. d

Mich. 7. d

De forma petitiōis Ca. XVI

Est hec autem conse-

quens est petitione formare: misere-
ricordissimorum iudici porrigere.

Allegatio nāq; quas similes de forma
petitionis vel orōnis: inter alia ad duo
potissimum pūtiles sunt: vīc; ad faciendū
fidem de impetrādo qđ petis: et ad firmā-
dam fiduciam obtinēdi. Sic est docuit
nos Jacob^{us} apłus dīcēs. Postulet autē
in fide nihil hesitās: Petentib^{us} enī oib^{us}
debet esse et fides oīno nō dubia de sup-
abundātiſsimis diuinis pietatib^{us} et dulce-
ditinis oīporentib^{us} dei. Sicut et fiducia non
hesitans fixa et firma impetrādi: qđ ipse
pie ac deuote petētib^{us} esse salutare p̄gno-
uerit. Quid autē petendū sit: ipse misere-
ricors et bñdict^{us} saluator ore suo sanctis-
simo in euāgelio Joñ. euidenter edocuit:
dīcēs: Petite et accipietis vt gaudiū vřm
plenum sit: Sicut et sermōe illo quo dixit.
Prīmū querite regnū dei et iusticiā ei^{us}.
Sicut et in orōne quam apłos ipsemet do-
cuit: septem nobis esse petēda manifeste
ēp̄ssit. De q̄bus modo nō est dicēdum p
singula. Ipse est publican^{us} cui^{us} ofonem
ipse laudat: nō pax orare volētes instru-
xit: ita longe fians et pcutiens pec^{us} suum
caput oculosq; nō audens ad celsi leua-
re dicebat: Deus p̄piti^{us} esto mihi peccāti.
Aristote. Ofo quoq; illa Aristotel^{is} quā in libro d
essentia pure bonitat^{is}: et in fine illius li-
bri fecisse et posuisse dī et orasse. Nūc in-
ueni te o causa causaz: fac me tibi acce-
ptabilem. Sic est dixisse dīcī: et pculdu-
bio omni fidelit^{er} ingiter faciēda est. Ipse
ho sapiens et sanctissim^{us} Aug^{ustinus} ita exorā-
bat in libro p̄dicationū suarū dīcens: Dīc
ea qđ tu des: et tūc quod vis. Liber ho
psalmoz ofones optimas indubitanter
docet: et p̄cipue in trib^{us} illis psalmis vi-
delicet. Misere mei de^{us} p̄m magnā mi-
sericordiā tuā rē. Itēz Ad te dñe leuaui
ānīm meā rē. Inclina dñe auriem tuā et
exaudi me. Nec dubitū in sacris orōnis
etiā ad modicū exercitaz: sacris et effica-
cissimis ofonib^{us} libris psalmoz esse refer-
tissimū. In alijs etiā sacris libris inueni
unt ofones p̄phetaz: et quorundā sapi-
entum necnō et aliaz sanctaz mulierū:
de quib^{us} euidenter est videre intelligēti-
bus: qđ sp̄s sancto dicante: et edite et scri-
pse sunt. Cōuenientissimū igit^{ur} est cele-

stem ac diuinalem oratorē et aduocatū:
p̄nominatos psalmos et p̄dīctas ofones
tenere mēoriter. Tuli^{us} namq; latinorum
orator rhetor egregi^{us}: non erubuit duas
nobilissimas ofones rhetoricas demōsthe-
nis et eschīni: et laudare et trāsferre de gre-
co p̄mone in latinū. Jam qđdem sibi diffi-
cilem: latinizari vero purilem euidenter
asseruit. Hanc vtilitatē indubitanter ora-
toribus et rhetorib^{us} intēdēs: vel solis vř
maxime. Quāto igit^{ur} magis oratores
sp̄siales ac diuinales: ofones viroz sapi-
entissimoz atq; sanctissimoz: quas de
ipso fonte sp̄s sancti hausērūt: nobis er-
grendē ad imitandū suat. Verum qđ
p̄fundissime sunt et interdū difficilis in-
tellectus: ponam tibi dīcēs ac lucidiss-
ime omniq; orāti intelligētissimas ofo-
nes: et dīcā sic: Dñe misericordi^{as}: fac me
tibi feruē in oībus acceptabilem: suam
tibi p oīa placentem. Būer a me. radicis
tuas et ex toto q̄ncūq; bonitati tue disci-
cent in me: et largire mihi dona gřarum
tuarū atq; virtutū: quib^{us} tibi et totus et te
cum viuam: vīc; ad regulā rectissime op-
timeq; bonitatis tue. Buer facie tuas
et oculos sanctissimoz tuorū: tot et tant^{as}
vītūz meis et peccat^{is}. Respice in me solū
id qđ tuū est: vīc; qđ in me tu solus feci-
sti: et ne resperer^{is} ad ea que ego in me feci:
qđ qđ in me tu solus pulch^{us} et bonum
feceras: deformati horribilit^{er}: deturpa-
ui abominabiliter: inq̄naui execrabiliter
guerti odibiliter: iniuriōse et p̄sumeliose
vīra qđ cogitare sufficiat: Et hoc aduer-
sum te. Largire obsecro mihi tanto pec-
catōri veniā oīm culpaz quas commisi:
oīm q; penarū quas merui. Da gře me
eam mihi integritatē et plenitudinem: p
quā tibi p oīa acceptabiliter et placite vi-
uam h̄: et post hūc vitā crep^{us} p te de om-
nib^{us} angustijs et p̄suriis: et liberatus ab
omni p̄uitate corruptōis: brūis et glorio-
sus tecū p̄hēniter es elect^{us} et dilect^{us} tuīs
regnē. Cōtere et peribula in me et p̄ioz
sus extermina a me qđquid vel exorigi-
nali occupatione: vel ex abusu donoz et
bñficiōz tuoz mihi turpiter et male ap-
posui. Subuertere fundis^{us} quicquid in me
mali edificasti p̄pitiis. Būella a me oīm
plantarionē diaboliā: et offe qđ ex ori-
ginali corruptōe: vř malicia in me suc-
creuit. Laua et mūda me totā ab oib^{us}

Tullius

3

Dito

Jacobi. 1. a

Joñ. 16. e

Matth. 6. e

Luc. 18. e

Aristote.

Aug^{ustinus}.

Ps. 50.

Ps. 124.

Ps. 85.

iniquamentis carnis et spiritus. Reforma in me imaginem et similitudinem tuam. Restitue me etiam naturali pulchritudini et rectitudini. Redde mihi etiam gratuitam speciositatem quam me in sanctificatione baptismali decoraasti. Redde mihi etiam et primam stolam vestis polimitam spiritalem: ex olim vicis virtutum et gratiarum pulcherrima varietate pretegitam: quam ibidem me vestisti et ornasti instar spose preparate et ornate tanto ac tali sponsi: quam et qualis tu es: vicis rex regum et dominus dominantium. Ille fuit cultus et ornatus regis: quem me preparaisti in ipsaunctione: prece cratione et coronatione mea: quam facere sibi mihi in ipsa sanctificatione baptismali. Ibi enim me filium adoptionis et gratie tue fecisti: et propter hoc regem et heredem regni tui. Ibi me in regem vexisti ac coronaasti. Hanc preciosa hereditate spectra: hoc precioso regno premitto: hoc tanto tanque desiderabili honore abiectos instar vilissimi ribaldi tam peccatos: tanque speciosos vestimentis et ornamentis nudas post diaboli nudus ad infernale patibulum currere non eppani. Ipse siquidem dux est et rex domus ribaldorum. Et propter hoc vilissimus et abiectissimus factus sum. Restitue me obsecro ad hanc tam sublimem gratiam adoptionis et filiationis tue: et instar nobilis hereditatis tue: atque ad honorem istum regis. Restitue me nobilissime servituti tue: et tota vita mea: tota puerfario mea: sit solum servitium tuum. Totum me reddica tibi: totum me recupera et posside solus: sicut totus tuus sum iure plenissimo: ac singularissimo: omni cogitatu et te: omni memoria bonitatis tue: omni auditu cuiuscunque ex sanctissimis nominacionibus meis: et semper irradiat: totum semper vivificat: totum semper inflamat amore tuo sanctissimo atque vivifico: totum semper rapit ad te: totum semper abstrahit ab omnibus alijs: totum ferat in te: totum pergit tibi et vivit unitio purissimi rectissimi ribis placidissimi amoris. Nomen tuum sacratissimum: nomen tuum benedictum: nomen tuum gloriosum sit semper oleum effusum in corde meo: me totum semper penetrans: semper pungens: totum me sanans totum me sanctificans: totum me rapiens ad te et in te. Illuminositate vivifica sapientie me totum constituit: incessanter perua ad cognoscendum et recognoscendum te unum verum deum ac dominum omnium seculorum: unum solum

ac verum auctorem: unum solum ac verum effectorem: unum solum ac verum largitorem largissimum ac benignissimum omnium bonorum. Et ad cognoscendum et recognoscendum: dignis benedictionibus: dignis gratiarum actionibus: dignis collaudacionibus: dignis glorificationibus: et imitacione incoirabilis largitatis et beneficentie tue: in inangabili proutatio ne in me licet tam ingratus tanque malus quam perfusissimus: necno ad cognoscendum atque recognoscendum mala mea: quam reddidi tot et tantis divinis bonitatibus tue: tot et tantis magnalibus pietatibus et dulcedinis tue. Et quod est maioris in sanie: reddere non possum ex toto cesso. Cognoscere inquam et recognoscere tot et tanta mala mea quam facio: que feci: quam merui: et quam me expectat nisi me oipotissimam benignissimam dulcissimam misericordiam tua liberaveris atque sanaveris. Da inquam largissime miserator ita cognoscere et recognoscere mihi debite penitudinis dolores. Da mihi benedice dominus gratiam de ac tibi placere cognationis: quam quod displiceat mihi in cunctis ingratitudinibus: ab omnitacionibus: iniquitatibus et iniusticijs meis.

Erubescam atque confudar in spectu sancte et venerande maiestatis tue: penitus adducere mihi gratias tuas et gloriam. Da mihi gratias interne ac vere penitudinis: quam quod ex totis intimis meis: recedat ab omnibus et displiceat bonitati tue: et rediat ad te deus meus: ad heredesque tibi domino deo meo ex totis intimis meis: cui adherere est vita mea: salus mea: gaudium meum: totum et solum bonum meum. Da mihi in spectu sancte et gloriose maiestatis tue quam apparere: quam loqui tibi et semper cogitare de te: timore et tremore: in dolore et pudore: in ira magna et indignatione additus memetipsum super cunctis ingratitudinibus: et alijs vitijs meis et peccatis. In fide tua saluberrima incessanter me illumina: vivifica: sanctifica: roborat et adauge. Timore tuo sanctissimo atque purissimo: me incessanter sanctifica: purifica: custodi et perua: et longe fac ab omnibus iniquamentis carnis et spiritus. Fac me dectinare per ipsum semper et fugere omnia peragia diaboli: et omnia omnia que displiceat bonitati tue. Spe tua saluberrima ac incunctissimam me incessanter perua et perolare: me incessanter erige et subleua ad te: me incessanter lenifica de te: me incessanter firma in te: facies me innui totum et singulari-

ter misericordie tue magne. Da mihi de te sp
lucis uos cogitat ac si amonitum me
semper spiritus sanctus: totum in te exultan-
tes: totum me in te rapientes: totum me pglu-
tinantes et uniētes tibi in ratione purissimi
rectissimi tibi quod placidissimi amoris: De-
siderabilissimi ac gloriosissimi aduentu
tui: in q̄ oīs intētas opulabit os suū: pa-
lam ac lucidissime oīm oculis apparentē:
oīpotēissime dīnationis tue glām ma-
gnificētissimā ac fugēmentissimā. Ju-
stissimā ac tremendā iudiciū tuū in quo
euidēter videbit iusticie tue admirabil
ac iustissimā pulchritudine p̄ uideritas
iustissimas: q̄s datur et in p̄uacates et
rebelles q̄ charitatē hītarū tue fuge et
lucēt necnō et in oīs nō p̄uacates et p̄
bos magnificas p̄missioes tuas: q̄ offe
desideriū fugant et incogitabilē felicitatē
tue gaudia et p̄mia: q̄ datur et es dilectis
et electis tuis. Nec in q̄ oīa fac me expec-
tare expectatione securā: firmā: et incun-
dā: spem meā totū vire me anchorā fige
re in misericōdia tua magna: fixiōe firmissi-
ma: ita ut nulla p̄cella temptationis me
vniq̄ inde amoueāt ut abripāt. De to-
tum fac p̄dēre ad reditū tuū: sicut dixi-
sti p̄ p̄phetā: Quia populus me p̄dēbit
ad reditū tuū: Oīa desideria mea dirige
erige et collige ad te totū: Cor meū aggre-
ga et p̄stite i sanctitate iusticie tue: Lo-
tum cor meū abstrahē et abripē ab oīb⁹
q̄ displicēt donitū tuū: Totū aggrega
ad te: a dispōsione tua rape ad te: totū fi-
ge in te fixatione incorruptibili. Et ut
ad vniq̄ dicā: Da mihi plenā veniā et inte-
gram oīm culpāz meāz atq̄ penāz: que
mihi p̄ his iustissimā q̄ laudando iu-
dicio tuo reddā merito p̄stare: Da mihi et
grām tuā: et p̄serua eā mihi: ut in illa me
inuentar dies et hora exitus mei ex hoc
mūdo: p̄ quē grā et acceptus tibi p̄ oīa
aū p̄spectū glorie tue gaudēs veniā et se-
curus. Da mihi tūc salutē cū dilectis et
electis tuis a te ipso p̄missam et p̄paratā.

Confirmatio petitionis.

Capitulum XVII

Est hec aggrediar

firmationē grīs ipsi orantis: et
dicā ea p̄ que p̄firmet vis exaudi-
tionis eīdē in petitionibus quas p̄dixi.

Dicam igitur: Dñe misericordie: nō est ali-
cui fidelis tuorū dubitū: q̄ placeant tibi
ofones et deprecationes humiliss et man-
suetorū. Sic docuisti sanctā illā mulierē
Judith: que loquens ad te dicebat. Dñe
indignus: ubi semper mansuetorū et humiliss
placuit ofo et deprecato. Sed etiā a pecca-
toribus exorari voluisti: q̄ oblationes et
sacrificia eisdem p̄ peccatis imposuisti.
Illa etiā ofo in qua tu docuisti ut dicere
tur tibi: Dimitte nobis debita nra etc. Qui
sunt q̄ p̄stet tibi dimitti debita sua
nisi debiores et q̄ sunt debitorum: nisi
petores: cur peccata debita esse dubitari
nō possint. Amplius: tūc q̄ clamabat ad
te sicut tu ipse narraisti p̄ lucā euāgelistā
dicēs: Deo p̄piti eto mihi peccator: qd
erat nisi petō? Et p̄ hanc ofonē (te ipso
testē) desecādit iustificat in domū suā.

Amplius in euangelio Marthei tu ipse
dixisti. Serue neq̄ offe debitum dimissi
tibi: qm̄ rogasti me. Valent igitur ofo-
nes peccatorū apud misericordiam tuam
alioq̄ nō solus illusio: sed etiā p̄nitio-
se p̄cepisses eis ut orarent te. Amplius
si sumus ille ponit p̄cepisse aliquid di-
cens: Hoc pete a me: ut dicaret ei petiti-
onem in qua ipse p̄cepit et dicēs: Hāc por-
rige mihi: si potueram exaudire nollet
namqd non illusio: et deceptor a petente
merito reputari posset: Quia aīr tu verū
tas es: in qua inultimate elongationis
longe et nō solū oīs illusio atq̄ deceptio:
sed etiā quicqd falsitas ē atq̄ mēdaciū.
Tu in q̄ offe ore tuo sacratissimo docui-
sti nos q̄ peterem⁹ in ofone illa tua bē-
dicta q̄ incipit: Pater noster: tu dicasti
et formasti nobis petitionē illāz seu ofo-
nem: tu ipse p̄cepisti utinā porrigere
tibi vel p̄fī cui⁹ tu uigener⁹ es. Nō est
referat an tibi vel illi porrigatur. Necesse
igit hēs exaudire offerētēs eā tibi: alio-
quin nō solū illusio: ut p̄dixi: sed etiā
p̄nitiose hoc p̄cepisses. Amplius: nūqd
hec est volūtas tua de me ut cōuertar et
uiuam: et ego hoc accepto a te: igit per-
idē qd est volūtas tua: qd potes mi-
hi hoc denegare qd ipsemet vis ut fiat.

Amplius: totū qd hō peto sanctificatio
mea est: et hec est volūtas dei sanctifica-
tio nra: ut tu ipse dixisti p̄ apostolū tuū
ad Thēssal. iij. An potes hoc denegare
mihi vīq̄: ut voluntatem dei in me te de-

Judo.

Mar.

Luc.

Luc.

Mat.

Mat.

Thes.

Psalm. 5. b

me nō facias. Ampli⁹: tu ipsemet dixisti Salom onē in pūbq̃s. Delicie mee esse cū filiis hoīm. Et ego hoc solū peto a te: vt sis meq̃ societate pfectam. A te igit peto idēqm qd tu dīcī delicias tuas esse. Ampli⁹ a te peto qd te p̃stare ma p̃me delectat. Tibi cū placet magi tibi facere i nobis: q̃ ipsam scificationē. Qd inde euidenter apparet: quia ipsa passio e mors tua tibi placuit: ppter scificationē n̄fam: quapp̃ter magi tibi placeat ipsa scificatio n̄ra. Placuit autē tibi passio e mors tua: cōsequē: vt dies passionis e mortis tue dies delicie cordis tui: i ipsa sacra scriptura vocat⁹ sit. In die inq̃ despōsitionis ei⁹: i die telicis cordis ei⁹. Ampli⁹ placuit tibi creatio e formatio mea e nō placuit tibi nisi qd dōa: q̃ e incōparabil⁹ melior: ē ista reformatio mea que nō ē nisi iustificatio e scificatio mea: incompabil⁹ tibi magi placet reformatio ista scificationis mee q̃ placuerit tibi ipsa formatio. Qd igit illi nō rogatus fecisti gratuita sola bonitate tua: fac e istā reformatioē: tuā supabūdāssimā pietate bōitate e dulcedine tua rogat⁹. Tu efficias dñe misericordia i malā meā nat⁹ suū: e istā reformatioē nō fecisti nisi ppter istā reformatioē. Ita igit sibi qd pfirmat p̃e meā corā te: e qd firmat spem meā in te.

2.

Addo autē ad cōfirmationē eē mee e p̃is: p̃ces e supplicationes oīm ciuī celestib⁹: e singulorū de q̃b⁹ certū ē vniciq̃ fidelis qd null⁹ eorū vnq̃ apud te repulsam patit⁹: s; i mihi certū ē: qd p̃ces eorū e supplicationes patissime sūt in adiutorium meū apud te. Qd inde mihi certissimū ē: qd ego qd vix stilla pmodicā pietatis habeo: nisi possū denegare p̃ces meas apd misericordias tuā cui scire illas p̃iaturas. Quomagi igit vnusq̃q̃ eorū qui tāta charitate tua ardēt: tāta pietate toti desult: mihi denegare p̃ces suas e supplicationes si poterūt: qd vidēt tātas misericordias meas e paupertates. Et qd ignorare nō p̃t qn exaudiant⁹: e qn mihi veniat⁹: g̃ram e gloriā eā impetrēt. Quia igit oēs e singulos inuocōib⁹ e singulis supplicorū: vt p me incedāt apud misericordiam tuā orāt⁹ p me. Quia igit nō decet gl̃iaz magnificētē tue tot e tātoꝝ p̃ces repellere. Tot inq̃ e tātos tāq̃ venerabiles tāq̃ tibi caros intercessores p̃is: necesse

est te miserere mihi: e tribuere qd mecl ipsi petis: p me: alioquin q̃s vnq̃ psumere deberet orare te: e Quis sperare deberet a te g̃raz exauditiōis: si tot e tāti oratores apud te g̃raz nō inuenirēt. Ampli⁹: p oia pphetaz tuorū m̃ioris annūciatū est alijs p̃corib⁹. Clamauerūt iusti e dñs exaudiat eos. Et iteq̃. Ofones iustorū exaudiet dñs: e multa alia h̃mōi. Cūen autē oēs ciuitat⁹ tue celestis nō soli iusti s; etiā iustissimi sūt. Impossibile est igit ofones eorū apud te nō exaudiri. Qd si fortasse mihi dicere voluer⁹: qd p seip̃is petētes sp̃ exaudiat iusti: nō aut p alijs hoc vltas dñe misericordie nō patit⁹: qd ad p̃ces moꝝ dimissisti p̃ctū idolatrie p̃p̃o Isrl. Dixisti est ipsi moꝝ oranti p p̃p̃o illo. Ecce dimisti eis iuxta ṽb̃s tuū. Ip̃os etiā sacerdotes veteri legi ad placandum te e orādū p p̃p̃o illo p̃stiuisti. In nouo etiā testamēto vbi te p̃p̃iorē atq̃ p̃fiorē incompabil⁹ tribuisti e ostendisti: tā crebro nos orare e docuisti e p̃ce p̃isti: nō soli p amic⁹ e benefactorib⁹: sed etiā p inimic⁹ e p̃sequētib⁹. Qd nec frustra facere voluisti: frustra nāq̃ oemnis p illis q̃nt ad ip̃os: si nos exaudire nō velles p eisdē. Ampli⁹: aut oī e aliorū p̃ces e meriti apud te aut nō. Est vti qd incogitabilis e g̃re e meriti apud te. Et quia nec meritoria nec g̃rosa vnq̃ est apud te: nisi ppter g̃rositatē e meritum radic⁹ ex q̃ est: vici charitat⁹ e pietatis. Quia igit ex eadē charitate e pietate fiunt ofones ad te a q̃duscūq̃ iust⁹ fiane p se e alijs: necesse ē vt eisdē g̃re e meriti sint apud te. Equē h̃ signi sunt ṽr̃ sancti exaudiri apud te p alijs vt p se. Sicut igit p se p̃ces eorū apud te ip̃osibile ē esse vacuas: sic e p̃ces eorū p alijs h̃re e p me. Potuerūt ne eē vacue a fructu exauditiōis p̃ces icliti marry⁹ theophani: q̃s fidebat corā te p lapidib⁹ ip̃m? Absit hoc ab imēstatie mie tuere: tāte pietat⁹ e charitat⁹ p̃ces repuler⁹: et vacuas eē p̃miser⁹. Qd pculdubio te reuolūte p̃gnouit sc̃us p̃fessor tu⁹ p̃fessor Aug⁹: qd Paulū h̃cib⁹ illi⁹ quā fuisse testat⁹: e a te tā magnifice visitat⁹. Scio dñe mie m̃ios ex p̃corib⁹ ip̃edire e q̃nt ad se ofones sc̃orū exacuare: qd e dicere eas ip̃edire q̃ min⁹ eis p̃sunt: e hoc p̃ficia e rebellioē q̃ rebelles sūt tuo iudici.

Psalm. 13. b

Tha. 1. 4. b

10

Augustin⁹
II

Piere. 7. c

Qua ppter iherdā phibēs sanctos tuos orare p talibus: sicut quondam Piere- miam phibuit dicens ad eū. Noli ora- re p populo hoc: nec assumes p eis lau- dem t ofonem: qm̄ non exaudiam te.

De his mihi videt̄ esse nō imerito q̄ scōs ipos psequunt̄: aspernant̄: t ofo- nes ipōz despiciunt: auxiliūq̄ tuū nec sperant: nec querūt: nec curant: nec etiā solūt: vel vellet̄ vt p eis p̄caref: Et isti sunt qui peccāt in sp̄s sc̄rōz: t sp̄s blas- phemie eousq̄ subuertit eos atq̄ puer sit: vt etiā ipam grām tuā et omē auxi- liū qd̄ eis impetrari vel pcurari posset oderit t desistant. Ego aut̄ vñ mīse- ricordie p grām tuā longe fact̄ sū a rā- tis tāq̄ execrabilibz impicabit̄. Diti- go enī t veneror scōs tuos: t bñ sentio atq̄ cōsido de meritis t p̄b̄z eoz apd̄ mīsc̄dām tuā: desidero enī t peto adiu- uari meritis t p̄b̄is ipōz apud mīse- ricordia tuā. Et hec oīa magne bñdici- ones dulcedinis sue sunt: in quibz p̄e- uenisti me in debita largitiōe dulcedi- tue gr̄e. Et ppter hoc nō imerito spero de suffragiis. Scio enī q̄ honorari tibi placet in ipis. Et q̄ diligis veneratio- nē eoz atq̄ remuneras. Quid enī digni- us est remuneratiōe magnificētie tue: q̄ veneratio sanctoz t electoz t dilec- toz tuoz? Quicqd̄ enī eis obsequiū vel honoris ppter te impendit̄: nō minus tibi impendit̄ q̄ ipis. Qua ppter obse- quiū tuū t honoris est omis honor t ob- sequiū ipōz: qua ppter a te t remune- ratione dignissimū. Merito igit̄ con- siderandū est: electos t dilectos tuos de- lectari de veneratiōe t remuneratiōe hu- iusmodi. Quia ergo nō parū eos hono- rant qui eos inuocāt auxiliū suū apud mīsc̄dām tuā: necesse ē: inuocatio hu- iusmodi p̄sit eis apud illā. Magnifice- nāq̄ de gl̄ia corū sentiat̄: qui eos tante gratie apud te esse credūt: q̄ suffragari peccatoribus possint. Amplius que vel quāta vel qualis est mīsc̄dā ma: illi electi t dilecti tui t peccatoz recōcilia- tiōe t reoz atq̄ dānandoz absolutio- nem apud illā impetrare non possent. Quis enī tyrānus in hoibz ē adeo se- uus: vt hec amici eius apud ipm̄ nō pos- sint? Nōdum enī audita ē adhuc ea se- uera in crudelissimis hoibz: quā amico

rū grā t interpellatio in aliquā p̄te de- mentie flectere nō p̄uerit. Q̄ magni- fice igit̄ q̄q̄ sup̄abundāter sentiendū est atq̄ sperandū de imēstrare mīsc̄dā te p̄cōibz: et de grā vel de gratosita- te dilectoz t electoz tuoz corā te sine apud te: vt nihil oīno vnq̄ eis deneges qd̄ tibi dare debeat. Et ex hoc sūnt ar- guor: q̄ t ipi p̄b̄is p̄cōibz supplican- tiū eis: aures mīsc̄dā sue nūq̄ clau- dunt: alioqn̄ lōge minor eēt t charitas t pietas eoz. Insup̄ eminet̄ illa t glo- ria patrie q̄ esset (ne dies scōz t iusto- rū in via p̄tis miserie) imo etiā q̄ se- uissimoz tyrannoz q̄stionibz modica benignitas.

Petitio intercessiōis br̄e marie virginis. La. XVIII.

Dibo te imo eri

am cōuentū gl̄iosissima dei genitrix: quā marrē mīseri- cordie t reginā pietatis co- catimo clamat̄ omis eccl̄ia sanctorū. An poteris denegare p̄cōibz? Interpel- latiōis tue grām: apud bñdiciā ac sp̄e et vbiq̄ bñdicendū deum ac dñm n̄m te- sum christū filiū tuū? Tu inq̄ cui? gra- tiōstas nūq̄ repulsa parit: Cui? mī- sericordia nulli vnq̄ defuit. Cui? beni- gnissima h̄silitas nullū vnq̄ dep̄cantē q̄stionibz p̄cōrem desperit. Quissime nūq̄ de te dixit deuotissimū iller t lau- dū tuaz p̄co: mirabilis sc̄sio Berū. Cla- renallēsis: inquitens. Sūcat mīsc̄dām tuā x̄go beata qui te inuocāt sibi vnq̄ in necessitatibz suis meminerit defu- ille. Totū liquidē qd̄ habet gr̄e: totū qd̄ habet gl̄ie: etiā hoc ipm̄ q̄ es mī dicit̄ si phas ē dicere: p̄cōibus debes. Oīa enī hec ppter p̄cōres tibi collata sunt. Cui igit̄ dubiū esse p̄t q̄ hoc q̄n p̄ces tuas q̄sticq̄ necessitate eē p̄t: p̄cōi- bus illis debeas. Nō denegabis mīhi qd̄ debes: q̄n poti? sup̄addes maiora mīhi impendens q̄ debeas. Et inrēdo q̄ maiori instātia ac deuotiōe orabis pro me: q̄ ego audeō petere: t maiora etiā impetrabis mīhi q̄ petere p̄sumā. An possit hoc pati pietas illa t dulcedo ma- (q̄ nulli vnq̄ defuit) vt denegares mīhi in tanta necessitate auxiliū. Et tū mī

Ber.

ferabilis est periclitanti cause mee misericordie tue parocchia. An false et inanter vocat te omnis ecclesia sanctorum: ad vocandis suis et miserorum refugium? Absit hoc a me dei que fontem pietatis totum mundo pepit: et cuius miserorum sue misericordie subventionem evangeti doneget. In numeris exemplis magnificorum operum misericordie tue que operata es erga peccatores miserrimos: docuisti nos et persuasisti de tua misericordia confidere: de tua pietate sperare et in omni necessitante nostris sub alis tue protectionis fiducialiter pfragere. An est misericordie tue onerosa multitudo ad te clamantium? An est aliquatenus officiosis gratiositati tue impetratio vel venie vel que hite canes? Scio omnia misericordie quia nihil horum est apud te: quia potius gaudium est tibi suffragari miseris et reuocare gratiosissimis ac semper efficacissimis precibus suis periclitantes: et etiam periclitatos a perditione et perditionis periculis. Tu enim dulcissima dei mater super omnes angelos et homines nostros quantum placeat benedictio filio tuo salus nostra: que omnia que propter misericordiam ad salvandis nos. Nostri etiam que gratia sit ei saluare perditos. Nec enim est gratia super alias alias. Et inde est illi collaudatio: benedictio et gratificatio atque collaudatio super omnia alia bona que facit vel fecit vel facturum est. Nec mirum: est misericordia eius super omnia opera eius sit. Ex his enim operibus maxime innotesce placita ac magnificissima bonitas ipsius. Quia ergo super omnes homines et angelos diligit gratiam benedicti filii tuique indubitanter maxima est ei et saluatione perditionis maxime placet tibi precare illud. Hoc autem est impetrare peccantibus gratiam ipsius his qui vitio et peccatis suis offensi sunt illi: quare reconciliatio peccatorum est maxime grata et placita. Nam ergo te exoro ut me misericordissimo filio tuo reconcilies: hoc penultimo a te peto quod marie gratia atque placitum tibi certissime scio. Non potes igitur mihi denegare quod peto. Si enim mihi denegares quod tibi placitissimum atque gratissimum est: quid posset sperari vnde a te vel super quo vnde exoranda esset omnia mea dulcissima? Amplius et diu speciet tibi vitia mea et peccata: que sunt offensiones mee grauissimas: quibus offendi

charissimis ac benedicti filii tui: placet igitur tibi perarum caput exterminatio. Quis autem dubitet reconciliationem meam ad ipsum: perarum esse offensionibus meis? Quibus illi offendit etiam exterminatio esse atque destructionem illarum? Placet igitur tibi reconciliatio mea ad benedicti filii tui: precaria igitur illa et impetratio. Amplius omnis ecclesia sanctorum vocat te mediatricem hominum ad deum: et hoc nec false nec vane officium quod tuum est mediam te interponere inter ipsum et homines: non mediā quidem diuini fidei: sed potius reconciliationis. Quid autem iusti? a te peti potest: quod ut implens officiū tuū? Quid denique mihi dignum? quod gratiam filii adaugere: et ad id ipsum poterit quod mater dei es totis studiis ac viribus intendere? Quia igitur in hoc et ad hoc me dei effecta es: in quo et ad quod ipse verus deus et homo et filius tuus effectus est: hoc gratia non nisi propter reconciliationem mundi ad ipsum. Si quidem deus erat in christo mundum sibi reconcilians. Et ut ad vultu dicitur: venit filius hominis querere et saluum facere quod perierat: sicut ipsemet dixit. Et ite apostolus. fidei sermo et omni acceptioe benignus: quia venit iesus christus in hoc mundum saluos facere peccatores. Iustissimum igitur et dignissimum est ut tu dulcissima dei mater in hoc ipsum studiose ac vigilanter intendas: vnde et poterit quod tibi tantus honor accreuit et gratia: ut dei mater sis reginamque mundi et omnia. Hoc autem nullus fidelis ignorat esse reconciliationem et salutem peccatorum. In hoc igitur intendat peras et concedo tua deuotissimis: gratiosissimis et semper efficacissimis precibus et supplicationibus tuis. Frustra namque clamabimur ad ipsum: te tacemus: quoniam vocem nostram nulle erunt coram eo: vel apud ipsum: si tue nobis defuerint: imo si tuis adire non fuerit. Moneat ergo te gratiosa dei mater benignissima misericordia tua quod maior incogitabiliter est omnibus virtutibus maioris peccatis. Absit a te dulcissima dei mater: ut plus possint apud te opera mea vitia mea et peccata: quam possit misericordia tua pro me. Absit ut clamor eorum qui implacabiliter semper odisti: preualeat clamor meo et obstruat aures misericordie tue. Absit ut omnia mala mea licet tot et tanta sint possint obstruere os sacratissimum matris: et tabula tua in quibus tanta grata infusa est cor

Luc. 19. b

I. 2. mo. 1. c

x

peccare vel prohibere ne loquar pro me.
Ab sit vt possit suspendere te a tam salu-
bei officio pietatis tue quorū advocata es
et mediatoris hominū: post filiū tuū spes
vnicā: et refugium iustissimū miserorū. Et
ne allegaueris iniusticiā qua indignissi-
mus me p̄secutor omni quālibet pietatis tue
et omni refectione misericordie tue. Nō
est p̄phas est vt allegas p̄ iusticiā contra
me vel p̄tra quēcūq; alii: hoc est esset
stare te p̄ iusticiā cōtra misericordiā: cui
certissimū est et totū quo posses ḡre: et to-
tum quo fulges glorie: et illud p̄cellentissi-
mū omniū vīz q̄ es mater dei te debe-
re misereri. Ab sit a te igitur p̄ssima dei
mater vt vel in modico vel fies vel alle-
ges: nō est hoc debes iustificare: vt vilo mo-
doq; obstitas vel miscōie benedicti sūq;
tutēz qua sunt tibi quibuscūq; p̄dicta
es bona: vel miscōie p̄prie tue vīz q̄ sup
oīa dōa tua alia ḡficiat. Dec. n. ēp̄ qua
marie m̄fēs dei te ēē demōstrāre: et potissi-
mū p̄ccōib; et miseris: q̄ p̄ veniā et gl̄iaz
q̄s eis ipetras: in cēstare vīatē dei te ēē
cognoscere euidentē. Nulla est creatura
et tot et tanta et talia ipetrare possit apud
benedictū filiū tuum miseris: quāta tu
apud ipsū impetras eisdem. In q̄ p̄cul-
dubio nō tanq̄ ancillā tuam: que in du-
bitanter es: sed tanq̄ matrē verissimam
te honorat. Ampli⁹ alīs matrib; assi-
milari debēt filiū: te aut gloriofā dōa de-
cer assimilari b̄ndicto filio tuo: et potissi-
mū in ea vīatē p̄ qua se fecit filiū tuū:
et te matrē suā. Hec aut est misericordiā
et p̄pter hoc i miscōia es eiēē sūma. Ne-
cessē igit ē vt totā te possideas miscōia: et
p̄pter hoc nihīl potes p̄tra illā etiam de
iusticia: ne iteris igit pro iusticia p̄tra
illā. Et p̄pter hoc ne allegaueris illā cō-
tra me: q̄ soli misericordie tue post filiz
tūi innotat: p̄metz meā post illū totali-
ter in ipsa posui atq; fieri. Te allegaueris
dulcissima dei mater peccata mea cōtra
merā misericordiā tuā allego contra ea.
Ab sit vt fies in iudicio peccata mea cō-
tra misericordiā tuā: que oībus vīz et
peccatis sup̄ omnem cogitatū fortior est
atq; potentior. Ab sit vt reminiscar ip-
sorū: de qua seruus tu⁹ ille deuotissimus
sc̄s deat⁹ Aug⁹ de se loquens dixit. Quia
quotiens de peccatis agi nullam inq̄t
proflus de intemperata dei genitrice vo-

lo fieri mentionē. Ab sit vt peccata mea
vel alia audaciā habeat apud te: que ad
hoc et p̄pter hoc mater dei effecta es: vt
peccata tollerent et exermiarent. Auer-
te igit aures misericordie tue a clamore
ipsorū: et inclina eas ad clamorē meum.
Ab sit a peccatis meis ista p̄tra: vīz vt
aures misericordie tue auertere possint
a clamore m̄p̄s: vel obstruere eas contra
illam. Ab sit ab eis vt eousq; possint offi-
cium miscōie tue q̄s est misereri: p̄hibe-
re p̄tra me vel alit̄enus retardare. Ab
sit vt officiū filio tuo placitū: et toti mū-
do tam salutare: tam necessariū suspen-
dere vilo modo possint.

**Conuertat se iterū peccator
ad p̄ocinūz iesu christi sup-
plicans vt alleget pro ipso.**

Capitulum XIX

Quissime ad te re-

fugio i recurro dñe mi iesu qui
fies q̄ p̄m⁹ es et p̄ oīb; p̄m̄ant
tēdēs i benignitate et miscōia. P̄m⁹ in-
q̄ et maxim⁹ incogitabilis et incogitabilis
sup̄ oēs q̄ i circūitio mo sū: sup̄ oēs vīz
exercit⁹ pulcherrimay sublimiūq; mili-
tariū tuay: et sup̄ oīa sc̄rōy milia. Quis
enī et charitate inestimabilis oēs ardeat
et pietate incogitabilis defluat: nec sūm-
tilla tñ ē oīm illoz charitat⁹ ardor ad ca-
minū seu fornacē imense charitat⁹ q̄ tu
ardēs i nos: nec stilla p̄ modica ad aby-
sales illā pietatē tue dulcedinē: quā oīē
dis et exhibēs p̄sentib; et reūtenib; ad
te. Quis ei admirari vīatē cogitari suf-
ficiat inestimare miscōie tue q̄ hō p̄ p̄ccō-
rib; facit es: motiq; p̄ eis: ac p̄ latroci-
nijs eorū suspendi dignat⁹ es. Et vt ad
vñ dīcā: sū et oīa miscōie facit es: et ve-
nale mancipiū. Et est vulgo dī: cū ple-
nam q̄s dñatione in aliq̄ vult ostendere
cit indubitatē me⁹ ē ad suspendendū: ad
dilacerandū: et ad vīdendū. Sic oīē mis-
ericordie: miscōia tua dñatione plenissima
te possedit: et adhuc possidet. Usa ē nūq;
hac p̄uitate tua nobilissima et hac dñati-
one plenissima i te: et hoc i ipsa p̄ssima
sac̄tissimay passiōe et morte tua. Hec enī
est que in cruce suspendit te et illi p̄ci-
bulō te affixit. Que est potestas que tū-

Capitulum

effectus: et propter hoc confidenter peto ut
in oib⁹ istis vrb⁹: vras te in salutē meā:
et ut oia officia ista adimpleas: et exequa-
ris p me. Adimple igit officii advocari
p mer allega cām meā. Supperi igit os
sacratissimū tuū: os bñdictum: os g^{ra}tia:
et allega cū thimiamate ineffabilis sua-
uitat⁹. I. g^{ra}tiosissima interpellatione tua
tota sanctissimā apotheca semp flagran-
tissima. Allega istud incogitabilis fla-
grantie incensum: deprecare p me. Te nā-
q³ aperiēte os illud bñdictū tuū p me:
obmutescent oēs accusatores tui aduersa-
rii. Te pstante patrocinii cause mee: q³
psurgit exaduerso? Te stante p me quis
habat aduersum me? Te vante vocē gra-
tissimā et g^{ra}tiosissimā in p^{re}spectu pat^{ris} mi-
sericordiat⁹: vocem in q³ illā incompati-
lem eloquijs angelor⁹: an p^{re}bebit p^{re} mi-
sericordiat⁹ aures suas accusatoribus et
aduersarijs meis: et auerit illas ab inco-
gitabili placore et suauitate vocis tue?
Abst⁹ hoc et ab immēstrare misericordie
ipsi⁹: atq³ amoris ineffimabilis quo dili-
git te. Sed et q³ vides inges offensas me-
as quib⁹ iugiter offendi p^{re}sentem misericor-
diat⁹: placā eū mihi iugo illo placabilis-
simo ei⁹ semp acceptissimo p^{re}sentissimū
vitiisq³ corporis et sanguinis tui sacrifici-
o: quo placasti eū mundo in ara cruci:
agnus immaculat⁹: agnus dei q³ tollis pec-
cata mūdi: offerens temetipsum eidē in
suauitat⁹: p nobis: vbi pacificasti p san-
guinē crucis tue siue q³ in celis siue que
in terris sunt. Dñe misericordie quāta
deuotione: quātis g^{ra}tificationib⁹: q³itis
piarum lachrymar⁹ p fluujs rememo-
randa semp⁹ recogitāda sunt tā stupen-
da: tanq³ longe a meritis n^{ost}ris bñficia?
Ego aut⁹ miserim⁹ atq³ vilissim⁹: arid⁹
et frigido tenebrosissimioq³ corde atq³ p
oia paup^{er}imo hec in p^{re}spectu misericor-
die tue vrb⁹q³ tñ recogito dulcissime re-
demptor atq³ misericordissime saluator:
q³ benignissime. Dñeq³ de⁹ mi⁹ Jesu chri-
ste qui nō solū cause n^{ost}re patrocinis: sed
etiā damnationis n^{ost}re iudicii pariterq³
supplicii: suspenda et largiare incogita-
bili pietatis et dulcedinis tue suscepisti.
Allega eā incessanter q³ vides accusa-
tores n^{ost}ros et aduersarios nō cessare ab ac-
cusationib⁹ n^{ost}ris die et nocte. Qui vides
q³ tam materiā accusationū eis dedim⁹.

Et ego i plures atq³ grauiiores innume-
rabilib⁹ alijs in tot et tant⁹ vrb⁹q³ et pec-
catis cecidi: et q³ fere deter⁹ est: hec oia
stupido et insensibili ac p omnia temera
to corde et audiuim⁹ et cogitauim⁹. Dñe
misericordie p istis ipsis delictis inter-
pellare p^{re}sentem impedimentū miserationi
quā peto. Dñe misericordie allega in
causa mea iusticiā et sanctitatē tuā qui
vides meas nullas eē: et a p^{re}sentia mea nihil
esse q³ allegari possit. Dñe misericordie hoc
pōt malignitas aduersarioz meoz: ut
nō cessent die ac nocte ab accusationib⁹
meis. Possit igit hoc misericordissima
benignitas tua apud te p mer nō ces-
ses a patrocinis et suffragatiōib⁹ meis.

Dñe misericordie allega cām meā sa-
pientia tua: q³ vides insipientias et igno-
rantias meas: et in orādo et in oib⁹ alijs
que ago. Dñe misericordie allega eam g^{ra}tiosita-
te tua: que p semetipsum solū sufficit im-
petrare mihi et olbus alijs oēm veniā:
oēm g^{ra}m: oēm gloriā: et omne bonum
aliud. Ultraq³ istas diuitias dñe miseri-
cordie fac me sentire: ita vix ut hec oia
et tu mihi impetres: et eadē ipse largiar⁹.
Dñe misericordie nō possint omnia mala
mea vitiā et peccata consq³ ptra meri p-
pterea exequar⁹ officii q³ incogitabili
pietate suscepisti. Hoc est aut⁹ officii pa-
troni et advocati. Nō possint dñe miseri-
cordissime consq³ vt vel ad punctū hōre
cessare te faciant ab interpellando p me
et ab allegatione cām mee: alioquin et in-
cessanter et irrevocabil⁹ in p^{re}ditionem et
mortē eternā totus dilabor. Abst⁹ et pl⁹
possint cōtra me oia mala mea apud te:
q³ misericōdia tua p me. Abst⁹ vt plus pos-
sint obstruere os bñdictū et sanctissimū
tuū: quo mi⁹ loquaris p me. Abst⁹ vt
possint suspēdere a patronali officio q³
p peccatorib⁹ suscepisti: ad cām illoz al-
legandā et agendā corā patre misericor-
diat⁹. Abst⁹ vt possint te suspēdere a sa-
cerdotali v^{el} pontificali officio: quo et te-
metipsum obtulisti hostiā in odore sua-
uitat⁹: et interpellare nō cesses: sicut apo-
stolus tu⁹ de te loquēs dicit. Qui paret
vultui dei p nobis. Et iterū. Semp⁹ vi-
uens ad interpellandū p nobis. Dñe mi-
sericordie tuipse scis et testis es: q³ et mo-
dica illa scintilla dilectionis quā habeo
ad te et ad omnes hoīes: et p modica illa

scintilla pietatis quā dedisti i corde meo
quādracūq; eēt vitia & peccā cuiuscūq;
qui peteret a me vt orārē p illos: nō pos-
sent obstruere os meū in pre illa nec su-
spendere organū vocis meae quā orarem
p eo misericordiā tuam. Absit igit hoc
vt possint peccata mea pira me apud te
cui? pietatis & dulcedinis nec numerus
est nec mensura. Amplius: Non pote-
runt oīa vitia & peccata mea phibere vt
auertere quo min? in morte te eraderes
p eis omnib? ppitandis: qūo igit po-
terunt peccata mea: vt nec grā aperies
os tuū sacratissimū p me? Dñe misericor-
die: qūm oderis peccata nra: euidenter
ostendisti fidelib? tuis in ipso crucis tue
victoriosissimo mysterio: dum ea morte-
tua mortificari voluisti: vt enī morerent?
moi dignat? es: qūto facilius est tibi di-
cere: pater misericordiarū dimitte huic
peccatori. Ampli? an sum ego magis
offensus tibi q̃ ipsi crucifixores tui eēt?
dum te crucifigebat? p̃o ipse dñe ora-
sti cū hoc ipse nō pererit a te vt dixisti.
Pater ignosce illis q; nesciunt quid fa-
ciunt. Qūo igit denegabis mihi? imo vt
euidēt? loquar: quō cōuenit se mul-
titudine viscerū mori sup me? Aut quali-
ter p̃nebis os bñdicam tuū: vt nō ape-
rias illud p me: quō nō te crucifigo: sed
veneros p grā tuā: qū te oro & adoro: &
a te vt possus: & tu adiuuas hoc exoptor:
Dñe misericōdie iam nō opus est vt moriar?
iterū p me & alijs peccatorib?: satis ē no-
bis ad vtiūcationē nra p̃ssima inter-
pellatio tua: & oīo non exaudiri a pre misericor-
diae impossibile ē: qui suscepit dire illi?
p̃ssime passionis tue & mortis gratiosis-
simā interpellationē p me & alijs peccā-
toribus te inuocantib?. Aliqd nō solum
te inuoluit sed etiā supra modum noīe
crucem & mortē p nobis sustinuit. Et
vitiū illa saluberrimāq; mors tuā: in
perniciē mortiferā nobis vertit. Dñe
misericordie: nō sit nō tān vacua a fru-
ctu nre salutis sacratissimo illa mors tua:
sed etiā non p̃mittas vt sit nobis in au-
gmentū mortis & p̃ditionis. Dñe miseri-
cordie nō est opus vt fundas iterū scio-
rum vitiū sanguine tuū in absolu-
tionem & sanctificationē nostrā: sufficit
nobis vt fundas p̃ces flagrantissime sua-

uitatis & irreperabilis q̃sificationis in cō-
spectu patris misericordiae p nobis. An
denegabis nobis p̃ces rogatus qui san-
guine pprium etiā non rogatus tribui-
sti? Dñe misericordie nō pariaris frustra
te tot & tanta fecisse nobis & p̃uallisse po-
nobis: & ne sustines vltio mo vacua esse
tam magnifica opa misericordie tue. Ne
dimiseris impetrū salutis nostre tā gra-
tum tanq; tibi sumptuosum negocium:
cui hoc solū deest ad p̃fectā p̃summati-
onem sine ad cōsummatā p̃fectionem: vt
aperias os gratiarū coram patre miseri-
cordiarū p me & alijs ad te redire vti-
q; cōsistib?. Qd si forte dixeris mihi:
quia illa bñficia tua egomet mihi irrita
feci & vacua: insup puocauit iustissimā
iram tuā contra me. Vtū indubitanter
dici: Et quia puocauit iram: misericōdiae
p̃ro: vt tu eas auertas qui solus potes:
qūm tu vas & adiutus exoro. Tu esti
es os nrm & pax nostra & ppitatio p om-
nibus peccatis nris sufficiensissima: imo
etiā & sup̃abundantissima. Tu solus potes
nobis placare patrē misericordiae: & te
ipsum & spiritū sanctū: qui solus p temet-
ipsum accedis ad patrē misericordiarū:
cui in te solo bñdictio placuit q̃ in oib?
semp exaudis ab ipso p tua reuerentia.

**Cōclusio petitionis et cō-
firmatio. Caplin XX**

P Est hec aut cōclu-
dam. i. cōclusionē hui? ofonis fa-
ciam. Et dicam interrogēs te an
velis misereri vt nō. Qd si nō vis misere-
ri cū misereri vtiq; non possis nisi vo-
lens: inuitis imo nulla est misericordia
tua: cū misericordia esse nō possis nisi vo-
luntas miserendi. Quod si vis misereri
sicut reuera nō solū euidens sed etiam ne-
cessariū est. Interrogo te dñe misericōdie q-
bus & qualib? Si enim nō vis misereri
nisi iustis & intendo iustis. Nam iustifi-
catis: p̃tenter dico: q; illud nō paritur
veritas tua. Illis est qui iam iustificati
sunt: anteq; iusti essent miseri? es: facies
eis hanc misericordiā: vix vt eos iustifi-
cares: anteq; esset iustificandū iusti non
erant. Unde igit eis iusticia: nisi de mul-
titudine misericordie tue p̃ueniēis eos
& p̃donantis eis iusticia? Manifestū
c. iij

igitur et quod proculdubio et misereri vis non
iustus: et misereri vis potissimum in hoc
quod ab se: merito prestat eis: ut iusti sint:
et hoc apud te non meruerit. Interdum
autem illis sugabundantissime misereri
quod marie ira tua: puocari: quod admodum
miseri? es paulo apostolo: non non solum
solicitorum: sed non queri? et etiam curari:
si etiam ira tua iustissimam implacabiliter
puocari. De enim te persequeris: tunc studij
et viribus: et iustis extinguere nomen tuum
et si: et dicit spiritus minas: et cedat: et disce
pulos tuos: magnificetissime est vocasti
pietissime auertit eum ab iniusticijs suis
persequeris: pueris eum et te totaliter iusti
ficus. Quia igitur proculdubio vis ora
ri a peccatoribus? postulatibus? misericordiam tuam
indiget: hoc autem maxime ex gratia iustifica
tionis. Cuius igitur ut peccatoris a te petat istam
misericordiam: et hoc ipsum tu inspiras eis: et
rogas: vix ut petat a te misericordiam: quod libe
ren? atque misericordiam a misericordis virtutibus suo
rum et peccatoribus. Quia propter manifestum est te
velle peccatoribus? misereri: et potissimum illis
quibus hoc pregas et largiri: vix ut hoc
desiderat: quod a te. Quia igitur
de illis ego vix sum: misereri vis et mi
hi: misereri igitur.

Excusatio propter infirmita
tis. Ca. XXI

¶ Quod si dixeris

mihi: quod illi misereri vis quod to
to corde hoc exposcunt a te:
mihi vero et illis? meis quod tu exigue: et
exiles: et aride: et frigide: et tenebrose
sunt preces: non vis misereri: hoc est misericordiam
spendere quod sic perim? Rideo tibi in hoc
omne misericordiam: quia nemo orat te ex toto
corde: nisi cui? totum cor iam occupasti re
pleuisti: et propter hoc totum cor illi? iam pos
sides: totumque transisti ad te. Quia propter to
tum ipsum liberaisti a peccatis et vitijs: et propter
totum iustificasti: totum tuam iusticiam repleu
isti. Amplius quod toto corde orat te: toto
corde percipit et desiderat te: quia propter
toto corde amat et diligit te. Qualis enim
totum cor ei? inflammare percipit: et ius
ta desiderat: nisi in illud iam missus ig
nis spiritus: cui? quod venisti mittere in ter
ram. Et de quo dixisti: quod volo nisi ut ac
cendat? Amplius si propter hoc non vel

les misereri quod exiguis et exilis aride
quod et frigide exorari? et miserari? Si hac
causa digna et iusta iudicis prohibet: istis
tue misericordiam? iustitias quos vis: Non
igitur vis misereri: quod ista causa nec amoue
ri: nec auerri potest propter istos peccatores. Perse
cutio enim offensis? est dicere: quod quia tibi
merito placeat offe? eorum: et etiam exaudi
as: donum inestimabile est misericordie tue.
Quapropter inde solummodo non exaudis
hymos debiles et iustitias offensas: quod de
sunt eis perfectiores: que sunt dona mag
nifica solum? misericordie tue. Cuius igitur
non prestatas ut sic exorari? proculdubio
non vis misereri: quod admodum exposcunt
Et incedo non vis largiri quod postularis:
quapropter vix et quod prestat: quod procul
dubio non vis misereri peccatoribus? quod non
das ut toto corde te persequeris: et propter hoc
non vis misereri peccatoribus? cuius nunc peccato
ribus? hoc largiri? ut te ex toto corde ore?
Non impossibile est cor peccatoris totaliter ex
rare te et si esse cor peccatoris: quod admodum
non est possibile ut totum sit plenus gratia ve
notiis et offensis et ex parte peccatis et vitijs
occupati. Quapropter manifestum est quod
vis orari a peccatoribus? et vis offerri tibi o
rationes eorum. Non autem vis offerri tibi eas
frustra vel inuacui: vis eas igitur exau
dire. Amplius quia prestatia petis ois
ecclesia scripsit et dicit. Converte nos deus
salutaris noster: et auerte iram tuam a nobis.
Non enim peruersus est qui conuertere petit
neque ab offensa est qui ira sua a se auerit
percat. Nec autem est offe? quod ab ipso spiritus
tuo edocet et ecclesia tua: et facere offerre
tibi. Non autem orat te sic ecclesia tua lipi
ter: neque ita tibi displicet: et etiam eius ora
tio. Orari igitur a peccatoribus? ut eos puer
tas: et ab infestis ut ab eis trahat tuam auer
tas in dubitater placet tibi. Quicquid autem
placet tibi ut petat a te: proculdubio
placet et tibi ut et id largiri? petenti: per
tim si ipsum largiri tibi cedat ad gloriam et
honorem: petenti non expedit ad salutem.
Nihil autem teipso testis: ad maiorem creditur
gloriam. Nihil petenti? magis ad salutem
quod peruenit ad te: expedit et auerit iram tuam
ab eis. Nec est igitur confirmatio cause
mee coram te: sed confirmatio gratie mee: vix
benignitas misericordie tue: quia non du
bito te velle misereri peccatoribus? misericor
diam tuam petentibus? atque desiderantibus?

Act. 9.8

De. 14

Luc. 12.1

ut eis des: eosq; adiuvet querentibus.

Est et hec alia firmitas et confirmatio partis mee: q; tu ipse advocatus es et p-
pitior: qui es et iudex meus. Et ppter
hoc: nō est possibile ut patiaris causam
meam periclitari in manib; tuis. Apud
homines est nō est possibile ut advocat⁹
fidus et iustus pmitat plicitari causas
cui⁹ patrociniū suscepit. Et est tertia
firmitas et pfirmatio cause mee: q; scio te
nec velle vinci nec posse: nec est possibile
te succubere in iudicio: quia ppter nō est
possibile ut ego cadam a causa te pstan-
te et patrociniū et alleganti illi: nec et tu
ipse qd enī cogitatu nephas est i vinci
videaris. Et est quarta firmitas et cō-
firmatio partis mee: q; ipsa allegatio tua
sufficiētissima: oīo est pargentiūsimā: q;
oīmode irrefragabilis pvasio ad obti-
nendā saluā absolutiōis et liberatiōis
mee. Absit est ab obfistat illa sapia tua
et gratiositate incogitabilis ut allegatio
tua tūc resistat ab accusatorib; et aduer-
sariis meis: vel ut ptra est pnuñciat vel
a te ipso vel alio iudice iustissimo. Et in-
tendo vel a te: vel a patre misericordiat.

Et est quinta firmitas et pfirmatio partis
mee: q; ipsa allegatio tua iustificatio est
cause mee. In eo est ipso q; eay allegas:
iustificas illi et iustam efficias. Et hoc est
q; iusticia tua: quicquid peccatū meis de-
beat debeat sup iustia quā allegatiōe tua
obtinere intēdis. Et est sexta firmitas
et pfirmatio partis mee atq; cāc: ipsa pfo-
tas tua: quā eousq; patri misericordiat
in te solo placuit: ut in oībus semp exau-
diaris apud illū semp pro ipso placore
tuo atq; reverentia. Quia ppter pfoctū
q; odibilis: detestabilis et execrabilis sit
causa mea: nihilomin⁹ in ore tuo bñdic-
to: in ore tuo facillimior in labiis tuis
quib; tanta gfa diffusa ē: est favorabilis.

Et est septima firmitas et confirmatio
partis et cause mee: ipsa veneranda et reue-
randa sanctitas tua: ad quā necesse ha-
bet respicere pater misericordiat: ppter
qd ab ipsa ecclesia tua exorat et orat: et
ps. 33. ab ipsa. Respice in facie dñi tui: quā
vix opponit sanctissimis oculis tuis: et
interponit horificas atq; mōstrificas fe-
ditatibus et abominatiōib; nostris: et
vultui clementissimi pforat: et opiens
eos et abscondens ne illas intueat: sicut

legitur in libro sapie. Dexterā tuā teget Sap. 5. c
eos. Non est solus filius sic nos regit et
operit: imo pater p ipsum opiens iniqui-
tatem et abscondens sanctitatem suā: quā re-
spiciens pater misericordiat: necesse est
ut placatus respiciat. Nō est possibile ē
ut in eam respiciat nisi vultu sereno: p-
pitior et iucundo. Qd et ipse obsecro vix
ut faciat plenā gratiā charissimi ac be-
nedicti vngenti tui respiciat: et a pecca-
tis meis illi ppius auertat. Quid est
sunt oculi tui sancti dñe: ut non videas
malas respicere ad iniquitatem nisi cum
ira et indignatione nō potes. Nō igit
speret abominatiōes: execrationes hor-
rificas et feditates: qui miserit post⁹ ei
gis q; israel. Sicut dicit ecclesia tua oīs
te. Respice igit in facie dñi tui: cuius
placore ab ira tua mihi placet: me vix
et qd in me fecisti: qd iure tuo plenissi-
mo tuū est placidior: qd iure tuo plenissi-
mo tuū vultu intuear atq; suscipias grati-
mo gratiositate et meritis illis que non
soli recōciliatione totū mūdū sufficiat:
imo etiam in infinitum supabundant
et sup omnem cogitatum.

Ad aliquid valeat pdicta Capitulum XXII

Admāduerte so-

lenter et studiose: q; oīa dñi
hec q; hīc aggregati tibi atq;
pgressi de dñis potentib; sit
et ad deprecandū composita: que et si nō sit
possibile p ea moueri imobilitē p omnia
q; immutabilē deī: potentia tū mihi vi-
dent esse et validissima ad mouendū ipm
recitantē vel meditantē illa. Ad mouē-
dum in q; et pparandū vnde q; ad gra-
tiam deuotionis et gratitudinis et largi-
tatis et benedictiōis incogitabilis dei. Et
militet ad gfam cōpunctionis dei: dñi vitia
et peccata q; eam sic suggillant et aggre-
gant et aggrauant. Ipse dñi bñdicia crea-
toris et declarant et magnifice exollit:
et quatenus possibile est numerant. Cla-
rissime tū mihi vident: ad gfam interne ac
vere penitentiōis pducandā et pcurandā.
Dum est vitius illi⁹ et placor apud deū
tam tūc dñe per ipsa ostendit: non est
possibile ut ab agnoscendū ipsam nō
desideret vel non queratur. Quis enim
c. 113

videre vel cognoscere possit quam ista
esse liberatione a carcere et vinculis horri-
ficis vitioꝝ et peccatoꝝ et non crucipere vel
non desiderare eam? Quis denique illa viui-
ficatione sua et resurrectione a morte
E pessima huiusmodi eam vel leuiter opinari pos-
sit et non amare et querere? Amplius: quoniam tu
hil magis ingeris dolore: quod ista mala:
ipsaq; detrimenta atq; displicia q; passi
sumus vel parimur: hoc quoniam videntur vel
cogitantur? Tu autem vides euidenter quod ver-
ba ista autem oculos cordis tui mala omnia
tua tibi ponunt et etiam ipsos oculos tue
mentis ingerit et impingit. Insensibilis
igitur ex insensibile potest esse cor tuum: si do-
lorem tibi tot et tanta mala tua non ingerunt

Amplius cum omnia vitia et peccata istarum
feloꝝ cuspidis et altera pte vel obruta
vel blanda sunt: et altera vero acuta du-
reque ac dire vulnerant atq; transuerbe-
rantia propter quod cum transiunt et insig-
tur: sine dolore vitioꝝ et intrant et admittuntur.
Cum vero recogitantur mala eorum: hic
vicioꝝ interrogat: sicut mors spiritualis culpe:
et mors generalis pene: ceteraq; tor-
menta que inferunt patientibus tunc cuspi-
des eorum vertuntur in alas nfas: quapropter
si vitia et foris fuerit cogitatio eorum:
pungunt eas. punde et cum dolore salu-
berrimo compungunt eas. Et inde notata
est compunctio: itaq; vicioꝝ a cuspidibus et a-
culis vitioꝝ et peccatoꝝ ex omni pte p-
fanda punctio: Et hec sunt pñcture que
diabolus: imo omnes carceres demonum
de alabus huiusmodi exilire: totaq; veloci-
tate diffugere compellunt. Quoadmodum
enim pñcture istae saluberrimas alas resili-
re faciunt: et effugere a vitioꝝ et peccatis: sic et
demonas ab alabus: Nec enim est natura
et pñctura vitioꝝ et demonum: ut semper
fugiant fugientes: sicut dicit sapiens in
ecclesiastico. Quasi a facie colubini fuge
peccata: et si accesseris ad illa suscipiet te. Se-
quantur enim sequentes feras et fugiunt ab eis q
ea fugerint: eosq; suscipiunt qui a seipso
eadem non repellunt. Unde igitur hic mira-
bilis dei: qui veneno mortifero vitioꝝ
et peccatoꝝ euidenter per hanc viam saluber-
rimam nobis et vitalis efficit medicinam. Et
ut vulgo dicitur: de bufone facit nobis sa-
lutarem anthidortum: et de serpente saluber-
rimam tyriacam. Iuxta verbum poete quo di-
xit. Vultus achilleus que quondam ferat

hosti. Vultus autem auxilium petas hasta tu-
lit. Apparet: iuste euidenter ex his tibi: quod
prope est salus et sanitas spiritualis peccatoꝝ:
cum ipsi morbi vulnera vitioꝝ et peccatoꝝ:
paratissimi sunt fieri anathora ptra se
metipsa. Et hoc eis dñat: qui adueto-
rio dei: cuspidis eorum et aculeos in se ver-
tere: seque inde repcutere voluit. Et quod est
mirabilis: ipsiq; deo saluatoꝝ nro glo-
riosus: quod maiores morbi: maioraq; vul-
nera. i. maius auxilium salus potentes sunt.
Quoniam sicut maiores habent cuspidis et a-
culeos ad percussendam alas nfas: sic ma-
gis efficaces sunt ad eas compungendas.
et ad compunctionis gratiam procurandam.

Noli igitur desperare o peccator: per magni-
tudinem et multitudinem vitioꝝ et peccatoꝝ:
inuoca omnipotentissimum: misericordissi-
mum atq; propitissimum adiutor dei: qui
non solum medicus et animarum nostrarum: sed
etiam medicus et salus: ut ipse operetur mi-
racula miscetiam suam in te. Faciatq; illa
mirabilia: que soli ei possibilia sunt: vicioꝝ
et de morte tua reuincas et ut de ipsis
morbis tuis atq; vulneribus tibi salutem
et sanitatem eliciat: tentaq; et tot venena
vitioꝝ et peccatoꝝ: in tyriacam saluberrimam
conuertat. Et de tantis spinis et tribulis
vuas: et quid? vniu compunctionis ex-
pimas tibi colligere largias. Et de rubis
istis spinas et aculeosissimas vuas huiusmodi
vindemiare te faciat. Quod indubitan-
ter faciet: si vitia tua et peccata: coram te ip-
suerint: si ea iugiter mediteris. Non enim
potest tibi non displicere: nec tu tibi ipse
illis: si ea iugiter recogites. Per hoc namque
quod solum quod non bene aut plene videntur:
placent deceptissimis amatoribus suis.
Cum enim non sit turpitudine aut deformitas
aut seditas aut ferulenta adeo adonia-
bilis: adeo horrida: ut vitioꝝ vel peccatis
pculdubio manifesti est ea non posse non
displicere intuenti illis et clare videnti.
Quapropter de illa rectissime verissimam
dictum est. Qui viderit te resiliat a te.

Reminiscis autem debes quicunq; cupis
de vulneribus et morbis vitioꝝ tuorum
et peccatoꝝ haurire sanitatem: intra illud quod
dictum est per apostolum: de peccato dñantur peristi:
quod de ipsis cum adiutorio diuine gracie elici-
tur. Aromata mire virtutis decet vel pñ-
ctur. Quibus pñctis et conditis ista tyriaca sa-
lutifera compunctio. Quorum primus est

Ecclesi. 21. 2

Mat. 13

R

Ro. 3. 2

mor gehēnalis supplicij. Quēadmodum
fur furis suū inspectus ē: et cōvincendū se
de illo certissime sciens: nō pōt nō timere
de suspendiū: cum de iusticia iudicij at-
q; potentia nulla sit et dubitatio. Sic
et pccōi omīs clare ac studiose pccā sua
et vicia sua intemera: nō pōt nō timere
gehēnale supplicij: cui certissimū sit ei
des se nō posse latere: nec abscondere ab o-
culis iudicij cuncta cernētis. Et ignora-
re non possit eā esse iusticiā illius: q; in
die vitionis non acquiescet cuiusq; pccā
bus: nec accipiet p redemptionē dona-
plurima: ppter qd dixi: q; necesse habet
timere in pccāis. Et ob hanc cām dicit
rimor intus sapie. Elīcīf autē ab ipso pec-
cato vel vicio p hoc qd ē penale siue pu-
niendū p iusticiā dei: timor pene iminē-
tis. Sicut p hoc q; turpe elīcīf pudor:
eodē modo q; ipm est iniuria nobis vī
a diabolo vī a nobis ipsa irrogata. Elī-
cīf ex hoc ira: que sū pīm est inq̄sitor
victoris: sū quodā inq̄sitor vitionis: p-
pter qd t dicitur est ira aliq̄ appetit vī-
tios. Dec ē igit ira p quā subq̄pī irasci-
tur penitēs: volēs pira vīteri elīcīf in
iuriā siue p̄sumeliā creatoris: et mortem
pccāis. In quo manifestū ē cū executo-
rem quendā esse et ministrū diuine iusti-
cie: pira semetipm: ppter qd cerni ē: ex
ipius ap̄li testimonio: ipm penitēte li-
berū et imūne fieri ab ipso iudicio diui-
ne vitionis. Ita namq; dicit ap̄lus. Quē
si nōmeripos diiudicarem: nō vtiq;
diiudicaremur. Si enī viceremur in
nobis dei iniuriā et p̄sumeliā: quas ei-
dem irrogauim: sūstinet et mores p̄pi-
as aliarū n̄rā: nihil sup̄er vel restaret
diuine iusticie in nobis vīteri vīscen-
dū: p eādē vīā q; omē vitiū et pccā. vul-
nus spūale ē siue morib. Elīcitur ex eo
dolor vel ppter hoc qm dānificū ē siue
damnosum: eo q; ipm et ppter ipm et
grā et gl̄as amittit. Elīcīf etiā ex eo do-
lor alteri generi et modū alteri. Nō enī
et iudicē generū sūr dolor ex vulnerē do-
lor ex dāno. Bñ autē ē penitēti si ex vtro-
q; generi doloris dolent: sic tñ et quisq;
quēadmodū p̄cipi vt sanitatem animi
dolor h̄mōi q̄rere vtgeat: cureq; medici-
nali ipm subiciat faciat. Sic et se habz de
dolorē q; ē debet et ex amissioe tāronū:
bonorū: q̄re vīc et gl̄e: quē ad hoc suffi-

cere arbitror: vt vere p̄nalis dicendus
sit: si ipm penitēte ad recagationē ip-
sōz tanto p̄posito incidet: vt sū p̄siliū
ecclesie pro eorū recagationē laborare ve-
lit atq; p̄ponat.

**Quid facit recognitio pccō
rum.**

La. XXIII.

Utra hunc mo

i dū elīcīf ex ipso pccō horroz
tandū ex mortifero: iura te
stimoniū qd audisti in p-
cedentib: quo dicitur ē. Quasi a facie co-
lubri fuge pccā. Tenenda enī vī vene-
na pccō sunt oīa vicia et pccā: et ppter
hoc q; ea attritū intus: resistit ab eis q;
si a mortiferis et venenatis. Sic et odii
ex ipis vitiis et pccis elīcīf cū inimi-
ca sint q̄s nōria peccantib: studiose
p̄siderat. Et i alijs qdē hostib: ad pccā
dū pira eos i nobis odii: sufficit aspe-
ctus eorū cū credulitate: q; credunt inimi-
ci nobis vī hostes eē. Et ē intentio odii
nocere. Odii autē istud nō q̄scit vel cel-
sar in libet lesione vel nōmēto qd ex
pccō irrogat: si i solo ex termino et morte
ipsa. Quā p̄pī cū eosq; inualuerit i pccō
te odii h̄mōi: vel bellū pira pccō vicia su-
scipiat: vī suscipe velit t̄q; iurāt i mor-
tē et exterminii ipōz p̄secro odio inda-
būter odit illa: p̄secro inq; p̄secione
p̄nalis sufficiēte. Nō enī mai⁹ odii re-
q̄rit de⁹ i penitēte pira vicia et pccā: ne-
q; mai⁹ bellum q; qd exterminare il-
la et mortificare sufficiat.

**De pudore et erubescētia
ex peccato.**

La. XXIII

Utra hunc mo

i dū ex aspectu vel in p̄spectu
poti⁹ vitiōz et pccōz elīcīf
ex eis pudor et hēcūdia per
hoc q; turpissima sū: vī qd deneri⁹ est
turpitudines vītra modū erubescēde: p-
pter qd icrepat ipse dñs de⁹ aīas pecca-
tricē: et poti⁹ pccōis: q; peccare diu et mul-
tipliciter in oculis dei et hominū non
erubescit: ppter qd dicit ad e⁹ p̄ hīre-
miā p̄pham. fr̄s mlieris meretrici fa-
cta ē tibi et erubescere nescisti. Vīc autē
ē pudor tñc sufficiēs penitēti q; tñ ca-

Eccī. 21. a

Piere. 3. b

pior: cum ad hoc ipsum induxerit ut vitia
sua et oia peccata abscondere ab oculis
dei et hominū: p. p. oia eccle. sit parat.
De illis q. peccatū suū quēsi iudoma pre
dicauerūt nec absconderūt. Ubi sciēdū
est ubi: q. tribus modis absconderēt igno
minia vitioꝝ et peccatoꝝ. Primo disco
operiēdo in p. fessione corā sacerdote. Est
igil. cooperitio ipū: ipsa discooperitio
eiusdē p. p. fessione. Si est nos p. p. fessio
nem sincerā sacerdotib. illa detegimus
et reuelam. illa de. p. virtutē sacramēti
confessionis abscondit ab oculis suis. Et
q. studioſius illa detegim. et discoope
rimus: tanto studioſius ille ea coopit et
abscondit. Et de hoc dicēti. Beati quo
rum remiſſe ſūt iniquitates: et quoz recta
sunt peccā. Q. oia aut illa vel mag. absco
dimus et negligentius in sacro p. fessione
detegim: tanto de. illa manifestius et
in maiorē p. fessione abscondenti illa no
nissime reuelabit. Per eundē modū ex
vitijs et peccis ppter spurciā et ferulen
tiam ipsoꝝ elici. abominatio: q. est fasti
ditum sine appetit. vomendi. Hāc āt ab
ominatio ē sic sufficiens impendens
bus opinor eſſe: cū spūalem nauseam in
his eouſq. puocat: vt vomere ea velint
atq. pponā. Hic aut vomit. ipsa eoz
cōfessio est. Spūaliter nāq. ea tanq. ore
vomūt: cū p. oris p. fessione foras et ma
nifesto coram sacerdote illa ponā. Nec
mag. humores noſt. vel sordes quecūq.
ore vomentiū efficiunt a ventre vel ſto
macho: q. vitia et peccata vomitu p. fessio
nis efficiunt a corde. Et hoc tūc cū con
fessio integra sincerāq. fuerit: et virtute
sacerdotalium clauum consecrata.

De indignatione a peccatis

Capitulum XXIII

Extra hūc modū

elici. et indignatio ab ipsis pec
cat. et vitijs p. ipsoꝝ vitiorū.
Nihil enī vitiū cogitari potest:
imo nulla ē vitiorū nisi cogit. et nihil om
nino viciū nisi vitiorū et peccā. Quia igit
tur vile nō solum ē: sed pat. vel nihil va
letimo mīto fori. deualer. et ita dica. Hic
hoc est dicere: q. nocet et minuit valorē
hūis. Manifestū igit. est vitiorū vel peccā
nō sotoz vitiorū eſſe: sed etiā longe de

terius ipsa vitiorū. Attendens igit. ipsa
aīa hūana nobilitatē et dignitatē suā:
attendensq. ipsam vitiorū vitiorū suoz
et peccatoꝝ: nō pōt non indignari et ſibi
et illis cū videat ea tam indigna dignita
te sua. Et nō solum immensurabiliter longe
ē a nobilitate sua: sed etiā p. traria illi:
et cōſpiciētia illā. Quia ppter abſcō. illa
a se cōfessi et fugit ab illis. Quēadmodū
et regina inclita et magnificē cordis fuge
ret a lupanari tanq. a loco regali digni
tate indignissimo: fugeret inq. cū asper
natione et despectu. Et hec ē indignatio
quā bñs Hieronym. vocauit sanctā su
perbiā. Quēadmodū si hō magnificē cor
dis p. ciar a se vincula: vel cōpedes q. d.
ſui alligari solent: aut oia ipsa ſeruilia
facere dedigneſ. Scire enī debes q. in
dignatio interdū ira quēdā ē: et pōt pro
cedere ex ſupbia et magnificētia cordis:
q. interdū ſcā eſt: et ſancta ſupbia nō ime
rito nolaſ. Ex hac igit. erigit se et eleuat
deo aduertentino eleuare mens hūana:
ſup vitia et peccā: pculat ea ſpūal. ſigna
tōe fori. Jūd enī corde et ſi pedib. cor
dis calcam. ſeu pculam. q. d. deſpicim.
Et indignatio iſta ſufficiens ē ad pnia
iustiſicatiōes: cū de imo ſubiectionis et ſui
tatis vitioꝝ et peccatoꝝ eouſq. erigit et
eultrat penitentiā: et ſub pedib. cordis
vitia hēat et peccā fori aspernatione pcul
ans ea. Per viā eandē elici. artificio
et virtute g. dei a vitijs et peccis ipsa exe
cratio eoz: p quā tanq. prophana: et po
tius tanq. ſanitari p. traria: oimodeq. ei
adūſantia et repugnātia longe efficiunt
proſiciunt. Ita q. cor execratione hūmō
p. diſti: oim. attractū eoz tanq. ſacrilegiū
repellit a se. Et attractū eoz voco: nō ſo
lum deſideriū ipsoꝝ: vel delectationē in
ipſis: sed etiā cogitatū vel cogitationem
ipsoꝝ. Illa nāq. execratio: q. tanq. inū
et adeo p. melioſa a nobis repellim. Ju
ra q. d. dicēti eſt. Execratio aut. perōn. cul
tura dei. Tanq. enī ſacrilegā et tanq. ne
ſariā eā a se repellit: et ab ea tāq. ad im
pietate fugit. Hec āt execratio ad pnia
lem iustiſicationē tūc ſufficiens ē: cū ad
hoc penitentiā induxerit: vt a vitijs et pec
cat. se longe facere velit: et tanq. ab his
q. d. nō ſolum grauiſſime offendit: ſ. et ias
ab his q. ea faciūt largiſſime ſepaſ atq.
repellit. Nouiſſime deo p. eandē viam

p. 51.

n

viam

p

Eccl. 11

Q

elicis a vitis & pcris detestatio eoz per
quā resistit ab eis qñ a maledictio & ana-
themata: & tanq̃ ad his qbus appropin-
quas ois in dei maledictionē incidit &
anathema. l. separationē ab ipso: & quib⁹
omodo cōicare separi sit a deo. Cōicat
aut vitis & pcris q̃ ea diligit: vel i seipso
recipit: vel sustinet: vel etiā cū in alio su-
stinet. De oī enī tēplo detestellēda sunt
vitis & pcris: tanq̃ maledicta & anathe-
matizata. Et ppter hoc nec i se ea sustine-
re dī q̃s: vel i altorib⁹ ipse & quib⁹ christi
annus tēplis dei facti sūt. Nec igit sūt de
cem aromata q̃ noiauit nūerari tibi: ex
q̃b⁹ tyriaca scē ac salutaris penitudinis
pccit & pccit: & de ipsis vitis & pcris ad
iustorio dūno eliciunt seu colligunt.

Ro. 8. a

Iuxta qd dicit aplos. Quia mīres de-
filiū suū in similitudinē carnis pcris: & pec-
cato dānauit pcris. De ipso cū pcris in
se penitētib⁹ elicit dānationē peccati.
Elicis est de illis vniq̃q̃q̃ pccatorib⁹
aromatib⁹ quos vniq̃q̃q̃ ois vere pe-
nitēs dānat pccatū in se pcris. Propter
qd & sapientissim⁹ iller scribis David di-
cebat. Peccatū meū pira me ē semp. & a-
climū est est oī pccatū semp hāu vitia
sua & pcris cōtra se: elicere inde ista aro-
mata. Omne ei vitis & pcris & semetipm
& p sua vīz q̃ ei adherent vel q̃ ex eo se-
quunt: semetipm dānat & destruit: & per
hec oia et nō diligit: & vt ab eo recedat
magnis vocib⁹ clamat de ipso pccatū: resti-
monio xitars arguit spūsanct⁹ mūdū:
elicis ex ipso pcris decē pccatōes istas:
q̃b⁹ & pccatū sūt pccatū & pcris. Peccatū
igit est ipm spūscō loc⁹ qñ dialecticus:
vñ inferēs istas istas siue pccatōes p
occasione quāq̃ elicit: pccis sūt & pec-
catorib⁹ pccatū. Et pcris mediū ē spū
scō ad oēs pccatōes istas inferendas.
Vñ aut agit tech o pccatū: q̃ p istas pccatō-
nes eousq̃ arar: & eousq̃ tibi pccatū:
diff: vt ad xitartē vite redire cōpeller: q̃
redire seu fueris si ē nisi penitudo ipat
& scēla penitudinis q̃ nūa noiat. Cū
scire debes qd dixi de pccatōib⁹ istis:
q̃ p similitudinē hoc itelligi ad pccatōes
disputatorias. Cōclusus enī dī q̃s vñ cō-
clusus ē illi in disputatōib⁹ hmoi qñ
finib⁹ xitars (vt ait Aug⁹ ita circūcla-
sus ē: vt nulli ei pateat a veritate effu-
gū) vel euasib⁹: q̃s poti⁹ hūc q̃ se ver-

tan: necesse habz i istam xitartē incidere:
Quēadmodū piscis rethi ex omī pte cir-
cūdat⁹ necesse habz illud incidere. Sic
se hz & de ipsis vitis & pcris: q̃ solenter
ac diligētē intuerē ea pccatōes ex oī pte
sic arat arq̃ diffugant: vt necesse heat
ab eis recedere vel fugere: & in pñomia
tā xitartē incidere. Quā ppter manifestū
ē necēs eē ac saluberrimū pccatib⁹ pccatū
sua & vitia corā oīs corā suoz hñe
sq̃. Itē cū adiutorio vine gñe tot medica-
mēta salutaris hauriri pñt: tot aromata
spūalia q̃ noiauit tibi. Et cū vniq̃q̃q̃
hoz attēderis studios⁹ ac intim⁹: pñ-
uenies nullū eē qd nō aliq̃nt⁹ ledat
et vulneret vitia & pcris: interdū autē
etiā mortificet illa. Timor enī cū fortis
fuerit: expellit pcris: sicut dicit Eccles.
Nec solū expellit istam opationē pti p-
hibēs eā ē in opandē vt opantes: etiā
ipm voluntatē opandi mortificat & erri-
guit. Sic se habet & de ira & de pudore
et alijs pñolatis aromatib⁹: q̃ cū inua-
luerint: aut ista vitia & pcris debilitant
aut prius eringunt: interdū etiā istas
cogitatōes a cordib⁹ hūanis phibēt:
ira etiā vt neq̃ cogitare vt peccatū velit
Nec reputand⁹ ē tibi leue vt modicū si
mor⁹ & opatiōes pccatū & vitioz cesset:
ppter decē pñolatas dispositiōes. Mul-
tū enī debilitatū ē viciū: cū ad hoc redā
etiā ē vt mouere nō possit pccatū: nō solū
ad op⁹ pcris: hñ nec etiā ad voluntatē vt
cogitationē istius. Manifestū ē igit
tibi ex omnibus his qñ decē iste disposi-
tiōes attritine sunt vel etiā attritiones
qdā vterj hois. Ex q̃b⁹ si eousq̃ inua-
luerint: sequit⁹ pñitio eiusdē: q̃ ē mortifi-
catio & anulario ipm siue victoria. Iux-
ta pñitudinē scripture q̃ dixit: cōtri-
tus hostes ppli dei: ab ipso vici sunt.
Quā ppter sumope intēdendū: vigilan-
diū modis omnib⁹ puidendū & laborā-
dū ē vt iste dispositiōes q̃ pccidubio
vel bona pcciosa arq̃ magnifica saluber-
rimaq̃ sunt ab ipso imperent: qd indu-
bitatē fiet pūge inspectiōis assidū: q̃
recogitatōem ipierat⁹ arq̃ pñitiois: sedita-
ris & turpiditatis: ceterozq̃ ma-
loz: q̃ vel ipsa vitia & pcris sunt: vel p in-
stūmū dei iudiciū irrogāda sunt ipis
peccatoribus ab eis em recedere negli-
gentibus.

Ecc. 1. e

pñ. 50.

Aug⁹.

nib⁹ musce l'fales infeste sunt: et p'mus mofese. Sic nudis a sancti cogitationi bus et affectionib⁹ afay: bellum p'mus indixit musce isthe sp'iales. Aut igit^r ex muscatario attentissime atq; p'prie disciplin^r necesse habes muscas istas in- cessanter adijcere: te ab impulsationibus eaz defendere: aut caput tuu p'egere at qd sp tenere fecit et aliqua forti occupa- tione. Sola est corda ociosa patenter ex- posita sunt inqnamet^r et aculeis musca- rum h'moi. Reminiscere aut qd sp'ssan- tus abominat^r et effugit cor muscosum id est plenu seu occupatu muscis h'moi. Propter qd scriptu est in libro Sapient. qd sp'ssan^r discipline auferet se a cogi- tationib⁹ que sunt sine intellectu. Ma- nifestu etiam est tibi: qd homini displice- re in habitaculo suo muscarum multitudi- nem atq; frequentiam: q'to magis spiri- tui sancto displiceat abominanda ista mu- scositas in corde humano: qd est indubi- tanter habitaculu sp'ssan^r cui baptismati sanctificatione sacra. Reminisci etia debes s'monis que dicit de seipsa sapia eterna: que est christ⁹ dñs. Ego inq sapi- entia habito in p'lio et erudis interius cogitationib⁹. Merito etia totis studijs et viribus vacand⁹ et insensend⁹ est erudi- tis cogitationib⁹ vnicuiq; fidelit^r: ut p- sentem habeat in corde suo christ⁹ dñm qua p'sentia qd salub^r: quid iucundus: qd beati^r cogitari p'or ale humane illas vel modicum sentienti^r.

Petito lachrymarum ex pec- catorum recordatione vel spiri- tualis mortis. Ca. XXVI

St et aliud adiuto-

rium validissimu et inexpugnabi- le ofonis lachrymositas vel la- chrymarum p'suuium. Dicit est expositio- lib^r thobie: qd ofo dray lenit: lachryme ho cogunt ipsam misereri. Lachrymosa igit ofo: non solum placita seu placida est decimo etia violenta in ipsum: cu ei ce- dere vel succubere necesse habeat inui- citib⁹ v'is: quaz olporantissima creato- ris virtus. Qua ppter tota diligetia to- risq; conatibus exquirentes sunt lachryme orantibus. Et intendo qd sunt exquirende duob⁹ modis v'is et p'te de ab ipso aco-

re et largitore largissimo bonor⁹ omniay deo: et modis quos tibi h' expon^r p'curā- de. Petende siquidē vt donu gratuituz diuine bonitat^r. Quēadmodū est gaudiū in sp'ssan^r cor^r: vñs de bonis et fru- ctibus sp'ssan^r cor^r: sic et donu luc^r suae la- chrymarum p'iaru nullaten^r dubitandū est esse donu dei. Quēadmodū igit sicut au- diuisti in p'cedentib⁹ ex v'bis dei Gregi. qd ire dei tunc resistit: cum ipse qd irascit^r optulaf. Sic et ab eodē petendū est ofne adiutoriu p qd ire resistat eiadem: et exstet ac p'sidenter dicendum est ei. Dñe misericordie q misereri potius eligis qd irasci: et cui semp magis placet p'ere qd v'icisci: qui vis non solum vt resistat ire tue: sed etiam teneri vis et teneri te facis ab eis qbus das vt misericordis tua ob- nize deuoteg^r deprecetur. Da mihi illud validissimu p'tra iram tuā adiutoriu scy p'iaru lachrymarum p'suuium. Impingua sacrificiū ofonis mee: et irriga p'iaru la- chrymarum asperisionib⁹: cui cogi etia ad miserandū semp placitissimu est. Da hāc virtutē et fortitudinē ofoni mee que te teneat: et auertat ab ira tua que te placent et cogat eis misereri. Da p'iarum et san- ctarū lachrymarum copiā: que et extinguat ire tue incendiu et ardore sempiternos quos v'it^r et peccat^r meis meruit: et ipos ardore p'cupiscentiarum et aliarum pestium cordis mei. Dñe misericordie: cui nunc p se placet vel h' vt illi ardore: et cui semp placet eoz extinctio: da capiti meo aquas: et oculis meis fontē lachrymarum: quib⁹ extinguant ardore istu: sicut petebat Hieremias. Dñe misericordie qui p'culisti petra in deserto et superasti ad: et torrentes inundauerunt: p'ute cor meū qd et aruit: qd et obduruit in petra duris- simā: p'ute ipsum inq gladio verbi tui penetrabiliori omni gladio ancipiti: per- cute inq et trāfige in inimici: et trāfuer- bera in p'fundissima sua: vt medullitas et ex totis intimis suis doleat: tunc enim erūpent torrentes p'iaru lachrymarum ac sanctarum. Dñe misericordie expando manus meas ad te: qñ aia mea sicut terra sine aqua tibi: sitiens scy imbre lachrymarum et erit^r aquas deducere p seipsam totam: hoc est p omēs p'tes v'is sue: et p oēs crea- tes. s. gradus et officia: in qb⁹ nō custodi- nit sacrissimā ac saluberrimā legē tuā.

Ergoias

Plere. 9. a

p. 142.

Sap. 1. b

Psalm. 3. b

Capitulum

I Dñe misēdie quot & quāscaris meis
hōib⁹ ipēdi istud hūanitatē officii: vi-
delicet vt de morte eorū dolere incōso-
labiliter: & vt mortuos ipos lugerem la-
chrymabiliter: da obsecro vt mihi istud
impendā corā te: vt vix de ipsa morte
mea spūali que incōpabiliter mortibus
illis carorū meorū ē deterior: magisq; lu-
gēda: doleā p magnitudine illi⁹: & luctu
acerbissimo meipm morte ista turpissi-
ma mortuū lugeā corā te. Dñe misēdie
q; turpe: q; indecens ē & q; mihi gni-
tiosū: mortē mei cogitare corā te: & me
mortuū: aniam meā scz in ferro seu se-
pulchro corpis mei iacentē mortuā con-
spicere: et hoc corde rapido & nullo do-
lore tacto: atq; siccis oculis: qd ē dice-
re: nullis inde lachrymis p fluentibus.
Dñe misēdie: tēta duritia istaq; aridi-
tate oculorū nō possem intueri cadaver
alicui⁹ ex caris meis: vnde igit ista in-
sensibilitas: atq; quēstas cordis mei:
vt cadaver aīe mee mortuū adq; dolo-
re acerbissimo & luctu spiciā. Et qd ē
ad cumulū malorū meorū: tanto mihi
magis dolendū esset de morte anīe mee
q̄to minus de ea doleo: Tanto namq;
longi⁹ sum a vita & salute ipi⁹: q̄to mi-
nus mortem & vulnera eius sentio. Et
ego miserrimus tanto min⁹ inde doleo:
& inde min⁹ vel potius minime: cū inde
maxime dolendū esset. Dñe misēdie:

2 scio q; mortu⁹ nec semetipm vix mor-
tuū: nec aliū mortuum lugere vñq; pōt.
Cūq; enī soloz semp ē lugere mortu-
os: quoz mortem sine ipos mortuos:
vel vident vel audiunt mortuos esset:
hoc vix opaf in eis ipsa naturalis at-
tinentia suē ppliquitas. In hoc igitur
manifeste cognoscere debet me mortu-
um eē: q; mortē meā nō lugeā. In cō-
pabiliter enī p sum mihi: q; aliq; ali⁹
qua ppter incōpabiliter acerb⁹ ipm lu-
gerē ex morte ppria si in hoc pmitterer
lugerē inq; ex affectu vī affectiōe gfe:
q; quemcūq; ex caris meis affectione
vel ppinq̄tate nature. Dñe misēdie ecce
dono gfe tue vñq; video mortē meā:
vñq; lugeo p illa dona: s; dolore adeo
enī obocq; exiguoz vt nō ex illo me vñq;
vel videre psumere audeā. Cernissimū
tamē est mihi nō vñq; q; extinc̄az
esse gratie tue pitam in me. Sic enī vi-

dere & sic dolere proculdubio vite illiq;
exigue & exilis: & vñq; vix exigue et
exiliter. Qui igit hoc modicū doloris &
q̄st istā vite dedisti & intus & indicū:
auge illud vt quētiā ad vñq; plene gfe
tue atq; pfecte. Jā igit cepisti intantū
& torrensus vñficare me: Perfice obse-
cro dñe misericordie tante pietatis atq;
mihi necessariū incepisti: me pmitas i ip-
so cepto ist⁹ vt initio me suffocaret:
in mortem pūstianam recidere. Vides i
me aliquē haberi iam tue inspiratiōis.
Inspira vñterius in me spiraculum vite
tue. Insuffi a in me largius spūsanctus
tuū: donec fiat in aīam pfecte vñntem
vita gfe tue? Perfice i me dolore inte-
riorē quo sentiam tot et tanta mea ma-
la: que medullis et ex totis intimis
meis in cōspectu misericordie tue dole-
am. Tunc enī eripent ex corde meo la-
chryme salutares veri nomis videlicet
de laceratione mentis mee. Inde enī la-
chryme nomine sunt: q; de aīa lacerata
te pcutiente scz & laceratē profusit. Tu
enī es domine qui sic vulneras & sic me-
deris sic percussis & manus tue sanant.
Vulneras vñq; gladio acutissimo verbi
tui mentē humanā: iacerās dolore
penitentiā & lachrymis sanās. Dñe
misericordie dolore isto et lachrymis sa-
tisfaciens iusticie tue: vindicta nobilis-
sima qua meipm tortore & lictore meū
atrocissimū efficias. Ita nō frustra lace-
rem: quin potius totum me cōmūnam
& cōteram. Nihil integrum qd in omni-
bus que displicēt bonitati tue pmitas
esse vel viuere in mesurē David vixit.
Et cōmūnā eos vt pulvere aī facie vē-
ti. Hoc tñ ē gfa tua: & hoc ē gfe tue vir-
tus que gfa dicī. Sed & cū dederis mi-
hi lachrymaz hūmū plāz psumū: vt lu-
tū plāzaz delebo inimicos illos. i. totā
cateruā ogationis: locutionis: affectionis
& cogitationis: q; i me multabāt adūsus
aīam meā. Quēadmodū enī iundatē plu-
uiā lūti o plāteis emulāz & diluui abū-
lis. Sic iundatio lachrymaz meaz to-
tā fetulentā vitiorū & pccorū meorū dilu-
et & delebit oēsq; feditates vite mee: oēs
grad⁹ & officia q; illis inquinata erāt e-
mūdabit. Renouabis i me miracūm p si-
gurā ineluctissimā & admirabilē: vix sub
mersiōis pharaonis & tot⁹ exercit⁹ illi⁹

Capitulum

a dolore: qui mihi esse debet p eo qd ea
tam multipliciter tanq execrabili me-
rui. Da mihi igne infernali extinguere
ipsius incendia. Nec est sunt gloriosa
miracula omnipotentissime virtutis i mise-
ricordie tue: quibz de tanta tanq horri-
fica morte eternali vitā elicias penitenti-
bus: vt de tantz tanq formidabilis incen-
dis saluberrimū refrigeriū pſtente ſibi-
ipſi: morte eternali conuertens eis i eterne
vite antihidotiū p gratiam penitudi-
nis: et ipſum ignē eternū in refrigerium
et extinctionē eiūſdē: ſalutarem inde eis
efficaciū medicinā. Sic dñs miſericordiē
mirificas miſericordias tuas in eos: qd
p gratiā penitudinis reuocās: reducis et
conuertis ad te. De ſunt miſericordie mi-
ſericordiā tuā: quas penebat ſapientis-
ſimas et illuminat a te ſancz Dauid eſt
dicebas: Mirifica miſericordias tuas q
ſaluos facis ſperantes in te. Quid eſt mi-
ſericordius cogitari pō: qd mortuoz ſeu
mortuū virtus adiutorius: vt ipſa ſe-
ipſam vincat. Non eſt reſert an dicatur
mors ipſa ſe vincere: an penitētes mor-
tem ipſaz mortē mederi. Igitur dñs mi-
ſericordiē p ipſam mortē infernalē: p ea
mortuū: a ipſo igne eterno: extinguis
illam penitentiū. Iſta dñs miſericordiē
tanta glorie tue tanq ſupenda miracu-
la atq magnalia placeat tibi operari in
me. Apert igit oculos cordis mei: et illu-
mina eos: vt parata mihi iuſtiſſimo ſem-
perq ac p ola laudādo iudicio tuo ſup-
plicita videam et intuear: cū debito timo-
re pariter et dolore. Tunc eſt: verteretur
mihi in medicamētā ſalutis: tunc mors
illa eterna erit mihi in vitā et incēdia in
refrigeriū: et ignis ille inextinguibilis in
aqua frigidisſimā. Dñs miſericordiē ſarj
apparere pōt mihi: qz velata facie et vela-
tis oculis ad infernale ducor ſuſpendiū
ſi tam ppe poſſit illi partibulo illud vide-
re nō valeo. Si enī illud viderē qd nō
omniā huius bona mihi p illud occaſo
naliter fierē te adiuvare que latronibz
et alijs ſceleratis ſunt p inſpectionē liti-
teralis partibuli? Dñs miſericordiē reue-
la oculos meos vt reuelata facie intueri
poſſim paratū mihi eternale ſuppliciu:
vt inde colligā ſaluberrima illa medica-
mēta que dixi. Propter hoc enī et tu iſpe-
rex ſolus et dñs ſeculor: tu laus et decus

omniſi: velari faciē tuam et oculos tuos
inſtar latronis paſſus es: vt nos ſpiali-
ter et interi? ſic velatos: et ad eternale pa-
ribulum ſic ductos reuelares: et reuelata
facie eterna ſupplicia ad q ducebamur
videremus vt reuelata facie mirabilis
de lege tua pſiderarcimus: et gloriā tuam
reuelata facie cōſpſaremur. De via illa
ſcjs qua ducebamur ad infernale partibu-
lum p ſis latrocinjs alijsq ſcleribus
ſubſi. Illumina a obſecro dñe miſericor-
die oculos cordis mei: vt videre tot et tā-
ta mala culpaz. ſ. et penaz meaz pſua-
leam: Qui eſt videntes tot et tanta ma-
la cuiusqz alterius nō dolere et nō lu-
gere pſit: Iſto fortius mea pſua obſq
dolore et luctu acerbiſſimo videre nō po-
tero? Dñs miſericordiē tu pcepſiſti per
pphetaz tuā dicens: vnicuiqz peccator
qui reuertit cupiat ad te: planctū fac vni-
geniti. Hoc igit quod iubes me facere: et
ſcis me nō poſſe facere: niſi munere ma-
gnifico miſericordiē tue ſplargere: da vt faciam
ſicut dicebas ſancz et docuus a te beati-
ſſimas Aug? dicens: Dñe da qd iubet
tūbe qd vis. Tu dñs miſericordiē pſep-
ſi ſiſti: Plange quaſi virgo ſup ſponſum
puderratj tue. Scio dñe te docente: quia
et incomparabiliter longe acerbior et plan-
ct? et luct? pgruit miſerie mee. Tu eſt es
dñs ſponſus infantie mee: qui aiaz meā
in ſacſo baptiſmi deſponſaſti: et illam re-
gali matrimonio honoraſti: et exaltaſti
illam virg pauperrimā: vtiſſimā: miſer-
rimā: omniqz dono tūc indigniſſimam:
cui? matrimoniū tam inclit: tā nobilis
fides nō ſeruauit aia mea omni dānatio-
ne digniſſima. Rupiſi tibi ſecus tā ſubli-
mis matrimoniū: amittit te incogitabilis
glorie ſponſus: adulterata poſt diabolu
qui ē mors: et qz tāta tā ſacrilegi adule-
riū impietate nō meruerim: qd illā ex-
pia re ſufficiat: que ſupplicia excogitari pſit:
quibz illa indigna nō ſine? Tu q dñs mi-
ſericordiē cui adeo placeat ſiſt lachryme
penitentiū: cui adeo acceptus eſt luctus
eoz: cui dolores inerne ac vere penitē-
dijs p peccatj et delictj eoz ſatificatiū.
Cur? iram iuſtiſſimā extinguit et placāt
lachryme cōpunctionis cordis. Da mihi
obſecro dolores iſtos: da luctū iſtum et
lachrymas q ſcis te nō poſſe placari mi-
hi: et me nō poſſe placare tibi: niſi donis

ps. 19.

p

gratias miscbie tue. Nec posse redire ad
 apulsum copiosissimū dulcissimūq; sinū
 miscbie tue: nisi p̄ hec mihi tā saluberrimā
 tā mihi necessariā tēq; placida dona pie
 tatis et dulcedis tue. Absit te dñe mise
 ricordie ut dolores istos mihi deneges:
 qui eterna gaudia mihi p̄mittit: offer
 Absit ut lachrymas istas saluberrimas
 perēs: repulsam patiaris quā aquā vite et
 torrētē p̄bens voluptatis mihi p̄mit
 tis: et ad illā me et p̄ pphās et p̄ temetip
 sum inuitare nō cessas. Tu enī dixisti p̄
 pphām tuā Eia. Omēs sitientes venite
 ad aq̄s rē. Ad aquas in q̄ doctrinarū:
 q̄fay et lachrymar. Tū ore tuo sacratis
 simo in euāgelio Josias dixisti. Qui sitie
 veniat ad merem bibat aquā vite gratis
 Dñe miscbie si dolores istos denegasmī
 hī: qua fronte vel audacia sperabo a te
 eterne felicitatē gaudia? Si lachrymas
 amarissimas mihi p̄stare nō dignaris:
 quales sperare potero vel audebo a te
 dulcissimas aquas torrentis voluptatē
 tue? Dñe miscbie istas facim p̄nialib; la
 chrymarū tu dedisti mihi in corde meo
 hanc esuriē panis suster: da igit̄ et mi
 bi saturari ex ip̄is. Jñe nāq; luct⁹ quo
 esurio et sitio: iusticia tua est: qua nō so
 lū iusticias sed etiā iusticias penitētes
 Dñe miscbie tu p̄misti ore tuo sacra
 tissimo in euāgelio tuo esurientib⁹: et si
 tientib⁹ iusticiā: qm̄ ip̄i saturabuntur:
 adimple in me p̄missionē tuā: q̄ p̄dona
 sti mihi istā esuriē et sitim istā. Dñe mi
 sericordie: lachryme istę sunt vīni com
 punctōis: hoc vino pota me: hoc pane
 lachrymar pascē me. Tu enī es qui das
 escam esurientib⁹: et nō minus potū siti
 entib⁹. Tu enī scepisti vnicuiq; pascē
 esurientē: pota sitientē. Exurge dñe de
 mens in hoc p̄cepto qd̄ m̄dasti: et ad
 imple illō i me. Fac mihi lachrymas istas
 panes die ac nocte: sicut fecisti dāuid p̄
 pter qd̄ ip̄e dicebat: fuerūt mihi lachry
 me mee p̄as die ac nocte: qd̄ ē dicere re
 fectōes. Ciba me pane lachrymar: et po
 tiū da mihi i lachrymis et in mēsurā ma
 gna vtiq; et larga. Magna quippe aridi
 tas mētis mee magnā irrigationē req̄
 rit et magnis sordibus abluēdis magna
 copia lapiū ē op̄: et magnoq; incendio
 rū extinctio non nisi magnarū aquarū
 suffusionib⁹: effici pōt. Vel da dñe mi

sericordie mihi potū in lachrymis: i mē
 sura quacūq; sine q̄tactūq; beneplacitū
 tui. Videō me grauit̄ deliquisse et pec
 casse: cū denegas mihi potū in lachry
 mis in mēsurā. Quāmodū fieri mos
 est in monasterijs vbi grauit̄ peccan
 tib⁹ monachis subtrahit mēsurā vīni
 q̄ vulgo dicūt iusta. Dura et dura ē ista
 vindicta: qua tam grauit̄ infuriantī:
 tā periculose egrotantī subtrahis: vt de
 negas hanc medicinā salutis: et panem
 suauissimū odoris. Dñe miscbie si placet
 tibi dolores isti interne et hē penitudi
 nis: et sic reputes eos vindictay iustit̄e
 eos mihi q̄tū acerbos volueri. Da eos
 pfundissimos et intimos: ita vt si place
 at tibi totus imoziar dolorib⁹ hūmōi
 tus dissoluatur et abeat tot⁹ in lachrymas:
 et hoc sit mihi solatio de imensitate pie
 tatis et dulcedis tue: vt affigēs me do
 lorib⁹ istis nō p̄cas mihi vsq; ad mortē
 corpis mei. Dñe miscbie nō fuit a secul
 lis p̄cōr adeo scelerat⁹: adeo execrabili⁹
 adeo bonitati tue odibilis: q̄ una morte
 corpis sui si eā cū amore et honore tuo
 sustineret: eāq; tibi offerret: oīa scelera
 sua atq; facinora expiaret: et itā tuā in
 finitā quāctūq; aduersus eū exēde
 sceret extingueret et placaret. Dñe miscbie
 hanc mortē nō audeo mihi inferre nec
 manus mihi infigere: verūstī desiderio ē
 mihi: si esset displicētū tuū in gladio dō
 bi tui: totus p̄ossus cōderet tot⁹q; vul
 nerat⁹ dolorib⁹ istis vīniculib⁹ p̄nialib⁹
 pia acerbitate eorū corpe mori et corpus
 meū morti tradi hūmōi. Accidit pleriq;
 dñe miscbie vt mortāq; homines morte
 corpis p̄doloribus et tristitijs seculi hu
 ius: vtinā et mihi pareat a te vt imozeret
 dolorib⁹ istis p̄nialib⁹ tā tibi placitis:
 tā mihi salutarib⁹ et necessarijs. Dñe mi
 sericordie mihi tā grātū fuit p̄pter bo
 nitatē tuā desiderare mortē: etiam pro te
 morte corpis: que p̄secutor gladijs in
 ferebat: quāto igit̄ grātor tibi eē deber
 et indubitanter mors ista: quā desidero
 mihi inferri gladio vbi tal: cruciat⁹
 q; et dolores isti penitridinales. Et si igit̄
 tur non est displicētū misericordie tue
 vt vsq; in mortē corpis boleā dolorib⁹
 istis: placeat obsecro pictari tue vt dolo
 ant vsq; ad effusionē largissimā lachry
 marū: eousq; vt effusus aquarū deducās

Eia. 55. a

Job. 4. b

P̄. 41.

oculi mei: q̄ nō custodieris legem tuam.

Dñe misericordie da mihi sic agnosce
re: sicq̄ ingiter inueni tot et tanta mala
mea: deprimēta scz ipsaz virium natura
liūz mea: que abusionib⁹ maloz opeꝝ
meoz ita seue sunt vulnerate: deprimēta
g̃fiaz may q̄ p illa amisi et extingui i me.
Deprimēta etiā gl̃ie eterne hereditas ac
felicitas: q̄b⁹ me exheredant q̄b⁹ me pri
uauit atq̄ totaliter spoliāuit. Et ecce nud⁹
ligaris velatisq̄ oculis inftar ribaldi vi
lissimi et latronis sceleratissimi: du cor ad
infernale patibulū: qui rex coronat⁹ fue
ram in sacro baptisim⁹ ad regnum tuum
celeste. Q̄z linguae spectaculum facio de
me ipso oib⁹ viris misericordie: imo etiā
cunctis in quoz cordib⁹ vel modicis stil
lam tue pietatis dedisti. Quot et q̃tis de
risionib⁹ demū pareo: q̃tis et q̃ asperis
insultationib⁹ eoz expositus sum. Insul
tare mihi nūq̄ merito et dācissime p̃fir
mihi in q̃ miserrimo atq̄ vilissimo dicētes
Ecce iste fact⁹ est sicut vn⁹ ex nobis. In
hoc vitio q̄ tā vilissim⁹ apostata sūmis
eternalib⁹ et tenebris cū ipsis adiudicā
sum. Et q̄ dānabiliter associāui me ipsis
in culpa apostasie. i. recessione a te: ordi
ne rectissimo associari eis debeo in pena
dānationis eterne. Hoc autē plus habet
apostasie meae culpe: q̄ de sublimi gratie
adopridis quā filiū me adoptaueras: et
de altitudine regni tui celestis cū herē
dem me feceras: itāz vltimē tanq̄ turpi
ter deiecit: imo sponte cadens in extre
mas istā ignominia et paupertatē veniit.
Quis ista mala mea tot et tanta videre
posset: absq̄ dolore cōpassionis et lachry
mis: nisi ipsi q̄b⁹ me associui demones:
vel qui ex te eoz q̄ similem associatio
nem effecti sunt?

**Requirēde sunt intercessi
ones sanctoz ad impetratio
nem lachrymarum.**

Capitulum XXVII

Consilium autē ne

cessariū ac saluterrimū est: vt
cū vides p̄ temetipsum solum
impetrare te nō posse donis lucē et g̃fam
lachrymarū: hoc impetrare studeas scōꝝ
suffragiis. Et potissime suffragiis glorio

se marie magdalene: necnō et beatissime
illi⁹ marie egyptiace: que istis donis tāz
magnifice: tanq̄ largiter donata fuerūt.
Hoc factū est epe meo: vbi quidā magis
cū doleret et cōquereret de ariditate cor
dis sui: eo q̄ aruisset i eo sōs lachrymarū
incidit cordi ei⁹ p̃silius istud: vix et tre
ad sepulchri gloriose dñe marie magda
lene. Cūq̄ ibi p̃caret vt fons ei⁹ lachry
marū suis suffragiis impetraret: hoc p̄
eam obtinuisse suis familiaribus refere
bat. Debes etiā reminisci q̄ donum lu
ci⁹ siue fons lachrymarū: lauatoꝝ est in
claustris sp̃itualiū q̄ tot⁹ sanctitat⁹ regu
le obfusa. Inolerabilē ē ē defect⁹ in cō
claustris: defect⁹ lauatoꝝ. Quia p̃pt obse
crat⁹ ē tibi de: q̄ sol⁹ edificat⁹ ē clau
stri illi⁹: vt ipse in claustris tuo q̄ turpē
esse debes vel cor tuū: nō p̃mitat deesse
tam necessariam officinā. Et q̄ ipse eaz
in eodem edificat⁹: p̃sertim cū ipse sit pa
ritatis et iudicis zelantissim⁹ amator
que nisi p̄ lauatorium hmoi p̃seruari in
istis claustris nō possunt. Obsecrādus est
etiā quātum pōt et q̃sum ipse dignario
ne sue pietatis et dulcedinis te adiunare
voluerit: vt ipse tibi largiat⁹ in eo copio
sas et indeficiētes aquas. Reminisci etiā
debes de pena et regularium: cui⁹ tibi se
ci in p̃cedentibus mentionē: quib⁹ au
fertur mensura vini que dicit⁹ iusta: non
tū aufertur aqua. Q̃rumcūq̄ deliquerit
nec dāf eis panis nec cibis vllus absq̄
potu saltem aque. Obsecra igit⁹ ipsas ne
in te hunc intolerabilem rigorem sacē
neratis exerceat: qui et claustralē disci
plinam et puritiaz humanā excedat. Ob
secrādus est etiā vt in alijs penis si vin
dicta ei de te placeat: vindicet in te que
cūq̄ vindicare voluerit: q̄ illis que lon
ge te faciunt ab illo et impedūt: quo mi
nus appropinquēs ad ipsum: p̃sertim cū
ipse inbeat dicens. Appropinquare deo
et appropinquare vobis. Nec autē aridi
tas ab aquis videlicet lachrymarū pro
hibet euadēter appropinquare te ipsi: sic
aque lachrymarū appropinquare te fa
ciunt ad ipsum et ipsum ad te.

**Q̄ afflictio corporalis va
let ad impetrationem lachry
marum.** La. XXVIII

Hic est due paris virtus sunt: et equalis
p omnia in olbus volatilibus: et quale
stant eis adiutorii ad volandū: nec po-
nor est in hoc ala dextera q̄ sinistra: nec
ecōuerso: cū ecōuerso se habeat in maio-
ri gre holm. Nō est equalis virtus aut
fortitudinis sūt dextera man⁹ et sinistra
in holbuecimo in pluribus dextera sini-
stram excedit. In solio x̄o illis q̄ vocan-
tur ambodextri: qualis fuit h̄yoth et ga-
baonite et p oia eiusdē fortitudinis sūt:
et ad opandū eiusdē adiutorij. Aphas
aut dicit. j. ad Timoth. iij. q̄ pietas ad
omnia valet: exercitatio autē corporis ad
modicū valet. Ieiunij quo vna est de ex-
ercitationib⁹ copulati⁹: quare nulla est
comparatio ieiunij ad pietatē: quēadmo-
dum nulla est ei⁹ qd est modicū ad oia.
Rūdeo in hoc et dico verum esse. Hoc est
veri nois et rōnis ieiunij: oblatio et sacri-
ficium pprij⁹ corporis: sicut euidenter testat⁹
aphas ad romanos. xij. dicens. Obsecro
vos p misericordiā dei exhibeatis corpora
vestra hostiā viuētē: sanctā: deo placen-
tem: p̄sertim cū nō auaritis: sed miscōie
ieiunat⁹. Hoc autē est cū ea que detrahū⁹
corporibus de alimentis: in chūisti pauperū
alemonia v̄l in aliis v̄sūs pios cro-
gant⁹. Nec videt esse veri notio non
et aia et corpus affligit. Nec modica ē af-
flicio ale humane fames et sitis: qd inde
manifestū est: qd cū vehemētē inualue-
rint: cogit hōlem comedere man⁹ suā:
vel alia de carnib⁹ suis: que rape de ipso
corpe suo possunt. Sūt et de vehemen-
tia sitis: bibere cū pprium sanguinem
vel urinas cōpellit. Affliciones x̄o cor-
poris esse ipsam ieiunij: attenuatio eius-
dem corporis: que p pauca et moderata le-
suntia sitrevidenter ostidit. Hoc autē nō p
pterea dico qd ita ieiunandum sit: vt in
hmo rādiem sitis elurians inualeat:
sed pot⁹ vt manifestum tibi fiat: qd veri
nois et rōnis ieiunij et sacrificium est vt
dicit: et iustificatio quēdā tam aie q̄ cor-
poris: et ppter hoc efficax nō mediocri-
ter ad placandū iram iustissimē dei: et ad
minuendū penas meritis sua debitas.
Q̄to est quis vehemēt⁹ se affligit p
suis vitij⁹ et peccatis: tanto minus in se
ipso relinquit diuine iusticie pantiendū.
Qua pp̄ cū semetipm iustificat⁹ iustici-
at: nō est adeo vltim⁹ iustificandus: sicut

docet aphas. j. Corinth. xj. dicens: qd si no-
metipso diiudicarem⁹: nō v̄riq̄ diiudi-
caremur. Jam igit declarati est tibi per
hoc: quaten⁹ et quāt⁹ ala altera ofonis ē
ieiunij: vix ad impetrationē remissio-
nis pene merite seu videt. Adiuuat
etiā ofonem ad volandū in sublime di-
uine miserationis qm̄ inexcitabile effi-
cit ieiunantē. Tūc qd dicit aphas: quia
exercitatio corporis ad modicū valet: in-
telligendū est: vt est exercitatio: hoc ē di-
cere p se. Valer namq; p se ad frangēdū
vires carnis: et ad reprimēdōs: et interdū
extinguendos ardōres p̄cupiscentiarum
carnalij. Et ad hoc efficax est valde iei-
unij: quēadmodū substractio lignorum
ad extingūdū incendiū: sic dī. Detrahe
ligna foco si vis extinguere flāmas. Et
carnis motus ocia: vīna: bapes. Nec in-
telligas h̄ exercitatio ē corporis: nisi ma-
cerationē carnis: q̄ sit nō solū ieiunij:
sed etiā laborib⁹: et oibus sanctj occupa-
tionib⁹. Per se igit in h̄m exercitatio
corporis: et p hoc qd est exercitatio ad hoc
valet qd p̄dicit⁹ qd reuera modicū est cō-
paratiōe vilitat⁹ pietat⁹. Pietas em̄
id est misericordia: et ad illud valet: et ad
oia alia que salut⁹ sunt sine p̄tineant ad
salutē. Nihil em̄ est vel veniē: vel ḡre: v̄l
glorie: qd pietas nō impetret: sicut exp̄-
se legist⁹ Thobie. Qm̄ elemosyna ab om-
ni peccato et a morte liberat: et nō parit
aiam ire in tenebras. Et itē. Nō auer-
tas faciē tuā ab illo paup̄e. Ita enī fiet
vt nec a te auertat⁹ facies dñi. Elemosy-
na namq; nō solū p̄t vel valet p eum in
quo est vel facit illā: sed etiā p eos q̄bus
fit: valet etiā semetipm. Elemosyna enī
p illud qd elemosyna est: habet fruct⁹ et
utilitates mirabiles et mirificas: sicut ē
euidētē colligere ex testimonijs scriptu-
rarū. Quid x̄o p sophisticas calumnias
q̄ in scholasticj disputationib⁹ nō tā fru-
ctuose q̄ tumultuose audiunt⁹: pietates
intellegerūt in s̄mone s̄miso Aphi illa
que theosebja noiat⁹: et hoc indubitatē
cult⁹ deo debit⁹ et accept⁹ noiat⁹: que
rectissime venerat⁹ sanctorū. i. rerū san-
ctarū in q̄bus primat⁹ et principat⁹ sug-
eminentissimū obinet creator b̄dictus
tanq̄ in primis et maxime venerandus.
Deinde beatissima et gloriosissima dei ge-
nitrix: post hoc v̄pūq̄q̄ sanctorū ac san-

Timo. 4. c

Ro. 12. a

I. Cor. 12.

I. Tim.

Z

Tobie.

Ibidem.

Capitulum

solum nō capiunt: sed etiā infirmant: interdiū fatigant. Et qđ est ad malorū omniū cumuli: ipa aromata sacrorū eloquiōz fastidiunt et abominant: eousq; vt aures suas ab eis profus auertant.

Orat enī siue intermissione qui aliis si di officia imposta nec ppter orationē intermitit aut negligit: nec ppter alia ab oratione desistit. Orat igit semper non deficit: qui iuxta qđ ei ab alijs officijs pmissis ofoni insistit. Propter qđ et circūspice adiecit veritas. Oporteret ora

Luc. 13.8

re semper et non deficere. Sic enī abundū dum est nobis in oratione: ne alijs officijs deficiamus: nec cogimur p exempla illa que de pugna, et incedijs hic adducta sunt: in omni mōmēto rēis instare ofoni: cū alijs non min⁹ necessaria vltaria vel salubria cū vacarem⁹ ofoni

Y

ptinens nō sufficienter implerent. Generaliter enī psumptus est clerus: vt custodiat iustificationes dei et mandata ei⁹

Ps. 118.
2. Pa. 31. b.

exquirat: sicut legit in ps. Et qđ. Paralip. xxi. Occupat rex ezechias populo habitanti in hierlm et daret pces sacerdotibus et leuitis: vt possent vacare legi dñi et subintelliges intelligende: meditare implende: et docende: sicut et ps. legit. Dedit regiones gentili: et labores populoz possiderit: vt custodiant iustificationes et legem ei⁹ exquirant. De claustralibus vero siue regularib⁹: quos cōmuniter religiofos dicimus: non est dubitandū qđ summa cura debeat cōsistere de dei laudibus: ofoni⁹: et sacrificijs: Pñs enī trib⁹ omnia officia religiosorū intersunt principaliter. Disciplina nāq; claustralis que in capitulo exercetur: custos quidē est trā istozum. Similiter et sobrietas ciborū et potus: que religiofos iudica ē: et irrefectio eoz regulariter seruaf: nō modicū nec leue adiumentū pstat trib⁹ illis anedictis. Versi lectionem ab oratione distinguere: nō multū curo: cū adeo sibi inuicem cōnere sunt: vt lectio ofonem impinguet et lectionem ofo illuminet. Quappter arida et modice vel nullius refectionis est oratio: quam lectio non impinguet: et parū luminosa lectio: quā oratio non illustrat. Ceterū lectio psalmoz: sacratissima atq; pfundissima: pene tota ofo ē. Unde sicut: nec versatiter psallit qui psallēdo nō orat et

Ps. 104.

intēdo cui⁹ psallere nō est orare: sic nec veraciter legit psalmos: cui⁹ legere orare non est. Longe enim differunt ab invicē psalmoz recitatio et ipsoz vera lectio. Medullata nāq; debet ēē psalmodia. Nuda namq; et inanis a deuotione psalmoz recitatio tumultus est et strepitus labiorum. Propter qđ dixit dñs Amos. v. Auser a me tumuli carminū tuoz: et cantica lyre tue nō exaudia. Et putauerunt se habere vasa cantici: sicut David. Et iā dixi qđ vox orationis desiderii in eternū ē. Et ppter hoc dicebat David ad dñm. Desiderijs cordis eoz audiuisti auri tu. Et omib⁹ istis qđ colligitur: qđ officiū orandi nō solū s; maxime impositū ē clero: siue seculari siue regulari. Et ppter hoc nec est necesse vt isti officio totaliter et singulariter se impendant. Bifiditas igit orationis in culpabiliter seruatur: cum tempore suo et loco saluti⁹ alijs officijs eidem prout decet insistit. Et intēdo prout decet: vt pinguis sit et medullata: put doceris insequentib⁹. Semper igitur orat et nō deficit: qui sic orat: quēadmodū qđ dicitur ieiunare: qui omni die vnica refectione contentus ē. Qđ si qđ arguere velit: semper ieiunare: igitur etiā cū comedit: concedi potest pelusio siue confectio: quēia qđ indubitanter dum comedit: contentus ē refectione vna in die: et abstinet a pluribus refectionib⁹. Sic semper orat iste et nō deficit ab ofone: qui statuis hōis: hoc ē ad orandi depuratis: ofonē facit: Non enī deficit a quocunq; bono opne: nec in defectu ē opis illius qđ id suo tempore et loco exercet

De importunitate orandi.

Ca. XXXI

Primum quoniam

laudauit veritas in euāgelio importunitatem in oratione et importunitatē tanq; fortissima orationis adiutoria. Sciendū est tibi qđ importunitas in rogando nō est nisi instantia tediosa siue molesta ei qui rogat: et hoc ppter plicitatem suā vt vehemētia. Quidā enī sunt qui pces suas nō solum offerunt et o quos precantur: sed etiam illas tpsis ingerunt et impingunt: quasi

De fides adiuvat orationē.

Capi. XXXII

Uia vero fides

fons est oratiōis: sicut dixit

Augustin⁹ sanctus et sapiētissim⁹ **Augustin⁹**. Manifestū tibi ēē facile potest: rememoratio nē fidei: non solum adiumentū ēē orationis: sed et oratiōis grām ex ea et p̄ ea mira affluentia redundare. Rememorandi igit̄ sunt orare intendētibus atq; volētibus illi articuli fidei: qui maxime gratiā gratitudinis et deuotionis in nobis excitant et incendūt. Hi aut̄ sunt de mysterio incarnatiōis passionis et mortis: necnō victoriosissime resurrectionis eiusdem: atq; in celos gloriose ascensionis. Similiter et sacramenti altaris: in quo incogitabiliter largā atq; p̄fusa sūt omnia beneficia ipsius: et inestimabiliter admiranda dignatio magnificē et glorie ipsi⁹ qui quotidie nō solum multitiōes sed et cibis innumerabilib⁹ descendit de summo celoy: de altissimo solio glorie suae: manus sacerdotum: mysteriorū illud altaris rite celebrantū. Descendit inq; ad inuocatiōes ecclesie sue que p̄ ora sacerdotum sunt in sacramēto illo. Rememoranda sūt etiā officia ineffabilis pietatis charissimi et b̄dicti vnigeniti patris dei: p̄pter que illud venerandū sacramētū instituit: et que in eodē in omnibus missarū solēnis adimplet et perficit.

Quorū primū est officii medicatiōis: quo medet̄ ecclesie sancte sue tērtacā viuisca sacratissime carnis sue et syrupo saluberrimo p̄ciosissimo sanguinis sui.

Secundū officium est sacramētationis siue sacrificiatiōis: quo officio nos emundat ab omnibus iniquitatibus carnis et ipsius: et replet omni sanctitate et gratia. Tercium officium est reconciliatiōis quo per sacrificium corporis et sanguinis sui: placat nobis in mysterio illo patrem misericordiat⁹: et reconciliat nos ei⁹. Quartū officii est refectionis spiritualis: quo tam nobilitate atq; suauitatis cibo et potu nos reficit et saturat: extinguēs in nobis famē et sitim mortiferas: carnaliū et seculariū desideriorū.

Cū quāta gratiarū actione ē salutādus dominus iesus in

missa.

Ca. XXXIII

Ecce quattuor in

omni missa ab ipso: toto de uolūte: toto fieri cordis ab

eodem exposcenda sunt: ita ut in ipsa hora eleuationis officii corporis p̄cidat̄ cor: et eo cū gratiarū actione deuotissima et laudib⁹. Et dicat̄ ei dñueneris tu bene dicte saluator: et benedicat tibi dēquid tibi b̄dicere pōt: p̄ tot et tātis magnalibus pietatis et dulcedinis tue: p̄ tot et tantis dignitatib⁹ magnificētie glorie tue: p̄ tot et tantis tāq; magnificis bonis: incogitabilis largitatis tue et b̄dictie. Ecce oculi tui sacratissimi vidēt arditare: frigiditate: tenebrositate: vacillare olimodā: et paup̄ate cordis n̄ostri. Ecce nō sufficimus ad gr̄atias actiones et b̄dictiones et collaudariōes: et glorificationes tuas: q̄n potius p̄ omnia deficiamus a debitis deuotione et gratitudine etiam p̄ vnico aduentu tuo de celis: p̄ vnica descensione tua: sed nec tot⁹ minus regratari tibi p̄ vna eius descēptione et aduentu sufficeret: q̄nto minus igit̄ p̄ quotidianis assiduisq; et indubitatē innumerabilibus: Nemo tibi satis gratus: satisq; deuot⁹ esse pōt. Tu ergo ne attenderis et ne respereris ad tantos de fecros nostros tantāq; paup̄atē: sed respice poti⁹ ad sup̄abundantissimas diuitias pietatis et dulcedinis tue: que te huc adduxerunt: et de sup̄eminētissime glorie tue solio huc descendere te fecerūt. Magnib⁹ hui⁹ p̄bitis sacerdotis: q̄ tā venerā dū: tanq; sacrū ministeriū in nomie tuo celebrat: posuerūt: tanq; oblationē p̄p̄i misericordiat⁹ gratissimā et acceptissimā vbi offeris p̄ manus illi⁹ p̄ tota tua ecclesia: et p̄ te ipsius: Inde obsecro: page et admittē officia ista immense misericordie tue. Inde operare in nobis q̄ntos istas virtutes sacratissimi hui⁹ mysteriū. Inde medere aīay nostray vulnerib⁹ atq; languorib⁹. Inde fac nobis istam vitalem viuificamq; p̄ciosissimā corpis et triacā viuificāq; sanguinis tui: in medicinam: in vitam et salutem mentis et corporis. Placa nobis patrē misericordiat⁹ hoc placabilissimo ei⁹ acceptissimo sacrificio: quo placasti cum nobis in ara crucis agnus imaculatus. Agnus

dei qui tollis peccata mundi: offeres te
 metipsum eidem hostiam in odore suavitatis
 pro nobis. Ubi pacificasti pro sanguine
 crucis tue: siue que in celis siue que in
 terris sunt. Hinc misericordie quanta
 deuotione: quanta gratia actionibus: quan-
 tis pluri lacrymarum pluuio: rememo-
 randa ac ingitur recogitanda essent no-
 bis tam indebita nostris miseris: tam
 stupenda tam excedentia omnem admira-
 tionem et omnem cogitationis officia? Tu igitur
 qui vides quod longe nos fecimus nostris vi-
 tiis et peccatis: a tam necessariis: et salu-
 taribus: tam desiderabilibus nobis tan-
 que donis tui gratias et acceptis donis.
 Adiuua insuper imperfectos nostrum: et supple
 ram miserabiles defectus nostros: tam
 modicis pauperem superabundantissi-
 mis diuitis gratiositatis tue: vicis gra-
 tificationibus et assiduis benedictionibus tu-
 is. Emunda nos ab omnibus iniquamen-
 tis carnis et spiritus: et reple nos omni sancti-
 tate et gratia omnibus donis et virtutibus:
 quibus tibi placeat serui et vinetur: ad
 placendum seruientibus: totaliterque viu-
 dum maiestati tue cum patre misericor-
 diarum et spiritui sancto. Et hoc inquit per vir-
 tutem tam venerandamque ineffabilem sa-
 cramentum: quod et propter hoc tu ipse insti-
 tuisti: et celebranda ecclesie tue sancte
 tradidisti et precepisti. In quo mirificissi-
 ma virtus tua semper operatur: quod nul-
 la virtus nature: nulla potentia preter sin-
 gularem illam et omnibus dominantissimam
 ac supereminentissimam tuam operari potest:
 vicis ut panis ille materialis et vinum vi-
 sibile: in sacratissimum corpus tui: et vi-
 uificum sanguinem tuum conuertatur: quem
 tu mirificam operationem tuam: solique
 omnipotentissime virtuti tue possibile: et
 te deuote et acrore te inspirare magnifi-
 co munere gratie tue credimus et tene-
 mus: que fides inter mirabilia siue mi-
 racula tua: mire virtutis et gratie tue
 donum est. Refice nos: satia et firma
 hoc pane vite. L. vinum vero: hoc pane vi-
 te. Id est: de te ipso qui de celo descendisti
 panis viuus ac verus qui das vitam mu-
 do: et extingue in nobis omnem famem
 carnalium ac secularium desideriorum. Pe-
 ta nos et inebria hoc potu viuifico ac sa-
 luberrimo teipso: et extingue in nobis
 omnem ebrietatem vel potius insaniam vi-

torum et peccatorum. Hoc inquit operare
 nobis de teipso: per ipsum viuificum corp-
 tuum et sanguinem tuum preciosissimum. Tu
 es enim domine misericordie: in temetip-
 so: et per metipsum: quod est dicere: in qua
 tu deus es: inquantum verbum sum-
 mi et eterni patris tui et potest et refectio
 salutaris vitalis saluberrima: et super om-
 nem cogitatum suauissima animarum no-
 strarum. Placer aucti tibi utin sacramen-
 to isto ineffabili sacratissimi corporis et vi-
 uifici sanguinis tui: quod pro nobis in-
 stituisti: preestes nobis istam sacratissimam
 viuificamque refectionem quam suscitare
 ineffabilibusque signo et figura sacramen-
 ti: ipsa presentia tue veritatis nuda et lu-
 cidissima angelis sanctis: ac beatis ala-
 bus in celo: in templo scilicet sublimissimo
 habitaculo glorie tue largiris hic autem mi-
 raculiter et misericordissime psulis et per-
 uulgaris et infantis aliarum nostrarum per signa
 ista sacramentalia. Non enim capaces sunt
 imensitatis veritatis tue: ut ipsa est et se
 exhibet ad plenam fructum: cuius fuge
 illi ac supercelestis hierusalem. Ideo nan-
 que stricti est: adeo modici et angustii os
 anime humane: quod est intellectus ip-
 sius in illa morte presentis miserie: et il-
 lud per semetipsum nuda ac lucidissima
 intrare non possit. Et propter hoc non est
 anime humane in puulitate ut perire se
 metipsum gustabilis. Et sic est de palato
 ipsius et ventris: quia non est in hac pu-
 litate et angustia capax imensitatis sua-
 uitatis et refectionis: alia per temetipsum
 cines super nos refectis. Et propter hoc sub
 signis istis sacramentalibus: et per ipsa in-
 trar quoquo modo veritas viua et viuifi-
 cans omnia: veritas incogitabilis sua-
 uitatis: veritas superabundantissime sar-
 catis et plenitudinis in animas nostras
 dilatabis aucti et ora animarum nostrarum:
 fauces et ventres: et profundabis ad san-
 ctissimos et beatissimos angelos cele-
 stes. Sicut et reficies et satiabis: ita ut non
 esuriamus nec sitiamus amplius. Hoc
 autem erit cum nuda ablatiis omnibus signo-
 rum et figurarum velamentis: incogitabi-
 li claritate manifesti se prebeant oibus de-
 cis relectis tuis gloria tua: sicut inest
 propheta tuus dauid cum dixit. Satiabor
 cum apparuerit gloria tua. Tu enim dila-
 tatio ore plenis gloriam et ventre: come-

3

ps. 16.

demus te integrum et illesum p omnia: qui comestione spiali totus semp ⁊ interger comederis. Tūc igit dñe misericordie da nobis aliquaten⁹ licet p specul⁹ ⁊ in enigmate suadere desiderabilissimā beatitudinem tuā utcumq; pfigurare bonitatis tue viuificam ac refectiuissimā suauitatem: vt amore sanctissimo ac viuifico: pcuriositatisq; castissima exardescamus in pulchritudine tua esurie ⁊ siti i extinguibili: totis faucib⁹ cordis inhiem⁹ in istaz tot⁹ sanctitatē ⁊ plenitudinis dulcissimā viuificāq; refectionē. Nec est es beatissima fames: ⁊ sitis desiderabilissima: que nō solaz nō minuit auz villo mod⁹ ledit animas sic esuriētes ⁊ sitiētes quin pon⁹ ipsas sic sanat atq; viuificat vita grē merē ad vine eterne gloriāz eas nō solum cōparat: sed etiam a morbis ⁊ vulnerib⁹ peccator⁹ ⁊ vitiōrum eas liberat: nē ipsas ad illā incogitabili velocitatem facit ⁊ currere ⁊ volare. Dñe misericordie mi iesu chris̃te. Nōne tu vita es ⁊ fons vite indeficientissim⁹ atq; redundantissim⁹? Nōne tu panis vite es: ⁊ panis vīn⁹ qui de celo descendisti: ⁊ das vt tam mūd⁹ nō sit igit aū te mors atq; nostraz fugiat quicqd mortiferū in nobis est: vt facie tua: ⁊ psonia glorie tue p virtutē tam venerandā mysterij tui. Intra penetralia cordium nostror⁹: ⁊ pfundissima animaz nostraz: ibi habitare nobisc⁹: ⁊ psta vt i te adherēam⁹ tibi totaliter: singulariter ac inseparabiliter in ppetuam. Ibi sentiam⁹ te vitam nram: ⁊ sanctificationē inq; eousq; vt omnia que displicēt bonitati tue nobis displiceant: vt ab oibus vitijs ⁊ peccatis nris: totos nos abstrahas ⁊ absumas: totos nos trahas ad te imo ros rapias: i te cōglutinesq; ⁊ vnias tibi vnione purissimā sanctissimi tibi⁹ placitissimi amoris.

2

Dñe misericordie iesu chris̃te: dñe misericordie nōne tu panis es: omne delectamentū ⁊ oēm suauitatem sapoz in te hñs: sicut in libro Sapientie tue. Quā igitur est corruptio palati cordis mei: quātu error virtutis mee appetitū interitum: quāta pueritas gustus mei: qui in te nihil suauitatis inuenio nihil hui⁹ saporositatis sentio ex te? Q̃ magna est multitudo dulcedinis tue dñe: sicut clamat cū admiratione ppheta tu⁹ Dauid.

Et addit sapientissim⁹ Aug⁹: qui ei soli sapit: qui palatū cordis nō pdidit de febre iniquitatis. Nec febris mi dñe iesu chris̃te abstulit mihi palatū cordis: ⁊ sensum p dulcis saporis tui: quo incogitabilr bñ sapio oibus illis quos ab ista febre tam mortifera tanq; piculosa liberas. Sana me dñe: qm infirm⁹ sum. Et hoc ē mihi indicij certissim⁹ infirmitatis istius mee tam pfunde: q tu nō sapis mihi: qui nō solū es inuitimate suauitatis sapidus ⁊ saporosus: sed etiā fons abysali vīm delitiaz seu delectamentor⁹ spūaliū. Dñe mi iesu chris̃te: cum in extremis vestigiū tuor⁹ vestigis. i. odorib⁹ scy ⁊ saporibus: pulchritudinib⁹: ceterisq; rerum sensibilib⁹ dispositionib⁹ inueniat misera anima mea tantos saporē tantāq; suauitatem vt in vnaquaq; earū totaliter se immergat: ⁊ eousq; vt inde euacuare nō valeat. In te vero abysali fonte suauitatis nec stillam vnā suauis saporis inuenio. Accidit q mihi infirmitatis ⁊ infirmitat⁹ ridiculum valde ⁊ stupende perueritatis malū: qd exprobraf interdū aliquib⁹ hominib⁹: ⁊ dicit eis: eorum. i. vnicui⁹: adeo infausus ⁊ infortun⁹ es vt in toto mari stillam vnā aque inuenire nō posses nec de toto mari stillā modicā haurire. Dñe mi iesu chris̃te q p nūctiosum: q stupendū: q pfundus est chaos illud atq; mortiferus: qd firmam inter me ⁊ te. Nec est chaos vitiō ⁊ peccator⁹ meor⁹: qd diuidit inter me ⁊ te: ⁊ odorem suauitatis tue venire nō sinit ad nāres spūales cordis mei. Nec est nubes densissima atq; deterrima: quā opposuisti inter me ⁊ te: ne transeat a fonte pietatis ⁊ dulcedinis tue ofo ad me. Et dñ obfistit nubes ista maledicta iustissimo iudicio tuo: hoc patēte meriti largiris grām ofonis q quā impetres a te qui es dulcissimus ⁊ piangus miserator: veniā ⁊ grām quā desidero. Dele igit tu verus sol iusticie ⁊ intelligētie: nubē istā: tam tibi odibilē: tam mihi noxiā. Dissipet illaz atq; dissipat lux speciosissima atq; dulcissima miserationū tuarū: que lumen claritat⁹ tue penetrare non sinit intima cordis mei. Super dñe misericordie mortifera mīaz obfustionē inter me ⁊ te: vt sentiam odorem suauitatis tue q concupiscentias in me generet eternasi

Aug.

Psā

2)

sicut fecit in Ioseph euangelista dilecto tuo
et curra in odore vnguentorum tuorum. Cur-
ra inquit ad te: et percurra viam mandatorum
tuorum: que ducit ad te veritatem et viam ve-
ritatis: in qua non est offendiculum erroris
aut fallacia: in qua nemo labitur: unde quod so-
la tutissime et absque omni periculo ambulat.
Hanc massam sacramentis: benedicta: vene-
rabilissima: et omnibus sanctis adoranda. Hanc
mensa: opulentissima: refectionis: ita ut
in fortitudine illius ambulat tota quadra-
gena vite istius: donec perveniat ad montem
dei: hoc est ad eminentissimam sublimitatem
beatitudinis et glorie: quam speravit et promissi
sunt dilectis et electis tuis. His et huiusmodi
verbis vteris de psalmo meo quotiens mis-
seris solenne interfectura. Sollester autem
attende: quod sub specie panis et vini tanquam
sub sigillis: et per designationem veritas veri
panis et veri potus qui indubitanter chris-
tus est ab alab: nostris: ut patet tibi: per
modum puritatis infantie alab nescit atque
tenebrositate presentis noctis utique capi-
tur et ad effectum spiritualis refectionis pervenit:
quod in nuditate sua tanquam imensitate glorie
sue atque suavitatis ab alab nescit hic
capere non possit. Introducunt igitur eam sig-
na illa et species ille visibiles panis et vini
convenientissima designatione: cum per seipsas
et inuisibiles et insensibiles sit alab nescit.
Tibi igitur in presentia sua atque virtute
operatur refectionem spiritalem animarum no-
strarum: hoc per ipsam veritatem corporis et
sanguinis domini nostri iesu christi: quibus
et esse voluit et dedit hanc virtutem: videlicet
ut per ipsam refectionem istam spiritualis place-
retur. Et quia de isto sacramento tam vene-
rando tam ineffabiliter in libro de sa-
cramentis (patet decuit et possibile fuit mihi
late diffusum: tibi sanctissimum est. Con-
sulito quatenus tractatus illius diligenter sol-
lesterque inspicias: ut plenam fidem de illo
habeas: namque illic est fons indubitanter
devotissimarum orationum et obnixarum
supplicationum.

Quedam pertinentia ad supra
dicta. Ca. XXXIII

Tinam autem et
nosce et memoris teneas mi-
rabilia que placuit deo ac sal-
vatori nostro ostendere de isto sacramen-

to. Quidam namque conversus ordinis cister-
ciensis in abbacia Abbeniensis eiusdem ordinis
quotiens sacramentis eucharistia accipi-
ebat: tanto gaudium in eis acceptio per-
fundebar: quod in aera rapiebat per spacio
duorum pedum a terra: ibique stabat spacio
circiter dimidie horae: non alto fulcimen-
to sustentatus quam gaudio audito. Quid
ergo mirum si rapidi sumus obuius iam christi
domini in aera: reuelata facie eius glori-
am intendentes: quasi iste tam modico lumine sen-
sentie dei ac salvatoris nostri irradiat:
utque rapiebat ab ipso in aera: et vene-
bat inibi ab eodem: fuit et alius tempore
meo eiusdem ordinis monachus mihi no-
tus: et familiariter mihi dilectus: qui tante
suavitatis odor ex pice in hanc venera-
bilissima ac sacramentis eucharistia re-
ponebat et servabat sentiebat: ut famem
adeo vehementer de ipsa pice comederet:
di in eo excelsuerat ardor huius: quod ipsam
picedem eius comedere consuevit. Opera-
batur etiam venerabilissimum sacramen-
tum in eodem monacho aliud memoria dig-
nissimum miraculum: quod utique est spacio
sa esset ecclesia: et quicquid haberet addi-
ta receptaculum non poterat tamen ei abscondi
benedictus saluator in sacramento isto.
Cito namque intrabat ecclesiam sentiebat
odorem illius flagrantia: quod odore per-
fusus et attraxit: accurrebat illic cum festina-
tione ubi illi esset: stupendo odore in-
dicio: presentiebat. Fiebat et aliud etiam
ut si quis esset intellige deum creatorem et sal-
vatores transire vellet: ab ipso loco
ubi odor suavitatis eius illi esset indicane-
ret ad locum alium: hoc presentia monachum
tere non poterat. Statim enim dicebat
Hinc recedebat deus meus ac transiret illic
inquit tanquam via ista transiret sine transi-
tione ipsius aromatis effecta esset: quod et re-
uera fiebat. Hanc tamen suavitatem odorem illi
soli monacho sentire datus erat.

Quare deus laudavit im-
portunatam orandi in euan-
gelio luce. Capi. XXXV

Trabis autem fortas

is aliquis: quas ob eam ipsa
veritas laudavit importu-
nitatem et importunitatem orantis et euangelio-
cum in oratione locum habere non possit.

Est enim dei tranquillitas inuicem quicquid pacatissima: et inultumare inuicem illius inuicem. Quia propter ad ipsum nullo modo attingere potest molestia ulla vel tedio sitas. Nec minus facile nec inuicem illi est ei orari hac nocte incessanter: quam orari hora una vel vice. Sicut neque oraria multis: quam ab uno. Non enim laborat vel modorum intercedens orationibus suis nec fatigat eum: nec ulla tedio afficit orationum quicquid instantia. Nec una hora magis oportuna est ad orandum ipsi quam alia: sicut accidit in regibus et aliis magnatibus qui homines tamen sunt: qui vel occupationibus passionibus vel tribulationibus interdum exorabiles: interdum vero difficiles ad exaudiendum rogantibus inueniuntur. Propter hoc et quendam mulier sancta et inclusa non audebat se dare in orationem: donec videret ei quod ordo Cisterciensis. exiisset ad laborem: qualiter inquebat attendere vel intendere orationi. misere enim muliercule: tanta multitidine sanctorum magnorumque virorum ad ipsum clamante: qualis tot et tanti ipsi loquentibus: intercedere voci mee? Credebat igitur mulier istius ordinis Cisterciensis. vacare ab oratione ubi essent in labore: quid sit in claustro vel monasterio essent orationibus et colloquutionibus occupari. Errauit igitur indubitauerit: modicus valde apprehendit adhuc virtutis omnipotentissimam creatoris. Dico igitur quod illis expletis duobus nominat: de vidua vix et amico: voluit nos inducere misericordissimum saluatore: ad amoris studium et instantiam orationis. Et per hoc scilicet validissimum argumentum. Si enim instantia pecum vicis vicinias in dicitis: ut vidua exaudiret. Et si improbitas amici hoc potuit: ut media nocte dormientem vicinam excitaret et surgere faceret: et ab eo quousque panes habere necessarios obtineret: quanto facilius a magnificen- tissimo et misericordissimo deo obtineri speranda sunt omnia bona dationis salutaria: omnia necessaria pie obnixque petentibus. In indice namque illo obfistebat duricia cordis eius: vidue pectus. In amico somnolentia propria et puerorum ipsi obfistere poterat: ipse spiritus siue expletis panis puerum si vel auaruerat: vel non consueque abfistebat panibus. Apud plarium autem et peditatem dei et super omnem cogitari nihil horum obfistebat vel aduersus petentibus: soli hoc ad

exauditione eorum requiritur: ut quia pset instantia atque deuotione pcent. Nec pretereunda est hastronomorum pcuratio atque pfusio: qui cum eligendas horas aduendos principes et porrigendas eis pces vel petitiones: et docuerint et scripserint. Non autem tamen fuerunt vel docere vel scribere quod aliqua hora instantia vel infortunata esset ad precandum dei vel ad quodcumque seruitutis impendendum eidem. Et cum de hoc cum quibusdam modernis astronomis sermonem pferret: hoc ipsum ppererit: vix quod omnia hora instantia et fortunata esset ad seruicium dei altissimo: et ad exorandum et ad precandum illum. Et quod nec celli nec luminaria nec stelle de talibus introuiderunt se: quod si adiecisset pmonit suo: quod dei seruitutis est super deum celorum lunarium et stellarum: et verissime hoc dixissent: quod inde apparet euidenter quod dei seruitutis: ipsos dei fautores adeo exaltat et potentes efficit ut eis celestia illa subdita sint et obediunt. Quod euidenter ostensum est Josue. x. c. ubi pceptum Josue seruo dei et dicere. Sol ptra gabon ne moueas et luna contra vallem baylon. Et psequenter subiungit. Steteruntque sol et luna etc. Hoc autem ignorare non poterunt astronomi cum duplicata sit dies sole stante super terram spacio duorum dierum.

¶ In deo delectari et ei esse subditum adiuvat orationem.

Capitulum XXXVI

¶ Tunc propter hec alia

duo adiuvamenta fortissima orationis subiungas: que spiritus sanctus in se docuit euidenter: dicens quod David Delectare in domino et dabit tibi petitiones cordis tui. Aliter non quod sequitur est. Subditus esto domino: ora eum. Ubi sciendum est tibi: quod nullo leniori siue faciliore precio obtineri potest exaudire petitionum cordis nostri a miserratore deo: quam per hoc quod dicis hic delectando scilicet in domino. Delectari namque in domino iam non facillimum est: sed etiam iucundissimum et magis pmiuum quam meritum: nec labor est ulla modo: imo quod validissime suauitatis: et retributio superabundantissima omnium molestiarum quas habilecti et electi dei propter dei patiuntur. Utinam autem et hoc docuisset spiritus sanctus ut

hic vñ alibi delectari in dñio. Hoc autem
nō est possibile cuiq; nisi qui palati cor-
dis sanis & curatis habuerit a febre inq̃-
ratis: que sanitas & puritas nō est dñus
& elaborationis humane opus: sed oipoten-
tissimus creatoris p̃ciosissimū do-
num: imo sup̃eminētissimū & merces
sanctorum. In p̃fisa est sicut dicit Boetius
in libro de trinitate: delectatio erit cib⁹:
opatio hō laus p̃petua conditoris. Hoc
igit mibi p̃terendum est h: q; grandis
fimo ad illud explicandū requirit. Nec
aliud mibi dicendū occurrit: nisi q; egri-
tudo ista sp̃ialis interiori quā eousq; pa-
latum cordis in nobis corruptū vel in-
sectum est: et ipsam fontē suauitatis desit
& nobis sapere p̃hibeat & desipere vñ po-
tius amare sapere cōpellat. Cognoscē-
da & recognoscenda est enī sanitas con-
traria: p̃fisi dñs adiuuare dignabit ob-
nitus exposita. Sentiebat eam dauid
cū dicebat ad dñm. Misere mei deus
qñ infirmus sum: ac si medico p̃gissimo
sagisset infirmitatē pandere: eāq; co-
ram ipso allegare. Idem dicendum est
& in alio adiutorio: quo dñs Subdit⁹ esto
dñio. Nec enī nfe virtutis aut possibilita-
tis est frangere sup̃bia cordis n̄orum.
neq; abscere iugū seruauit vitiō: quo
qñdā p̃mimur: quod ē dicere: cui qñdā
subiecti sumus: deo subditi esse nō possu-
mus. Nemo est p̃t duobus dñis serui-
re: sicut dicit ipsa veritas Matth. vj. De
p̃candus igit est modis oibus quibus
possum⁹: olim miserator de⁹ largissimus:
et ipse a seruitute vitiōz turpissima: vi-
lissima: nequissimaq; nos liberet & serui-
tuti nobilissime sue nos totali subiciat:
totaliterq; possideat: sicut sui sum⁹ iure
plenissimo & singularissimo. Nec autem
duo adiutoria in p̃tate n̄ra sūt: et ea no-
bis vici p̃fisi & illa habeam⁹: licet et no-
bis illa elicere p̃ nosip̃os nō possumus:
p̃fio namq; est nobis ipsa g̃ra dei: & non
solum offeri: imo nobis repugnantib⁹
pene ingeri: penesq; violētē impingit⁹
et de hoc multa adiunxi in p̃cedētib⁹.

De alijs septē adiutorijs
orationis. Ca. XXXVII

¶ Ant et alia septē
adiutoria ofonis: quibus per

acut⁹ & ipsa quodāmodo p̃dif. Primū
illoz est clamor. Secundū ciulatio: qui ē
vox p̃miorū ad patres & matres: ex ore
vociferantis: vel p̃ absentia eoz vel pro
defectu alimentis. Ita & faciendū est no-
bis p̃ separatione dei a nobis: vel potius
nostri ab ipso. Sicut et p̃ defectu vitalis
ac sp̃ialis alimentis seu cuiuscūq; alteri⁹
quo sustentatio vite n̄fe sp̃ialis indige-
at. A facie interdū cuiuscūq; rei terribi-
lis: et potē vñ canis vñ bestie alteri⁹ ciu-
lare p̃suerunt p̃uuli. Sic & nobis faci-
endum est a facie peccati: tanq; a facie
colubri: a facie leoniar: & a facie rumphee
bis acut⁹: sicut legi⁹ Eccl. xij. Quasi a
facie colubri fuge peccatū. Et iterū. Qua-
si rūphea bis acuta ois inq̃ratis. Et. xij.
Dentes ci⁹ dentes leonis interficiētes
aias hoim. Terrib⁹ est rugitus quasi a
damno grauissimo: sicut legi⁹ de Esau q
supplantat⁹ a fratre b̃dictionem patr⁹
amisi⁹: quare irruguit clamore magno.
Et ipse dauid Rugiebam a gemitu cor-
dis mei. Debes autē scire q; rugit⁹ p̃p̃ia
vox turtur⁹ est & columbe. Quā p̃pter q;
nullum damni compabile est amissione
vite: g̃ra & hereditatis vite eterne. Null⁹
rugitus compabilis est rugitui qui ē vel
esse debet penitenti⁹. Et hoc ostēdit Job
in se ipso dicēs. Quasi inundantes aque
sic rugitus me⁹. iij. ca. Nō q; ip̃alem co-
lusq; doleret se amisi⁹ substantiā: sed de
amissione sp̃aliū ita rugiebat. Quar-
tum hō istoz adiutorioz planctus est.
Hic p̃p̃ie pro morte vel p̃ mortuis fieri
solet. Peccator igit qui se mortuū i pec-
catis videt: habet mortuū quē plangere
semetipsum vici. Plangere inq; planctu
nulli compabili. Tibi homin⁹ est: & plan-
gere debet christi domini sibi mortuū.
Mortuū inq; a corde suo: in quo habita-
re p̃ fidem & viuere debuit. Ip̃as p̃sen-
tia sua vitā aie sue viuificare. Instat igit
tur marie Magdalene stare debet peni-
tens peccator ad monendum plorans.
Monumentū autē siue sepulchrum ipsa
fons: siue p̃funditas vitiōz & peccatoz
est. Ad hanc debet stare: eamq; attentis-
sime oculis cordis intrare. Idiq; plan-
gere semetipsum mortuū: & christi dñm
vñ p̃dixi tibi. Hoc ē a corde suo mortuū:
sicut legi⁹ de maria magdalena Job. xij.

Quintum istoz est gemit⁹: hoc cū re-

Eccl. ij. a

Ibidem
L

p̃s. 37.

Job. 3. d

¶

Job. 10. b

Gregori⁹

sonantia ex intimo dolore: Propter qd dixit Gregori⁹: qd veraciter orare e amara in copunctioe gemit⁹ no verba composita resonare. Sec⁹ est suspensio: est quasi fatigati animi spiratio debilis ad formatione vocis no sufficiens. Unde suspensio dicta est: quasi modica vel diminuta spiratio. Et videt⁹ esse ex vehementi desiderio aliquid obtinendi siue qd amissu est: siue quid aliud: ppter qd vlt aliter dicit⁹ suspirare qd vel aspirare ad aliquid. Sepimus ho est singul⁹ qui in vehementer aliq⁹ dolentib⁹ excitari solet. Cocurrit⁹ vehementia dolor: quousq⁹ viscera dolentia: ac singul⁹ in eis ppter hoc genere. Inuencio na inuenit⁹ plerq⁹ in eis qd est dolor magno penitent. Et est inuencio pectoris vera designatio qued⁹ penitentie. De hoc etia⁹ qd id vñ dolet cogitant: vel cospo tutionib⁹ duror⁹ supplicio⁹ digni se cōfite⁹: sicut aut⁹ iste pussionib⁹ pector⁹ pro eo qd cor humanu sedē habet in pectore. Publican⁹ ille euāgelic⁹ 1. cor. xviij. percussit⁹ pectus suu oia⁹ t⁹ dicens: Deus ppia⁹ esto mihi pctori. Et de iaz dictis septē manifestum est vnicuiq⁹: qd ad ofone aduanti⁹: t⁹ p ea deuotio et⁹ occasionaliter augē⁹. Percussionib⁹ vero pector⁹: gram penitentie pducunt: similiter t⁹ augent. Imprimis eni⁹ vehementer qd cor talia cogitant: qd talib⁹ cōfessione: qd talia dignu voluit sibi esse duris ac diris pussionib⁹. Insinuat⁹ etiā ipm peccatore iam redisse ad cor suum t⁹ ppter hoc inuenire se: t⁹ videre in illo qd dignu sit pussionib⁹. Et hic qdem finē facio pte prime tractat⁹ ist⁹: in q agitur de ofone: pui ipsa est quodammodo ofo rhetorica: t⁹ pibus suis assimilat⁹ eidē.

Finis pars prima hui⁹ tractatus. Incipit secunda.

De ofo sit quasi nūci⁹ ad deum missus. Ca. XXXVIII

Est hec igit⁹ profe

quamur alias similitudines: t⁹ cōparationes ofonis. Dico igit⁹ in primis: qd ipsa ofo ad deum velut quidā

nūcius est: qui ad deum mittit⁹: et ad ipsum intrat: sicut dicit⁹ beatus Aug⁹. su per verbo isto ps. Intrat ofo in conspectu tuo dñe. Dicit⁹ inq⁹ his verbis. Mira inquam virtus orationis: que illuc intrat ad deum: quo caro puenire neq⁹. Ecce. xxi. satis ipam eē euidenter nūcium fidelem: ac diligenter exprimitur vbi legitur. Oratio humiliantis se: nubes penetrabit: t⁹ donec appropinquet no cōsolabitur: t⁹ non discedet donec pspexerit altissim⁹: vel obnubilanti cogitationib⁹: vel nubes ipas sanctorū penetrabit admodū nūciū ingerentis ac impingentis in medio turbarū: t⁹ irumpentis eas vt appropinquet ei ad quem mittit⁹. Et hoc sonant illa verba: donec appropinquet no pōlabitur. Insistat fidelis t⁹ strenui nūciū qui nec requiet nec consolationē habet: donec puenit ad illū ad quē mittit⁹. Quēdamodū ille eliasar dispensator domus abrahe: qui comedere noluit donec locutus esset sermōes suos: sicut legit⁹ beatus xliij. Et hoc e qd sequit⁹ in sermone pdicto. Nō discedet donec aspexerit altissim⁹. Hic igit⁹ cōsideranda sunt: qui sint boni nūciū. Omnia eni⁹ hmoi requirunt⁹ in ofone. Et primū illos pōnā agilitate ipsius nūciū. Nemo eni⁹ sapiens in lōginqūa regionē mittit nūciū: qui non valeat ambulare. Hic aut⁹ est vel qui iam infirmatē pmitur vel facile lassat⁹ deficit in via. Quod euidenter apparet in illo qd qui difficultate magna t⁹ conatu magno t⁹ multo: vix in tota vna septimana ofonē dñicam dicere poterat: ita vt in vna quaq⁹ die septimā ptem ipsius: hoc est: vnam de pzonib⁹ septym: que i ea cōtinent⁹ cum magna difficultate etiā diceret. Et hoc narrauit mihi sacerdos cuius grochian⁹ erat t⁹ qui ab eo vix istud potuit extorquere vix qd salte septimā ptem ofonis dñice vna quaq⁹ die diceret t⁹ sic totā ofonē dñicam in septimana vna compleret. Cui similes multi sūt qui vix incepta ofone statim ab ipsa desistunt: deficient: ipm ofonis laborem impossibilē reputantes: t⁹ velut onus grauissimū illud statim picientes. Quibus quo ad ipos pmet t⁹ qd in eis est hoc est dicere ex pte ipsorū: hoc solum vñ deo remediū vt paulatim assuecant ad

ofones breuiffimas: et deinde ad longiores. Conantib⁹ effi ad se per pmitit eorum infirmitas: nunq̃ deesse auxiliator deb⁹. Quē admodū et in illo de quo p̃lo feci mentionē: factum ē: qd paulatim in tantū robur ad p̃niam agendā cōualuit ut ab ipso suo sacerdote peteret qd ei penitentiā q̃ntūq̃ graue et durā vellet iniungeret. Non em̃ solūmodo lenis ad porandū facta erat ei p̃nia oīes: sed etiā desiderabilis et iucunda. Quō si q̃s querat vñ nobis ista infirmitas orādī: qd bñ p̃ dīc integrā fabulantes nō fatigamur in p̃monib⁹ otiosis vel etiā noxiis: et in p̃monib⁹ ofonib⁹ q̃ vitioz salutaris et iucūdiſſimi sunt tāto labore affligimur: nūq̃ facile fatigamur. R̃ideo in hoc: qd sicut ascensus corporalis ad modū laboriosus ē nobis: et tū facile nos fatigat p̃pter grauitatē corporis: nōq̃ sic etiā qd ascensus sp̃sualis est: sed p̃pter originalis corruptionis grauitatē nos tñ fatigat et deſcit in defectū. Aſuetudine tñ et lenitur et leuiat h̃mōi grauitas: p̃ſertim cum ad iuſoriū gr̃e dei ſemp aſſit orantib⁹: et ora te conantib⁹. Et est nūcius h̃mōi qd in via ſp̃sualis a latronib⁹: interdū aſſit occiditur. Latrones intelligo: improbas cogitationes: q̃ ſe ofoni ingerū: et eam lachrymis p̃iis et ſanctis deſideriis etiā ipſis cogitationib⁹ et attentione ſp̃sualit̃: ipſamq̃ ſuauiatē vngēti: de q̃ in p̃cedētib⁹ audiuim⁹: ſubripit vñ etiā rapiſit volēter. Et hoc ſunt bona ipſi⁹ ofonis qd bus in celeſti p̃ſtorio p̃curare debet et expedire negociū orant̃. Deū q̃t nūciū ſic ſp̃sualit̃ intrat celeſtie illud p̃ſtorii⁹. Propter qd et min⁹ bñ ibi recipiunt⁹: et deſicili⁹ expediri negociā ipſoz a quib⁹ mittunt⁹. Depauperat⁹ eſt nūci⁹: et paupere miſſus videt⁹. Nec apparet etiā miſſus p̃ magnis vel arduis negociis: negligit etiā negociū vel negociā ſua qd talem et taliter mittit. Cui eſt ſunt cordi negotia qd deſerre debet iſte nūcius ad celeſtē carā: ſolennē mittere nūciū ad illā: nō pauperem vñ p̃nōſum: et nulli honori vñ gr̃e ibi hñd⁹ videat⁹. Nec aſſit ē ſolēnitatis nūci⁹ iſti⁹: apparat⁹ ſc̃y et ornat⁹: quē tibi p̃dicit vñz iuſtitiā et attentionis deſiderioz et alioz p̃ que in p̃cedentib⁹ audiuim⁹ aſſit adiuari. Bñ h̃o negociā iſta que p̃ ofonem gerenda et expedienda

sunt: et ardua tamq̃ magna ſunt et ſolēnitatē nūciū merito requirunt: manifeſtiſti eſt ex iſis qd petunt⁹ p̃ eam et ex ipſo a quo petunt⁹. Nulla nāq̃ negociā cōpabilia ſunt negociis veniis: q̃ ſap et gloriā: et hec p̃ ofonē principalit̃ intendunt⁹. Negociū h̃o paucis reformāde inter deum aliūſimū: et eos p̃ q̃b⁹ orat⁹: q̃ntum ſit q̃s ignorat⁹: Quid nīc de negotio ſalutis: de negotio in q̃ tant⁹ accuſatiōib⁹ ad mortem orant⁹ agiſt qualē aut q̃ntū oportet eſſe nūciū vel p̃curatorē: q̃ quē tantis accuſatorib⁹ et ſup tant⁹ accuſationibus r̃hderi oportet: q̃s ignorat⁹. Eſt eſſe accuſator in negotio iſto ipſe diabolus et oēs angeli ei⁹: qd nō ceſſant nos accuſare die ac nocte: ſicut legitur Apoc̃. 12. Cui⁹ aſſuria nulla inſi perito et p̃ndētia cōpari pōt. Et ſi q̃s dixerit: qd p̃ q̃b⁹ cā oratio criminalis ē: q̃ntū ea de multis criminib⁹ agiſt: p̃ira ipſum nō pōt agi ſeu expediri p̃ nūciū ſeu p̃curatorem. Dico qd ſm illam cōmunē ac regulārē intelli gentiā: ver⁹ eſt qd dixit: q̃ntū ſm hoc p̃curator: nec vox: nec vñ: nec reſpoſo ei⁹ eſt cōtra quē agiſt criminaliter. Ofō aſſit et vox et verbum et r̃ſio eſt orant⁹: quā p̃pter p̃ſonalit̃ cōpareret in celeſti ac diuinali p̃ſtorio: cui⁹ ofo ibi eſt: ac p̃ſonalit̃: ac p̃ ſemētiſſimam ſe deſiderit: quā p̃ ofonē in illo p̃ſtorio accuſatiōib⁹ reſiſtit. Cloce nāq̃ p̃p̃ia: verbo et r̃ſione ſua p̃p̃ia cām ſuā ibi deſendit: et ibi eſt p̃ſonalit̃ p̃ſtia: vñz in p̃ſpectu dei aſſiſſimi: vbi et ipſi et corā ipſo loquūt. Si h̃o quererēs a me: vñ et vbi accipiet iſta ſolēnitatis nūci⁹: et vñ habet iſt nūcius iſte ſolēnis. R̃ideo tibi: qd pater ipſe miſericordiaz qd toti generi humano tā miſericorditer: tanq̃ mirabilit̃ puidit de aduocato et p̃p̃agatore atq̃ interpellatore ſempiterno: vñz de chariſſimo et vñdīcto vñgēnto ſuo deo vñz ac dño nro iēſu chriſto: puidet et tibi de nuncio iſto et nūciū ſolēnitatē: niſi ignaia et negligētia tua hoc ſp̃sualit̃. De ignoſcētia d̃p pe vñ impētia circa ea qd ofonis ſunt nō erit accuſator poſtq̃ ea qd p̃ceſſerūt in hoc tractatu vñ audierit vñ inſpexerit. R̃idē uaderit qd nō p̃p̃ ad impetrādū a patre miſericordiaz: nūciū iſtū ſolēnt: ſi vñs potentib⁹ et ad deſcandū cōpoſit⁹: quorum miſta ſupra tibi i p̃cedētib⁹ aggregata et

Apoc̃. 12. e

E

f

p̄fecta sunt: vsus in cōspectu ei⁹ fuer[unt] ad
 perendū ab eo munus ⁊ gr̄as ofonis hu-
 ius qm̄ in eo ⁊ p̄ ipsum oīa saluaria tri-
 buunt. Quia ppter toto studio inuigila-
 dum est totiq[ue] cordis conatib⁹ expolē-
 dum est mun⁹ gr̄at deo ofonis. Ipse est
 q̄ ⁊ solus docet orare quos vult: ⁊ dat
 tam p̄ciosum mun⁹ ofonis. Quia ppter
 in ipso principio ofonis qm̄ ipse pater
 misericordiaz adiunare dignabit[ur]: dicē-
 dum est et. Dñe de⁹ pater misericordiaz
 qui scis ⁊ mihi magno munere gr̄e tue
 scire dedisti: nō esse auctore: nō esse effe-
 ctorem: nō esse largitorem alicui⁹ boni:
 nisi te. Dedisti etiā mihi scire donū ofo-
 nis tante v̄ritatis: tāteq[ue] gr̄atōsitat[is] esse
 apud te: vt in eo ⁊ cum eo oīa saluaria
 dona largiaris: oībus illis q̄bus donum
 illud p̄stare fuerit pietatis ⁊ dulcedinis
 tue dignatio. Largire mihi donū istud i
 eo placere in ac p̄fectione q̄bus tibi illud
 ⁊ suscipe placeat ⁊ oīa alia saluaria que
 p̄ ipsum petere mihi donaueris: pcedas.
 Sic mihi tribue orare misericordiā tuā:
 vt exaudire me tibi placeat: ⁊ in oībusq[ue]
 a miscōia tua petiero exaudire. Scio. n.
 te doctore: q̄ nec alio nec aliunde potest
 mihi vel esse vel venire tam placitū tibi
 tanq[ue] efficac apud misericordiā tuā do-
 num. Debes etiā scire: q̄ fidelis ac p̄
 oīa laudabilis nūci⁹ est: nō solū iustare
 apud iudicē vel curie dñm: sed etiā solli-
 citare accedentes eiusdē iudicis: ⁊ assistē-
 tes omnes eidē dño p̄ negotio seu nego-
 cii p̄ quib⁹ ad curiā illā missus ē: mari-
 me est illos q̄ maioris gr̄e maiorisq[ue] po-
 testatis i curia illa esse cognoueris. Sup̄
 aut̄ oēm admirationem ⁊ mittentib⁹ ⁊
 nūciis de q̄bus agit ⁊ salubriter atq[ue]
 vtiliter ⁊ misericorditer p̄stutū ⁊ p̄stutū
 est in curia illa celesti: vbi qui maxie p̄st
 necessitatibus miseroz subuenire ⁊ oīa
 negocia ibi habentū: maxie p̄p̄ri atq[ue]
 parati sunt ⁊ nuncios istos introducere
 ad regem ⁊ dñm curie illi⁹: eosq[ue] p̄ oīa ⁊
 in oībus adiunare. Tales habet omnia
 orans aduocatos ⁊ mediatores: q̄s non
 venalitates: sed mera liberalitas ad inter-
 cedendū inclinēt: v̄pote q̄s taliter cha-
 ritas ⁊ pietas possident ⁊ q̄ orantib⁹ oc-
 casiones inuenire desiderēt adiunandi.
 Accedit ad hec ⁊ aliud dei collauda-
 tione ⁊ admiratione dignissimū: q̄ nul-

lus est ibi qui p̄tradicat vel aduerset me-
 gociū p̄p̄rie vel aliene salutis agentib⁹
 vel agere volentib⁹. Q̄s est: idipsum et
 solū voluit: q̄ sciant velle regē ac dñm
 oīum seculorū: qui vult oēs hoīes saluos
 fieri: ⁊ ad cognitionem veritatis venire.
 Hanc est p̄cordiā facit sublimitibus suis
 omnipotentib⁹ ille dñs seculorū: sicut be-
 gis Job. xvi. Accedit etiā ⁊ illud bonū
 ad obtinendū fiduciā securissimā impe-
 trandi: q̄ nullus est ibi q̄ nō totus arde-
 at charitate: tot⁹ nō vixit nat pietate. Ac-
 cedit ⁊ aliud: q̄ nullus ē ibi cui⁹ inter-
 cessionē vel deprecationē possibile sit ab
 altissimo repelli. Et ppter hoc in eadem
 mensura necesse h̄at p̄cibus ⁊ supplica-
 tionib⁹ n̄sis semp̄ annuere. Illud quoq[ue]
 nō est p̄stereundū: q̄ maiorū p̄sidentia
 qui maiores ibi sunt exorari p̄st ⁊ oīe:
 nō solū q̄ humiliores: sed etiā q̄ chari-
 tate ⁊ pietate semp̄ in omēs p̄pensionē
 atq[ue] p̄fationē. Quēadmodū igit̄ i curi-
 s magnatū: nūci⁹ q̄ nō oēs sollicitat
 qui promouere negociū p̄st ⁊ volunt ac-
 parati sunt p̄ quo nūci⁹ est ibi: merito
 ignarus ⁊ negligēs aut infidelis reputa-
 dus est. Sic nūci⁹ est de quo agit: si v[er]
 vnū ex tot ⁊ tantis adiutorib⁹ in curia
 illa dei altissimi sollicitare pro negociis
 orantib⁹ obmisit: de negligētia aut infi-
 delitate merito arguendus erit. Docet
 nos ⁊ ipsa ecclesia celestis: imo diuino ma-
 gisterio erudita ⁊ edocra sic orare: q̄ est
 dicere talē vel h̄mōi nūciū ad celestem
 curiā mittere: qui oēs deo altissimo ass̄-
 res ⁊ singulos pro nobis sollicitet. Ipsa
 namq[ue] ofonib⁹ suis plerūq[ue] letanias ad-
 iungit: que sunt singulorū sanctorū inuo-
 cationes: s̄nt ⁊ oīa: ppter q̄ ⁊ multi ex
 eis singulatim inuocant: multi vero in
 generali: qm̄ nō est possibile ecclesie dei
 nominare tot sanctorū milia singulatim.

Sollicitudo quoq[ue] ⁊ diligētia gerēdi
 negociū in nūcio hoc potissimū requirit̄
 q̄ ipsa arduositas periculositatq[ue] nego-
 cii euidenter ostendit. Quid d̄ dici p̄t
 de nūcio: qui circūquaq[ue] vagat atq[ue] di-
 scurnit varietate cogitationū: huc illuc
 q̄ distract⁹ ac ventiat⁹: ac de ipso nego-
 cio p̄ quo mittit̄: nec curat nec etiā co-
 gitat: sed nūc in hyspania castra edificat
 nūc in britanijs rapit: nūc in alemanijs
 dimisit ⁊ velut palea varia ⁊ cogitationū

statibus dispergisse. Dea quot & quanti sint
sic orantes. Caue igitur tibi omnis qui orare
intendit a nuncio huiusmodi: cuius negligentie
similis aut compabilis vitæ aut nullo in
nunciis litteralibus invenitur. Et nuncius
huiusmodi qui & antequam ad celestem psithorium
perveniat: immo statim cepto itinere
vel ad modicum progressus in via moritur.
Vix est: oratio cuius intentio in ipso orandi
tempore vel momento extinguitur: & irritis alia
intentio vel affectio: ad aliud agendum
& intendendum cor rapit. Exempli gratia.
Accidit interdum ut cum orare quis ceperit
incidat cordi eius cogitatio de pulchra
et digne mulieris: profundusque in eo quisque
ipsum in plebis turpitudinis inclinet.
Et eodem modo se habet de aliis concupiscentiis.
Nullum est genus concupiscentie
quod cogitationes easque in cordibus orationum
profundari non possit. Obsecrandus igitur est
omnipotens & misericors deus ut dirigat
nuncium istum ante speculum suum: atque
custodiat sancti & incolumem in ipso itinere
etiam coram se. Nuncius istum totius astutie
sue conatus interficere intendit: diabolum
et vapore qui negotium nostre salutis
implacabiliter semper odit atque persequitur.
Nec solum in via ut periret tibi: sed etiam
in ipso dei aspectu. Plerumque enim ipsa
oratio que ante dei conspectum iam intravit:
modo quo predicatum est tibi extinguitur: de
quo memini meipsum exclamasse multoties
ad deum: ut saltem in conspectu eius atque
presentia essent ofensa mee par atque securi
tatis: ne permitteret villo modo coram se
illam occidere: preterea cum nuncius qui ad illum
destinatus: precectione eius atque custodia
gaudere debeat: non solum ante illum: sed
etiam in itinere suo in via. Perebat hoc
satis evidenter propheta cui diceret. Dirige
oratio ofensa mea sicut incensum in conspectu
tuo. Cum esset perebat eam dirigi ante
conspectum dei: perebat etiam eam & in via
custodiri. Sicut cum in ipso dei conspectu
eam orare dirigi. Orabat etiam & cum hoc
eam ibi custodiri: ne intorqueretur vel vi
torqueretur a rectitudine intentionis.
Debes etiam scire cum his omnibus: quia
nuncius huiusmodi excommunicatus interdum
est: propter hoc in celestem psithorium
nullatenus administrari: sicut legitur Proverbia
vix. Qui declinat aures suas ne audiat
legem: oratio eius erit execrabilis. Qua-

propter nec in celis sacratissima admitte-
tur: nec a sacratissimis ciuitibus celestibus
recipietur: quin potius ut execrabilis exclu-
detur & repellatur cum indignatione & execra-
tione. Propter hoc autem non immerito a
deus eius aures dei auertunt. Alibi etiam
scriptum est. Maledicti qui declinant a
mandatis tuis: quia propter maxime male-
dicti qui maxime declinant ab illis. Hi
autem sunt: qui nec etiam propinquare volunt
ut illa audiant. Maxime est se longe fa-
ciunt a mandatis dei: qui nec illa audire
nec faciunt. Qui vero illa saltem audiunt
nec faciunt: non tam longe a mandatis dei
sunt. Cum ergo manifestum sit tibi: quia nuncius
excommunicatus non impetret nisi suam ex-
communicationem: manifestum est tibi quoniam
cum celeste illud psithorium latere non pos-
sit talis excommunicatio talis nuncius: quia
omnino iste nuncius ibi nec aliquid impetra-
bit nec audiet. Caue ergo tibi ne deum
per excommunicato habeas: verbis eius au-
ditum communicare recusans. Tunc enim
est necesse ut ipse te excommunicatus habeat:
atque propter hoc audias sui vel audieris
sue communicationem non immerito tibi bene-
geret. Unquam autem aduertat quod formidanda
sit: quod horrida excommunicatio ista:
per quam nec verbum suum quibusdam com-
municat misericors deus: cum omni gene-
ri peccatorum verbum dei communicandum sit:
exceptis illis distinxit quos canes & por-
cos vocat veritas. Mattheus. vij. Urina at-
tendant & illi quibus tam studiose tamque
abundanter communicatur verbum dei: ista
largitate esse dei hoc ipsis fiat. Non enim
facit taliter omni nationi: preterea cum
ipse legatur Actus. xvj. quia phibiti fu-
erunt apostoli a spissamento verbum dei predi-
care in asia. Cauendum est etiam orantibus
a fatuitate & stulticia nuncius istius. Fatuus
enim est atque stultus nuncius: qui perit quod
non est petendum: sicut dicit beatus Augustinus
de illo qui perit a deo ut occidat ei inimi-
cum suum. Stultissime enim perit cum velit
se esse iudicem inimici sui: deum autem suum
torrore. Iudices enim se gerit inimici sui:
vni eorum mortis iudicatur: pen-
dubio deum vult habere torrore illius.
Hoc autem quod inconueniens sit: quis non vi-
deat: dum in tam vili officio deus sibi ser-
uire vult: officio vix carnificis seu tor-
toris: semetipsum autem in tam sublimi

Ps. 130.

Matth. 7. b

Act. 16. a

Ti

Aug.

Ps. 140.

M

Ps. 13. b

tantiq; honoris officio: factio ipso collo-
cat vix iudicij pudent? Est ibi et alia
Aug⁹. stulticia sicut ibidem dicit idem Aug⁹:
q; vult homo hmoi frangi pontem mise-
ricordie diuiner ne habeat infinitas ei⁹
p quod reuerti possit ad desi. Hoc est p
more agitur imparis et improuiso pec-
catorib; vt redire no possint ad dei mise-
ricordia et gram: quia cum possint inueni-
re querere ptemperat. Considera q; ar-
duitate: multitudinē et magnitudinē
negociorū: que agenda habes in illa sub-
limi curia: et ne mittas verba tua p nun-
cium stultū. Expōse namq; legis Prover.
xxv. Claudis pedibus et iniquitatē vi-
dens: qui mittit verba p nūcium stultū.
Manifestū est tibi: q; claudis pedibus:
nec ad bona currere: nec ambulare: nec a
malis fugere: nec declinare pōt. Et pro-
pter hoc necesse habet bibere iniquitates:
hoc est penā iniquitatis sue. Hmōi autē
nūcius cum sapiēs fuerit et bona procu-
rat atq; speret mercedē se: avertit ma-
la ab eodem: indulgentiā culpā et pe-
narum nihilominus obtinet. Inuenit
et alia stulticia in nūcis hmōi: qui cum
ire debent ad illas: romā veri. s. nominis
sublimē atq; dominantē celestem sc; cu-
riam: vadunt ad alios et alios q; ad ipm
regem et dñm seculorū: et perunt ab eis q;
ab illo solo obtineri pnt. Propter quod
dicit Eccl. vii. Noli querere ab homine
ducaturū: nec a principe cathedram ho-
noris: a deo est ista solo obtinēda sunt.
Nemo namq; assumit sibi honores: sed q;
vocat a deo tāq; aaron: sicut dicit Apo-
stolus. Nec dico ista ppter hoc q; a deo
petenda sunt alicui talia: vris est bonis
et perēda et pcurāda sunt hono-
rarum sublimiar: verū no ab ipso sed ab
aliis. Impudentissima namq; psumptio
esset vnicuiq; quātecūq; excellere viro
atq; psumptiosa turpisudo et intolerabi-
lis dicere deo et petere: fac me regem: fac
me episcopi officio: hmōi idē sine tāq;
piculosi onera: vt nemo sapiens sit: qui
no ea potē reformidet q; desideret. Viri
namq; sanctissimi no nisi tracti sine co-
uicti illa susceperūt. Vnicuiq; et ecclesiarū
et desiderādus ac tota deuotio et inhi-
la appetendus: et a deo petendus pastor
bonus. Et q; ab hominib; plerūq; pe-
tunt: et a solis hominib; atq; p eos solos

obtinere sperant: sit p iram dei maximā
Quis semp iustissimū: vt deo pmitten-
te no approbante nec eo auctore: mali et
apud ipsum reprobū loca sublimitatum
obtinēt. Propt qd ipse dicit Psal. xvi. Dabo
eis regem in ira mea: et auferam
in indignatione mea. In penā igit gra-
uissimā et in vindictam iustissimā peccē
mittunt: q; pdeesse nullo modo curant.
Et ppter hoc p eundem pphetam dictū
est. Regnauerūt et no ex me: principes ex-
titerunt: et no cognoui. Hmōi q; dñi ope-
ra manū sunt: et idola surda et muta at-
q; vanissimā et reputant et vocant: sicut
expresse legit Zacch. ij. Reperit et nun-
cius hmōi: qui cum debeat volare in ce-
lum: currit ad terrā. Et hec ofo: que cus
debeat petere celestia: hoc est spūalia bo-
na et eterna: terrēna solūm petis. Illuc
asit tendit omnis oratio: vbi est qd p eā
petit: et obtineri p eam intenditur. Pro-
pter qd dicit: nūcius hmōi ad terrā per-
gere: qui pfecti debebat imo volare ad
celum. Inuenit et alia stulticia in nun-
cio hmōi: quis adeo ignarus est et inel⁹
vt celestis curie vires profus ignoret: et
an habeat ibi contradictores et aduersa-
rios nec videat nec attendat: sed et ipsas
voces aduersantium et ptradicionū sibi
nec audiat nec intelligat. Deu quorū er
quēri sunt qui nobis orantib; et veniam
et gratiā gloriāq; petētib; aduersant:
quorum vnaquisq; clamat in aures dei
omnip otētis. Contradico. In his primi
atq; fortissimi cōtradictores atq; aduer-
sarij nri sunt ipsa nostra vitia et peccata:
quorū clamor vsq; i sublimē celorū extol-
litur: sicut Sēf. xviij. legit: vbi ex psona
dei cōporentis dicit. Clamor sodomorū
ascēdit ad me. Fortissimi isti ptradictores:
q; primi et radicales sūt in aduersa-
tionib; et ptradicionib; istis: et eis cessan-
tib; atq; tacētib; oēs alij tacerent sine
cessatē penitē ab aduersationib; et ptra-
dicionib; ptra nos. Secundi ptra-
dictores et aduersarij sunt oēs exercitū pul-
cherrimāq; sublimiūq; militiā celestis.
Sūt et oim sanctorū necnon et aliorū: que
occasione vitiū nrorū et peccorū in ignē
purgatorij vel in inferno etiā derinent:
totiq; curie celesti inimici sumus: q; diu-
vitiū et peris vti etiā mūdo amici sum:
sicut legit Jaco. ij. Quicūq; voluerit eē

Dicit. 11

Dicit. 12

p

q

Sēf. 13

R

Jaco. 4

Aug⁹.

Proo. 26. b

D

Eccl. 7. a

Hebr. 5. a

amic⁹ seculi hui⁹: inimic⁹ constituitur dei
 Merito igitur tñt amici dei in mci no
 stri sunt: q⁹ dñs inimici dei sumus. Ami
 cus enī inimici dei: inimicus ē dei. Qui
 bus vero vel occasione peccatū vel p⁹di
 tionis dedim⁹: et ppter hoc in purgato
 riū igne vel flāmō gehēnālī⁹ detinēt⁹:
 quis dubitat quin die ac nocte clamēt
 cōtra nos et dicant. Tñdica dñe sangui
 nē nōstr⁹: sicut legitur Apocal. vj. Que
 etiā si voce nō naturali q⁹ spūali tacerēt:
 ibi tā cruent⁹ earū acerbissimi ipsa ve
 ritate clamant vt p⁹diri. Cum enī redem
 ptio ante vtri p⁹pe dñitūe fuit: sicut le
 gitur Prover. xij. Qualiter putas vt pu
 rare potes nō clamare anlas p⁹ra cleri
 cos et sacerdotes qui redemptionē eorū
 comedūt et in luxurijs suis infigūt nec
 p liberatione eay a tormentis et cruci
 tibus in quib⁹ sunt sagagūt. Tercū ad
 aduersarij nostri atq⁹ peradictores p⁹ra
 nos in curia illa sunt ipsi sancti: quibus
 iniuriatur vel iniuriari sumus: et hoc
 vel in psona eorū blasphemias cōtra
 eos nepharijs iuramentis: quib⁹ nec ip
 si gloriose dei genitrici a multis nec p⁹ci
 tur in aliquo nec deferitur vel in eccle
 sijs ipsoy. Et hoc duobus modis: siue
 cū ipsi ministri dei qui in illis deferunt
 iniurijs quibuscūq⁹ molestantur. Vel
 etiā ipsa loca deo dedicata et sancti
 ipsi violentantur. Vel ipsa bona tempa
 lia ad sustentationē ministroy deo et san
 ctis illis oblata et psecrata vel diripiun
 tur: vel ab ipsis nō quoties manunt.

An est aliq⁹ adeo insipiens: vt deū ac
 dei filiū opinari possit blasphemias glo
 riose ac charissime genitrici sue negligē
 ter: ita vt eas vt dignū et iustū est nō vin
 dicet? Quis hoim iniurias et et p⁹meti
 as mris sue cōmmittere toleret: et si pos
 sit nō vltiscat⁹? Quod si oim aliay ma
 ior iniurie ac p⁹metie tolerari quoquo
 mō possint: istū tñ bñdīctē spq⁹ venerā
 de mris blasphemie omī gladio et igne
 omib⁹ sūdg⁹ et vrib⁹ exterminande et
 vindicāde sunt. Ne illi quicūq⁹ sit: qui
 ignorat dei mres in eo amore et honore
 apud bñdīctissimū filiū suū esse: vt ho
 noiātes eū honoret: in honoiātes dig
 na animaduersione puniat. Nō psumat
 aliquis deum vel dei filiū se posse habe
 re p⁹pitiū et benivolam: qui benedictam

matrē suā offensam vel aduersariā ha
 buerit. Sic nec de dei gratia vel p⁹piti
 tione cuiusq⁹ eorum qui eius filio in ce
 lo vel ministrant vel assistunt aliquis p
 sumere debeat vel sperare. Quāri
 aduersarij et contradictores nostri i
 curia illa celestī: demōes ipsi sunt: sicut le
 git⁹ Apocal. xij. Prosecutus est accusator
 fratr⁹ nostrorū: qui accusabar eos die ac
 nocte. Quintus et marim⁹ atq⁹ fons
 sumus: de⁹ ipse est qui semp accusat eos
 qui seipso negligunt accusare: et semp
 excusat illos qui seipso in cōspectu ip
 sius et studiose et necessiter accusant. Bo
 ni igit nuncij et fidelis ac diligētijs p
 curatoris et aduersantes sibi et p⁹ra licē
 tes i curia ista vel placare sibi et p⁹pitijs
 efficere: vel eis silentiū imponere vel il
 los p⁹gnis responsionib⁹ atq⁹ defensio
 nib⁹ repellere: ne p⁹ra ipm vllaten⁹ au
 dian⁹. Et primis quidē et radicalibus
 aduersarijs et p⁹radictorib⁹: silentiū im
 ponit cū occidunt siue mortifican⁹: et
 hoc in sola dei curia nobis nō solū per
 mittit: imo etiā pcedit atq⁹ remūderā
 biter acceptat et alijs de curijs sub p⁹du
 cra et p⁹ectioe iudicij lūigātes sit. Abst
 inē vt vitia et p⁹ctā sub dei p⁹ectioe siue
 cū p⁹ hpm oib⁹ dicit ad Col. iij. Morti
 ficare mēbra v⁹a: q⁹ sūt sup terrā. Am
 pli⁹ p⁹ hmoi nunciū: ofonē vltz hoc di
 recte intendit: vt p⁹ ipm aduersarij isti
 et p⁹radictores p⁹ra nos nō solū nō audia
 tur: vel admittan⁹ i isto spūali iudicio
 s; etiā vt ibi moriā⁹ et occidā⁹. 3^a. n.
 pia oratio cū p⁹fecta fuerit: mortificat⁹
 est omniū vitioy et peccatoy: sic orantis
 Mortificatio aut eorū est p⁹ modos et vi
 as quas toties audiui. 3^a. nāq⁹ de
 seruo ipsoy mors ē eorū: cū recedit
 ab eis anima hūana seq⁹ eis ē subtrahit
 necesse habent ruere vel cadere: cū sustē
 tamentū aliud nō hēant q⁹ miserā ani
 mā ipam que illa in semetipsa sustinet et
 supportat. Et nō est op⁹ vt enarrē tibi
 et enumerē hic modos destructionis et
 mortificatiōis ipsay. Si vis igit vt
 clamores nō audias vel admittas p⁹ra
 te: clama tu exaduerso: et exaia i fortitudo
 dine vocē tuā p⁹ra ea. Quāto enī fort⁹
 et alt⁹ p⁹ra ea clamaueris: tāto debili⁹
 erit clamor ipsoy: et minus erandib⁹
 donec penit⁹ obmutescēt. Obmutescēt

T

Bpo. 12. 6

U

Colof. 3. 8

Capitulum

aut profusus et sine omni voce erit: cum ro-
to corde clamaueris. Magnificandi igitur
multiplicandi exaltandi tibi sunt clamo-
res orationis et confessionis: vis aduersus
istis et contraditionibus silentium imponere.
Clamores enim temporis: validis clamoribus
hinc non solum resistunt ut non audiant sed
omino extirpant. Quia propter manifestum est
quod valide: quicquid audibiliter imo
exaudibiliter apud deum clamatur pro illis
qui coram eo tacet a clamoribus orationis et
confessionis. Validissime namque sunt coram
domino deo accusaciones aduersariorum hominum
propter illos qui non seipsum tingeret confessionibus
in conspectu eius accusant. Nulle autem pro-
fus. I. nulli vigoris et virtutis propter eos
sunt qui se studiose in conspectu dei incre-
pare et accusare non cessant. Quod expressit
nobis spiritus per os David dicens. Dixi psi-
tebor aduersum me iniusticiam meam domino: et
tu remisisti imperatorem peccati mei. Brede
anima mea et admirare et lauda et totum in
timis tuis subagitationibus pietatis dei
dulcedinem: qui solo proposito huius accusa-
tione: vix qui sit in confessione coram tempore
sit statim imperatorem peccati mei. Et propter
hoc non solum silentium impositum vix et
peccati propter ipsum David: sed etiam remisit
ea: delevit profusus extirpavit. Quod
si quis dixerit: non est mihi peccatum aut vitium
aut clamandum sit: vix orationibus et confes-
sionibus: cum adhuc corde mortuus sum: et scri-
psit. Quia non est in morte qui memor sit
tunc in inferno aut qui possit tibi: Mors
autem et infernum proculdubio statim est peccatis
in profundo peccatorum suorum sepulchrum: adhuc
in eo facit ac putrescent: sicut evidenter
legit Ecclesiastici. xvij. An morietur inquit putrescere.
Mortui inquit hominum quia peccati: propter quod
et pervenerit sequi. A mortuo enim qua-
si nihil erit confessio. Oino enim insensibilis
corde peccator efficitur per mortem istam: et propter
hoc nec videt nec sentit illa in quibus to-
tus sepultus est. Quid igitur facto est opus
est: Quod est illi peccati salutare? Hoc est in-
dubitabile ut peccator qui clament pro eo.
Et hoc clamatorum duo sunt genera. Pri-
mum est opera ipsa misericordie: sicut expressit legi
Abacuc. ij. quia lapis de pariete clamabat
et lignum quod est interstructuras edificiorum re-
spondebat. Quod et in bono et in malo intel-
ligi potest. Primorum enim edificiorum et ligna et
lapides clamant in aures dei omnipoten-

tis: per edificatores suos. Quod admodum
de rapinis et male acquisitis edificatio-
nes sunt pro edificatores suos ad domum:
sicut dicit Jacobus in. v. c. epistole sue: Bui-
vum et argenteum eruginavit: et erugo co-
rumpit vobis erit in testimonium. Quod autem vox
bonorum operum et etiam malorum: magna et
valida sit: expresse legitur. Sapientia. iij. Et
iniquis omnes qui nascitur testes sunt ne-
quitiis eorum interrogatione sua. Et alibi
Ipsa interrogabit opera nostra. De hoc etiam
alias audivimus in precedentibus. Bona igitur
opera nostra et inter ea opera pietatis: non
solum clamant per operatores suos coram domino
et ad ipsum: sed etiam pugnant super seculum ad
prelegendum ipsos. Eleemosyna namque et ex-
orat ab omni malo: et super seculum potentis
ac super lanceam aduersus inimicum tuum pu-
gnabit: sicut legitur Ecclesiastici. xix. Alii cla-
matores efficacissimi atque validissimi sunt
ipsi intercessores sancti: sine quibus hic mili-
tant: sine qui tam cum christo domino regnant.
Et hi inter eos validiores in conspectu
dei altissimi gratiosiores sunt. Propter
hoc legitur et commutatione bonorum operum
vix sanctorum quod adhuc in hoc mundo
isto sunt: preces precande tibi sunt: et
etiam precibus et obsecrationibus emendandi
deus: quod foris igitur eorum qui cum christo
domino regnant et gloriantur. An times ne
tot et tantis clamantibus per te clamores
vitiis et peccatis tuorum audiat perargui mi-
serator deus: Absit cum nihil odiat mi-
serator deus perargui: nisi vitia et peccata.
Absit ut ea audiat pro te: et tam caros
tamque gratos intercessores tuos repel-
lat. Sancti quocumque qui contra nos cla-
mant propter iniurias et iniurias pla-
candi sunt emendatione contumelias et in-
iuriarum quas eis irrogavimus: et nihil o-
minis precibus et supplicationibus qualibus
et precibus possumus. Hoc autem docetur in ex-
emplo beati Genesii: qui priusquam orare
presumeret per archidiacono: quem in vi-
ta ista dilexerat: placuit incitatus virginem
et martyrem agnetam: et quendam alium fan-
ctum: quibus ablatione possessionis quaz-
dam iniuriatus fuit archidiaconus ille
in ecclesiis eorum. De animabus vero qui
tam in inferno quam in purgatorio contra
nos clamant: quod aliud nobis facien-
dum est: nisi ut per nosmetipsos quod no-
bis datur per liberationem ipsarum sanctorum

Jaco. 5

Sap. 4. b

Sap. 6. a

Ecclesi. 19. b

I

Ps. 31.

Ps. 6.

Ecclesi. 17. c

Abacuc. 2. c

maus? Et etiā p alios ad hoc ipm labo-
rem? emēdicātes eis alioz suffragia: q
nra illis subtraxim⁹. Nec intelligas in
hoc smone meo: q p liberandē aiazq
in inferno detineret sciam⁹: ipse facien-
de sunt: sed dā hoc ignoras: nō ē pignitā
dū an p eis t cōter p fideliū defunctis
oib⁹ suffragia fiāt. Scit enī de⁹ ops q-
bus pdesse vel possint vī debeat: nec pa-
tiet aliquē eoz defraudari a fructu q ei
cōpetere pōt ex hmoi suffragiis. Caue
aī tibi tota diligētia: ne brām t inte-
meratā dei genitricē aduersariā hēas
vilo mō: cū impossibīle sit te placatum
aut ppitū habere dīdictū filiū ei⁹ ipa
tibi offensa vel aduersaria. Ipsa hz nbi
ppria vel fauēt: impossibīle sūt sit vl-
lū ex oibus illis mūtib⁹ celestibus vel
quēq; ex tota illa ecclia scroz nō ē p-
pitiū t fauentē. Ipsa etiā apiente os sa-
cratissimū: os gfax: os dīdictū sūi ad
loquendū misericordissimū filio suo p
te: omīs iniquitatē tuā t aduersariōz suoz
opilabit os sūū. Oēs enī obmutescent.
Totaq; illa celestis curia incipiente ea lo-
qui p reloquetur benignissimū misera-
tori filio ei⁹. Qualiter aī placandus
sit tibi ipse iudex vniuersoz t dñs nī ie-
sus chris⁹: iā audisti in pcedentibus.
Et vnus modus est placādi ei⁹: vt cui⁹
placat⁹ sis omib⁹ primis tuis. Memor
igī esto ei⁹: qd legitur Eccl. xxiij. Nō
homi seruat irā: t a deo qrit modēlam.
De hoc t in eis q pceserūt. Et in tratra-
tu de ogib⁹ t mirabilib⁹ virtutib⁹. Et in
caplo de miscōia mltū audisti Marth.
xviij. expse legi et hōis oīa. Serue ne-
q; omne debitiū dimittit tibi: qm rogasti
me. Ex quo expse colligitur qm pnt et
valēt apud miscōiam dei pces etiā pec-
catorz: cū ex toto corde ad ipm clama-
uerint. Misera etiā t nō imerito in-
ter stulticias t fatuitates nūq; ist⁹: q
de ipsi⁹ negocis licet arduissima sint:
nec curat nec cogitat nisi hoc solū q pe-
titionē nudā porrigit t offert deo oīno
ignorās qd illa cōtineat: t qd p eā pe-
tatur. Et hec manifesta sunt in omib⁹
coantib⁹: q labijs solis strepūt: t rumul-
tuant in ecclēsijs sola inania: et alia q
ab eis sunt protus aliena desiderāto:
et qd ofonē petere debēt: nime cogi-
tāto: vt de his etiā q hba ofenū signāt

nihil oīno intelligētes. Quis aī ista
magne stulticie t intolerabiles sūt nō sūt
tñ ofones hmoi ptenēde vel abhēnde
Isti enī sunt quēadmodū laici itaq; sex
ignari: porrigētes t offerētes sūmo pon-
tifici petitiōes suas in scriptis: cū oīno
ignorant qd in illis pinescūt: t qd i ipis
vel p ipso peratur. Sūm⁹ nō pontifex
nō ad ignorantē ipsoz: sed ad petitiō-
nē respicit t attendit. Nec par vel leue
est qd p ignorantē istā interdū: t ofonē
deperit t orit. Omi enī mō t studio-
sus t obui⁹ peti⁹ bonū qd cognoscit
q illud qd etiā nō cogitat inuenit aī
et cū eis que audisti in nūcio isto quē
ofonē dixi: duplex pueritas. Prima est
q subimit cōtradicit. Est enī recitudo
ofonē cōueniētissima: vt oīs omīs ad
eū: manū porrigit ad capiendū qd pe-
titur: quē dirigit sermonē petitionis.
Et ita faciunt oēs mendicātes t elemo-
synaria dūcia petentes. Manu enī et
voce in eū intendūt: quo beneficii si-
bi perunt. Tibi aī nonissimū ē: qd ma-
nus in eā prem extēditur in quā tendit
et ogatio. Qua ppter qui tantundē agit
nisi opa diaboli: ad eū habet extētam
pculdubio manū suā. Ab eo igitur pe-
tis impleri manū suā: cui illā porrigit.
Qua ppter petari⁹ est sibi qd qui voce a
deo petit dūcia: manu vero a diabolo
qua pueritate qd intolerabili⁹ estimā-
ri pōt. Scōa pueritas ē qualis in tu
do fieri solita est. Ludo inq; qui vul-
gariter t oca⁹ ludus asini: vbi ad ipsum
emptorē dorso verso sermo dirigit: t de
precio asini cū eo tractatur. Dico igit
qd ad eā poem t ad eas res facies men-
tis aduersa est: t ad eas respicit dē cogi-
tat: vt de qb⁹ etiā ipa cogitatio siue co-
gitat⁹ mētē leuit⁹ ē siue aspec⁹. Qua p-
pter q ipso momēto ofons ad alia mē-
te inuēit: vt aspici⁹ qd desu: dorso hō ad
dē loqitur: ipi hī (vt ita dicā) Hīnus
vēdit t ludo illo: ridiculosa dē illudat
Ofo igit hmoi t ridiculosa ē: t ipi deo
ptunculosa. Quis enī nisi fortasse locose
aut illusorie cui⁹q; homi sic loqueret⁹: vt
dorsus ad ipm hēat: t faciē ad alia? Iste
igitur pueritates in ofone sunt cōtra-
rīdices: seu ptradictio ei⁹ ad semipsum
et ridiculosas illusorias pira desu: q am-
be in oīa nūcio t pcurator qm dē

Ab

Ac

Eccl. xij. a

Matth. xij. c

Capitulum

ceat: q̄t̄m̄ ip̄m̄ impediāt nemo intell
At gēs ignorat. Defect⁹ quoq; voc⁹ et lo
 quēdū ip̄m̄ noceat negoti⁹ q̄ p̄ nunci⁹
 gerēda sunt: manifestū ē tibi: et tā audi
 nistū in p̄cedētib⁹: q̄ vor ofonīs desi
 deriū est. Et q̄ muta est ofo: que voce ca
 rer h̄mōi: debilitas v̄o in desiderio sine
 cupiditas: raucedo ē in voce orationis.

Quia ergo stulticia ē nunciū mutū
 aut rancum et sine voce audibilē existē
 tē ad tā sublimē cariā mittere: p̄ferri
 p̄ tot et tāis ranc⁹ arduis negoti⁹: v̄
 sunt negotia aniax. Et q̄ n̄ iam edoct⁹
 es p̄ dei gratiā de oratiōe: q̄ ipsa ē p̄
 c̄ciōssimā desiderabilissimā atq; magni
 fici dei donū: p̄sertim cū depurata est et
 imūnis ab imp̄fectiōib⁹ et alijs impedi
 mentis q̄ audiuit: p̄fecta v̄o dispositio
 nib⁹ quas p̄ me in hoc tractatu audis:
 Non relinquatur tibi ignorare q̄ a deo
 studiosissime deuotissimeq; ac obnixe pe
 trēda ē: cū ipse solus actor datorq; ip̄s
 atq; inspirator sit.

De cantico peccatricis aīe.

Ca. XXXIX

Est hec prose-

P quar tertiū p̄fectionē ofo
 nis: p̄ quā est cantico: canti
 cū et cālena. Manifestū ē enī q̄ psalmi
 et cātica s̄m̄ p̄m̄ sui ofones sūt. Pre
 terea Esa. xxiij. exp̄l̄c̄ b̄i ad aīam pecca
 tricē. Sume citharā circū ciuitatē me
 ritrix obliuioni tradita: b̄i canet: frequē
 ta cantich⁹: vt mēd̄ia tui sit. Et nāq;
 ip̄o q̄ vocat eā meretricē: ip̄am cē pec
 catricē clamat ap̄e. Que aīe ē cithara
 quā lumere iubet: nisi cor hūilitate ex
 cūctū ac p̄fundatū: et bonap̄ cogitatio
 nū et affectionū chōdis seu neruū tēssū
 ac p̄paratū ad resonandū p̄centū quem
 audiet. Et dixi cogitationū seu affectio
 nū: nō audēs dicere v̄tutū: cū illas aīa
 peccatric nō habet neq; in libera po
 testate ip̄ius sit vt illas tendat et p̄paret
 os suū tanq; citharā. Humiliatē vero
 inuēllexit eā: de qua dicit Bernardus: q̄
 est hūilitas quā veritas parit: et ē alia
 hūilitas quā charitas fornat. Facile
 est aīe vnicuiq; peccatori dep̄imere cor
 suū ac p̄fundare sub mole viti⁹ et
 peccatorū suōrū: et euacuare ip̄m̄ atq; ex

inanire a nobis virtutū: et v̄ bonis me
 ritis: qd̄ non est aliud q̄ cognoscere et rē
 cognoscere vacuitatē suam et paup̄rē
 atq; sentire se vacuū a bonis: quib⁹ de
 beret esse plenissim⁹. Proinde cogita
 tiōes bonas quib⁹ se accuset peccator:
 ministrer ei p̄ficiētia: fidelis enī mor
 tua sacratē doctrine: cuius n̄is t̄p̄ibus
 tanta copia est. Affectiones quoq; bo
 nas: quales sunt timor: pudor: ira et do
 lor: de quibus tibi in p̄cedētib⁹ decet
 nūterare sunt ipsa vitiā et peccata ea in
 tueri volentib⁹ copiose ministrant. Et
 hoc declarabo tibi: licet p̄ occasionem
 hoc faciā. Sunt namq; h̄mōi cogitatio
 nes et affectiones de benedictionibus
 dulcedinis: quibus deus p̄uenit illos
 quos ad grāiā penitendū illustrat et
 preparat. Si queratur cuiusmodi cō
 tationem vel cantich⁹ cantare iubet mer
 itrix ista. Respondet q̄ cantio illa vt plu
 rimū habet lamentationē et vt parum
 autē et vel modicū cāminū. Decem enī
 ille affectiones quas p̄numerari tibi: la
 mentatione tantum sunt: et mal⁹ que
 peccatores in seip̄is spiritaliter parū
 tur exp̄ssione. Et quoniam peccator ve
 re spiritaliter mort⁹ est: et malis suis
 obfessus et oppressus: q̄ vor decet eū n̄
 lam̄ratoris: mal⁹ su⁹ exp̄ssione? Magnū
 autē iniriū viti est peccatori la
 mentari et lugere seip̄m. Et magna sp̄a
 ratio atq; appropinquo ad resurre
 ctionem et vitam: imo viā nouitatem q̄
 est vira ḡe: qua sc̄z deo gr̄e sine gr̄atio
 se viuunt. Et debes scire quia quomā
 modū in citharis et alijs instrumentis:
 magnitudo concanitationis atq; p̄fundi
 tatis resonantiā aduger atq; dulcorat:
 sic in cithara chōdis: hūilitas quā p̄
 dixi. Q̄ro enī sine cogitationib⁹ sine af
 fectionib⁹ magis se humiliat et dep̄imit
 peccator coram d̄no: tanto ip̄s gr̄atius
 et acceptius resonat in oratione corā ip̄
 so. Quomāmodū dicit beatus Hieron⁹
 mus. Nihil adeo deo displicet in pecca
 tore: vt cuncta erecta p̄ peccatū. Ita ni
 hil ei gr̄atius in eodem: q̄ cuncta vel
 humilitario eiusdem sub mole peccato
 rum: sicut legitur Sath. ij. Paia que
 tristis est super magnitudine mali et in
 cedit curia et infirma et oculi deficientes:
 anima esuriens: v̄t illi d̄no ḡr̄az

Esa. 23. b.

Berth.

Hieron.

Baruch. 2. i

et iusticiam. Quamvis est p peccatis suis
semeripsum humiliat sub potenti manu
deitatis sup seipsum siue in seipso desit
exaltat. Quamvisq; semeripsum in eis et
p eis despicit atq; vilificat: tantū in se-
meripso desit honorat. Similiter q̄tum
semeripsum cōfundit in peccatis suis et
p illis: tantū deum glorificat: tantūq;
gloriā dat deo i semeripso. Dat ei et iusti-
ciam: cū se intusse cōtra ipsum egisse fa-
teretur et recognoscit. Dat ei et iusticiā: cū
vitia sua et peccata sibi sibi attribuit: nō
fator: nec cōstellationi: nec ipsi deo: cōtra
eos qui naturā malam eum creasse blas-
phemant: et quosq; planetas malos crea-
tos fuisse: infansiosq; et infortunatos et
ad nocēdum naturaliter. id ē ipsa natu-
ra sua potentes et pdes nō valentes de-
lyrā. Quādamodū de Saturno et Mar-
te astronomi fatidici mentiri sunt et scri-
pserunt. Dat deo iusticiā qui se iustifica-
tione et vitione diuina digni esse consi-
tur. ipsumq; desit iuste acturū secum p-
dicat: si vitia sua et peccata placeat vin-
dicare. Carua etiam incedit et in infimis
anima que nec etiā auder oculos leuare
ad celum p confusione: quia celo sperto
eiusq; felicitate: inferni et eius tormēta
eis ptulerit. In hac est cantio: Prima
chorda debet resonare fides. Et primum
quatuor sonos siue voces de iustras-
tes incogitabilis largitatis et bñficientie
dei: ubi prim⁹ sonus est recogitatio bñfi-
ciorum seu bonoz nature. Secundus re-
cogitatio vniat: quibus remisse sūt no-
bis tam culpe q̄ pene. Tertius recoga-
tio gratiarū: p quas ad decorem diuine
siliudinis reformari sum⁹. Quartus re-
cogitatio gloriarū seu hereditarū eterne:
in qua ius hereditariū nobis in baptis-
mo collatum est. Quia sine voce atq;
sono est vel debilis et pene rupta chorda
fidei: que sonos istos incessanter nō reso-
nat: et indubitat in eis et apud illos sic
resonat chorda fidei: quib⁹ dara est scien-
tia salutis. Possibile est tñ tibi et aliter
distingere et assignare sonos fidei: vt pri-
mum ponas recogitatio singularis illi⁹
ac stupēdi beneficij: vtz incarnationis
ac passionis charissimi ac bñdicti vni-
geniti filij dei. Deinde bñfactorum que
p sacramenta nobis incessanter vel col-
lata sunt vel tribuunt. In quibus super

oēm admirationē: est sacratissime eucha-
ristie sacramentū. Terti⁹ recogitatio
beneficij doctrinarum et reuelationum:
quibus erudit et docti sumus de secretis
sapientialib⁹: de quibus nō fecit de ta-
liter omni nationi. Quartus sonus ē
recogitatio bñtiarum patētie et longa
nimitatis dei p quas tam magnos et
malos in tot et in tā malis tam diu: tam
benigne: tam misericorditer: tā dulciter
sustinet et expectat: mirisq; et ineffabili-
bus sibi soli notissimis vtz et modis ad
misericordiā suam et grām reuocare et re-
ducere q̄tum in ipso est nō cessat. Inter-
dum aut obliuissimos et durissimos et
obduratissimos et oīno rebelles cōuertit
ad se. id est iustificat. Quid parat coram
deo cogitandū ista negligit cogitare? Li-
cet igit chorad vna istius cithare fidē
olgerim: nō incōueniēter et p saluterum
decachordū dici potest. Decem hō ille
affectiones que tibi super⁹ nominatē et
numeratē sunt: p saluterum decachordū
rectissime nominat: in quo tanto iucun-
dus deo psallit: quāto maiori angustia
cordis decem illi soni resonant in eodē.
Et ne mirer si fracta cithara et nerui de-
biles et nō bene tensi: debitis et pfectum
cōcentum nō reddunt vel resonant. Cor
contractū cithara fracta est. Contractus
in q̄ fractione: de qua legitur Eccl. xxi.
Cor fractū quasi vas cōtractum: et omnes
sapientiam nō tenebit. Nerui debiles et
pene rupti gratie pparatorie et bñdictio-
ne dulcedinis: quib⁹ quidem preuenit et
pparat nos domin⁹: pparat in q̄ ad gra-
tiam penitētiālis iustificationalis: et sunt
reuera initialia quedā adiutoria ad illā.
Pi quatuordecim soni cum de cithara
cordis sonauerint: licet debiles: licet exi-
gui: auribus tamē misericordie dei in-
cundum sonāt: et ad ipsum impetrant vt
mēoria sit meretricis obliuioni tradite.
Cum vero pfecta fuerit cithara: chordis
et neruis omnib⁹ debitis cōuenienter p-
paratis et ordinatis: erit cor humanū p sal-
teris iuchūdy simul cū cithara: resonans
ab inferiorib⁹: hoc est p liberationē a malis
et etiā p pēdnationē impiorū gfarum
actiones: bñdictioes: collaudationes:
et glorificationes. A parte vero superiori
p omni largitione bñficioz. Pec eadem
vel resonans a parte inferiori dei iudiciū

Eccl. 21. e.

iustissimum ac p omnia laudādd. A pte
 vero supiori misericordiā. Misericordiā
 namq dei sup omnia opa eius est: sicut
 legi in ps. Et misericordiā superat
 in iudicio sicut legi Jacobi. s. Propter
 hoc ergo dictū est in ps. Misericordiā
 iusticiā cantabo tibi dñe. In peniten-
 tiis tñz ad pñalem grām cōstitū
 cōuenientissime sunt oibzq pñs viris
 auditu iacunde: septem resonātie exteri-
 ores quas pñdualitēz gemitus: suspī-
 riācularis: et plāct: clamor qualis est
 clularis: deinde singul⁹ atq rugitus.
 An putas sup omnē cogitatiōē tñz
 ratiōem miseratōē largissimū dñi cō-
 tinere posse aures suas: aut auertere ab
 hñcō concenitibus? An putas aliquē in
 oibz illis exercitiis pulcherrimā sub-
 limiūq militiāz celestium: continere
 posse vocē ofonis t deprecationis: qñ eaz
 emittat vt pñt orantib⁹? Sciendum
 autē est tibi: qz quēdammodum chorde seu
 neruī fcales in cithara litterali seu alio
 quocunq musico instrumētō: binarim
 ordinant atq tenduntur: ppter hoc bi-
 ni t bini resonant. Sic t in cithara ista
 spūali virtutes oīs hñe t bñe inuicem
 cōnere sunt: sibiq inuicem adiunā: si-
 cut legi de aliis animalium se inuicem
 tangētib⁹ Ezec. j. Exempti gñā. Amor
 bonoz t odium maloz: spes t timor: cō-
 tinentia t abstinentia: magnificētia t hu-
 militas: t ad hñc modū se habet o alijs.
 Et attende pccordiam ipsaz ad inuicem:
 qz vnaqueq discordaret t male p se met-
 ipsam sonaret: imo dissonaret nisi altera
 alteram moderaret ac temperaret vñ ad
 iunaret. Manifestū est est tibi qualiter
 abstinentia pñncipiā adiunet. Rumpit
 estā neruus cōtinentie aut vehemētē de-
 bilitat t depimitur son⁹ eius: si abstine-
 tia illam nō adiunet t pfortet. Florū est
 vnicuiq nostrum qualiter comessatio t
 ebrietas repugnēt pñncipie eaz interdū
 extringit. Ctenet est mero estuano: vt
 dicit Hieronym⁹: facile spumar in libi-
 dinem. Sistr t spes in pñsumptionē cleua-
 ret sonū sustinēti eam timor reprimet t
 moderaret. Timor dñi in desperationē
 rueret: nisi illū spes ab imo sulciet t su-
 stentaret. Sic humilitas in vilitatē ab-
 iectionis semetipsam abijceret: nisi illaz
 magnificētia sustēteret. Ipsa quoq ma-

gnificētia: ne nimis in altum pñlat t
 in supbiā se eleuet: ab humilitate pñat
 t in rectitudine sui ordinis retinet. Sic
 inuenies i amore t odio. Nō est est possi-
 bile bona laudabilē p oia facere: custodi
 renutrire atq defendere p omia amore
 bonoz: nisi cōtra mala pugnet assidue:
 nisi eis resistat viriliter: qz pprie ac p se
 odij ē maloz. Eodē modo nec mala im-
 pugnant fortiter: nec resistit eis viri-
 liter: si amor bonoz ad hoc nō adiun-
 rit. Si est bona nō amant: p que malis
 resistit t mala repelluntur: nō est possibile
 vt ptra ca laudabiliter pugnet. Qz si
 querat quis de ipsa fide: quā virtutē ha-
 beat sociā t conneram: ac si quererēt de
 neruo fidei: quis ei nōt alij? in ista ci-
 thara associetur t fides ipdeo in hoc: qz
 discretulitas erroris t impietatis ē chor-
 da: que fidei cōiungit in cithara ista: vt
 ex hac tam horrida detestatione: nō so-
 lum declinant errores hñcō: sed etiam
 abijciunt. Et oīs error impietatis tanq
 venenū mortiferū abijci p virtutē istā
 atq declinat t fugiat t cū abhorret.
 Si quis aut obijcere voluerit: qz con-
 trariis eadē est disciplina t idē sensus.
 Rñdo in hoc: qz alius mor⁹ est psecutio
 erroris t impietatis t odij: alius infir-
 mitas salutariū credulitatis t amor ipsarū.
 Et possibile est vt aliq perit? sit in pccu-
 randis t educendis egritudinibus oīno
 inficiis sanitatis pcurande vel indocen
 deficiat manifestū est i bellatorib⁹ mul-
 tis q vulnerare t occidere doctissimi sūt:
 sanare aures t a morte suscitare profus
 ignorant. Sic quoq possibile est vt ali-
 quis de veneficiis acqrendoz: pficiendo
 rum acendensqz venenoz habeat peri-
 tiam eozumq potrigendoz astutiam: sa-
 nandi autē a lesionib⁹ eorum nō habeat
 licentiā. Causa aut in hoc indubitanter
 esse pōt vt animo solo nocēdi vel vñ vñ
 pluribus studuerit: vt in talib⁹ fir: t ali-
 ud de venenis scire nō curauerit. Possi-
 bile namq est vt solo odio alicuius p-
 one vñ aliquaz inductus fuerit ad hoc vt
 talia fieri vellet. Cum aut psalmi can-
 tiones vel cantica sint: manifestū est qz qui
 psallunt vel psallantes audiant: saluare
 debent: quēdammodum lasciuī homines
 t mulieres ad audium cantilenarū tur-
 pium saltant. i. gestulationibus corpōz

Jaco. 1.2

f

Ezech. j. f

Hierony.

5

p

Ps. 1. suorum rident modulationib⁹ quas au-
diunt: sicut dicit veritas Martij. q. Ceci-
nimus vobis et nō saltastis: lamentaui-
mus vobis et nō plorastis. Saltationes
igitur istae sunt morus spirituales: quib⁹ mo-
ueri debemus: et ipsi psallentes et psalmos
ab alijs audientes. Exempli grā: Cū psal-
mi destructionem diuine inflicte et vitio-
nis resonant: timore debet concuti cor et
deorsum poni. Cum autē misericordia de-
bet spe erigi sursum. Cum autē honor et
gloriam dei resonat: gaudio dilatari: et
de beatitudine fmissa dilector⁹ et electo-
rum ipsius desiderio et amore illi⁹ cor ac-
cendit. Et per viam istā currit res in oib⁹
psalmis et psalmodijs. Ut qd est in ipso
principio psalmi nominat tibi beatitu-
do cum dicit: Beatus vir: nisi et desiderio
et amore in illam saltem vel insilias? De-
inde propter istam causam denominat tibi
virtutē: ut per puritatem animi puritas:
et virilitatē tanq̃ pfectionē tibi debita
occupet. Sic propter eandē causam sub
sequēter dicitur tibi. Qui nō abiit in cō-
silio impior⁹. Misericordia est quā beatitudo
et virtutes a se pcul expellunt. Nomina-
tur ergo tibi sub negatione: ut ab ea de-
clines et fugias animo atq; proposito: qui
beatitudine et virtute tanq̃ inseparabili-
ter annexum ipsis diligas et teneas. Nec
dubites quin cor per omnia q̃ disposuit
et a seruitute corruptionis plene et pfecte
liberū: ad auditum psalmodie cōgruen-
tibus illis moribus moueat. Alioquin
qui psallit vel psallētes audiunt: onos
lyres sunt. Id est asini ad lyram: qui con-
centui lyre vel citharæ nullo modo gesti-
culationis ridentur. Causa autē in
hoc est: q̃ ipsam suauitatem concentus
hui⁹ nō sentiant. Hec quot onos lyros:
et asinos insensibiles habet hodie sanct⁹
David: imo spūs sanctus ad cithararū suā
palterium: qui nihil prius spiritualis
harmonie ibi sentiant: nihil de his que
per psalmos spūs sanct⁹ omnib⁹ loquitur:
intelligunt vel etiam cogitāt. Et qd est
maius absurditatis: ipsas voces psal-
morum ita ruditer: adeoq; inepte refecant
et vociferāt: ut voces eorū a rudib⁹ asinis
esse valde modicū videātur. Qd est
de his qui militie clericalis stipendia tā
auide cupiunt: q̃ districe erigūt: et quā-
ta diligerā nūmos ipsos: bladū et vinū

que rōne hui⁹ militie sibi debere: impu-
dentissime apertissimeq; mentitur: qui
nō solum voce psallere negligunt coras
dñs: sed et ipsi psallētes impediūt: et p sa-
cratissimis psalmis fabulis i choro reso-
nāt. Utinā attendāt: q̃ fures et latrones
et ptra deli et ptra aias q̃b⁹ psallendo sus-
fragari debuerāt se exhibēt: dum sine cā
stipendia percipiūt: vel qd mai⁹ est rapist.

Propter hanc cām. viz q̃ psalmodia
thesaurus est: p̃tens auris et gēmas di-
uitiarū spiritualiū: et apotheca spūs sancti est
p̃tens aromata olim donorū virtutū et
grā. Statutū est in ecclesia dei: ut sup
oēs scripturas: libet psalmos frequētē.
Nulla est scriptura d veterib⁹: que men-
tem humanā ita vitare et replere suffici-
at. Nulla ē modendis aiay languorib⁹:
psolandis: pfortandis et delectandis aia-
bus hūanis adeo potēs aut efficac. Sūt
et multe spirituales virtutes et p̃prietates ali-
bi et docende et discende sūt. Thesauri igitur
tam p̃ciosi tāq; nobiles: a spūs sancto
per psalmos et in psalmis ostendunt: p̃uo-
cemur ad amorē et desiderii ipsorū. Apo-
theca sanctissimis corā nobis in eis ape-
rit et exponit: nō solum ad modelas ut p-
dicit: sed et ad delicias: quas illi solum
nouit quib⁹ datur ea sentire.

**Quid intelligatur per vi-
tulos labiorū. Ca. XL**

Est hec psequar

De ofone sū qd ipsa est vitul⁹
labiorū. Nihil est aliud intelli-
gi posse videt vitulus labiorū q̃ ipsa ofo
Uocatur aut vitulus labiorū in vitimo
Osee vbi dicit: Reddemus vitulos labiorū
nostrorū. Cui p̃coidat aphus in vitulo ad
hebre. dicēs. Per ipsum q̃ offeram⁹ ho-
stiam laudis semp deo. i. fructū labiorū
p̃sentium nomini ei⁹. Abusue nanq; vi-
tra modū intelligunt vituli labiorū: et
tuli labijs p̃missi. Dico igit q̃ in vitu-
lo intus est medulla obus alijs que vi-
tuli sunt gustu suauior: deinde carnes:
tertio ossa: quarto p̃gado: dñto pelis.
Et similiter in ofone intus deoq; pla-
cidissimā ipa pietas orantis: intentio si-
ue voluntas principalis obtinēdi qd per
ofonem impetrari intenditur. Et propter
hoc qui abiq; pia intentione orationem

K

2

Osee. 14. b

Hebre. 13. c

Capitulum

bicet vel recitat: ipsam potissima sui pre
mutat et detrahit. Cogitare igitur debet
apud semetipsum atque formare quid ei p
ofone querendus vel petendus sit. Ad hoc
est orandus est deo? ut veniam et gratiam et
gloriam et cetera bona data sua. par ipse
novit expedire largiatur orantibus: et his p
quibus oratur. Quod si quis nihil horum intē
dat p vociferatione ofonis: strepit indu
bitant et tumultuatur in ecclesia dei oīno
a deo nihil petens. Quia propter neque orōs
est homo hūmili: cū oīs oīo peritio sit: si
cur in pcedentibus audistis. Interde autē
q: nō est necesse ut oīs orans intēdat cer
te et determinare aliqūd illorū que p̄dixi.
Multi est vniuersali vel generaliter in
tendunt p ofone bona data dei: nō co
gites singulariter de venia aut aliquo
illoz. Quod autē seruatiōis fuerit intēctio
hūmilitatis: tanto erit mediocrius magis ofo et
oīa ei? mediocrius pinguior referta. Oīa
hō in ofone fortitudines sunt: quibus
sustentari et defendi indiget ofo. Diffici
lissimū quippe ē mīscas irruentiū cogita
tionū ab ofone abigere: eamq; ab impe
dientis obus depurare depurandū ser
uare. Manifestū autē est tibi p̄ra omnes
difficultatē fortitudinē esse necessarias:
sicut dicit Aristoteles. q: virtus et ars circa
difficilissima sunt. Necessaria est et aliis
fortitudo p̄ra reditū p̄stituta: a q̄ multi
ex orantibus vincuntur: qui vix inceptam
ofonem p̄sumare sufficiunt: interdū autē
et a cepa statim desistit. Est et alia for
titudo necessaria p̄ra dilatonē donec qd
petitur. Differt enim deo intēdū dare qd
postulat ipsa dilatonē cor p̄parat et ap
tans ad recipiendū: sicut dicit Augustinus? fug
illud p̄s. Concupiuit anima mea desiderare
iustificaciones tuas in omni tpe: dicens
ibi: qd ut in vobis implere facis vel veg
nem aliquo bono p̄ciosi: ostendis illū
atq; dilatas ut capaciore ipsius efficias.
Sic deo volens implere cor iusti: distēdit
illud atq; dilatat longo desiderio: ut ca
pant illud ei? qd petē efficiat. Cōtra mo
ram igitur et dilatonē istam: necessaria
est fortitudo quedā: que p̄p̄io noīe lon
ganimitas appellatur. Est et alia forti
tudo necessaria p̄ra iram quādam et im
patientiam: quia multi cōfūs eragitantē
et deficient ut vix p̄stati ad ofonem: ab
es statim exurgat: p̄ co qd gratia ofonis

et deuotionis eis nō statim tribuit: dicē
tes: qd facerem h̄ aridus et frigidus cor
de puro et vacuo ab omni ḡsa deuotōis.
Hī pculdubio ignorare ofonem et deu
tionē bona gratuita eē dicit: et hoc ipm
addicant: statim eam eis volunt obri
nent. Insinuatur igitur eis p hoc ut ea pete
re discant et assuecant. Interdum autē et
quāta difficultate obtrineant: ipsa expe
rientia edocent. Quasi enim preda quedā
gratia ofonis et deuotionis interdū ra
pitur a deo: et de medio irruentiū cogita
tionum vorticis cordis in quadā vio
lencia eripit: sicut dicit Seneca: vir da
tum p̄dam putato. Improbitate igitur
et importunitate vult a se eripi gratiam
ofonis et deuotionis misericors deus: ut
obtenia gratior et carior habeatur: iura
illud. Gratior est fructus qd spes p̄ductior
edit. Est et alia fortitudo ofonis et est
quasi grauitas quedā p̄ra leuitatē cor
dis: que tanta est in aliquibus stultis et in
doctis ut non p̄mitrat eos ea vti nisi ad
modicū bene: cum illi adepti fuerint.
tunc enim ab ofone surgit cum in ea po
tissimū esset immorandū et potissimū in
stendū eidē. Hoc autē est qd cum dāc eis
gratia ofonis abunde deuotione p̄pit
guis et lachrymis irrigua cū tantis bo
nis eis vtendū esset: immo cum tam dono
sic imparētes sunt tibi dōm: qd pculd
bio est quedā felicitas. Tūc nanq; dāc
est eis aduocat? gratiosissimus et eloquē
tissimū: de quo nō immerito sperare p̄lit
qd obtineat eis quicqd petunt. Ipsi autē
tūc ei imponit silentiū: et vocē ei? inter
rumpunt: et cū gratiosiore et magis p̄pi
tiam habet audientia: atq; cū efficacius
allegat cām ipsoz: os ei? obstruunt: imo
qd deter? est ipsam morosificant et erin
guunt. Qui est tūc orare desinit cum ei
bū est in ofone et deuotōe et lachrymis:
ofonem indubitātē monificat et erin
guunt: etiā eo tpe quo vult? et efficac? ci
dem insidit. Ille hō qui sentis in se
metipso paupertatem oīmodā et defect? de
uotōis et lachrymarū: et propter hoc orare
desinit vel desinit: infansissimū paup est: qd
mēdicare panē ceteraq; sibi nēcessaria dē
re differt donec diues effectus sit. Diues
est indubitātē et qd ḡsa deuotōis et lachry
marū abundat. Vmōi etiā hō ea stulticia
laborat: ut qd videt haurientiū suū vacuū

Seneca

p

Aristote.

II

Aug.
ps. 119.

D

D

ad fontē v^l flumē p^l hauriēda aq^l ire p^lte
nūc parat^l ire v^l dicit^l t^l haurire cū hauri
tōrū et^l plenum viderit aut fenerit.
Proculdubio stult^l h^l mōi spūscitū esse
fontē ofonis atq^l deuotiōis t^l oim gra
tiarū nescit^l spūscitū esse flumē cū^l impe
tas iustificat ciuitatē v^l. Ignorat etiam
insipiensū^l cor suū esse hauritōnū qd
orando in fontē istū immergit^l vel mittit^l:
vt inde gratiarū munerib^l impleat^l. Nō
videt q^l orādo ad fontē istū vel flumē
accedit^l vel veni^l: vel poti^l ad cor istē
fontē vel flumē^l attrahit^l: sicut ipse spū
scitū p^l psalmistā nos docuit dicēte. Os
meū apui^l t^l attrahi spū. Est t^l tertia stul
ticia hoīs h^l mōi: qui frigiditatē cordis
sui sentit^l: ad caminū appropinquare
nō vult: donec illud sentiat calefactū.
Ignorās p^lculdubio spūscitū formacē
esse t^l caminū spūalis ardoris. i. vitalis
t^l viuifici caloris. Ignorat etiā: q^l oran
do ad formacē istā t^l caminū p^lpinqua
tur: t^l in appropinquatōe ipsi^l videt^l im
mo p^lsentī corda p^limū deprecāt^l: dein
de calefactū: tertio v^lro flumē scitū. Quis
ideo stultus est q^l dicit^l: sustinebo frigus
istud moris. nū longi^l a formacē: nec ap
propinquabo ad illā donec plene fuero
calefactus^l. Cū autē p^lfecte calefactū me
videro: appropinquabo ad illā. Et est
quarta stulticia hoīs huius. Ipse est
quēdamodū stultissimus qui videt se v^l
tre vacuū: t^l refectiōne admodū indigē
rē: mensamq^l refertissimā in cōspectu
suo positā t^l p^lratā: t^l dicere non erube
scit: nō accēdit ad mēsam istā: donec v^l
tre plenus fuero t^l opipare saturatus.

Quid est aliud est hō: cor habēs gra
tia deuotiōnis vacuū: nisi homo ventre
spūali ab escis t^l potib^l spūalib^l vacuo.
Quis autē ignorat: nisi insipientissimus
in ofoue ventre h^l mōi cibis t^l potib^l re
pleri spūalib^l: spūscitū hōiem ibi spūalit^l
sariā: Quapropter manifestū ē: q^l mi
serissimus errorē est q^l p^lpter hoc ad mē
sam refectiōnis spūalis que est opulētia
spūscitū ex eā p^l oīem accedere negli
git^l: q^l se vacuū ab h^l mōi alemētis sen
tit: similis stulto qui fame se perire sen
tiens: ad mēsam opiparā vt in eā come
der^l t^l reficiā accedere p^lnit. Est q^l ne
gligētia hec t^l torpor infirmitas h^l mōi
que etiā viros religiosos interdū reuo

cat t^l auertit: t^l in paupertate p^lnominata
detinet. Terrēda igit^l est aliqua forti
tudine ista infirmitas. Quia ergo iste for
titudines quas nominant tibi orationi
necessarie sunt vt eā sustineat^l t^l fulciat^l:
eāq^l fortē t^l robustā efficiant^l: nō ineri
to ossa ofonis viruli nomināt^l. Hec sūt
ossa medullā p^lte intētōis t^l oratiōis cō
tinētia: fontis p^ltectione custodientia.
Carnes vero isti vituli: intellex^l sunt
t^l cogitatiōes eorū: que verbis ofonis si
gnant^l. Pinguedo vero carnū h^l mōi de
uotio est. Nec obstitit qd dicit Greg^l. su
per verbū illud ps: Holocaustū tuū pin
gue fiat: dicēs: q^l holocaustū pingue sit
cū bonū opus qd agitur etiā lachrymis
irrigat^l. Lachrymē nāq^l: nō deuotio ip
sa sunt: sed ex deuotione p^lfluūt t^l p^lce
dunt. Pellēs autē vituli isti: ipse p^lter
itus t^l series verborū ofonis est: quibus
aliā que dicta sunt p^ltenēt^l: t^l tāq^l a pel
le exteriori operiunt^l. Pili quoq^l in vi
tulo isto: strepit^l est vocalis exterior. Ta
les reddere debem^l vitulos labioz^l no
stroz^l: p^lpter qd dictū est: Reddē^l vitu
los labioz^l nostroz^l. Osee 14. vt p^ldit^l.
Nō est p^lpuie reddē^l nisi qd debet^l. Ap
paret igitur de oib^l que p^lcesserūt de vi
tulo isto: q^l iniuriosi sumus deoz^l in
illis p^l que iniurias irrogatas eidē emē
dare debemus. Quis est nō videt innu
merabiles in ecclesia clericoz^l t^l secula
riū q^l etiā claustralib^l: nec etiā p^llos vi
tuloz^l istoz^l d^lno reddentes. Tleoz^l enim
vocali strepitū in ecclesijs resonant: sed
tāq^l in dormitorio medias maritimas:
aut etiā integros dormiunt: nunq^l eas
postmodū d^lno reddēt^l aut restitūt^l.
Multi p^l vocib^l ofonis: vocib^l inutili
um fabulationū aut etiā seculariū ne
gocioz^l in eis strepit^l t^l tumultuant^l: tra
ctātes sibi inuicē sua secularia: t^l interdū
negotiatiōes: faciēt^l p^lculdubio domū
ofonis domū negociatiōis. Secretabili
us autē est: q^l p^l laudib^l t^l hymnis dei
turpiloquijs p^lphanant^l t^l pollutū ipm
dei seruitiū t^l chorū vānū honoz^l
t^l laudibus consecrāt^l. Sunt t^l aliq^l qui
vt pellē vituli istius deo reddāt t^l offer
rāt: totū in hoc studiū suū p^lferūt: nec
vnā syllabā vel vnū totū b^l tota integra
te verborū ofonis negligi p^lmitteutes: t^l
hoc vtiq^l bonū est: nisi deū portioribus

Gregorius

Osee. 14. b

Capitulum

vituli istius defraudaret: sed dñ intel-
ctus et signata verborum ofonis: vel non
hñt vel nō curat: et si in altera pelle vic-
deo satisfacere viderent: in reliq. ista. in
carnib⁹ nō modicū sacrificiū laudis de-
trahit et detruncat. Multi delinquit
circa adipē suae pinguedinē olimode ar-
di et in deuoti orates: cū offerre debent
vituli saginatum. Clerici quoq. de me-
dulla ista vituli nō curat: et foras cu-
rare nō noñt. Multi nec pellē verborum
nec pilos exterioris vociferatiōis offer-
ri curant vel dignant. Dicit autē Da-
uid ex psona recte offerentis: Volocan-
sta medullata offerā tibi. Quis ex ma-
gnarib⁹ hñmōi fraudes vel rapinas vel
iniurias sibi fieri sustinet: videt et p
vitalis medullas et pinguis: ex medul-
laris: excarnati: macilentissimi et p oīm
modū pinguedine carētes: exsati: deco-
riati: nec pilos etiā habētes offerunt.
An nō vides cōgregatiōes hñmōi oran-
tis et tā aperte vitulorū hñmōi sacrificia
deo subtrahentis: ne dicā speluncas eē
latronū: sed magis acies vel cuneos ra-
ptorū? Quis ignorat: q sine causa ac-
cipi stipendia oratorie militie: imo tan-
q fures et raptores: ppter hoc ad re-
tentionē omnī sic pceptorū tenerē?

**Quare per fumū thuris si-
gnatur oro et quid per pul-
uerē pigmetarij. Ca. XLI.**

Docet nos spiri-

tus scilicet p Joñem euāgelistāz

Apoc. iij. vbi dicit de vigi-
ti quattuor sententiā: q habet de singuli
citharas et phialas aureas plenas aro-
matiz q sunt ofones scōp. Et iterum
eiusdē. viij. Stetit angel⁹ añ altare ha-
bēs thuribulū aureum in manu sua: et
dara sūt ei incēsa multa: vt daret de ofo
nib⁹ sanctorū sup altare aureū: qd ē añ
throni dei: et ascendit fum⁹ incensorū
scōp de manu angeli corā deo. Per Da-
uid quoq. docemur orationē incēsum
esse: vbi dicit: Dirigat oī mea sicut in
censū in cōspectu tuo. Qua directiōe et
ascēsu ipsa quoq. aia orātis ascende-
re vici in lib. Canticoz. ca. iij. vbi dñ:
Que ē ista q ascendit p desertū sicut vir-
gula fumū: et aromatiz⁹ mirrhe et thu-

ris: et vniuersi pulueris pigmetarij. Vir-
gula igit fumū ofo ē hñ eē indicat aro-
mata mirrhe et thuris et vniuersi pulueris
pigmetarij. Vt vbi hñ lege Exo. xxi. ubi
marmata fieri iussit sibi dñs ex hñuor
aromatib⁹ staccet: onycha: galbano boni
odoris: et thure lucidissimo. Quia igitur
hec et uor ista aromata nō sūt vt et eis
cōficiat thūmiam: p qd ofo rectissime
intelligit. Vbi dñ nō sūt mirrha et thur
et deinde ex his vniuersi pulueris pigme-
tarj: colligit euidenter q ofo pfecta ex
oibus modis suo. Virgula fumū ē hñ
describit li. Cantico. Quattuor vero illa
aromata: que moyses noiat hñuor deu-
tes que in ofone necesse valde sūt: in du-
bitatē signat: sicut apparebit tibi ex p
prietatib⁹ aromatū illorū. Habet est
qñtiō ē qd intelligi debeat: hic puluis
pigmetarij. Virtutes est nec frangēde
nec pterēde sunt: nec in puluere redigē-
de: qñ pot⁹ in oī integritate sua qñ-
de. Integritas nōq. eay et pfectio a deo
plus diligit: q minime vel fragmenta
ipsarū. Puluis aut pigmetarij: vñ erit
nisi ex pulueris virtutū cōfractis atq.
pctitis. Cōfractio hñ et pctitio virtutū
qd est nisi mortificatio eay. Qd si for-
te quis dixerit: q cōfractio ista cordis ē:
aut intelligit hoc de corde nouo qd in se
creari pcebat dñm: qd vñ ē bonū et
scit⁹ ppter hoc oī custodia seruādū: si-
cut pcepit Salomō Proo. iij. Nō ē igitur
frangēdū aut pterēdū. Si hñ intelli-
git hoc de corde veteri qd totū ē ex mē-
bris vitiōis et pctōz: vñ iter cor hñmōi cō-
erit⁹ erit puluis pigmetarij: qñ potius
puluis fetidissim⁹ et odoris pessim⁹. De
his igit scire in hoc q pctitio nō est si-
cut pfractio aut pctitio corporalis: q idu-
bitatē destructio est et q cōfringitur
aut pterit: hñ est subtilis examinatio et p
singula discussio q examinat: vñ iter ipsa
eloq. sacra et pfringit et pteri dicunt: cū
subtiliter et p singula discutunt exami-
nant et exponunt: integra th remanent
et oīno nihil lesionis passi: cū sic pfracta
et pteria fuerint. Vñ hñ et peccata:
malleo verbi dei sic pfringant et cōfrin-
tur et penit⁹ destruant et annihilant. Cū
enī nō solū volūtas peccādi: hñ ipsa cogi-
tatio etiā peccati sic pfringit et pterit et
nihil corū prius remanet in eis q vere

ps. 65.

Exo. 21

Cant. 1

u

Procl. 1

Apoc. 4. b

Ibidem. 8. a

ps. 140

Cant. 3. c

penitentiis: peritio vero ista nihil lesiois in-
fert vel suffert cordi: peritio: qn potius
lesiones vitioꝝ & pctōꝝ in eo sanar: nō
frangit: igit̃ confect fractū integrat & sol-
lidat: & fractiones ip̃s atq; peritiones
cōno carat. Cōritio igit̃ ista diligēs est
& subtilis examinatio ac sp̃aratio cor-
dis: quā sc̃ipm sic p̃scrutāt: vt q̃cquid
deo displicere in se luerit atq; cogno-
uerit: cōterat atq; confringat: vt p̃dici:
malleo tibi dei semetipm darit in oib⁹
& singulis male actis pcutiens: qd ē di-
cere vltq; ad mortificationē oimodāq;
destructionē eoz q̃ in se puniēda cog-
nouerit. Cor igit̃ p̃ritū dicit̃ fm duas
intēctiones: videt̃ fm se vel fm ea q̃ in
ip̃o cōterēda sunt & mortificanda. Cor
est̃ intelligit̃ sensus & volūtas: sensus
est̃ errone⁹ est tanq; piculosus p̃tēn-
dus est & mortificandus in pte ista. Si-
cut volūtas ip̃roba siue p̃uersa est p̃terē-
da & mortificanda ē vita vt nihil de p̃uer-
sitate sua viuere p̃mittat in ip̃o. Nō igit̃
est̃ essentialiter cor: i. ip̃a alia p̃tēnda
est̃: ea q̃ in ip̃a sunt: videt̃ intellect⁹
errone⁹ & p̃uersa volūtas. Imōi nanq;
cōritio nec frangit nec ledit in aliquo
aliam hūanā: qn poti⁹ lesionē ei⁹ & pla-
gas grauiſſimas: que sūt vitia & pctā san-
nat. Iuxta modū igit̃ hunc dictū est̃ il-
lud: Cor cōritū & hūilitat̃ de⁹ nō despi-
ciat. Quid dicit̃ est̃ p̃p̃ hūmōi p̃ritio: ē
que p̃culdubio deo acceptissima est. Est
est̃ sacrificiū sp̃is cōtributari⁹: cū nō ali-
ud sit cōtributariū sp̃is: q̃ cōritio cor-
dis: & hoc est̃ dicere p̃ vitioꝝ & pctis ip̃-
sis. Possibile nāq; est̃ ex zelo recituti-
nis vel alia cōpassione dolore vehemen-
tissimo cōtributariū sp̃i cor alteri⁹. Pul-
uis igit̃ pigmentari⁹ dicit̃ est̃ sp̃irit⁹: qz
quēadmodū in puluere pigmentariū ip̃-
sa puluerizatio nihil saponis vel odoris
p̃mitte latere in aromatis: sic p̃scruta-
tio & examinatio nihil latere sinirvel in
sacris eloquijs vel i ip̃is virtutib⁹. Tūc
est̃ tor⁹ sapor & tor⁹ odor virtutisq; aro-
matis istorū sentit̃: cū iuxta qd p̃dici co-
rū intima & diligētī p̃scrutatio: exami-
nant̃: qd in singulis est̃ euidenter videre
virtutis: sicut docet̃ es p̃ me in tracta-
tu de opibus & mirabilib⁹ virtutib⁹. In
expositionib⁹ vero sacrorū eloquioꝝ vi-
des euidenter qd dixi: p̃ur est̃ edicta et

scripta sunt sacra eloquia: aromata in-
tegra sunt. Subtili aut̃ & p̃scrutata in-
uestigatōe exp̃osita aromata cōtrita sūt
atq; puluerizata. Si q̃ aut̃ dixerit ip̃a
virtia & peccata cōtrito: & mortificatio-
ne quā p̃dici puluere pigmentariū fieri:
sapidūq; & odoriferū: p̃pter hoc videt̃:
qz indubitatē placita est̃ deo mortifica-
tio vitioꝝ & pctōꝝ: merito quis intēctio-
nē eius approbet. Cōbussit quoq; Moꝝ
ses vitulū cōflavit cōtrinitq; illū & re-
degit in puluere & ip̃m puluerem spar-
sit in aquā. Sicut copulatio seu fabrica-
tio vitulū & integritas ip̃s deo displicu-
it: sic cōfractio & cōritio ip̃s vt puluis
eidē placuisse nō inmerito dici pōt. Pul-
uis aut̃ vitioꝝ & peccatoꝝ in aquā p̃f-
fctōis semp mergendus est: tunc est̃ aq;
cōfessionis vitia & peccata lauat & dilu-
it: cū iuxta modū ante dictū cōritio:ne
fuerint cōtrita & in puluerem redacta.
Mortificationes igit̃ vitioꝝ odorē sua
uitatis ad nares dei dirigūt: q̃ vita sua
& integritate odorē mortis in morte fac-
ientis & cōsentientis spargit: odorem
aut̃ abominabilē & odibilē deo atrissi-
mo. Quapropter p̃ vitū istū: sicut aliali
mors in sacrificijs erat ei⁹ in odorē su-
auitatis: sic vitioꝝ & peccatoꝝ cōritio ē
pulsis. Jā igit̃ declarati est̃ tibi p̃ hoc:
qz oratio odoramentū est̃ suauitatis: nō
solū ex pte aromatis vtroq; nominatoꝝ:
sed ex pte vitioꝝ & peccatoꝝ. Experien-
tia nāq; docet̃ ofonib⁹ instātes qz nūq;
subtilius: nūq; p̃scrutati⁹ examinanē
sacra eloquia & virtutes: nūq; melius:
nūq; intimi⁹ saponē eoz & odores sen-
tiunt: q̃ in ofe & etiā per illā. Sic dico
de saporib⁹ qui sūt amaritudines vitioꝝ
rū & pctōꝝ: & de fetorib⁹ quib⁹ oēs bone
nares offenduntur. Dico inq; qz nūq;
mel⁹ pigmenta ista dei examinant̃ vel
sentiant: q̃ in ofone & p̃ illam. Ofēdit
aut̃ & hoc miserator de⁹ miraculo euide-
ntissimo: videt̃ qz ofo deuota odoramen-
tū suauitatis ē in istā sc̃s muliere & in-
clusa: que cū dabat se in ofoem: cella ei⁹
flagrantia oratiois tota efficiebat̃ aro-
matizāe. Et hoc narrat mihi soci⁹ ei⁹
qui multoties odoris ist⁹ flagrantiam
sensit. Nec mirū si de p̃ritioe aromatis
sp̃ialit̃: sp̃irit⁹ odor spirituales suauita-
tis p̃pter p̃sentis sp̃ualit̃: qui nō solū

Epo. 52. e

Y

Capitulum

apotheca est omnis orationū spūalius:
sed etiā est apothecari⁹ omnis hūmōi pi-
gmentorū ⁊ aromati auctor vnicus et
largitor benignissim⁹ atq; largissim⁹.
Ipse etiā est pigmentarius cōtor huius
modi aromati ⁊ cōtor hūmōi pulue-
ris: quāpropter nō est mirū si de p̄sentia
illī⁹ tota domus in qua hūmōi pigmenta
cōtor aromatizans efficit: qñ ex p̄sen-
tia vnus solius angeli multotiens do-
mos aromatizasse legunt in libro de mi-
raculis sanctorū. ⁊ autē virtutes in
oratione mor⁹ suos oguntur: ⁊ aroma-
ta virtutū odores suos pulucri illī pig-
mentario ingerūt ⁊ imiscet. Nec dubi-
tandū tibi est fidē siue fideli virtutē odo-
rē suauitatis inestimabilis ad nares dei:
imo ad nares omnīū ⁊ singulorū q̄ sunt
in curia illa celesti semp spargere. Scri-
ptū est enim in Ecclesiasticorū: q̄ b̄n̄pla-
ciū est ⁊ m̄suerudo. Prīmū quoq; sa-
crificiū hūmāni cordis: mactatio est sen-
sus hūmāni ⁊ sapiētie mūdane. fides au-
tē intellectū omnē extollentē se aduer-
sus scientiā dei: aut mortificat penit⁹:
aut saltē in captiuitatē illū redigit seu
captiuat. ⁊ si mors animalīū innocen-
tiū: odorē suauitatis spirabat apud deū
altrissimū de sacrificiis hūmōi animalīū:
quō nō potius de morte tā venenari ani-
malis: ⁊ de sapiētia humana nō ascen-
dit odor suauissim⁹ ad nares dei altris-
simi: de corde hūmōi animalis imolantē?
Et de captiuitatē ista legis exp̄sse. ij. Co-
rinth. x. In captiuitatione inq̄r aptus re-
digentes omnē intellectū: extollentē se
versus scientiā dei: redigētes inq̄r in ob-
sequiū christo. Nec est tibi p̄ter eisdē
q̄tū in sacramento altaris maxie odo-
ra ē in p̄te ista fides ⁊ marie victoriosa.
Sēptē est sacrificia offert tibi: tanq̄ se
p̄te ibi aialia mactas atq; mortificans:
ne p̄tra scientiā dei q̄ est ipsa fides i no-
bis ibi se erigāt vel extollant. Et primū
ip̄os qñq; sensus corpis. Cū est visus ip-
se corpalis q̄tū in eo est parat⁹ esset cō-
tradicere ⁊ asserere panē purū esse: pure
q̄ materialē solūmō in altari: ⁊ negare
ibi esse verū ⁊ viuificū panē qui de celo
descēdit: aut esse ibi verū corp⁹ aut verū
sanguinē dei: ac deū ac saluatōrē n̄m.
fides adeo mortificat vel saltē captiuat
vel p̄calcat: vt oīno ab hūmōi p̄tradictōe

obmutescat. Et si forsitē obmurmurat
murmure tū debilissim⁹: p̄loq; sub pe-
dib⁹ fidei atq; fortiter calcato hoc faci-
at. Sūter se habet de auditu: de gustu:
de olfactu ⁊ tactu: q̄ eadē fortitudine
atq; victoriositate mactat eos fides atq;
p̄calcat. Et p̄pter hoc mortificatos ip̄os
offerre illos. In illo sacrificio corpis et
sanguinis dei mactat ⁊ imolat calcat et
captiuat: sensū hūmāni interiorē q̄ ē in-
tellect⁹. Mactat inq̄ ⁊ captiuat cū oib⁹
cōtradictionib⁹ suis: ⁊ rōnib⁹ quib⁹ cō-
tra illud murmurat sacramētū ⁊ p̄tra si
de eiusdē. Sedo vero mactat errorē
olm philosophorū ⁊ hereticorū cū omni-
bus cōtradictionib⁹ ⁊ rōnib⁹ rōnabi-
lissimis ip̄sop. Propter qd̄ dixi: q̄ multi-
plici flagrantia. I. sēptē sacrificiorū aro-
matizas ibi fides: ⁊ tū multiplici victo-
ria coronat ⁊ glorificat in sacramento
isto. Facilis autē est tibi via ista inueni-
di ⁊ agnoscēdi in alijs virtutib⁹ in ipsa
ofone cū p̄fecta fuerit ex oibus suis. Cū
est ofo p̄ inimicis ad deū fundit: ple-
cabilissim⁹ sacrificio paternū i eo odus
ab ipsa fraterna c̄baritate in ipsa mac-
tat atq; calcat: sicut m̄suerudo ⁊ pati-
entia n̄ra ibi mortificat: cū in ofone in
currūt iniurie q̄s passus ē orans ⁊ exten-
dit eas inibi m̄suerudo seu patientia
ne trahēdie in cēdēdi trāia orantis infir-
met. Sic humilitas contra cōtumelias
quas sibi irrogatas oīs in ipsa ofone
recogitat: pugnās ip̄as cōfugit mortifi-
cat vt cor vindicādi simul cū eis capti-
uat simul etiā mactet. Eodē mō se ha-
bet ⁊ de aliorū virtutū cogitationib⁹: q̄
bus antiqu⁹ hostis tanq̄ viperis semi-
nib⁹ seminare ⁊ lignare illa in ipsa ofo
ne molit. Vlides igit q̄ ofo est multipli-
cis laudis sacrificiū: ⁊ multiplici sacri-
ciorū odoramentū: hoc est: cū p̄fecta fue-
rit ex oibus modis. Tū est autē possibi-
le subitā orationē atq; deuotissimam hēc
omnia habere. Colligis autē euidenter
ex p̄dictis testimonijs li. Epoc. q̄ tan-
tus placor est sanens omnib⁹ ⁊ angelis
scz ⁊ animab⁹: q̄tus amor est eis in ora-
tiones sanctorū: ⁊ quāta delectatio eis-
dē ex ip̄sio cū p̄bialis odoramentorū isto-
rū plenas in manib⁹ suis tenēt. Qd̄ vti-
q; facere vident inter orandū: tāq; illi
incessanter vel crebro nares illas purif-

I

Ecc. 1. b

2. Cor. 10. b

2

3

C

Epoc. 3

simas atq; sanctissimas suas porrigētes
ab odoramēta hūmōi. Cū ipsas phylas
ppter suauitatem odoramētōz crebro
suis narib⁹ applicātes: in q̄ mira virtus
magnificāq; laus ofonis apparet: q̄ de
corde orātis tanq̄ de apotheca spississan-
cis: tāq̄ de cella pigmētaria sicut virgu-
la fami ex aromātib⁹ mirhe & thuris &
enauēz pulueri pigmētarij flagrantia:
aromatizans ascēdit in p̄pectu dñi & to-
tas illi curis suauitate sua repleat: & na-
res oīm inibi astantiū reficiat delectet:
q̄ est sup oīa hec. Ipsis aut narib⁹ oīpo-
tentis atq; sublimis dei: delectabilē se in-
gerat & placeat. Intra illud q̄ legi⁹
h̄c. viij. de sacrificijs noē: qz odorat⁹ ē
dñs odorē suauitatis. Debes aut scire: qz
b̄dictiones: ḡfariationes: collaudati-
ones: glorificationes: cetera q̄ hūmōi sunt
odons noīe in scripturā frequēt⁹ signa-
ri solent. fama ēz & opinio cui bona est
odor vite in vitā. Cū hō mala: odor mor-
tis: morē interdū dī: sicut legi⁹ exp̄sē
q̄. Corinθ. ij. vbi legitur: qz chūisti bon⁹
odor sumus: odor vite in vitā: aliq̄ odor
moris in morē. Attendēdū aut est tibi
solenter ac studiose: q̄ audiuit in p̄ce-
dentib⁹ de hō. Apocā. vtiq; qz stetit an-
gelus iuxta aram tēplī: h̄s thuribuluz
aureū in manu sua: & data sūt ei incensa
multa: et daret de ofonib⁹ sanctorū sup
altare aureū: q̄ est aī oculos dei. Nec ē
tibi dubitandū: qz angel⁹ iste est magni
plūs angel⁹: q̄ chūst⁹ dñs intelligi⁹. Et
ipse est h̄s thuribulū aureum in manu
sua. i. cor omni excellētia donoz & ḡfariū
p̄ciōssimū: ceterisq; omni⁹ supeminē-
tissimū: et aurū ceteri metallis supemi-
ner. Hic iuxta aram templi stetit. Cū tem-
plum in illa celesti ciuitate nō sit: sed po-
tius dñs de⁹ cū in ea templū: sicut dicit
Iohānes euāgelista Apocā. vltimo. Et
templū nō vidē in eadē: cū deus oīpo-
tens templū illius est: & lucerna eius est
agnus. Cū inq̄ templū nō sit in eaz ver-
ba ista signat nobis sedulum ac iuge in-
terpellandū officij: cui p nobis incessan-
ter assistit ipse sacerdos noster & pontifex
chūstus dñs noster. Hūc data sūt incen-
sa multa. id est bona ḡfariū multa. I. mul-
titudine p̄mītia: vt p̄ore illi q̄ sol⁹ sus-
ficit interpellatiōe sua impetrate nobis
omnia. Talem enī deus imo necesse

erat ppter inscrutabiles abyssos miseri-
arum ofaz: nobis esse pontificē: cui⁹ pia-
cor & ḡfōitas p se sufficeret nobis impe-
trare oīm veniē: oīm ḡfamoīm ḡfiamū
& omne aliud bonū: p̄ra quē nihil pos-
sent offensiones n̄re: nihil oēs accusati-
ones vel allegatione diaboli. Propter
hoc sunt data chūsto dño: incensa multa
flagrantissima virtutum & gratiarū: vt
tam sublimi p̄ficio seu sacerdotio ido-
neus esset ac sufficētissimus. Sacer-
dotium ipse vniuersale est: q̄ est dicere:
sup totā vniuersalem eccliam absq; ex-
ceptione vlla. Talem decebat enī tāto
gregi pastorem pfici: qui tanta p̄minen-
tia oībus alijs p̄celleret: vt compatiēte
ipsum oēs aliq̄ essent gregi: q̄ adeo corru-
scans: adeo aromatizans: adeo placatu-
rus p oīa: adeoq; gratiofus ad patrē mi-
sericordiari accederet: vt eo apiente os
suum sacratissimū: os b̄dictum: os gra-
tiarū: eoq; dante vocē interpellatiōis
p nobis: obmurefceret oēs accusatores
& aduersarij nostri: eo p̄fate parrocinij
causē n̄re: nullus auderet ex aduerso cō-
furgere: eoq; stante p nobis nullus con-
tra nos se p̄sumeret erigere. Quāto &
quāte suauitatis odoramentū parat ex
illa apotheca spississanti: q̄ ipsemet chū-
stus dñs est: p os ipsius sacratissimū ad
nares p̄ris misericordiāz ascēdere: quo-
ticijs pietat⁹ ipse dignatio ē illud p no-
bis ad interpellādū apire. Interpellatio
nāq; ipsi thimiamata ē incogitabilis sua-
uitatis: vt p̄ore tota apotheca spississanti
flagrantissima. Quid ē nobis cogitandū
est: cū ipsa gloriosa dei genitrix omni⁹
illo multū beatissimoz scy angeloz & san-
ctarū alaz cōsortio & felicitate ap̄erunt
ora sua ad orandū p nobis: Q̄tus est si-
mus tot & tantoz aromātū? Quāto su-
auissimoz odorū flagrantia replet tota il-
la aula celestis? An putas patrē misēdia-
rum arēdere illa hora ad ferozes vitioz
& p̄tōz illoz p quibus oraf⁹? An putas
illū velle respicere ad abominaciones eo-
rundē: cū tot & tān ḡfōi vult⁹ militiaz
ac sanctaz alaz quas p̄fati apparēt aī
eum? An putas ipsuz posse auertere o-
culos misēdie sue & vultū clementie sue ab
ipsis. Quā ppter beat⁹ indubitātē cui⁹
ofonis odoramentū tāte suauitatis est: vt
oēs nares curie celestis ad id se agiant: &

ex illo reficiant. Beatior autē si virgule
fumi sui: de qua in pcedentib⁹ audiuit
addunt innumerabiles illi et in mēti odo-
res celestiu odoramentorū: que p̄dixi. Uti
nam innotescat oratib⁹ q̄stos et q̄les adin-
tores tāq̄ p̄mptos et p̄atos et p̄ oīa volū-
tarios ad adinuandū h̄bit in curia illa
summi regi: sed et quā placet. Sic est
ipsi⁹ altissimi dei narib⁹ et oīm ciuiū cele-
stium odoramentum p̄ ac deuote ofo-
nis. Q̄ta putas studiōsitate: quāris co-
natib⁹: et si venalia eēnt: q̄to p̄cio et sum-
ptibus exquirent et cōparent aromata:
de quibus odoramentū illud p̄ciceretur.

Vides igit⁹ q̄ p̄uiciofa sit ignorantiā
hec: que tantū bonum: imo nos tāta ne-
gligere et amittere facit. Q̄d autē sequit⁹
in textu Apocal. Ut daret de ofonibus
sanctorū: daret materiā ipse christus dñs
odoramentū p̄p̄ius: q̄d est laudis et gra-
tiarū actionis de ofonib⁹ sanctorū. Ipse
est cui⁹ os sacratissimū atq̄ b̄dictissū:
sicut non cessat a p̄ssimis et semp̄ effica-
cissimis interpellationibus p̄ nobis: sic
nec gratiarū actionib⁹ de oibus beneficiis
que d̄stant nobis a p̄fe misericordiāriū.

**Quid signatur per altare
aureum. Ca. XLII.**

¶ Quid autē sequit⁹:

Sup̄ altare aureū: ornatus ē pa-
rabole. Q̄d altare aureum ipse
met est: q̄si ex ipso tanq̄ ex altari placā-
bilissimo suscipit pater misericordiarum
ofones et sacrificia sanctorū. Aliter etiā
altare aureū: ipsa m̄scōia p̄tri accipit.
Altare est p̄p̄riarū oīum est vñ accepta
effectū ē oblata. Et ipsa m̄scōia summi
p̄tris est ex qua et p̄ quā accepta sunt ei
quecūq̄ placabiliter et remunerabiliter
eides offerunt a nobis. Pōt et illud. Da-
ta sunt ei incensa multa: aliter et nō incō-
ueniēter intelligi: vici⁹ vt accipiat: dara
p̄ eo q̄d est attributa. Namq̄ dñs q̄sq̄
recte sapiunt totaliter attribuit: quecū-
q̄ h̄nt bona vel faciūt. Et p̄pter hoc ipsi
viri sancti ipsas ofones suas christo do-
mino attribuit: p̄sidentes humiliter se et
dono et impetratione eius accipere illas.

Aliter etiā satis p̄gruenter intelligit⁹:
Dara sunt ei incensa multa: vici⁹ q̄ recta
et oblata ei tanq̄ mediatorū. Et ipse in

quo soli patri. s. misericordiāriū cōplac-
tum est: offerat: de cur⁹ ore vel manibus
recusari nō p̄t. Tanta quippe est gr̄o-
tas ipsi⁹ in p̄spectu dei patris: etiam s̄m
q̄d homo est mediator dei et hominū: vt
quecūq̄ patri p̄ ipsius offerant: a nobis
eidem gr̄ata sint et accepta. Q̄d atten-
dens et cognoscentes oīs ecclesie: in oibus
ofonibus quas ad deū p̄trē dirigūt: ad-
iungit semp̄. Per dñm n̄m iesum ch̄i-
stum: quasi diceret: et si nō p̄ merita no-
stra placere tibi p̄est oratio nostra vel
deprecatio: placeat tibi per ipsum quem
inter te et nos mediatores cōstituit: vt p̄
ipsum placita tibi fient et accepta: que p̄
nos tibi placere nō p̄t. Est igit⁹ h̄ quem
admodū in curijs magnatū: sicut est vi-
dere in curia summi pontificis: q̄ cancel-
lario vñ vicecancellario offerunt vel dan-
tur petitiones: vt ipse p̄orrigat eas sum-
mo pontifici atq̄ p̄moueat apud eū vel
coram ipso: q̄si in hoc p̄statur est media-
tor inter petentes et summū pontificem.
Sic christus dñs mediator p̄stutus est
inter torā vniuersalem eccliam et patres
misericordiarū. Et propter hoc tradit ei
omnis ecclesia sanctorū: omnes ofones
siue petitiones suas offerēdas deo patri
misericordiāri et p̄mouendas ap̄ ip̄m.
Est igit⁹ dicere in ofonibus ecclesie: cum
dicis. Concede nobis hoc q̄ ipsum iesum
christum dñm n̄m. i. eo impetrante: assi-
istud impetrare merita n̄ra nō sufficiūt:
sed gr̄atiositas ei⁹ in quo solo tibi bene
cōplacuit: hoc impetrare pōt et sufficit.

Nihilomin⁹ tñ ab ipso christo dño no-
stro omnia bona petenda et peti debēt et
sperari. S̄nter a sp̄s sancto: q̄si trinitas
hec vn⁹ solus ac ver⁹ deus et dñs est: oīm
seculorū vnus ac ver⁹ auctor: vnus solus
et verus effector: vnus ver⁹ ac solus largi-
tor largissim⁹ ac benignissimus est oīm
bonorū. Et si p̄t honoraf in hoc q̄ orat⁹
a tota ecclesia sanctorū: in hoc q̄ oratur
q̄ p̄ter que p̄uenit: honoraf et filius in
hoc q̄ p̄ ipsum exorat pater et largiatur.
Ita honoraf inq̄ fili⁹ vt mediator et im-
petrator eorū. Nihilomin⁹ tñ et honoraf
et exorat vt vnus auctor: vnus effector:
vnusq̄ largitor largissim⁹ ac benignissi-
mus cū ipso patre et sp̄s sancto: q̄si cum
illis et cum vtroq̄ illo et etiam p̄ se et in
se est vnus solus et ver⁹ deus. Q̄m̄ nō fa

eris est homo pro nobis: factusq; nobis
 in eo q; homo: mediator: pōtifer ⁊ aduo-
 catus: q; ipsum tanq; mediatorē: pōtifi-
 cem ⁊ aduocatum nostrū apud patrē ⁊
 semetipsum in eo q; deus est ⁊ spūsan-
 crum petim⁹ nobis oīa bona p̄stari per
 ipsum. Quia ppter danf ei tñcēsa multa
 ofonum scz omnīū que sūt a tota eccle-
 sia sanctorū. Dantur inq; ei sicut p̄dixi
 tanq; mediatori pōtifici ⁊ aduocato: vt
 ipse eas porrigat ⁊ offerat patri miseri-
 cordiat: ⁊ pmoueat apud ipsum g̃am
 eruditōis impetrādo. Quia vero thy-
 miama Exo. xxxv. oīo aromatizans intel-
 ligi: expedit ⁊ ciueniēs est vt docearis
 hīc: quā ob eām in p̄fectione thymiamā-
 ris: quattuor tantū aromaticę species in
 p̄fectione seu in cōpositione ipsi⁹ assumi-
 unt. De aīr sunt stactes ⁊ onyca gal-
 banum boni odoris atq; thus lucidissi-
 mū. Stactes autē gutta ē arboris myrrhe-
 ficat dicit in illo loco expositoz. In psal-
 mo quoq; dicit Myrrha gutta ⁊ casta:
 quare igit⁹ p̄ expositiones cū dicit: myr-
 rha addidit ⁊ gutta: cas nōle myrrhe li-
 gnum arboris myrrhe quis intelligeret.
 Ac si diceret. Myrrha nō vtiq; lignū s;
 gutta que est gūmi arboris illius. Jam
 autē didicisti alibi: quia gūmi istud quod
 myrrha dicit⁹: p̄sumptua est putredinis
 ⁊ verminū: ⁊ ppter hoc corpa mortuoz
 vt a putredine ⁊ verminibus p̄seruent ille
 sa: myrrha p̄dunt. Quia igit⁹ g̃a cō-
 punctionis: ⁊ totam ferulentiā siue spur-
 citias p̄terire vīe exterminat: vermesq;
 vitiorū ⁊ peccatoz mortificat ⁊ consu-
 mit: ipsum etiā odorem suauitatis spirat
 in odoromēto iho scz ofonū: ideo meri-
 to primo ponit gratia cōpunctionis: que
 offensas vitioz ⁊ peccatoz tollit: ⁊ itaq;
 dei placat: qui nūq; eraudit orantes do-
 nec eis placatus sit. Et q; myrrha littera
 lis odorē suauitatis habeat: exp̄sse legi⁹
 Eccl. xxiij. vbi dicit. Quasi myrrha ele-
 ua dedi suauitatem odoris: ex persona
 sapiēte. Onyca vero ostreola parua ē
 ad vnguis hūani magnitudinem: ppter
 hoc ⁊ onyca dicit⁹ quasi vnguina. Onyx
 namq; grece vnguis dicit⁹ latine: vnde ⁊
 sardonx de quo alibi. Sardonxem faci-
 lit⁹ vno nomina sardus ⁊ onyx. Est est
 vere loquēdo onyx lapillus q; apud sar-
 dos reperitur: melius q; onyx diceret q;

onyca. Et est onyca vel onyx boni odor⁹
 vt dicitur ⁊ nōnulli p̄ficiunt. In onyca
 igit⁹ intelligi nō immerito g̃a humi-
 litatis: que magnū locum in ofone tenet:
 sicut Eccl. xxv. Oratio hūilitatis se nu-
 bes penetrabit ⁊c. Et est ordo congruen-
 tissimus: vt g̃am cōpunctionis in qua
 est vīa recognitio vitioz ex peccatoz
 comites hūilitas: q; nihil adeo dūplex
 deo: sicut dicit Hieronym⁹: sicut ceruix
 erecta post peccatū. Galbanus hō idē
 circo potissimū boni odoris inde dicit⁹
 videt⁹: qm̄ mirifice virtut⁹ est odor ipsi⁹.
 Extinguit est: omnia venena draconaz:
 ⁊ serpentes arceat ⁊ diffusat. Vbi nihil re-
 citius q; gratia ventuositate seu benigni-
 tatis intelligi. Venenata nāq; peccata
 ⁊ vitia venenosa: vel poti⁹ venenata vi-
 tia ⁊ peccata malignitatis intelligunt⁹.
 Hoc autē est p̄ animo vel studio nocēdie
 sine qua nūq; sunt: qualia sunt odiū
 ira: inuidia ⁊ supbia: que sine iniuria ex-
 lectione primoz nūq; in aliquo est. Bla-
 sphia que amore lucroz adeo excecāt eos
 quos possidet: vt aliena detrimenta nec
 p̄sident nec reperiūt. Quia ppter notia
 animalia siue maxime venenata reputā
 dī sunt merito vel habēdi. Causa autē in
 hoc euidentissima est: qm̄ tanq; pestilen-
 tes siue pestiferi alijs hominibus sunt.
 Quia igit⁹ manifestum est: benignitatis
 siue benignitatis nō solum studium no-
 cēdi sed etiā ofite alienum extermina-
 re ab his in quib⁹ merito galbanū ipsa
 intelligi. Debes etiā scire q; peccata
 hūmōi ⁊ vitia cruenta siue sanguinolēta
 dicenda sunt: ⁊ dicunt⁹ ab eis q; in sacris
 doctrinis eruditi sunt. Nec mirū tibi vi-
 deat⁹: si gratia ista locum habet magnus
 in ofone. Necesse est est benignos benig-
 nitatem apud deū benignus inuenire:
 quēadmodum ⁊ misericordes misericor-
 diam: scriptum est p̄terea Eccl. i. quia
 q; beneplacitum est deo: fides est ⁊ man-
 suetudo. Benignitas autē nō est nisi man-
 suetudo: licet ex alia causa benignitas:
 ex alia autē mansuetudo nomen. Hoc autē
 nouit Judith que in ofone sua dicebat
 ad dñm. Tu dñe cui mansuetoz ⁊ humi-
 litum semp placuit deprecio: sicut legi⁹
 Judith. ix. Solus errorē pietat⁹ veniens
 intelligit: ⁊ venenata alia heretici cō-
 suerunt haberi. Et intelligo hereticos

Eccl. 35. d

Hierony.

Eccl. 1. d

Ju. lit. 9. d

nō simpliciter: nec p imperitiis seducros
 & in errores hereticos: plapfos: tales est
 nō alia venenata dicendi sunt: sed ma
 gis a venenatis veneno percussa. Heretici
 dō qui venena errorū mortiferorū p dūcā
 do & suggerendo diffundūt: animalia ve
 nenata & serpentes nequissimi censendi
 sūt: & merito nominādī: quā ppter fides
 ipsa merito. id ē galbanū spūale accipē
 damus: quē & oīa venena hūmōi & ab alijs
 in quib⁹ est exterminati: & in alijs etiam

20

Jaco. 1. b

viuere & regnare q̄tum potest phibet et
 auertit. Q̄tum aut locum fides in o
 nibus teneat: iam didicisti in epla Jaco
 bi. iij. & eiusdem. c.). vbi dicit. Postulet
 aut in fide nihil hesitanda & mala auer
 tenda seu exterminanda recte intelligi po
 test galbanū spūale: & orantibus pietate
 siue miscōia p̄ntis pmittitur. Marth. v.
 Non est nisi stulte sperare vel perire mi
 sericordiā a deo pōt: qui misericors i ali
 os nō fuerit: sicut legit Eccl. xxvij. Ho
 mo homini seruat iram: & a deo petit me
 delam. Et Marth. xviij. Nō igit oportuit
 te misereri p̄seruis tuic? Ipsa quoq; veri
 tas in euāgelio luce exp̄sse dicit. Quod
 superest date elemosinā: & ecce oīa munda
 sunt vobis. Et omnis ecclia sanctorum
 cantat. Sicut aqua extinguit ignem: ita
 elemosina extinguit peccatū. Et est gal
 banum istud spūale. id est miscōia valde
 boni odoris: nō solus a pte erogant: ele
 mosinas: sed etiā a parte recipientium:
 q̄ miro affectu & deuotidē b̄didit largi
 torib⁹ & misericorditer deū exorat p eis.

De deuotione que requiri
 tur in oratione. La. XLIII

71

q̄ **Quarta species aro**

matica que in cōpositione venit
 thymiamatis istius: thūs lucidissimum
 est: q̄ vocat cībanū q̄ est dicere incen
 sum album. Vocat & incensum masculū
 q̄ in forma seu figura similitudinē ha
 bet testiculī humani: vel pot⁹ masculus
 thūs dicit: id q̄ fortius ē & maioris vir
 tutis cum in oībus animalib⁹ mascu
 la sunt potiora & fortiora. Un & virgile.
 Cierbenas adole pingues & mascula thū
 ra: vñ & mascula bilis a persio dicit. In
 tellerit q̄ moyses thūs lucidissimū. id est

Virgil tus

parissimū: q̄s de puritate est ei lucidi
 tas. Thūs istud nihil rect⁹ intelligi po
 test q̄ in ofone deuotio. Nec tibi dubiū
 est q̄tum valeat: & q̄tum condia: q̄ta
 cumq; p omnia meliorē ofonem deuo
 tio. Cum dicat auctoritas: q̄ qui in deuo
 tus orat iudiciū contra se postulat. In
 ipsa vero deuotione puritas: quid aliud
 intelligi pōt: q̄ sicut legit i Exo. in thū
 re luciditas? Etiam audiuit q̄ notia
 sit in ofone impuritas: que est admixtio
 volitantū cogitationū: que sunt mulce
 morientes: & p̄dunt suauitatē vngenti:
 sicut audiuit in pcedentibus ex verbis
 salomonis i ecclesiaste. Et ista suauitas
 iucunditas est qua viri sancti in ofonib⁹
 iucundant.

De breuitate orationis.

Capitulum. XLIII

p̄ **Propter hoc dicit** p̄

beatus Berni: q̄ ofo debet esse Berni.

breuis & pura: nō q̄ plixitas

lōgitudine ofonis deo displicet: nisi vbi
 ipsa plixitas alijs impedimentis etiam
 p̄stat orandi. Sicut notū est tibi de quib⁹
 buis sacerdotib⁹ cerorū psumptorib⁹ q̄
 missas adeo longas facit q̄ tedio plixi
 tatis sue corda circūstantiū & a gsa deuo
 tionis arefaciūt: & ipsam refectionē spū
 lem quā in missis percipere debent in mole
 stie amaritudine eis trit. De his igit
 pōt conqueri p̄p̄as missis circūstans et
 dicere. Dederūt i escam meā fel. Sui
 titia igit hūmōi hoim hec est: vt p pugil
 lo deuotionis q̄s eis in missis tribuit.

p̄s. 101

totius populi deuotionē auferunt: & pro
 tribus vel quattuor (vt ita dicā) lachry
 mis cōpunctionis vel deuotionis: vasa
 magna. id ē corda deuote ac lachrymose
 orantium effundant. Ibi igit breuis de
 bet esse ofo: vbi breuitas sine deuotioni
 alioz orationū militat & deseruit. P̄nt
 etiam ex alie cause abbreviendi ofonis
 fieri: sicut infirmitas corporalis. Multū
 est amentia & morbus melancholicum p
 ppter ofonum plonagationes nimias laci
 derunt. Infirmitas etiam spūalis causa
 fuit apud aliquos: quia ipsa. vebemētia
 deuotionis adeo affligantur: vt postmo
 dum octo vel quādecim dieb⁹ vel plurib⁹
 languere necessario h̄nt. Interdū aut et

adeo rapinatur: et mores. i. totalis separatio
 aiaz suar a corpib⁹ nō immerito timeat^r
 Abbrevianda etiā ofo ē publicis per
 sonis: hoc ē pluri⁹ curā alioz siue tē
 poraliū seu spūaliū gerētib⁹. Plerūq⁹ enī
 nō sine iniuriā t^r derimēto graui subdi
 toz plonari nō pōt ofo plator. Causa
 aut in hoc est: qm̄ debitorē sunt subdi
 tis in multis rōe officioz suoz. Inter
 dū enī iura sunt reddenda subditis: nec
 pōt eis differri sine graui dispendio vel
 spūali vel tpali. Quā ppter illā hōrā tē
 pandū est a plūritate ofonis. Sicur de
 bet eis sacramētatio: et alia innumera: q̄
 sicut auferri nō pōt eis sine iniuriā corz:
 ita interdū nec differri. Uidī mltos pi
 ritate missaz adeo obstinatos: vt porū
 eligerent missas hmoi nō audire: q̄ plū
 rilitate tante molestia sustinere. Pic igit^r
 tur videt^r mihi intellectus t^r ista inten
 tio s^rmonis istū beati Berth. Quēadmo
 dū enī dicit^r Tull⁹: qz nūq⁹ nimis dicit^r
 qd nūq⁹ satis dicit^r mlti videt^r qz nū
 q⁹ nimis prendit^r seu plonaz ofo: qz
 nūq⁹ deuota et pinguis ofo mihi videt^r
 nimia posse ēē nisi in casibus affidetis.
 Tūq⁹ enī mēs hūana familiaris: cūz
 deo est: nūq⁹ artius ei pinguis in vīta
 ista: nūq⁹ laui⁹ ex eo reficit^r q̄ in ofo
 ne. Nisi fortius in sublimitate cultus
 spūi pēplationis: de q̄ t^r alias: si de^r dede
 rit vīta t^r spaciū t^r grām ad hoc necessa
 riā: desiderio ē mihi t^r pposito scribere.
 Post hoc aut^r absoluū me a pmissio illo
 qd in pcedentib⁹ pmissi: vīz de merito
 ofonis: vbi dicit^r qz musce mōiētes per
 dūt suauitatē vnguenti: non aut^r subhan
 tiā vel meritū principale: hoc tñ pmissio
 qz ofo t^r vnguentū ē: t^r ppter hoc habz d^r
 tūte sanatiū. Ad medicinā enī pficiē
 vngēta ista hmoi t^r multaz infirmitatū
 sanitas p ea pstat. Nō ē aut^r morib⁹ vel
 vuln⁹ vel lesura vīta spūalis cui p vngē
 tā ofonis de^r nō medeat^r. Conficiunt^r t^r
 vngēta ad scificationē: sicut expōe le
 gis Exo. xxxi. de oleo viciōis: qd ex q̄
 tuot aromaticis spēs t^r oleo oliuaz pfi
 ci pcepit dñs. De aut^r sunt spēs ille vīz:
 myrrha pila electa: cinamomū: calam⁹:
 t^r cassia. Et itelligo qz cassia ista ē lignea
 vīz q̄ et rubi coloris: boni saporis piter
 vodois. Hoc igit^r olea viciōis caput
 aaron in psecratione ipsi⁹ pfundebat:

sicut chrisma t^r oleo scō pfunduntur
 manus t^r capita pontifici hodie in ecclē
 sia dei. Nihil enī efficacius ad pstandaz
 gratiā sanctificationis q̄ ofo. Per illam
 enī sanctificat^r i ecclēsia dei quēq⁹ in
 ea sanctificant^r. Quā ppter ad ipsas ani
 mas orantiū virtuosissimā illā esse effi
 cacissimāq⁹ manifestū est. Si enī in ea
 que foris sanctū hoc est extra animā: mīni
 stri sanctificantis eouq⁹ pōt oratio vt
 omia sanctificata per illam sanctificen
 tur: q̄to fortius in aiabus in quib⁹ est
 ex quib⁹ exq̄t^r pcedit ad desi in gratiā
 sanctificationis efficac^r erit. Conficiun
 tur vngenta adnotorē et candorē corpo
 rū: quis aut^r ignorat qui vel ad modicā
 virtuositatem oratiōis apprehenderit
 quātus nitore: q̄tus ve decor p virtute
 orationis pstat^r digne t^r deuote oranti
 bus: Que anīa humapa adeo tenebro
 sa: adeo deformis est: vt illā oratio non
 splēdificet t^r decoret. Sicut t^r vngē
 ta ad pseruationē a corruptione: sicut ap
 parer euidenter tibi in his vngētis quē
 bus condunt^r corpora mortuorū. Ad hoc
 enī vngētis hmoi condant^r vt a put
 redinibus t^r vermibus lesa pseruent^r.
 Manifestū est autem orationē frequen
 tantibus t^r gratiā deuotionis in eadem
 habentibus: virtutem istam cōsumpti
 uā spiritualiter orationi non abesse. Nō
 enī possibile est assidue orantib⁹ vermes
 vitiorum t^r peccatorū putredinēq⁹ cor
 ruptionis spiritualis nocere posse. Si
 mīliter nō est dubitandū: quia nec dura
 re in eisdem possunt: ex li q̄nq⁹ in eos te
 ruant virtute orationis extinguuntur.

Conficiunt^r et vngenta ad odorē sua
 uitaris atq⁹ fragrantia. Et iā audisti ex
 testimonijs lib. Apocaf. Q̄tus odor sua
 uitaris flagrat in aula celestī ex oratio
 nib⁹ scōz: etiā qui adhuc in terra pere
 grinant^r. Quāta igit^r credēda ē fragran
 tia ex orationib⁹ sanctoz: qui tā cū chri
 sto dño regnāt: quibus tanta est affuen
 tia aromatum spiritualiū ex quib⁹ odo
 ramenta orationū pficiunt^r p^ronissimū
 aut^r ex orationib⁹ dei ac saluatoris dñi
 nři iesu chrisi: q̄ fm̄ qd est hō: ap^rheca
 est oīm aromaticū: omia alia donoz vīz
 t^r gratiaz atq⁹ virtutū incogitabili pcel
 lentia transcendētū. Qualem aut^r quā
 tā vt putas ēē fragrantia ofonis glōse

Epoc. 2.8

genitricis eiusdē: quotiens pietas: et dulcedinis eius dignatio ē exorare charissimū ac beatissimū filiū suū p nobis? Quā si p singulos sanctos angelos et brās alias cōsideratōes huiusmodi feceris: inestimabile et incogitabile flagrantia ex aggregatione omnium celestium orationum certissime esse et aspi rare certissime cognosces. De merito orationis si huiusmodi actionē feceris tibi sciendū ē quod duplex ē: viciū principale et secundariū. Et principale quidē ē remuneratiōis seu felicitatis eterne. Et interdū illud principale ē: quod ad ipsū et ppter ipsū omnia alia merita tribuunt. Et adhuc ipsa charitas quā radice ē omnium meritorum principaliter donat. Cū huiusmodi oratio ē ex hac radice merito isto nunquā frangatur: sed ei semper debet. Huiusmodi namque radice ratione meritoria est oratio principalis et ppter felicitatem eterne et rōe illius debet orari ex charitate. Secundaria vero merita sunt pferuntur gratie: augmentū ipsius et remissio vel diminutio pene merito: omniaque alia bona dona que in ore ab universali patre bonorum obtinentur. Et hec sunt quae principali merito feruntur orationis: puritas deuotio lachrymarumque pfectio supradicta. Quia igitur voluntates et fructus mellei. I. cogitationes pauerino: illius cordis cum et radice meriti principalis quā pnoqui nō extinguitur siue mortificatur tō nec principale pmissū auferunt. Cū enī pmanere illa et integra huiusmodi necesse ē et ei affectum pmanere. Sciendū est etiā tibi: quod de secundariis meritis ex affectibus orationis ē diffugatio demonum: et diminutio potestatis ipsorum.

Quare viri sancti difficile habent gratiam deuotiōis. et lachrymarū. Ca. XLV.

Quod si quis in

terroget huiusmodi viri et tū raro grām deuotiōis et ppter lachrymarum irriguū huiusmodi pccatōes vero spurcissimi et immanissimi facile habere eos interdū. Rūdeo in hoc: quod admiranda ē mirabiliterque laudanda dei nri misericordia: que tā indignis tā pemptis tanquam paratis se exhibet: atque adiutoria quibus tanti pccatōes ad grām iustificatiōis siue puerfionis adiuvant: tā benigne eis.

dem tāque facile largitur. Quod autem scitis viris tā raro ista dona tāque difficile tribuuntur: hanc purō eē cū viciis et cariora illa habeant et tolli grā dei eadē attribuunt. Iuxta sermonē beati Augustini dicentis: Quia christi nō nouit quā aliquid grā dei aliqd attribuit. Debes tū scire cum his: quod immanitas sceleris et mortuositas pccatōrum occasione nō modicā dat timorē dei et crudescēte et alijs quibusdā donis: puritas vero pccatō et huiusmodi fidelitatis securitate interdū generat in electis: et ppter hoc non nunquā gaudiū tribuit. De gaudio vero certū est tibi: quod merore cordis et lucris excludit. Nec pretereundū est tibi exemplū quod ad hoc inducere cōsuevit: viciis de pccatis et pccatis: alijque fructibus huiusmodi huiusmodi in se huiusmodi: quod malo re suauitatis odorē spirat quod fructus suauissimi et illece. Memores enim calore suo adiuvāt calore naturālē in eis: ppter quod facile naturā eorum et odorē debitum spargunt verminosis fructus. Sic et alij quociens horrida atque monstrifica vitia et pccata adiuvant timorē: horrore: verrecundia: et tū ipsam ad frascendū ptra semē ipsam: ex quibus grā interne penitentiā et odoramentorum oratiōis nō modicum adiuvantur.

De merito illius orationis in qua nō cogitat actu quis de deo

Ca. XLVI.

Quis autem questi

est: qualiter sit vel durat meritū orationis: quod agminibus multarum morientium referentissima ē: et strepit earundē tumultuosa: qualiter eterne remuneratiōis pmissū p huiusmodi orationē alijs mereri pōtū in qua nec de deo nec de pccatis huiusmodi cogitauit aut actu etiā curat. Rūdeo in hoc: quod si cū pegrinatione qua huiusmodi visitat limina sanctorum: meret suffragia eorum: de quibus in pposito solo et initio cogitauit. Nō enī facile ē: nec vni quā credo mentisse: aliquē ex huiusmodi pegrinantibus p passus singulos de suffragiis sanctorum ad quorum ecclesias vel memorias pegrinauit cogitare: Possibile autem est ut nec vno pposito tūps de eis cogitet ex illis. Occupant enī et labore itinerationis: et sollicitudine necessariorum ad illa: et

alio irruentib⁹ et emergentib⁹. Uer⁹ qd voluntas sine intentio obtinēdi suffragia hui⁹ cā ē et radix totius pegrinatio illi⁹: tota meritoria est illis pegrinatio ipsoꝝ. Et est exemplū euidentis simi liminis in lapide qd facit: vel sagitta qd trahit arcu. Nō enī cogitat iaciens de singulis pibus spacū qd lapis ille vel sagitta transierit: Sic igit⁹ vni impulsui debet tot⁹ illi⁹ spacū trāsire et singulārū pūi illius: nec de illis tractor vel tractor necō aliquo eoz cogitauit. Sic vni impulsui voluntatis sine intentionis ei⁹ pegrinatio: debet tot⁹ motus pegrinationis et singule ptes ipsi⁹: licet neq; de illis neq; de aliqua eaz pegrinatio ille cogitauerit: et ppter hoc tot⁹ motus ille meritorius ē eide. Sic dico de ofone et pūib⁹ ip⁹: qm̄ pūme ac pūcipali voluntati ex qua ofo cepit: ē licet mēs orantis ad alia enageat: et alia in cor ei⁹ irruant vel imergāt pter intentionē ip⁹ et cogitatio: ofo tñ tota pūme voluntati et intentioni attribuit et ei⁹ ē: et ppter hoc ex illa et p illā meritoria indicat⁹. Qis enī opatio ex radice voluntatis ex qua ē: vel bona vel mala: vel meritoria vel alteri⁹. modi iudicada ē. Iuxta smōes bñ Ambr. dicētis. Quia nō attendit de⁹ qm̄ sed ex qto: et qm̄ intēdis tñ facit. Qui smōes intelligendi sunt in eis opib⁹ que ex radicib⁹ intentionū et voluntatū mutari pnt. Qd dico ppter illas que in semetipsis male sanctificat⁹ ē fornicari: adulterari: que nulla bonitate radicis bene effici pnt. Facit ad hoc idē sermo beati Gregorij quo dixit: qd nihil habet vilitatis ram⁹ boni opis: nisi pcesserit de radice charitatis. Debes autē remissio eoz que dixi tibi de cogitationibus et alijs in corda orantium irruentibus: qd nisi radice: hoc ē principale voluntatē: et hec ē intentio: mortificauerit et ipsam ofonē sibi rapuerint: ita vt ex eis et ab eis pcedat meritū ofonis pūcipale scz auferre nō pnt. Cā autē in hoc etiam radix et cā meriti et pūcipalis voluntas ē sine intentio: ille qd qm̄ ad essentia suā pmanet cum ipsis.

De igne et gladio que debet esse in sacrificio orationis.

Ca. XLVII.

Est hec quoniam

ofō ē sacrificiū et oblatio deo acceptissima: qd deo in omī ecclesia scōꝝ offert: ad ipm placandū et recōciliandū ei totū dei pplm: psequar de ipsa dispositione et pfectione que sūt pueniētes cit⁹ p hoc qd ipsa ē sacrificiū. Et iam quidē notū ē tibi ex alijs: qd sacrificiū ē oblatio deo sacra atq; dicata sacrās siue sacrificans etiā ipm offerentē: que etiā hac intentionē sp offert: vtz vt ipse offerens p illā deo sacre siue sacrificet. Qd si qd qm̄ qd p hui⁹ sacrificiū deo sacre vel scēficet. Rñdeo qd cor hūanū siue mēs hūana in primis et marie: et intēdo hic de ofone qd ad placandū deū offert a quo atq; ad hoc vt ipse offerēs recōciliat⁹ ei p illā. Iuxta illud qd dictū est. Sacrificiū deo spūs cōtribulat⁹. De ofonib⁹ qd p alijs sacrificandis offerent⁹ licet decētissimū atq; pgruentissimū sit inuēdū vt cū sacrificiū ptribulant spūs offerant⁹: possunt tñ a vris sanctis qd psciam nō habēt qd sit in eis aliquid macrandū siue mortificandū: solo desiderio et intentionē impetrandi sanctificationē et offert: sanctificatio nē scz earū rerū quaz sanctificatio per ofones illas intendit⁹. Et querit vtrum ab his qui macrada vidēt in se vitiā qd, cūq; vel perā nō satis pueniēter offerūt absq; sacrificio qd pōtū: quo scz macrantur illa et mortificent⁹ vel in ipsis ofonibus vel alijs. Neq; enī ad sacra mysteria cuiq; tali accedendū ē absq; pparatiōe hui⁹ sacrificiū et sacrificij. Propter hoc dictū ē i ps. Dirigat ofo mea sicut incensū in ppectu tuo. Sūt et illud. Eleuatio manus meaz dñe sacrificiū vestimentū. Que reuera sacrificiū ē: sicut corā te sacrificiū vestimentū: qd in lege veteri pingui⁹ erat sacrificiū matutino. Et qm̄ aialia i lege veteri in oib⁹ sacrificijs macrabant igne et gladio: volēs offerre sacrificiū ofonis: necesse debet hñe ignē et gladiū: sicut legit⁹ Eccl. xij. qd imolaturus abrahā filiū: portabat scēl ignē et gladiū. Macratur⁹ igit⁹ cor tuū: qd ē dicere: macratur⁹ ala vitioꝝ et pctōꝝ et alialia brutalia i corde morācege te gladiū: adhibe tibi ignes. Et intelligo ignē spūalē qd vel ire vel desiderij ē. Qd si hñe

ps. 50.

ps. 140.
Ibidem

Z

Eccl. 22. b

f iij

Capitulum

ris a me: vñ vñ ubi accipit ignem istū? Stultissimū dico q̄stione istā. Hoc enī ē ac si q̄reret: vñ vñ ob quā cām irascaris alalib? venenatissimis nocētissimis atq̄ pestilētissimis. Quis videt colubē? hū fons q̄stuit vñq̄ hoc? vñ irascaris isti colubio vñ hū fons: p̄ferri si ab ipso vñ mor su vel veneno vsq̄ ad mortē leſus est? Quis vñq̄ ab hūcīnopia deuenit vt ira irā decisset ei p̄ra hec? Miser atq̄ stultis sume irascaris vnicuiq̄ pulci vñ mulce p̄ leſione p̄modica atq̄ leuissima: q̄ nec etiā leſio dici pōt: p̄ leſiōib? mortiferis? et mortē eternā irrogātib? nō vides vñ vñ q̄ de cā irascendū sit tibi tū norq̄s tā q̄ pestilentib? beluis. Quis vñq̄ defecit isti passus ē nō solū miserabiliter sed inauditū et intolerabilē salte vt ira ei decisset in hostes: suos seuissimos et im placabilissimos? Quis vñq̄ auditus est mendicās irā hūmōi: q̄n pot? p̄raria audienē et videan? incessanter implacabiles et p̄ modū oēm inexcetabiles inueniūtur hoies et hostes suos? Et si q̄n audiet impotrabili difficultate et laborib? iter cedētis grauissimis vix iduci p̄nt ad pacē: quis illi hostes sine viliſsimoz ac vilipēdēdoz oemementoz. Isti autē hostes sp̄iales sup oēm p̄pationē: imo sup om nē cogitatu maioz leſionū et nocumētoz sunt p̄ra te. De his p̄cepit tibi dñs deus: p̄ Ap̄lm. iij. cō. vt et mortifices vices. Mortificate mēbra vñ q̄ sup fr̄s sūt: fornicationē imundiciā tē. Tu autē est tū iustā cām hēas vñq̄ dei p̄ceptū vñ strictissimū: q̄ris vel ob quā cām irascaris tū a troib? tanq̄ seuis hostibus tuis. Stupēda pacia tua: si ea videre vñ de ipis cogitare potes: et nō tot? statim excēdescere in eos: tanq̄ furore iracū die tue irruere in ipos. Ista p̄culdubio ē diabolica pacia tua et sol? diabol? illā te docuit vt beluas hūmōi seuissimas: q̄ die ac nocte a deuotiōe tua nō cessant absq̄ vlla rebellatiōe et p̄radiciōe sustineas. Tū tibi ista pax maledicta et p̄tinuū belis et capitale hūmōi hostiū p̄ra te ferre potes? Et q̄ ē sup admirationē atq̄ stuporē: vt eas et hospitio foueas et impetralib? atq̄ inimici dom? tuā id ē p̄pse hospitio foueas: pascas: nutrias: ptegas et defendas: omib? inimicis eoꝝ factus inimicus. Istud nūq̄ gene-

rale est: vt amatores oīm vñq̄ et peto- rū: impugnatores ipsoꝝ: vñq̄ doctores: p̄dicatores: implacabiliter odiā et ino- rabilitur p̄sequenē. An acceptis hoc ex sacratissimo illo mādato euangelico vñq̄ Mat̄. v. Diligite inimicos vñq̄: benefacite his qui oderūt vos? Hoc in- dubitanter tu facis de inimicis qui gla- dio oīm et igne p̄sequēdi et exterminādi sūt. Ista pacia et bñficiētia alijs inimicis debet. Istis vero n̄hī nisi ignis et gla- dius et oīnoda exterminatio. Auerte pa- cē: paciam et beneficiētia istā p̄ oēm mo- dū ab omib? hūmōi inimicis tuis: in eis enī nutritis: p̄feruas: cultodis: et protegis mortē tuā. Quēadmodū ligna arida q̄ de ipsa substantia sua nutriti ignē deu- orantē illa. Respice miserrime et insu- nissime: ad damna inestimabilia q̄ iam passus es ab eis. Et primo ipsam cehere- dationē tuā a p̄daro acūcinto regno ce- loꝝ: et a desiderabili gloria hereditatis illi? a sublimitate tū nobilis regni: in illud exiliū paup̄tatis et miserie deice- rūt te: et pastore porcoꝝ fecerūt te. Ip̄s nūq̄ porci infernales sunt: quos inces- santer de sanguine tuo pascis et morte. Hi sunt de q̄b? dicit Job. Qui me come- dūt: nō domiuit. Respice miser ad cō- tem- melias et ignominias: spectaculū enī ob- p̄tū te fecerūt oib? inimicis tuis: et as- fiduis derisioib? eoꝝ te exposuerunt. Hi sunt demones qui irridere te: et subſana- re non cessant q̄ ab altitudine rāte glie in ignominiosissimā istā vilitatē deice- rūt te: et q̄ ad adunarus collaudationi et ad iurationi oīm militiā celestiy: nūc- pareas op̄obez et irrisioib? viliſsimū rū infernalī canum. Attende stultis- si- me qualiter depauperauerūt te: q̄ etiam nudū atq̄ miserrimū te fecerūt vestimē- tis p̄ciosissimis atq̄ speciosissimis: imo regalib? quib? in sacramento baptis- mi te de? vestierat: decorauerat et exorna- uerat spoliauerūt: turpitudinē vñq̄ horri- ficā totū operuerūt atq̄ repleuerūt. Reco- dare miser quoties et in q̄tā iracundiā exarsisti p̄ra iniuriatores et bñficato- res tuos: hoc p̄ viliſsimis ac vilipēdis- simis iurāt et dānis. Nec ad modicū ira- scer? his q̄ tibi grauissimas et intolerabi- les iniurias hās iuleſti: vbi meruisti ap̄o-

Col. 3. a

te istam gratiam ut ingrassari eis liceat in te: vsq; i extremas iniurias et promelias et vsq; i extrema damna et supplicia. Cui tibi in ea siue erga ea deo tā odibilis tibi damnableis tāq; mortifera patietia? Trascere inquit Aug? seruo tuo ne peccet amplius? Trascere igitur et tibi ipsi ne peccet amplius? Quia si iniurie et promelie damnaq; ab amicis illata graui? ferri cōsueuerūt: q̄to graui? ferenda sunt mala tot et tanta: q̄ tuipse tibi irrogasti. Amplius q; nemo pōt adeo debitor vel obligatus esse tibi: vt tuipse es debitor in q̄ pactis et honoris. Nemo igitur adeo inimicosus eē pōt tibi quicūq; et q̄tactio mala irrīgādo vt tuipse es tibi. Quāto nāq; q̄s maior debitor est alicui in bonis q̄buscūq; tāto magis iniuriolosus est eidē irrogando peraria. Quia ppter verum est q̄ dixi: q; nemo pōt eousq; iniuriolosus esse tibi: vt tuipse es. Nemo igitur pōt te magis puocare ptra te q̄ tuipse puocaueris te contra te. Insurge igitur infansimile cōtra te ipsus: et trascere tibi ipsi. Trascere in q̄ vsq; ad mortē. I. vite mortificationē et extinctionē: q̄ tam iniuriolosus: tā dānosus tāq; pestilens ptra temetipsum vitisti. Exurge igitur et extermina penitusq; cōsume in teipso quicūq; est vite istius tam neq; et p̄sertim ipsos fontes et radices istius vite et puerfionis mortifere. Vt fontes et radices sunt vitia et peccata. Trascere igitur ipsis de quib; nihil cogitare potes aliō: nisi q; ira omni et vltiōe dignissima sūt.

Amplius cū nihil te adeo puocare possit: adeoq; tibi nocere vt ista tibi nocuerunt: q̄b; vel qualib; referas iram tuā: si ista in pace dimittis? Aut igitur extermina ea incendio: ne aut ipsa incendia sua eternis flāmis exurant te. Ipsa est: sunt pabulum et nutrimenta ignis eterni sibi mer. Quid loquar de demonibus qui p̄ hmoi fauillites suos te in abyssos miseram in quib; es deiecerūt: et te in ipsis capellū detinent et oppressum: atq; miserabiliter deuincit atq; pclusus: tā durū tanq; durum bellū ab eis sustines: tanta dāna: tantas iniurias et cōrumelias: nec ab eis quicūq; sperare potes nisi eterna supplicia. Brede q̄ta demetria tam p̄pit es eis: tā pacificus et parēs i eos: imo tā sedulus tā officiosus seruitor eorum: tam p̄p̄t obediōr oibus mada-

tis ipsoz. Et vt ad vñū dicam: tottoz es tuq̄pius et carnifex immanissimus. Hoc ē seruitiū q̄ a te iugiter expedit: hec sunt iussa que p̄nua tibi imperāt: vt nō solū quascūq; inimicitias ipsoz ptra teipsum exerceas: sed etiā crudelissimā carnificiam tuq̄pi? vt de sanguine tuo vituo de teipso: mēbris tuis i membroz officijs ipsos assidue pascas: cū voracitas eoz in insatiabilis et inexplēbilis sit. Considera q̄ palpabiles sunt tenebre tue: q̄ta insania tua qua oēm brutalē desipientiā incōpabiliter excedis. Quia est animal brutum inueniri pōt mortis sue p̄pitium: et deuorantib; se vt ei possibile est nō irascens: eidē p virib; nō rebellans? Si tot et tante puocationes ignē iracundie ptra semetipsas et ptra puocatores ignem ire in te nō accendit et illū tibi copiose non subministrat: nō solū hoīs sed etiā bruti alius noiatione indigni? habendus es. Necq; est vis irascibilis in te esse putāda est: nisi vel penitus exterminata vel adeo oppressa et suffocata vt de salute ipsi? nō immerito desperetur.

De igne sacrificij oratiōis. Capitulum. XLVIII.

Bonis vero sacrifici

cio isti necessari: ignis est diuini amoris: siue cuiuscūq; boni et sancti amoris: siue sit charitas depurata illa vici viuifica atq; dei b̄lectio: que nihil mortiferū: nihil peccatū mortalis sech parit in p̄prio subiecto: siue sit alius sancti? ac boni amor: quo bona diligant et mala odiant. Hoc autem dico: q; charitas ista que est vitalis atq; viuificus calor: gelitudinem vitiorum et peccatoz dissoluens penit? et oīno exterminans: nō in omnib; qui se ad grām suificationis pparant statim inueni? q̄n potius p̄cedit illam amor quidam pparatorius parans ei viā et aptans cor humanū ad recipiendū ipm: quē admodum qdā calefactio p̄cedit arfionem. Nec vbiū est q̄n calefactio hmoi ligna pparat exticcando: et frigiditatē ab eis fugando: atq; vtiq; calefaciēda. Sicut vides in lignis viridib; vel aqua aspersis: que nō statim vt instrūe componunt et igni

Capitulum

adhuc ardent: sed postq̃ p̃ h̃mōi calefactionē vt p̃dicit p̃parata fuerint t̃ aptata: t̃ consq̃ calefacta vt arione recipiant. Sic eundē est videre in illis q̃ cōsiliis beati Gregorij sequentes: faciunt quicqd̃ boni p̃nt: vt deus illustret corda eor̃ ad p̃niam. Quia ppter amorē est eis t̃ desiderium p̃nīe: cum eam tam studiose querāt: t̃ ad illam obtinendā se p̃parent vt p̃nt t̃ a dei misericordiā adiuvantur. Putus aut̃ dilectōis ignis quicqd̃ mortiferi in aīa hūana ē vtute sua cōsumit atq̃ mortificat. Et de ipsa fornace sp̃s s̃cī sol⁹ emicat benignitas ipsi⁹ largitione sua gratuita saluberrima ac p̃ oīa liberalissima: quappter ab imenitate et beneficentia ei⁹ petenda est totis virib⁹ totaq̃ deuotione: cum aliunde obtineri nō possit. Ceteris amores alij qui t̃ si nec vitales nec vitifici sint: ad vitam g̃e t̃i p̃parent t̃ aptant corda in q̃bus sunt: ac multipliciter adiuvāt in idipsum. p̃cura ri posse facilius videri p̃nt. Et primū qui dem inspectione ac meditatione sacray scripturay. Ignitum est ei⁹ eloquū dei rehemētē t̃ carbonēs desolatorij sunt sacra eloquia: nec p̃r diu in eis versari cor humanū: q̃n ab eis amorē dei vtunq̃ calefiat. Et hec debet esse potissima intentio meditantij in lege dei: vīc vt inde saltem p̃paratorie recalcant: tandē vero t̃ finaliter vt inde ardeant t̃ flāmscant. Et quo manifestū est multos scho-lares t̃ doctores theologos: qui tāto numero annoz iactantes se sacris studiis insudasse: t̃ in scholis theologicis commoratos: corda nō in sacris eloquijs habuisse: sed aurib⁹ vt ait Spuleus phnēt nō anima philosophatos fuisse: ad similitudinem serpentis qui quoties in aquis natant: caput extra aquā semp̃ teneant: licet toto residuo corpis aquis immersi natant. Hi sunt salamandre diabolice: que tantis sacrop eloquiorum ignibus: nec ad modicū calefcere p̃nt: nec dicam ardere. In hos igit̃ frustra tantis assiduisq̃ doctrinarum sacrarū flatribus insusflent sacri doctores: quē admodum enim in carbonēs extinctos t̃ ligna viridia et aquis aspersa frustra insusflāt: cum in eis nulla scintilla subexistat sanctitay. Pos-sibile t̃i est t̃ plerūq̃ sit g̃sa dei faciet: vt h̃mōi hoīes vel meditatione sacroy

eloquoy: vel audita calefcant t̃ inflam-men⁹: ppter qd̃ dictus est. Carbonēs succensi sunt ab. Carbonēs inq̃ qui p̃nt ex-tingeri t̃ gelidi erāt. Insufflanti est chris-tus oīs t̃ apostolos dicēs eis. Accipite sp̃m sanctū: sicut narrat Joē. in. xx. ca. lib. sui. Nec dubitandū est illos in suffla-tione h̃mōi: vel calefactos fuisse: vel calo-rem sancte dilectionis in eis adaucrum fuisse. Manifestus igit̃ est et his oībus: q̃ intendētib⁹ calefieri calore isto sala-rii: ea de scripturis sacris ad meditandū ipsis eligēda sunt: que maxime igne spi-ritus sancti flāmscant. Et hoc est qd̃ docet Gregori⁹ sup̃ Ezech. dicens: q̃ cū ad charitatem incendendā accēdendam et in flāmandam: aut in nobis aut in alijs incendimus: vba in nobis ad hec elige-da sunt: cui omne quo loquim⁹ igne cha-ritatis vaporatur.

Que valeant ad accēden-dum vel nutriendum ignem orōnis p̃dictū. Ca. XLIX

Alit p̃multuz ad

hoc p̃sideratio iugis atq̃ reme-moratio in cogitabilis largita-tis t̃ beneficentie creatoris in fatigabili p̃tinuationē: ito semp̃ p̃fusissima. Ma-nifestum est ei⁹ id esse b̃ficia ad calefa-ciendum cor amorē benefactoris qd̃ sunt torres t̃ ignes oīaq̃ ignita ad calefaciē-dum corpus calore corporali. Quis est eo-usq̃ obfrigit vt vel leui ac modico b̃fi-ficio in largitorē ipsi⁹ aliquo amore nō calefcant? Quis igit̃ abscondere se potest a calore dei. i. amore ipsi⁹ qui cognoscat se incessanter obui b̃ficia ei⁹? p̃sertim intellecta imenitate illoz? Primū igit̃ recogitanda sunt calefieri vt alios cale facere cupiētib⁹ t̃ intendētib⁹: b̃ficia nature: qualia sunt esse t̃ vita atq̃ ea ex q̃bus viuim⁹ t̃ sumus. Que p̃ro ampli⁹ diligit⁹: tanto in amore sui largitoris maiori dilectione calefaciē cognoscent-es. Quia igit̃ sup̃ b̃ficia naturalia oīa ista diligit⁹ vt amore p̃grandi amari facit deum datorem oīm ipsoz: vel pro-cul dubio ignorat: deus esse dator corū. Et quo manifestū est: q̃ modica vt nul-la sit fides t̃ scia dei in maiori p̃e hoīm. Nō. n. p̃t stare ista fides vt scia dei: que

Gregorius

p̃. 17.

Joē. 22.

Gregori⁹

p̃. 119.

Spuleius

agnosceis? et credis actor? et dator est ipse
esse nisi et vite cum isto mortifero gelicidio
quod ex minoribus beneficiis omnimode solueretur.
Si enim non est possibile alicui credere
vel scire quod aliis alterius oculorum ei vel de-
derit vel reddiderit: quoniam caleat amore ma-
gno datoris vel redditoris hominis: qualem
possibile erit ut tanta pueritas cor hu-
manum pueriterit: ut tam longe maiorum bene-
ficio: ut sunt esse et vita: deus auctorem
et dator est cognoscat et ipsius non delingat.
Ampli? est unusquisque hominem non sit nisi
quasi quidam aceru? et pueritas quedam do-
nor? et beneficio dei: perculsio non est
unusquisque nisi aceru? ignium et ro-
gus ardentissimus ex tot et tantis ignibus:
quos et quanta sunt beneficia dei congesta et
aggregata in nobis: et ex quibus sunt esse
et vita et membra singula et vires naturales
bonaque anime naturalia: sicut et bona corpo-
ris. Quia propter flammam et ignem maiorem est
rogus iste in uno quoque nostrum: qui fuit for-
nax illa babilonica. Maior inquam super
omnem proportionem et comparisonem. Inuenit
igitur unusquisque in se fornacem incompa-
biliter maiorem igni et flammam: qui fue-
rit illa babilonica. Quia propter in semet-
ipso inuenit unusquisque non solum ut caleat
amore largitoris: tantorum bonorum: sed etiam
ut torus ardeat et flammescat. Et intendo
amore naturalium amoris: quem recognitio
bonorum naturalium petit. Attende hanc frigi-
ditatem diabolicam: quia roguis torus frigi-
dus est et tanti ignis et flammæ existant in
uno quoque homine ab amore creatoris ad-
huc frigenti. Quid videri? dicam tibi o homo
et in audire pene et incogitabilis pueri-
tatis? Tuipe ignis est totaliter et fornax
imensorum ignium et flammarum: et tamen frigidus.
Quis visus ad hec terra auditui vel cogita-
ui ignem congelasse? factum igitur est in te
diabolicum istud miraculum. Ex quo appa-
ret quod sicut ex luce visibili est vel procedit
calor sensibilis: sic ex luce spirituali que est
fides seu scientia dei: qua credis et scis actor
et largitor vnice esse bonorum omnium: est vel
procedit calor ille spiritualis: vix amor in
deum: et intendo amor in deum naturalis.
Quia si consideraueris ipsa beneficia dei gra-
tuita: remissionem vicem penarum debitarii:
remissionem culpam commissarum: remunda-
tionem ab inquinamentis vitiorum et pecca-
torum: reformationem et decorationem alarum

humandarum: per dona virtutum: que sunt pul-
chritudines et perfectiones alarum nostrarum:
gras qua nos de immenso de extremo vel
lissime turpissimamque seruatur? in sublimi-
tatem tantè nobilitat? in altum: ut filios
dei nos efficeret et heredes ipsam quoque
hereditaret eternam: que est regnum principum
et felix: inuenies unumquodque istorum
est maius? incomparabiliter beneficium omnibus
antedictis. Quia si alius oibus calere amo-
re creatoris forsitan non potuisti ab his
tot et tantis ignibus? et incomparabiliter ma-
ioribus: qua frigiditate vel gelicidio te de-
fendes vel abscordes? Sed in hoc ipso ean-
dem dico cum esse homini tam mortificare eos
gelationis tue: vix extinctionem lucis fidei
et scie dei sine defectum. Non enim possi-
bile est hanc lucem fidei et sapientiam dei ra-
diare super cor humanum et non inflamare illud
ardoribus saluberrimis. Ad hoc igitur totius
studij inuigilandum est nobis: totius virium
alarum nostrarum conatus? petendum: ut illa luce
fidei atque scientia dei perfruiamus et irradiemur:
alioquin in medijs flammis tot et tan-
tis frigore morimur: et quod magis est su-
pendium et diabolicum miraculum: congelamur.

Quid dicam de donis et beneficiis dei: que
omnem estimationem nostram: omnemque huma-
num et etiam angelicum exuperant cogita-
tum? An non est ipse dei filius donum dei
et beneficium incogitabiliter largitor diuine
misericordie et gratie nobis singulis et omnibus
vultus? Quot autem modis et modis et ad quos
fructus et utilitates: audiuisti in precedentiibus.
An non ipse spiritus sanctus donum est
et quod est in misericordia et largitate om-
nibus nobis et singulis donatus? Sicut
et ipse pater misericordiarum semetipsum de-
dit nobis ad omnem usum necessarium. Se-
metipsum dedit nobis in creatorem et in
seruatorem et protectorem: in deum et patrem:
que sunt dona excedentia omnem estimationem
Sicut in regem et rectoris: et refugium ad omnem
necessitatem. Dedit scriptum nobis finali-
ter atque nouissime obtinendum ad plenam
gratie fruitionem. Non est modica auricle
uis est promissio illa quam fecit nobis per
Ezechielis prophetam dicentem. Ero illorum
deus. Pregrandis est gloria est ipsum ha-
bere deum: sicut habere patrem. Habere namque
ipsum deum est habere sponsum et spiritum ma-
trimonium illi esse coniugatum. Unde alibi
debes esse edocui: quia tota illa gloria

Ezech.

Capitulum

semper adoranda et veneranda trinitas
merces est ac summi totiusque et soli boni
olm sciaz intelligentiu quantu in ea est.
Ad dico ppter illas que iustissime semp
ac p oia laudanda iudicia ipsius tantum
donum no adipsam. Vides igitur cui
denter qz no pnnariis minutis neqz igni-
um scintillis: sed montibz igneis: hoc
est ingentibz et vniuersis beneficiis: te no
soli circūdidit diuine largitas bonita-
tis: sed etia ex illis te pdidit mirabiliter et
struxit: et vt pdixi: rogum: imo fornacem
imensam et grandia flammaz et ignum
te fecit. Si tu queris a me dicere: vñ acci-
piam igne vel calorem: quia caleam dile-
ctione in deū? Et ego viceversa interro-
go te: quare effugies ardores istos et flā-
mas et grandes beneficiorz dei: vbi te ab-
scondes a tantis istis ardoribz? Nec est
effugere pores temetipsum: nec elongari
a temetipso: qui vt pdixi rogus et gran-
dis es: imo fornax immensa.

De memoria beneficiorz di- norum Ca. L

Quonia breuis

e forsitan intellectus tuus eousqz
vt altitudinē et immensitatē tan-
torz beneficiorz attingere forsitan plene
no possit: facia tibi rememorationē mino-
rum beneficiorz: que qdcm quiniū intelle-
ctus facile apprehendat. Respice igit et at-
tende in obsequia creaturarz: que et offi-
ciose: et sedule innumeris obsequiis tibi
seruist. Et primi in obsequia sanctorz
et beatorz angelorz quorū officiat obsequia:
que nobis incessanter impendit: in tra-
ctu singulari de ipsis declarauim: nomi-
nauim et numerauim tibi. Et vt de alijs ta-
ceam: qd satis admirari laudareqz suffi-
cit fortissimā vigilantissimāqz custodiā:
qua nos incessanter custodit: malignos
spūs arcentes a nobis et cōpescentes eos
ne p voto sue malignitatis in nos sen-
giant: absterrentes eos et diffugātes a no-
bis: interdū autē religātes. Deinde quis
adeo inest? est adeoqz negligens salutis
sue: qd adeo ingrat? et indeuor?: qui non
attendit beniuolentiā ipsorū erga nos: p
quā et ofones nras offerre deo altissimo:
et suas ipsis addicere non cessant? Quis
inqz hoc attendens no agnoscat incogita-

bilis pietas? et dulcedinis creatoris diu-
tias erga nos: qm tā fides tā industri-
os: tā diligētes mediatores iter se et nos:
nobis dedit? Nec est cessat sollicitudo
eorū apud deū p nobis: neqz circa nos in
oibz que et nobis necessaria esse vel salu-
taria pspiciūt. Et idē de sanctis et beatis
alibz tibi est sciendū: et qm ad officium
interpellatōrū p nobis. Vñ qd cause sue
pculi et negociorū q expedire habet corā
deo arduitate et multitudinē aduertē:
tam necessariorū tanqz salutarū auxilia-
riorū: darore deū eride no amare possit?

Quis deniqz scōz laboris: studia et do-
lorem: qd p nobis ad belā gram adducen-
dis subierunt et sustinuerunt: aplice sancti
martyres et pssores: oēsqz doctores me-
ditando: scribēdo: pdicando: et multi ex
ipsis tormēta imania passi sunt: vt leni-
ter cogitet et no in ipm datorē tantorū
adiutorū et adiutoriorū saltē amore debi-
te gratitudinis vtique caleseat? Et hec
spūalia beneficia sūt. Et ppterea pcedā
ad spūalia: qm amor et facile attrahit: al-
ligat: captiuat: inebriat: et interdum vsqz
ad sanā peccat. Attendē igit qualiter
misericordissimū creator corā celis incli-
nat i obsequia tua. Et hoc manifestissime
picipit in obsequiis solis lune: que tibi
die ac nocte lumē mīstrat: aliqz etā mul-
ta vniuersa que p his naturalibz solis nota
sunt tibi etā incessanter ipēdit: in sole ve-
luz seruū strenuissimū: seruū p oia impig-
rum etā mane surgentē singulis diebus
ad illuminandū. Et intēdo mane: summe
diluculo ad mīstrandū lumē tibi i gressi-
bus et in oibz opariōibz tuis: sicut et equo
tuo et oibz animalibz tuis. Seruit igit ti-
bi sol cuius ēter: quasi seruū lucernā pacē
rens ahi te: omdēs tibi discrimina vitaz:
ne in eis cespites aut corrūas: vel etiam
offendas ad regēdas et dirigēdas vias
opibz tuisqz nec dñi nec recte nisi i lu-
mine fieri pnt. Preterea occulta beneficia
q p stellas et planetas nobis incessanter
pstant: q pancissimis etiā sapiētibz nota
sunt. Respice in aera: et cogita de ventis:
Vltē aera interdū serenant: nubes inde
diffugātes et nubila. Interdū autē nubes
aggregāt tanqz vasa aquatica: et ahi ple-
na quasi circūuertentes ea hūeris suis
ad mīstrandū aquā et ad irrigandū agros
tuos et vineas: portos et prata: necno ad

ipm aerē humectandū & tērandū: q̄ in-
de salubrior sit hoib⁹ & ad expiratōes &
respiratōes pueniētior. Ipsa etiā com-
morib⁹ & exagitatione ventoy: aer ipse
depurat⁹: & ad vitā hoim animalūq; spi-
rantis & respirantis cōseruandā sit ap-
rior. Nec p̄ereas vtilitates quas v̄ti
p̄stant nauigijū tā marinis q̄ flumiali-
bus: sed & molendinoy que solo vento
molit vtilitas negligēda nō est. Dein-
de respice in aquas: & primū in fluctus
vbi sūt pisces: & nō sufficiens numerare
vel estimare cōmoditates & vtilitates q̄
p̄ aquas tibi p̄stant in fluctib⁹ aūdict⁹.
Deinde respice vtilitates euectionū: na-
ualis: & molendinoy aquatoyq; ablu-
tōnū: irrigationū: potationū & p̄dimēto-
rū in pulmētis: & occurrit tibi tāta ma-
gnitudo: tāta multitudo vtilitatū q̄bus
tibi seruissit aqua: vt in numeratōe & mē-
suratōe earū deficere necesse habeas.

Post hec cōsidera terrā & videbis eas
tantq; quoddā creatoris p̄mptuariū &
thesaurariū: diuitiarū innumerabilū & i-
mensarū. Ex ea est vclut ex quodā p̄mpt-
uariū creatoris: & vic⁹ & vestit⁹: & iha-
bitatio siue tectum nobis assidue mini-
strat. Ex ea est sūt & fruges: & fruct⁹: ole-
ra: herbe & legumina. Ex ea est sūt & car-
nes alialū quib⁹ vescimur & nutritur.
Ex ea sūt linū & canapī ad nos vestiē-
dos. Ex ea generant alia quoy lana &
pellib⁹: & plumis induimur. Ex ea sūt la-
pides & ligna & fabulū de q̄b⁹ nobis ha-
bitacula fabricant. Quis aut medicinas
q̄ de terra gignunt enumeret? Quis in-
numeras metalloz: gēmarū: lapidū p̄ci-
osorum marmorūq; estimare sufficiat?
Quis olei liquore: balsamici lac⁹ & vini &
oia genera gumī memoriū teneat? Quis
multitudinē v̄narū terre: varietatēq;
lapidū earū: vel dinoscere vel numerare
potuerit? Merito igit̄ terrā dei p̄mptu-
ariū ad efcas v̄stimentā q̄ nob̄ inde ad-
ministrat nolaui. Q̄m̄ nō ad diuitias
auri & argēti: gēmarū ceterorūq; oim q̄
hōies diuitias vocant: nō minus recte
thesaurū diuitiarū eiusdē creatoris vo-
cavi: cū in ea tot & tanti diuitiarū h̄mōi
thesauri repositi & absconditi sunt ab ip-
so creatore. Nec tibi p̄teritūm est q̄e &
q̄tis v̄tib⁹ & vtilitatib⁹ h̄manis alia
deseruiūt: alia q̄dē euectiōib⁹: alia cō-

tationib⁹: alia agriculturorū: alia in oī-
bus & p̄ oia in v̄tib⁹ hoim & vtilitatib⁹
& v̄tutib⁹ & morib⁹: ita vt carnes: lane &
pelles: cornua & dēren: & ipe etiā sup̄flus
ratus a varj⁹ vtilitatib⁹ si vacet. Quis
est nō videt ex dentib⁹ elephātorum &
cornib⁹ bubuloy mira ornamēta & in-
strumēta fieri? Clides de lignis & arbo-
ribus q̄ multipliciter cedunt: dolant⁹:
sculpant⁹ in varias vtilitates & vsus ho-
minū. Et alia quidē erunt ne frigoz
sup̄fluitas noceat hoib⁹: alia aptant⁹ in
edificia: vt sint nobis in tectis habitati-
onis & in manimē p̄tectionis a pluuiis
& ventis niuib⁹ atq; grādinib⁹. Tātis
igit̄ tormētis suis: laceratōib⁹: sc̄z: er-
uisionib⁹: ad oēs iniurias aeris expositi-
onib⁹ nobis seruissit ligna siluarū: ligna
vero domestica tanta varietate fructuū
Ligna nō & arbuta aromatica tāta nos
reficiūt virtuositate medicamētoy p̄di-
mētōy ac odoramētōy. Nec est oia
intuēri & diligētē p̄scrutatōe p̄siderāti:
apparet euidenter plāga beneficētia cre-
atoris: p̄ tāta imētitate ac multitudine
beneficiorū & donoy suorū ex oī p̄te nos
obvinit: pascit: v̄scit: circūdat: manū et
p̄tegit cōtra oia incōmoda & nocumen-
ta: vulnerū: regitudinū & infirmitatum
corpālū. Ut de sp̄alib⁹ cōmodis ex icō-
modis taceā. Si q̄s rex magn⁹ regnū to-
tū & singulas regnī partes: oēsq; ma-
gnates aliosq; vniuersos subditos suos:
tuis obsequijs onerasset: ita vt oia & sin-
gula q̄ de regno ips⁹ sunt: oēsq; & sin-
guli subditi sui obsequijs tuis die ac no-
cte inuigilarēt:an possis te cōtinere ab
amore illius? Et sic facit & fecit vnicui-
q; nostrū incessant v̄s de⁹ noster. Nec
est cuiq; de his q̄ in celo vel de celo sūt
i p̄te ista pepercit. Nihil oim istorū q̄ est
sunt a seruicij⁹ nostris voluit esse im-
mune: q̄ nullū ex angelicarū militiarū ex-
ercitib⁹: nullā ex sanctis & beatissimis
animabus: nullā ex stellis luminarib⁹.
Et ad hunc modus curre p̄ oia quicqd̄
est a sūmo celo vsq; ad deorū seruire nō
bis facit: si tū & hoc dignamur. Ipse etiā
infernus nō est exemptus a seruicute no-
stra vel seruicij⁹: dum & nobis sui terro-
rem & horrore incutiens a malis inno-
merj nos custodit: atq; bona nra nobis
p̄seruat: que si nō esset timor ips⁹ minime

Capitulum

duraret in nobis. Alias etiam totius no-
ster est: et videret omni in iustitiam et con-
tumeliam nobis irrogatam: vindictas
in oēs iniuriatores nostros tū iustas tū
tasq; exercēs: ut nihil sit qd ultra eas d
inimicis nostris requiratur iusticia neq; eri-
am ira nostra. Que nō fuit nobis im-
pedit purgatori ignis: vel loc⁹ ipse no-
mine suo ipsemet indicat euidēter: dūz
quicqd purgandū inuenit in alab⁹ hinc
exerib⁹: et ad patrie celestis felicitatez
pgentibus: purificat et elināt: mūdans
illas clarissimas lucidissimasq; deo res-
sentans remuneratoz. De terris ventis
et marib⁹ et alijs eo cōpēdit tibi satis
factū est: ut sup hoc quicqd vlti⁹ nō re-
quiras. Quid dicā et de ipso creatore:
qui est trinitas glorios⁹: vn⁹ verus ac so-
lus deus: pater et fili⁹ et spū sanctus: qui
nec sibi ipse in parte ista vel pcepit vnqd
vel parcat⁹? Qd euidēter apparet in spūa
libus bñctijs: que sunt illuminariōes:
iustificatiōes: mūdationes: decoratiōes:
custodiōes: ptectiones et defensiōes
animarū nostrarū: a quib⁹ nūq; vacat
incogitabilis pietatis sue dignatio. An
potes aliqd cogitare qd cor hūanū in
amore benefactoris inducere posset: qd
vniūa bonitas erga nos negligat: vel
obmittat? Addā aī et aliā cōsiderati-
onē: que vtiā nūq; recedat a memo-
ria tua. Respice in vniuersitatē et appa-
rebit qd ipsa est innumerabilis multitu-
do ministrorū seu seruientū variā dona
et penta tanq; ex pmpario quodā diui-
ni tū largitatis et beneficētie tibi deferen-
tiū et offerentiū atq; pñctiū. Que qd
ut pdiri et oñēdē: ignes sunt et flāme ad
calefaciendū cor humanū amore largi-
toris ipsorū. Si interrogaueris vñ veni-
unt: vel quo vadit: quo tendit: vel qd
inrēdunt. Ipsa in veritate respōdebunt
tibi: qd nos sum⁹ innumerabiles multi-
tudo miserationū dei: portātes ignem et
flāmas ad calefaciendū cor humanū fri-
gore mortifero congelatū et penit⁹ extin-
ctū: nec tñ tot et tanti ignes et flāme geli-
cidū eius adhuc dissoluere sufficiunt.

¶ Addā et aliā cōsideratiōē in qua nō
modicū est admiratiōis nostriq; dolo-
ris et cōfusionis. Hico ergo respice man-
dū vniuersū: videbis ipm totū ardēre
atq; flāmantē largitate et beneficentia

creatoris. Ex omni parte illū micant:
flāme donorū et beneficiorū creatoris: il-
licut euidēter vides ex pcedētib⁹. Qua-
propter manifestū est totū mundus siue
vniuersū creaturā omnū etiam cū ipso
creatore fornacē esse totaliter ardētē et
vndiq; flāmantē. Quapropter de mira-
bilibus diabolicis pgrande miraculū:
nō solū qd tanta fornax nō te calefacit:
s; etiam qd in medio⁹ positus non totus
ea pñagras. Attende igit⁹ instantissim⁹
cor hūanū vbi te posuit creator benedic-
tas: videt in medio tot et tanto ignis
et tā imense fornacis. Quapropter nō so-
lū calere te voluit ex tot et tātis ignibus
et flāmis: sed etiam ardere et esse ignitū.
Propter qd de lucifero dictū est Ezech.
xviii. qd ipse erat in medio lapidū igni-
torū: angelorūq; qui plāga beneficētia
creatoris ignitū erāt: nō solum calēres
amore ipsi: sed etiam ardētes atq; flāmi-
tes in illi. Dicā adhuc et vulgare puer-
biū qd dici solet. Qui obruit me aduer-
sat me: qd ē dicere: capit et ad se trahit. Hoc
instantissim⁹ cor humanū tibi dici pōt:
qd tot munerib⁹ et tantis obruit te deus
ex omni pte: et tñ tu nō admittis vel ca-
pis vt te attrahat et ad se trahat. Inter-
rogo a te etiam adhuc: qd peccauit deus
aduersū te vt cū diligere vel nō velis vñ
nō valeas: nec tāta fornace tot et tanto-
rū ignis calefieri possis amore ipsi⁹? S;
vt de bonis et beneficijs ist⁹ taceā: qua-
liter defendes te ab imensitate bonitat⁹
et pulchritudinis ipsi⁹. Illa velut cami-
nus incogitabilis ardoris totā ciuitatē
celestē in flāmat atq; cōflagrat. Inde ar-
dent oēs exercit⁹ militiarū celestium: et
oīs sanctorū ecclesia. I. beatissimarū ani-
marū qd ibi sū recepte et gloriificate sunt.
Attende qd bonitate et pulchritudinem
dei tibi pdicat incessanter vniuersitas
creaturarū. Quē admodū et in ipsa eccle-
sia canit: Quē terra pont⁹ et ethera co-
lunt: adorāt pdicant. Dic queso qd mul-
er adeo refrigerata vel maleficiata esse
pōt: vt inuenē spūm diligere nollit: si
die ac nocte pdicaret sibi bonitas et pul-
chritudo ipsi⁹? Vide igit⁹ qd mortifera ē
infrigidatiō ma: qd suspendit geli-
cidū. Vel vt verius loquar: qd validū diabo-
licū istud maleficiū quo ita maleficiat⁹
cor: vt tot et tātis dei bonitate et speciosi-

Ezech. 11

Y

tate incessanter nullo amore in eis cale-
as: pferim cū innumerabilib⁹ ⁊ inesti-
mabilib⁹ officiis cor tuū iugiter se in-
gerat ⁊ impingat. Dic iterrogo tibi ve-
nalis est amor tu⁹: quē emptorū alii q̄
deū expectas? Aut quid mūdus dare pot
p amore tuo: hoc ē dicere: vt amē a te
cōpatione eorū que iā dedit deus: tam
cōtinue dare nō cessat atq; eorū que pro
mitit ⁊ pparauit diligētib⁹ ser: nulla
sunt. Si vero liberalis atq; grati⁹ est
amor tuus: an est aliqd amore tuo dig-
nū vel bonitate vel pulchritudine cōpa-
ratione dei? Immo et vulgariter loqui:
in omnib⁹ alio perdidit amorin eo solo
digne ⁊ p ola laudabiliter collocat. Q̄
si amor tu⁹ nō nisi p vim ⁊ violentiā ex-
torqueri pōt a te nec sic fugere vel abscō-
dere te a calore ipsius: attēde minas: cō-
sidera terrores vide ipm gladio euagi-
nato supeminētē capiti tuo: morte ti-
bi inrēat: anime ⁊ corpis. Vide etna
supplicia ⁊ ardores sempiternos q̄bus
te traditurū cōminat si nō eū amaueris.
Que mulier si talia et fieri vel inter-
ferent cū allegaret violentiā: ⁊ p illam
nō se excusaret si quis de amore illi⁹ cul-
paret eā. Omnib⁹ autē hmoi violentis
longe fortior est assidue pdicatio boni-
tatis ⁊ pulchritudinis dei: largitate be-
nificētie ipsius ⁊ insatiabili cōtinuari
one in vniūq; nostrū pfallissima. Re-
cedunt ⁊ ad hoc nō parue virtutes effi-
cacie: diuine patiētie ⁊ longanimitatis
ipsi⁹: quib⁹ tā malos ⁊ ingratos in tot ⁊
tantis malis viziōis ⁊ peccatorū suorum
tādiutā benignitā misericorditer: rōz
dulciter sustinet ⁊ expectat: mirisq; ⁊ in-
estimabilib⁹ sibiq; soli notissimis modis
⁊ vīs ad misericordiam ⁊ gratiā reuocare et
reducere nō cessat. Aggrega igit hec oīa
⁊ inuenies p hec q̄ nullū patet tibi re-
fugii ab amore dei. Nō etiā est excogita-
re latibulū vbi te abscondere posses a ca-
lore eius. Et q̄ cuiuscūq; modi vel con-
ditionis sit amor tu⁹: uicelle est vt in eis
te inclinet: et te cōglutinet ⁊ vniet. Si-
ne est liberalitas sit q̄ est ad donādi:
sine venalis q̄ est dicere ad vendēdi:
sine p extorcionem ⁊ violentiā suā ac-
cessibilis: nō potest ipm auertere a deo: cū
omnes accusationes ⁊ omnia puocato-
ria siue incētius amoris incōparabilis

maiora ⁊ fortiora sint: pro eo q̄ vix alla
cogitari possunt. Nō est igit tibi effugi-
um vel euasione: nisi effugii vel euasione
hmoi ab amore scis ipsius extremū vocas
periculū. Et est similis q̄s dicat illum
euasisse qui extremū atq; supremū iur-
ris periculū: ⁊ latronē euasisse qui pferat
suspendiū. Ad vitimū autē ponā q̄
est omnib⁹ puocatoris atq; omnibus
incētius illis fortissimū. Et hoc indub-
itater est amor ille nimis ⁊ incogitabi-
lis: quo ipse prior dicitur nos. Oīm enī
incētiorū ⁊ calefactiorū: maximū est
ignis. Amor aut q̄o dicitur nos ignis
est: quapropter ad calefactiōē ⁊ inflam-
māda corda nostra cōueniētissim⁹. Ig-
nis est igne ⁊ longe cōueniēt⁹ ⁊ longe
efficaci⁹ q̄ alius accendit. Propter hoc
dicit Seneca: Ecce docedo te amariū
subandis medicamentis: sine carmē si-
ne veneficio. Si vis amari: ama. Prop-
ter hoc ipm dicebat ad deū David: Ex-
urge dñe de⁹ in pcepto q̄ mandasti: q̄
est dicere: adimple tu illud: ⁊ hoc est p-
ceptū charitatis siue dilectionis: ⁊ tunc
synagoga pphorū circūdabit te. Cū enī
ondit imo exhibuit euidentissime i semet
ipso: q̄ diligebat genus hūanū: tūc fac-
tus est ⁊ ille dilect⁹ holbus: ⁊ aggregati
sunt ad eū: ei⁹ vniti vnitione amoris.
Tūc est ignis a quo neq; homo neq; ali-
ud animal se abscondit. Oēs enī homines
diligūt diligētes ser: ⁊ omne alai diligit
a quo diligit. Et hoc est q̄ ipemet dicit
in euangelio luce: Ignē veni mittere in
terrā: qd volo nisi vt accendat. Ignem
istū: hoc est singulare istud ⁊ stupendū
beneficium: ne separet illud a corde tuo.
Ipso nāq; aduētū suo: ignē sue dilectio-
nis erga nos ostēdendū misit in corda
hoīm. Et licet hoc ipm omni largia-
te beneficētie sue: sicut p̄dixi: fecerit ⁊ fa-
ciat incessanter: hoc tū in singulari ⁊ in-
cogitabilī inestitans bñficio incarnatiōis
sue: videtis passiōis ⁊ mortis incōparabilis
⁊ incogitabiliter ⁊ magnificēti⁹ fedē ⁊ ef-
ficaciam. Tūc ignē igitur applica cordi
tuo iugi recognitiōe ipsius: ⁊ tene icef-
sante p memoriā tenacissimā in corde
tuo: ⁊ nō effugies ne dicā calorē: sed eti-
am hui⁹ sancti amoris ⁊ saluberrimi vi-
uifici ac incūdissimū incēdiū. Ne p̄fciat
a corde tuo cito ignē: sicut mons est

23

Seneca

p̄. 7.

Luc. 12. 9

AC

Capitulum

multissimis hominibus: sed quemadmodum cum vis vel lignum vel candela accenditur: tunc deus coniunctus igni tenet illud vel in ipso igne donec accessu fuerit. Nō est tunc tot ligna tactu ignis vel calere vel ardere: sic nec cor humanum quicquid cogitat flammam istā diuine benedictionis: tacto calore ex illa necesse habet sed per mortem: hoc est per mortuam applicationem paulatim calefit et tandem incenditur. Causa autem in hoc est quod necesse est profundari in intima cordis credulitate huius beneficii: donec illud inheret et quasi radicetur in ipsis. Debet enim hic attendere magnitudinem ignis istius: de quo ipsa veritas in euangelio dicit: Maiorem hac dilectionem nemo habet: quia propter istum ignem dilectionis: nullum matrem. Igitur manifestum est: quod facile calefieret vel etiam accenderet cor humanum: si deus illi applicaret atque coniungeret. Et intendendo si deus per cogitationem et memoriam in illo teneret. Ex quo manifestum tibi esse debet: quod salutaris: quod necessaria est tuis recogitatio diuine incarnationis passionis et mortis: et scilicet sacratissime eucharistie: quāque efficacis memoratio iugiter recogitatio ipsius: quod nos diligit: quod nos crebro singulis diebus cum tantis muneribus nos visitat intelligere: euidenter ostendit. Et propter hoc in illo tam venerando mysterio: ignem sacratissimi amoris sui mittere venit in terram. Pro magnitudine namque beneficii: imo per immensitatem in illo tam venerando mysterio: ignem immensae dilectionis cordibus nostris ingerit et immittit.

De gladio spirituali quo debet mactari anima in oratione vel meditatione. Ca. LI

Est hec autem ag-
grediar enim gladium tibi dare: vel potius illum vti facias ministrare. Gladius igitur iste spiritualis est siue spiritualis: videlicet verbum dei: sicut legitur ad Eph. vi. Gladius iste penetrabilior est omni gladio ancipiti: sicut legitur ad Heb. ii. Huius acumen et penetrabilitas et dolore penitendit et profundatio ipsius cognoscitur atque sentitur. Quia propter de sacris etibus eloquens: illa ad transfigendum cor: sciendum et ad lacerandum eligenda sunt: quod

cor in se penetrat et conscindit: maxime dolore intimi penitendit igitur. Nec autem quod capio: efficacius hoc facit: quia mala virtutum et peccatorum nostrorum ostendit et aggregat. Et intendendo mala et quae ipsa sunt et quod propter illa nobis vel iam irrogata sunt: vel imminet ex ordine diuine iusticie futuro iudicio. Inter mala igitur: hoc primum tibi nomen: morte pessimam peccatorum: quae vitam ipsam extinguat: quae vel potius ipsa est extincio quae est. Et hec quae aiam humanam a deo separat: quod est vita beatissima aiam humanam: quae tanto purior est: quanto gratia purior est: quod naturae tantoque magis timenda: quanto ipsa vita gratie amabilior est: quod vita naturae. Scia igitur eloquia: quod morte ista tibi indicant vel ostendit: quod pulchrum ista mores pessimam ac puriorissimam ingerit ac impingit in penetrabilibus cordis tui. Unde igitur dolor cordi tuo incutit vel ingeri potius: si mors ista cordi tuo dolore non ingerit: praesertim cum mors etiam corporalis: quod nec vera mors est: nec mortis nox etiam digna maximis omnibus inferat dolorem. Mors inquam corporalis vel carnalis carum tuorum tui doloris tibi ingerit et vitae inde consolationem recipias: quia insensibiliter morte ista spirituali ac pessimam absque sensu doloris intimi sustinet. Dices utique mihi: quod mors spiritualis ista adeo mortificat cor humanum: ut sentiri se ipsum non sinat. Et propter hoc non videtur esse mirum: si mortui cor morte ista spirituali: nec ipsam mortem nec aliquid de incommodis spiritualibus sentiat. Vere utique dicis et verbi dicis: si remissioni debes: quod verba dei spiritus et vita sunt: sicut dicit veritas Ioh. vi. Audiuisti enim in praecedentibus quod illa est veritas: mihi verba dei: et etiam mortui illud audiant: Lazarus illud auduit qui quadriduanus praecedebat in tumulo. Et est igitur vocis dei vel mortui illi obediens: sicut apparet de ipso Lazaro: quod vocatus voce saluatoris cum esset mortuus obediuit ei. Iustus namque venire foras de tumulo statim potest ex illo: quia ligatus pedibus et manibus istis. Quod igitur mortuus est hac pessima morte peccatorum: vocem dei non audit: quia autem audire incipit illam: tunc et aliquid mortui esse vita quae: quod mortuo oino extinguere et exterminare sufficit. Et propter hoc semini huiusmodi perit.

Ioh. 15. b

B

Ioh. 6. g

Ioh. 11

Eph. 6. c
Hebr. 4. c

10. f. **vocat dñs i euāgelio Luce. 7.** Habet enim indubitanter aliqd vite qui mortē suam in qua fuit vel etiā est adhuc vitioz videret cōspicit. Plus autē habet vite si vel modicū dōlet de morte hmōi: plus habet vite si de ea etiā vel leuiter erubescit: pl⁹ etiā si mortē hmōi saluāscit. Plurib⁹ enim pius lumē aliqđ salutaris pgnitionis recipit vsus interior: qđ affectus recipiat aliqd vite spūalis. Et hoc est quod dicit **Bug⁹** sup ps. vicz qđ spūalar intellectus: et sequit⁹ tardus vel null⁹ affect⁹. Et intendo qđ spūalar intellect⁹ ad videndum mortē istā vitioz et pctōz vitiozq: tacet autē adhuc mortis affect⁹. Et in ipso tyro qđ renouat⁹ et iuuenescit: et cū ipso spolio peli siue vetustatē deponit: verum circa oculos incipit ei fieri ista renouatio: qđ pellem vetustā decircā oculos primū efficit: et deponit. Sic fit etiā in multis pctōribus: qđ renouatio et sanitas spūalis vltima pot⁹ incipit eis fieri in oculis cordis. Et de illa vidua quas petrus ap⁹ suscitauit in actib⁹ ap⁹ vtz dicit: qđ ipsa prim⁹ aperuit oculos: et vīso petro resedit. Euidens est autē in multis lris: lris inqđ in sacris litteris: vt videt⁹ qđ aliquā vite spūalis habet in oculis cordis: cū vires mortuas. I. affectus corruptissimos hnt prorsusq mortificatas. Neq: est scintilla vitalis calor: qđ ē amor honestatis et alioz que ppter deum diligenda sunt: nec aliqua etiā minima scintilla calet in eis: cū nihil oīno obligat de his que ad honestatē pntinent. Cōtraria vero id est vitioz suoz voluptates et turpitudines tot⁹ desiderijs cōcupiscant: et totis studijs acquirat. Adiciunt etiā ad cumulū maloz suoz: vt et honestatē decorē morum laudabiliss: quā in se extinxisit atq: radicit⁹ extirpauerit: tāto in alijs odio psequant⁹: vt nec verbū de illa audire nisi molestissime possint. Qđ euidēs indicij est extinctū in eis esse vitalem atq: viuificū calorē bone dilectionis: cū flammē turpis desiderioz cor eorum totaliter occupauerint atq: repleuerint. Quā ppter verus est qđ dicit tibi: qđ seminiui hmōi sunt homines et vni⁹sq: eoz est hō qui incidit in latrones qđ spoliauerit est: et plagis impositis abierunt seminiuo relicto: qđ: et vita hmōi vita recto noīe dici nō possit: que mortem in anima hūana fecit parit: conuersione tñ

eoz qui obsecati sunt oīno vel ignorantia vel incredulitate: hmōi hoīes qđ ē et pte dñi intellectus nō immerito vi uere dicēdi sunt. Cogita igit⁹ et recogita mortē istā: et opare cū auxilio diuine virtutis et gfe p mortē istam mortificā eaz in semetipsis: et p semetipsas de morte ipsa vitā edicens. Jūā est inueniens nō solum mortē tuā: sed etiā mortē suspici⁹. Dic igit⁹ in te ipso: vtz i corde tuo. Dñe deus vita meam: nō solū dator vite mee: qđ est reus mortis mee tā male tā turpis: Quis intulit mihi mortē meā: nisi ego ipse? Quis me separauit a te? Nō tu discessisti a me pri⁹: s; ego discessi a te. Nō est deseruisti me: sed ego deserui te vitā mea. Abiens autē post gratiarū cordis mei pessimi: verti ad te totum et recessi a terribis post cūcupiscētijs meas turpissimas atq: vilissimas. Ego ipse feci diuisionem ipsam mortē: vlt potius mortē inter me et te. Ego interposui chaos petrū et horiferū inter me et te: et vitā meā: abyssum scy vitioz et pctōz meoz. Ego sum qđ me auerti a lumie tuo viuo: et a luce viuificatiuā: et imisi me: imo me imersi et ingessi potius i vmbra mortis: et in tenebras vitioz et pctōz meoz. Ego sum qđ in me extingui vitā grē tuē: et mortē dñare baptismalis scificationis in me mortificatā: viuificatiuā: imo sepius p sensos mortis ros qđ pnsi subiectionib⁹ mortis. Ego mortē istā deleui o folio liberi arboris mei et o signo qđ regnabā me pceptis exaltavi: et restitui i regnū pristinū. Ego sū qđ pstrati illā erepi: et exurgere feci i re surrectionē diabolicā. Ego sū qđ hausi voluptates venenatas: dñus haustu vitā gfe tue nō mirū si exticta ē i me: nō solū haustiebā venena hui⁹: s; etiā inebriabā me illā: et sepe vsq: ad nauseā replebā me illā. Ego sū qđ insulz apri insanissimū irruē in gladijs venat⁹: ipingebā me i gladios trifodiētes aiam meā. Dia nāq: cūcupiscibilis gladij flammē et igni sentit ad transfodientes animas hoīm insensatorum. Quotiens quesiui et viderem cūcupiscibilis: quotiens exquesiui gladios istos vt in eis me impingerēt in eos tanq: aper insanissimus roto imperu me dārem: imo precipitarem? Scio domine deus meus: scio nunc te reuelante et docente: linguas hominum esse plenas veneno mortifero: sicut docuit ap⁹ tu⁹

Capitulum

Jaco. 3. b

Jaco. Scio eas esse gladios acutissimos iacula et sagittas mortiferas: sicut docui sit me p Salomonē prouer. xxi. Dñe de⁹ me⁹ quoridē exposui me sagittis istis gladiis et iaculis pfoediēdū. Quoridē scire volui et inquisiui etiā qd de me dicerent hoies: nesciebā dñe qz sermones laudantiū molliori erant sup oleū: nunc aut te reuelāte scio qz hui⁹ sermonis iacula sunt mollita: sunt trāsfīgētia corda stultorū. Scio dñe et nunc te docentes qz sermones detrahētum iacula fellita sunt. Ista iacula et illa decināui: s; etiā eis trāsfodiendū cor meū infansissime et vici⁹ innumerabilib⁹ exposui: et iacula hmoi quib⁹ anima trāsfīgēret quoridē exquisiuerā: tu scis dñe deus me⁹. Scio tñ te docēre: qz sermones adulationis et detractionis: flatus ventorū peblētristimorū sunt validissimū ad extingvendū lucernā scitatis et gratie me: Quoridē exposui es flatib⁹ hmoi: quid q mirū si extingra est? Plerūqz flatus istos vt cor meū flarent pcurari et quesiui. Ego igitur ego ipse sum reus tot et tantarum extinctionū vire mee qua vinebā et gfa tua. Ne mihi q affari istos vñ vñq; exq; finē: vñ vñq; amari. vel sustinui mihi ex tinctis vniūscie lucerne gfe tue. i. mortē spūalē ale mee. Docuisti me dñe de⁹ me⁹ p Salomo. prouer. xxi. qz sicut in igne pbat aurū et in cōfatorio argentū: sic homo pbat ore laudatū. Hoc igit docuisti me q ignis vehemētissimū ardoris sunt verba laudatū: hoc dñe nesciebā. Propter hoc adinstar furiosi vel poti⁹ demoniaci: ignē istū quādiēs poterā inirebā me. Quid igit mirū si miserrima aia mea in tantis ardorib⁹ sepe incēdio periret? Si oia bona mea tantis ardorib⁹ exusta sunt et consumpra: non tam mihi ad iracūdiām q vt ait Gregg. a teipso edoce⁹: velut pēis torā mentes degraduat. Et de qua verissime dici potuisset: qz velut incēdis animā torā vastat: nihil ex bonis gfe tue pūis relinquens. Quid psequar de singulis vicijs meis et peccat⁹ quib⁹ velut immanissimis beluis deuorādū me tradidī. Que est ex hmoi beluis de misera aia mea nō ē faciata? Ego miserrimus et infansissimus qsi oēs inuicrassem oibusq; cōtinuūm pparassem: et tanq; dixissem verbis tuis: que

posuisti in ore Esa. pphete tui. Univer se bestie salus cōuenire ad deuorandū. Sic oibus pcuratiōē opulentissimam de aia mea et pparauit et feci. Nec quidez dicenda sunt ab hoie habēte psciam: qz omni genere viciorū et peccatorū se maculauerit. Quid alit est pctō: qz sum captio: qz nō multas cateruas demonū de aia sua spūaliter pauperi: multaq; eis puina de illis fecerit. Dum meipsum laudabā: qd faciebam dñe de⁹ meus? Nunqd nō flatus oris mei lucernā sanctitatē tue extinguebam: et cor meū lampadē. s. quandā spūsancti: ipseme infansissans extinguebam? Cui mortū nō semp patuerat finire domus mee. Loculi: sūt et aures? Qz parata fuit lingua mea ad stultiloquia et maliloquia qdas aia extingueret? Qz parate man⁹ mee ceteraq; mēbra corpis mei ad exhibendū se arma iniquitatis peccato? Qz pleni sūt os meū semp amari tudine et toto? Quis vnq; mihi qd displiceret locat⁹? Et nō paratissimū ac copiosissimū me inuenit ad rīdendū ei deteriora: ac si ad vīras grauissimas reciperē quecūq; mihi bona vel mala dicebant vel fiebant: Dñe de⁹ meus qzro maiorē: qzro plura: qzro deteriora reddidī male dicentib⁹ mihi et malefacientib⁹ si reddere potui talia? Sin aut volui salte: dñe de⁹ meus vñ mihi tāta prouitas: tanta mihi pmpitudo in omni genere mortis ale mee? Vñ mihi amores et desideria cuiuscunq; mortis ale mee: cui furiosa fuit tanta volūtas? fuit in qz transodiendū se in oēm ignē et aquā et i omē mortē periculū. Dñe de⁹ me⁹ vita mea et sal⁹ mea quid videbam in te vel sentiebā ex te vt tant⁹ studg; tant⁹ infansissimorū desiderio et ardorib⁹ quere⁹ discēdere a te: et in mortē meam ire? Dñe de⁹ meus delicta tue sūt esse cū fūg; hoim: delicta tue erant esse me: ego vero discēdebam ac fugiebam ac simors mea esset esse rectū: et mortifera insequabar: et ad ea currebam eisq; adhuc inherco si ipsa vel essent vel sint adhuc in vita mea. Clamabar ad te scñs David. Ne discēdas a me: ne discēseris a me: ne elonger⁹ a me. Prouculdubio pgnoscebat te esse vitam suā: cuius discēssum et elongatiōē sic se formidare psidebat. Si poter qd dicebat: ne discēdas a me: an ē hoc possibile vt imēssas

Esa. 34.

Pro. 17. a

Gregorius

f. Pro.

ps. 1

pletat et dulcedinis tue gemitat hoc: vt
discendas a huius vt deseras ipm. Tu es
desisti ita pluriel. Et primus nouissimus in
decessu. Primus es in diligendo et adhe
rendo atq; appropinquando nobis. Nō est
deserj nos: nisi prius deserj es a nobis: s;
solummodo p qd nos elogauerim? a te: sicut
dixit p os David. Ecce qd elogāt se a te
pibit. Quid ē qd clamat scis David. Ne
discendas a me: ne discesserj a me: et ne elo
geris a me: ch hoc nūq; sit pūssime volū
tatj tue: vix vt nos alij deseras vt retin
q;as. Hoc Inq; clamabat: vt ra ipm pserua
rent: vt ipm se abscere si pmitteres. Ac
si diceret. Cōserua me mihi: et me tibi. Nō
si est custodierj ciuitate: frustra vigilat
q custodit eā. Quid ē dñe de me? Dece
pit me: qd illuist mihi: qd fuisse mihi tā
iscti cōmertiū: tā mortiferā cōmutatōez
vt te vitā et gloriā cōmutare in mortem
pessimā istā: vt. s. te vitā meā tā salutē de
sererē: et mortē istā vilissimā atq; turpissi
mā amplecterer? Dñe de me? nō erat vo
luptas: illa vixq; veri nois ac de rōnis:
sed fallax et fallacia et ab ebrio dormiente
somnia. Prius igit inebriauit me et so
porauit cogitatio tēptationis: inebriatū
dō et dormiens facile fuit i istud tā san
ctificū et tā noxie illusionis illudere: ppter
hoc vigilantissime nobis vigilare pcepisti
dñe de me? Pars nūq; differit dormies
a mortuo. Nihil est, sensus h; aut viris:
ligat ē sensus interior et oēs vires corpis
Dñe de in istā impotentiā dari me: vt
nihil possum hora dormitōis et somnatio
nis istī ptra hostē vt adūsariū meū: Uir
es q; ex vtrūq; et bonis tuis habedā et
arma etiā plecti: nec auxiliū tuū inuoca
re: qd pūssimū adiutor es oib; inuocā
tib; et i vitate. Hoc vixq; facere debuis
sem et anq; irrueret i me ista temptatio: et
in ipso etiā tēptatōis initio. Ego dō mi
ferrim atq; vilissimū et oi bono indignis
simū: oi damnatiōe et morte dignissimū:
oīno me auctē a te et in istū infernalem
lethēsi flūiū voluptatj mortificare me im
mersi. Dñe de me? ac si ha voluptas eēt
que me ad lethargiā spūalē istā induxit
in illa compatiōe suauitatj tue: et cōpas
sione inchi dissimē ac viuifice focteratis et
habitatiōis tue. Absit est vt ate tantū et
sapientissimū Aug? vt tāta delectatio sit
in vitis: q; in vtrūq;. Si placuit vo
luptas: vbi eā insaniū querebā: vbi

querere illā debebā: nisi i te fonte vñco
suauitatj incorpabit? Miserrimū ego et
insanissimū corrupti palati cordis mei:
infeci ipm: et idui ipm spurcicia somnei
tatj istius: et illusiole voluptatj. Desit ē
mihi sapes ha ac pura et pperua bonitas
desit mihi sapes multitudo dulcedis tue
dñe. Quia sicut dicit beatus Aug? Abum
hoc exponēs. Et soli sapit q palati cor
dis nō pdidit de febre iniquitatj. In hoc p
fūdū mortj mee dimeris: et nō pcepibā
q in eis sit. Cū ipm pdidit erā: et de illo vi
uebā spūalis existerē: et djudicabā oīa:
tūc nō erat carni vel diabolo loc? decep
tionis vt illusionis. Tūc est hē vigilas
erā interi? Cligilia dō: somnia nō solus
nō admittit: s; etiā pūssus exterminat et ex
cludit: tūc certissimū erat mihi: vñsimū:
purissimū viuificāq; et sap oēm cogitatū
esse bonitatj tue suauitatj: et oēm alium
etiā si ha eēt abominatōis eē horrificā.
Sic me insaniū ipse i mortē dedit: et
tinguēs i me ipm vite. i. inspiratōis san
ctissimā: qd ex te vinebā. Et ex hinc factū ē
mihi vt mors ipsa delectabilis mihi sit et
placeat mihi. Tera vita q tibi pūssimū
m? adherēbā: mihi nō solū molesta s; in
tolerabil sit: qd quersitas q maior: istā
cogitari possit: dñe de me? Si supbia
mors mea ē p quēdā ex ramis ipm: q
mors turpior et viliior ē aut ridiculofira
te ei cōpabilis? Cū est sola vita hūiliari
onis nre sub oīporēti mā tuā nos tibi
sola pūgat et sociat: pculdubio supbia ē
q nos a te sepat: qd vita ha ac vtā es ala
rum nraz. Quid est supbia ē nisi super
tre: qd est ire de imo fultus vltimēq; sub
iectionis q deo subesse debem? i sublime
vanissimū ac falsissimū qd alis hoib; sup
esse volum? ac fesse. Quē qd ridiculofū
cogitari pōt. Propē qd sapiēter ait sapi
ens Seneca dicēs. Si videres murē vñū
dñari ceterj murib; risum teneres? Qua
ppter cū nihil ampli? h; vn? hō qm est
ex natura et pditione sue spēt qd aliquis
altior: cōtra ius et legē nature ē vt vñū
alis hoib; dñari. Qd si qd fide vt pūss
vel alteri? cuiuscūq; excellentie cuiq; a
creatore donari est ei: alis i eo seruire te
nef et nullaten? appropriare sibi illū de
bet. Quare manifestū ē: furi illū res effi
ci: qd tale donū qd indubitatē publicū ē
sibi soli appropriare psumit. Vni? aut
exēplū habes cuiuscūq; i visu: auditu

Aug?

Seneca

Aug?

Capitulum

Gregori

et in vnoq; officio alioz qbus mēbra
singula pētra sunt. Nō enī licet vel possi
bile ē naturalit oculis appropriare vīsū
sibi q vrig dat? est eis v pot? imposit?
tanq; officio: non ppter se s; ppter totū
hōiem atq; totū corp? ut dicit Greg? sup
Ezech. Quia sic h; et de lūmie scie: quia
nullū ex sapientiā? ppter se solū datū est:
s; ppter corp? ecclie dei. Dispensatio igit
sola lūmie istū tradita ē vnicuiq; ex do
ctorib? sacri. Quia ppter manifestū ē q; tri
furi imo tā execrabil? sacrilegij rei sūt: q
lumen scie diuinā sibi appropriare psta
mā. Puto āt hāc esse cās ppter quā pe
rīt plerūq; sapia a sapientiā? et intellect?
prudētiā? v? prudētiā? pot? abscondit? qz
benignissim? de? in oib? bonis suis vult
hēre prudētes et largos atq; liberales dis
pensatores: nō sacrilegos et auaros rapto
res. Nō igit mirū ē si furib? et laironib?
tā pēiosa dona sua cōicare vel credere nō
vult de?. Taz enī edocui sum? ex pabolis
euāgelicis: qz pnis fidelib? multiplicat
dñs talēta tradita. Māifeste igit video
te illumināte dñe de me? q; iuste deserj
supbiētes i bonis tuis: et vctēs his tēq;
suis. Deserj ab eio p eo q; supbiit cō
tra te. I. supbiit a dispensatōe donoꝝ tuo
rum sibi tradita: in dñum: imo i rapinā
eo: supbiēs et appropriās sibi: i q nō so
lū tibi liurāz: mysteriū tue dispensatōis
abscondēs: sed etiā toto corp? ecclie cui?
bona oia p rapinā sacrilegā sibi vsurpāt
et appropriāt. Vt i abbatiā dei in q; chri
stus dñs de? abbas ē: in q; scōꝝ cōis re
gula ē et cōicatio scrip̄s vntēdi officiū:
pprietarij sūt effecti: et nō cōicantes bo
na oia: et sic excoicāt: tā impie cōicantes
excoicāt sūt: et a cōione vniū corpis mē
stici tui qd ē ecclia seipos sua pueritate
reddūt alienos. Et ppter hoc vitā quā
de cōione sanctissimi corpis hui? accipie
bāt et picipabāt: sibi in ipsis auferētes
mēbra q; a pprio corpore segata ipsa sega
tione moriunt? et areunt. Et a te igit
vita xā atq; de? me? et a corpore sacri
me ecclie tue quā spūs tu? viuificat et re
git: me separāt ista supbia piter et auari
cia. Quia ppter dñe de? me? sūcti istud: et
si ē iniquitas hec i manib? meis. Ego so
lum sū actor mortis mee et ver? homicida
meipsum: q; iusta est damnatio domine
deus meus damnatio superbōrum: et q;
rectum et q; equum quāq; p omnia lau

dandum iudicium tuum de ipsis. Et in
sta deserit: quia eos deseris et sibi in
ipsis relinqs. Et magna ē ira tua: dum
eos sibi ipsis dimittis: neq; enī sanior pōt
esse furiosus inimici: q; ipse sibi sit. Nō
pōt ei ēē furiosior insidiator nec vigilan
rior pcurator mortis: q; ipse dñe de? me?
Nō pōt furiosus carnifici crudelior tra
dit: q; ipse sic suis manib? pessimis semis
simisq; tradit? ē: furiosus sibi ipse sic reli
ctus. Dñe de? q; vidi v? videre pōt insa
nias deserentiū te: et recedētiū a tenitū
cui tu ipse illuminaueris: easq; reuelaueris
Dñe de? me? q; amara ē mors ista: qua
se a te vita abripit: tā obcecata aia
furiosa: cui? amaritudo si sentiret: nemo
i illā se inficeret: nemo a te incūditima
vita abrumpe se veller vel etiā se posset.
Quis enī gustare pōt vt ait scis Job qd
gustatū afferat mortē. Talia sūt mori
fere voluptates talisq; venena: q; inspi
tissimis aiab? ppinat diabol?. Dñe de?
me? si sentire pōt amaritudinis mortis: q;
eam nō horreret? Quis eā viriū suaz cona
tib? nō declinaret et fugeret? Dñe de? me?
si sentiret p̄stite tue suauitas: et inhabita
tionis tue in aiab? in qb? es viuifica tu
cunditias: q; se a te abrumpe et separi pa
teret? Dec igit ē mors pētoꝝ pessima: q;
quasq; aias peccantiū mortificatas: et
sensus in eis sp̄iales et ppter hoc scip̄as
cū amarissima sit atq; durissima sentire
nō sinat. Dñe de? me? credidit se suauiter
viuere q; taz amara acerbissimaq; morte
hūdi vel mori sūt vel moriunt. Dñe
de? me? ista mors me trāfigit atq; trans
uerberat: gladi? viuific? vbi tui et mens
viscerib? meis illā insigit: vbi ip̄as i cor
meū tam patēter impugit. Dñe de? me?
q; desiderabiliter oipotens? horus et p
dulcis miscōie tue ē miraculū: cū gladio
vbi tui mortē istā p eandē ip̄as mortifi
cas expellis atq; diffugas ab aiab? q;
sugabundatissime p̄cis tue dignationi
placet viuificare. Sufficere deberet et su
perabundare etiā mors ista ad adhergē
dos et diffugandos peccatores ab ipsa.
Sufficere deberet gladius accuratissimus
ac viuificus verbi tui: ad transfigenda
et digladianda corda sic mortua. Tūz
quoniam docuit ille sanctus et sapientissi
mus Gregi. quia grāiam cōpunctionis
sup omnia puocat atq; procurat preui
uio inferni: temptato gladium istum

Job. 6a

L

M

N

Gregori

nequere morte illam: et malis illis nouissimis penalitatis illi? incogitabilis. Dico igitur o insanissime peccator: qui nōdū de sedis a morte ista tua pessima: nōdū reuerteris ad deū brūissimā vitā inuidiissimāque salutē tuā: quā demētia nō times a facie gladii quā vibravit sup te oipotentissimū: qui capiti tuo impēdit: A q nō est possibile: precidiōs armaturā eē: neq vllū effugū: qre te nō trāsuerberat et in frustra pēdit cor tui timore horribili et terrore inaccessibilē? An oblitus es q: ex ore sedēris in throno vel regno olim seculorū pēdit gladiū ab veraq pte acut: qd est dicere: t aīas et corp mortē ppetua transfigēs. Proccidit inq las degladiatur? siue cesur? Hic ē gladius elimāt: et spēdeat ad instar fulguris: et acut: vt cedat vicinias. Iuxta sermonē: **Ezech.** Proccidit igitur incōpabilē maiore rapiditate q fulgur: descendit sup te visitatiōe oipotentis dei man? dei ferētis: et nec dū timore pēderis: sine oī dolore scinderis: quā audacia vel securita te spectas sagittas arcus vīnini iudicij pira te exēstissimū vel inēstissimū? Siqdem archi suū terēdit dñs de? et pautē illū: in ea pautē vasa mortis eterne: quae sunt suae iustissimū iudicij spū: mortēz interrogēs eternā: oīb illis qui nō fugierunt a facie arc? istius. Et tibi insanissimā dat etiā p me nūc significatiōē et declinā et fugias a facie arc? istī. Ego est clamo tibi qdū possum: declinā: fuge sagittas istas: pira quas nulla ē armatura precidiōs: a quib? sola declinatio et fuga effugit. Quis hoīm vel etiā aīalium cōsq vīq despuit v? insanitū: v? tūq signū ad sagittā postū: sagittas expeccare auderet? Quis gladiū capiti suo impēdens nō expanit: et pferri gladium tā forte ferētis dei tā dire pēdentē nō expanit? An ignoras o miser oīni dā natiōe et morte dignissime: q nō est tibi defēnsio vel cūctio vel adiutorij cōtra dei ferētis vīndictā. Et q: nō tibi pcepto vel refugio ē pira trā spū? An ignoras q horrendū sit icidere i man? dei vīuenti: et irari: iuxta sēmonē Apłi? Nō timere ignē illum eternū flāmas inextinguibiles et ardore sempiternos: de qd? dicit dñs p Esaiā. Quis ex vobis hīrare poterit cū ardorib? sempiternis? Terribilis nūq ē expectatio iudicij: et emu-

latio ignis q psumptura ē aduersarios: sicut dicit Apłus ad Heb. x. Si terribilē ē q vnde tibi ab ea securitas? Apłi oculos cordis tui o miser: t vide q: nō solū minas tibi infern? inēras tibi oīa tormentā sua: sed etiā oīpotēs de? minas et de se et de creatura sua et etiam de toto mūdo Sap. v. Ibi est epłic legis q oīpotēs deos: q accipiet armaturā sei? illū et armabit creaturā ad vīctiōē inimicorū: inducet p thorace iusticiā: et accipiet p galea iudicij certū. Sumet scutū in expugnabile eqratē: acutū dūrā trā lancea cū pugnabit cū illo oībis terrarū cōtra insensatos. Et multa alia ibi de his euidenter minas: vīz de creaturis q ad vīcticēdas iurias et ptumellas quas insensati et impij irrogauerūt creatori. Creaturae armabunt et exandescunt aduersus eos: sicut legis Sap. xvi. vbi dicit: q creatura tibi facton fuit: exandescit in tormentū aduersus ipsos. Nec est plura bellū de q dixit sapiens et sciss Job. Donec pluat sup illū de? bellū suū **Job. 10. 9.** Times a scintilla pmodica ignis corporalis: et nō times ab ardorib? inēsis et sempiternis. Times a motu pulcis tui us: et nō times ab ira q psumptura est aduersarios: Nūc miser time et fuge dñ et timere saluberrimū ē et fugere tibi possibile. Et paret tibi ille copiosissim? mīse ricordie dei sin? ad tuncissimū refugium. **P** Qd si dixeris mibi: nō possum timere: vbi v? vbi accipis v? inuentū? Rūdeo tibi et replico pira te: vbi inuentū v? vbi accipis securitatem qsi liber et imunis sis a verusta ira. Cū ista maria terribilis sunt licet mala penalia: q demētia dicere potes q: nō tibi timor ē a facie illoz? An nō inatū ē hoīb? et alijs aīalib? timere et fugere a facie malorū sibi imminētū et pferri mortē et mortē iherētis? Hoc n. ius nature ē: q vīz natura oīa aīalia docuit timere se et fugere a noīis atq penali b? et a morte possimū. Qd si aīo penalia aboq noīa mala: timorē tibi icute re si sufficis: leuatur tibi pudorē saltes ob pñū illū sēpternū q nulla oblitio debet. Ingerat tibi pñōne spectaculū illū ignominie et pñū vīdētū in q oēs feditates tuas oēs turpitudines tuas oīa pudēda tua: qd ē vīcere: oīa ea quoz aspect? tibi erubescēd? ē patebūt oīm viuorū et mortuorū oculis. Erubescē

Heb. 10. e

Sap. 5. d

Sap. 16. d

Job. 10. 9

P

Ysa. 10. f

Esa. 10. b

Capitulum

Est hec psequar

salte l' p'spectu l' micoz tuoz appere fas
vltis: tam ignominiosus t' despectabilis.
Quid loqr d' curia tot' celest' p'spect' t'
inherabiliu exercitulu h' tot' eccle sc'oz
q' cu christo regnaturi s'nt: Miseri fiant
time: q' ipudētia ferre poter' p' fusione
m' t' tate ignominie spectacu' spm x'o
aspectu terrificu oporent' iudic' qliter
poter' sustineri: q' mō virx ferre poter
clē sacerdotis vnt' audietis l' p'sessione
pca tua: In aspectu nāq' iudic' ill' eul
dent videbis imēstatē t' inherabilitatē
ingrati tudinis: ab omfationis: in d' t' t' t'
susticiat' tuaz mōstrificat' t' horribi
les voluptates t' seditates tuas: q' in no
cre p'ntis vire etiā a diligētissimis p'scu
ratorib' suis inq'sire s'nt. Tāta nāq' erit
tūc claritas iudic' v' p' imēstatē clarit
tat' suetota mēstruositat' n'ra t' oia pec
cata n'ra t' vicia lucidissime videantur.

Deniq' attēde q'tū erit tormētū itue
ri vultū illū terricu irati iudic': qū ipse
scilicet t' sapientissim' Job: p'cebat ab
scōdi iserno: donec p'trāsser furor t' ira
ei' v'z q' apparebit l' vultu illi: dū sede
rit in iudicio: ferēs salas eterne d'natu
onis in ipios t' re p'bos. A facie etiā ei'
p'cebat abscōdi iob l' inferno: vel ne vi
deret adeo terrificū vultū ei': v' ne vide
ret ab eo. Et p' aspect' o' fulminie incōpa
bil' terribilis ē: sicut ēz p' p'phā Ma
lach. Et q's stabat ad videndū eū: Ignis
sihādē l' p'spectu ei' exardescet t' circū
tu ei' rēptas valida rapiēs l' abyssū te
terrissimū isernalē: t' submergēs l' mari
amaritudinū eternaz oēs illos q' i p'te
sinistra corā iudice regnēt. Nis t' h'mōi
tūc malis t' iā iāq' q' hora nec scis nec
p'ras tibi l'minētib' eracue x'ba dei q' b'
oia ista re p'bis oib' cōmānt. Nis ingi
ter p'cedet: p'cedē v'gladā duriciā cordis
enī. Oblatur' igit' p'ic t' scē ofonis sacri
ficiū ignē t' gladiū tibi assume ex his ex
h'mōi sine q' b' virx aut nāq' cremat' aut
macrat' l' ofone cor hūanū. forsitan aūt
t' alio p'cutiēte alioq' inflāmāte t' faci
li' t' cit' imolab h'mōi sacrificiū. Sum
enī sacri doctores q' noscūt vire t' dure p
cutere l' gladio isto: t' istos ignes accēde
re l' cordib' auditoz. Cōsilio aūt meo tu
ipe p' temetipm faciēs l' p'te ista q' pote
ris t' nihilomin' auxiliis sacroz doctoz
t' p'dicatorū iuxta q' b' d' v'ria.

De lucta aie l' orōne. Ca LII

in ofonēca q' ei accidit: hoc
q' ipa ē lucta cū deo seu p'ra
deū. Et hoc insinuat' ē nob l' lucta Ja
cob: q' luctat' ē cū viro seu angelo in q'
ei appebat de' : sicut legif' Gen. xxxij. q'
lucta extorsit ab eo si fas ē dicere hūdi
cationē: ppter q' b' ibi: q' dixit de' ipū
iacob: Q' si aduersus deū fort' fuit: q'
to maas aduersus hoies p'ualeb. Nec p'te
fendū ē tibi q' lucta ista de nocte fa
cta fuisse scribit: ppter q' cessante auro
ra dixit ang' ad iacob. Dimitte me q'
iā auroa ē. Cā aūt l' hoc est: q' nōc siue
nocturnū ipa pueniēt' ipa ē ofonē si
ue lucte: q' luctādū ē cū deo l' ofone. Et
hui' due sūt cāe. s. q'et: t' solitudo. Quies
dē q' ofo cor libet t' q'etū requit ab alijs
acub' t' occupatiōib': sicut scriptū ē de
rege iofaphat q' timore p'errit' totū se
p'ualit ad orādū d'm. Nō enī corde vīm
dū aut h'ibet mō p'te: o'ad' ē de' sed
exēplo Salomōis Sap. ca. viij. Et tot'
p'cordis meis dixi: da mihi sediti tuaz
afflicte sapiam. Et David. Clamavi in
toto corde meo exaudi me d'ne. Neq' em
fortissimū p'ra deū luctari nisi tot' viri
bus pueniēs ē. Nec tu ignozas: q' ad cō
pationē fortitudinis dei altissimū nulle
sūt vires hūane. Nō enī ē fortitudo cō
tra deū: sicut dicit Salo. i lib. p'rouerbi.
Tote igit' vires tue colligēde tibi sūt si
vis fort' cē l' lucta h'mōi p'ra deū. Sic
t' solitudo lucte iū: v'z ofonis pueni
tissima ē. Ip'e. n. hoc docuit l' euāgelio.
Math. vi. vbi docet nos orare in abscon
dito t' clauso cubiculo: nō solū ppter hoc
vt ianis gl'ia dedinef'is etiam ne corda
n'ra rapiat ad se l' c'cl'itātē t' nos nob ex
cutiāt. Sicut dicit Seneca de seipso. Ip'o
die inq' miscōie sūt: nemo pulsat ad o
sisti meū: nēo continā meā trahit. Nihil
q'ppe nob facili' excutiē: q' nōsiq' nihil
relinq' nos facili': nihil p'ariat nobis
facili' q' cor nrm. N'ic ē remiscēdū ē ti
bi scz eoz q' audisti de luctādū p'ra seu
de astutia t' de ipa fortitudine. Quidam
enī l' ista lucta t' vix ea cepta s'nt cadit
t' deficiunt deficiētes: nihil laboriosi
t' molesti reputātes q' ipm orare. Cau
sa aūt l' hoc ē lenitas t' lubricitas cordis
eoz: ignorātiāq' paupertatis atq' defe
ctū: necnō t' bonoz q' p' ofonē obinē

Job. 13. b

Mal. 3. a

Sec. n. b

Sap. 2. a

Ps. 111.

Psol. 2. b

Mat. 6. b

Seneca

R

tur atq; malorū q̄ p illis auertunt. Quibus malis accedit et illa alia ignorantia qua nesciunt impitri deū pati et ad audiendū desideria et voces supplicantium. Quis enī coulsq; farū vñ indignās ē: vt deo pbēre aures nō ei tora audiatate loqui velle? Saluberrimū ē p illū ē ofoni assuescere: et cor suū ab hmoi temeritate et lubricitate auertere: atq; ad stabilitatē fducere. Ipsa naq; lucrādi assuetudine mī rabili adiuuaf gsa lucratōis istī. Pter stat etiā robur p eā ad lucrādū. In pcedētibz nō vbi de ofone inq̄stū virul^o la bioz ē locus? sūt: et exposui tibi sex fortitudines ofonis: tāq; qdā vñ ossa virulū hui^o. De pitia q̄ et astutia lucrādi tria didicim^o a sensu et experientia. Quorū primū ē elenatio aduersarij sup hīeros ppios. Cum enī lucrator coulsq; potuit vt aduersariū suū sup hīeros leuauerit facile ē ei portare ipm atq; deicere. Hoc autē nō fit nisi p hūilitatē: q̄ semper sum supponit lucrator aduersario siue supponit eundem sibi. Quo artificio sp vtrūq; ē in lucra ista aduersus deū. Propter hoc igit videt dictū. Hūilitati sub porēti manu dei. Hoc artificio vñs fuit rex Achas: audita cōmīatioe dei p pphā: q̄ cōmīat^o fuit ei q̄ dimitteret potiora ei^o et nō relinqueret de stirpe eius mingētē ad pierē. Recurrebat igit statū ad artificē illū q̄ humilitatē ē ppiū. Hūilitauit enī se in ppectu dñi. Et ppter hoc si fas ē dicere: in lucra ofonis vidit dñm: ppter qd dixit dñs: q̄ hūiliat^o est in ppectu meo rex Achas: nō inducam malū hoc qd locus^o sū ptra achā i dieb^o suis. Hāc astutia inlanauit nob. Eccl. in smōe quē in pcedentibz^o audiuist^o: q̄ dicit^o ē. Ofō hūiliant^o se. et. Sicut igit nosmetipos exaltādo ruim^o: sic deū exaltādo et nosmetipos hūiliādo q̄i sup ipz i lucra ista exaltamur et victores ei^o effici mur. Nō enī alia via ē vt artificibz subijciēdi nob deū: q̄ subijciēdo nos eidē qd ad subiectionē obediētia nō inueniēt fferē. Efficiē. n. de^o ofō obediēs obediētibz sibi: sicut scriptū ē de Josue in libro ei^o dē. Steterūt igit sol et luna deo obediēti voci hoīs. Ipsa etiā xitas i euāgelio dicit. In qua mēsurā mēsi fueris: merietur t vobis. Et expse bñs ac sapiētissim^o Amb. qz nullū vñq; erit de^o possessio nisi q̄ ipi^o dei fueris possessio. Ampli

us nōne expse dicit Apōl ad Ro. xv. di co christū iesū fuisse mīstrū circūcisōis iudaicopli et. Quid ē dicere aliū mīstrū: q̄ suū vt fuient^o: et de vnitatē ip sū qd^o et vnitatē nobis et officioissime fuitre par^o ē? In smōibz exhortationibz ad ppos sepe oñdi ex ipis testimoniis scripturaz: qz nō ē vnitatē ipiale q̄ indigere possum^o: qd ipē nobis ipendere deoigac^o: qn poti^o et interdū remittentibz multa ingit ac q̄i violētē impingit.

Scō astutia in ope lucratōis: ē sup plātatio: p quā vt pes clubicat^o: vt sub stramentū siue sustinaculū cui pedē vel vtroq; vt altero inirebat^o substrabif Cū q̄ pira te vñq; tuis et pctis solis intrat^o pira te t aduersēf tibi dñs de^o: subtrahē illi suppodacula ista et cadere necesse hēbit. Quā ppter manifestū ē qz qdōq; in ofoc sic cū ipō lucrat^o: vt vitia et pctā inibi deserat: suppodaculū ei subtrahit^o et ppter hoc ipm cadere cogit. Nō habz enī vñ iter: nō hz fulcimētū q̄ sustinet^o ptra nos cū ista ei defuerint: qdē statū vt volum^o ea desit. Ipsa enī vitia nra et pctā: si ea nos ei subtraxerim^o: statū non solū ruunt sed etiā peunt. Nō hnt enī sū damentū vel sustinaculū: nisi nosipos. Accidēs enī nō stat: nisi q̄ subiectū vel sustinēs ipm. Tercia astutia i opatione lucratōis ē ipa fatigatio aduersarij. Et astutia ista vñtū pterūq; q̄ agiles et expediti corpe ptra corpulētos et pōderolos corpe lucratōres sūt. Et hmoi astutia nō qdē p defectū lassitudinis valet ptra fortissimū desit^o p qdā sūtrud nē: tāq; enī fatigare^o clamoribz^o oratōibz^o tāq; desicere q̄i nō valēs eis resistere cedat et succubir eisde. Eri indē cito dñs ad loth de sodomis. Nō est. porero tibi qdōq; facere donec erueris Ide: tāq; pitia sua oipotētissimā xitātē creatori ligatū teneret. Et etiā oratū moysi p ppo qui peccauerat ad oratō vitali: dixit dñs: dimisi eis iuxta vñū tui: tāq; ipm vñū tui esset mīhi regula opandi quā mīhi trāsgredi nō liceret: vt mādātū vrgētissimū qd pteriri nō possem. Sitr autē causē dū ē tibi lucra ista: ne debili aut fragili sudamēto aut fulcimēto inirar^o qd ille pculdubio facit qd de meris suis cōfīdit^o et tāq; meris suis debita pctis i ofone dona dei. Et h ē indubitatē pes supbie: de quo petebat Dauid dicens. Nō ve

ip. 5. c.
16. 2. f.

16. 3. c.

16. 10. c.

16. 7. a

16. 10. c.

2

1

2

16. 35.

g 19

Capitulum

nāt mīhi pes fugiēs: quo pede nullus
 fragilior aut infirmior inueniri pōt. Si
 vis q̄ firmiter stare t̄ indecibilib' i lucra
 ita intrare dñs: p̄side in ipso: q̄ vt mōs
 sion d̄ hitas i dñm nō pmouebit i eter
 nū sic d̄ p̄side in dño. Ampli⁹ etiā suble
 uan f: sicut dicit Salo. in Prouer. Qui
 p̄side in diuersis suis conuert Plurim⁹ q̄
 uantias t̄ mēdaciū sūt. Qui autē sp̄at i
 dño subleuabit. Quis enī sp̄auit in te t̄
 p̄fusus ē sicut dicit Eccl. 3o. Nō admi
 rāde p̄sidēre: si occidit inq̄ i me: sp̄abo
 in eo: reperi in sp̄ectu illi⁹. Vias meas
 arguat ip̄e erit saluator meus. David
 3o bēc ac fortissim⁹ sp̄ei dicebat. Dñs
 firmamētū meū. Et itē. Si exturgat ad
 uersum me plūs in hoc sp̄abo. Per mo
 dū igi⁹ oēm sibi cauet a ruina t̄ lapsu
 q̄ totū se in dñi p̄citat t̄ tot⁹ ei pondere
 p̄sidentē suū incipit. Propter qd̄ dicit
 Aug⁹. Sol⁹ vincit q̄ de seipso nō presu
 mit. Necesse ē vt de victoria nūq̄ alibi
 si arroget vñ ascribat: qn̄ poti⁹ necesse
 vt soli dñi carat⁹ t̄ largitorē illi⁹ ascri
 uat. Accidit illi plerūq̄ in certamine
 luctatorū: vt alter luctantū alitē etiam
 suo pōdere solo desiciat. fit autē t̄ in ita
 ipsiati lucra ad similitudinē t̄ p̄portione
 illi⁹ hociū. Quēadmodū enī q̄ sol⁹ vi
 rib⁹ suis sur meritis inuincit: dei auxilio t̄
 virib⁹ seipm̄ priuāt atq̄ desinit. Sic
 qui de seipso totat⁹ p̄sident t̄ soli q̄e ar
 q̄ mēdōe dei inuincit incipit aduorsū
 t̄ dñat i se aduocat t̄ trahit ita vt de⁹
 ei deesse nequeat. Propter hoc dixit sapi
 ens t̄ scribis Aug⁹. Secure p̄ccat se i dei
 nō enī crudelis ē vt se tibi subtrahat: t̄
 te cadere mittat. Sicut igi⁹ nō ē possi
 bile miser cordissimo deo: crudelis ē in
 aliquē q̄ i misericō ip̄i sp̄at. Sic nō est
 possibile vt se subtrahat alicui⁹ q̄ se i illū
 p̄cciat. Jacra inq̄ David cognitat tūc
 in dño. Et itē. s. Pe. v. Oēm sollicitudinē
 nē vram p̄cietis in efficiētijs qm̄ ip̄i
 cura ē de vobis. Per hāc igi⁹ viam erit
 dñs tecū in lucra ista: impossibile igi⁹ erit
 te cadere sub eo. Si enī hōq̄ hēas virib⁹:
 t̄ te adiciatis sibi dei aduorsū t̄ virib⁹:
 t̄ necesse est vt eo fortior efficiaris. Quā si
 etiā nūq̄ habueris virib⁹ a pte tua: non
 tñ eo eris infirmior cū eadē virgē t̄ tibi
 et illi sis. Nemo autē dubitat vnicui⁹
 a pte sua aliqd̄ virib⁹ eē: hoc ē a pte libi

ri arbitrio. Et ppter hoc ois ecclesia scroꝝ
celesti magisterio erudita et instituta: dicit.
Deo adiuua meritis nihil de se possit
nō adiuuari meritis de deo: s; potius totū
ab ipso fieri qđ fieri uellet. Et hoc ē
dicit Aug⁹. sup lib. psal. Alio perit adiu
uari: aliqd de se facit: aliqn dicitur: p
culandū: totūscā deo: nihil propriū nisi
hī refusa sine relinquēdū faciendū: ppter
qđ Aplo: cooperatores dei sumus. Galet et
in ista lucra dei mirabilē asensū et p
dētia potius dicit hūilitatē: qđ dū se to
tū victorie glām prorsus excusat: et nihil
eius iuris hīc se sincerissime pferē
rā illo se deo totū attribuit: et ascribitur
ppter hoc totū certamē in ipm impie
tū ē est: et necessitate debet labor cer
ramis et honor victorie. Quā ppter dicit
dicit. Gloria et honor victorie istius? tua est:
dicit eide p sequēs. Igī et hūc certa
mis me ē et labor ipius. Et hoc ē dicere
Luctare ē et uincē ipse: tibi soli debet
tū glā victorie: et tua sit iure plenissi
mo et singulari: quā ppter et ipsa lucra.
Luctare igī pta temētīpm meū et pro
me. Qđ si diceret: quid ē tuū facis de
se sine p te: si lucra ista tota mea ē et
deo in hoc qđ ipsa cooperatio mea ē ē co
operatio liberi arbitrii de eius donū tuū
esse. Oīe nāq; donū sine et grē sine natu
re sine glie sine fortune sine corpis do
nū tuū est: hoc etiā ipm qđ grē tue ap
plico meū libet arbitriū et eo uictor
ipsa tua impat: donū sūnt tuū et op
atq; officiū. Quā ppter nō merito dicit
qđ lucra ista tota tua est: totaq; eius vi
ctoria.

Quō dēns p̄ luctā oratiōis
vincitur. Ca. LIII

P **E**st hec aut pro
cedū ad psequendū de ofone:
Sic qđ ipsa est pugna ptra ar-
matū om̃ipotētissimū atq; invictissimū
deū. Et factū de schrege ofone vicif-
capit ligat armag sua oīa et auferit:
t ab ipso orate captiv⁹ Ide ducit: qđm
vale ipse oras in vincis ab codē rene
ipse fortissim⁹ deus. Quid igi tē aud-
sit ex precedentibus in libro Sapientia

quā ipse acuet diram iram suam in lanceam. Manifestum est tibi: quia una ex armaturis eius: diram eius ira est: et quia ipsa est lancea ipsius. In ista igitur pugna primum frangenda est lancea ista ipsius. Quod qualiter fiat docet te Salomon in Proverbiis. xv. ubi dicitur tibi: quia responso mollior frangit iram. Quae autem responsio mollior excogitari posset contra iram ipsius? Quae reatus pfectio: quae pene minate sine vindictae laudatio: quae misericordiae humilis et deuota postulario? Quae propter hoc ofone se habet: sicque loquitur ad dñm: pculdubio frangit irā ipsius. Ipsemet nāq̄ dicit Matth. xxiij. Serue neq̄: nūquid omne debituū dimisi tibi quoniam rogasti me? Quis autē dubitat remissionē omnimodam fractionē ire esse iudicis. Quumquid iratū? Nō est potest ex ira sine p iram quicquid pro peccatores postq̄ totum remisit eisdem: scilicet neq̄ p lanceam p fractam sine cōtūtam. Addece et pone i intīmū cordis tui peritiām istā et puidentiā: per quā diras dei lanceam et cōstringere scias et possis.

Alia armatura eiusdē: tota est haec est iusticia: sicut legis in eodem capitulo: ubi dicit. Accipiet p thorace iusticiam. Hanc etiā armaturā eidem auferre potes: si iusticia te indueris: vel armaueris cōtra eum. Jam asit edocet es ex his que pcesserunt: quae penitudo sine penitētia iusticia est: et quia iusticia quedā est p quā penitens semetipsum iusticiam accusando se et allegando pro se: et testificando contra se: et sententiando pro se: quod est dicere: cōdemnādo se et reum eterne dñationis. p nunciādo se. Deinde tuncquēdo se cruciatibus penitudinis et voluit cōpuncto nis. Te igitur in ofone thorace iusticie istius armato: necesse est dñi iusticiā suā deponere: et inermem ab hñi iusticia se penitēte exphere. Nullū est habet iusticia eius cōtra sic iustificatos. Et si quid contra eos aggredere: et iuste et inique hoc faceret. Quoniā p̄m hoc iusticia sua in hos impugnaret: et iusticie p virib⁹ ipendentes et opam dantes molestaret. Amplius pōt iste salua iusticia iustus non faueret: Amplius p̄m hoc iusticia bellū haberet cōtra se: Iusticia nāq̄ quā p̄nominat: studiosissime pugnat cōtra iniusticias: quoniā et cōtra omnia vitia et pecca

ta que sunt et inimica maxie iusticie dei. Quare in pte ista et pte iusticie ē ista iusticia et p̄pugnatrix illius pro capitalis inimicos eiusdem. Non pōt igit iusticia dei pugnare cōtra illam: neq̄ aduersari villo modor eiusdem. Quia propter nō pōt esse armatura aliqua contra illam. Omnis est armatura contra illum est illum quae pugnat: cui⁹ hostem armat. Tertia vero armatura dei iudiciū rectum est: et galea est ipsius: sicut in eodem capto legitur ubi dicit. Et accipiet p galea iudiciū rectū. Tu ergo dñi iudicia reipsius iudicio recto: de quo dicit in ps. Iusticia iudiciū correctio sedis ei⁹. Et iterum. j. ad Corinth. xi. Quod si nosmetipsos dñi dicarem: nō vtrūq̄ dñi dicaremur. Assu me tibi igit iudiciū rectum istud: et tūc ociose vel superuacue assumer istud tibi domin⁹: quod neq̄ decet sapientissimā eius bonitates. Neq̄ etiā possibile est quicquid ociosum vel inutile esse apud ipm. Amplius te assumer hñi iudiciū: nihil ei indicandū relinquit in testat auditi et testimonio ap̄i. j. ad Corinth. xi. dicens. Quod si nosmetipsos dñi dicarem: nō vtrūq̄ dñi dicaremur. Quia propter te faciente de semetipso hñi iudiciū: necesse habet ipsum deponere in parte ista officium indicant: seu iudiciū rectum. Quare scito assu mihi iudiciū huius modi faciendum tibi de semetipso: tam cito aufer et galeam istā suam. Quarta armatura eiusdē est equitas: sicut in eodem capto legis. Sumet scutum inexpugnabile equitatē. Si igit vis ei aufer te scutum istud: deponē iniquitates tuas: quod ē dicere: desere eas et abstulisti deo scutum istud. Ubi est nulla est iniquitas: nulla est deo armatura necessaria cōtra iniquitates. Quia igit equitas non armet eum nisi cōtra iniquitates: nec possibile est vt armetur contra eas nisi equitate: quia equitas nō armat eum nisi contra iniquitates. Manifestū est depositis iniquitatibus tuis: deum non posse habere scutum huiusmodi cōtra te. Quia propter in ista pugna orationis absq̄ scuto illud facies: si ab iniquitatibus tuis auersus fueris. Verum est quod dicit sanctus Job de eo. Iniquitate pponit pro me. De cōfidentia innocentie et bone p̄cie sue hoc dixit: intelligens deum nō posse scutum

C

Sap. 5. d

Ps. 69.

1. Cor. 11. 8

Ibidem.

D

Sap. 5. d

Capitulum

equitatis sue abscondere vel opponere: nisi
 ptra iustis et iniquitates eorum: qd? imune
 penit? et nudis se sentiebat scis iste. Ac si
 qd? intenderet: qd? scuti istis debeat deo ptra
 ipm dixit. Equitatis pponat ptra me: qd?
 diceret: armet se scuto hmoi si h3. Quia
 No gladiu et pharetra ex utraq? pte acu-
 tum in ps. legif? h3: et arcu ipm teredisse
 gladiu vibrasse epistle legif? no sunt pte-
 reside h? iste due armature. Sciend? igit?
 est tibi arcu dei no esse nisi iudicii ipsi?
 et eo velut chorda esse miscdia? siue pie-
 tate ipsi? lignu? No fortissimu? rectitudi-
 nem iusticie ipi? Quodammodu? e in arcu
 Isai siue materiali p? chorda: lignu? a re-
 ctitudine sua flectit et curuat: sic iusticie
 diuine rigor a meris? penis siue vindictis
 vltra qd? cogitare sufficiam? rpat atq? le-
 nis. Sagitte aut? qd? ex arcu isto emittunt?
 siue transiunt? siue iudicarie snt: nulla
 armatura ptectionis repellibiles seu re-
 trosum resistibiles. Sicut legif? de sagit-
 ta Jonath: qd? n3q? pueris e retrosum.
 Et hoc itelligo de nouissimis iudicii sen-
 tentiis: ptra qd? nec appellatio: nec sup-
 plicatio qd? potest. Alie n3q? h? pluri-
 mu? siue vlt? elidunt? vlt? euacuunt. Et mo-
 di qd? he sunt in smonib? exhortationib?
 popularib? iocundant? p me audire potes
 vt de alijs taceas. Et quodammodu? arcus
 qd?o magis p? chorda curuat: ito fortius
 sagittas transiit et vult? pcutit. Sic in il-
 los qd? maior miscdia? siue tolerado: si-
 ue alias bnficiendo ipesa et: variores siue
 iudicii emittunt. Quia qd? vt pdicti: arcus
 iste e iudicis: iam audiuisti quare eidem
 auferas arcu suu? qd? si ad hoc intendere
 sciueris et volueris vt arcu suum pfringas:
 hoc pculnatio facies: si tibi iusticie re-
 ctitudinē ptra teipm assumptis. Te est
 rigore iusticie ptra temeripm exercente:
 n3q? ei de rigore illo reliquu? qd? vlt? arcu
 istum pfringisti: vel ipsum deo abstulisti.
 Chorda siquidē miscdia? ipm? no est opus
 tibi vt vlt? rumpas: vlt? minuas: vlt? aliqua-
 tem? ledas. Illa est est? qd? in pugna ista te
 maxie adiunat: et quā sola in ea stas et
 pugnas. Gladiu? No ex ore sedentis i thro-
 no ex vtraq? pte acutus exiens: snia ipsa
 quā ore suo sacratissimo locutus? est: i ex
 pmo iudicio rectissime intelligit. Que
 ppter hoc gladiu? ex vtraq? pte acut? d3:
 qd? instat gladiu? accutissimu? et alia? et cor-
 pus morte eterna pemptu? e. Qd? igit?

gladiu? eidem auferes: si gladiu? penitendi-
 nis aut discipline contra temeripm assu-
 mior: et vindicare i temeripso qd? irrogasti
 deo iniurias et ptumelias viris? pponis
 atq? disponis. Neq? est habebit qd? te pcuti-
 at: si te pcutiente viderit ex solo pntalis
 iusticie temeripm. Cōfideret igit? dic ei.
 Mitte gladiu? in vaginā tuā: qd? ego euā-
 ginauit in eū. Potes et p alijs vlt? auferre
 eidem gladiu? istu? dices ei: qd? gladiu? vltio-
 nis siue dñationis: gladiu? est soltu? iusti-
 cie: nec i eo potes pcutere: et nisi i vbi po-
 tes. Foris aut? siue iudicii pntale: foris
 est et iudicii miscdia?. Ego aut? i hoc solo
 et iudicio certo et expio: quā ppter nihil
 ad te ex vidicta vlt? vltos exceda in me:
 et nihil ad te de gladio adsum me. Me-
 rito igitur tibi dicere pōt miscdia?: mitte
 gladiu? tuu? in vaginā: qd? nullu? est locus
 gladio corā me: nulla est ei ore meo pre-
 dit vñquaq? snia pñationis: si absoluti-
 onis: remissionis et liberationis sp. Alia
 etiā via auferes tibi gladiu? vindictę et vi-
 rionis. Et hoc idubiter si gladiu? tuu?
 hmoi a teipso abstuleris. Et intēdo si vin-
 dicare iniurias tuas et ptumelias i alios
 nolueris. In ea dpe mēsurā: qd? mēsurā su-
 eris remetiet tibi. Et iteq?. Beati miseri
 cordes: qm? ipsi miscdia? psequen?. Qui
 No vindicare vltra dño lueniet vidicta?
 sicut legif? Eccl. xxviii. Et iteq? Warf. xx
 vi. O es qd? gladiu? accipiet gladio pibit.
 Quicūq? est gladiu? iniuriarū pparium
 vindicta accipiet: gladio diuine vltiois
 pibunt. Curialiter qd? et qd? vides sat? pa-
 cifice inducif? ops de? ad deponēdu? gladi-
 u? vltiois: cū sola depositio gladii tui
 ad hoc inducif?. In qd? et oib? alijs manife-
 stum ē: qd? benignu? qd? pacificu? qd? bnficiu?
 haberem? deū si tria ista i nobis obfua-
 rem?. Sic est de vltis est ad ipm. Cum
 scō scis eris: et cū viro inocēte innocens
 eris. Ita cū pacifico pacificu? cū benigno
 benignu? cū bnficif? sp bnficēssimū? ē de?
 sicut et cū miscdicordis? misericors. Iuxta
 modu? istu? dico tibi et de lancea ipi? qd?
 si lancea tuā: qd? vtriq? in ira tua est: in te-
 ipso pfringeris: vel sūbet mō ipotentē red-
 dideris: ira dei que iustissime vibrat ptra
 te pfringet. Et si ppte ire incendiu? in te
 ipso exingeris: facies idē et p hoc de ira
 dei. Nunqd? ait ps. Exardescet velut ignis
 ira tua? Exardescit vtriq? si nostram
 no exinperimus. Et reminiscere: qd? istis

Warf. 54

Eccl. 1:2
 Warf. 164

ps. 17.

E

ps. 88

duobus modis: potissimum bella aguntur
circa hoc: igne vias et gladio. Quia propter in-
ermes et ad bella penitus ignores sunt: quod
bus desit ignis et gladius. Si vis igitur om-
potentissimum deum inermem peris efficere:
et in bellis omnino contra te reddere: aufer ei
ignem istum et gladium: per vias quas ostendi tibi.
Et intrando aufer a semetipso ignem ire: et
gladium id idem est: et versis a deo abstulisti:
inermis apparebit: inermis se exhibebit
in offensione aduersum te: si inermis ei hoc est
hominis armis omnino carere occurrere. Quia
propter non imminet tibi bellum pro ea causa: sed
pro pace et benivolentia ipsius tibi licebit.

Debes autem reminisci: quod officii ora-
tionis vel aggredieris vel assumis pro deo
te intrare campis certaminis: pluri te est
eo siue aduersus eum committere. Propter
quod quicquid bellum inest siue filii voluit:
dei adiutorium primo luocatur: scilicet quod de-
ceitio fortitudo et victoria est. Et ob hanc eri-
am cum hoc divini officii quod et ofones sunt
indubitanter incipit ab luocatione divini
adiutorii: quod est. Deum in adiutorium meum in-
tende. Et quod evidenter apparet: quod cum quod
in divinis officiis homini quod est dicere: lau-
dibus et sacrificiis: oblationibus et obsecrationi-
bus precariis: bellatores pro deo: et pro
pugnatores pro toto dei populo siue ecclesia
ipsi constituti sunt: quod et ipsa consuetudo cleri-
calis evidenter ostendit: manifestam consue-
tutem pugillium sit et pro pugnatorem. Est etiam si-
gnum et insigne coronationis: quod et victoria cer-
taminis homini pia fiducia semper deus pro-
movere: nec diffidere: nec desperare de ea pro-
pter infirmitatem suam et omnipotentissimum cre-
atoris fortitudinem: cum ipsemet semper vincit
vult et homini certaminibus et adiutoris
potissimum se prebeat fortiter ac legitime in eis
agentibus. Propter quod mira fiducia peti-
turusque eorum et dicit. Deum in adiutorium
meum intende: ac si diceret: in ista hora vel
offensio hoc ipso certamine quod pro te ag-
gredior vel in eo. Scio enim me in illo certa-
mine nihil posse pro te facere: nisi adiu-
torio tuo aggrediar pugnam pro iram ius-
tissimam tuam pro populo tuo vel omnino ex illo.
Scio scriptum esse: maximam de te et scilicet
sapientissimum Job dicentem. Deus cuius ire
nemo resistere poterit. Scio me non posse
in certamine isto victoria adipisci viribus
meis: sed potius me scilicet sapientem Gregorius di-
ces quod ire dei tunc resistit cum ipse qui irascitur
opitulatur. Quia propter vacue essent et peris

inutiles omnes ofones omnes ecclesie scilicet quod pro
placanda ira dei iustissima sunt. Quod si quod
querit: cuiusmodi adiutorium a deo petat
cum ei deus. Deum in adiutorium meum intende.
Rideo in hoc: quod gratia deuotionis et ofonis.
Hoc enim est adiutorium quod deus pro semetipsum
maxime adiuvare videtur. Et hoc est securum
inexpugnabile: quod deuote orantes et se et il-
los pro quibus orant ab ira dei protegit et defen-
dunt. Propter quod ofo deus scilicet in li. Sa-
pientia. xviij. ubi legitur: quod parat homo sine quere-
la propositiones fidei siue sententias ofonis vel.
Proinde igitur et circumspecte incipit ecclesia
ofones hominum: peret in primis gratias sic ora-
di: ut deus necesse habeat exaudire. Nec autem
necessitas non est videretur: non impulsio aut
coactio: sed in mandatis gratuita largita
te beneficentia. Apparet ut tibi ex his gratia
sit stulticia: quia ignavia: quia negli-
gentia clericorum: quod officio orandi precrati
sunt et addicti: orare addiscere et scire non
curant. Scitis quod ignavia vel negligentia in
nullo genere hominum invenit. Nemo enim pro
fieri aliquid officium cuius non velit et studeat
habe peritiam pro clericis solos: quod clericali
officii tamquam tam salutaris tamque honora-
bilis ignorantia nec verentur nec metuunt
nec erubescunt. Quod vero clerici regulares
horum ofonibus permittit ofonem ducam:
cum in hoc est: ut formam orandi in eusgetio
traditam servent: sicut reuera dignum et iustum
est ut: aliis ofonibus ea se petere ostendant:
quod ipsa ofone ducam petere ducam magis
rio edocuisse. Admonendi igitur sunt et mo-
dis omnibus exhortandi atque docendi: quod cleri-
ci sunt vel fieri volunt: ut sue passionis
officium discant agere et pro laudabiliter ad-
implere. Quis enim pugil siue pro pugnatorem
pugillatorum arte ignorare non erubescat
et addiscere non studeat. vñ dicitur. Lude-
re qui necesse est campis abstinet armis.
Quis etiam vellet esse psonam aduocatorem in
causis vilissimis temporalibus et rhetoricis illis
secularibus pro quibus sciat cum homini allegare:
se ignorare non tolerat. Leges sunt quas ad
defensionem et iustificationem causarum hominum
quod pro ducam suscipit: adducit: non stu-
diosissime exorat. Et quidam leges hominum
arma sua vocat aduocatos seculares: et in-
ermes etiam se fatentur si legibus istis armari
non fuerint. Sic legibus et allegationibus
prescriptis armari: pugnam istam aggredere
pro deo quod tam fortiter armari esse co-
tra te audis. Et sicut psonam deponere tu ar-

Sap. 18.9

ps. 68.

Poratio

Job. 41.9

Gregorius

Capitulum

ma ire atq; vindictē cōtra iniuriatores tuos. Depone ignē & gladiū a dīctos: et luentes incrimē dei: tū ad pugnādū p̄ra te impati ac p̄p̄us imbellem. Quid igit̄ recitat tibi de deo faciendū: nisi vt ipsum inermē iam & victū capias: vincias sine liget: t̄ vinculū teneas artissimēq; iuas. bñdē apud te custodias? Pone igit̄ temer istū in viculis illi: in q̄b⁹ a alligatura sa letaris: sicut b̄. Osee. p̄. Liga te fūniculū adām: t̄ vinculū charitatē illi⁹ q̄b⁹ se trahat ad se & p̄ se. Et ecce tā istū ligasti et posuisti i vinculū tuū. Usualē est vulgariet̄ b̄ mulier h̄c virū i vinculū suto: q̄ eī fortiter amat: t̄ cū amor sol⁹ vinculū sit q̄ cor humanū ligat i teneri pōt. Sic est vinculū q̄ sol⁹ d̄ ligari pōt atq; tenere. Propter hoc dicit̄ legi lī. Deut. dñs deus n̄r p̄guntat⁹ est p̄b̄r tuis & adamanit eos. Qd si vis scire cū te deus habuerit i vinculū suis: h̄bis eī tū in vinculis tuis. Testificat tibi ipsemet Proh. viij. Ego diligētes me diligo. Quid aut̄ aliud ē hoc nisi qd i vinculis suis ligatū me tener quē ego i vinculis meis habueo? Qd si queri a merq;ualit̄ hoc efficere v̄l pcurare potero. Jā satisfeci i eis q̄ p̄cesse sūt: vbi docui te de igne sacrificij ofonis vñ illū cōquereres & acciperis: qd̄ non solū frustra s; etiā insatissima merito vide ri d; q̄stio ista: sicut & ibidē dicit tibi. In cōspicūit̄ enī magis difficile videri d; vnicuiq; quāte se teneri poterit ab amore creatoris: vix quō min⁹ eī diligat: qñ vñ vel quātū ipm̄ amet. Nec est timēdū est: vt dicit Bug⁹ in lī. de doctrina christi ane: vt de agnū nō diligat. Si est ista minora: imo etiā extrema atq; vilissima bonoz dei q̄ vix ipsalia sūt sua: illa minima boītare atq; pulchritudinē ita in fā manū amore suo eos q̄ ex v̄l ad modicū cognoscit & rapit et a totālī in se qd̄ putand⁹ ē facere creator optim⁹ v̄l pulcher rim⁹ de cognitionib⁹ & inspectōib⁹ suis? Postq; aut̄ ad hāc tā nobilis triumphū gloriā tā inclite p̄de captiōnē te diuina grā exulert: adhibe oēm custodiam ne euadat: ne effugiat p̄da ista man⁹ tuas. Qui fuerit ei⁹: & q̄ comedet fruct⁹ sicut castos dñi sui gloriabit̄. Tene igit̄ eī nec dimittas: sicut dicit sp̄sa i cantic. Tenui eī nec dimittas. In eo h̄ppe effugiet a te ofte bonū. Quēadmodū eī solē recedente ab hēmispherio n̄o: cū eo recedit

& tota radiositas & tot⁹ calor ipsi⁹ totaq; pulchritudo dei. Sic recedēte deo a cor de tuo tota serenitas cordis tui: totaq; pulchritudo gr̄az & v̄rū q̄b⁹ mēs tua illustrabat̄ euāescit: & nō sola tenebrosa atq; obscura i mente tua relinquitur. Qd si dixer̄ nō possum tenere fortissimū & omnipotentissimū: etiā p̄ tēti oculi in uirū: vñ v̄rū dicis: sed ipse q̄ capti voluit a te etiam teneri vult a te. Nec reputat captiōnē carcerariā p̄uderrimū tuū & cohābitatiōnē: imo delicias suas: sicut ipsemet testat̄. Prover. viij. vices. Delicie mee esse cū filiis hoīm. Nō artat eum v̄l molestat ligatura h̄mōi: cū nihīl adeo ei placeat i nobis vt vinculū amoris q̄ ei astringimur. Oia quippe alta bona n̄ra ei placēt: & oia amant: custodit: p̄uar: adauger atq; remunerat ppter istū. Oia est bona q̄ fecit nobis: oia mala q̄ p nobis sustinere dignat⁹ ē fecit & sustinuit p̄p̄ istud. Quia ppter manifestū sūt: qd̄ quātō fortior fuerit ligatura h̄mōi: q̄to q̄ astri ctior: tāto eris ei acceptior. Caue igit̄ totis studiis & viribus ne rīpas vinculus istud: qm̄ fractura ista nō ipm̄ ligaret s; pot⁹ fugaret a te & auferret illū tibi: cū tota sequētia bonoz q̄ debet in habitatiōne & p̄ntia ipsi⁹. Fortissimē igit̄ incessanter vinculus istud: & p̄strige illū arti⁹. Hoc aut̄ facies ipsi⁹ & ampli⁹ meditādo i mirabilib⁹ ei⁹ q̄ fecit & facere n̄ desistis. Per illa est innotescit: potētia: sapia: bonitas: pulchritudo & plarga b̄nificētia ipsius: q̄b⁹ oib⁹ amabilē se exhibet: & calorem v̄rālē dilectiōis sue diffundit i oēs intelligib̄l̄ cognoscētes ipm̄. Amplius aut̄ & p̄p̄ens i eos q̄ studiosiores sūt inuestigatiōne magnali⁹ & meditatiōe mirabilū ipsi⁹. Nō est sine cā dicebat propheta de se. Meditabar in oibus opib⁹ tuis & adinuentiōib⁹ tuis exercitabar. Et alibi. Delectasti me dñe i factura tua. Et est si pulchritudo & m̄rificētia plurimū h̄eat i seipso admiratōis & delectatiōis: in hoc tū maxie delectabilis ē q̄ ineffabilis ē suauitat⁹ p̄centu velut carnē q̄dam pulcherrimoz gr̄oz diuinorū: & tota resonat creatorē. Sicut in hoc maxie speciosa & inat⁹ aspectib⁹ iucunda q̄ pulchritudinē v̄rālē creatoris & inco grābilis s̄nsitudinē respiciat. Dñe de⁹ & saluatori mē: quē nō reputares diuinū ac crudelissimū: in quē si q̄s cōstūit gr̄a

K
Osee. 11. b
Deu. 10. c
Proh. 3. b
Bug.
2
Cant. 3. b

Proh. 2. a
ID
p̄. 7. 7.
p̄. 9.
II.

Tabula

Sancti viri et subli-

mis ingenij acumine vigētis. Effrē dia
conti Libroz p capla distinctio ordina
ta: cū eorū quē in ipsis continēt sum
maria expositione.

Liber prim⁹ de Conpuncti one cordis per. XIII. capitu la distinctus est.

Capit. I.

Premittit placitū auctoris p aīe sue:
institutiōisq; patris suoz vulnerib⁹. cū
claudat institutiōis descriptiōē: et accu
sationē: atq; reprehensionē vite et institu
tiōis sue: fratruq; suoz.

II Accusat duriciā cordis nri: tarditatē
q; nray ad cōspiciōē: pōssionē et pniay
cū exhortatiōē ad hūmōi agēda: et doctri
nā quō agi debeant: exēplo patris cōfir
mā: et ad alioz imitatioē nos puocās.

III Exhortat nos ad mūdificatiōē tā pp
ter celestia bona nobis pmissa: q; ppt
causēdā piculā vici iudicii improuise su
peruenientis: quēadmodū dictus Ille
cōtigit timorē ex scripturarū cōptatione
exaggerans.

IIII Persuasiue pcludit vt volēs saluari
pperet et festinet: pulcherrimas ad hoc in
ducēs silitudinē cōparatiōē atq; rōēs: cū
icūsiōē timoris: ppt carnales passiōēs
et vicia nra: subūgēs tandē doctrinā q
cogitationes cordis agnosci possint.

V Excludit erroē: ne q; putet passiōēs
supradictas eē naturales: ostēditq; ex cō
paratiōē libere volūtas: ad agricolā: quō
circa hūmōi passiōēs volātās iserat aliqñ
virtutes optimas: aliqñ pseruitudines pes
simas: quō etiā diuinas scripturas ha
beat p pūliatiōib⁹: quos si deserēdo ob
errauerit: penitēs ad legislatorē recur
rerit: cū pietate suscipiatur.

VI Occasiōē ptractoz q;as agit cōmen
datq; diuinā clemētiā: benignitatē: et
miscētiā: cū pmeōratōē pūmōz dei bñ
ficioz: vt ad ei⁹ dilectiōē nos puocet.

VII Scribit increpat eoz ignantiā q; hūc se
culo renūciantē: et tñ carnalia et trena
requisitū multos eos cōmonē: exhortās et
terrēs rōnibus: exēplis atq; piculis: vt
ad cōspiciōē et penitentiā incitent.

VIII Inducit ex sugioz recordatiōē cōpū
ctiōē et q;reā auctoris miseriā suā. pū

etis: et miscētiā dei: fratruq; suoz pces
ipiorū: sollicitudinē q; carnalē dissua
dentis: et ad negociatiōē spiritālē atq;
vite et negociōiū nostroz ratiōē p sin
galos dies faciendā exhortantis.

Exhortat vt tribulatiōēs mūdi patiē
ter tolerent: et ne spes i tpālīb⁹: q; in dñi
amatorū hōim benignitate ponat: q; cū
cta bona largit: et laborātes mercede nō
fraudet: p hoc puocās nos ad vigiliā
vt adueniēte spōso et alijs i regnū susce
ptis: nos excludamur: et postea negligētiā
nray frustra deſicam⁹ docet q; quō dñm
inocare debeam⁹: et pfectos viros imita
ri: corp⁹ ad carnalia nō assuescere: discre
tionē nihilomin⁹ circa ei⁹ castigationē
obseruare: admonēs tādē vñquēq; ita
debere incipere: vt possit leceptū pſicere.

Veros et pfectos monachos cōmēdat
et ad certamē puocat: pigros p aptā sili
tudinē cōsultat: ostēditq; ex cōgatione
monachi ad militē: quē legnis et negli
gēs a diabolo vincat: vigiliās vero per
grām dei adiūcet: occasiōē cū⁹ tandem
diuinā gratiā plurimū cōmēdat.

Inducit imitatioē auctoris auilij
spōdēris et ad abluētiōē vitiōz pūadē
tis: et vt ad ipm iclūet⁹ imitant: exptū se
pūliatiōē prestāis et offerēt: pūlētisq;
vt ad pfectā singulāq; pudicitie virtutē
se pparare festinet: quā excellēt cōmē
dās: pulchras inducit silitudines: tādē eos
deſicns: qui illā habuerūt et pūderunt.

Dictoz occasiōē exhortat eī q; stac
tā pudicitie et castitatis virtutē habet:
ne illā amittat tradēdo se in vincula in
imici idonei exēplū adducēs: atq; de
monstrās: quō hec virt⁹ liberari possit:
ita vt nūq; ei nocere valeat.

In psona auctoris glorificat et magni
ficat dñm. amatorē hōim: multisq; de
uotis deſicationib⁹ benignitatē ei⁹ pro
mentis illuminatiōē vulnēz suoz sana
tione: ac gratie collatiōē interpellat.

Sancti Effrem liber scōs de Cōpunctiōē in. V. capla diuisi.

Inuitat nos ad cōpunctiōē et docet
quō ad illā pueniā: pūbetq; negligē
tiā ac pūliantimitatē: et exhortat vt do
minū inocem⁹: sūduālitatēq; ei seruā
mus: corda nostra sanctificem⁹: nobis
inuiet ignoscāmus: atq; de pfectiōē nō

IX

X

XI

XII

XIII

Capit. I.

Tabula

fra nō sumamus: pulchre tandē monachi agro seminato cōparans.

II Excitat nos ad vigilantia in belli certamine infirmitatē nostrā cōsolat et virtute dñi qui est agonista nos: atq; exhortat ad mutuū adiutoriu: vt sic in vni inuicē pspiratē: aduersariū nostrū pfundam ac supem: v deū honorificemus. Et ob hoc cōmendat multitudinē monachorū simul deo militatū: multis rebus et multitudinē monachorū q̄ singulos monachos cōparando.

III Exhortat ad tēptationes sustinēdas et inducēs ea in quib⁹ cōsistit gloriari monachi: docet quō is qui vitis pocu patas est pulsare debeat ad ostium dñi: qui nō deerit: si pulsans pstitit: sed misericorditer subuenit.

III Beatificat digne deo militēs et coronā eterne beatitudinis pmerētes: excludens negligentis excusationē: et plures eos rōnibus terrēs: ad vigilantias et cōpunctionē prouocat.

V Snaudet occasio dictorū vt ipso ne deū deprecemur quaten⁹ nos liberet a futuris malis: et regni sui pncipes faciat: plures adducēs cōpuncti cordis obsecrationes: penitēdas atq; supplicationes quib⁹ exorandus est dñs.

Sancti Efreim liber de Iudicio dei: et resurrectione: de regno celost: et de iudicia aie. V. p̄inet capsa.

I. Exhortat nos: vt mēres nras pparemus: et emūdem⁹ istam⁹ usq; et celestia sapiam⁹ et eterna sectemur: ad illas q̄ p milia dē tēdam⁹: de qbus oēs scī suspirauerūt iudiciū diē expectatēs: pditiones illius diei atq; iudiciū exponēs.

II Exrememoratōe diei iudiciū excitat nos ad vigilantia et ad imitationē scōrū patrū: vt a pfamilias christo dño in eternā māsionē recipi mereamur: multas illi māsionis pditiones exponēs.

III Exhortat nos ad pparationē illi⁹ terribilis examinis: in q̄ oēs act⁹ nostri: cogitationes eloquia arguent⁹: vt etiaz iō galia et terrena atq; trāsitoria nō queram⁹: sed inuēim⁹ nram ad scōs delectamus: qui ppter celestis patrie desiderii plurima sunt pcessu: quos si imitari fuerimus: cū ipsis q̄ cōregnabimus.

III Prouocat nos ex vicijs vt festinem⁹

ne ab ill⁹ eternis bonis excludamur: et ne sempiterna pcula icidam⁹: si negligētes fuerim⁹: occasio illi⁹ tādē multa pcula et supplicia dñarostis explicans.

Inducit auctorē miserā suā deploratē: fratresq; suos rogantē: vt orēt et p eo et seipis: quoniam futura illa mala effugere possint: celestiaq; gaudia cōsequi que breuiter et summatim cōmemorat.

Sancti Efreim liber de Beatitudine aie p. III. distinguit capsa.

Multos in diuersis huiusmodi et bonis exercitijs se occupātes: beatos pducit: negligētesq; ex metuēda mortis hora et egressu anime de corpore pterret.

Causa pdictorū nos exhortat ad ostiū mundi et dilectionē christi: obsecransq; vt inire dño seruam⁹ et nō mundo qui plenus est laqueis mortis: vt etiā ob id alias nostras omnem⁹ pēnis sancte cōuersionis: quib⁹ possimus laqueos istos in quorū medio ambulam⁹ vitare: excitans nos post hec ad vigilantia: spem lōge vite penitus excludens.

Piopter pmemorata pculosaq; tpa ventura: ac etiā pntia mala que quotidie crescūt et in per⁹ pficiūt: admonet vt diē mortis atq; iudiciū futurū semp aī oculos habeamus: ostēdit quorū q̄ illa effugere possit: et q̄ de causa multi in ea incidunt: negligentia nram reprehendēs: multisq; argumētis diligētē suadens et ad sollicitudinē incitās.

Ex q̄ tā hora diē vndecima est: et vie nre cursus lōgissim⁹: icurū nobis timorē et ad vigilantia excitat: q̄ effugandē etiā et expulsiōe charitatis nos accusat: docetq; qd agere deat q̄ celestis cē desiderat et pulchra ad hoc adaptas similitudinē

Sancti Efreim liber de Penitētia. V. cōprehendit capsa.

Ex pietate dñi nri iesu christi q̄ de sinu patris descendit et pccōres ad penitētiā vocaret et male habētes sanaret multis rationib⁹ incitat fauclati pccōrē vt p vulnerū suorū sanationē ad medicū benignissimū et pmissimū festinanter accedat: q̄ ppter multas suā bonitatē statim inuenit ad inquirētibus se.

Ex cōmemoratōe charitatis benigni

V

Caplm. I.

II

III

III

Caplm. I.

III

II

Tabula

tatis et misericordie dei belligenter nos exhortatur: ut in hoc seculo penitentia agere conemur: quod in alio seculo quod omnibus malis repleti est: fructuosa penitentia agi non poterit.

III Superiori exhortationi causam exponit iterum: suadet ut transitorii vanitatem hoc seculi: et que in eo sunt contemnamus: quemadmodum multi sancti et iusti fecerunt: qui nunc paradisi delicias fruuntur: postquam ex hoc illorum errore qui hunc seculo vano et illis que in eo sunt adherent: et multipliciter ipsis timore incutit.

III Ex recordatione peccatorum adhuc amplius peccatorem terret et admonet: ut quidam resus hic dicit ad beatitudinem dei percipiendam se parat ostenditque ob hoc qui divina beatitudine digni sunt: et mercedem atque gaudia illorum exponit.

V Inducit auctorem ob timorem supra memoratorum conuenienter et temeritatem deplorentem: delicias obsecrantem ut in hora adveniat ei non indignus inveniat: ne auditarus sit formidanda illa sententia discede a me operante iniquitatis: nescio quid sis: sed ve gra miserationis sue ipsum saluet: et in paradysum deliciarum inducit.

Sancti Effrem liber de Luctamine spiritali p. III. capta diuisus est.

Capitulum I.

Ex celestibus et eternis bonis luctatoribus et victoribus promissis puocat nos ad certamen spiritale: docet etiam quibus armis indui debeamus qui victori cupit exsistere: et que fugere est oporteat: ne armis spoliemur: ac maxime dissuadet vinum et ebrietatem: quod ipsa ala templi dei existens poluit subdigne et mala ei inde sequuntur.

II Ut imitatores simus sanctorum patrum qui parissimum dei templi exuerunt nos obsecrat: utique propriis exempla illorum sectemur. In ieiunio oratione ac ceteris huiusmodi cohortatur: que etiam in orationibus canenda et que seruanda sunt aperit. Sollicitudines preterea huius mundi negligentiam atque desidia dissuadet et ad preparationem ut celestem regnum ad quod invitamur possideamus nos incitat.

III Ex multis que benignus dominus noster pro nobis fecit ut ipsum quereremus: excludit omnem excusationem negligentie nostre et post monita saluberrima: monachis et discipulis christi congrua ad eum nos imi-

tationem stimulat: commemoratque iterum pluribus que pro nobis fecit atque propositus est: laudes ipsi in persona auctoris referre et exoratur post copunctionem et sanctimoniam in requiem paradisi suscipiat.

Sancti Effrem liber de Die iudicii p. VI. diuisus est capitula.

Inducit sanctum Effrem exhorrantem et obsecrantem omnem sollicitudinem a nobis precipiens: et eo quod nihil in illa hora nobis prodesse poterit nisi purgatio sancta et bona opera que hinc detulerimus nobiscum. Terrorem quoque nobis incutientem propter manifestationem coram iudice omnium que occulta sunt: quod aperta similitudine declarat.

Arguit negligentiam nostram et ostendit quod iudex rationem pro hac negligentia exquirat improprie nobis omnia que prout vel fecit pro nobis.

Occasione dictorum conuocat nos et instruit quod dominus adorare: laudare et obsecrare debeamus.

Ex hoc quod deus nihil propter salutem nostram querit: reuocat nos negligentiam et excitat ad vigilantiam et exercitum bonorum operum atque dei dilectionem: et huius occasione excellenter virtutem charitatis commendat.

Exponit consilium auctoris consulentis ut festinemus digne conuersari secundum dei voluntatem: sollicitos pro salute nostra in orationibus: ieiuniis: vigiliis et lachrymis nos exerceamus: ut fiducia habere possimus in illa terribili hora iudicii: peccatores quoque ad copunctionem incitant: et ea de causa multis precibus compunctionem extollentis.

Inducit auctorem negligentiam et misericordiam suam confitentem: aliosque ne ipsum imitentem auertentem et ut dominus pro se orat deprecantem atque cum gratiarum actione librum hunc concludentem.

Explicit tabula sancti Effrem.

Ingeniosissimi: accuratissimi: sanctissimi viri Eusebii Episcopi de edificatione ecclesie diaconi: de compositione cordis Liber primus incipit.

Premittens planctus autem p[ro] anime sue: institutionisq[ue] patris suorum vulneribus: cum eiusdem institutionis descriptione et accusatione: atq[ue] reprehensione vite et institutionis sue: fratrum suorum.

Capitulum. I.

Dolor me compellit

diceret: et in istas mea comminat michi ut sciam. Terrores me proloqui vehementer purgant: et delicta mea silentium me h[ab]ere compellunt. Quia ergo ab omnibus coactorum: expedit michi ut enarrem magis doloris cordis mei ut quiddam refrigerium capiam. Animum me faciat: et oculi mei lachrymas compungunt. Quis dabit capiti meo aquam: oculis meis fontem lachrymarum: ut per vulneribus anime mee indefinenter diebus ac noctibus desiccam? Necnon etiam institutionis nostre mollicies: que temporibus nostris efficit: quod repleta est vulneribus et ignominia: Etiam si quidem est: quatuor vulnera suorum considerare non sinit. Nam institutio illa que fiebat in diebus patrum nostrorum: in vniuersa terra quasi quidam luminaria resplendebant: hec erat. Conuersabantur quippe in ea quasi inter spinas et tribulos: heretici quoque vicia atq[ue] impiorum quasi preciosi lapides ac splendide margarite. Quorum conuersatione nimis castam ac sobriam ipsi inimici videntes imitatores eorum fieri consueverunt. Quis est humilitatem eorum cernens: non primum compungebat? Hec quoque eorum modestia aut quietudine inueniens: non presertim ammirando obstupuit? Quis amator pecuniarum parumoniis eorum ac nuditate aspiciens: non totum mundum odio habuit ac spernit? Quis fraudatorum aut arrogans sobriam eorum vitam attendens non sicut ad humilitatem semetipsum peruenit? Quis aut fornicatorum aut propheta ad os neminem eos cernens subsistere: non statim castam ac pudicam sectam? est videt? Quis doctus ac furor replet: si eos attenderit non omnem rancoris amaritudinem commuta-

uit? Hic est posset certauerit: nunc autem ibi constituit letantem: quia de glorificatione est in eis: et omnes edificatione uic inueniunt. Nostra autem institutio rectas deserens vias: per praecepta et aspera incidit itinera. Non est enim qui propter deum a facultatibus suis abscedat: neque est qui ob eternam vitam semetipsum subiciat. Non est mitis neque humilis: non est quietus: non est firmiter stabilis: nec est qui iniuriam per pectus sustineat. Non est cui male dicatur: et sufferat. Igitur omnes sunt contradictores: omnes furibundi: et omnes pigritia torpentes: omnes ad amaritudinem propius: et omnes adornati vestibus faciles: omnesque laetitia gaudioque cupidi: omnes vani ac timidi: et omnes semetipsos amantes. Etiam qui venit litui: aliquid instituat: alios instituere cupit: et docere aliquid discat. Priusque eruditus promulgare vult leges: et antequam discat ordines syllabarum philosophare incipit. Priusque subiciat: vult habere subiectos: et aliquid maiorum iussis obtemperet: arripit iubentis officium. Et antequam instruat: instruere cupit ac monere usurpat. Si autem quis in gradu processerit: cum auctoritate quadam insolenter in moribus imperat. Si autem ex locuplete pauper fuerit: honorem sibi presertim expetere usurpat. Sicut ex lope de requie seiscitat: si opari? fuit: digitos continuo studeat teneros ac delicatos habere, quis est itaque qui nostram institutionem non desecat? Adrensciantes si quidem seculorum que terrena sunt sapimus. Et quidem agricole pretempserit terras: et nos qui videmur spirituales esse: colligati sumus in ea. Nescimus ad quid vocati sumus: O fratres charissimi: ubi venimus? Ad continentiam vocati sumus: et carnalis exquisitarum industriarum adhibemus. In nuditatem venimus: et de amictu vestimentorum contendimus. In subiectionem vocati sumus: et imperantibus contradicimus. In molestiam et quietem venimus: et omnes quasi fere agrestes efficiuntur.

Accusans duriciam cordis nostram: tarditatemque nostram ad compunctionem: conuersionem et penitentiam: cum exhortatione ad huiusmodi agenda: et doctrina cum modo agi debet: exemplo patrum confirmans: et ad illorum imitationem nos provocans. Capitulum. II.

Egētes nō agno-

scim⁹: et audientes nequaquā in aures nras recipimus. Si aliquis pñciens iter: homicidij ppetratū repente agnouerit: vult⁹ ei⁹ illi eo imitari: et cor ei⁹ pauore pcutit. Prophetas et aplos legim⁹ interfectos: et risus pferim⁹. Et qd dico pphas et aplos. Ipsum dñm: xpi⁹ parris pepēdit in ligno: ppter peccata nra gempū esse audimus et legim⁹: et elata ceruice premim⁹ et ridem⁹. Sol nō potuit ferre dñi nri cōtumeliā: s; claritatē suis luminis cōuertit i tenebras: nos autē i tenebr⁹ malicie nre cōuertit nolum⁹. Uelū tēpli qd nihil deliquit a semetipso scissum ē: nos autē ppter peccata nra cor nrm cōpungi nō cupim⁹. Terra ingitit gremescens a facie dñi sub pedibus nris cōmouet vt nobis metis incutiat: et nec sic ob nram duriciā formidam⁹. Urbes absopite sunt: et loca ab ira dñi desolata sūt: et nec sic trepidamus. Sol feruē i itez meridianis horis sap nos obscurat⁹: et nec sic corde expauescim⁹. Bella ptag ac bucrifay gentiū barbaray cōmota sūt: et regiones nre desolate sunt vt nos metuētes dñi pñiam pzerem⁹ cū indigeam⁹ pñia nō dicē aut mensū: sed tempoz plurimoz: et nec siqdem cōuerti volum⁹. Pñiam itaq; agamus frēs: vt peccatoz nroz ppiatorē deum hñe possim⁹. Depcemur eis: q; exacerbaum⁹ eus. Humiliem⁹ nos vt nos exaltet. Plangam⁹: vt psolef nos. Proficiamus a nobis pñuerudinē malā: et qñ vestimentū xritutē animi induam⁹: mari me nos qui hñc cōuersationē angelicay pmeruim⁹. Et iam dilectissimi assumamus mensurā ac regulā bonā illas atq; pfectā patrū nroz. Ne hodie ipm aque potū accipias: et crastina vna pcpias. Ne hodie discalcias: et crastina diuersa calciamētra redgas. Ne hodie cālicinā ve stem⁹: et crastinā trilecem induar⁹. Ne hodie viliūssimū habitū et crastina cōposier⁹ et ornar⁹ incedas. Ne hodie mitis et humilis: crastina nō petulās ac supb⁹. Ne hodie quies: et obediēs: crastina turbid⁹ et contradictor exstas. Ne hodie in statu sis et lamentationē: et crastina risus cum cāchinno pccator pferas. Ne hodie supnūdū humi quiescas: et crastina lectuli mollicie delecter⁹. S; ad vnā regulā cha-

ritissime semetipm astrige: p q possis deo placere: et tibi metipm ac primis tuis vtilē te exhibere. Si autē mortificauer⁹ temetipm et solus es: noli discernere si ab alijs tibi ministratū facit. Si autē cum multitudine fuer⁹: audi dñm deū dicēte. Quēadmodū vultis vt faciat vobis homines: et vos facite illis. Si vero necesse fuerit vt tibi ppter mortificatoz corpis ministres: attende ne primo tuo in aliq inferas lesionē. Propter hoc est pfecti pñes fundātes semetipos i vnā regulā cōsummati regni sunt. Quicqd a principio arripuerūt: usq; ad finē vite: nullis negocijs ipediti integrī suauerūt. Usq; ad quinquagesimū siquidē et eo ampl⁹ annum erigētes: in nullo cepit regulā mutauerūt. i. cōnentiā bonā atq; irrefrē sub iū: escay abūdantiā ac lingue inremparantiā cōhibētes: sectātes autē humilitatē cordis: mansuetudinē s; et fidē: nec nō et charitatē qe pfecte ac spūalis edificatiōis vinculū est. Sup his autē oib⁹ paupratē voluntariā: et ab obus negocijs terrenis quietudinē et vitā pudicā ac sobriā: vigilay s; ofonum instantiā cū cōpunctione cordis et fletib⁹: et nō trisum: s; et subridere pcauebūt. Supbia autē ab eis oīno calcata est. Ire namq; ac furoris feruor frigit in eis. Furor apud eos aut argenti p minimo ducebant⁹: et hoz oīm cōtagione semel emūdati sunt. Idcirco et deo habitauit i eis: et eis glorificat⁹ ē. Qui videbūt eos et qui audiebant de eis: honorificabāt deū. Idcirco vnusquisq; nisi se emūdauerit ab oī re nequā et a sordidīs s; cogitationib⁹: concupiscentiay s; malay: necnō et a furore atq; inuidia: supbia s; ac vana gloria: odio et detractiōe: cōtradictione ac verboritate: et inordinat⁹ actib⁹ q odit deus auerrat semetipm ac peul faciat: nequa q in eo habitat de⁹. Dico namq; mihi. Si quis te in luti cenī pccerit: et tibi s; te esse fecerit: libetē hoc feres? Si tu cū sis cinis et vermis hoc sustinere nō potes quō vis impolūtū deū: qui cū sanct⁹ et in sanct⁹ reuēscere solit⁹ est: vt in te cum sis totus feridus: et cenoso hōiere repletus inhabitet?

Matth.

Exhortās nos ad mūdificationē tam ppter celestia bona nobis pmissa: q; ppter causā gēralia viciu-

diciſſi ipſoniſe ſupuenienteſ: quæadmodũ in diebus. Noe p̄tigir timore ex ſcripturaruũ cõplẽtione exaggerans .Ca. III

¶ Ideo fr̄es cha-

riſſimi: mũdem? noſmetipſos

vt in nobis habiter: t̄ p̄miſſa

ei⁹ celeſtia p̄ſeq̄ mereamur: ne ei⁹ nomẽ ſcõ qđ inuocari eũ ſuḡ noſiſerim⁹ inuiri: nec p̄p̄t noſ nomẽ dñi a p̄diſ blasphemet. Parcam⁹ nobiſmetipſis: t̄ izelligam⁹ qđ i noĩe ei⁹: n̄ ſm̄ qđ ſonar nomẽ eo qđ ipſe chriſt⁹ voceſ: t̄ noſ nihilomin⁹ chriſtiani. De⁹ n̄ ſp̄s eũ. Efficiamur qđ t̄ noſ ſp̄ſuales: vbi eũ eſt ſp̄s dñi: ibi liber tas. Feſtinem⁹ qđ libertatē hui⁹ p̄ſeq̄ bonitatē. Cõſiderem⁹ qđis t̄ quate p̄ſeratio nis noſ dignos effecit. Agnoſcam⁹: qđ noſ ad nuptias inuitant. Salte noſmetipſos diligam⁹: quæadmodũ ipſe dilexit noſ. Deſiderem⁹ cum: vt glorificet noſ.

Cõſiderem⁹ aũt ne i die iudiciũ vitiõẽ duplice exoluam⁹: cũ neceſſitẽ qđẽ videtur a ſeculo: t̄ a qđ ſũt ſeculi ſapiam⁹: p̄temnẽtes qđẽ pecuniã: t̄ iterũ p̄ eũdẽ ſollicitudinẽ gerẽtes: carnalia fugiẽtes: t̄ eadẽ denũo p̄ſequẽtes. Uñ veror ne dies ille ſup noſ repẽt⁹ inſiſtat: t̄ ſubi to nudat⁹ inanes: necnõ t̄ iam impari vnũſq̄ ſemetipſus vitupare incipiat.

Idẽm nãq̄ t̄ i dieb⁹. Noe p̄p̄ſi ſunt. Manducabũt: t̄ bibe bũt nũdebũt t̄ nup tui iradebũt: t̄ mercimonioſ iſiſtebũt: do nec venit vñũũ t̄ p̄didit vnũſq̄. Ad mirabile aũt negociũ erat fr̄es. Videbũt nãq̄ quõ cõueniebũt i vnũ iumẽra cam poz: elephan̄i qđẽ ad India: ac perſide p̄ti⁹: aduẽtabũt: leones aũt ac pardũ cũ hoĩb⁹ t̄ hircis cõmixt⁹ giret: t̄ nihil ſe te dentes inuicẽ p̄currebũt. Serpẽtes t̄ vo lacres p̄nate: inſectat⁹ neminẽ cõſue bant: t̄ i circũti arce diuina p̄udentia morabant. Nec p̄ ſingulos dies fieri per ſpiciebũt. Ip̄m qđ arce edificũ p̄conẽ ad eos vt p̄nias agerẽt inctamantẽ: i nullo p̄ſus curabũt: neq̄ cernẽtes tale mira culũ: cõueniũ ſc̄z irrõnabiliũ iumentoz cõpũci ſũt ad ſaluandũ. Timeam⁹ igit̄ chariſſimi neq̄ t̄ nob̄ hec part̄ p̄ringat. Scripture eteſt cõplete ſunt: t̄ nõ eſt qđ relinq̄at: niſi aduerſari n̄ſi aduentus horribil̄. In expleione eſt romani regni neceſſe eſt ſeculum p̄ſummary.

¶ Perſuaſiue concludẽs vt

volẽs ſaluari. p̄peret t̄ feſtinet: pulchras ad hoc iducẽs ſiſtu dñi cõpatiõẽ atq̄ rõnẽs: cũ inculſione timor⁹ p̄pter carna les paſſiõẽs t̄ vitia n̄ſa: ſubſiſgens t̄ dẽ doctrinã qua cogitationẽ cordis agnoſci poſſit. Ca. IIII

q

¶ Uñ q̄ ſaluari vult

p̄peret t̄ feſtinet. Et q̄ vult itro tre i regnũ: ne velit incurioſus exiſtere. Et q̄ vult libari a gehẽna ignis legitime colluctet: t̄ q̄ imortales h̄mes effugere: vigilãs b̄ eſſe ac ſobri⁹. Qui ex altari deſiderat: ſemetipſm̄ hũiliter: t̄ qui gaudere cõſiderat: laudẽt: t̄ lugeat. Qui diligit introire i thalamũ: relucẽt: iam padẽ: t̄ oleũ ſibi ſumat i vaſculũ. Qui ex peccat i illis nuptiis inuitari: ſplendida indumẽra poſſideat. Ciuitas regĩ n̄ſi ex ultatione t̄ leticia plena eũ: imẽſitate de coris ac lumĩs radiãt: dulcedine inſatia bili ſuantitateq̄ redũdat: vite qđ eternitate exiſtat. Cõmorſitib⁹ i carabũde hoc oĩa largiter p̄ſuſit. Qui q̄ caput ei⁹ ciuis regni: ad hec qđ m̄coramũ feſtĩ occur rat. Dies eſt p̄cludit: t̄ nemo nouit: qđ ſibi i innere hui⁹ vite p̄ſigat. Quæadmodũ eſt ſi qđ viator arripit⁹ itinẽs ſus longũ internallũ: diſcumbẽs obdormiat vſq̄ ad veſper: deĩnde exproſciat: p̄ſpiciat qđ iã claudĩt dies: cã cepit p̄perare repẽte efficiant nubes: grandines: toni trua qđ t̄ fulgura: ac p̄ſſure eũ vñdĩq̄: cõ turbationẽſq̄ circundẽt: ita vt neq̄ ad m̄ſionẽ valeat puenire: neq̄ ad locum illũ: ſcũtẽ tempeſtate diuertere. Sic et noſ: ſi i hoc t̄pe negligam⁹ hui⁹ ſcemo dñi p̄niam: luſtinebim⁹ vitioz. Incole ei⁹ ſum⁹ i hac vita: atq̄ pegrini: feſtinem⁹ qđ in patriã t̄ ciuitatẽ n̄ſam: locupletes ac diuites remeare. Negociatores ſumus ſpirituales: qđẽtes p̄cioſiſſimã margaritã que eũ chriſt⁹ ſaluator n̄ſ: gl̄ia n̄ſa t̄ theſaur⁹: qđ a nullũtione b̄ inadiſ vñ ſuraf feſtinem⁹ qđ poſſidere eũ. Br̄is nãq̄: et̄i amq̄ br̄is: qđ feſtinauerit poſſidere eũ. Poſſidẽdo nãq̄ eũ gl̄ia p̄meremur. Mẽ ſerabil̄ aũt eũ: qđ creatorẽ vnũverſoz poſſidẽre neglexerit. Vmõ eũ: h̄o ſp̄e ſe in p̄niciẽ tradit: nolẽs poſſideri ab eo. Tũ qđ ignorat⁹ chariſſimi: qđ palmĩres ſum⁹ ex vite niſſima: qđ eũ chriſt⁹ iſeſus: Videat itaq̄ vnũſq̄ ſc̄z vñ: ne iſructuoſ⁹ exiſtat. Pater eũ: viſat⁹: afferẽtes fructũ viteſ ſtudioſe excolit: vt amplioz p̄ſerũ fru-

etiam: q̄ autē nō p̄tulerit fructū: abscedet
 ⁊ extra vineā p̄ciat: ⁊ ignis incendio
 p̄cremat. Propter q̄d attendite vosmet
 ipsos: ne instructi inueniamini ⁊ excisi
 in eis ignis tradamini eterni. Semen
 optimū sum⁹ q̄d christi p̄familias: q̄ est
 celi ⁊ terre cōditor: seminari. Ecce iam
 messis aduenit: ⁊ meliores iam falces ad
 metendū p̄paratas in manib⁹ tenet. Uide
 itaq; ne q̄s v̄m p̄sania inueniat: ⁊
 colligas in manipulos eterne gl̄ie ar
 dorib⁹ p̄lagret. Nōdū intelligit fr̄es: q̄
 terribile nobis trāsfretandū est pelag⁹.
 Qui p̄fecti fuerint: viri sapientes ⁊ nego
 ciatores iam parati h̄ntes questū merce
 moni: cū gaudio expectāt: q̄ eis veni⁹
 aspiant: ⁊ trāsfretantes hoc pelag⁹: ad por
 tum vite eterne pueniāt. Ego autē et q̄
 mihi sunt siles: cum p̄ diuersa hac illuc
 astrahimur: extollimur: neq̄q; in corde
 nro sollicitudinē gerim⁹ q̄d necesse ē nobis
 hūc transitū trāsmare. Ubi prime
 sco ne subito veni⁹ aspiant: luemur
 impari: ⁊ tunc victos nos manib⁹ mit
 rant ⁊ tenebras exteriores: vt ibi dies ne
 gligentie nre aq̄s segnicie obfuit⁹: cer
 nentes q̄dē alios exultantes ⁊ letantes:
 nos ⁊ o in tribulationib⁹ ⁊ laborib⁹ cō
 stitutos. Porus namq; ille negociatorū
 est: ⁊ vnusq; in suo p̄fomito exultat:
 et in suo mercedonio letat. Tleci⁹ di
 lectissimi: q̄ rex ragū: ad filiū sui nuptias
 nos inuitat: Quid negligimus ⁊ nō festi
 namus: s̄ nobis indumenta splendida: ⁊
 lampades reducere: ⁊ oleum in vasculis
 nris assumere. Si āt q̄s v̄s v̄s p̄auerit in
 troire: v̄sem nō h̄nt nuptiales: aduerte
 q̄d h̄mōd patiat. Iubente est rege alliga
 bunt est manib⁹ ⁊ pedib⁹: ⁊ mittet in re
 nebras exteriores: ibi erit flet⁹ ⁊ stridor
 dentū. Timeo est charissimi ne carna
 les passiones de thalamo illo nos efficiāt:
 ne habiti solūm errantes ostendat: et
 h̄ntes carnales passiones: intrinsec⁹ lan
 guam⁹. Exterior s̄q̄d habet vbi mens
 nra habitat: ostendit. Dicit⁹ q̄ppe vestim⁹
 indicat: q̄d ea que terrena sunt sp̄m.
 Per studiū clarioris amicus ab eterno
 claritate nudī esse dignoscimur. Ecarū
 ⁊o suauitas: gule nos esse subiectos cō
 mendar: ⁊ p̄ amorē placendī nobis ina
 nis glorie cupidī esse dignoscim⁹. Acci
 dia aut pigris nos extorere demonstrat
 cupiditas plurimū possidendi nequaq;

nos desiderare christi ostendit. Inuidia
 etiā nos indicat virtutē seruanti ēē sub
 iectos. Per linguā aut q̄d cor desiderat
 p̄dicat. Que est cor desiderant hoc me
 ditat ⁊ linguā: ⁊ sepe p̄ labia dephēdit
 menti occultat: eo q̄d os nrm pateat: non
 h̄nt ostiū nec custodē: ⁊ s̄mo n̄ indiffe
 rēter p̄p̄ens egredit. Per s̄mones autē
 sepe cor nrm inuic⁹ latrocinaf facilitat
 ⁊ v̄b⁹: os est cū nō suat cū corde m̄
 stria furāf ab eo cogitationes: ⁊ cū pura
 uerit cor apud se retinere mysteria: ois
 in r̄p̄ntia publicat: ⁊ cū arbitrat⁹ se ab
 aliq̄ nō intueri p̄ s̄mōes denudat. Sua
 vitas est: detractōis: odio cū repleta esse
 demonstrat. Ne q̄ decipiat q̄s putans se
 esse aliq̄d p̄ religionē: q̄d videt extrinsec⁹.
 Si enī putauerit q̄d fallere fr̄es suis: reli
 gionē simulat: semetip̄m fallit ac decipit.
 Ecce enī ex p̄satione ipsi⁹: falsa ei⁹ reli
 gio demonstrat. Si autē cupis cogitātes
 cordis ei⁹ addiscere: accede ad os eius: ⁊
 discet ab eo: v̄t de terrenis an s̄ celestib⁹
 cogitet: de sp̄alibus: an de carnalib⁹: de
 voluptatib⁹: an de p̄nētiā: de afflictiōe
 possidētiā s̄ volūntaria paup̄ate: s̄ hu
 militate: an de claritē arrogātiē: de cha
 ritate: an s̄ odio. Ex thesauro est cordis
 p̄uenit enī os cibos p̄ferre his que ad se
 accesserit. Est meditatio q̄ lingue ⁊ cō
 uersationē h̄nt: q̄d cor desideret: v̄t
 christi aut p̄is seculi cōprobaf. Et in
 s̄ibilis ala gl̄is sit sine dō sine malig
 ac⁹ corpis sui sp̄icif. Que quidē nat
 raliter bona est: sed subintrante malicia
 p̄ liberum arbitrium cōmutat.

Excludēs errorē: ne quis pu
 ter passiones supradictas ēē naturales: ostē
 densq; ex cōpatione libere voluntat⁹ ad
 agricolā: quō circa h̄mōd passionē volū
 tas licet aliq̄ virtutes optat: aliq̄ cō
 suetudines pessimas: quō etiā diuitas scri
 pturas h̄nt p̄ p̄satorib⁹: q̄s si desererit
 do oberrauerit: penitēs ad legislatōrē
 recurrat: cū pietate suscipiat. Ca. V.

¶ Ec quisq; natura V

les asserat passiones: ne q̄cunq;
 asseruerit: culpā existat. Hic
 de tel̄m ne bonā p̄ditiōē: boni dei: ad
 crimē deducat: fecit est deus oia bona
 valde: naturā quocq; nram bonis operi
 bus decorauit. Si q̄s autē fm naturā su
 riat: nō iustaf: si i mēsurā s̄p̄erit cibū:

fi autē edemo mēsurā excesserit: denotat.
 Naturā nāq; esuriē q̄s nesciat. Nihil
 omīn⁹ si finē naturā q̄spit sicut: nō erit
 inculpa: si postea ad mēsurā p̄cepit: si hō
 modū in bibēdo excesserit: dehonefati:
 q̄: nāsalis ē sitis. Rursū si finē naturas
 q̄s do: mīat: nō lūsal: s; ad mēsurā dor
 mīat: si hō supra naturā a sōno indulse
 rit: aut enervatū semetip̄m sopori atq; in
 ercie tradat: p̄dit naturā pp̄ia q̄s sōni
 p̄suetudine supat. Natura, si q̄dē t̄ p̄sue
 rudo: vtrayq; p̄tū p̄dicatores existit.
 Natura q̄ppe indicat fuitū: p̄suetudo
 aut significat volūtatē. Ex vtroq; n. hō
 p̄sistit. Clost̄ras autē cū liberā hēat facul
 tatē: q̄l q̄dā agricola cē videt. Inscrit
 nāq; in hōis naturā quēadmodū volue
 rit: aliq̄n q̄dē v̄tutes optias: aliq̄n hō
 p̄suetudines pessimas. Hoc autē modo cō
 suetudines l̄srit malas. In esurie q̄dē:
 gula libidinē. In siti autē bibēdi copiā.
 In sopore hō enervationē: infatigabilē
 sōnū. In obturib⁹ hō oculos: pessimos t̄
 volantes sēfusi v̄tute mēdaciū. Inse
 autē rursū v̄tutes optias. In cibo q̄dē ab
 stinētiā. In siti autē tolerantiā. In sōno vi
 gilias. In mēdario v̄tutē. In oculos ob
 turib⁹: castitatē. Clost̄ras si q̄dē n̄ra cū
 sit forma agricolē mōmēro oculi euellit
 p̄suetudines malas: t̄ quēadmodū volue
 rit v̄tutes inserit bonas: eo q̄ ip̄am nat
 urā possit supare ac v̄cere. Et q̄dē nat
 ura t̄: p̄ quā opatiōes gignit. agrico
 le autē hui⁹ volūtatē s̄t diuine scripturē
 p̄siliatores ac m̄grī: docēt nāq; agricolā
 n̄m: q̄l mō p̄suetudines malas euellit
 t̄ quā v̄tutes bonas inserat: studiumq;
 adhibeat. Clep̄ q̄rū velis sobri⁹ agrico
 la n̄ t̄ in dūctū: cūctiter: absq; magiste
 rio diuinay scripturay: sine v̄tib⁹ est et
 indoct⁹. Diuinatū autē scripturay istru
 ctio: intellectū ei retribuit ac v̄tutē: ita
 vt ex ramis p̄p̄is: optie ei largiē v̄tu
 tes cū eas i ligno nature inseruerit. Ita
 vt hō bonā suā p̄sidiā inserat: ip̄e q̄s
 in desolationē suā: dilectionē do: i odiū
 t̄ scias i ignorantia: t̄ laudē: i ignobilita
 tē suā: rursūq; l̄srit immortalitatē i mor
 tē suā. Si autē voluerit n̄ agricola: p̄i
 nacia pp̄ia p̄siliatores suū ac m̄grī: de
 serere. Diuinay q̄s scripturay eloq̄a in
 uenit aduersus alī fratrib⁹ oberrare: et
 in cogitaciōib⁹ malis incedere: p̄sueru
 dios q̄s pessimas q̄ extra naturā s̄t cō.

gregate: atq; in suā naturā inserere: i p̄t
 dist: desolationē: odiū: inuidiā: sup̄biā:
 inanē gl̄iā: gula libidinē: nimietatē bi
 bēdi: p̄radicationē: p̄tensionē: cetera si
 nulla hōmō: derelinquēs nōq; legisla
 rē: t̄ ip̄e ab eo nihilomin⁹ derelinquit.
 Si autē oenuo p̄ia ducit: semetip̄m ag
 nouerit: ita vt legislatori suppliciter p̄
 cidas t̄ dicat peccauit q̄s t̄ v̄m mēti et
 m̄grī derelinq̄rim: p̄tin⁹ legislator: cū
 sit amator homin⁹ p̄ sua pietate suscipiet
 eū: t̄ p̄stabit ei intellectū bonū t̄ v̄tutes
 vt rursū nature sue terrā valeat opari:
 euellere q̄s ex ea p̄suetudines pessimas
 deinde largiet ei vt v̄tutes bonas t̄ op
 tias: p̄ his possit inserere: p̄ q̄dē vale
 at coronā sibi ac laudē acq̄rere. Et q̄
 dē esurie finē naturā: s; ad p̄tentiā stu
 det: sicut nihilomin⁹: s; sustinet patiēter
 desiderij stimulat: s; sobrietatē exerceat
 grauat somno: q̄s vigilare p̄cedit ad glo
 rificationē dei: pigritia q̄s torpescit: sed
 aperto ore p̄sonat in diuinis laudib⁹: q̄
 pigritiā possit v̄cere. Itaq; in tali certa
 mie: laudē p̄meretib⁹ t̄ coronā. Coronā
 q̄dē q̄ sugauit naturā: laudē hō q̄s si
 bi v̄tutes acq̄sierit bonas.

Occasione p̄tractoy gr̄as

ag⁹ t̄ p̄mendatq; diuinā clemētiā: benī
 gni: t̄ t̄ misericordiā: cū cōmemoratiōe plu
 rimoy dei b̄ficioy: vt ad ei⁹ dilectionē
 nos puocet.

Ca. VI.

Loria itaq; nūc vi

clemētiē ei⁹ t̄ p̄lesio benigni
 tatē ei⁹: q̄l ita misericors phē
 nis existit. Quis p̄t suos sic diligit fili
 os. Cūtra nobis bona impitēs affluen
 ter: t̄ oīa nobis dispēsēs pulcherrime.
 Sanat vulnera ale n̄f̄r: t̄ p̄tēp̄t a nobis
 longanimit̄ suffere. Quis cū saluos
 nos nos fieri: oēs caput sanare: t̄ oēs
 vult regni sui fieri possessores: vult etiā
 vt volūtatē n̄f̄e arbitrio p̄teram⁹ omīs
 languoris n̄f̄i duritiā: t̄ q̄d est difficile
 ad sanādu: ip̄e sanitatē imp̄it. Oē autē
 q̄d facile recipit sanitatē: hoc vult vt p̄
 pia industria ac voluntate curem⁹: vt
 a volūtatē ei⁹ gloriā mereamur. Et q̄dē
 pigri insperet vulneratū: i sacro me
 delā sanitatis imponit: vt ei⁹ ad glo
 rificationē bonitatis sue ap̄st. P̄ctōl
 quoy p̄ctā diuinit̄: vt erigat eum: et

alacritate faciat. Infirmiorē si viderit: velo
tius exaudiat: nequē pusillanimitas fiat. Cui autē
pariter aut lōganimitas ostendit ei? pulsaue-
rit: tā icolumitatis quā etiam mercedis p-
mita adipiscit: p eo qd nō defecerit po-
tuitudo. Poterat etiā nō perētib nobis
vulnera aie nfe sanare: et ad bonitatem in-
uitos nos adducere: hoc facere si vult
ne volūtas nra dūis laudib? defraudet.
Et qdē nos negligim? Qrere etiā cū cūcta
mur luocare cū: ipse autē nos diligit: et ip-
se miseret. Ipse nos redemit: et ipse suscep-
tit. Ipse illius oculos mētē nfer: et ipse no-
bis cōspiciētis sue grās pber: et dilectiōis
vt crucis ei? suauitatem: ac dulcedinē gu-
stātis indefinēter etiā ac iugiter desiderē
m? et pōram. Hic ille h cū gustauerit
dilectionē ei? et desiderauerit ei? pparit
semetipm vt charitate ei? inenarrabili re-
pleat. Qui autē replet? fuerit charitate
ei? alia dilectionē nō recipit i semetipso.

O charissimi qd nō tale diligat dñm?
Quis nō bonitatem ei? ad oīdō cōstruat
ac pōderet? Quale dō excusationē hēbi-
m? i die iudicij: si tantū neglexerim? sa-
lutē? Quid dicim? qz nō audiuim? nō
cognouim? Quid facere debuit qd non
fecit nobis? Nōne ex imēsa altitudine et
būdiero sinu pfer: vsq ad nos se hūitā
do descendit. Nōne cū iustitia existeret
nobis se pōuit ad videndū. Et cū esset
ignis imortalis: nōne ppter nos incarnat?
est? Nōne vt nobis libertatē tribueret:
palmis in facie dberat? Et O admiran-
dū et plenū timoris: ac tremoris negociū
Mān? lutez q ex limo terre formata sue
rationalis pculis facie cōditor? celi ac
terre. Nos qm miseri atqz infelices: cū si-
m? imortales et terre cinis: vsq ad pmo-
nē iustē terre nō possum. Ille cū eēt im-
mortalis: nōne vt nos viuificaret: pculit
mortē? Nōne sepul? Et vt nos seculi resu-
scitaret? Nōne ex vinculis limpiet nos ab-
soluit: et alligās cū: ad pculandū cū no-
bis tribuit pātem. Inuocauim? eū ali-
qñ: et nō exauduit nos. Puksumus ad
ianuā ei? et nequaquā nobis apuit. Nā
et si tibi morā fecerit ad audiendū: hoc
vtriqz tibi multiplicat mercedē: p tardā
gate restituet.

**Aliter increpās eoz igna-
tiā q huic seculo renūciauerit: et in carna-
lia et terrena regnāt: mīris eos cōmouēs
exhortās et terris rōtib? expētis: atqz gi-**

culis: vt ad cōpunctionem et penitentiā
incitentur. Capitula. VII

In quo huic secu- VII

lo renūciauit charissimē? Et
qd rursū requirit secularē requi-
res. In tribulationē hpe vocat? es: et
tu de refrigerio pēctar? In nuditate
iussus es ire: et ecce vestimētōz studium
adhūbere pēdis. In siti qz vocat? es: et
aqz renuens: vinū bibere delectar? Ad
piliū nihilomin? iuitat? es: et iermis in-
gredi cupis? Ad vigilas qz vocat? es: et
inertia somni resoluēris? Ad stendū et
ad lamērandū vocat? es: et tu cū cūctis
no risu effūdis. In charitatē vocat? es
et tu odiū exerceis i frēm? In subiectionē
vocat? es et ptradic? Veredē te regni sui
vocauit: et tu qz terrena sūt sapis. In mā-
suetudinē et hūilitatē vocat? es: et sup?
et elar? incedis. Et qd in die illa dictu-
r? es cū a chūsto audies: qz hūilitat? sui
ppter te: aut egen? effect? sū? Sz qz na-
dus sui ppter te: aut clarui aut sūitū
et dilexi te in toto corde meo: et primū
meū sicut meipm. Ne velis ignorare: qz
cogitationes tue et smēs tui scripti sūt
et pscia tua qz tecl opata est: arguit te si
mētiri volueris. Aut nescis: qz omis
creatura: cū metu nēmo ac tremore tri-
bunali ei? assistit. Milia milia et dena
milia angeloz circūstāt: et tu mētiri te
putas et dicere: qz ppter te hec vniuer-
sa sustinuit: cū nihil oīno puleris. U-
de ne duplicē vltionē pfoluas: maloz
vīcs actus ac fallitaz. Sz surge et exp-
giscere a somno: et cogitationes tuas ada-
perit: intra semetipm: ppter qz tā clau-
dū dīc. Sz et tā hoc frater intelligit:
qz frēs nfi qz hesterni nobiscū pter loq-
bant vespē hodie nobiscū nō sunt: et ad
dñm suū ac nfm vocatū prexerūt: vt vn?
hūqz eoz negotiatiōis sue questū ofidat.
Ecce nūc tā dīce de hesterni atqz hodi-
erno die: quō hestern? qdē hū flos ma-
tutis? exēssit: hodiern? dō hū vmbra
vespertina trāsiit. Cōteplare etiā qñ ne-
gotiatiōis tuas fecisti pñ vñi imperiū.
Ut est velocissim? cursas: dies nfi pte-
reūt. Btās qz qz sibi questū p singulos dies
hui? emodi negotiatiōis acqrit: vt pgre-
gatiū cū in vīa eternā pcpiat. Quid
aut tu dilectissime negligis: et incuriosus
existis? Quid tāqz vino inebriaris acci-

dia? Quid acerbas temetipsum: mansioni
nāq; in hoc mundo facta est: quē admo-
dū qdā duo vires: in itinere sibi quic-
occurretes in fili singuli pgetes hospi-
riū: vespe aut factio māsit vnusq; qua
potuit puenire: et factio viluculo ab in-
uicē discesserūt. Intellexit nāq; vnusq;
q; cor qd hēat in domo pparatū: vniū-
an paup̄tate: requiē an tribulationem:
ita et nos in hoc seculo sum⁹. Mansioni
nāq; assimilata hoc vita. Et ipsa enī vn⁹
q; in suo diuisiō loco: et intelligit qd
habuit an recordari. Neq; est vnusq;
nrm ignorat qd pmissit in celis: ofonem
cū lachrymis: an cū puritate vigiliis.
an psalmodiā cū cōpunctiōe cordis: aut
abstinentiā cū hūilitate: an terrenorū re-
nūciatō: an charitatem si fictā: et deſide-
riū Christi. Si hoc tu pmissisti: scito te lē-
tari ad requiē p̄gere. Si dō nihil horū
pmissisti p̄didisti fili charissime alay tuā
Quid in hac mansione traspassas. primū
tuū? Mane est ab eo sepand⁹ es. Quid
aut supbis aut insolentis? Quid aduer-
sus primū tuū tristis ambulat: cui⁹ o-
nus portare debuēras. Quid aut te so-
licitudo escay aut opimētorū macerare?
Qui dat in mētris esca iporū: te nō nutri-
et? Qui cū diurne gloriſicās: qd expectas
heres fieri regnī eius: de esca et opimen-
to p̄queris. Qui mortificasti temetipsum
mūdo: qd terrēna sūt sapio? Quid temet-
ipsum fallis ac decipis? Quid medicū ex-
aspas notēs sanitatē recipe: et tpe cura-
tiōis vulnera tua occurras: et medicū ieu-
nas: qd nō sis p̄secut⁹ incolumitatē sine
dū? Tps tibi p̄ntē datus ē: et agere peni-
tentiā negligis? Quid q incusatus legistato-
rē: qd mortē tibi induxerit: cū tu incu-
riosus existis? Nunq̄d dices mori i illa
hora necessitatē: sine me p̄nam agere.
Cilicilia dilectissime vigilia: vt laqueus
sup te hora illa nō adueniat: et tūc obſtu-
pescas et ad p̄scias tuas recurras: et dicas
Quo elata ceruice abulante me: oēs dies
mei trasfācti sūt? Quo tps meū in cogi-
tatōib⁹ terrenis supfluo p̄terijt? Que
erit utilitas: si hoc reputas qd hora mor-
tis inſiterit: nec p̄cedit nob in hoc ſeco-
āplē p̄uerſari. Pone itaq; mentē tuā
ad hec q narrat. Introiit in aures tu-
as: q a dño dicta sūt. Crede ei⁹ p̄mōib⁹.
Aut est q et d ocioso dō reddituri su-
m⁹ rōy: in illa die iudicij. Sufficit autē

noū ad metū sol⁹ hic sermo: si p̄scia nra
sobria fuerit. Si autē qdā leuitate p
uerſa anim⁹ quagat⁹: neq; ipsa q sūt sc̄i
pta intelligit: neq; ea q dicunt⁹ aſcul-
tat cōp̄at h̄mōi ſiſtule recipiēti aquā: et
nō ſcienti quō eā gerant. Quot p̄-
tas nō deſecant: q dñs orbis terre tū
se quā etiā p p̄ucros suos p̄p̄as et apo-
stolos clamare p̄dicat: et q audiat nō ē?
Que sunt aut q p̄dicant⁹ ab eis? Nuptie
pare sūt indunt: et altilia mēa imolata
sunt. Sp̄s cū claritate et magnificen-
tia in thalamo reſideret: cū gaudio iſra-
tes recipit ianue patet: mlti festinant.
Predicatores conuolūt. P̄ncip̄s ianue
claudant⁹ velocitate pedū cōcurrat: ne
nobis ſolis remanere p̄tingat: et q nos
introducatur: vltim⁹ nō erit. Sup his ſa
nō est q intelligat: nō ē q ſtudij adhibe-
at: ſi ignauia et cura ſeculi hui⁹: mēte
nram qd cathena colligat et cōstringit.
Diuinas qdē ſcripturas recte ſcribam⁹
et recte plegim⁹: recte aut eas audire no-
lum⁹: qz q illis inſerta sunt: p̄ficere re-
cuſam⁹. Quis putas alij q p̄gre in lon-
ginq; viā: ſine viatico p̄fecit⁹ ē: quē
admodū nos p̄ficere volum⁹. Tpi autē
alimēta req̄rentes: nihil ad p̄fectionē
nram p̄ferim⁹. Bt̄s q cū ſiducia p̄git
ad dñm porā sine deſectōe viaticū: vt
nullā penuriā patiat⁹. Ecce decē virgi-
nes lāpades accipiūt: et ſerui negotiant⁹
expectātes dñm ſuū: cognoscētes qd ac-
cegit regnū ſuū: et venit cui claritate et
gl̄rie multae coronare ſeruos ſuos: q ac-
cipiētes ab eo pecuniā: optime i ea mer-
cati ſūt: interficere aut inuimicos ſuos q
regnare cū ſup ſe noluerūt: quē admodū
ſi media nocte p̄fando ſopore: natura
holm occupata: repēte de celo ſon⁹ effi-
cia magn⁹: et tonitrua terribilia: et co-
ruſcationes: exp̄cti ſubito dormientes
colat vnusq; q ſua sunt: ſue bona ſi-
ue mala: q ſit mala geſſerit: iacētēs ſup
lectū ſuū p̄curat p̄cora ſua: q ſi ē h̄s
fugere et abſcondere: vt ſup his q geſſerit
p̄nam agere. Cetera eſt qualiſ et toni-
trua timore p̄cutit: fulgur pauore cō-
mouēt. Tūc obtrinebit eos p̄fanda ob-
ſcuritas: ita vt hora illa: fulgur velox re-
p̄te torā pmoueat fr̄s. Tūc. n. cū rōre
de celo buccinat⁹: et ſuſcitāt dormientes:
excitāt h̄s eos q ſeco dormieſt. Celi enī
cū ſuis h̄uitib⁹ cōmouebūt: et terra vni

uerfa q̄si aq̄ maris: a facie gl̄ie ei⁹ cōtre-
misceat. Ignis siq̄dē terribil⁹ discurrat aq̄
faciē ei⁹: emūdiō eā ab inīqtatib⁹ q̄bus
faciat p̄amiara. Infern⁹ portas suas q̄
a sc̄lo sūt patefaciat: mors destruet ip̄u-
tis q̄ putruerat. i. h̄ian a caro: audiens
vocē tube uiuificabit. Tere. n. miracm
ē inuerti: quō p̄ra ic̄si ocli i infernū: q̄
si multitudo pisciū i mare enuerit: ita
i inferabilis copiosas ossiū mltitudo
h̄iane nāci: vniq̄q̄ eoz curret: p̄p̄ia
iūcturā iqrēs: surgēt q̄s clamabūt oēs
t dicēt. Eha ei q̄ nos p̄p̄egauit: t p̄pter
suā clemētiā resurgere fecit. Tunc iusti
exultabūt: t sc̄ci letabūt: t verū t p̄fectū
mōachi p̄solabūt: t a labore abstinentie
sue rehesceant: maritres coronabunt: apli
ac p̄p̄e gl̄ificabūt. B̄is i q̄ p̄meruerit i
hora illa uidere: quō cū gloria accipiet
in nubib⁹ obuiā immortalī sp̄s: oēs qui
dilexerūt eū: t festinauerūt p̄ficere ossi
volūntates ei⁹: vt enī vniq̄q̄ h̄ ad excel-
sa puolat p̄mōz: t quēadmodū h̄ vnus-
q̄q̄ se emūdauerit: sic ei⁹ gl̄ias inuebit
t quō q̄q̄ desiderauit eū: sic satiabit di-
lectiōe ei⁹. Admirabit etiā prim⁹ adas
i hora illa uidēs magna t terribilia: quō
ex eo solo t plage ei⁹: imense nationes t
miltitudines p̄nceps sūt. Magi sūt amī-
rabī gl̄ificā cōditōz desit: quō ab vna
natura: t ex vna creatura exortī i regno
celoz t i padiso: t inferno: fontē p̄ suis
meritis susceperūt. Eha soli sapiēti deo.

Inducens exsuperiorū re-
cordatione cōpunctionē t q̄retā auctoz
miseriā suā p̄sentē ac miltitūz dei: fra-
trūq̄ suoz p̄ces p̄lorat: sollicitudinē
q̄ carnalē dissuadens: ad negociationēz
spiritalē ar̄ vītē: t negocioz suoz rōnē
per singulos dies faciendā exhortantis.

Capitulum VIII

VIII

Charissimirecorda-

tus sum hore illi⁹ t iremū cō-
siderant illud horēdū iudiciū
t expani. Leticia q̄ est in padiso: t in-
gemiscens fleu: vq̄q̄ nō remiserit i me
d̄r⁹ vt ampli⁹ flet: q̄ negligētia t etiā
one p̄teriti dies meos: t i cogitationib⁹
sordidis: sūt mei finiti sūt. Quō elapsi
sunt: nō p̄siderant: quō trāsierūt sentire
nō potui. Dies mei defecerūt t inīqtates
mee multiplicatē sūt. Deu mibi charissi-

mi qd faciā in cōpunctiōe hore illi⁹: q̄
mibi notī mei circūsteterit: q̄ me dr̄ifica-
bant: hui⁹ religioz habuisti p̄p̄lantēz
ab int⁹ aut vas plēnū crā inīqtate t im-
mūdiā: t cū q̄ scruta corda t renes ob-
lioni tradiderā. Tere p̄fusio ibi ē: etiā
miserabil⁹ q̄ illā p̄fusioē excepit. Ama-
tor holm denignissim⁹: aduro te p̄ mise-
rantes tuas: ne me a sinistr⁹ tuis statu-
as: cū his qui te exacerbauerūt ne dicas
mibi nescio te: s̄ tribue mibi p̄p̄e milti-
tūz miltitūz tuā indefinētē cōpunctionē t
fletū: t hūilia cor meū sc̄ifica vt fiam tē
p̄li gl̄ie tue. Mā t si p̄ctō: sum i ip̄e gessit
tū ad lanā tuā ingierit: p̄fuset si p̄iger
ger suz t icuriosus: atq̄ viā tuā incedo.

fr̄es mei charissimī obsecro vnanimī-
tatē v̄raz festinate placere deo. Dū t̄pus
habebitis p̄lorare i p̄spectu ei⁹: dieb⁹ ac no-
cib⁹: cū orar⁹ t p̄sallir⁹: vt eruat nos ab
illo intermiābili fletu: t stridore dentit⁹:
t a gehēne igne: t a v̄mib⁹ immortalib⁹: vt
i regno suo gaudere nos faciat: v̄tā il-
la immortalē: vbi fugat dolor: tristitia t ge-
mit⁹: vbi neclachrymis alit̄a: nec p̄nia
idiger: vbi nō ē timor t tremor: vbi nō ē
mors t corruptio: vbi nō ē aduersari⁹: ex-
ipugnās: vbi nō ē exacerbatio: t ira: vbi
nō est odii t inimicitia: s̄ oīno gaudiū
t leticia t exultatio: t mēsa sp̄salit⁹ ei-
bis plena: q̄ p̄parauit de⁹ diligētib⁹ ser-
tūz q̄ p̄meruerit eū: infelix ē q̄ fuerit
p̄iuat⁹ ab eo. Obsecro vos fr̄es charis-
simī effundite sup me viscera v̄ra: t p̄ca
mini p̄ me p̄cidentes benigno t amatori
holm vnitęnto filio dei: vt faciat meū
miltitūz: t liberet me a miltitūdie inīq̄-
tatū meaz: t colloct me inter macerias
d̄idici padis: vt vob⁹ heredit⁹ ei⁹: vici-
n⁹ efficiar: eo qd vos eū charissimī filii:
ego nō q̄si canis abiect⁹: vt p̄ficiar sup
me micas d̄ mensa v̄stra vt impleat in
me quod scriptum est quomodo cattuli
edunt de mensa filiorū. Ita dilectissimī
mibi effundite sup me ofones v̄sas: t ve-
nite festinare ad viā n̄sam. Oīa eū q̄si
vmbra p̄tereūt. Odiam etiā mūdū huc
q̄oia q̄ in eo sūt. Sollicitudinē q̄ carna-
lem p̄ter salutē ale n̄se nullā h̄eam⁹: sic
q̄b⁹ n̄ ait. Quid est p̄ficat hoi si mū-
dū lucrat⁹ fuerit vnusq̄: ale aut fuit de-
trimētū patiat. Aur quā dabit hō redē-
ptionē p̄ aīa suā? Negociatores sumus
spiritalēs o dilectissimī comparī sumus

Matth. 15.4

Matth. 16.1

negociatorib⁹ secularib⁹. Considerate q^d dico fr̄es. Seculari negotiatori p⁹ singulos dies lucrū seu dispendiū supputat: et si detrimētū sustinere se intelligit: festinat ac sollicitudinē adhibet et commodat quod mercimoniū suū saluū f̄stiuat. Ita et tu dilectissime p⁹ singulos dies: veſge et m̄ae: diligēt⁹ p̄sidera: quāsi se h̄eat mercimoniū sui rō. Et ad veſgas ingredere in cor tuum: et scrutare teipm: et dicito. Putas ne i aliq^d acerbani deſi? Ne vbi oio sum locut⁹ sū? Ne imoderate egī? Ne irritui fr̄es mei? Ne aliq^d detractiōib⁹ laceranti? Ne forte p̄fallēte mei: cor meū et mēs mea s̄atias s̄cī cogitant⁹? Ne forte p̄cupiscētia carnal⁹ sup me irrui et ego libēti aīo suscepī? Ne sollicitudinib⁹ terrenis super sū? Si i oib⁹ his dānī tibi illarū intelligi: festina quō meliorib⁹ cōmodis reparer⁹. Ingemisce ex timore cordis: p̄fer ab ocul⁹ lachrymarū: ne idē rursū detrimētū sustineas. Et facto biluculo iteq^d eadē meditare et dicito. Quō putas nox ista trāſit. Lucrat⁹ ne sū in eamerci moniū meū. Putas mēs mea vna cū cor poce vigilante? Si oculi mei lachrymas durēſt: Ne cū genua i ofone p noctē posui soporē somni dōduc⁹ sū: nec aduene rē mihi sordide cogitatorē: et libēter eas meditat⁹ sū? Et si te deceptū i his senser⁹ festina sanitate recipere: et statim custodiā i corde tuo: ne rursū eadē patiari. Si ita sollicitudinē habuer⁹: saluū mercimoniū tuū: et dñō tuo placebis et tribimetū tibi vtilis eris. Attēde at tibi: nec te velis segnicie ac negligētie tradere. Principiū qdē p̄dmonis ē negligētia. Imitare aīr apē: et p̄spice admirabile mysteriū: quō ex vāsis florib⁹ terre: suā opationē p̄greſat. In hoc q^d eriguo animante p̄sidera. Si em̄ p̄gregati fuerit sapiēſ mūdī: atq^d oib⁹ terre p̄ſi: nō valebūt prudentiā ei⁹ differere: quō ex florib⁹ qdē: sū qdā mōsumēta edificat. Sepelit at ibi soboles suas: et eas viuificauerit eas: q̄ſi quidam p̄iceps: melicē vocē suā ad eas emittit: quā p̄ter audierit: volitare icipiūt. Tūc monumēta illa vñ egressē sunt soboles: opat ac replere festinat: et itaq^d dulcedine ita vt ois p̄udēs si p̄siderat: gliscet conditorē deſi: admirās qd ex tā puo ac viliſſimo aīante tāta sapia p̄ceſſerit. Sicut q^d et tu charissime p̄grega tibi diuitias et sp̄saurū quē fur nūq^d p̄tinget et p̄mitte

in celā. Nam et p̄cipes terre: si voluerit q̄ſq^d eorū i regionē abire lōginquā: p̄mitte famulos suos cū p̄monio suo: vt cū in p̄paratā māſionē p̄uenierit: ibi dicitur Ita et dilectissime p̄mitte p̄monio tuū i celis: vt suscipiar⁹ i tabernacul⁹ sanctorū.

Exhortās vt tribulatiōes

mūdi patiēter tollerēſ: ne spes i t̄pali b⁹ q^d i dñi amator⁹ hoīm benignitate p̄nat: q^d dicta bona largiē laboratē mercede n̄ fraudas: p hoc p̄uocās nos ad v̄gilantiā vt adueniēte sp̄so et alijs in regnū suscepē: nos excludamur: postea ne gligentiā n̄ſas frustra deſciam⁹: nocēs q̄s quō dñm luocare deām: et p̄fectos viros imitari corp⁹ ad carnalia nō assueſceret discretionē n̄hilomin⁹: circa ei⁹ castigatiōnem obseruare: amonēs tandē vñ quēq^d ita debere incipere: vt possit p̄ficere inceptum. Capitū IX

¶ Velis q̄ t̄pīs hui⁹

breuitatē negligere: ne p̄ ſc̄la inſiſta penitere icipias: nō audis dñm dicē tecū. In hoc mūdo tribulatiōes h̄ebis. Itēq^d aīr patiētia et ſa possidebis alas v̄ſas. Si at tu p̄pter mollicie mēſi atq^d i curiā i tribulatiōib⁹ h⁹ mūdī odiss habes: deuitas qdē patiētiā: carnalē qdē voluptatē cōsideras qd iugū christi boni ac ſuauē p̄pter tuā ignauitiā q̄ dūp⁹ grauer⁹ qd si facile possit portari detrahis et iculas: et teipm i p̄ditiōes tradis: cū ista cārj: et q̄s tui m̄ſebis: si teipm iterimas q̄s tui m̄ſebis: si assumēs arma vñ q̄b⁹ dimicare p̄ueniat i cor tuū dñs vice dñi gas. Si i hac vira t̄ſm nō gloriari: mltus vana ē spes tua: et expectatio tua ſeſitē ē. Quid ē qd os tuū orat deſi: et que sunt q̄ possē ab eo? Seculi h⁹ requirit an imortaliatē ac p̄petuā vitā? Si hec t̄palia i nō manētia requir⁹: melior ē te fornicator: et melior est ſistr laico. Vñ em̄ deſcāſ vt ſalui fiant: te te beatificāt quē in hac bonitatis p̄uerſatione fallaciter militare p̄ſpicit. Odio nāq^d h̄is lumen: tenebras dilexiſti: et regna colorū deſerens: terrena et t̄palia p̄cupiſci. Timuiſti miſerabil⁹ ne deſign⁹ deſi: et amator hoīm laborē tuū op̄is fraudares: quicq^d nō vicē deſi labori ipſe p̄ueniēs vtutē. Cor q̄s tuū ipſe cōp̄ſiguit: et mercedē ipſe tribuit. Clāra tibi ab eo largiunt⁹: et tu in electionē exrolleris

Joh. 16. 6
Luc. 21. 9

mundia. In laudib⁹ q̄s ⁊ ofonib⁹ atq; in bonitate obediētiis: pigris ac remissis effecit. Institutū ē tūc mēsurā bona ex eā pōdere gubernes. Dicitō mibi: Nunq̄ in stadio spectator es? currētib⁹ assististi. Ac rursū nauiculā in pelago pteplat⁹ es? Eā hō si supra modū ad cursū cōcitrari fuerit interisse: ⁊ iterū si supra q̄ mēsurā erigit fuerit flarati: ipm aurigā delectū p diuersa traxit. Sitr ⁊ nauicula i mari si supra capacitātē suā fuerit onerata: fluctib⁹ cōprimet: ⁊ si rursū leuiata: ⁊ absq; onere fuerit: veloci⁹ vehemētia ventorū submergit. Sitr etiam corp⁹ ⁊ animi supra modū ex his q̄ supra dixim⁹ fuerit ab luicē pgranata: decidat vtrūq; necesse ē: ac succubet. Propterea bonū ē: ita vnūquēq; incipe vt pficiat: vt possit deo placere: ⁊ vtilem sibi met ipsi ac p̄mis exhibere.

Aeros et perfectos monachos

chos cōmendā ⁊ ad certamē puocās p̄ gross p aprā silitudinē p̄stare: ostendēs ex cōparatione monachi ad militē quō se gnis ⁊ negligēs a diabolo vincat: vigilans vero p ḡfam dei adiūet: occasione cuius diuinā gratiā plurimum cōmendat.

Ca. X

Os estis benedictus

etus grex christi: vos estis luminaria orbis terre: vos estis sal terre ⁊ columna sub celo. Cui inq; qui pfecti ac veri monachi estis: q̄ estis angeli super terrā: q̄ angelorū p̄sationē diligitis: corpus siqdē gestat hūanū: opus angelicū pficit. Agon v̄ in q̄ p̄tendit sp̄alis est retributio alit ei⁹ ⁊ laus i seculū seculi p̄manet. Labor abstinentie v̄ breuis ē: at hō p̄mū immortalē ē. Quāsi it̄ vos abstinentie regulā obfuit: ⁊ v̄tutes cū dilectione acq̄rit: it̄ aduersari⁹ v̄ diaboli irritat: ⁊ seu⁹ efficiet: diuersosq; laq̄os ad decipiēdos vos atq; ipediēdos occultat. Antēdite q̄ vobis frēs charissimi a laqueis ei⁹. Null⁹ est absq; certamine coronat⁹: neq; ḡfa dei deserit quēq;: si cū alacritate pugnaverit. Si hō hō semet ipm relaxat: os suū pigris detinet: non optinet: nec ḡfam ei⁹ inuocat: vt sibi auxiliū p̄ferat: ne velit ḡfay ei⁹ incusare: eo q̄ si fuerit ab ea adiut⁹. Quēdāmodū si hō manib⁹ ac pedib⁹ san⁹ exiterit: hēatq;

corā se p̄timas etas oppositas: ⁊ pigris cū noluerit eas oī suo applicare: ⁊ cōmedere: ⁊ alay suā reficere: ita ⁊ monach⁹ ex pimentū hīs bonay deliciay diuile ḡfe si neglexerit huiusmodi dulcedie satiarī. Quis est miser⁹ illi: q̄ hīs manib⁹ nequaq; p̄cipiat ex his q̄ sibi aposita fuerint. Quid miserat⁹ hō monach⁹: q̄ cū nō hēat sollicitudinē actū terrenorū: salutē suā neglexerit? Compas autē monach⁹ militi igrediēti i p̄liū: mēbra corpis sui vndiq; circumvallāri: donec dimicādo victorie palmā accipiat. Diligat nāq; dī ligēti custodiā: manendo se: ⁊ decertat: verēs neq; cū aduersari⁹ desiciat ac prosternat. Si hō i gēnicū semetipm relaxauerit: facile milles hūmō triumphabit.

Eodē mō etis monach⁹: si vires ale sue signū negligētiorū laxauerit: absq; vlla difficultate a diabolo inimico suo elidetur. Permittit siqdē in corde suo cogitationes turpes ac sordidas: libētior⁹ i se recipit elat⁹ sapiam: vanā gl̄ay q̄ atq; inuidiā: necnō ⁊ detractiōē: odiū: gule libidinē: ⁊ insatiabilē somnū. In his it̄ oib⁹: i desperatiorū semetipm deducit. Si it̄ vigilauerit: q̄ i suū p̄ditiū ḡfay dei q̄stierit sp̄ ei auxiliabit: ⁊ ab ipsa docebit quō ei placere debeat. fitq; i eo ipsa ḡfa laus: ⁊ q̄ ei laudē exhibeat. Quēdāmodū si hō attēdat i speculū: idē ipse ē q̄ videat ⁊ q̄ videat. Sic ⁊ ḡfa vbi inuenit requirit: ibi ihabitat: ⁊ ihabitat⁹ ⁊ efficit vt p̄diti: laus ⁊ q̄ laudē exhibeat: neq; absq; hui⁹ auxilio cor sibi valebit sufficere. Retribuit it̄ ei si hō ab ea p̄cepit ⁊ ex vino ei⁹ idē offert potū: velut i dicay ex cōpunctiōe ei⁹ retribuit: et lachrymas ⁊ a dulcedine vini ei⁹: p̄sulationē p̄fert cordis. Ex v̄tute q̄ q̄ assumptū: idē cōcinit psalmos. Absq; p̄sona siqdē indigēs ē: videt speculū. Cū hō accepit p̄sonē cuiuslibz iuisti: ex eo qd accipit retribuit. Et si exornat⁹ h̄q; i eo attēdat: idē ex ipso speculo exornat⁹ efficit. Sitr ⁊ hō absq; ḡfa diuina: i opib⁹ eē videt: ⁊ indigēs: si hō p̄meruerit ḡfay: ex hoc ipso qd fuerit adiut⁹: ab ea poterit i se emēdare v̄tutes. Si it̄ denū fugauerit eā: desolat⁹ inuenit ac nud⁹: ⁊ inhiabit i eo cogitationes turpes ac sordide: sicut nictitator i comitio. Hōis q̄ ē ḡfay inuocare: ḡfe hō est vt ei i optulatiōe adueniat. Absq; ḡfa est mens nō pōt illuminari: ad p̄p̄lādā

multiplicē futuri seculi pulchritudines. Et nisi sciscitatus fuerit cor: nō venit grā in hōie. Si autē illuminat⁹ a grā virtutes optinas acq̄ueris: sibiq̄ emēdationem q̄ adept⁹ ē reparauerit: multū semetipsum saluū. Necq̄ ismirat⁹ suā itelligēs: emul⁹ nōq̄ sibi etis hmoi⁹. pcul a se grām deturbabit. Cū vō q̄s opulatusq̄ acq̄rēs grāz dignū agnouerit: t cū fuerit corro borat⁹ vt virtutes obtineat: glificauerit deū t dixerit: grā miseratōib⁹ tuis dñe qd me idignū grāz tuā pmereri fecisti: t quēadmodū voluisti emēdasti i me q̄ tibi fuerāt placita: hmoi⁹ agnosces fragilitatē suā: festiabit se diuie grē tēplū sp̄arare: t tūc efficiet i eo grā ipsa sacerdot⁹: atq̄ ipsa oblatio: t eca sp̄itū t q̄ mādūcat imitator t regnū: edificat q̄s t q̄ edificat. Efficiet q̄s ciuitas: t mur⁹ impugnabilis et ab oī malo est: custodiet: donec ab hoc seculo ad phennam vitam t in futurū seculum transferat.

Inducens inuitatiōē au
ctoꝝ auxiliū sp̄odent⁹: t ad ablationē virtūz p̄uadēt. Et vt ad ipm inclinet inuitati: exp̄t se p̄siliatorem. p̄testat⁹ t offeret: plūtiq̄ vt ad p̄fectā singularēq̄ pudicitie virtutem festinem: q̄ excellētē commendans pulchras inducit similitudinē: tandem eos deffens qui illā habuerunt t p̄diderunt. Caplm. XI.

XI

Inclina ad me aurē

tuam dilectissime mihi: t ero tibi p̄siliator: si ad vitā vis eternā puenire. O mēbrū meū si desideras introire t si p̄cupisq̄ beatitudinē vbi dei tui: dicto mihi frater cur ablatus facie tuā aq̄: vt p̄ximo tuo placeas. Nec vū q̄ respicisti virtū passionis carnis tuēq̄ hōz adhuc vtiō detinet. Si aut vis lauare facie tuā: dilue eā lachrymis: t ablue eā cū sētib⁹ vt in p̄spectu dei t scōz angeloz cū claritate resurgat. facies siq̄dē q̄ abluist lachrymis: imarcescibile decorē acquirat. Sic dic⁹ fortasse mihi. Cōfundo: sordidā ac deformē facie p̄ferre: t si incultā faciem: t pedes sordidatos cū corde purificato habueris: sup claritatē solis cum dei angel⁹ resurgabis. Quid etiā risum idisse rēder p̄fers: nōne flere ac lugere te dīxisti Tu vō hec reliquēs rīdus incedis de morar: t hoc vniū ex eo qd nō deside-

ras beatitudinē ei⁹: nec timeas supplicia ei⁹. Qui igit tēptatōes exp̄t ē: poterit cōmonere eos q̄ necdū exp̄t sūt. Et q̄ in manib⁹ latronū incidit: poterit viantes cautos ac diligētes efficere. Quia q̄ ego ex p̄te tēptat⁹ sū p̄pter signicū mēdū: qdē ad hōrā rīdus cautēla habuist⁹ mea ignorantia ac pigritia i hac me felicitatē cōstituit: ob hoc itaq̄ cupio dilectissimi cōsiliator: existere gregi electo chūstie ob virtū carnalia: t secularē voluptatē ab illa claritate p̄tenuim⁹: t a thalamo sp̄o si pleno leticia t emulatiōe cū decore abijciamini. Labor abstinentie vestre: velut somnū ē: reles aut laboris inenarrabil.

Restādit vobis semetipsis: ne ab vtriusq̄ p̄tib⁹ corruat⁹: t p̄ vtriusq̄ vitiōē exoluat⁹: festinate pot⁹ p̄fectā virtutē aq̄re: et q̄ adornata ē oib⁹ q̄ diligat de⁹. Vāc si possideris: nūq̄ desit exasperabil⁹: nec malū aliqd̄ p̄ris vris facies. Nec autē singulari virtutē vocat⁹: hōis i se pulchritudinē diuersaz virtutū. Quēadmodū em regale diadema: absq̄ lapidib⁹ p̄ciosis: t elect⁹ margarit⁹ cōponi nō p̄tēta t hec singulari pudicitie virtus: absq̄ pulchritudine diuersaz virtutū: nō valebit cōstare. Nā t plena regali diademati cōparabit. Sicut est i eo si vn⁹ lapis v⁹ margarita cōiunct⁹: fulgare sup caput regi decēter nō p̄t: ita t hec singulari virt⁹ si deha buerit vnā sp̄m ceteraz virtutū: p̄fecta virt⁹ nōiari nō p̄t. B̄similabit rursus copiosus lapis: p̄ditis: salis vō suauita tem nō hān⁹. Quēadmodū q̄ optie vapes: absq̄ sale lutescunt: ita etiam hec singulari virt⁹: in oī pulchritudine diuersaz virtutū adornata: si charitate circa deū t primū nō habuerit: abominanda foris t inuitis habebit. Rursus sūis ē p̄fecto alphasib⁹: p̄is istis adornata. Et si q̄s ex eo vnā auferat istaz: totū oīm oīno ad nihīlū p̄tinet: ita t hec singularis virt⁹: si ex oib⁹ virtutib⁹ vnā min⁹ habuerit: tota inuitit regit. Combabit etiā fortissime aq̄le iuxta firmamentū celsitudinē quolāt: cernēs etiā i laq̄o: tota se alaz velocitate: cū i gēti ip̄tu i eo deponit. Volēsq̄ etiā ide p̄rabere: cōmp̄hēsa ē simitaz vngule ei⁹ i laq̄o t ob dolo rem ei⁹ hūiliabit oīs fortitudo ei⁹: totū q̄ corp⁹ suū extra laqueū ē: oīs est virt⁹ colligata ē i eo. Sicut t hec singulari virt⁹: si fuerit iuncta i vno aliq̄ negocio t tēpore

tota in eo sicut colligat. Et quod totum corpus perfectioris est ab eo vincit et ois autem virtus in terra habitata est. Et quemadmodum non valebit anima propter captivum ungulam in aeris altitudinem volare: nisi fuerit liberata: ita et virtus? hec: nisi a terrenis ne gocijs liberet: perfecta est si poterit. Quis est qui non habeat lacrimas: venit et desiderat meum? Et qui non habet captivum: consideret intelligat. Discat quod diligenter ab his qui in hac urbe sunt conversati: quod huiusmodi conversatio: vix ad celum pervenit: ventis et ad portam in regnum phibita est introire. Hoc autem dico dilectissimi: quod conversari quod in hac via peragimus virtute et adornari sunt ea cōspicantes ea qui regali diadema et propter eriguntur: talis ac tanta virtute ad nihil deduxerit. Colligata est enim mens illorum sollicitudinibus? terrenorum negotiorum: ob huiusmodi viculū acquisita virtus? in celum introire non valebit.

Dictorum occasione exhortat
eum qui preactis pudicitie et castitatis virtute habet: ne illis amittat tradendo se in vincula inimici: idoneis exemplis adducens atque demōstrans quod hec virtus liberari possit: ita ut nihil ei nocere possit. Ca. XII

XII

Ideō charissime

mihi: ne temeripsum inimici alligandi viculis tradas: et admirabilem virtutem destruas: quam multis laboribus acquisisti: neque celestes portas acquisita virtute introire phibeas: ne coram spiritali thalamo pfusione adopta consistat: neque per unum capillum alligatus es: et ad solam terram infigat: sed tribue ei fiduciam et voces excelsas: ut exultans ingredias in thalamum et mercede laboris sui possit pstanter ac sublimi voce clamare. Et obstupescens miraculis: quod tam imantis ac fortissimus leo: per unum capillum ligatus: in his et captivus effectus est. Leoni fide hec virtus cōparabit: ois bonis ac perfectis opibus adornata: sicut ab illo uno capillo terrenis sollicitudinibus colligata est. Obvige dilectissime vigila: moue quod manus tuas: et hinc erigunt capillum abscide: neque vias in derisus: sicut fortissimus ille salom. Memoro quod mille viros occidit: et quasi unum capillum: fures validissimas extremas portavit: et seipsum a vinculis liberauit: et inimicos ihericij deo victoria reputa

uit: et per osone sua ex ipsa maxilla fontes aquarum: sicut talis ac talis: qui hec vinceret: profecerat: postea semetipsum vicem addidit: tradidit. Virtus? est nimis: per eo quod crines qui ablatis sunt: et terribilissima mirabilis virtus? est deuicta est. Attende quod tu tibi metipsum: neque admirabile castitatis virtute: per parvam sollicitudinem colligando huiusmodi liberet: efficiet ab ois negotijs quibus ledit et ad omnia pmitte in celum. Sic autem ea libera: quemadmodum per la descenderet in pfundum ut inueniat preciosissimam margaritam. Cuius luerit. primum ad excelsa pcedit: totum corpusculum eius ad exhibet. Huius enim pmasit in loco fuor ipsa autem cum diuitijs prexit in ardua. Quod modo eris tu propter oibus terrenis negotijs liberari: et adornari? perfecta virtute sicut vestimeto induere ea. Excuba vigila: diebus ac noctibus hostis ac momentis: ne spoliaris ab ea. Hec autem singularis virtus de qua loquimur adornata in omni pulchritudine diuersarum virtutum: nullis negotijs terrenis noceri poterit.

Tribulatio est parietis opus: egestas vero est voluntaria paupers: terra est opationis eius: ex ipsa enim fructificat inflicte fructus: sic neque infirmas ea ledere potest: ex ipsa enim virtute et gloria induit apud deum. Sicut autem adulteris diuersarum rerum nequaquam valebit iminere ea ab ipso autem acquirit laudem in vita eterna. Persecutio non poterit terrere ea: nec pauore ei incutere. Ex ipsa: corona pulchra ac perfecta componit: qua deo gloriatur cum gaudio et exultatione exhibet: sed neque nuditas potest ei signicic torporis incutere: eo quod ex ipsa et stola claritatis contextit. Fames sicut pusillanimitate ei non poterit generare: ex ipsa enim mensa ei pparabitur in regno celorum. Sed neque per sitim poterit ea desidia circūdari: ab ipsa enim pparabitur ei padius leticie. Neque vero paupers poterit ea ad illecebras diuitiarum ipellere: ex ipsa namque beatitudine deus possidebit. Vigilate quod et speret: coronam perfectioris: et fontes puritatis et pfectis. Virtutes et māsuetudo: fundamēta sunt edificij eius. Mortis non valebit mortificare ea: sed neque sepulchrum coeludere ea. pte neque virtutes valebunt retinere ea. Ipse quoque celum non valebit portas suas claudere coram anima que virtutibus viget sed mori ut videret ea: cum gaudio referant.

Mille milia decies dena milia angelo-
rum et archangelorum: throni ac dominationes: et
principatus non valentibus comminari eis: cum
gaudio vultus sui suscipiet eam: et in manibus
suis tollent: et ad sedem maiestatis offerent
eam. Exultabit in eo pater et filius: cum spiritu
sancto. Exultabit quidem in ea spiritus sanctus: quod templum
sanctum ei effectus est: et inhabitans in ea. Ex-
ultabit in ea vniuersus filius: quod spiritus
desiderant eum: propter eum nihil voluit possidere.
Exultabit in ea pater: quod dilexit eam: et volun-
tati eius nulla preiulit voluntatem. Exulta-
bunt super eam celi cum virtutibus suis: et pariter
gaudere glorificabunt patrem et filium et spiritum
sanctum: videntes eam in omni angelica virtute
in omni pulchritudine iusticie adornatam.
Exultabit etiam paradysus: quod heredi-
tatem in eo sortitus est.

In persona auctoris glo-
rificans et magnificans deum amatorem hominum
multisque devotis deprecatoribus benignitatem
eius propter mentis illuminationem vulnus suorum sana-
tionem ac gratie collationem interpellans. Ca. XIII

XIII

6 Gloria et magnifi-

cencia soli beignissimo auctori
tori hominum deo: qui nobis regnum
per suam gratiam prestat. Sana me digne et sana
bonum: quia tu solus es sapiens: et misericors me-
dius. Supplico bonitatem tuam sana vul-
nera anime mee: et illius oculos mentis mee
ut considerer dispensationem meam: quam super me
fieri efficit: quia infatuata est mens mea et gratia
tua: quam est salutaris precor eam. Et quod ad
te hoc oro digne qui cunctorum es pater: quia
scrutator es reus a cordibus: et solus omnia no-
stis. Sicut ita sine alicuius sit ad te ala mea
et desiderat te cor meum. Qui asse diligite te
indigniter: tua gratia satiabit. Sicut enim
spiritus audisti me: etiam nunc ne despicias de-
precationem meam. Ecce enim ipse captivus est mens
mea: te solus saluator exspecto. Mitte ita-
que gratiam tuam velociter in auxilium meum: et
sancti esurient meum: sicut meum potum tribu-
at. Te solus desidero insatiabilem deum.
Quis enim poterit te insatiari: qui te ex vi-
tate dilexerit lumen veritatis: et luminis tri-
butorem? Da mihi petitionem meam: et dona
mihi deprecationem meam: et distilla in cor me-
um stillam dilectionis tue. Ascendit in cor
meum: quasi in flamma charitatis tue: et
devoret spinas et tribulos pessimas cogi-
tationes. Et tribus mihi copiose et sine me-

sura ipse deus hominem gratiam tuam: et dona mihi
quasi rex regum: et multiplica quasi dominus
boni preces. Si autem in quibusdam precibus
aut precibus tuis terrenis aut filiis terrenis
tu qui replisti heredes benedictione tua: im-
ple sitim meam gratia tua: et qui satiasti
homines milia virorum de quibus panibus imple esurientes
meos: imple copiose bonitatis tue. Ama-
tor hominum benignissime super semetipsum et flores:
et super omnem herbam viridem terre: sine inui-
dia in hoc tempore gratia tua effusa est. Quod ma-
gis servorum tuorum: qui te deprecant petitioni
bus largiri te precor. Ecce enim terra fulgo-
re conuulsa et volucres voces suas im-
mutant: et gratia multa sapientie tue. Ecce autem ter-
ra varietate florum quasi diploide induit: qui
sine manibus terrarum. Exultat autem et festi-
vitare dupliciter celebrat. Unam quidem per adas
filio suo primogenito: quia vivificatus est in
christo: alteram per deum suum: quia descensus super
eam ambulare dignatus est. Ecce enim et mare
multiplicat gratia tua: et eos qui in ipso na-
vigant facies esse locupletis: eadem gratia dei
etiam mihi loquente ad te fiducia tribuat.
Qui suscepisti duo minora videns illud et
laudibus extulisti: suscipe deprecationem et
offensionem meam: et dona mihi petitionem
meam: ut templum sanctum efficiat gratia tue: et ut inhabi-
tet in me et ipsa me doceat quod est placere
debeat: ut pulset in membris meis atque in vi-
sceribus meis velut in carnis quam sit plena
conspiciat atque leticie. Deus qui mea
quasi quodam sensu stringas: ne oberrans in
periculo corruas: et a claritate luminis expellat.
Exaudi me digne exaudi me: et presta et vo-
cari merear in regnum tuum: qui ipse erras etiam
nunc autem super pregaris: qui eras imitator: es
mildatus: sicut et in insipientes etiam: nunc vero sapi-
ens sicut et aliquid inueneris etiam: nunc autem vult
effectus. Mihi. Exer tuus electus: monachorum
qui precor: et omnem seculum qui placuerit autem te: qui
nunc in passio exultas: etiam deprecans per me
et obsecras te solus amator hominum. Exau-
dies etiam eos et saluabis me obsecrantibus
eorum. Ego etiam per eos tibi gloriam et laudem of-
feram: qui exaudisti offensiones eorum et misertus es
mihi: et non desperasti petitiones eorum quam per sa-
lutem anime mee profuse sit. Tu autem digne propitius
tuis dixisti: aperti os tuum et implebo illud.
Ecce itaque os servus tuus: cum corde apertum est
imple illud gratia tua ut sit te benedictio christi
saluatoris mei. Irriga cor meum amator ho-
minum benignissime: redde ros gratie tue.
Quodammodo terra dum ferit generationes

Luc. 9. b

Mar. 12. b

ps. 142.

ps. 30.

suas non valet enutrire: nisi a bonitate tua fuerit nutrita: sic neq; cor meū ploq; valet: q̄ tibi sūt placita absq; grā tua et fructificare fructū iusticie. Ecce autē nascētia terre enutrit pluuia supeniens: necnō etiā arborū nascētia floz varieta te depingit: sic etiā ros grē tue: mētē meā illūnet vt florib; cōpunctionis et hūilitatis ac sapie ei adornat. Et qd dīcā Ecce est oīo mea iſirma exiſtit: et iniquitates meegemere me cōpellunt. Vincat q̄ grā tua. Qui agnūſti oculos cecī: oculos mētīs mee ad apē: vt pulchritudinē tuā sp̄ desiderēt. Et q̄ agnūſti os ſubiugalis: agi os meū i laudem gloriā grē tue. Qui poſuiſti terminū mari verbo pcepti tui: pone etiā terminū cordi meo p grā tuā vt nō declinet ad dexteram neq; ad ſiniſtrā a pulchritudine tua. Qui aquā i deserto tribuiſti p̄pſo nō credēt: ſ; cōr radi cētī: dona mihi cōpunctionē: et ocul meis lachrymas: vt deſcā dieb; ac noctibus dies vite mee: cū hūilitate et charitate puritate cordis. Appropiet oīo mea in ſpectu tuo dñe: dona mihi ſimonē ſcī: vt tibi offerā manipulū pſcitiōis mee repleti: et dicā gloriā ei: q̄ mihi hec tribuit: vt ei etiā ego offerā qd ab eo pcepit: et adorē eū: q̄ mihi tāta largiū est. Exaudi dñe orationē ſerui tui: qui es ſup oīa be nediū in ſecula ſeculorū Amen.

Sancti Eſſrem diaconi. De cōpunctione cordis. Liber primus explicat.

Incipit liber ſcōs eiūſdē de eadē Cōpunctione.

Inuitās nos ad cōpunctionē et docēs quō ad illā pueniat: p̄hibēt q̄ negligentia ac puſillanimitatē et exhortās vt dñm ſuocem: fiducialiterq; ei ſeruam; corda nſa ſcificem: nobis in uicē ignoſcam; atq; de pfectiōe nſa nō pſumam; pulchre tādē monachū agro ſeminato cōparans. Ca. I

Inite chariſſimi

mihi: venite p̄ſes ac ſpes grē ſaluatoris electi: venite negociemur q̄adufq; nūdine celebrāſ. Replete lachrymis oculos vſos: et ſanue cordis vſi oculi referent. Loq̄mini verbis vite adinuicē: et pſectim mēs vſa cōpun-

get de regno ac paradiso. Senſū bonū aſſumit: et p̄m; negotia terrena p̄ſentis. Nemo p ſegniciē relaxet: neq; ipuſil lanimitatē veniēs expaueſcat. Neq; grī meſcat aliq; neq; vereat: ſ; p̄i vel impobe ſuocem; dñm nſm: et p̄ſtiter ſeruū am; ſaluatori nſorū pſcitiuites q̄ ſcificem; corda nſa p̄pter ſp̄m ſcī. Cōſpiciam; ad inuicē et obſecrem; ignoſcam; alterutrū i toto corde nſo. Serui eſt ſumus q̄ ſine mēdacio ē dei: q̄ ait: Amen amē dico vobis: niſi dimiſeritis ex corde vſo delicta vſa alterutrū nec p̄ vſ ce leſtis dimittet vobis delicta vſa. Et per ſcōs aplos ſuos indicauit nobis: iſti ſcōs fratri remittere oporteat: dicite petro: Quotiēs ſi peccauerit i me frater me; iſi indulgēt ei vſq; ſepties: Et illi dñs. Non dico tibi ſepies: ſ; ſeptuagies ſepties. Nos hō ſcōs nec terrō i die iudicē ignoſcūm;. Obſecro vos chariſſimi mihi: et ſuppliciter rogo o amici mei: vigilate in hoc breui t̄pē: in hac vndacia hora p̄dite. Jā eſt vſa appropinquauit: cū grā multa remunerato: adueniet: reddere vnicuiq; ſm opa ei;. Retēdite vobis: ne q̄ emēdationē vitā exerceat: iſti p̄ſidens et negligēs imenſas ei; remuneratonē amittat. Siſis autē ē monach; agro ſeminato: q̄ cū rore i imbrib; pluuēt exerceri et fructificare fructū iuſticie et leticie. Cū autē ad ſuū fructū puenit: maiorē igitur curā agricole. Sollicit; eſt: quigilat et timet ne ſara ſua aut repētinus grādo aut cōpōz tumultu ſubuertat. Ita et mōach; q̄adufq; in hoc corpe deget: q̄idit ſollicit; curay adhibeat p imortalitate vite ſuē: et p negligentia inuani cucurſit inuaniat. Gaudiū et leticia agricole: q̄ ſi mētē ſuā am pgregat: et labor p̄mia ſuerit aſſecutus. Eodē mō letabunt; angeli dei in celis: q̄ hō mētēs deſi curſū p̄p̄i cōſumauerit repleb; hoīea. Agricola in ſecuritate conſtituit; epulaſ atq; exultat: et monach; cū in hoīea ſuerit poſt; i. in manſione eterne vite: cōſcitiū aſcēdāt vinitte eiūſ ad celum.

Excitās nos ad vigilantiā

in betli certamiē: virtutēq; nſam cōſolans ex virtute dñi q̄ eſt agoniſta nſi: atq; exhortās ad mutuū adiutoriu: vt ſic in vniū iudicē p̄ſpirātes aduerſariū nſm cō-

Matth. 6. c

Matth. 18. b

fundamus ac supem⁹ t⁹ deū honorificemus. Et ob hoc cōmēdās multitudinē monachoz⁹ sūt deo militānti: multis rebus tā multitudinē monachoz⁹ q̄ singulos monachos cōparando. Ca. II

II

Agilem⁹ dilectis

sunt mihi: vigilemus donec in bello p̄stituti sum⁹: t⁹ p̄ra dīa bolū dīmitem⁹. Pugna hūc ei⁹ i p̄mptu: ipse astitit i firm⁹ existit ac debilit⁹ ēt dñs t⁹ agonithecā q̄ est rex regū hīc q̄ ala erit dīmicanerit t⁹ x̄tus p̄stāt: t⁹ coronā imarcessibīlē. Quēadmodū est pulvis a vehemētia vēri sp̄rigit t⁹ ipugnat ita t⁹ aduersari⁹ n̄ ad nihilū redigēt qū vox n̄sa in dei laudib⁹ p̄sonat: t⁹ ofones n̄se plene lachrymis dño exhibent. Temo q̄ segniter agat nec timeat: hīs q̄ fortis t⁹ firmiorē adinuare festinet t⁹ q̄ alacer est: pusillanīmē p̄stet. Qui abstinet est iordinari⁹ t⁹ ihonētū i creper t⁹ obinret. Sic est innicē p̄spirantes t⁹ pariter triūphātes: cōculatore n̄m cōfundim⁹ t⁹ dñm n̄s q̄ in cel⁹ honorificem⁹. Scilicet angeli in nos lerant: t⁹ q̄ vidēt nos t⁹ audiūt de nobis edificant. Paradisus fructib⁹ leticie ac varq̄s florib⁹ plenus multitudo ē monachoz⁹ idēsm adorata in dilectiōe dei. Quasi fons bon⁹ t⁹ aq̄s exundātib⁹ multitudinē arborū irrigat: multitudo ē monachoz⁹ i idip̄sā psalmoz⁹ cursū cōs⁹ lachrymis irrigātib⁹. Sicut ciuitas murata t⁹ munitiōibus circūseptā: multitudo ē monachoz⁹ in idip̄m alterutū p̄spirātes in dilectione dei. Diadema p̄teritū lapidib⁹ p̄ctosis t⁹ sp̄lēdidis margarit⁹: multitudo est monachoz⁹ in idip̄m in oē op⁹ bonū ornata. Nauis repleta regalib⁹ opib⁹: multitudo ē monachoz⁹ in idip̄m plena dñi charitate. Olīua speciosa ac feruēt⁹ multitudo ē monachoz⁹ in idip̄m p̄firmata in dilectiōe dei. Imago regalis hīs ad mirabilē hīonitū: ex olbus elect⁹ coloribus: t⁹ florū varietate depicta: multitudo est monachoz⁹ in idip̄m diuersis virtutib⁹ adornata. Castra sc̄toz⁹ angeloz⁹ multitudo est monachoz⁹: habitās in idip̄m: mētē suā sp̄ hītes ad deū. Sicut mel t⁹ fau⁹ oī applicat: sic rīssio fr̄is cū charitate t⁹ hūilitate ad primū suū. Sicut aq̄ sūitēri i estu: sic sermo p̄stolā⁹ fratrē in tribulatione ei⁹. Sicut q̄ cadēt

porrigit manū t⁹ erigit est: ita t⁹ sūmo te t⁹ p̄stolatiōis: erigit segnē aīam ac pusillanīmē. Sicut sata: leta t⁹ electa bonat⁹ in terra culta t⁹ op̄ia: sic in aīo monachi cogitatiōes bone t⁹ viles. Sicut alligatura bona t⁹ fortis in edificatiōe in corde monachi magnanimitas. Sicut lāpas lucida in loco tenebroso refulgens: sic monach⁹ mēte sobria t⁹ corde vigilāti in tpe psalmodie sue. Sicut v̄calis t⁹ carentis cōstringit aq̄as: sic monachus mīdi sollicitudinib⁹ innodaf.

Sicut spine t⁹ tribuli in agro optio: sic cogitatiōes turpes ac sordide in aīa monachi. Sicut cācer serpēs t⁹ putrefaciens carnes: neq̄ finē sanitatis recipiēs sic memoria malicie in aīa monachi.

Sicut vermis corripit lignū: sic inimicitia corripit aīas monachi. Sicut tinea exterminat vestimētū: sic detractio aīas monachi. Sicut lignū excelsū hūc t⁹ speciosū: atq̄ i fructuosū: sic monach⁹ supbus t⁹ insolēs. Sicut fruct⁹ electabilis t⁹ speciosus extrinsec⁹: putridus vero intrinsec⁹: sic monachus emul⁹ t⁹ inuidia plenus. Sicut q̄ iactans lapides in fonte purissimo cōturbat eū: sic monachi iracundi resposio primi mētē cōturbat. Sicut si euellit q̄s radicit⁹ arbore⁹ plenā fructib⁹: t⁹ transplānt eā in aliu locū: fruct⁹ eius marcescunt: t⁹ folia arefcūt: sic monach⁹ derelinquēs p̄p̄ritū locū: t⁹ diuersa p̄lastrans. Sicut edificii fundamētū nō habēs supra petraz: sic monach⁹ p̄sentiā nō habens in tribulatiōib⁹ suis. Sicut aīas q̄s aī regē t⁹ loquēs ei⁹ vocat⁹ aīa a seruo suo relinquit regē t⁹ se ad p̄bulatoriōes serui cōuertat: sic monach⁹ in psalmodia sua: si lētiōnē mētis sue a deo respiciat. Sicut pōdas salis deprimit infirmū: sic monach⁹ forma⁹ i tpe psalmodie sue. Intel ligam⁹ q̄ charissimū cui assistim⁹. Sicut q̄ angeli cū timore t⁹ tremore hymnū cātantes assistūt: ita t⁹ nos debem⁹ cū corde puro t⁹ mente in psalmodiis n̄sis tpe ofonīs: corā deo cōstiterē: ne corpe quē videamur assistere: sensib⁹ vero negociis terrenis p̄uagari. Sicut est nautis fluctib⁹ pelagi circūferē: sic t⁹ monachi mēs in terrenis negociis p̄uagat.

Exhortās ad tēptationes

sustinēdas t⁹ iducēs ea in q̄bus cōsistit

glatio mōachi: docēsq; quō is q; vītgs
poccupat? ē pulsare dēat ad oīstū dñi:
q; nō deerit si pulsās pñterit: sed miseri
corditer subuenit. Ca. III.

III

Egremus ergo

cogitationes nras a negotiis
terrenis: vt glās apō dñm nō
strū hñe mereamur. Sustinemus aduer
sarij tēptatōra: vt glās pēcipiamus. Glo
riatio ut mōachi: pācia i tribulationib;
suis. Slatio mōachi: lōgāntias cū cha
ritate. Slatio mōachi: cū nullas res pñ
tis scēi possidere cōsiderat. Slatio mona
chi: t laus i pēpectu āgeloz: holm: hūill
tas: simplicitas: castas. Slatio mōachi:
lic ē fieri? i ofondib; suis. Slatio mona
chi: mānētudo cordis i silēsiū. Slatio
monachi qñ dēā toto corde dilexerit: et
primū tāq; seipm. Slatio mōachi: ab
stinētia escay: i a mīliloq; ligue. Slatio
mōachi: qñ pñto tāq; sibi qñ cōparit
Slatio monachi: qñ xba cō opib; pso
nat. Slatio monachi: qñ i loco suo pma
neret: i hñc arx illuc qñ fenti a vtro trās
feret. Ite mihi dilectissimi: qñ facit? Ite
sicut machina seu follis fabi ferrarij: qñ
replet? i euacuaf nec aliqd in se pñnet
ventis: sic ego enarrās vītas: chustia ab
oib; his lōge me sentio. Slatia i adoratio
magnitudini ei. Charissimi siq; vñm
poccupat? fuerit cogitatioib; sordidis
ac turpissimis: nō negligat nec segnit
er: neq; in desperationē semetipm ad
ducatur: s; effundat cor suū i pēpectu dei
i gemitib;: delectat i dicat. Exurge dñe
intēde iudiciū meū: i iudica me sū ius
ticiā tuā. Opus manū tuay sū: vt qd
dereliquisti me? Quare faciē tuā auer
tis obliuisceris humilitatis mee? Quia
psecut? est inimic? animā meā: humilia
uit in terra vīrū meā. Infirmitas sum in li
mo pfundū: i nō est substantia. Suscipi
at me gratia tua dñe vt non pereā. Si
ira pmanerit: i inuocaueris dñi: cōse
stū amato: hōim deus: mitter gratiam
suā in cor tuū: cōsolationē tibi i requi
em a laborib; tuis: in expugnationē quā
sustines cōderet. Talē ē habētes beni
gnū dñm: nō negligamus: i talē miseri
cordem saluatorem habētes nō segnit
er agam. Donec hic regim? misere? i sal
uat: i remissionē nostrorū eribuit deli
ctorū i iniquitatib; nostris: si nos vo

luerim? gnoscat. Quis nō amiret: qz
p lachrymas hui? breuissimi tps: pecca
ta dimittit: i ipsa vnde decima hora: mīliti
nos vulneris lauciatos p lachrymas sa
nat? Et rursum cū sanauerit: mercedem
cōferet lachrymar. Ite enī iñm est eius
grām inuocare vt sanetur mercedē exyl
beat sanantis. Nō ē negligam? frēs
sed festinem? sanari: quia vt super? me
memorauit: hic misere? de? p grām suā
sibi aut nequaq; sed iustū iudiciū i vl
tio i retributio geōz est. Ibi misericor
dissim? ille abraaz: i misericors inueniet
i qui p sodomitis vt saluarent? fuerat
depcat? i ibi p vno pctōre vt mīscōias in
ueiat: mīme depcat. Nō ē collige? mēs
nra negotiis terrenis fratres charissimi
sed festinem? cōparticipes fieri oīm scō
rū: i coheredes venerabilis patz nōstz
vt nō pñnemur a puerfationē eoz: neq; a
bz claritate ipoz segemur. Festinemus
alut magis: vt cū pfecti ac fidelib; coro
nemur: sin vero vel cū multis placentib;
laude pcongi mereamur.

Brificans digne deo mili

tates i coronā eterne beatitudinis pme
retes: excludentq; negligentia: exercitatio
nē: i pñto eos rōndi? terrēsiā vigi
tiā i cōpūctionē puocat. Ca. III.

Latus qui in ago III

ne certauerit: vt cū pfectis vl
torie coronā accipiat. Misere
ra? xō q; h tps vīte sue negligēt psum
pserit: vt idign? sit etiā ac minimis col
laudari. Bñs q; pmeruerit claritatē il
loz: i bñs q; dign? fuerit laude eozum.
Bñs q; pmeruerit coronā illoz: i bñs
q; dign? fuerit i nūero eoz esse. Bñs q;
pmeruerit hereditatē eoz: i bñs q; di
gn? fuerit mēsa puius eoz. Bñs q; epu
lationē eoz pmeruerit degustare: aud
re vocē illam. Venite bñdici pñs mei:
possidere regnū qd parū ē vob; a pñtū
one mūdī. Quia excusationē si neglere
rim? hēbim? vbi scāris bō iter dñi excu
sationē obinet vīpote q; i scō colligat?
est: nos autē qd dicim?: in qb? nos ēē ipe
ditos cābimur? Timendū ē i tremēdū
ne forte hi qui nos pñturos h laudib;
effertū: illis nos dēdere incipiāt: i q; h
nos brificāt: illis nos similiter ex pōat
qñsultēt nob. Ne ē charissimi dēstia

nobis aut sollicitudo mundi dulcescat: et emaricari nobis etiam ignis et immortalis veritatis supplicia sentiamus: delectamur modo dici: ut et fletu perpetuo liberemur. Vigilemus sobrie paulisper charissimi. Cur non suademini saluatoris nostri finone: quod adueniat? Iste fulgor conspectus et repetere adueniat. Non illigis? quod illa fiet opinio ecce hic aut ecce illic non primescit quod unusquisque secundum opus suum hora illa recipiat.

Attredite vobis ne vos subito comprehendant: culpae nostras incipiamus nihil perficere: et unusquisque ploras atque cilians dicat. Deus mihi cur neglexi? Deus mihi infelix: quare precepisti? Et multum ampliora impietura sua afferret: et in nullo perficeret. Credite mihi dilectissimi: quod iam vnde cima hora est: credite quod proximam horam scilicet appropinquat. Aut nisi octis visis videritis: fortasse non creditis? Videre ne in nos sermo prophetarum adimpleat dicentes. Neque occupatus die deficiamus: itaque ne iuentiamur sicut seruus? Ille: quem aduentus dñs suus regit dormiente ac negligente.

Suades occasione victorū
et ipso tempore dei deprecemur? non libere a futuris malis et regni sui principibus faciamus: plures adducere concupiscimus cordis obsecrationes: petitiones: atque supplicationes quibus exorandus est deus. Ca. V

V **De queso vigilare**
m: ne nos ita luentiamur. Im portune atque improbitate diuini nostri glorificemur: ac deprecemur est ut nos a tenebris et stridore defili liberet: et regno suo nos dignos efficiat. Obsecro te saluator mundi iesu christe: respice in me et miserere mei: et libera me a multitudine iniquitatum mearum. Spiritus est oia que fecisti mecum a iuveniente mea. Me est idiotam atque sine intellectu: fecisti vas repleti scilicet ac sapienter multiplicata est super me gratia tua: et sapienter esuristi meam: et refrigerasti sitim meam: illuminasti obscuritatem meam: et pegeristi ab errore cogitationes meas repleuitque sinum meum. Et nunc adoro: obsecro: precor: et ac supplico: perficis infirmitatem meam. Propter tuam bonitatem suae crucis gratia tua: cōserua eam mihi in thesauris tuis: ut rursum mihi tribuas eam in illa die ne iterum trascaris amator hominum. Non enim sustineo fluere fundationis eius:

io obsecro te: perne agere: et supra modum multiplicata est super me. Lingua est mea infirmata: et non occurrere desistere eam.

Obstupuit autem et mens mea: non sustinet multitudinem fluere? et? Imago et splendor beatitudinis patris: da mihi refrigerium a fluctibus: ut ignis cor meus renescat comburere. Mihi est tribus rursus: et salua me in regno tuo: et ne memineris iniquitatum mearum: et au deo postulare. Da mihi peritorem meam et facito apud me mansionem cum benedicto patre tuo in die aduentus: tui: et da mihi peritorem meam: quod tu solus dator es vite mee. Coopere iniquitates meas ab omnibus nostris meis: et suscipe lachrymas meas. Appropriet ad te fletus meus: memeto etiam lachrymarum mearum: quod peritorem scilicet martyrum tuorum. Misericordia inuenit in illa hora terribili: ut pregas me sub penis gratie tue.

Si autem volueris facere mecum secundum iniquitates meas. Deus mihi miserabili. Amator hominum benignissime: legio a te greges porcorum absque lachrymis postulauit: et dediisti ei. Ego autem cum fletu et gemitibus supplico bonitati tue: libera me ab iniquitatibus meis et dona mihi regnum tuum. In me itaque peccatore demonstra ineffabilem misericordiam tuam: et fac me principem latronis illius: qui per vultus vestri heredes gaudii effectus est: illum me introducere propter tuam benignitatem. Abscondar: et tibi inter medium arborum eius: et videris locum ubi ad occulta est: cum alacritate et leticia: ubi dictum est: ad ubi es. Ad os meum et gloriam tibi offeram: quod exaudisti orationes meas et iniquitates desperasti. O deus pone lachrymas meas in conspectu tuo: sicut in permissione tua: ut reuertat inimicus meus retrosum: et expaniscentur turbes: cum viderint locum quem paraueris manui tue. Et peccatis autem inimicis meis videri loco quem mihi paraueras propter delicta mea: videat in loco vite. Et pueras in tenebras turbes: quod nequaquam voluit eis effecta est in me. Ita benignissime: ita amator hominum: ita qui solus es sine peccato: effunde super me inensam misericordiam tuam. Da mihi ut ego et hi qui diligunt te: regni tui efficiamur heredes: et videntes gloriam tuam adoremus bonitatem tuam. Gloria patri qui fecit nos: gloria filio qui saluauit nos: et gloria spiritui sancto qui renouauit nos.

Sancti Effrem de compunctione cordis. Liber secundus explicat.

**Liber eiusdē de Iudicio dei:
et Resurrectione: de Regno
celorum: et Mundicia anime.**

Exhortās nos et mētes nras
p̄parem? et emūdem? in istamulq; vt cele-
stia sapiam? et eterna sectemur: ad illos q̄
pmissiōnes tendam? de q̄b? oēs scī suspi-
rauerūt Iudicij diē expectātes p̄dīdes illi?
dei atq; iudicij exponens. Caplm I

I Gloria omnipotēti

deo: q̄ os nrm supno nrm aguit
ad enarrandū de his terribilib?
miracul: de q̄b? oēs scī a seculo cecinerūt.
Quia ignorare vlt obtinūdi tradere i p̄stia
rum grāde piculū ē: q̄tra post excursū vite
perōib? supplicia: vlt q̄tra iust? pmissa sint
p̄maria. Idcirco p̄mare mēte nras: i mūda
re debem? oīq; v̄tute insisterē: et opaz dare
sq; de celestib? sage et sublimia et eterna se-
ctari: cōtēnentes tpalia desideria: ad illas
pmissiones tendētes: de q̄b? oēs scī suspi-
rauerūt: et a lōge eas aspiciētes: p̄ fidē tpa-
tientiā: tribulationē: longitudinē et alo
grulest: fidēlē existimātes et q̄ reprimūt

Nā omni carcere tristiorē cōmoratiōē
corpis arbitrarē: expectabāt illū bruti-
tis dñi diē splendidiū: in q̄ fulgebunt iusti
vt sol in q̄ erit sū? dei cū gloria et scis vir-
tutib? suis: descēder i nubib? celi. Cūcti
est in v̄tute brachij sui: et opa vni? cuius-
cūq; corā ipso: et colliget scōs suos a sūmo
celi vsq; ad sūmū ei? cui? ē intolerabil po-
tētiā: q̄ celi resoluēt vt liber et t̄ra pducet
oēs q̄ a seculo q̄uef. Mōtes et petre et oīs
arida obdūpescēt a facie ei? cū venerit iu-
dicare viuos et mortuos. Et vniūso t̄re-
mor apphēdet et v̄tutes celoz p̄abescēt:
eo q̄m̄tra nimis est castra ei? et fortia opa
simoni ei?. Nubis etiā pulvis pedis ei? cō-
minās mari: et epicās illō. Ceter q̄ dñs cū
indignatiōe et ira et rancq; p̄cella cursus ei?
et ignis p̄bit aū facie ei?. Audiet v̄o q̄ in
monumentis sūt vocē ei?: et p̄cedēt q̄ bona
fecerūt i resurrectionē v̄itū. v̄o mala ege-
rūt i resurrectionē iudicij. Tūc apparet
illud terribile iudiciū christi: in q̄ throni
apponenf: et infra mūlia angeloz assabūt.
Flumi? igneus currit ante eum: et libi ape-
riēf in q̄b? singuloz acta p̄scripta sūt.

Exremōratione diei Iudicij
excitans nos ad vigiliā et ad imitationē

scōz patrū et a p̄familiā christo dñe in
eternā mansionē recipi mereamur: mltas
illū mōtionis p̄ditiōnes exponēs. Ca. II

Propter rememorā II

tes diē illū: in q̄ dec oia dñs reuol-
bit: cū venerit glificari i sanctis suis: nō ne-
gigam? frēs dilectissimi: neq; in p̄stib? et
caducis reb?: tāq; i eternis et p̄bētib? dele-
cemur. Nā obdormim? somno neq̄sumo
Sonnū it dico p̄stū et mortē. Nā obliui-
scamur scōz patrū: dñi v̄tute nre dices op-
tini exriterūt: q̄si p̄p̄lātes p̄statiōes imi-
temur fidē: q̄ circūclerūt i meloz et pellib?
caprinis: egētes: angustis afflicti: q̄tidie p̄
christi note moriētes. Scio enī q̄ p̄stos
obdormim? et nūq; de die illa terrabili co-
gitasse. Qui sine dubio: cū venerit sponfus
excludēt a thalamo. Nos q̄ oī custodia ser-
uem? cor nrm expectantes p̄familiā
christi dñm ac deū nrm: q̄ cū dñes eēt: p̄
pter nram salutē paup facit? et infirmatē
nram: volūtatē p̄p̄tē i semetipm susceperit
nā idcirco paup facit? et nos diuitiaz su-
arū socios faceret: et ineffabil future glie p̄-
cipēs demonstraret. Id crucifix? et vt nos a
cruciatu et p̄tate diaboli liberaret. Tūc
q̄ diligēti mereamur: et illuc i mansionē illā
q̄ apd p̄fz p̄parata ē introeam? et videam?
lūmē in lūmie. Terrabit est: erit dies illa:
et aduent? magn? et p̄clar? nimis: et q̄s idō
ne? ei erit: p̄p̄t qd has pmissiones hātes i-
effabiles et tremēdas: exultet? exultatiōe
inenarrabili et gliosa. Abluam? frequēter
alas nras lachrymis: ne radix amaritudi-
nis rurū germinās impediat. Per hāc v̄o
in q̄nāf m̄trū et illo purissimo ac sp̄di-
dissimo lūmie p̄statiū: q̄ nō ē ruga et ma-
cula: p̄p̄temur iestimabilē et b̄am christi
saluatori nri naturā: vt p̄t et sit? et sp̄ssim
ei? vbi p̄p̄tabimur oēs naturā āgeloz et
archāgeloz: v̄itū et p̄stū. Ibi frēs vide-
bit? q̄ a seculo sūt suata ineffabilia bona. Ibi
videbit? scām ciuitatē: q̄ est oīm i p̄stia lu-
gētiū m̄f. Illic ex v̄bitib? ei? p̄solatiōis lac
porabit? illic de torrēte epularis tiberis.
Illic vocabimini filij dei: illic ap̄ient? nob
porte regni et intrabit? i penetralib? patri.
Illic vobis ofidit oēs suos: illic apparet
vobis sol iusticie. Illic egrediem? et lerabi-
minitāq; vituli solati a vincul. Illic trā-
formabit de? corp? humilitat? nre: p̄forme
corpi claritatis sue. Illic renouabit? sicut

adhuc iunior? vñ. Illic terrā repromissionis videbitis: illis subalitis pereginationis: quæ ad modum si mihi filiis pregaris. Illic videbitis: et lerabimini: de qñ? i hoc seculo sine cessatione planxistis. Illic percipietis coronā pulcherrimā: et vestis iucunditatis: et manu dñi: dicitis. Et refectio mea i dñi: induit est me in dumetis salutis: et iusticiæ: et circumdedit me veles lenicie: rāq; spōs circūposuit mihi mītrā: et rāq; spōsias ornauit me ornamento. Illic saturabimini: qñq; esuritis: et sitis iusticiā. Illic fulgebis sicut sol in throno pñs vñ. illic immortalis facta: et manens inuentis. Illic dñabit vob sine pñbatōib: et fluctib: longitudo dicit. Illic vox leratū et exultatū. Illic vob pñat? et loc? in domo dñi et muro ei: et nomen sempiternū qñ si delectib. Ipse est dñs nomen ē vñ. Jā nō erit vñ filius qñq; si pñs fuerit: et fecerit i celis gaudia i die illa si iudicabit de occultis hominū: illic inuentis: si quicquid vbi effugit dolor et tristitia. Si enī recordamur dñe illa tētemēda et aduētu dñi gloriose: cum venerit scōp oim mīseratione pñpar? in q celi magno ipem trāsient: elemēta ignis calore soluent.

Exhortās nos ad preparationē
 illorū? terribīl eramus i q oēs act? nñi cogitationes et eloq; arguēt: vt etiā iō rpalia et terrena atq; trāsitoria nō qram? h iutritum nñm ad scōs delectam? ppter celestis patrie cōsiderū plūma sūt pñs: qñ si imitatis fuerim? cū ipsis h cōregnabim?. Ca. III

III. Reparem? g nos si
 ne macula inueniri i illo terribīl chris to eramus. Jā h oēs act? nñi: cogitationes et eloq; arguēt. Nā et p opib: et p pñonib: et ociosis: et p dedecorosis et thonēis aspectib: et oib: actib: vñ manifesti vñ occulti q ab origine mūdi cogitata vñ gesta sūt: et p meritis suis: singuli iudicij sumē et rōnē singuli reddēt. Ergo ne glīas nñam i terrenis qram?: ne carnis curā i desiderijs faciam?: nec rpalia et corpalia diligam?: ne talentū nñm pfodiā: i terrā: pnumere muris hūmū? ne hoc mūdo vramur: eo qd pteriet ei? figura: q et si dom? nñā hui? habitatiois dissoluatur: nō mānfacia eternā in celis hēbim?. Sic patriā nō qram?: sed futurā desiderem?. Iurauit etiā nñm delectam? ad scōs: et lucem? tā mēte quā cogitatione: ad illud immortalē scēnē trāsire: q circūferit vt supra memīnib: i melior et pellib: capitis: egētes: angustiat: afflicti

qñ? dign? nō erat mīseris solitudinis? et rantes: in mōtib: et in speluncis: et in cauer nis terre. Lapidari et verberari: et oim temptationis obprobrijs temporari: laborare: sequētes post deū: nec aliqd hōz que diximus pposuiss eoz mentēq; turbant. Nā quæ ad modum adamanis? mūns nō patet insidij: sic eoz mens incōmissa et puerfatio pñs iutit imobilitas. Nihil isti h requirunt: sed ingitit thesaurizabāt: fidelem existimātes eum qd repromissit: et inuisibilem tanq; vidēs vñsquisq; eoz sustinuit: sola intelligētia specialis. Et p cordis oculum pñplabant: que nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascēdit in quē desiderant angeli pñpicere: p qbus cōstituit in terris velocē dispositionē tader-naculi sui. Querebāt et de illa supna cōmōratione qd tarde se adipisci sentiebāt: gemētes pclamabāt dicētes. Qñ veniem? et ap parebim? aī faciem deī? Et alius. Bonū ē mihi mori qd viuere. Et idem brās aplūs: omnis mūdi oblectamenta tanq; fercora cōpuebat: ppter qd dicebat. Cupio dissolui: et esse cū christo. Et Symeon ille iustus etiā qualē vocem emisit: cū deum i vīnas suas suscepit? Nāc dimitte seruū tuū dñe: sūm verbū tuum in pace: qd viderunt oculi mei salutare tuū. Quæ ad modum est in vinculis: vel in carceribus: fac oēs sancti vñ ad temp? resolutionis sue: in copibus cōmorant: ad tranquillissimā portū festinan-tes: vt adipiscant sine fluctib: vīā. Propterea nos fratres dilectissimi respiciētes ad hos viros mirabiles et beatissimos eoz sequētes vestigia: nec nō et passionib: eoz cōmunicātes ad nihil aliud nñm pposuiss dirigam?: nisi quāt dñō placeam?: nec ppter gloriā humanā retardem? cursum nostrum quo min? ad mensurā patrum nostrum ptingerem? valeam?: sed omni vīte: vt ceperimus pmerita eoz cū ipsis in regnis celestib: gaudeamus: q si fuerimus socii passionū: simul et cōsolationis erim?. Et si sustinem? etiā cōregnabim?: q nō sunt cōdigne passionē hui? epis ad futurā glīas que reuelabit i nobis. Nō ignoratis: q si seminant in lachrymis in gaudio ment: qui parce seminat parce et meret? Euntes inq; ibant et flebant mīrētes semina sua: veniētes autē veniēt cū exultatione: portantes manipulos suos. Beī q lugēt: qñ ipsi pñolabunt. Et beati q esuriūt et sitiūt inq; ciam nūc: q ipsi saturabunt de illa regali

Et a. 64.3
1. Cor. 12

Ph. 1. 6

Luc. 24

Ro. 8. 6.

2. Cor. 9. 6
Ph. 1. 25

Mat. 5. 4

metas in habraam et ysaac et iacob: et omnes
scripti a seculo reuelati. Brūs h̄ ē q̄ in scriptis
opib⁹ iugiter pueras: et imactas seruat
alay suā: de q̄ nob̄ grāde certamē ē. Quid
pderit hoi si mūdū vniuersi lucres: anie
nūc sue detrimētū pariaf: Bar quā dabit
homo cōmurationē p̄ ania sua.

**Pronocās nos ex dictis vt
festinem⁹** ne ab illis eternis dōis excluda
mur et sēpiterna pīca icidam⁹ si negligē
tes fuerim⁹: occasio illi⁹ tādē mīsa pīca
et supplicia dñatorū explicās. Ca. III.

III. Si festinemus ne

excludamur ab illis pmissis etnis
et a thalamo immortalis spūs: ne q̄ in
cipiam⁹ forj stantes clamare et dicere: vñe
dñe agi nobis: q̄ tūc pūla nūp̄ pderit: s̄
ecōtrario audiem⁹ nescio vos vñ sitj. Jbi
erit fletus et stridor detñi. De ala nrā cer
tamē agī: ne h̄ si neglexerim⁹: pīcam imē
sū ē: aut supplicia sēpiternū. Nō ē est in
inferno pīssio: nō sit lachryme ibi: nō ge
mir⁹ q̄ iudicj auertēs insiam. Non bilatio
vlla rps ad agēdā pniā nō ē egressio ad
vitā: s̄ oīa dura et aspa et amara occurrēt
cis: q̄ rps pñe pñi dñi eis horrēda illa
facies suoz delictozū in tormēto amari
or existit et durior: s̄ et pīse sue dñeribus
cruciat: i felicia illa xba crebro ploguē
tur viderēt. Ne ve nobis miserj: q̄ p̄git
videre hāc diē. Ubicūq̄ est p̄cor tūc oculo
puerit: p̄cipabif imagines suoz de
lictoz. Tūc videbit⁹ āgelos et archange
los p̄ vniuersū mūdū discurrere: et omēs
scōs et electos dei p̄gregare: q̄ rapient ob
uā dñor: et sic sp̄ cū dño erit: q̄ vbi cūq̄
fuerit corp⁹: illuc p̄gregabif āgle. P̄cor
rū xō et negligētis vinā suā: extitū tūc vi
debit⁹ tristitē et execrabile. S̄ oī est tūc ob
securabif et celi tūc plicabif tāq̄ liber. Ca
dēt astrā oīa cōmurbabif eteflra: vntes
et p̄ates assistēt: ignis vduet flum⁹ currēs
oīa oīno replebit. Ignis oīa ille cōburet
mōtes et colles et maris: et oīa b̄ iudica
bit per ignē. Tūc illa diē videbit⁹ vni
uersū orōē tāq̄ pomoz custodiā: et tubas
ālas angelicas: terribila et tremēda: clā
gētes. Refulgebūt etiā iusti tāq̄ claritas
firmamētū. Tūc iamētabif et pīgiant se
oēs p̄cor: et illud amarissimū pīclama
būt: ve ve nobis: cū viderit claritatē ter
ciāq̄ scōm icū viderit abraā et ysaac et ia
cob et oēs scōs: p̄cipiētes imarcescibiles

coronas de manu dñi cū viderit se ab eo
rū p̄corū segregari. Tūc n. erit angelū
et sepabūt oēs malignos b̄ medio iustoz:
tūc audiet⁹ iselices illā vocē cū sit terri
bitē et porēt: recedite a me maledicti i
nē eternū dñi sp̄at⁹ et diabolo et āgelis ei⁹.
In illa hora necessitat⁹: amax nimis et la
chrymabile suspirabūt: cū traditi fuerint
morti: et lēxigūbif igni: tenebrj exteri
orib⁹: et ximib⁹ immortalib⁹: cū i inferno i
stioze mīcipati fuerit: vbi ē flet⁹ et stridor
detñi: vbi ē tartar⁹ et crudel gēhēna. Dec
āt vniuersa supplicia expectat⁹ h̄i q̄ nō p
aiab⁹ suis vñit⁹ decertauerūt: q̄ n̄ mīpīp
causē rālētū sibi creditū: q̄ n̄ castitatē cū
fina charitate suauet. Festinē⁹ q̄ recedē
liari p̄ris n̄tis: vt sol i occidat sup tractū
dñi nrām: nec maliciā remiscamur i cordā
b⁹ n̄tis. In firmū etiā i opib⁹ p̄lorem⁹ et
i egrois i lāquidj dñm vñit⁹. Et cū vide
rim⁹ i paupib⁹ elurietē saturē: sitietē po
tem: nudū vñit⁹: et i firmū vñit⁹: ho
spitē colligam⁹: i carcere ē: et eam⁹ ad est.
P̄deti etiā elemosynā p̄ man⁹ pauperū
despiciam⁹ vt i tpe in aduentu suo vocet
nos et dicat. Vēite bñdicite p̄ris mei: p̄cipi
te regnū q̄ p̄arū ē vobis ab origine man
di: q̄ p̄pter vos paup̄ factus suj: mīhi in
ip̄is pauperibus ministratis.

Inducēs auctorē miserīa suā
deploratē: frēs q̄ suos rogātē vt orēt et p
eo et p̄ scīp̄is: q̄ren⁹ suā a illa mala effuge
re possint: celestiaq̄ gaudia p̄se q̄ q̄ bñu
ter et sumari cōmemorat. Ca. V

h. Ec autē fratres cha v

rīsimi: hec ego vobis scribēs: forti
ter desine: nec a luctu nec a lachry
mis cesso: q̄ ab his bonis alien⁹ existoret
in me implemēt illud ap̄i dicti: ne cum
alīs p̄dicaueri ip̄e repob⁹ efficiar. Spe
ro aut per orōnes v̄ras t̄ps pñe pmereri
vt ibare possim aduersus insidias diaboli
q̄ nō ē nobis colluctatio aduersi carnē
siquit⁹: s̄ aduersi p̄cipēs et p̄ates p̄ra
spālia neq̄cie i celestib⁹. Dñe h̄ sp̄ p̄ nob̄
frēs dilectissimī: totitēs i officiar: vthoc
medū p̄fidū q̄ ē iūmic⁹ et diaboli totū
p̄er meare possū et effugiā illa q̄ vētura
sūt mala: vt veniāt t̄pa refrigēti i adue
tu christi: q̄ suis t̄pibus oīdit bñs et sol⁹
potēs: vt trāfferat nos si digne fuerim⁹ in
illā brām sp̄e: et iessabit⁹ leticiā: et māsio
etnā: q̄ q̄b⁹ nūc ex p̄e narrātes: tāto nob̄

Man⁹
25. g

Ibides

1. Cor.
9. g

euangelisauim⁹: rāq; si q; ex pelago maris:
ad gūttā p; digito suo auferre. Sit at no
mē dñi bndicti⁹ q; pāuit celos i prudētia
sua: d; p; pāuit scis suis regnū i gaudiū aū
pstituit⁹: mīdī d; h; suspirāt i iugē t tūc
audient: venite oēs q; plorat⁹: gaudere in
gaudio meo t videre me t letē cor vrm:
tolla vřa rāq; herba florentib; laudat⁹: t
emulatio: t incūditas sēpiterna ē delectis
simi frēs: illuc fulgebūt sicut sol: illuc leta
bitur leticia lenarrabit. Illic t deū vide
bit⁹ qd ē bonorū oīm potissim⁹: illuc vobis
christ⁹ d; mōstrabit oēm gl̄as p̄fite: t scōp
officia āgelorū: illuc adorabim⁹ p̄fēs i atri
is sc̄is: illuc sine fluctib; t p̄urbatōib⁹
vite viuē: illuc chororū mīscem⁹ cū chor⁹
scōp⁹: illuc auferē ab oīs nřis lachryma
q; pupillas oīorū nřorū obnubilat: illuc cā
tabim⁹ t dīcē: mirabiles dñe i sc̄is tuis
illuc p̄stebimur dño: q; repleti sum⁹ mīa
tuarū: exultantim⁹ t letati sum⁹ i omib⁹ die
b⁹ nřis: delectati sum⁹ p oib⁹ dieb⁹ qb⁹
nos hūitasti: qm magnificata sūt opa tua
dñe: oīa i sapia fecisti. Bndic ānīa mea
dño: t ne obliuiscar oēs retributiōes ei⁹
q; p̄piti⁹ sit oib⁹ ligatib⁹ tuis q; sanat oēs
languores tuos: q; redemit d; lteritū vitā tu
am: q; coronat te i mīscib; t mīseratiōe: gl̄a
tibi chaste: gl̄a tibi: q; iudicia tua ab vñ⁹
mīra t p̄mīssioes tue inscrutabiles t inuesti
gabiles vie tue: q; sapiēs t itelligit hecē
Quia recte vie dñi t iusti gambulabūt
p eas: ip̄s at infirmabilē i eis. Gl̄a p̄fī t si
llo t spūscō: t nūc t sp t in sc̄a s. amē.
Sc̄i Effrē diaconū d; iudicio d; explicite

**Incipit liber eiusdē de Be
atitudine anime.**

Multos in diuersis xtutib⁹
t bōis exercitijs se occupātes: brōs p̄dicat⁹
negligētesq; ex metuenda mort⁹ hora t e
gressu aīe de corpe p̄terrēs. Ca. I.

I b Latul q odio habu

erit hūc mīdī: t solim⁹ meditat⁹
ei⁹ i deo fuerit. Bñs q; execrat⁹ fu
erit p̄cisi⁹ t maliciā: t deū solū t benignū
t redēptorē p̄corū dilexerit: bñs q; i terr⁹
sicut āgel⁹ fuerit puerf⁹: t i iuniororū sa
ctus seraphi: castos iugiter t sc̄os cogita
tus habuerit: bñs q; effici meruerit agn⁹
dei: ab oib⁹ pollūz cogitatōib⁹ emīdat⁹
t nō fuerit ip̄licat⁹ actib⁹ mīdī: bñs q; ef
fect⁹ ē tot⁹ ex integro liber i dño t q; ab ol

bis mūdi isto negoti⁹ vānissimis libera
t⁹ ē: bñs q; sp recordat⁹ fuerit de illa die
tremēdā: t festinauerit lachrymarū sōrib⁹
ablui: t aīe sue vulnera pcurare. Bñs q;
fuerit effect⁹ rāq; nabes ad p̄fēdā plu
niā lachrymarū: p h; possit extingere flā
mas aduer⁹ scēdā p̄corū. Bñs q; ābula
uerit i via dñi iugiter sibi mansiones p
fecit: faciēs p sinceritatē t fidē: atq; cha
ritatē pfectā. Bñs q; in bōis opib⁹ iūdie
creuerit: p disciplinā t p̄nētiā scōp⁹ in
situationē: hās in dño spē certā vt videat
cū i claritate suarū regno t gl̄is. Bñs q;
memierit p̄cepti ei⁹: de ocioso vbo: t po
suerit custodiā ori suo ne excedat a christi
mādato. Bñs cui⁹ fuerit aīa: rāq; lignus
qd plāratū ē sec⁹ vcurfus atq; hīs sine
ltermīssioe lachrymarū imbrē a quo crebit
us irrigat⁹. Bñs q; plārat bonā plāratio
nē in aīa sua vt ues. s. t vitā scōp⁹ p̄fisi
t deo placitū mōachorū. Bñs q; irrigat
plāratioes suas lachrymis: christi sp exo
rans vt sint fructifere t acceptissime deo.
Bñs q; rāq; ab igne i charitate christi ex
ariserit: t p̄buserit oēm turpissimā cogita
tionē t pollutionē aīe sue. Bñs q; effect⁹
fuerit terra dōa t optima: afferēs fructū cē
tesim⁹ t sepagesim⁹ t tricesim⁹. Bñs q;
inuerit semē bonū: t seminauerit in agro
pector⁹ sui. Bñs qui inuerit thesaur⁹ in
agro absconditū: t vntuerſa q; sūt mūdi ab
hīs: ip̄m solū possiderit. Bñs q; sp ha
buerit diē exir⁹ sui aīa oīos: t festinauerit
i illa hora par⁹ eē: t sū aliq; rōze p̄ci p̄p̄a
ue p̄fice inueniri. Bñs q; inuenit fiduciā i
illa hora exir⁹ sui: qñ aīa sepabit a corpe.
Cū magno nāq; metu: magnisq; dolorib⁹
sepabit. Teneat em āgelī assumere alas
t sepabunt eā a corpe: t pducēt eā aīa tri
bunal imortali⁹ metuēdi iudicij. At illa
mōrās opa sua: misera p̄remiserit. Fran
dis tior ē frēs: in illa hora mort⁹ t sepāt
oīs aīa a corpe: Bñs tūc ip̄i aīe: opa
ei⁹ q; die nocuēz dona t mala gessit. An
geli etiā festinat⁹ ac p̄parāt: excludere eas
a corpe. At illa audēs ac r⁹ fuos: egredi
p̄miserit q; p̄corū aīa cui⁹ metu magno
t rōze hōrēdo sepāt a corpe: t tremēs sp
ac iugiter deffēs agit ad eternū supplicij
La q; hora cū aīa diuidit a corpe: videns
vntuerſa opa sua: dicit eis. Date mihi vñ
us hōre spaciū donec egrediar. Et rident
sū oīa opa eius: t dicunt etiam non egisti:
tua opa sum⁹: rectū sp im⁹ rectūq; p̄gimus

ad deū. Scīa etiā aīa cū sepaſ a corpe. nō
timet nec metuī: ſ; magī gaudēs cū fidu
cia pgit ad deū: euecta officiō angelorū.
La p̄dictorū nos exhortās ad
odīū mūdi & dilectionē chrīstī: obsecrās q;
vt intēre dñō suam⁹ & nō mūdo q̄ plen⁹
ē laq̄is mortī vt etiā ob id aīas oz
nem⁹ pēnis scē puerfatiōis: quib⁹ possi
m⁹ laq̄os istos ī quoz medio ābulam⁹ vi
tare: exercitāō nos p⁹ hec ad vigilātiā spem
lōge vite penit⁹ excludēs. Ca. II

II

Diamus ergo hunc
mūduū dilectīssimī frēs: chrīstī so
lū diligam⁹ scīti: & redēptorē aīa
rū nřaz. Nescim⁹ frēs q̄ sit hora erit⁹ nřī
null⁹ nřm agnoscat dīc vocatīō suē. Sub
ito est ābulatib⁹ nōb sup terrā: & secure
atq; etate agentib⁹ dñī pceptū emittit: vt
aīa dimittat a corpore illa n̄ valēs sūstere
ueniētib⁹ ad se āget: misēabilr p̄remittit.
Tūc aīa petōis & negligētis vitā suā in
die q̄ nō sperat & hora q̄ nescit: rapit⁹ & se
gregat a corpore pgit plena p̄cis & ingē
ri p̄fusioe deſta: nullā oīno hīs excusati
onē quā p p̄cis suis possit obtinere: tre
mens p̄nimia formidie p̄abescit. Propter
qđ obsecro vos charīssimī mīi vt officia
mur liberi: sūntes dñō intēri absq; vlla
offensioe. Nec p̄cipitētijs tpalib⁹ vanis
simis scīi suam⁹: q; ip̄e mū dus plen⁹ ē
scādāl⁹ & laq̄is mortī. Nīaz nřaz pēnis scē
puerfatiōis oīnem⁹: q̄ possit oīa scādala p̄
ternolās curare. Pas ē ceterasq; vtutes
quib⁹ velut pēnis ad deū subuolem⁹: se
stīnat occidēs laq̄is suis diaboli⁹ diuersiq;
frātib⁹ a pectorib⁹ nřis plen⁹ euellere:
ne nobis sit trāsīt⁹ liber ad cetū: ſ; perōz
farcinīs sīgrauari: p̄cipitemur in abūssūz
Mōminisse itaq; dēm⁹ charīssimī: q; ī me
dio laq̄oz diaboli ābulam⁹ vigilēm⁹ ne ī
mortī baratz incidam⁹. Laq̄i est ei⁹ dul
cedine & suauitate mortifera plenī sūt. Nō
ē negligam⁹ aīas nřas: nec oblectēf dul
cedie laq̄oz ei⁹. Dulcedo aut laq̄oz eius
ē sollicitudo acruū terrenorū: & possessio di
uitiaz & cogitatiōes sordidissimaz p̄cupi
scēnaz. Si ē obsecra cogitatio aditū ine
merit⁹ quā possit ad aīas penetrare: pul
mī qđz vcnēnata dulcediē: assidua me
ditatiōe oblectat cē donec caprī atq; deuī
etā p̄sternat: eāq; mortī tradat perpetue.
Ergo sepe cogitatio maligna vel turpis:
tanq; laque⁹ aīe nře est: nisi statī ofonib⁹

lachrymis ieiunij vigilijs; a nřo pectore
excludat: esto ē charīssime sp̄ par⁹ & vigi
līs: lē ab oī fece terrena: & vt ab oib⁹ tur
pissimis ac prauis actib⁹ eruarj: ne f vnt⁹
hore moſti tō ī turpissima cogitatioe mole
scat: ne īmoref maligna p̄cupiā in tua
aīa: ff p̄fuge sp̄ ad deū: p̄ ofones ieiunia
atq; lachrymas vt libereris ab oib⁹ laq̄is
& scādāl⁹ passiōis. Tūc te arbitrerj ff vīa vī
cray īa terris: & p hoc tēp̄fact⁹: ī mal⁹ co
gitatiōib⁹ vī actib⁹ īmorerj. Nā si subito
rapiatur anima tua a ter: peccatir atq;
feridissima regiet⁹: nō hīs tps p̄nē vī
tra nec erit īa venie digna: quid tū dices
morti in hora separatiōis tue. Q ff puenit
nāq; vt n̄ pcedat tibi fin dñī pceptū nec
moſti hore īa viuere: nec esse sup terrā.
Veniet ē et īm. p̄fuso mors: & īcēntē ho
minē p̄ctōē foret & diuītē p̄p̄ratem sibi
m̄tos ānōs: & requiē ī tpe lōgiorē: & diuī
tiarū sūmāq; p digitos supp̄ratē: vīras
q; sibi pecuniaz ī p̄p̄iore vita atq; deli
cūs p̄cēntem. Veniet ē vt dixi velociter
mors & oīa filī mōſti destruet: & sup̄
ratōes & diuītias & sollicitudines atq; cogi
tatiōes vanissimas. Veniet iteq; mors:
& īcēntē vīz scīti & iustū p diuītīs erer
nīs solicijs: & celestes sibi p̄p̄rgātem the
saurorū: ofones & ieiunia & opa bona.

Propter p̄mōrata pericōsa

q; t̄p̄a vīras: ac etiā p̄tita mala q̄ quotī
die crescūt & ī p̄tē p̄ficiū: āmonēs vt diē
mortī atq; iudiciū furuz sp̄ ān oculos hēa
m⁹: oñdens q̄s q̄s illa effugere possit: et q̄
de cā m̄ti ī ea icidām: negligētā nřaz rēp
hēdās: m̄tisq; argumētj diuēgētā suadēs
& ad sollicitudinē īcitant. Ca. III.

Abeto ergo p̄ oculis III

b diē mortī charīssime: & nōq; ei⁹ for
midab aduētū: q̄ spiritalr ītelligēf
p dīes singlos separatiōis corpis atq; p tra
cta. Quatq; ān tribunal iudicj statūc⁹
es cogita: & para īugiter lēpadē tuā: vt ī
puerfatiōe btissima fulgeat. Tūq; p̄adēs
tēp̄idēs vīſita eā: & cōmāta lachrymis
& ofonib⁹ & q̄to tpe sup̄uiterj: scīta vt sp̄
accēsa sit. Veniet ī. n. t̄p̄a p̄ictōsa: t̄ore & p
turbatiōe p̄fca. t̄isidēlitate & resolutiōe at
q; duricia cōmāta: q̄ sūstīnāt mēre d̄ mēl
oib⁹ cogitare p̄p̄ sue p̄fusiois caliginē.
Cōsiderate frēs quō oīa mala crescūt: & q̄
tidie ī p̄tē p̄ficiūt. Nā magnitudo neq
tūc īmēntē p̄fusioz significat: tribulatio

nec magnā q̄ i vniuersū orbē ppter nra
pctā vctura ē. Nō q̄ vulnerabīs in bello:
q̄suis oderit mūdū. Et depiciēs spalia
caduca poterit tanq̄ erim⁹ belligera-
tor: vincere: et braui⁹ p̄ victorias p̄mere-
ri. Nam q̄ terrene cupiditates p̄rahunt
nos ad se deorsū in terrā: et passionēs cor-
pis: oculos nri cordis erceant: p̄pterea in
illo deſcimus a ſolitudine: q̄ ea q̄ terrena
sūt p̄cupiſcim⁹: et ſolitudinib⁹ ſcī et vo-
luptatib⁹ deſuim⁹. Singuli nrm̄ hodie
ſi p̄ſciam nram diſcuriam⁹: deſcendim⁹
nos mūdū diligere: mentē nrām in ter-
renis cogitationib⁹ affixā eē: ppter mol-
licitē et deſidiū nrām. Dies iſt deſtinant
ad veſp̄: hora cene ē t̄p̄ nrm̄: et nos ce-
ca ſolitudine arbitramur m̄le itēp̄ exiſte-
re. Ecce regnū celeſte i ſanctis ē: et p̄aſ vt
fulgeat: et nos nec hoc cogitare aliq̄ volu-
m⁹ nec audire. Signa et p̄dicia q̄ a dō ſūt
p̄dicia iā facta ſūt: fames: tremor: timo-
res: male auditiōes: gētiū cōmōtiōes gi-
nuim⁹: et nos nec audiri nec aſpecto cōtre-
miſcim⁹. Omēs ſcī et electi aſ tribulatio-
nē q̄ vctura ē colligiſt: et a dño aſſum̄iſt:
et nō vidēt p̄ſuſionē illā magnā: q̄ vni-
uerſi obuiet mūdū. Tāp̄ meſia ſcī finis
ad merēdū puenit et āgeli accit⁹ et p̄pari
falces tenēt m̄ib⁹ dñi expectātes imp̄iū.

Ex eo q̄ iā hora dici vndecia
ē: et vte nre curſ⁹ lōgiſſim⁹ icutiēs nobis
ſiorē: et ad vigiliāſ excitā: de effugatiōe
erit et expulſiōe charitat⁹: nos accuſat: do-
cēt q̄ qd agere deat q̄ celeſti eē deſiderat
pulchriā ad hoc adaptāſ ſilitudinē. C. IIII

III. Imeamus chariſſi

mi fr̄es: q̄ iā vndecia hora ē dici:
et vte nre curſ⁹ lōgiſſim⁹ ē: p̄pterea
m⁹ q̄ cū oib⁹ ſcīs in celeſtib⁹ m̄ſiōibus:
vt ibi poſſim⁹ regnā. Sim⁹ p̄vigiā: exci-
temur a ſōno nequie: neſcim⁹ eſt q̄ hora
dñs dom⁹ adueniat. Exonerem⁹ nos a p̄-
diciōib⁹ ſolitudinū terrenarū. P̄ceptis
nobis dñi: vt oēs oīno diligam⁹. Et nos
magi odiciēs et luſidētes et detrahētes al-
terutq̄ dilectionē a nobis et charitatē re-
pellim⁹: et reſeſſit a terra dilectio: ſi eſt in
ueniē i terra charitas p̄fecta q̄ ſm̄ deū ē:
ad oib⁹ effugata: et ab oib⁹ expulſa ē: magi
luſidētia regnat i nobis p̄tēſiones et
p̄radiciōes lites p̄tōrū p̄ſuſio abunda-
uit: liquas oīa ſil opuit: vniūſq̄q̄ terrena
reſpuit: celeſtia reſpuit: p̄cupiſcit t̄p̄alita: et

bt̄m̄dinē eternā ſi diligit: ſi deſideras eē
celeſti: ſi q̄ terrena ſūt execrare et deſpice-
re: p̄fecto exēpla ſecare: ne cogites ita re:
nec aliq̄ ſic dico: mult⁹ et ineri⁹ ē labor
p̄poſiti atq̄ inſtitutū nre ego aſt ſi p̄u-
las et iſim⁹ valde nec valeo i hoc p̄poſi-
to p̄tice q̄ba p̄ſit⁹ mei. O dilectiſſime ſi
intellige q̄ tibi dico: deo digniſſime ſi vo-
lueri p̄ficiſci in lōgiquā regione vſ p̄ſias
nō poter⁹ vni⁹ hore moſtro tot⁹ vte inter
nulla p̄currere: gradari et nūero paſſus
ſindie p̄ſici m̄ſione et ad p̄ſiam quā deſi-
deras pueniſſe ē et regnū celeſte et p̄di-
ſus delicia: et deſiderabil p̄ſia mōachorū
ad quā orōnes et vigiliat et icuniat et p̄-
nēriā p̄ lachrymas: et obediētia p̄ charita-
tē: et p̄ſeuerantiā: p̄ p̄ſilitatē et iuſticiā: et
ſi q̄ ſūt alie h̄m̄res pueniēdū ē. Ne ſunt
m̄ſiōes: nō q̄ ad regnū celeſte: et deū p̄ſe
vcturos nos eē credim⁹. Nec ſerua: ne ri-
meas iniriū bone vte ſuſcipe: q̄ p̄ducit ad
vitā eternā. Cleſte nū i hac vita eſto par⁹
et p̄mp⁹: ſtatiſpā via conſ te ſp̄abit: et de-
lectabit te labor cur⁹ p̄ ſingulis dies i h̄m̄
tū m̄ſiōib⁹ reſeſcēs: cogitationib⁹ mira-
bilr obſtupescens: quō egreſſus animi tui
ad p̄cipiēdas m̄ſiōes ſinglas p̄forat⁹.
Nec aliq̄ p̄auitrat⁹ vſ tortuoſis ſeribus
aſparā i hac via repies q̄ dñs celi iſpā via
vite facit⁹ ē: et oib⁹ q̄ deſiderauerit ad pa-
trem luminum puenire.

Scī Eſſrē diaconi liber de beatitudine
anime explicat.

Incipit liber eiſdē d̄ p̄nīa Ex pietate dñi nri ieſu chriſti

q̄ d̄ ſinu p̄ſis deſcēdit vt p̄ctōres ad p̄nīā
vocat⁹ et male h̄m̄res ſanaret: m̄ſi rōn-
b⁹ icitō ſanitari p̄ctōrē vt p̄ vulnēp̄ ſuo
rū ſanatiōe ad medicum benigniſſimū et
p̄mp̄tiſſimū feſtinanter accedat: q̄ ppter
multā ſuā bonitatē ſanum inuenit ab in-
quirentibus ſe. Ca. I

Om̄n⁹ noſter ieſus I

chriſt⁹: q̄ deſcēdit d̄ ſinu p̄ſior eſſe
et⁹ ē nōd via ſalut⁹: ſup p̄nīa iſtru-
ens: diuina et b̄tā ſua voce ſe ait. Nō veni
vocare iuſtos: ſi p̄ctōres i p̄nīaz: nec egēt
ſani medicorū: q̄ mali ſūt. Si ego hec di-
co: ne vel me audire. Si aſt ipſe dñs
dicit: q̄re ſp̄is: et negligis vitā tuā? Si ſcī
p̄ſci⁹ es tibi: q̄ h̄m̄s iriſec⁹ inſanabilia
vulnera cogitationū: et acru⁹: q̄re tu de oc-

Mar. 2. c
Luc. 5. f

calet negligi et incuriosus existit: notēs offē-
dere medico vulnera tua vt sanet ea? Ulsq;
quo itaq; male vtens: negligi vuln? tuū: vt
magi putredo vulneri infanabit efficiatur
Quare dilectissime teipm odio hñs: si vis
liberari ex occultis vulnerib? tuis? Quid ti
mes. Nō ē leu? nec iteq; imitricoris: si vñ
ferro nec caustico vñ austero medicamēto:
Abdo tñ curat. Si ad eñ integra vñrte ac-
cedas: plen? donirare ē: et plen? miscbia ē.
Propter te aduenit ex sinu pñs: ppter te i-
carnat? ē ex vtero vñs mñs: vt accedat ad
eñ sine merita diffidētia: ppter te hō facit?
Et vt te sanet ex piculosis vulneribus tuis
Cū mñra oblectōe et donirare vocat te ad se.
Accede ad eñ pctōr: facile sanabit. Pñs q-
ce ex te onera pctōr: offer mñra obsecrati
onū: suppone lachrymas i putredie vulne-
rū. Inest eñ celestj medic? bon? est: vt la-
chrymas et gemitib? donec vulnerib? sanita
eē. Accede pctōr: et pctōrēs huic benignissi-
mo medico offer lachrymas: q; ab hmoi me-
dicamēto pficiūt. Sic eñ vult celestj medi-
cus sanare vñsiquēq; medicamēto diluēs
lachrymar. Tibiū ē eñ qd nō pcedat i fa-
nef medicamēto pñe. Hoc eñ medicamē-
tū nō vsq;q; veniet egrotantē statim sa-
nat. Expectat q; medic? videre lachrymas:
accede noli timere: offende ei vuln?: et offer
medicamēti lachrymar et sletuū. Ecce eñ
agnū ē hostiū pñe: festina pctōr pñs: clau-
das. Nō expectat tñs ad tuā negligētia:
nec ipm hostiū vidēs te desidiōsū et prem-
mentē sustinet pñs: tuā. Quare odisti
vñs tuā miserāde? Qd pñs vult vt sup? sit
aie tue felicitime? Tu nō pctōr eadē spie
uisti. Tñs dilectissime mihi: q; hora iube-
at celestj medic? claudi hostiū medicie. Be-
cede obsecro: festina sanare vuln?: lificā
cedēte exercitiū i tua pñs. Sol itaq; ad
vesperā venit hora: et ppter te sustinet: vt oc-
curras ad mñsionē. Ulsq; pñs? aduer-
sio tuo imūdisimoripudēt volūntates ei?
pñs. Ille eñ vult te igni ppetuo tradere
hoc nāq; ei? nūdū: hoc vñs qd fuit ama-
tōis? tribuit. Ipse deniq; pñs eñ armis
suis. I. pñs eñ mñs aduerfū oēs hoies
Ipse eñ imūdisim? ad despationē pducit
achetōes sibi: pñs eñ cor: et pñs
lachrymas: vt nec cōpūgāt oīno pctōr. Su-
ge hō ne te iterum. Audi pctōr brām illā
vocē miserāsimū dñi decētē. Venite ad
me oēs q; laboratis et onerati estis: et ego vos
refectere facia. Tollite iugū meū sup vos

et discite a me: q; mihi sū i hñilis corde: et i
uenietis requies alab? vñs. Cur negligi hō: et
hñe dignā vñs: pñs de die i die? Acce-
de noli timere: benign? dign? ē nō requit
chirographū tuū. Oim eñ pctōr tuor re-
missio ipse ē: oim vñs sanar vulnera: do
nec vitā sine iudiciū: quasi benign? suscipit
facile accedēt ad se et q; de? magn? et pñs?
futuroz ē: scis oēs cogitantes nñs: cum
accesserit hñs adorare et obsecrare euz vidit
cor ei? et offe ppositū. Qui accedit imita-
bilē pñs: cogitantes hñs: accedēs ipse ben-
gnissim? de? ppter mñs donirare suā sta-
tim luētū ab inqñentib? se: et pñs accē-
dat hō ad vñs: ecce adsum. Et anteq;
accedit agit thesaurū suū corā se inqñentē:
añs: tñs lachrymas: effundit sup eñ mi-
seratōes suas: et pñs exortet cōciliat ei.

Ex cōmemoratiōe charitatj

benignitatj et miscbie dei: vñsiter nos ex
horas vt i hoc sclo pñam agere conemur
eo q; i alio seculo qd oib? malis repleti est
fructuosa pñs agi nō pōt. Ca. II

Charitas enī dei: sic II

facit et sic desiderat. Qui i vñrte
accēdit ad eñ nō tardat audire:
nec iteq; impat veniēti ad se: cur tāto tpe
puerit inimico: et spōs deferuerit vñs: nō
qñt trāfari tps qñtate: hñs solūm hñs-
tate lachrymas et gemit? pñs: sibi in-
spicit dñs. Et q; pñs? et creator est dñs nñs:
mox remittit oēs inqñates nñs: oia deli-
cta cogitationū et actū cūctū. Primūq;
stolā iubet afferri: et anulū i dextera manu
et oib? angel? dicit: pñs: et i inuētiōe aie
pctōrj. Vñs eñm? nos oēs hoies i vñs:
talē dñm bonū hñs: benignū ducē: mali-
cē inemorē: misericordē: lōganimē ipia-
tes nñs iugiter remittentē fuisse ei. Ecce
eñ rogat: ecce lōganimitate fuisse: ecce no-
bis pñs oia bona sua i hoc sclo et i futuro
si tñ voluerim? donec tps ē penitentiā ge-
rere. Qñdū eñ sum? i hac vitā: possūmus
dñm obsecrare: facile nob ē indulgētia pe-
tere: oportunū nob ē iannā miscbie eius
pñs. Effūdām? lachrymas donec tps
eñ suscipiēdi lachrymas: ne cūres in sclo
illud sine aliā vñrte: pñs: ibi eñ la-
chryme pñs reputabunt. Qñs hñs oia
uerimus: tñs remittit dñs. Tñs eñ audis
nos despantes: hñs remittit nobis rogētib?
se. Tñs delicta peccata nostra si respiciam?
Tñs enim est obsecratiō: ibi nñs horum.

h remissio: ibi redemptio. h loganimitas: ibi
seueritas. h remissio: ibi iam supplicium. h
misericordia: ibi iudicium. h tpalis abhūctia: ibi
ingus angustia. h voluptas: ibi tormenta.
h auaricia: ibi vindicta sūt: h risus: ibi ho
luer. h ptepe: ibi ho ignis eternus. h oia
tus vestis: ibi cruciat. h mlti: h clario: ibi
at hūilario. h rapine: ibi ho stridor detū
h oia deaurata: ibi aut caligo renebray. h
oat negligentis pntis: ibi at iam si erit in
dulgentia. Cognoscetes itaqz hec oia frs:
de salute vsa cūore solliciti: si insigat mēs
vsa i pntibz bonis. Ne oblecter nos terre
na dilectatio: ne ibi sit amara nra ptoratio
oū h nolū: sanari p modicas lachrymas
In hoc bueit tpe p pntas remittit nobz oīs
oia. Plange h modici charissime mlti: ne
plāgas ibi in scia scloz. Hūiliare h: ne ibi
hūiliter in exterioribz renebray: imitay in
ignē inextinguibilē. Quis nō plāgat nos
qz nō delectat. O dīctes em vitā diligimz
moitē. Reputa i temerisū frater: i vide q
sūt vtilia ale tue. Qd metū ē: i pnti sclo p
pctō plāgere: i penitēdo crebz obsecrare
aut ibi i ignē eternū: sine aliqz vtilitate de
flere. Per pntes nāqz lachrymas indulgētā
pforationēqz mereberis: ibi aut lachryme
erūt tibi ad penā ppter debuit decē mltis
salētoz. Sz tu i hac vita pay qd roga deū
vt multa debita ale tue remittat. Si at no
luerz in pnti reddere ex mltis paucitibz red
ditur: es cū multis crucians: oia debita.

Supioz exhortationū cām

exponēs iterūqz suadēs: vt transitorū va
nūqz hoc seculū q in eo sūt ptenim: quē
admodū multi scī i iusti fecerūt: q nūc pa
radisi delictis fruunt cōfusus ex hoc illoz
errore q huic sclo vano t illis q in eo sunt
adherēt t multiplz ipsi timore incutiens

Capitulum III

Ecaūt que dico af

fectioni vte deo dignissimi frēs: nō
qz digni sūz: t mūdus a soide vntis i casti
tate: sz ex multo dolore t tristitia cordis di
co hec crebz. Nā ego imūō sū cogitatio
nibz mltis t acerbis: nec mihi oīno pnti sum
in bono: sz t nūc t sp deūto volūntari meē
hec alit iō dico vnanimitati vte: qm dēri
mer me tristitia h formidine: eo qd sumus
oēs iugiter ptenentes: arbitrātes nos vi
uere i sclo vano: in scia scloz. Secutū nan
qz hoc trāst: oia q in eo sūt: t a nobis rō
delictoz exiget: tanqz sciētibz bona t faci

entibz mala. Hic est ptenim: sz ibi crucia
mur: qz dilectioni ei: t regno ei ptenim
terrā: t q in ea sūt oia. Aurū t argentū nō
liberabit nos ab illo igne terribili: vches t
delicie i pdenationē nram erūt ibi. Nō li
berabit frater pntis frēmone iteqz pntis
sūi: sz vntisqz stabit i ordine suo: tā in vi
ta quā in incendio. Multū est sūt scī t iusti
spemēs mūdū cū acerbis: ei q bona volū
tate t pietate: t spe meliore acquiescentes mā
darz dñi: fruituri sūt paradisi delictis. Chustū
est diligentes: sup oia corruptibilia ptenle
runt cū. Idcirco singuli i deo lerant: i chū
sto illuminant in spūco renouant: indefinē
ter erūt sup eos trinitas scā exultat: letat
sup eos angeli t archangeli: letat sup eos
paradisi cū delictis. Vere isti sūt laudabi
les: t gloriōi t bri p oia. Angeli nanqz t ho
mines bñificāt eos: t qd vniūso mūdō: cha
ritatē dñi ptenit. Et de scis iustis: t ver
donabit eis sūū regnū t gloriā: t honorē et
grām: vt videāt eū cū angel scis sp in gau
dio. Mlti ho hōies q terrena diligunt t cor
ruptibilia: t mēs illoz ingiteat i rebz cadu
cis affixi ē: t velut irrōnabilia iumēta di
uersis voluptatibz sua nutriti corda: erūt
mātes se imortales ēē i hoc sclo vano. Qd
agis o hō? Quid velut isenfatū iumētū ver
sarz i mūdō. Sapientē t discretore crenuit
te de: nec assumularz vt illis qd deest pru
dentia. Vigila o hō: miserere tui: esto qm sa
pīco: qz ppter te d cel de: excelsus aduenit
vt te a frenis eleuaret ad celos. In nuptijs
celestis spōsi vocat es: cur ptenis t idignū
te exhibes: quō intrabit ad nuptias: dicitō
mibi vestē scīosā nō hās: nec lampadē re
fulgentē. Sz si forte spemēs itroierz: audis
es palz illā terribilē vocē dñi dei dicentz.
Amice quō intrasti ad nuptias vt in iuriam
faceres p tuā nuditatem tremēdo pnti.
The habet rex mltis suis dicēs: hūc ligatū
manibz t pedibz mitte in caminū ignis: vt
cruciet ibi i secula scloz: qz ego ipse cernis
egibz veni: t vocaui oēs ad nuptias: sed h
spemēs vocationē meā: nō sibi gaurit idu
mentū ad nuptias. Idcirco subeo tormētis
affligi miserandū: eo qd regni mei cōtem
ptor extiterit.

Ex recordatōe pdictoz adhuc
amplis ptenētem pterres t amonēs: vt qd
dñi ipus h oaf ad bñitudinē dei pcepti dā
se parer: ondēsqz ob hoc q vniā bñitudinē
digni sūt: t mercedem atqz gaudia illoz
exponens. Capita IIII

On g metuis hec o

hō: nō formidat: qz venit: nō pte
miser: qz tā appropereat spūs vt
fulgeat. Tiesqz qz oia iam para assūtur: t ce
lesti tuba nūqz p̄stolat diuini? E. Qd ibi
facies i illa hora: si nō te pauerit? t nec tps
est? Para teipm i illa hora b̄mūdinis dñi
Dei enī b̄mūdine digni sūt scilqz semetip̄os
p̄babiles suauerit. Tuba est: celsi? tubi
cinabit t dicit. Surgite dilectissimi dei et
christi: ecce aduenit rex celestis: reddere vo
bis regem t gaudia in vtrā eternā p labo
re t afflictione iustitutiōis v̄re. Surgite vide
te christi regē: spūs iū immortalē quē dilexi
stis. Ip̄m est desiderātes facti estis incole
sup̄ terrā: surgite videte regnū ei? qd vob̄
gauit. Surgite videte iuariābile dñm quē
dilexistis p q̄ tribulatiōes passi estis p̄p̄t quē
t frugati vtrā vtrā finit: venit nūc t vi
dete cū cū multa fiducia: quē desiderastis
erulatis cū eo leticia ienarrabili t gaudii
v̄m nemo tollat a vob̄. Venite frumini q̄
ocul? si videt: nec auris auduit: nec i cor
hōis ascedit: q̄ donat vob̄ ip̄se desiderabil
dñs. Tūc rapieēt scil i nubib? lucidissimis
obui? est: euolātes digni deo i celsitudine
aeris: cū gl̄ia iūmensa videre sp̄sum celestē.
Quis puras iueniet ita dign? i hora illa:
vt rapiat in nubib? cū magno gaudio ob
uiam christo? Qēs qd iustit digni rapieēt
in gl̄ia: oēs s̄e ip̄i t p̄tōdes relinquent de
orsus: cū p̄fusiōe magna. B̄tudo t leticia
magna erit oib? dign? deo: t om̄ta dō et
p̄fusiō p̄tōrib? sunt vniūsis. B̄tis ille q̄ h̄
posuit? festinauerit i illa hora dign? iuciri
miserabili dō qui semetip̄m a gl̄ia dñi cō
stituerit alieni. In illa hora cū nubes ra
puerit oēs scōs suos rursus in celis: ip̄m
t omnes impios: angeli rapient iittere
in caminū ignis ardentis?

Inducēs auctorē ob timorē
sup̄a memoratorū p̄rentē t semetip̄m de
plorantē: desit obsecrantē vt i hora aduē
tus ē nō idign? iueniat: ne audiat? sit for
midāda illā sniay: discede a me oparie in
quitar: nescio quis sis: vt p̄ ḡa miseration
is sue ip̄m saluet t in paradisum delicia
rum inducat. Caplm V

Uis dabit capiti

meo aquā iūmensā: t ocul? meis
fōrē lachrymarū ingit emanētē
donec tps ē suscipiēdi lachrymas: vt plo

rem memetip̄m die ac nocte obsecrās do
mini ne indign? iueniat in hora aduē
tus ei? t vt ne audiat illā sniay formidan
dā: discede a me oparie inquit: nescio te
q̄ sis. Dñ? altissime qui solus sine p̄tō es
tribue mihi p̄tōis ḡam i illa hora p̄pter
multas miserationes tuas: t nec tūc appare
at q̄ nūc velata ē imperas mea corā expe
catorib? angel? t archangelis: p̄p̄s t apo
stolis: iust? t scis: si salua me impiū ḡa et
misericordie tuarū induc me i paradisum deli
ciarū cū omnib? p̄fectis. Suscipe obsecratio
nē hui tui dñs: p̄cib? oim scōp tuorū: q̄ ibi
a seculo placueris: qm̄ tibi dedet ois ado
rator: t gloria in secula seculorū. Amen.

Sancti Effrem diaconi. Liber de
penitentia explicit.

Incipit liber eiusdē de
Luctamine spiritali.

Ex celestib? t eternis bonis

luctatorib? et victorib? p̄missis puocans
nos ad certamē spiritale: docens etia? q̄ h̄
armis idui debeat vt i victor cupit exis
sere: t q̄ fugere cū opteat ne armis spoliē
acmarie dissuadens vniū t ebrietatē: p q̄
ip̄a sia templū dei existēs polluit subiu
gens h̄ mala que inde sequunt. Ca. I

In luctaminib? hui?

secti null? sine agone seu certamē
coronaf: t in sp̄ali pueriatiōe t p̄po
sito scō: nemo sine luctamē pōt imarcesci
bile coronā accipere: vitesqz eterne heres ex
istere. Nā scāmari assimilaf: est mūdus: sp̄
q̄ p̄fectissimi athletē sine aliq̄ metu t cum
sima elacritate iueniūt scāmari Timidi
aut t libecilles aūqz incipit decertare dis
fugūt: t p̄pter molliciē desidias imētas
nullo prius mō in scāmari defudare p̄ten
dūt. Scāmā ē aut fr̄s dilectissimi mēdō
locus in q̄ athletē letant? Sic ē t p̄fectissi
mi luctatores t p̄tētissimi monachi de
certāt h̄ntes sp̄ oculis iucūditatē paradisi
t expectātes delicias ei? p̄frui: t q̄ p̄missa
sunt bonarū immortalia secula: t iūmē sem
piternū. Uis i agone certare: t victor ex
istere. Indue te armatura dei sicut vesti
mētōrindue te v̄rute animi: ol sclicitudī
ne hui? mūdi exere: t studiose exere: ne
isdem p̄p̄na occupetis: vt negligentia
spoliet. Fuge vinū velat venenū: ne ebri
etas te sup̄ce exollat? v̄ruti? nudū effi
ciat: quē admodū hoc sancti t amīq̄ssimū

uiri. hic eni in illa generatōe iuer⁹ ē. Turu dei timore diluuiū fabricauit arē. I salutē dom⁹ iue⁹ t q̄ tate moles aq̄z hvice rūt postmodū a modico uino deuic⁹ ē. Et i diluuiū pudore uelat⁹ postea dormiēs ab edierate nudat⁹ ē. Hoc iniquū p̄farchā sedūterōz misere⁹. Et ab o⁹ ebrietate uini loth dōdauit: vtrā naturā cū filiā⁹ suis pudet i p̄fūdisimo sūno demer⁹ ē. Et pene sepul⁹: ut qd fecerit: p̄ea euigilāz ignora ret. Si q̄ scia t magnificet vtr⁹: uini ebrietatē nō peccat: q̄ro magi te euigilāz atq̄ in firmissimū si ebrietati studuer⁹: supabit sp̄ adoleſcētia t iuuent⁹: fuae uini: qz ex uino spūalis oculi exerceant⁹: iniquas multipli cal⁹: uenenata dulcedo libidinis meditat⁹: excrecra da turpitudō q̄ p̄ra naturā ē cogitat⁹. Molestia⁹ h⁹ aie: cogitatio uire eterne abole⁹: alia uinif⁹ vīdūz: delinūzqz facillime. Effugaf ab ea celestis grā: sanctimonīa dico aīz⁹ hōginitatē aīe. Quāto tpe eū fuerit templi corpis nfi scū t mūdūz: de⁹ exccūsus habitabit i eo. Si aīe corruptū fuerit t pollutū: priuio scūs t impolūz⁹ de⁹ oclerit tēplū illud p̄ ineffabi⁹ i lumine celestī habitabit: i eo obſcuritatē t ipurissimū demōz: t subintroibūz p̄cupiſcētie maligne t ſordidez infelicē aīaz crebro faciat peccare i ſimone. Quisqz ille ē q̄ nō h⁹ lachrymas: si i corde suo meditatūz: qz de⁹ scūs repulit templū suū t p̄cupiſcētie male t passiōes ignominioſe habitant i eo: t intellexerit qd eū repulit: qd facit: vñ cedat⁹ uenire aī ſepat⁹ ē: cui cōiunct⁹ ē: quō nō statim iplē⁹ ē lachrymis t ſleus t fugiēs: dicit intra ſemēp̄m: h⁹ vno momēto a maligna cogitatōe p̄ſtrat⁹ effugit agonē glorioſū: nec meruit victorie triūphūz. Nā die illo tribulatiōis: molles t reſoluti p̄cōrōes t impij: cū uiderint scūs t iustos gaudio magno t leticia ſempiterna exultare: t i padiso eterno regnū dei degerere: etiā uiderint in igne ſertinguibūz: t tenebris exteriorib⁹ eſſe: tūc forter ingemiscēt ſup⁹ uis lachrymis plorabūz amara: qz detinet eos penitudo uanitatū: t neceſſitas penarū immentia.

Ut imitatores ſim⁹ ſancto⁹ patri q̄ puriſſ mū dei tēplū exiterit⁹ nos obſecra⁹: utqz ſcipue exempla illoz ſecuturi i ſeiniū oſone ac ceter⁹ h̄mōi cohortamur: etiā in oſonib⁹ cauē⁹ t q̄ ſuāda ſint aperitō. Sollicitudines ſterea huius mūdi: negligentiā atqz deſidiaz diſſuadēs

t ad ſeparatiōē ut celeſte regnū ad qd in uitamur poſſideam⁹ nos incitās. Ca. II

Ropterea obſecro II

vos frēs mei dilectiſſimi imitatores eſſote beatiſſimoz patrum q̄ ſciliſſima ſua inſtitutiōe tēplū dei puriſſimū exiterūt. Hōz exēpla ſecuturi: deſiderate ſeiniū qd ē aīe puritatē caſtitas deſiderate oſones q̄ ſunt colloqz dei. Oīem ſancta puriſſima oſo: p̄ſabulatio dei ē Deniqz p̄ſecro oſones: eoz q̄ ex toto corde deligūt deū: cū magna exultatiōe ad celum aſcēdūt. Angeli t archangeli cū gaudio occurrūt eis: t ſuſcipiētes eas vqz ad thronū glie dei ſcī p̄ducūt. Nec enī magna gloria ſcōz ē: angeloz ineffabi⁹ leticia: cū ſcōz oſones puriſſimas prulerint. Felicitas q̄ frēs ſieri imitatores inſtitutiōis v̄te ſcōz. Ambula frater i vīs eoz: uine ſicut illi uiriter: abſtinentiā habeto ſpīs t aīe t corpis prinentiā. Habeto i habitu prinentiā: habeto i cibo prinentiā: habeto in ligua abſtinentiā: i aspectu cogitatu: in riſu: ut exhera p̄ſeraz p̄ſecutiſſimus in oib⁹ demōſtrēz. Cōſidera tēp̄m frater chariſſime: uigila ne i tuis oſonib⁹ extollar⁹: ſed cū aſſiteri orare deſi: cū magno timore deſiderio corā eo p̄ſiſte. Diſſipe a corde tuo oīa uincula terrene ſollicitudis: eſto p̄ oīa ſollicit⁹ t ſobri⁹ i oſonib⁹: t ita uiriter agoniſare: ut ſit oſo tua ſcā t mīſa t imaculatā: uiderēs eā porre cū apian⁹ corāz ear⁹ t angeli cum leticia occurrūt ei: t vqz ad thronū b̄diciēt p̄ſis p̄ducāt eā. Sic ſp̄ eſto chariſſime: quodmodum cherubin t ſeraphim p̄manēt in miſſerio dei. Meditare frater hec h̄b̄at: deſita ea uigil⁹ ex affectu cordis: q̄ eſcā ſpūalis aīe ſubmiſtrant t ab amaritudine eā: ſua ſp̄ dulcedine liberant p̄cōrōib⁹ terrenoz negocioz exonerāt. Oīa q̄cūqz audiſti mēte ſollicita ſuare ſeſina: ut redeſcat de⁹ in cogitationib⁹ tuis: ut inuenias fiduciā i illa hora terribili t tremēda cū uenerit dñs reddere unicuiqz ſm̄ oga ſua. Indulgete modici in q̄ inſirmia tū mee chariſſimi frēs: qz ſic inſirm⁹ ſū. Ex iſtmo qd i hora illa oīs ſpīs p̄remiſcar⁹ ſi grā ſaluatoris p̄ſortat t edificat corda ſcā: cū rapiunt⁹ in nubib⁹ obuiā chriſto i aere. Ego aīe t q̄ mei ſunt ſiles: t deſidioſi t p̄gri tremebim⁹ ſup̄ trā t n̄ facile ad celeſtia aſcēdem⁹. Frēs mei dilectiſſimi: qd nobis pōt mūd⁹ p̄deſſe: qz ei⁹ ſollicitudinib⁹ colligamur. Aur qd luctamur o cultu veſtimē

toris et ornatu elarioris amicis: nisi i igne
 erigibilis? Aut qd acquirim? s studio esca
 ri et vtrq cura: nisi eina supplicia. Agno
 scite frēs qz nisi h p gfas dei totj virib? ag
 onisantes meruim? triūphātib? penitebi
 m? in scfa scloz. frēs mei qd negligim?
 qd deidia occupamur: qd nosmetipos in
 occurſu dñi h gam? Ecce vnūſus mūd?
 ad occaſū iā pperat. Quare nō oia onera
 pcuſificētiāz et faſces petōz a nobis reſci
 mus? Nesciſ? qz arta et angustia via ē: q
 uerit ad viā: et petōz ac diuiniat? ſarcinis p
 grauatur: nō capit p eā trāſire. Nos eſt por
 ta illa diligētiāz attenuari diuiniſ? et volū
 taria pauprate afflictiſ? i vigiliſ? i ieiū
 niſ? atqz hūilitate p oē tps vite ſue pſari
 ſūt: parauit ſeipſos: vt videat eloz reg
 na. Ecce chariſſimi iā hoſtiū padis vocat
 iā crebro ſono noſ horat? et dicit. Priuſqz
 claudat: vnūſqz vſm velociter pperet:
 vt introitū i eternū cū dño regnet. Ecce m
 nſa hēctm: cū magno affectu clamat ad
 nos et dicit. Ctenie filiſ dilectiſſimi: veni
 te ad me: dilatez numer? vſ i me: i thala
 mo immortal? ſpōſi magnificēſ chori vſt:
 cū angel? ſcſis: videat nos i glſa et pulchri
 tudine et decore. Videat nos i lenicia et ex
 ultatione et gaudio. Diligite me filiſ mei ſi
 cur et ego vos diligo: nihil poſſideat i ter
 ra nihil ſicis ſolliciti. Ecce ſpōſus me? iaz
 pat? ē vt pcedat et veniat i nubib? celi:
 glſa pſis ſui bñdicti: et vnūſqz vſm ſin
 gillatim ſuo noſe vocabit? et aduocabit et
 ordinabit cū i officiū: p q ſuis meritis la
 boribuſqz viri? elozz emulaz. Sit et i ne
 gligenia vſa et ſtupor: cū ſois ſatellitib?
 inimic? tripudiat. Feſtinate qz filiſ mei: vt
 ego de vō vſqz s me gaudeat i ſcfa ſcſo
 ri. Prociēdēs adoro te et obſecro filiſ dei
 vſt: pſta et mihi et omnib? diligētiſ? rei
 vt videamus regnū tuū celeſte: p poſſide
 amus illud cū omnib? ſanctis.

Ex mult? que benign? dñs

nſ p nob fecit vt ipm qrerim? excludē
 oēm excuſationē negligēte nſe: et p? mo
 nia ſaluberrima: mōdachi et diſcipul? chriſti
 pgruaz ad et? nos imitandōz ſtimulōz: cō
 memoratiſqz itez plurib? q p nob ſec atqz
 ppeſſus ē: laudes ipſi pſona auctoriſ refe
 res et exorāz vt p? cōpūctioz et ſcſimoniā
 in requie padis ſuſcipiat. Ca. III

Chariſſimi ſi in hoc

bueni tēpore negleximus: nullam oīno

exculationē habebimus: quā p noſtris ſa
 cinoribus obſedamus. Dñs noſter de
 ſcendēs de celo in terrā: oia nobis dando
 donauit: debita nſa dimittēs: et vtrūqz
 nobis eternā tribuēs. Tū cū inimici eſſe
 mus: reconcili? uit nos pcc: p mortē ſuā.
 Terreni eram? celeſtes effecti ſum? Mox
 tales: et immortalitate accepimus: filiſ tene
 brāz eram? et facti ſum? filiſ luſ. Perdiit
 et inenit nos. Seruit pcc: et liberauit nos.
 Pauper? et diuites facti ſum?. Infirmi: et ſa
 nauit nos. Odibiles: et dilecti ſum?. Iniu
 ſti: et iuſtificati ſum?. Nō ſecuti miſericordiāz
 niſc ſc miſericōiam pſecuti ſum?. Pccōres: et
 ſaluauit noſ. Diſpſi et pgregauit noſ. Filiſ
 hoim? et facti ſum? filiſ dei. Vredes et cohe
 redes vniuerſi ſū? ei? Ecce oia iſta no
 biſ donauit: ptaſqz qrerem? aut lōrerem?
 Irriſione q malā aut exprobatōne ſrui
 ne ſuſcepit cor tuū aliqñ: nec eſt q pccis
 ſuis pccitudinē gerit deſpicit. Ne iride
 as frēm tuū ieiunātē: et eū q ieiunare nō
 pte: ne pſūdas. Argue eos q te ſuſpicit:
 agſce honorare temeripm. Nec ipotuiſ?
 exiſte: nec ipotuiſ? oportuiſ? vt vñ poſſis
 eē: ſcrepa et i māſuerudine pēuera. Prop
 ter penuriā itineqz deſpicibilē te facias.
 Tūmē deſeruela myſteria ei?. Ab eo ſt
 q timorē dei nō habuerit: ſy ſupbie et elat
 ſoni ſemetipm ſubtecerit: oīmodis caue.

Aduerſus abſtinētē negz dixer? qd mal
 itineqz audierit: nec aduſus eſt q parat tu
 nas inimic? Hoc aut p oib? ſtude: vt nullū
 habeas iūmic: niſi diaboli euſqz miſtroſ

Cū hoie inū et doſoſo ne hīrauerit: et ma
 ledicū ne alloqrit: ne det minorandōz aſe
 tue. A detractōe ſris abſtine: etiā ſb eo q
 ſupplārare atqz conaſ. Antēde hoc mo
 nachis pgruā: q celeſti ingo ſua colla ſub
 miſit. Nec diſcipul? chriſti cuſtodiat: his
 moniſ? meis ſine intermiſſiōe ſtēdāt. Pccet
 eſt: eoſ ingſi ſui chriſti imitatoreſ exiſtere.
 Exēpla ſituerōis nſe chariſſim? ſumam?
 a chriſto dñō: q diuſ eēz nobis paup
 fact? eſt: excuſus et eſſus pſ: ſemetipm hūi
 liauit. Pccro ſup celos habērāt: i terris
 nō habebat vbi caput reclinaret. Factus
 es miſi chriſte ſaluator dur vtr? et vtr? q
 ducit ad pſem. Mōſiones eſt grāte ſit: ſi
 nes ei? regna elozz ſit. Fact? eo miſi vñ
 tor dñe fili? dei ſcō vitē: q dona tua hāu
 ritē: et ſine intermiſſiōe diligēſ collat
 dare: ſacta eſt grāta tua in corde ſanctū
 tui lumen et dulciſſimā et ſuſciſſimā ſuper
 mel et ſauū oī meo. Facta ē grātia tua in

ala famuli tui: qñ thesaur⁹ tribuēs mihī
ineffabiles diuitias: et paup⁹ atq; mi-
seriō lōge a me expellēs. facta est gfa tua
seruo tuo refugiu⁹ et virt⁹ et gñatio et p⁹ec-
tio et esca spiritalis: plena sanguinis et lu-
mine. Quō possū filere o dñe: de illa mī-
ritudine dulcedine et charitatis tue gfe:
q; ois mēi lz indignissim⁹ et p⁹cōis aguit⁹.
Aut quō sustinebit ligna mea vt nō tē sin-
gulis horis ac momētis parorē vite glori-
ficarē. Aut quō potero lundatōes gfe tue
excludere q; fugiter fluit in pectore hūili-
tatis mee plene dulcedine et oī gfa specia-
liē p̄fallā gloriofo nōi tuo vñe par celoꝝ:
q; mihī tribuisti bona tua celestia. Magni-
fico gfaꝝ tuā chris̄te redēptor mē⁹. Cū est
te magnifico: ipse magnifico a te. Nō ces-
sabit lingua mea collaudare virtutē tuā:
nō cessabit cithara mea psonare spiritalia
cāntica tua. Desideriū tuū attraxit me post
te chris̄te: gloriatio vite meē. Gfa tua dul-
cedinē mihī p̄terit: ad seq̄ndū te spes mea.
Efficiat cor meū terra bona: ad suscipiē-
dū semē tuū. Irriger cū gfa tua rore vite
eternae: demerat bonitas tua manipulū de
agro pectoris mei. P⁹ cōspiciōnē et sc̄ti-
monia: cōuertere ala mea in requiē delici-
arū paradisi. Tu ouē errantē redisti: in-
uēnti tuis humeris reposuisti. Et hāc s̄dignis-
simā aiām meā in manib⁹ tuis attrahet:
et offer dñdico et immortalē p̄fī tuo corā che-
rubin et seraphin: et corā angel⁹ sc̄is: vt de-
licias paradisi p̄fruas: cū sc̄in oib⁹ angelis
dicā: B̄na p̄fī immortalis: gfa filio immortalis:
gfa sp̄s̄c̄to immortalis: sc̄la sc̄toꝝ Amen.

Sancti Effrem liber de Luctamine spi-
ritali explicat.

**Liber eiusdem de die iudi-
cij incipit.**

**Inducēs sanctū Effrem ex
horatē et obsecrantē vt nos ad terribiles
illū diē iudicij p̄parem:** oēm sollicitudi-
nē a nobis p̄ciētes: ex eo q; nihī in illa
hora nobis p̄desse poterit nisi cōuersatio
sc̄a et bona opa q; hic deuilerim⁹ nob̄ sc̄i
Terrorē q; nobis incutiat⁹ p̄pter manife-
stationē corā iudice oīm q; hic occisa sūt:
q; apta s̄situdoine declarat. Ca. I

Venite dilectissimi

frēs exhortationē meā suscipi-
te: et p̄ memōre p̄s̄liū mei pec-

toris et legit Effrē. Ecce est iudicij dies
illa magna et terribilis istar: et nos timo-
re clatiois insularum: nolētes in hoc v̄uent
tpe intelligere ac festinare: desī nobis ppl
cū facere. Dies est nfi et menses et anni
tāq; somni p̄teritū et tāq; vmbra vesp̄-
na: et velociter formidabit et p̄clarus dñi
aduent⁹ aduenit. Tere est formidabit erit
dies illa vniuersis p̄cōib⁹: q; volūtātē dei
p̄ sua salute facere noluerit. Obsecro vos
fratres charissimi: venite p̄c̄iam⁹ a no-
bis oēm sollicitudinē actus terrenoz: ne
obliget mēs n̄sa in terrenis negotiis: qz
oīa terrena p̄r̄sc̄ia: oīa depēdēt: oīa eua-
nēsūt. Nec quicq; nobis p̄desse poterit
in illa iudicij die nisi cōuersatio sc̄a: et bo-
na opa q; hinc deuilerim⁹ nob̄ sc̄i. Futu-
ri est nāq; vt vnuquisq; n̄m: et act⁹ suoz
et cogitationē aū tribunal tremēdi iudicij
deferat. Cōtremiscit cor meum: et renes
mei resoluunt⁹: qñ sc̄i q; recogito qd̄ re-
uelāde sūt cogitationē et sermones arz ac
tus n̄fi in die iudicij. Erandis est timor
erit fratres dilectissimi: grādīs tremor: o
amici mei. Quis est nō timor: aut qd̄
est qui nō cōtremiscat et lamētē ac luge-
at hec: qd̄ ibi oīa manifestunt: que hic in
occulto et tenebris gesta sunt. Intelligite
fratres mei hoc quod vobis dico: cōnsi-
derate creptū qd̄ vobis op⁹ p̄fam intelligē-
tiā p̄fero. Arborēs fructifere tpe suo p̄ri-
mū intrinsec⁹: p̄cipiūt fructū: postea hō vī-
uio nutu extrinsec⁹ p̄ferit: p̄m suā narurā
et fructū et folia. Sic in die illa terribili:
oēs hoīes q; cūq; in hoc sc̄lo qñ in tpe suo
occulte intrinsec⁹: siue bona siue maia ges-
serūt: ibi quasi fruct⁹ p̄p̄ios aū tribunal
dñi p̄ferēt. Tūc iusti bonos et iustos p̄-
ferēt fruct⁹. Sc̄i sūt fruct⁹ suauissimos: et
olbus gfaꝝ florib⁹ exornatos. Martyres
vō supplicioꝝ et penaz fruct⁹: p̄partie glo-
riosos. Monachi aut sc̄e p̄uersarios sue
Aptinētie: hūilitatis: vigiliā: op̄onū arz
obediētie: imarcescibiles p̄ferēt fructus.
P̄cōres vō ip̄s̄ ac p̄phani p̄ferēt fruct⁹
turpissimos et execrādos plenos p̄s̄sioē:
opprobrio: viciis et luct⁹: vermī s̄q; imor-
talit⁹: et ignis lēteringuib⁹ cū gemitu. Tre-
mēdū est dilectissimi frēs ibi iudicij: in q;
sine testib⁹ oīa manifestā sūt. Ibī assunt
milia militū et decies denariā angeloz
cherubin et seraphin: et ibi iustoz chorū cir-
cūstant: patriarcharū p̄phetarū: ap̄toꝝ et
martyrū: et omnīū oīno sanctorū.

Arguēs negligētiā nrāz: et ostēdens quō iudex rōne p hac negligētiā requirit impiorēs nobis oīa que p tulit vel fecit p nobis. Ca. II

II

¶ Quid & negligim⁹

dilectissimi frēs? Ecce nūc tpus pcluditur: oēs appropinquāt: in q oīa occulta nra a lūmie arguunt. Si sciam⁹ fratres qd lūmine vel insidat iugit pīgerem⁹: obsecrātes deū dieb⁹ et noctib⁹ sine cassatione: ut liberaret nos ab eīa cō fusioe et penitib⁹ tenebris. Obstruēt est oēs pccōris an tribunal glorie ei⁹ cū me tu nimis et tremore. Et tremiscent oīs creaturā: ipa agmina scōz angeloꝝ expauescēt in die aduētus ei⁹. Quid q tūc dicturi sum⁹: in hoc pmo tpe negligēt et segniter vixerim⁹? Ipe est nos pāniter expe ctat: et oēs nos ad suū regnū inuitat. Rō nē est exēret a nobis: vt p hac negligētiā nra: et dicit nobis. Propter vos icarna tus sū: ppter vos i terris palā cōuersatus sū: ppter vos flagellat⁹ sū: ppter vos con spuat⁹ sū: ppter vos palmis in facie vbera tus sū: ppter vos crucifix⁹ sū: ppter vos suspēsus sū in ligno: felle cibat⁹ sū et aceto potat⁹ sum: vt vos scōs et cēlestes efficiā. Regnū meū dōnauit vobis: paradisi mei agui vobis. Oēs vos fratres vocauit pī meo: vobis obtuli spī sanctū: vobis misi ampliora hōz oīm. Quid debui facere et nō feci vobis. Tūc vt saluemin⁹: hūilē voluntatē vram solūmō qsiui. Nō vos coegi ne saluti vre cā necessitas esset occasio. Dicite mihi pccōres mortales atq possibi les sū naturā: qd passi est⁹ ppter me dñi torē vrm: cū ego p vobis ipassibil⁹ passus sū. Ecce itaq pparat⁹ ē regnū et vira re dēscit leticia i lūmie sempiterno. Prepara ta est etiā mors pēneluctus et tenebre. Eligat vnusquisq vt ppiā voluntate vo luerit: rectā viam incedat.

Occasione dictōꝝ cōuocās nos et instruens quō dñm adorare: lauda re et obsecrare debeam⁹. Ca. III

III

¶ Venite dilectissimi

fratres adoreim⁹ et pcedam⁹ eiz et ploiem⁹ corā dñō: qd fecit nos di cētes ei. O dñator dñe: hec oīa vt de⁹ iussit mihi p nobis: nos aut pccōres sp te exa cerbamur: et dñi: qd tuis sum⁹ ingrati.

Tu de⁹ sine initio: natura incōphēnsibilis misericors et p: cōplacuit gfa tua p pas sionē crucis pccōres saluos facere: q te nō nonerūt: donās eis p negligētiā delictō rī etiā lūmē scie tue. Quid q retribuēt gen⁹ hūanū tibi inuolūbilē et benignissimō dño. Nā cū impī essim⁹: nō sū naturā sp ppiā volūtatē: qd p atq amator hōim saluasti nos. Sic iterū p negligētiā nram pccōs icidim⁹: tu aut sp idē et tpe ei⁹: et mi sericors et miserator: terribilis et gloriosus p ditor seculōꝝ: parietes ab intio sustinēt quersitatē nram: donās nobis tpus peni tentie et remissionē pccōꝝ leuissiles misera tiones tuas: qd ostēdisti filijs hōim. Ti cēs dñe de⁹ noster a charitate tua: a scīs miserationib⁹ tuis: vt p crucē tuā totum mūdū saluare. Tūc est vici⁹ fuissēs cha ritate misericors christi: remiserim⁹ hostiā vīuā et imaculatā nūcū p pccōib⁹ obtu liissēs. Hoc ipm gfe tue docet⁹ sum dñator dñe: q repleta est mēs famulū tui multitu dine charitatis tue. Dulcedo est tpa iugi ter oblectat et pfirmat me: et sp exacerbor atq ad amaritudinē mementim⁹ pducere volēs dulcedine tua iugiter gfrui: tēsa vni gente spī dōz eterni pīs: lūmē habitūss inaccessibile: lūmie incōphēnsibilē. Qui il lumina gfa tua vniuersi mūdū: illumina q in me ē tenebrossū oculū meū. Uelut est est et cec⁹: illumina ei sup miserationib⁹ tuā: vt ne crassante diabolo penit⁹ obsecrē. Rēsimilita est est mēs nra infirmissima dñe: ligno pplantato qd sp indiget firmi tate et illuminatiōe gfe tue. Uerū tuū dñe agnit oculos ceci ex vtero nati missusq ad sēloen statim p⁹ restitutionē oculōꝝ car naliū spiritalis oculi ei⁹ et iteriores illu minari sū: vt te sūm saluatorē et medicū sine metu aliq dñi deiq filiū et p dicaret et crederet. Illumina etiā npos iteriores ocu los dñator dñe: vt te iugiter diligam⁹: et biq p fiteamur ex charitate magis q ne cessitate: et oēs volūtates tuas p fite re vteam⁹. Nā si pcul est a nobis sēloē q mis sus est cec⁹: q pccōsus calix sanguinis tuū plen⁹ vita et lūmie nobis in pīlo est: tāto ppinquior dñō q accesserit fuerit portior. Hoc q nobis restat misericors christi: vt pleni gfa et illuminatiōe scie tue: cū fide et scificatione accedam⁹ ad celicē tuū: vt p ficiat nobis ad remissionē pccōꝝ: nō ad cō fusionē in die iudicij: qd dēqz mysterijs tuis indigim⁹ accesserit: nūc aīam tpe p dē

tratenō se castificā: vt celestē regē atq; im-
mortalē spōsū in sui pectoris purissimū
suscipiat thalamū. Nā aīa nra spōsa est
imortalis spōsū. Copula aut nuptiarū cele-
stia sacramēta sūt: q̄ cū mādūcām corp⁹
ei⁹: ⁊ sanguinē bibim⁹: ⁊ ipse in nobis ē: ⁊
nos in eo. Hinc ē ⁊ thimēti spī frater:
festina thalamū cordis tui ingre⁹: ⁊ turib⁹
exornare: vt māsionē q̄ cū mādūcā pfe suo
faciat apd te: ⁊ tūc corā āget ⁊ archangel⁹
erit tibi laus ⁊ glā ⁊ gñatio: ⁊ cū magna
exultatiōe ⁊ gaudiō ignēdieris in paradī.

Ex hoc q̄ de⁹ nihil pter sa-
lutē nram q̄r reuocās nos a negligētia
⁊ excūs ad vigilātiā ⁊ exercitiū bonorū
operū atq; dei dilectionē. Et huius occa-
sione excellēter virtutē charitatis com-
mendans. Ca. IIII

Quid em̄ pter salu-

tē tuā o hō de⁹ q̄rte a te? Si autē
neglexer⁹ ⁊ salu⁹ fieri noluēris:
rectasq; dei vias nō ambulauer⁹ nec mā-
data ei⁹ custodier⁹: remēti pīm iherfias: ⁊ a
celēstī thalamo tu te expellēs. De⁹ spūsan
ei⁹ sol⁹ sine peccō ppter te pprio filio non
peperit: tu infelix tui nō miserer⁹. Ergo
cū itaq; a somno tuo pariser⁹. O mise-
rande agi os tuū obsecra eū: p̄ce abs te
onera peccōrū. Oia frequēter sine cessatiōe
lachrymas fide: mollitiē aīe fugi: negligē-
tiā execrāre: malitiā nō ama. Ama o mā-
suetudinē: dilige p̄inētiā: meditāre psal-
modiā. Festina: oia frater donec tibi datū
est tpus. Dilige dñm ex tota aīa tua: ⁊ si-
cut ille dilexit te. Esto tēplū dei: ⁊ de⁹ ex-
cellus habitabit i te. Nā est hīs dñs i se:
tēplū dei est. Diuina etiā mysteria celebrā-
tur i ea: angeli ⁊ archangeli lerant⁹ ei: ⁊ fre-
quēter eā visitare festināt: q̄ habitāte deo
i aīa: angeli festināt honorare eā v̄pote dei
tēplū effectā. Beat⁹ vir q̄ deū ex toto cor-
de dilexerit: mādū tñi: ⁊ oīa q̄ in eo sūt
tota v̄tute odit: vt te solū scēm. possideat
p̄ciosas margaritā ⁊ vire sue thesaur⁹. Si
qs itaq; sincere diligit deū: hui⁹ puerfatio
nō ē i terro: s̄ i furis ē sp: vbi ⁊ aīa ei⁹ desi-
derat ⁊ mēs ē: vñ ⁊ vultedine sentit: ⁊ lu-
men accipit: ⁊ charitate dei p̄ruit. Vere
est dilectio dei: gñā ⁊ vultedie plena ē. Et
br̄s q̄ gustauerit eā: nec ē exfariat⁹ ab ea
Nā de vultedine charitat⁹ dei q̄s puras ē
q̄ vigne possit exponere? Paul⁹ ap̄s q̄ gu-

stauit ⁊ repler⁹ ē ex ea clamat ⁊ dicit. Neq;
altitudo neq; pfundū neq; ipa vita: neq;
mors: neq; futura: neq; angeli: neq; p̄ci
pat⁹: neq; p̄tēs: neq; creatura alia pote-
rit nos separare a charitate dei q̄ ē in chri-
sto iesu dño nro. Ignis est immortalitāt⁹ ⁊
charitas dei: sp̄s opaf i aīa. Qui dilexerit
eā i iustificationē gñā ⁊ v̄tute: sensū ei⁹ de
nat a terrā ad celā: vt oīa q̄ trena sūt odio
habeat: ⁊ solū tē v̄tute sue auctorē p̄plef
⁊ diligat. S̄ ⁊ scōp aīe exēplo suo nos do-
ceat q̄ de ipa charitate nihilomin⁹ sicut
ap̄s gustauerit. Nolle vinculū ē charitas
dei: ⁊ gladi⁹ vtriq; acut⁹: nō p̄t ea cadere.
S̄ est tyrānī scōp martyr⁹ mēbra seca-
bāt: ⁊ charitatē dei q̄ i ill⁹ redidit: ab seca-
re nō poterāt. O mollissimū charitat⁹ dei
vinculū stuporis ⁊ miraculū plenū q̄ nec
secare potuit nec solui. Nis acut⁹ gladiū
illō nō secuit: flagrans ignis nō soluit. Mē-
bra secabāt: charitas nō secabāt. Cōbure-
bāt viscera: v̄cula nō soluebāt. Demer-
gebant⁹ itē ⁊ pfundū scōp corpa: ⁊ cha-
ritas dei nō potuit aliqñ mergi. Quis
putas nō admirē de hoc vinculo chari-
tat⁹. Quicq; ⁊ puro ⁊ sincero corde dile-
xerit talē charitatē h̄c p̄bat. Hāc at cha-
ritatē dedit de⁹ ecclē sue: vt ipa sp̄ eromet
⁊ polleat. Nec charitas: p̄ign⁹ dei in nris
aīab⁹ existit. Nec charitas colōne firma-
mētū est diligētiā deū. Nec charitas vnā
genitū dei filiū: ad nos de celis attraxit.
Propter hāc charitatē de⁹ hō facit⁹ ē: p̄t
hāc charitatē aīa spōsa christi effecta ē: ex
p ea ipasibilib⁹ passas ē: ppter hāc chari-
tatē incorpore⁹ scarnat⁹ ē: ppter hāc cha-
ritatē inuisibil⁹ v̄sibil⁹ est. Sine hac chari-
tate si fueris aīa: nō placebit in ea de⁹: nec
delectabit sup ea. Quis puras vigne
vel sufficit glorificare ⁊ collaudare deum
saluatorē: qui nobis tantā grām tribuit
ppter suā ineffabilē bonitatē.

Exponēs cōsiliū auctor⁹ cō-
sulētis vt festinē: vigne puerfari fm del
volūtatē: sollicitēq; p salutē nra i ofoni-
bus: ieiunijs: vigilijs ⁊ lachrymis nos ex-
erceam⁹: vt fiduciā h̄c possim⁹ in illa ter-
ribili hora iudicij: peccōres q̄s ad cōpunc-
tionē incitatio: ⁊ ea de cā multis p̄conjs
cōpunctionē extollētis. Ca. V

Charissimi fratres au-
dite donū p̄lū purissimū

~~Wissen geb. 1800 - 1812~~

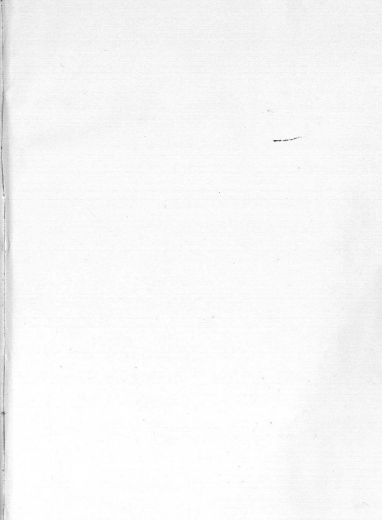
under the same

~~perpetrator of the crime~~

12 pp. 2c. 1/2 in. 1/2 in. 1/2 in. 1/2 in.

~~1913 del apista de Madrid~~

St aliud adiuto.

riū ofonī grāde atq; fortissimū:
ip̄a afflictio seu tribulatio: de
qua t̄ ppter quā clamaf ad deū: ppter
qđ ab ip̄o sp̄sctō edocti p̄res affugēāt
sercū ofonib⁹ suis ip̄erare: vellet aliqd
magnū a dñō: qđ adhuc suar oīs ecclē-
sia scōp̄: affliges se ieiunio: cilicis: la-
bōibus t̄ flagelloy etiam disciplinis: t̄
alijs modis: quos iustificatiōi g̃sa doce-
re t̄ suggerere p̄sacuit. Et tribulatio p
qua v̄l p̄ra quā scy vt auertat clamaf
ad dñm: in primis ad iunat ofonē: qz fa-
cit vt eidē clamaf obnoxius: sicut dicit

Aug. bñs Aug. v̄cy qz in tribulatiōe obni-
xiū clamaf. Cū aut̄ i hoc ē qm̄ ip̄a sua
acerbitate incitat t̄ incendit desideriy
liberatiōis ab ea: Et ppter hoc q̄to ma-
ior acerbior ve fuerit: t̄to magis incen-
dit t̄ incitat desideriy hōim. Desideriy
qđ impetrandi qđ peti: vox ē ofonis:
t̄ ppter hoc muta ē sine voce oforūque
desideriy nō habet hōmō. Et iō tacet in
ofone q̄ loq̄ videt multoties. Cū aut̄ ve
hemēs fuerit hōmō desideriy erit cla-
mor. Quā ppter v̄r? ē sermo beatissimi

Aug. Aug. q̄ dicit: qz in tribulatiōe clamaf
obnoxius. Ob hanc cām dicit alibi idē
bñs Aug. qz ppter hoc iunat de⁹ tri-
bulatiōes: vt tribulati clamet ad ip̄m:
clamātes exaudiat: exaudiat liberet:
liberati gloriācet misericordiā suā libe-
ratiōē deū. Quā ppter dicit idē sup̄ eua-
gelij Mat̄. qz tēp̄tate fecit oīri i ma-
ri: vt nauicula lacerat fluctib⁹: vt me-
tu tēp̄tatis territi discipuli excitarent
dñm lesam chylis dormientē: t̄ clama-
rēt ad ip̄m a facie tēp̄tatis: exauditq;
t̄ liberati gloriācet ip̄m: sicut t̄ ibi fa-
ctū ē. Scōo adiunat ofonē afflictio:

q̄m afflictio miseria ē. Miseria vero p-
uocatrix ē miseratiōis apud misericor-
dissimū deū. Propter qđ t̄ miscōia dicit
q̄m miseria cordis de alieno malo: ppter
qđ p̄p̄ie cōpassio noīat q̄m alienū p̄or
tū passū. Quē qđ dēti i deo locū si hēat
q̄m ad affectū: q̄m tñ ad effectū subue-
niēti cōp̄erit eidē q̄m p̄p̄as ē. Subue-
niēs enī miserator deus tribulatiōis hoc
facit ip̄is: qđ locū tribulatiōis faceret
si posset eidē: v̄cy liberās eos vel tribu-
latiōē mitīgēs aut leniēs ip̄is. Quia

igī afflictio p̄p̄ia in eis quā aliqd de trī-
bulatiōe: addit ad miseriam ip̄orū: addit
et ad puocatiōē vt p̄dici miseriatio-
niet ppter hoc addit adiutoriū exau-
ditiōis ip̄is ofonis p̄ quā miseratio
intendit impetrari. Tercio qm̄ ip̄a
afflictio p̄p̄ia quēdā p̄t est iustificatio-
nis: necesse est vt ppter illā detrahāt mi-
serato: de⁹ siue minuat de viciā quā
irrogatur: erat: si ista afflictio nō esset:
nō quidē minuit aut detrahīt p̄ quāti-
tate afflictionis hōmō sed p̄o largitate
sua: p̄m largitatē t̄ imensitatē miscōie
sue. Insuper etiā totā detrahīt in initio
afflictionis hōmō: t̄ sententiā p̄natiō-
nis iminentis totam renocat: totāq; pe-
nā minuat ignoscit: sicut manifestū ē
cū fecisse minuitis cū agerēt penitentiā
ad p̄dicationem Iōne p̄phete. Man-
festū igī est tibi p̄ hoc quantū t̄ quali-
ter afflictio p̄p̄ia adiunat ofonē ad im-
petrandū misericordiam ē. Iuxta hoc dicit
Berth. Clareuallē. Ideo affligere se de-
bet orans coram dñō: vt parcat saltem
flagellatō q̄ nō p̄cit iustificato: ac si di-
ceret: vt ip̄a flagellatio miscōiam puo-
cer quā iusticia: quia nulla est) puoca-
re nō p̄t. Si q̄s aut̄ querat de magi-
rib⁹ bonū: t̄ ciuitatib⁹ puolox: de af-
flictionib⁹ anialū quas passa sūt apud
minuitas: i q̄ v̄l p̄t qđ adiunabāt ofo-
nes minuitas. Rñdeo i hoc qz afflictio-
nes erāt hōim q̄rū erāt pauli t̄ q̄rū erāt
multa. Cū aut̄ i hoc ē qm̄ t̄ i filijs t̄ i aīa-
lib⁹ suis ac reb⁹ alijs manifestū ē affligi
p̄res t̄ m̄res t̄ rerū hōmō possessores. De
ieiunio vero q̄m adiunat ofonē: exp̄ssit
bñs Aug. vbi dicit: qz si vis ofonē vo-
lare ad deū: fac et duas alas: ieiunij et
elemosynā: q̄z igī altera alay adiunat
volucrē ad volandū tñ: sicut mō adiunat
ieiunij ofonē ad volandū ad deū: vola-
lar alie hōmō arauditiō ē: nō. n. ascēde-
re dicunt ofones nisi q̄s exaudiat deus.

Quare ieiunio tanta effica-
cia tribuatur .La. XXIX

Abet aut̄ questio

nē t̄ admirationē nō leuē p̄p̄
qđ sapiēssimū t̄ sc̄tis Aug.
ieiunio tāta efficaciat̄ hēat: s̄ aut̄ terri-
buit vt cū elemosyne parificare videat

Berth.

Aug.

Aug.

etiam in ordine suo. Nec demens sacra: sacramentalia sacraque bona sua: et sacra vasa atque ornamenta: et generaliter omnia quaecumque benedictionibus pontificalibus sacra vel sanctificant. Omnia namque huiusmodi tanquam sacra veneranda sunt.

Assiduitas orationum adiuvatur notabiliter. Ca. XXX

Et et aliud fortis-

simum orationis adiutorium. s. assiduitas: sicut testatur Jacobus vitæ

mo. c. epistole sue dicens. Quia multum valet deprecatorio iusti assidua. Et apertus. i. ad Thessal. Sine intermissione orate. Et ipsa veritas in euangelio luce. Quasi oportet semper orare: et non deficere. Qualiter autem orabimur semper? Impossibile est manifestum est semper aliquem orare. Qualiter possibile est dormiente orare cum dormit? Credo autem te habuisse verba hominum: de quibus fuerunt qui dixerunt vitam omnium sanctorum orationem esse propter auctoritatem que dicit. Iustus non desinit orare: nisi cum desit iustus esse. Hoc autem est dictum nisi per tropum: quod due res quod idem vel equalitas efficiunt: solent dici vni esse: iuxta Simonem apostolum. i. ad Corinthios. iij. Qui plantat: et non rigat vni sunt. Et intelligit vni in efficienda seu effectu. Sic se habet de oratione iustorum et de vita eorum. In effectu namque impetrationis apud deum vni et idem sunt. Eadem est impetratio apud ipsum vitam sanctorum: et orationem eorum. Ultraque est impetratio et venia et gloria et gratia: et officium aliud bonum quod ipsis largitione divina tribuitur. Quidam quoque et sancti patres: dixit se incessanter orare pro eo quod vel ipse orabat in persona sua: vel pauperes quos labore manuum suarum sustentabat. Dicit igitur se orare cum pro ipso orabat. Ceterum non est opus in explanandis troporum et figurarum huiusmodi deinceps te ulterius. Ad illud igitur veniendus est quod oportet semper orare: et qua de causa. Dico igitur quod quod diu feruet et ardet incendium: tandem clamandum est pro igne per aqua. Et hoc euidenter vides in incendiis istis materialibus. Quod diu est ardet ignis quod domus aliquid comburitur: tandem primum clamor eorum qui ad liberationem domus et extinctionem incendiis laborant vel affe saragunt. Tunc est ergo in tota ecclesia dei domus in qua ignis

vel ire vel luxurie vel alterius pestis huiusmodi non incessanter grassatur et non dubites quam rarissime paucissimeque sint quibus deus parcat ab his doloribus: vel quas ab eis potius tueatur. Quapropter si vellemus vel ad modicum aperuerimus oculos: et inspexeris in ciuitate dei: videbis fere esse ubique variegati variis incendiis huiusmodi: iuxta conuersionem domini per Esaiam dicentem. Relinquetur solitudo sicut ciuitas quod vastata est: et tantis incendiis. Denique tandem pugna committitur: quod diu durat primum: an non resonandum est tubis contra hostes? Clamores autem tubarum nonne sunt clamores orationis? Imprimis: temptatio est vita hominis super terram: et alia ista habet militia. Hoc autem non nisi bellum. Si igitur toto bello. i. toto tempore durationis belli: vociferandum est et tubis resonandum: nulla prope vice huiusmodi vel grandi vel modica cessare licet nobis ab oratione.

Quod si quis fortasse dixerit: quod clerici et sacerdotes: et inter hos potissimum claustrales debitores sunt instantie istius: et primum rationis orationum: cum eis ab aliis operationibus adeo parcat: ut nihil aliud eis imposuit sit. Et ipse Hieronymus expresse dicat: quod monachi officium est suum et aliorum peccata desistere. Et generaliter ad hoc et propter hoc totum clerum constituitur sit ut mediator sit inter populum et deum: sicut et iuxta istas: inter populum et altare loco medio stat ecclesia: ad hoc vicis ut diuinis laudibus: orationibus: et sacrificiis: non solum iram dei placare sed deant erga populum: sed etiam gratiam et reuerentiam eidem impetrate. Rideo in hoc: quod reuera instantius est orationi: et quantum primum ipsa (qua omnes sumimus et circumsamur) infirmas: sicut et quantum alia officia primum: que nec minoris glorie sunt creatori: nec propter minus necessaria sunt: sicut officium predicationis: sacramentationis: officium interdicti iudicationis: et pacificationis inter discordes. Sunt et propter hec officium disputandi contra errores: officium inquirendi et sabudandi arma spiritualia contra hostes ecclesie dei: officiumque terrendi reus: hoc est componendi et scribendi sermones: ad piscandum in mari magno et spaciofo mundi huius: pro quibus veni homines et imperiti telas araneas texunt pro eis: non solum inuicem sed etiam vanabiliter. Propter auditibus primum seipsum euiscerant dum ea vel docent vel predicant: quibus non

Esai. i. c.

Hieronymus.

pugnantes contra duriciem vel difficultatem exauditionis: et tandem ipsas impugnantibus ante vincentes: et gloriam seu beneficium exauditionis recto interpellationis tanquam ab inimicis extorquentes. Sicut in exemplo de vidua: cuius petitio exaudita inder: non quia deum timeret ipse: vel homines vereretur ipse: sed quia molestia eadem erat vidua: sicut legimus Lu. xviij. Importunitas vero simul molestia est siue redolitas in interpellando siue rogando. Clerici importunitis dicunt: quasi in opportunis: qui in rogando nec loci nec temporis opportunitatem seruat: et ubique potest hoc ingerit et impingit et quem rogat edicunt illi inueniat: vix in mensa siue in cubili siue in publico siue in secreto. Vel dicunt importunus quasi in portu vel in porta: ita ut arceri inde nisi valde difficile poterit a sanioribus impulsiones multas et verbera sustinet ut accedat vel appropinquet ei et rogare intendit. Tu autem scis: quia omnia ista molestia sunt valde magnarum. Longe autem sunt he et omnes alie molestie a pacatissima et tranquillissima gloria creatoris: sed nec possibile est ab eo aliquid tanquam eo inuito extorqueri. Omnia quippe largiri preclara bonitas eius: non solum liberaliter sed etiam libenter. Glorietur igitur in exemplo illo de vidua antedicta: et in exemplo de amico et tribus panibus quod legitur Lu. xij. nos animare ad offensionem instantiam. Nihil est ei gratius offerri potest a nobis: quam prece et omnibus modis suis oratio. Causa autem in hoc est abundantissima largitas bonitatis ipsius: quod quis querit in nobis occasiones miserendi semper nobis ac benefaciendi. Adeo namque placet ei dare: ut propter hoc omnia crearet: volebat enim habere: quibus daret. Angelos autem et homines in hoc specialiter creauit: ut daret eis semper: propter quod et tales eos creauit: qui ipsi capaces essent vitam et peccatis cunctis scilicet innoxiantem et coagulati: ut diuine immensitatis omnia irreceptibiles et incapitabiles essent. Sic et offensas contumeliarum et iniuriarum innumerabilium et inestimabilium iram eius iustissimam adeo contra scilicet provocauerunt: ut iustissimo tempore ac per omnia laudando iudicio eius: reddenda sunt eis eterna supplicia. Pre-

sertim atque potissimum illis qui culpis suis originalibus et actualibus presumaciis oblationis et incorrigibilitatis perniciam addiderunt. Apparet igitur tibi si est videre vis et vales quatenus sit placere: quam gratia pluri ac deuotius orationum coram deo vel apud deum: omnes per eadem prestatum occasio id faciendi: propter quod placuit ei omnia faceret: hoc est largiri quo nihil ei gratius esse potest. Et ob hanc causam gratiosissima est in conspectu eius humilitas. Ipsa est semper querelosa est: semper mendica: semper egenus: ubi hic vinitur semper sacri sui vacuum eidem ostendens et porrigens: semperque indigentes ac pauperrima se actantiam: miseriamque suas imensas et innumerabiles oculis pietatis ipsius ingerens: non tam ostentans quam vehemens improbitati et importunitati impingens: iuxta consuetudinem transtornis: qui scabies suas et vicerum medorum suorum corolliones: nuditate: ceterasque miseriae suas: tanta studiositate oculis spectantibus ingerit: et intueri illas eos cogunt: ut si nullo miserationis affectu in eo mouerent: necesse non haberet aliquo beneficio oculos suos ab aspectu tam horrificarum miserationum redimere. Daret et aliud gratie singularis humilitas: videlicet quod saccus eius nec hic iple potest bonis largitatis: nec pauperis eius esse vitari. Causa autem in hoc est: quia quanto maiora ampliorque bona recipit: tanto amplius ipsa crescit. Et propter hoc tanto amplius vacuum et pauperem se proclamatur. Ipsa igitur quasi prendit cum inenitabile diuitiarum et beneficentia creatoris: et dicit audenter: Imple saccum pauperis et vacuitatis mee: si potes. Hic deus meus. Propter hoc igitur et prelati: gratiosissima est humilitas in conspectu creatoris: quoniam occasiones ei semper ministras largiendi simul et miserendi: bonandi pariter et prebonandi. Sicut enim gaudium est iusto facere iudicium: ut legimus Proverbio. xxi. Ita gaudium est largissimo ignoscere et largiri. Quia igitur sicut super omnem cogitatum est largitas creatoris: ita super omnem estimationem nostram est bonitatis eius placitum largiri. Propter hoc igitur merito tam placite sunt ei occasiones largiendi: quas ei humilitas subministrat.

Probd. 11.6